

LATVIJAS TIESNEŠI

1918–1940

Biogrāfiskā vārdnīca

LATVIJAS TIESNEŠI
1918–1940

Tiesu administrācija

LATVIJAS TIESNEŠI

SENĀTS, TIESU PALĀTA UN
APGABALTIESAS BIOGRĀFIJĀS

1918–1940

Sastādītāji

Dr. hist. ĒRIKS JĒKABSONS

Dr. hist. VALTERS ŠČERBINSKIS

Rīga, 2017

UDK 347.96(474.3)(092)

Je 304

Projekta vadītājs
VJAČESLAVS MITŅIČUKS

Redaktors
VALDIS VEILANDS

Korektore
GUNDEGA VĀRPA

Mākslinieks un maketētājs
OSKARS STALIDZĀNS

Vāka foto
ANDRIS TONE

Izdevējs: Tiesu administrācija
Antonijas iela 6, Rīga, LV-1010

ISBN 978-9934-19-222-7

© Tiesu administrācija, 2017

SATURA RĀDĪTĀJS

Eriks Jēkabsons, Valters Ščerbinskis.

Latvijas tiesas un to locekļi 1918.–1940. gadā:

Senāts, Tiesu palāta, apgabaltiesas 7

Priekšvārds 19

Saīsinājumi 22

Latvijas tiesneši. 1918–1940 25

Ēriks Jēkabsons, Valters Ščerbinskis

LATVIJAS TIESAS UN TO LOCEKĻI 1918.–1940. GADĀ: SENĀTS, TIESU PALĀTA, APGABALTIESAS

Viena no būtiskākajām jebkura valstiskuma sastāvdaļām ir tiesu iekārta, kura spēj efektīvi nodrošināt valsts pamatus un tiesiskuma pastāvēšanu. Tieši tādēļ tās izveide kļuva par vienu no jaunās Latvijas valsts galvenajiem uzdevumiem, kas tika sekmīgi izpildīts. Raksta mērķis ir īsumā atspoguļot Latvijas tiesu sistēmas izveidošanu un raksturot tās sastāvdaļas, kā arī tiesnešu personālsastāvu.

Tūlīt pēc Latvijas Republikas proklamēšanas 1918. gada novembrī valdībā tika izveidots tieslietu ministra un viņa biedra postenis. Tieslietu ministrs P. Juraševskis un viņa biedrs E. Strautnieks izstrādāja “Pagaidu nolikumu par Latvijas tiesām un tiesāšanas kārtību”, ko Tautas padome pieņēma 1918. gada 6. decembrī. Minētais nolikums paredzēja likvidēt otro miertiesu instanci – miertiesnešu sapulci, tās vietā izveidojot apgabaltiesas, Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē atjaunoja pagasttiesu darbību saskaņā ar Krievijas 1889. gada Pagasta tiesu likumu sīko civillietu iztiesāšanā (prasību apjomā līdz 300 rubļu), neatstājot to kompetencē krimināllietu izskatīšanu, zemnieku virstiesu vietā izveidoja miertiesas (kā pārsūdzības instanci pagasta tiesai, kuru kompetencē bija civillietas par summu līdz 1500 Latvijas rubļu). Apgabaltiesa savukārt tika noteikta par apelācijas instanci miera tiesas spriedumiem un pirmās instances tiesu lietām, kas pārsniedz miera tiesu kompetenci. Kā apelācijas instance apgabaltiesas lēmumiem tika saglabāta Tiesu palāta. Tika nodibināts arī Senāts kā kasācijas tiesu instance visās lietās, kā arī paredzēta amatpersonu iecelšanas kārtība (Senāta locekļi, tiesneši, virsprokurori un prokurori ar biedriem, izmeklēšanas tiesneši bija jāieceļ Pagaidu valdībai no Tieslietu ministrijas piedāvātiem kandidātiem). Nolikums pasludināja Latvijā par spēkā esošiem Krievijas 1903. gada Soda likumus. Vienlaikus sakarā ar vācu okupācijas karaspēka klātbūtni nolikums atsevišķos gadījumos pieļāva civillietu iztiesāšanu saskaņā ar Vācijas likumdošanas aktiem.¹

Kaut arī tika izveidota Tieslietu ministrija (1918. gada 6. decembra valdības izdots nolikums paredzēja, ka Tieslietu ministrijai no vācu okupācijas iestādēm jāpārņem visas tiesu iestādes un jāuzsāk Latvijas tiesu sistēmas organizācijas darbs), Senāts (augstākā tiesu instance) un Tiesu palāta (otrā tiesu instance), sāka Rīgas, Jelgavas un Liepājas apgabaltiesu veidošana, izdoti pirmie rīkojumi (piemēram, par zemesgrāmatu nodokļiem), ieceltas pirmās atbildīgās amatpersonas un Liepājā uzsākts Liepājas apgabaltiesas darbs, bet 1919. gada 11. aprīlī (tieši pirms vāciešu realizētā apvērsuma Liepājā) iekšlietu ministrs M. Valters, balstoties uz Kara stāvokļa noteikumiem, izņēma no tiesu kompetences lietas par sabiedriskā miera traucēšanu, par valsts un pašvaldību iestāžu rīkojumu nepildīšanu, politiska rakstura baumu izplatīšanu, patiesā uzvārda slēpšanu, nepiešķirtu apbalvojumu nēsāšanu un nodokļu likuma pārkāpumiem un uzdeva tās izskatīt administratīvā kārtā,² reālo tiesu izveides darbu bija iespējams sākt tikai pēc Rīgas atbrīvošanas 1919. gada vasarā. Tomēr Rīgā 1919. gada rudenī notikušās kaujas ar Bermonta karaspēku tiesu un to vadības sistēmas izveidi aizkavēja. Tikai 1919. gada novembrī Tieslietu ministrijā tika izveidoti divi departamenti. Pirmais pārzināja tiesu organizācijas jautājumus un tiesu

¹ Latvijas Pagaidu valdības Likumu un Rīkojumu Krājums. 1919. 15. jūl.

² Latvijas Pagaidu valdības Likumu un Rīkojumu Krājums. 1919. 9. aug.

vadību, otrais – personālsastāvu un saimniecības jautājumus (otrais departaments pastāvēja tikai līdz 1922. gadam, kad to likvidēja). Vienlaikus tika izveidota Juriskonsultācija, kuras darba uzdevums bija izstrādāt likumprojektus un sniegt kompetentus atzinumus par citu resoru sagatavotajiem likumprojektiem. Tieši Juriskonsultācijas darbinieku uzdevums bija pirmām kārtām Krievijas 1903. gada Soda likuma pārstrādāšana un piemērošana Latvijas apstākļiem (jāpiebilst, ka 1920. gada martā Tautas padome pieņēma īpašu likumu, ar kuru ieviesa Krievijas 1903. gada Soda likumu arī tikko atbrīvotajā Latgalē³). Darbu uzsāka Soda likuma tulkošanas komisija, kas beidza darbu 1922. gadā, un Soda likuma pārstrādāšanas komisija, kas darbojās ievērojami ilgāk – līdz pat 1927. gadam. Valdība jauno Soda likumu pieņēma 1930. gada septembrī, bet spēkā tas stājās 1933. gada augustā.⁴ Tajā bija ietvertas ne tikai Krievijas 1903. gada likuma modernizētas normas, bet arī atsevišķi Šveicē, Čehoslovākijā, Vācijā un Itālijā pēc Pirmā pasaules kara pieņemto likumu principi.⁵ Pēc 1934. gada maija valsts apvērsuma Soda likumā tika veiktas vairākas izmaiņas autoritārā režīma interesēs: atjaunots nāvessods, ko varēja piespriest kara tiesas ar atpakaļejošu datumu, no likuma svītroti vārdi “Saeima” un “Satversme”, Ministru prezidents un Ministru kabineta locekļi tika pielīdzināti Valsts prezidentam (tādējādi cietumsodu varēja piespriest personai, kas pret Ministru prezidentu vērstos ar nonievājoša rakstura priekšlasījumu vai tml.). Tika precizēta atbildība par aborta izdarīšanu un ieviesta laukstrādnieku kriminālatbildība par patvarīgu aiziešanu no darba vietas vai atrašanos darbā pie vairākiem uzņēmējiem, apzinoties, ka nebūs iespējams pienākumus veikt pilnībā.⁶

1920. gadā tika sākti visiem Latvijas reģioniem vienota Civillikuma izstrādes darbs (Krievijas sastāvā dažādās Latvijas daļās atkarībā no to atrašanās konkrētā guberņā spēkā bija atšķirīgas Civillikuma normas). Divdesmitajos gados arī pastāvošās Civilprocesa tiesību normas vairākkārt tika grozītas. Kā svarīgākās jāizceļ izmaiņas, kas noteica baznīcas zvēresta nomaiņu ar laicīgo zvērestu tiesā 1923. gadā, tiesu nodevas palielināšanu par prasības iesniegšanu tiesā līdz 4% no lietas vērtības utt.⁷

Sarežģītais vienota Civillikuma izstrādes darbs pilnībā tika pabeigts tikai 1937. gadā, un jaunais Civillikums, kurā bija 2400 pantu, pilnībā stājās spēkā valdošā autoritārisma apstākļos no 1938. gada 1. janvāra. Būtiskākās izmaiņas skāra ģimenes un mantojuma tiesības: ģimenē tiesību ziņā sieva ieguva vienādas tiesības ar vīru, tika atcelts viduslaikos radītais dalītā īpašuma princips lietu tiesībās utt. Tā kā Civillikuma normas bija cieši saistītas ar Civilprocesa nolikuma un Notariāta nolikuma normām, vienlaikus tika pieņemti arī grozījumi šajos nolikumos. Piemēram, tika noteikts, ka vecāku varā, aizbildniecībā vai aizgādniecībā esošu personu intereses var pārstāvēt to likumīgie vai ieceltie pārstāvji un mātei ir vienādas tiesības ar tēvu pārstāvēt savus bērnus tiesā, līdz 16 gadiem tika samazināta vecuma barjera personām, kuras vēlējas būt prasītājas vai atbildētājas tiesā par savu brīvo mantu, uzsākta tiesu piesēdētāju institūcijas likvidācija.⁸

1920.–1926. gadā Tieslietu ministrijas ietvaros darbojās īpaša Kodifikācijas nodaļa, kuras tiešais uzdevums bija sistematizēt un izdot likumu sakopojumus katrai konkrētai nozarei.⁹ 1926.–1934. gadā minētā nodaļa darbojās Saeimas kontrolē, bet no valsts apvērsuma 1934. gada maijā līdz 1938. gadam – Ministru kabineta uzraudzībā. Taču 1938. gadā Kodifikācijas nodaļa atkal tika iekļauta Tieslietu ministrijas sastāvā kā Kodifikācijas departaments.

Tieslietu ministrijā darbojās arī Kriminālpolitiskais departaments, kas pārzināja ieslodzījuma vietas, Tiesu departaments (pārzināja tiesas) un Krimināldepartaments.

1920.–1940. gadā tika izdots arī Tieslietu ministrijas izdevums “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis”, kurā publicējās ievērojamākie Latvijas tiesību zinātnieki. Tajā tika ievietoti arī aktuāli raksti

³ Latvijas Pagaidu valdības Likumu un Rīkojumu Krājums. 1920. 30. apr.

⁴ Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture, 37.–44. lpp.

⁵ Šilde Ā. Latvijas vēsture 1914–1940. Stokholma, 1976, 424. lpp.

⁶ Latvijas tiesību vēsture (1914–2000), 276. lpp.

⁷ Latvijas tiesību vēsture (1914–2000), 256. lpp.

⁸ Šilde Ā. Latvijas vēsture 1914–1940, 621. lpp.; Latvijas tiesību vēsture (1914–2000), 277.–278. lpp.

⁹ Likumu un Valdības Rīkojumu krājums. 1920. 20. dec.

un pārskati par valsts tiesu sistēmas darbību, atsevišķi valdības lēmumi un recenzijas par juridisko literatūru. Kā šī izdevuma pielikumus izdeva Senāta Administratīvā departamenta spriedumus (1920–1929), Senāta Apvienotās sapulces spriedumus (1920–1926) u. c. materiālus.

Tieslietu ministrijas un tiesu stāvoklis no materiālā viedokļa sevišķi uzlabojās autoritārās varas apstākļos pēc 1934. gada, kad valsts budžetā ministrijai tika piešķirti ievērojami naudas līdzekļi, kas ļāva 1936. gadā sākt Tiesu nama būvniecību Rīgā (Tiesu nams tika atklāts 1938. gadā; tajā izvietojās Tieslietu ministrija, Senāts, Zvērinātu advokātu padome un citas institūcijas), kā arī uzcelt daudzas tiesu ēkas ārpus galvaspilsētas.¹⁰ Jau 1922. gada septembrī valdība piešķīra tiesības Senāta locekļiem, Tiesu palātas un apgabaltiesu prokuroriem un viņu biedriem, miertiesnešiem, tiesu virssēkretāriem un sekretāriem tiesu sēdēs valkāt īpašu amata tērpu, kas sastāvēja no mantijas un cepures, bet tiesu sēžu priekšsēdētājiem un miertiesnešiem – arī amata ķēdes.¹¹

Kopumā 1934./1935. gadā saskaņā ar valsts budžeta rādītājiem Latvijā bija 15 Senāta locekļi, 16 Tiesu palātas un 88 apgabaltiesu tiesneši, 83 miertiesneši un 22 papildu miertiesneši (kopā 224 personas), turklāt tiesās strādāja 50 izmeklēšanas tiesneši, 49 tiesu izpildītāji, 45 ziņneši, 53 tiesamatu kandidāti un 174 zemesgrāmatu nodaļu darbinieki.¹² No apgabaltiesām lielākā bija Rīgas apgabaltiesa, ko noteica tajā izskatāmo lietu ievērojamais apjoms, tāpat atšķirīgs bija arī pārējo apgabaltiesu darbinieku skaits. Piemēram, 1937. gada beigās Rīgas apgabaltiesā bija 42 locekļi, Jelgavas apgabaltiesā – 14, Liepājas apgabaltiesā – deviņi un Daugavpils apgabaltiesā – 27 locekļi.¹³

Latvijā augstākā tiesu vara (tieslietu ministrs, Senāts) bija atdalīta no likumdevējvaras un izpildvaras. Savukārt tiesneša neatkarību nodrošināja samērā augsts atalgojums un tiesneša neatceļamības princips (tiesnesis palika amatā līdz zināmam vecumam – t. s. maksimālajam vecumam, pirms kura iestāšanās tiesnesis no amata varēja atcelt tikai ar tiesas spriedumu), kā arī blakus amatu aizliegums.¹⁴

TIESU IEKĀRTA

Latvijas tiesu iekārtu noteica vairāki likumdošanas akti, kas tika pieņemti pēc jau minētā 1918. gada decembra likuma. 1920. gada septembrī tika izdoti noteikumi “Par administratīvām tiesām”, kas noteica administratīvo lietu iztiesāšanas kārtību, spriedumu pārsūdzēšanas kārtību, tiesas izdevumu segšanas un spriedumu izpildīšanas kārtību. Tie paredzēja, ka administratīvajās lietās (izskatot pašvaldību pārzinošo valdības iestāžu, kā arī privātu un juridisku personu, citu pašvaldību sūdzības un protestus par pilsētu, apriņķu un pagastu pašvaldību darbību) tiesu vara pieder miertiesnešiem, apgabaltiesām un Senātam, bet to pārzinātie iecirkņi un apgabali administratīvajās tiesu lietās ir tādi paši kā civilīetās un krimināllietās.¹⁵ Savukārt 1921. gada 22. decembrī tika pieņemts Tiesu iekārtas likums, kas, tāpat kā iepriekšējie tiesu kārtību Latvijā regulējošie akti, bija balstīts attiecīgajos Krievijas likumos, veicot tajos dažas izmaiņas. Tas noteica, ka “tiesu vara pieder miertiesnešiem, apgabaltiesām, Tiesu palātai un Senātam”.¹⁶

Senāts. Saskaņā ar 1918. gada 6. decembra pagaidu noteikumiem augstākā kasācijas instance bija Senāts.¹⁷ Jau 1918. gada 7. decembrī Pagaidu valdība pēc tieslietu ministra priekšlikuma iecēla pirmos Senāta locekļus – zvērinātos advokātus Jāni Graudiņu un Kristapu Valteru. 19. decembrī Ministru kabinets

¹⁰ Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture, 92.–111. lpp.

¹¹ Likumu un Valdības Rīkojumu krājums. 1922, 491. lpp.

¹² Šilde Ā. Latvijas vēsture 1914–1940, 623. lpp.

¹³ Sk.: Maldups A. (sast.). Valsts adrešu kalendārs 1938. gadam. Rīga: Valsts Statistiskā pārvalde, 1937, 400.–437. lpp.

¹⁴ Latviešu konversācijas vārdnīca. 11. sēj. Rīga, 1934.–1935, 21018. sl.

¹⁵ Valdības Vēstnesis. 1920. 23. sept.

¹⁶ Sīkāk sk.: Osipova S. Latvijas tiesību sistēmas ģenēze pēc Latvijas Republikas dibināšanas. Latvijas Universitātes Žurnāls. Juridiskā zinātne. Nr. 7, 2014, 35. lpp.

¹⁷ Par Senāta darbību sīkāk sk.: Rumpēters A. Atskats uz Senātu Latvijas tiesu sistēmā. Latviešu Juristu Raksti. 1973. Nr. 12, 1.–26. lpp.; Senatori. Latvijas Senāts. 1918.–1940. – Rīga: Latvijas Republikas Augstākā Tiesa, 2004, 48 lpp., u. c.

10 iecēla nākamos Senāta locekļus. Pēc lielinieku iebrukuma Rīgā 1919. gada sākumā Pagaidu valdības iestādes atstāja pilsētu un devās uz Liepāju, kur atradās līdz pat galvaspilsētas atbrīvošanai maijā.

1919. gada 15. jūlijā Senāts atgriezās Rīgā. Politisko un militāro apstākļu dēļ Tautas padomē pirmos 1918. gada 7. un 19. decembrī ieceltos Senāta locekļus apstiprināja tikai 1919. gada 5. septembrī. Rudenī no jauna būtiskus traucējumus radīja Bermonta uzbrukums – no 1919. gada 2. oktobra līdz 1. novembrim bija pārrāvums Senāta darbā. Senāta loceklis Augusts Lēbers vēlāk savās atmiņās par šiem laikiem rakstīja: “Pa to laiku [t. i., Bermonta uzbrukuma laiku] Senāta apspriedes istabā iekritusi granāta un, proti, tūlī pēc tam, kad mēs tikko atstājām apspriedes istabu. Telpas no granātas tika sabojātas tik lielā mērā, ka bija jāpārceļas uz citām telpām. Jau agrāk līdz tam otrā apspriedes istabā, īgaunim apšaudot Rīgu, bija iekritusi granāta, kas šo istabu pārvērtusi drupās. Arī toreiz mēs tikko bijām atstājuši istabu.”¹⁸ Senāta darbības praktiskie apstākļi uzlabojās ļoti pakāpeniski. 1920. gadā notika pārcelšanās uz Merķeļa ielu. Saskaņā ar A. Lēbera atmiņām “telpas pagaidām bija puslīdz pietiekošas: sēžu zāle, divas kancelejas istabas, apspriedes istaba un “ēdamistaba”. Šajā ēdamistabā tika noliktas arī “naturālījas” (produkti), kādas mēs saņēmām virs algas par ļoti mērenām cenām. Sakarā ar pāriešanu uz jaunām telpām bija vajadzīgas arī mēbeles. Šā jautājuma noskaidrošanai (1919. g. 5. novembra sēdē) tika ievēlēta komisija no V. Z. [Voldemāra Zāmuēla], K. V. [Kristapa Valtera] un virssekretāra Arāja. Tomēr mēbeļu iepirkšanai nebija pietiekošu līdzekļu. Tāpēc arī es iedevu Senāta rīcībā kādas mēbeles no sava dzīvokļa, starp citu, veļas skapi, kas tika izlietots kā akšu (aktu) skapis, rakstāmgalds, krēslus un elektrības pakaramu lampu. Šo pēdējo Senāts pēc tam no manis nopirka, iegūstot to ar “brevis manu traditio” [“ja kāda varā lieta jau atrodas, tad viņš iegūst valdījumu vienkārši ar gribu to valdīt kā savu” – red.] saskaņā ar C[ivil]L[ikuma] 644. p[antu], kas paredz, ka, ja kāda rokās lieta jau atrodas, tad viņš iegūst valdījumu ar vienkāršu nodomu to valdīt kā savu. Minētā lampa vēl tagad atrodas Senātā, Administratīvā departamenta, resp., Apvienotās sapulces apspriedes telpās.”¹⁹

Sākumā senatoru sastāvu ievēlēja atsevišķi katrai departamenta sēdei. Pirmā Administratīvā departamenta sēde norisinājās 1919. gada 22. septembrī. Senāta kopsēdē 2. oktobrī Senāts ievēlēja departamentu priekšsēdētājus un sadalīja senatorus pa Civīlā kasācijas, Administratīvā un Kriminālā kasācijas departamentiem. Šāds Senāta sadalījums pastāvēja arī turpmākajos neatkarības gados.

Senāta darbības sākumposmā būtiskākais darbs bija saistīts ar svarīgākajiem valsts un tiesu sistēmas likumprojektiem. Tam sekoja virsprokurora iecelšana. Līdz Tiesu pils uzcelšanai 1936. gadā Senāts atradās Brīvības bulvārī 10 (bijušajā Rīgas–Valmieras miertiesnešu sapulces ēkā), bet pēc tam 1936. gadā (sakarā ar ēkas nojaukšanu un Tiesu nama būvniecības sākumu) pārcēlās uz bijušo Saeimas ēku, jo pēc 1934. gada 15. maija apvērsuma Saeima bija atlaista. Visbeidzot, no 1938. gada decembra, Senāts strādāja jaunajā Tiesu namā, un, senatora A. Rumpētera vārdiem runājot, “telpas un iekārtu varēja apskaust daudz citu zemju augstāko tiesu darbinieki”²⁰

Kasācijas instance – Senāts – tikai pārbaudīja sprieduma juridisko pusi un izskaidroja likumu nozīmi atšķirībā no pārējām instancēm, kas skatīja lietu pēc būtības. Senātā bija Civīlais kasācijas, Kriminālais kasācijas un Administratīvais departaments, un tajā darbojās virsprokurors ar saviem biedriem. Senātā strādāja pieredzējušākie Latvijas juristi – A. Lēbers,²¹ V. Zāmuels,²² M. Gobiņš,

¹⁸ A. M. Latvijas tiesu vēsture. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis, 1936, 1. marts. Šajā rakstā publicētas nozīmīgas A. Lēbera atmiņas par Senāta tapšanu, tā juridisko kontekstu un dažādām tiesību sistēmas niansēm.

¹⁹ A. M. Latvijas tiesu vēsture. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis, 1936, 1. marts.

²⁰ Rumpēters A. Atskats uz Senātu Latvijas tiesu sistēmā. Latviešu Juristu Raksti. 1973. Nr. 12, 9. lpp.; Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918.–1938. Rīga, 1939. 197., 199. lpp. Tieslietu ministrija jau 1936. gadā bija vērsusies tiesu sistēmā ar aicinājumu apkopot materiālus tiesu vēsturei. Šis 1939. gadā izdots darbs ir zināms iepriekšējos gados veiktā darbinieku atmiņu un arhīva materiālu apkopojums.

²¹ Par A. Lēberu sīkāk sk.: Latvijas senāta senators Augusts Lēbers. Bibliogrāfija. Sērija: Latvijas zinātnieki. Rīga: Latvijas Akadēmiskā bibliotēka, 1997, 144. lpp.

²² Sīkāk sk.: Jēkabsons Ē. Voldemārs Roberts Zāmuels. Grām.: Deviņu vīru spēks: stāsti par deviņiem Ministru prezidentiem 1918–1940. Rīga: Valsts kanceleja, 2016, 205.–233. lpp.

F. Vesmanis,²³ M. Čakste,²⁴ K. Ducmanis, B. Nagujevskis u. c. Līdz 1938. gadam visi trīs Senāta departamenti bija izskatījuši kopumā 63 154 lietas.²⁵

Pēc 1934. gada maija valsts apvērsuma Senāts saņēma mājienu nosūtīt K. Ulmanim apsveikumu, izceļot tajā apvērsuma tiesisko jēgu. Sakarā ar to, ka Senāta apvienotās sapulces priekšsēdētājs K. Valters tam pretojās, viņš tika atcelts no amata. Līdzīgi autoritārās iekārtas apstākļos notika arī ar citiem, oficiāli savā darbībā no valsts neatkarīgajiem tiesnešiem.²⁶

Tiesu palāta. Saskaņā ar 1939. gadā apkopoto Latvijas tiesu sistēmas vēsturi 1918. gada decembra pirmajā pusē Rīgā tika sasauktas vairākas juristu apspriedes, kurās pieņēma lēmumus par topošās Latvijas valsts tiesu sistēmas organizāciju. Uzskatot, ka “amatu pieņemšana ir katra latviešu jurista patriotisks pienākums”, tika izraudzīti kandidāti dažādiem amatiem, kurus tieslietu ministra biedrs Eduards Strautnieks stādīja priekšā iecelšanai Pagaidu valdībai.²⁷ Šādā veidā tika izveidota arī Tiesu palāta, kas bija svarīgāko krimināllietu pirmās instances un apgabaltiesā izspriesto lietu otrās instances apelācijas tiesa. Tiesu palāta tika iedalīta divos departamentos – Krimināldepartamentā un Civildepartamentā.

Ņemot vērā militāros notikumus, Tiesu palāta paspēja 20. decembrī sasaukt tikai pirmo kopsēdi, taču jau 2. janvārī bija spiesta doties prom no Rīgas lielinieku iebrukuma dēļ. Faktiski Liepājā nonāca tikai Tiesu palātas prokurors Kārlis Kvelbergs, citi palātas locekļi izklīda, līdz ar to pilnvērtīgs šīs tiesu sistēmas iestādes darbs nebija iespējams. Tikai 1919. gada vasarā Tiesu palāta atsāka darbību Rīgā, un 31. jūlijā tika apstiprināts pirmais palātas darbinieku štata projekts, kas ietvēra 31 darbinieku, un budžets. Ņemot vērā, ka daudzi Tiesu palātas darbinieki bija vadoši Latvijas juristi, kuri aktīvi iesaistījušies arī politiskajā darbā (piemēram, Arveds Bergs, kurš veica iekšlietu ministra pienākumus), pārmaiņas sastāvā pirmajos mēnešos bija ievērojamas.

Pakāpeniski, sākot ar 20. gadu sākumu, Tiesu palāta kļuva par arvien nozīmīgāku tiesu sistēmas elementu ar pieaugošu izskatīto lietu skaitu gan krimināllietās, gan civilīetās. Piemēram, no 1923. līdz 1928. gadam Tiesu palātā tika izspriestas 5837 lietas, no 1929. līdz 1933. gadam – 6703 lietas, bet no 1934. līdz 1938. gadam – 7511 lietas.²⁸ Lai pilnveidotu lietu izspriešanas kārtību, 1921. gadā Tiesu palātas ietvaros izveidoja arī Zinātniskās tiesu ekspertīzes kabinetu (darbību gan tas sāka tikai pēc diviem gadiem), ko 1925. gadā pārdēvēja par institūtu. Tā mērķis bija, pamatojoties uz zinātniskajiem atklājumiem, sekmēt dabaszinātņu metožu un palīgīdzekļu izmantošanu tiesu ekspertīzē, un tas sasniedza augstu līmeni daktiloskopijā, ķīmiskajā un mikroskopiskajā analīzē.²⁹ Tāpat Tiesu palātas uzraudzībā atradās Zvērinātu advokātu padome.

Apgabaltiesas. Rīgas apgabaltiesa dibināta 1918. gada 5. decembrī, kad par apgabaltiesas priekšsēdētāju iecēla Frici Gailīti. 11. decembrī norisinājās formālā tiesu pārņemšana no vācu okupācijas varas iestādēm. Apgabaltiesas locekļus iecēla vairākās grupās, pirmā no tām tika iecelta 7. decembrī, nākamā 16. decembrī. Sākotnēji apgabaltiesā bija trīs civilnodaļas un divas kriminālnodaļas.

Līdzīgi kā citās tiesu iestādēs, sākumā darbinieku komplektēšana bija saistīta ar lielām grūtībām. Darbinieku rekrutēšana bieži norisinājās neformāli, iesaistot pazīstamus cilvēkus. F. Gailītis vēlāk atcerējās, ka “tolaik iecelšanas bija vienkāršas un ātras, tādēļ ka priekšsēdētājs bija laimīgs, ja viņam izdevās kādu pierunāt iestāties darbā: viņš kādu dienu sastapis tiesas ēkas priekšelpā savu bijušo skolabiedru Aleksandru Būmani, tērpušos garos svārkos. Būmanis patlaban kā bija ie braucis no Pēterpils un ieradies tiesā pieteikties uz kādu vietu. Abi uz ātru roku apspriedušies, ka patlaban, pārejas laikmetā, svarīgākais amats un uzdevums būtu svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesim. Gan Būmanis mēģinājis atrunāties, ka

²³ Sīkāk sk.: Vesmanis Fr. Klausieties pagātnes soļos. Jelgava: G. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejs, 2013, 317 lpp.

²⁴ Sīkāk sk.: Čakste A. (sast.). Mintauts Čakste: publikācijas. Stokholma, 1994, 241. lpp.

²⁵ Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture, 191.–218. lpp.

²⁶ Šilde Ā. Latvijas vēsture 1914–1940, 623. lpp.

²⁷ Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918.–1938. Rīga, 1939, 221. lpp.

²⁸ Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918.–1938. Rīga, 1939, 235. lpp.

²⁹ Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918.–1938., 238.–240. lpp.; Zauers A. Kriminālistiskā ekspertīze Latvijā laikmetu griežos. Rīga: Latvijas Policijas akadēmija, 2001, 36.–135. lpp.

viņš no kriminālistikas neko vairs neatceroties, viņam šai nozarē neesot piedzīvojumu. Nekas tomēr nelīdzējis, kandidāts bijis labs un derīgs un pēc pāris mirkļiem Būmanim jau bijis “amats” rokā.”³⁰ Ne vienmēr šādas ātras iecelšanas izrādījās veiksmīgas, tomēr jāatzīst, ka apgabaltiesu vadītājiem citu iespēju uzsākt apgabaltiesu darbību nebija. Jāpiebilst arī, ka latviešu juristu nebija tik daudz, lai vairākums nepazītu cits citu un līdz ar to spētu īstenot racionālus lēmumus darbinieku pieņemšanā.

Jelgavas apgabaltiesa dibināta 1918. gada 10. decembrī. Tomēr drīz Jelgava krita lielinieku varā, un apgabaltiesas izveidošanas darbi tika pārtraukti līdz Jelgavas atbrīvošanai 1919. gadā. Vēlāk, atzīmējot apgabaltiesas pastāvēšanas divdesmitgadi, 1938. g. 10. decembrī “Zemgales Balss” rakstīja: “Bija maz tiesnešu, bet daudz darba. Tāpat skaidrs, ka ar kancelejās agrāk parasto darba laiku – 6 stundām – nebija ko domāt iztikt. Laime vai nelaime: tiesnešu darbs nav normēts stundām un darba dienām. Ja darbs prasīja, bija jāstrādā svētdienās, svētku dienās 12 un vairāk stundas diennaktī, pat atvaļinājumu bija jāziedo spriedumu motīvu rakstīšanai. Un, jāsaka, darbs to vienmēr prasīja.” Jelgavā no vācu okupācijas varas nebija jāpārņem apgabaltiesas materiāli, jo vācieši bija izveidojuši vienu apgabaltiesu Liepājā, kura ietvēra arī Zemgales apriņķus. Ārkārtīgi sarežģītā situācija, kādā darbu sāka tiesa, atspoguļojas toreizējā apgabaltiesas vadītāja Ē. Feldmaņa atmiņās: “Tieslietu ministrs P. Juraševskis kā Jelgavas zvērināts advokāts jau bija sazinājies ar vietējiem juristiem un līcis priekšā Ministru kabinetam iecelt Jelgavas apgabaltiesas minimālo sastāvu ar prokuroru, vienu miertiesnesi un vienu papildmiertiesnesi Jelgavai un vēl vienu miertiesnesi Tukuma iecirknim, kurus Pagaidu valdība tad arī iecēla [1918. gada] 10. decembrī. Jaunās amatpersonas Jelgavas tiesu iestādēm par to dabūja zināt 11. decembra vakarā no paša ministra, kas ieceltos bija aicinājis pie sevis Jelgavā, viņa dzīvoklī, Katoļu ielā 20. Te ministrs pasludināja valdības lēmumu, izsniedzot katram ar 1918. gada 10. decembri datētu tieslietu ministra parakstītu apliecību, ka “Latvijas Pagaidu valdība iecēlusi” viņu zināmā amatā, un uzdeva pārņemt lietas un inventāru no vācu abām miertiesnām Jelgavā un citos apriņķos un organizēt tiesu iestādes uz Pagaidu nolikuma pamata. [...] par Jelgavā atjaunojamo tiesu iestāžu telpām spriest nenācās, jo priekškara telpas piln un Miertiesnešu sapulces ēkā Akadēmijas ielā 24 vēl ieņēma, pirmās – novembrī radusies Zaldātu padome un otrās – Kurzemes provinciālpārvalde, un tādēļ pagaidām, līdz vācu karaspēka un iestāžu pārvēdumam uz Vāciju, tiesām bija jāpaliek vācu okupācijas varas miertiesnešu telpās Pils ielā 25 un Zemgales prospektā [...]” Sekoja lietu pārņemšana no vācu miertiesnešiem, taču jau 1919. gada janvāra sākumā Jelgavu ieņēma lielinieku karaspēks, un iesāktais darbs bija jāpārtrauc.³¹ Jāpiebilst, ka 1928. gadā Jelgavas apgabaltiesai piedalīja Ventspils apriņķi, bet Ilūkstes apriņķi pievienoja Latgales apgabaltiesas jurisdikcijai.

Liepājas apgabaltiesas darbības sākums datējams ar 1918. gada 9. decembri, kad Liepājā tika sasaukti vietējie juristi, lai sāktu tiesu lietu pārņemšanu no vācu okupācijas varas pārvaldes. Pirmā apgabaltiesas sēde notika 1918. gada 19. decembrī. Liepājas apgabaltiesa atradās sarežģītos apstākļos – brīžiem Pagaidu valdība notikumus pilsētā un tās apkārtnē nespēja kontrolēt vispār, līdz ar to sākumā epizodiski apgabaltiesai nācās darboties pilnīgi patstāvīgi. Nereti, īpaši vācu karaspēka izvešanas laikā, izveidojās konfliktsituācijas ar vāciešiem. Vācu karaspēks centās izvest dažādas lietas, kuru nosargāšanu vajadzēja nodrošināt pašiem apgabaltiesas darbiniekiem.

Gan Liepājā, gan arī citur Latvijā kriminogēnā situācija valsts izveidošanas sākumposmā bija ļoti slikta. “Kāda bija Liepājā sabiedriskā drošība pirmajos Latvijas pastāvēšanas gados, to spilgti raksturo gadījums, kad uz ielas sašāva viceprokuroru Zasu tanī brīdī, kad laupītāji bija uzbrukuši kādai kino kasierai un Zass bija steidzies viņai palīgā. Viens no uzbrucējiem bija viņam iešāvis tieši sejā, un viņš bija saļimis. Šādi uzbrukumi uz ielām tolaik nebija retums. Arī vicepriekšsēdētājs Bīnenštams bija aplaupīts – viņam bija atņemts pulkstenis un naudas maks. Uzbrukumi notika ar tādu precizitāti, ka tiesas darbinieki, paredzēdami atgriezties no sēdēm vēlāk mājās, jau iepriekš atstāja mājās savus pulkstenus un

³⁰ Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918.–1938. Rīga, 1939. 252. lpp.

³¹ Sk.: Feldmanis Ē. Jelgavas apgabaltiesa. Jelgava: Jelgavas apgabaltiesa, 1938, 6., 7. lpp. Ē. Feldmanis savā grāmatā sniedz detalizētu izklāstu par apgabaltiesas izveidošanas pirmssākumiem 1919. gadā.

portsigārus,”³² atcerējās tiesu vēstures monogrāfijas autori. Tomēr šī situācija drīz mainījās, un jau 20. gados Latvijā, arī Liepājā, policija pilnībā kontrolēja situāciju un noziedzība tika ievērojami ierobežota.

Visās trijās iepriekšminētajās apgabaltiesās darbību izdevās uzsākt samērā ātri un arī sekmīgi. Neraugoties uz sarežģītajiem militārajiem apstākļiem un vispārējām grūtībām, ar kādām saskārās visu valsts iestāžu darbinieki, darbs tajās pārtrūka tikai uz īsu brīdi. Laika gaitā, tomēr pietiekami ātri, apgabaltiesas izdevās nokomplektēt ar nepieciešamajiem darbiniekiem, un tās jau 20. gadu sākumā sekmīgi īstenoja savas funkcijas.

Latgales apgabaltiesa darbību uzsāka visvēlāk (saskaņā ar 1934. gada 11. jūlija likumu 20. jūlijā Latgales apgabaltiesa tika pārdēvēta par Daugavpils apgabaltiesu). Līdz pat 1919. gada nogalei visa Latgales teritorija atradās lielinieku varā, bet pilnībā Latgale tika atbrīvota tikai 1920. gada februāra sākumā. Par Latgales apgabaltiesas dibināšanas datumu uzskata 1919. gada 15. septembri, kad Rīgā darbību sāka pirmie Latgales apgabaltiesas locekļi. Spilgtu liecību par apgabaltiesas pirmajiem gadiem vēlāk trimdā atstāja pirmā apgabaltiesas sekretāres vietas izpildītāja Alīda Bogdanoviča. Viņa rakstīja: “Kad Rīgā nodibināja Latgales apgabaltiesu (tikai vēlāk to nosauca par Daugavpils apgabaltiesu), bija pilnīgs tiesu darbinieku trūkums. Tiesā bija priekšsēdētājs Kampe, viņa sekretārs (vārdu neatceros), prokurors Gusevs un izmeklēšanas tiesnesis Krievāns. Gusevs bija pakurls krievs (cara laikā bijis kāds tiesu darbinieks), neprata latviešu valodu. Toreizējais Tiesu palātas prokurors Kvelbergs uzaicināja mani Gusevam par tulku. Pirmā pasaules kara laikā dzīvoju un gāju skolā Krievijā, tādēļ valodu pratu labi. Tā nu pavisam zaļš meitēns tapa par piekto Daugavpils apgabaltiesas darbinieku. Kopā ar Gusevu vecos tiesu arhīvos no izspriestām lietām mācījāties prokuratūras darbību. Gusevs katru rakstiņu rakstīja krieviski, un man bija jātulko latviski, un otrādi – katrs ienākušais raksts bija jātulko viņam krieviski. Vēlāk apsūdzības raksti, lēmumi, izziņas u. c. bija jātulko vienādi un otrādi. Paliku par šīs prokuratūras sekretāra vietas izpildītāju, jo mazgadības dēļ mani nevarēja apstiprināt šajā amatā. Sākums bija grūts. Lai gan pratu abas valodas, es nezināju latviski speciālos tiesu izteicienus, piem., sodu likums, kriminālprocesa likums, iepriekšējā izmeklēšana, izziņa utt. Bija teicieni, kurus pat Kvelbergs, Kampe un Krievāns (kuriem kā toreiz visiem bija krievu skolas) nevarēja pārtulkot, un vispārī Latvijas tiesa ilgi mocījās, kamēr pieņēma attiecīgu terminoloģiju.”³³ Tomēr, neraugoties uz pirmo gadu grūtībām, arī Latgales apgabaltiesa drīz spēja pilnvērtīgi pildīt savus uzdevumus. Darbu cits pēc cita uzsāka apgabaltiesas locekļi, prokuratūra, notariāts un citas iestādes.

Līdzīgi kā citās jomās, arī tiesībā viens no svarīgākajiem valsts pārvaldes uzdevumiem bija tiesiski, politiski, etniski un sociāli citu attīstības ceļu gājušās Latgales iekļaušana pārējā Latvijas valstī. Šis process 20. un 30. gados prasīja lielas pūles. Zīmīgi, ka, atzīmējot apgabaltiesas 20 gadu jubileju, tieslietu ministrs Hermanis Apsītis uzsvēra: “Šinī laikā [t. i., Latvijas neatkarības gados] Daugavpils apgabaltiesa – maģistratūra un prokuratūra – ir centusies izskaust svešos tikumus un latviešu tautas cieņai neatbilstošos nosodāmos ieradumus. Civiltiesību laukā ienesta skaidrība, kas palīdz pilsoņiem kārtot savstarpējās attiecības, pieskaņojoties valsts un vispārības interesēm. Dažādos laikos Latgalē ieviestās tiesības tiesa ar teicamām sekmēm ir lūkojusi pieskaņot pārējās valsts daļās pastāvošām tiesībām, vadoties no domas par vienotu likumu nepieciešamību visiem un vienotu valsti.”³⁴ Jāuzsver, ka arī jau sākotnēji izvirzītā prasība par valsts valodas lietošanas nepieciešamību ilgtermiņā izrādījās pilnīgi pamatota. 30. gados nekādu būtisku grūtību latviešu valodas izmantošanā neradās pat Daugavpilī.

Tādējādi valstī darbojās četras apgabaltiesas. Katrā bija zināms skaits civilnodaļu un krimināl-nodaļu, Administratīvā un reģistrācijas nodaļa, Tirdzniecības reģistra nodaļa. Turklāt Rīgas apgabaltiesā bija arī Firmu reģistrācijas nodaļa. Katra no apgabaltiesām pārzināja noteiktu mirtiesu iecirkņu skaitu sava tiesu apgabala (Vidzemes, Kurzemes, Zemgales un Latgales) apriņķos un pilsētās. Katrā apgabaltiesā bija Zemesgrāmatu nodaļas, strādāja prokurori, viceprokurori, mirtiesneši un

³² Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918.-1938. Rīga, 1939. 355. lpp.

³³ Bogdanoviča A. Mazliet par Daugavpils apgabaltiesas darbības sākumu. Latviešu Juristu Raksti, 1970, Nr. 10., 11.

³⁴ Daugavpils apgabaltiesas 20 gadi. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis, 1939, 1. nov.

izmeklēšanas tiesneši. Apgabaltiesu paspārnē darbojās arī zināms skaits tiesamatu kandidātu. Apgabaltiesa bija koleģiāla iestāde un parasti lietas izskatīja trīs tiesnešu sastāvā. Svarīgākos pārvaldības un uzraudzības jautājumus izšķīra visu apgabaltiesu nodaļu kopsapulce, kas izskatīja arī disciplinārlietas par apgabaltiesai pakļautajiem tiesu resora darbiniekiem – notāriem, pagasta tiesu priekšsēdētājiem un tiesnešiem, īres valžu locekļiem un privātdokātiem. Apgabaltiesu pārraudzībā atradās arī jau minētās Zemesgrāmatu nodaļas, pagasta tiesas, pilsētu bāriņu tiesas un īres valdes.³⁵

Apgabaltiesu darba intensitāti un rezultātus apliecina šādi skaitļi: 1919.–1933. gadā tajās bija pieņemts spriedums kopumā 303 322 civillietās, to skaitam pastāvīgi pieaugot (1922.–1924. gadā 46 622 civillietas, bet 1931.–1933. gadā jau 104 521 civillietas), un 120 076 krimināllietās; šajā laikā apgabaltiesu priekšā bija stājušās 63 136 personas.³⁶ Turklāt līdz 1934. gada septembrim, kad par vienīgajiem likumīgiem aizstāvjiem valstī palika zvērinātie advokāti, apgabaltiesu uzraudzībā atradās arī privātdokāti.

Kā jau minēts, apgabaltiesu rajoni bija sadalīti miertiesnešu iecirkņos. To izdarīja apgabaltiesa un apstiprināja tieslietu ministrs. Rīgas pilsētā sākumā bija 11 miertiesnešu iecirkņi, vēlāk 18, Rīgas apriņķī atradās pieci iecirkņi, Cēsu un Valmieras apriņķī – katrā četri iecirkņi, Rēzeknes un Ludzas apriņķī – katrā seši līdz septiņi iecirkņi, ko pārzināja miertiesnesis, utt. Kopumā 1936. gada janvārī Rīgas apgabaltiesas rajonā bija 37 miertiesnešu iecirkņi, Jelgavas apgabaltiesas rajonā – 14, Liepājas apgabaltiesas rajonā – astoņi un Daugavpils apgabaltiesas rajonā – 26 miertiesnešu iecirkņi. Turklāt katras apgabaltiesas rajonā bija papildu miertiesneši (1936. gadā kopumā 18 personas), kuri nepieciešamības gadījumā varēja aizvietot miertiesnešus. Miertiesneši vienpersoniski iztiesāja civillietas, kurās prasība nepārsniedza 1000 latu, un krimināllietas, kurās uzliekamais sods nepārsniedza cietuma sodu (izņemot gadījumus, kad šis sods bija apvienots ar tiesību ierobežošanu utt.), kā arī administratīvās lietas. Miertiesas bija arī pagasta tiesu lēmumu pārsūdzības instance. Šādos gadījumos miertiesnesis kā priekšsēdētājs rindas kārtībā par piesēdētājiem uzaicināja divus no sava iecirkņa pagasta tiesu priekšsēdētājiem, un miertiesas kā koleģiāla tiesa izskatīja lietu. Miertiesnesim nebija noteikti jābūt ar augstāko juridisko izglītību, un 20. gadu sākumā miertiesnešu īpatsvars bez augstākās juridiskās izglītības bija samērā augsts. Tomēr pakāpeniski tas samazinājās, un 1936. gadā no 103 miertiesnešiem un papildu miertiesnešiem augstākā izglītība bija 64 personām.³⁷ Katrā ziņā miertiesneša amats bija noteikts karjeras pakāpiens daudziem juristiem, kuri vēlāk kļuva par apgabaltiesu locekļiem.

No 1922. gada janvāra pagasta tiesu kompetencē tika atstātas vienīgi adopcijas, aizbildnības, aizgādības un aktu apliecināšanas lietas, izņemot no to kompetences visas civilprasību un mantojuma lietas. Pagasta tiesu kompetencē tādējādi palika tikai mantojuma apsardzības, aizbildnības, aizgādniecības un adopcijas lietas, dokumentu (aktu) apliecināšana, kā arī vispārējo tiesu un miertiesu spriedumu izpildīšana (tikai naudas un kustamas mantas lietās līdz 100 latu vērtībai) un nomnieku un īrnieku izlikšana no telpām vai zemes. Minētais likums, kurš pagasta tiesas faktiski pārvērta par bāriņtiesām, bija iecerēts kā “pagasta tiesu likvidācijas sākums, uz kuras vēlamību vairākkārt aizrādīts Satversmes sapulces juridiskā komisijā”. Likvidācija bija iecerēta tiesu sistēmas vienkāršošanas nolūkos, tomēr tā netika realizēta. 1922. gada oktobrī pagasta tiesas locekļu skaitu (kopā ar pagasta tiesas priekšsēdētāju) noteica ne mazāku par četriem, un pagasta tiesu uz trīs gadiem ievēlēja pagasta padome (nepieciešamības gadījumā tā varēja noteikt arī lielāku pagasta tiesas sastāvu). Pēc garām diskusijām par pagasta tiesu kompetenci un pilnvarām 1933. gada jūnijā tika pieņemts Pagasta tiesu likuma grozījums, kas paplašināja pagasta tiesas kompetenci un atļāva tām piedalīties mantojuma lietu kārtošānā – sastādīt un apliecināt testamentus (par jebkuru naudas summu) un apliecināt citus dokumentus par naudas summu līdz 1000 latu (izpildāmo tiesas spriedumu summa tika palielināta līdz 500 latu). Tas uzlika pagasta tiesai par pienākumu rūpēties par bērniem (tiesa ieguva tiesības atņemt bērnus personām, kurām uzticēta to audzināšana, un pārtraukt vecāku varu, ja audzinātāji vai vecāki pret bērniem izturējās slikti), palīdzēt risināt mantojuma lietas, sastādīt mantojuma vai

³⁵ Latviešu konversācijas vārdnīca. 1. sēj. Rīga, 1927.–1928, 670. sl.; 21. sēj. Rīga, 1940, 42821. sl.

³⁶ Apgabaltiesas. Švābe A. (red.). Latvju enciklopēdija. Pirmais sējums. Stokholma: Trīs zvaigznes, 1950–1951, 63. lpp.

³⁷ Latviešu konversācijas vārdnīca. 14. sēj. Rīga, 1936, 27517. sl.

kopmāntas dalīšanas projektus un apliecināt dalīšanas līgumus. Tomēr būtiskākais šī likuma nopelns bija pagasta tiesu izveidošana arī Latgalē, kurā līdz tam tās nebija pastāvējušas. Tādējādi pilnībā tika pabeigta Latvijas tiesu sistēmas unifikācija. Pagasta tiesas lēmumus izpildīja pati šī tiesa vai arī policija. Bija arī lēmumi, kuri stājās spēkā tikai pēc tam, kad tos apstiprināja apgabaltiesa (piemēram, par pilngadības piešķiršanu nepilngadīgai personai, vecāku varas pārtraukšanu, nekustama īpašuma atsavināšanu utt.). Nolūkā pilnībā saskaņot pagasta tiesu darbības principus ar jauno Civillikumu 1937. gada decembrī tika pieņemts jauns likums, kas regulēja pagasta tiesu darbību.³⁸

Pilsētās darbojās bāriņtiesas, kuru uzdevums bija iecelt aizbildņus un aizgādņus, kā arī uzraudzīt viņu darbību. Bāriņtiesu locekļus ievēlēja pilsētu domes pašu noteiktā skaitliskā sastāvā. Pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētājs bija pilsētas galva vai domes ievēlētā persona (gadījumā, ja pilsētas galva šo pienākumu neuzņemtos). Bāriņtiesas atradās domes un apgabaltiesas uzraudzībā, un sūdzības par to darbību bija iesniedzamas apgabaltiesai. Līdzīgi kā pagasta tiesu gadījumā, apgabaltiesai bija jāapstiprina bāriņtiesas lēmumi par pilngadības piešķiršanu pirms termiņa, par vecāku atteikšanos no savas varas, par aizbildnībā esošu personu nekustamā īpašuma atsavināšanu, atlīdzības noteikšanu aizgādņiem un aizbildņiem, kā arī par labprātīgu mantojuma izdalīšanu, kad starp līdzmantiniekiem bija aizbildniecībā esošas personas.³⁹ 1934. gada augustā pieņemtais likums par bāriņtiesām konkretizēja to darbības pamatprincipus. Sakarā ar 1934. gada 15. maija apvērsuma radītajām izmaiņām pilsētu pārvaldē tika noteikts, ka bāriņtiesas ieceļ pilsētu valdes un ka to priekšsēdētājiem jābūt ar augstāko izglītību (paredzot atsevišķus izņēmumus).⁴⁰

Līdz 1934. gada septembrim darbojās arī pašvaldību uzturētas īres valdes. Tās, tāpat kā pagasta tiesas un bāriņtiesas, piederēja pie sevišķajām tiesām. Īres valdes izšķīra strīdus īres un apkures lietās starp īrniekiem un izīrētājiem, kā arī pārraudzīja izīrējamās telpas. Īres valdes priekšsēdētājs bija vietējais mirtiesnesis, bet locekļi – namsaimnieka un īrnieka pārstāvji. Īres valdes atradās pilsētas domes un apgabaltiesas uzraudzībā.⁴¹

Apsūdzības nopietnākajos noziegumos tika izskatītas Kara tiesā, kuras darbību regulēja jau 1919. gada septembrī pieņemtais pagaidu nolikums par Latvijas kara tiesām, kas noteica, ka Latvijā ir spēkā Krievijas kara tiesu likumi, kas darbojās līdz 1917. gada 1. februārim (vēlāk Latvijā spēkā esošajos Krievijas kara sodu likumos tika veikti grozījumi).⁴² Balstoties uz kara stāvokļa, pastiprinātas apsardzības stāvokļa vai 1927. gada februārī pieņemta īpaša likuma pamata, iekšlietu ministram, saskaņojot lēmumu ar kara ministru un tieslietu ministru, bija tiesības nodot nopietnākos noziegumus (arī pret valsti vērstos politiskā rakstura noziegumus) izskatīšanai kara tiesā. Tā bija koleģiāla tiesa un sastāvēja no virsniekiem.⁴³

Neraugoties uz vairākkārtējiem mēģinājumiem, Latvijā neizdevās ieviest Satversmē paredzētās zvērināto tiesas, kā arī jaunatnes tiesas. 1929. gadā Tieslietu ministrija pēc Saeimas lēmuma uzsāka un 1933. gadā pabeidza izstrādāt likuma projektu par zvērināto tiesu un vienotu tiesas kolēģiju, izmantojot Šveices kantonu zvērināto tiesu pieredzi. Projekts tika plaši apspriests, taču līdz 1934. gada 15. maija valsts apvērsumam Saeima to nepaspēja pieņemt. Savukārt 1929. gadā speciāli izveidota Tieslietu ministrijas komisija uzsāka jaunatnes tiesu iekārtas projekta izstrādi.⁴⁴ Jautājums tika plaši diskutēts vēl Otrajā Latvijas krimināltiesību kongresā 1940. gada aprīlī, taču tādējādi līdz pat valsts okupācijai nepilngadīgo likumpārkāpēju lietas tika izskatītas parastajās tiesās, tomēr piemērojot īpašus procesuālos likumus.⁴⁵ Jāpiebilst, ka par nepilngadīgām tika uzskatītas personas līdz 21 gada vecumam, un tādu likumpārkāpēju 30. gadu beigās uz apsūdzēto sola bija vidēji 1800 gadā.⁴⁶

³⁸ Latvijas tiesību vēsture (1914–2000), 255. lpp.

³⁹ Latviešu konversācijas vārdnīca. 1. sēj. Rīga, 1927–1928, 1834.–1835. sl.

⁴⁰ Latvijas tiesību vēsture (1914–2000), 280. lpp.

⁴¹ Latviešu konversācijas vārdnīca. 7. sēj. Rīga, 1931–1932, 13554. sl.

⁴² Papildinājums pie Likumu un valdības rīkojumu krājuma. Rīga, 1921, 10.–13., 54.–56. lpp.

⁴³ Šilde Ā. Latvijas vēsture 1914–1940, 425. lpp.

⁴⁴ Latvijas tiesību vēsture (1914–2000), 255. lpp.; Latviešu konversācijas vārdnīca. 8. sēj., 16692. sl.

⁴⁵ Šilde Ā. Latvijas vēsture 1914–1940, 426.–427. lpp.

⁴⁶ Sīmons O. Sodū izcietušo aizgādības nozīme. Policija. 1940. Nr. 4, 151. lpp.

LATVIJAS TIESNEŠI – SENATORI, TIESU PALĀTAS UN APGABALTIESU LOCEKĻI

Saskaņā ar likumdošanu tiesnesim un prokuroram bija jābūt Latvijas pilsonim ar pabeigtu augstāko juridisko izglītību, minimālo vecumu (25 gadi) un attiecīgu maksimālo vecumu katram konkrētam amatam. Liela uzmanība tika pievērsta tiesnešu morālajām īpašībām – viņi nedrīkstēja būt sodīti vai atzīti par maksātnespējīgiem, biogrāfija nedrīkstēja radīt šaubas par sabiedrības uzticību. Tiesas locekļa amats nebija savienojams ne ar vienu citu amatu valsts un pašvaldību iestādēs; praktiskā stāža iegūšanai (4–10 gadi) apgabaltiesās pastāvēja tiesamatu kandidātu amati, turklāt jaunākajam tiesamatu kandidātam pēc vismaz pusotra gada darbības dažādās tiesas nodaļās un prokuratūrā vai mirtiesneša un izmeklēšanas tiesneša pakļautībā bija jānokārto zināšanu pārbaudījums vecākā tiesamatu kandidāta stāža iegūšanai, turklāt minēto stāžu varēja iegūt, arī strādājot advokatūrā vai profesūrā. Latvijas tiesu locekļus ievēlēja tiesnešu kolēģijas (apgabaltiesas, Tiesu palātas, Senāta apvienotās sapulces), vēlāk pēc tieslietu ministra priekšlikuma ievēlētos tiesu locekļus apstiprināja parlaments (Tautas padome, Satversmes sapulce, no 1922. gada – Saeima), bet autoritārās iekārtas apstākļos pēc 1934. gada maija – valdība. Saskaņā ar valsts Satversmi tiesneši bija neatkarīgi un atceļami no amata tikai ar tiesas spriedumu, tiesnešu kopsapulces realizēja uzraudzību un disciplināro varu pār tiesu amatpersonām, turklāt tā nedrīkstēja skart to iekšējo pārliecību, bet vienīgi tiešo darbību.⁴⁷

Pēc pensionēšanās noteiktajā vecumā valdība varēja tiesnesim piešķirt goda tiesneša nosaukumu, kas deva tiesības nepieciešamības gadījumā iesaistīt viņu atsevišķu tiesas uzdevumu izpildīšanā (piedalīšanās tiesas sēdēs, mirtiesnešu iecirkņu pārzināšana u.c.).⁴⁸

No 1929. gada darbojās Latvijas Tiesnešu biedrība, kas aptvēra tiesnešu lielāko daļu. Tās oficiālais mērķis bija iesaistīt tiesu darbiniekus (arī prokurorus un viņu palīgus) savstarpējam atbalstam un profesionālās darbības koordinēšanai, taču īstenībā nozīme bija daudz lielāka, jo Latvijas Tiesnešu biedrība aktīvi piedalījās valsts likumdošanas sistēmas pilnveidošanā. Jau biedrības izveidošanas laikā mirtiesnesis K. Vikmanis (vēlākais Daugavpils apgabaltiesas loceklis) žurnālā "Jurists" rakstīja: "Mūsu tiesas atrodas vēl izveidošanās stadijā, vienā otrā vietā ir trūkumi un nepilnības, sevišķi zemākās tiesu iestādēs. Tiesas darbību bez tam bieži sarežģī jaunizdotie likumi, kuri nereti pāvirši izstrādāti un neatbilst praktiskās dzīves vajadzībām. Tiesnešu biedrība varētu vispusīgi apspriest šos trūkumus un vajadzības, kā arī Saeimā iesniegtos likumprojektus, izsakot atklātībā savas domas, kas nāktu par labu kā tiesai, tā likumdošanai."⁴⁹

No 237 biogrāfiskajā vārdnīcā ievietotajām tiesnešu biogrāfijām redzams, ka lielākā daļa tiesnešu bija dzimuši laikposmā no 1881. līdz 1893. gadam, t. i., tiesneša amatus ieņēmuši apmēram 40 gadu vecumā. Vecākais tiesnesis bija 1849. g. dzimušais Kristjānis Reiholds, kurš par Rīgas apgabaltiesas locekli kļuva 70 gadu vecumā, bet divi jaunākie – Roberts Obrams 30 gadu vecumā un Kārlis Rullers 31 gada vecumā kļuva par Daugavpils apgabaltiesas locekļiem. Apgabaltiesu tiesneša, Tiesu palātas vai senatora amatam bija nepieciešama ne tikai izglītība, bet arī zināma iepriekšējā darba pieredze, līdz ar to likumsakarīgi, ka šos amatus nevarēja ieņemt pārāk jaunas personas.

Lielākā daļa tiesnešu bija dzimuši Vidzemē (93), ievērojami mazāk bija cēlušies no Zemgales (41; turklāt lielai daļai dzimšanas vieta bija Jelgava), Rīgas (39) un Kurzemes (35). Latgale un latgalieši atšķirībā no Vidzemes, Kurzemes un Rīgas atradās jūtami citā, izglītības ziņā ievērojami sliktākā stāvoklī – tikai deviņiem tiesnešiem dzimšanas vieta meklējama Latgalē. 19 tiesneši bija dzimuši ārpus Latvijas – dažādās Krievijas guberņās (to vidū divi tiesneši mūsdienu Igaunijas teritorijā, divi Polijā un viens Lietuvā). Liela daļa tiesnešu, kuri bija dzimuši ārpus Latvijas, bija latviešu izceļotāju pēcnācēji.

No visiem tiesnešiem 190 bija latvieši, 36 vācieši, astoņi krievi, trijiem dokumentos parādījās gan latviešu, gan vācu tautība, un bija pa vienam lietuvietim, somam un polim. Latvieši dominēja

⁴⁷ Tiesu iekārta. Švābe A. (red.) Latvju enciklopēdija. Trešais sējums. Stokholma: Trīs zvaigznes, 1953–1955, 2491. lpp.

⁴⁸ Sk., piemēram: Goda tiesnešu darbība. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1936. Nr. 3, 678. lpp.

⁴⁹ Latvijas tiesnešu biedrība un viņas mērķi. Jurists. 1929. Nr. 3, 80. lpp.

neatkarīgās valsts dienestā ne tikai tādēļ, ka latviešu priekšrocība bija valsts valodas zināšanas (šis apstāklis daudziem vāciešiem un krieviem sākotnēji radīja šķēršļus juristu darba pienākumu veikšanā), bet arī tādēļ, ka latviešu skaits jurisprudencē jau pirms neatkarīgās valsts izveidošanas bija liels. Nepārprotami redzama arī tendence, ka 30. gados ievērojami samazinās vāciešu skaits tiesnešu vidū.

Diemžēl ne visiem tiesnešiem zināma sociālā izcelšanās. Dažkārt tā ir neprecīza, tomēr, apkopojot datus par tēva nodarbošanos, iespējams gūt priekšstatu par vispārējām tendencēm. Pēc sociālās izcelsmes lielākais skaits tiesnešu nāca no lauksaimniekiem – 93 (gandrīz visiem vecāki bija lauku saimniecību īpašnieki, atsevišķos gadījumos rentnieki). No ierēdņiem bija nākuši 16, no amatniekiem 19, no skolotājiem 13, tālbraucējiem kapteiņiem, inženieriem, mērniekiem, ārstiem un militārpersonām 11, no mācītājiem 14 (ievērojams skaits bija pareizticīgo garīdznieku pēcnācēji), no juristiem septiņi, namīpašniekiem, rūpniekiem un muižu īpašniekiem 13, no tirgotājiem arī 13, no laukstrādniekiem, kalpiem un strādniekiem 15 tiesneši.

Reliģiskās piederības ziņā vairākumā bija luterticīgie (160). Viņiem sekoja pareizticīgie (37), kuri lielā mērā bija Vidzemes latvieši un kuri paši vai viņu senči, visticamāk, bija pārgājuši pareizticībā 19. gadsimta vidū no luterticības. Šo pareizticīgo latviešu sociālais statuss no dominējošās luterticīgās vides būtiski neatšķīrās. Tikai septiņi tiesneši bija katoļticīgi. Katoļticīgo Latgales latviešuniecīgais īpatsvars skaidrojams ar īpašajiem Latgales apstākļiem, kopumā zemāko izglītības līmeni un tādējādi sarežģītāku atbilstošu kandidātu atrašanu tiesnešu amatam. Līdz ar to pat Latgales apgabaltiesā darbinieku lielākā daļa līdz pat valsts okupācijai 1940. gadā nebija dzimuši Latgalē.

Gandrīz visi Senāta, Tiesu palātas un apgabaltiesu locekļi bija amatpersonas ar augstāko juridisko izglītību. 86 bija beiguši Latvijas Universitāti, 49 – Maskavas Universitāti, 34 – Pēterburgas Universitāti, 31 – Tērbatas Universitāti, pieci Demidova juridisko liceju Jaroslavļā, četri Kijevas Universitāti, trīs Varšavas Universitāti, Maskavas juridisko liceju, pārējie dažādas citas augstskolas. 10 tiesnešiem nebija augstākās juridiskās izglītības, viņu piemērotību amatam noteica bagātā iepriekšējā juridiskā prakse, kas iegūta, strādājot dažādos amatos tiesu sistēmā cariskajā Krievijā. 20. gadu beigās un 30. gados visi jaunieceltie tiesneši bija Latvijas Universitātes absolventi. Lai gan, ieņemot amatu, formāli pastāvēja prasība kandidātam būt ar augstāko izglītību, tomēr praksē 20. gados tiesnešu amatos nonāca arī vairākas personas, kuras nebija beigušas tieslietu studijas. Šajos gadījumos iepriekšējā darba pieredze izņēmuma kārtā tika pielīdzināta formālai izglītībai. Jānorāda, ka savas pozīcijas kā svarīgākā Latvijas tiesībnieku kalve pakāpeniski zaudēja Tērbatas Universitāte, – jau 20. gadsimta sākumā ļoti liels topošo Latvijas tiesnešu skaits studēja un ieguva augstāko tieslietu izglītību Maskavas un Pēterburgas Universitātē.

Tiesnešu mūža gaitas noslēdzās ļoti dažādi. 41 tiesnesis devās mūžībā pirms Latvijas okupācijas 1940. g. Vācu okupācijas laikā mira 11 tiesneši, bet pirmās padomju okupācijas laikā 16 tiesneši. Nav zināms 23 tiesnešu liktenis. Gandrīz visi vācieši 1939. g. izceļoja uz Vāciju. Padomju apcietinājumā nonāca 63 tiesneši. Tikai ļoti nedaudziem tiesnešiem Latvijas vēstures pavērsieni ļāva nodzīvot savu dzīvi dzimtajā valstī. Ievērojama tiesnešu daļa atstāja Latviju, tuvojoties Sarkanajai armijai 1944. gadā. Trimdā kara beigās devās 86 tiesneši. Otrreizējās padomju okupācijas laikā no Latvijas tiesu elites – augstākā ranga tiesnešiem – tikai ļoti nedaudzi savas mūža gaitas beidza Latvijā. Šī statistika ļoti uzskatāmi parāda kopējo tendenci, kas liecina par neatkarīgās valsts dažādu jomu vadošo speciālistu likteni pēc padomju iebrukuma.

LATVIJAS OKUPĀCIJA UN TIESU SISTĒMAS LIKVIDĀCIJA 1940. GADĀ

1940. gadā Latvijas teritoriju okupēja Padomju Savienība. Jaunizveidotajā valdībā tieslietu ministra amatu ieņēma Juris Pabērzs, un tiesu sistēma āreji turpināja funkcionēt līdzšinējā kārtībā, kaut arī atlūgumus bija spiesti iesniegt vairāki augstākie tiesu darbinieki. Jau vasarā tika steidzīgi

sākta valsts pārvaldes darbinieku atlaišana un rudenī – visas pārvaldes pārveidošana, lai nodrošinātu Latvijas pilnīgu aneksiju PSRS sastāvā. Viens no svarīgākajiem elementiem šajā pārmaiņu procesā bija neatkarīgās Latvijas tiesu sistēmas likvidācija. Pēc aneksijas Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra amatu ieņēma līdz tam nelegālās Latvijas Komunistiskās partijas Centrālkomitejas loceklis Andrejs Jablonskis, bet vairākus mēnešus pēc aneksijas (1940. gada 6. novembrī) PSRS Augstākā Padome Maskavā izdeva dekrētu par “KPFSR kriminālās, civilās un darba likumdošanas pagaidu piemērošanu Lietuvas, Latvijas un Igaunijas Padomju Sociālistisko Republiku teritorijās”. Sakarā ar to 1940. gada 25. novembrī Latvijas PSR Tautas komisāru padome izsludināja, ka 26. novembrī Latvijas teritorijā stājas spēkā KPFSR kriminālās, civilās, darba un ģimenes likumdošanas akti, Latvijā pieņemtie tiesu spriedumi nav izpildāmi un ir jāiztiesā no jauna. Vienlaikus Latvijas PSR Tautas komisāru padome pasludināja par apgabaltiesu sēdekļiem Rīgu, Liepāju, Valmieru, Gulbeni un Daugavpili, paziņojot par kopumā 104 “tautas tiesu” veidošanu.⁵⁰ 1940. gada 26. novembrī tika likvidēts Senāts, sakarā ar to atbrīvojot no darba senatorus, 30. novembrī tika pieņemts lēmums par Jelgavas apgabaltiesas likvidāciju no 1. decembra⁵¹ utt., 31. decembrī tika izbeigta visu pārējo tiesu darbība. 1940. gada 30. decembrī ar tieslietu tautas komisāra Andreja Jablonska rīkojumu “sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju” no amatiem tika atbrīvoti visi atlikušie tiesu locekļi un darbinieki (skaitot no 1941. gada 1. janvāra). Vienlaikus amatos tika iecelti t.s. Latvijas PSR Augstākās tiesas un tautas tiesneši, turklāt nevis pēc profesionālajiem kritērijiem, bet pēc partiskās piederības un uzticamības okupācijas režīma principiem (par Augstākās tiesas priekšsēdētāju iecēla latviešu izcelsmes bijušo čekistu, no PSRS atsūtīto Sarkanās profesūras institūtu un Padomju celtniecības un tieslietu institūtu beigušo Frici Dombrovski utt.).⁵² Okupācijas varas iestādes bijušos tiesnešus uzskatīja par īpaši bīstamiem (izņēmumi bija pavisam nedaudzi), ko apliecināja arī ļoti ierobežotā bijušo tiesnešu zināšanu un pieredzes izmantošana jaunajās tiesu iestādēs, kā arī pret tiem vērstās represijas.

Pēc Vācijas–PSRS kara sākuma, vācu karaspēkam okupējot Latviju, tiesu darbinieki 1941. gadā atjaunoja vispārējo tiesu iestāžu darbību, tomēr 1942. gadā vācu nacistiskās okupācijas varas iestādes apturēja Senāta darbību, tādējādi Latvijas ģenerālapgabala Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas pakļautībā darbojās Tiesu palāta un apgabaltiesas, kas turpināja ierobežotu darbību līdz 1944.–1945. gadam.

* * *

Latvijas tiesu iekārta, tāpat kā valsts kopumā, tika izveidota 1918.–1920. gadā ļoti sarežģītos apstākļos – kara laikā ar ārējiem un iekšējiem ienaidniekiem, pastāvot piemērotu apstākļu, pieredzes un speciālistu trūkumam. Neraugoties uz to, jākonstatē, ka jau 20. gados tika radīta atbilstoša likumdošana un efektīva tiesu sistēma, kura faktiski stabili nodrošināja tiesiskumu valsts teritorijā. Tāpat 20 neatkarības gadu laikā Latvijas Universitātē un pašā tiesu sistēmā tika nodrošināta augstvērtīgu jurisprudences speciālistu sagatavošana, kuri pakāpeniski arvien lielākā skaitā ieņēma amatus tiesās. Pamatā nozares attīstība tika nodrošināta arī autoritārā režīma laikā 1934.–1940. gadā, kaut arī tad tieslietu nozares attīstību zināmā mērā kavēja šī režīma uzliktie ierobežojumi – arī uzticamība režīmam kā karjeras kritērijs, nepieciešamība vērsties pret režīma pretiniekiem, slavināt “Vadoni” u. c. Katrā ziņā Latvijas tiesu sistēma un tiesneši starpkaru posmā bija kļuvuši par attīstītu, kopumā Eiropas attīstītajām zemēm raksturīgu valsts iekārtas un sabiedrības sastāvdaļu, kas tika iznīcināta kopā ar valsti pēc tās okupācijas 1940. gada vasarā.

⁵⁰ Tautas Komisāru padomes paziņojums. Brīvais Zemnieks. 1940. 27. nov.

⁵¹ Vedomosti Prezidiuma Verhovnogo Soveta LSSR : LPSR AP Prezidija Ziņotājs. 1940. 4. dec.

⁵² Vedomosti Prezidiuma Verhovnogo Soveta LSSR : LPSR AP Prezidija Ziņotājs. 1940. 29. dec.; Šneidere I., Žvinklis A. Latvijas PSR Ministru kabineta sēžu protokoli. 1940. gada 23. jūlijs–24. augusts. Rīga: Latvijas Vēstures institūta apgāds, 2008, 100. lpp.

PRIEKŠVārds

Biogrāfiskās vārdnīcas “Latvijas tiesneši. 1918–1940” personāliju daļā ir 237 Latvijas augstāko tiesas iestāžu tiesnešu biogrāfijas. Vārdnīcā iekļautas personas, kuras ir strādājušas Latvijas Senāta senatora amatā, Tiesu palātas un apgabaltiesu locekļu amatā laikposmā no Latvijas tiesu iestāžu izveidošanas 1918. gada decembrī līdz neatkarīgās Latvijas tiesu iestāžu likvidācijai padomju okupācijas apstākļos 1940. gadā.

Pēc biogrāfiskās vārdnīcas ievadraksta, kurā aplūkota augstāko tiesas iestāžu vēsture neatkarīgajā Latvijā un analizētas tiesnešu biogrāfijas, seko grāmatas pamatteksts – biogrāfiju jeb personāliju daļa.

Tiesnešu biogrāfiju pamatā ir personālsastāva lietas no dažādiem Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīva (LNA LVVA) tiesu iestāžu fondiem. Tā kā dažu tiesnešu lietas nav saglabājušās, informācija ir gūta arī no daudziem citiem LNA LVVA fondiem, kuru materiāli saistīti ar konkrēto personu profesionālo un cita rakstura darbību, kā arī no citiem avotiem – preses un literatūras, dzimtsarakstu arhīvu un tuvinieku un citu personu dotajām ziņām. Būtiska informācija par tiesnešu dzīves gaitām pēc Latvijas okupācijas 1940. gadā iegūta no Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīva (LNA LVA) 1986. un 1987. fonda lietām (padomju represīvo varas iestāžu krimināllietām pret Latvijas iedzīvotājiem un t. s. “administratīvās izsūtīšanas” lietām), kā arī no dažādiem latviešu trimdas Rietumos un baltvāciešu organizāciju materiāliem (preses, literatūras). Atsevišķu personāliju likteņu noskaidrošanā plaši izmantoti dati no tīmekļa, izvērtējot konkrēto mājaslapu uzticamības pakāpi.

Visas personāliju daļā ievietotās tiesnešu biogrāfijas sakārtotas personvārdu (uzvārda un vārdu) alfabēta secībā. Personu vārdi un uzvārdi norādīti tādā formā, kādā tie bijuši attiecīgās personas dokumentos, strādājot tiesu sistēmā, tāpēc var būt atšķirības no citiem izdevumiem, kur šis princips nav ievērots. Ja uzvārds mainīts vai lietots dažādās formās, iekavās norādīts tā maiņas laiks un personas iepriekšējais vai jaunais uzvārds. Gadījumos, kad atšķirīgā uzvārda rakstības forma tikusi izmantota bieži, arī tā sniegta iekavās. Iekavās atainota arī uzvārda rakstība vācu un poļu tautības personām.

Biogrāfiskie raksti jeb personālijas veidotas pēc stingras tipveida shēmas. Biogrāfiju ievadā personas uzvārds un visi personas vārdi; pustreknā salikumā uzvārds (ar lielajiem burtiem) un vārds (vārdi), kas parasti lietots saskarsmē un oficiālajā dienesta sarakstē, turklāt šis vārds var nebūt pirmais oficiālajos dokumentos. Personas vārdu iniciāļiem grāmatas tekstā tiek izmantoti tikai šie pustreknā salikumā norādītie vārdi. Šķirklju kārtojumā nav šķirti garie un īsie patskaņi, turpretim mīkstie līdzskaņi ir šķirti no cietajiem. Šķirklja vietu nosaka pēc personvārdu visu burtu secības, neievērojot vārdu robežas.

Visi vārdnīcas faktu datējumi uzrādīti pēc jaunā kalendāra stila. Mēneši datējumos apzīmēti ar saīsinājumiem (sk. *Saīsinājumi tekstā*).

Aiz personas uzvārda, vārda (vārdiem, kā arī informācijas par iespējamo uzvārda maiņu) sniegti dzīves dati (dzimšanas un miršanas gadskaitļi). Ja nav zināms personas miršanas gads, tiek norādīts pēdējais gads, līdz kuram izdevies izsekot personas dzīves gaitas, ar piebildi “pēc” (piemēram, “pēc 1941”). Gadījumā, ja ir šaubas par miršanas gada precizitāti, tam blakus likta jautājuma zīme (piemēram, 1941?).

Tālāk uzrādīts ne tikai personas dzimšanas gads, bet arī datums un dzimšanas vieta atbilstoši sava laika administratīvi teritoriālajam iedalījumam (vai sniegta pašas personas uzrādītā dzimšanas vieta, kas, iespējams, atbilst administratīvi teritoriālajam iedalījumam anketas aizpildīšanas brīdī – Latvijas Republikas laikā), precizēšanai izmantojot arī citus avotus. Ja persona dzimusi pilsētā, konkrētā apdzīvotā vietā vai arī vietā, kuras nosaukums atbilst pagasta nosaukumam (muižas centrs, pagastskola u. tml.), pagasta un apriņķa nosaukums netiek uzrādīts. Ja zināms, aiz pagasta nosaukuma minēts arī māju nosaukums.

Atsevišķos gadījumos personas biogrāfijā minētie ģeogrāfiskie nosaukumi (toponīmi) lokalizēti, dodot arī apdzīvotās vietas piederību augstākas pakāpes administratīvi teritoriālā iedalījuma vienībai un apdzīvotās vietas pārdēvēšanas gadījumā dažkārt arī tās mūsdienas nosaukumu.

Biogrāfiskā apraksta sākumā norādīti vecāku vārdi (mātei, ja zināms, arī dzimtais uzvārds) un lielākoties tēva nodarbošanās, kā arī pirmās (reizēm arī tālākas) pakāpes radniecība ar citām biogrāfiskās vārdnīcas personāliju daļā iekļautajām personām, ja tās ir bijušas saistītas ar juristu profesiju (ar norādi “sk.”, ja arī šo personu biogrāfija ir ievietota šajā vārdnīcā) vai bijušas citādi nozīmīgas personas Latvijas kontekstā. Tautība un konfesijā piederība norādīta saskaņā ar personas dokumentos minēto informāciju. Dažkārt iekavās norādītas izmaiņas, kādas notikušas tautības un konfesijā piederības dokumentos.

Biogrāfijas izklāsta daļu ievada ziņas par personas gūto izglītību, darba gaitām un sabiedrisko un politisko darbību cariskajā Krievijā vai citās valstīs, piedalīšanos karadarbībā, sabiedriskajām aktivitātēm, dzīvesvietu maiņu u. c. informācija par personas darbību līdz Latvijas Republikas proklamēšanai 1918. gada 18. novembrī.

Biogrāfijas izklāsta turpinājumā sniegtas ziņas par personas dzīves gaitām Latvijas Republikas pastāvēšanas laikā, īpašu uzmanību pievēršot darbībai jurisprudencē un sevišķi tiesu sistēmā, sabiedriskajām un politiskajām aktivitātēm, kā arī citām turpmākās dzīves norisēm līdz padomju okupācijas laikam. Jāatzīmē, ka 1940. gada jūlijā tika pieņemts lēmums par Latvijas Universitātes (LU) reorganizāciju par Latvijas Valsts universitāti (LVU), bet vācu okupācijas laikā 1942. gada 23. janvārī LVU tika pārdēvēta par Universitāti Rīgā (*Universität zu Riga; UR*). 1944. gada 13. oktobrī Rīgā tika atjaunota padomju vara (sākās otrreizējā padomju okupācija) un arī Latvijas Valsts universitātes (LVU) nosaukums. Līdz ar to, rakstot par šo augstskolu, tiek lietots atbilstošā laikposma nosaukums (izņēmums – lai nesarežģītu rakstu struktūru, netiek minēts no 1919. g. 8. februāra līdz 28. septembrim pastāvējušais nosaukums Latvijas Augstskola, kurā mācības uzsāka daudzas bibliogrāfiskajā vārdnīcā minētās personas, bet gan nosaukums LU). Iespēju robežās arī dažu citu iestāžu nosaukumi doti atbilstoši attiecīgajā brīdī esošajam oficiālajam nosaukumam.

Datējumos mēneši un bieži arī datumi (īpaši viena mēneša laikā) galvenokārt uzrādīti saistībā ar iecelšanu tiesu resora amatā, kā arī 1914.–1918. gadā, 1918.–1920. gadā, 1934. gadā, 1940.–1945. gadā, kad risinājās Latvijas vēsturē svarīgi notikumi, kas lielākoties attiecās uz karadarbību un varas maiņu.

Tālāk sniegta ziņa par tiesnešu dzīves gaitām pēc Latvijas okupācijas 1940. gada jūnijā. Īpaša uzmanība pievērsta turpmākajai darbībai jurisprudences jomā.

Tiesnešu apstiprināšanas datums Satversmes sapulcē un Saeimā (pēc 1934. gada 15. maija valsts apvērsuma – Ministru kabinetā) minēts tikai gadījumos, kad tiesnesim atteikta apstiprināšana šajā instancē vai apstiprināšana ilglaicīgi atlikta.

Valsts un privāto iestāžu un organizāciju, mācību un zinātnisko iestāžu nosaukumi visā biogrāfijas izklāstā parasti saglabāti tādi, kādi bijuši attiecīgajā laikā (it īpaši tas attiecas uz neatkarīgās Latvijas pastāvēšanas laiku; iestāžu un dienesta pakāpju nosaukumu rakstībā saglabātas defises u. tml.). Ja persona turpinājusi darbību kādā iestādē pēc tās nosaukuma maiņas, uzrādīti arī tās turpmākie nosaukumi (gari nosaukumi dažkārt atspoguļoti saīsinātā veidā).

Biogrāfijas beigās atkārtots personas miršanas gads, ja zināms – datums, vieta, kā arī apbedījuma vieta (ja miršanas gadu, datumu un vietu nav izdevies noskaidrot, formulēts, ka “Turpmākais liktenis nav zināms”).

Tālāk sniegts personas apbalvojumu saraksts (ja tādi ir). Gandrīz visu apbalvojumu apzīmēšanai lietoti īpaši saīsinājumi (arī sk. *Saīsinājumi tekstā*). Personai piešķirto apbalvojumu sarakstā pirmie ir neatkarīgās Latvijas, tad pārējo Starpkaru perioda valstu apbalvojumi alfabēta secībā, bet beigās cariskās Krievijas apbalvojumi. Visu valstu apbalvojumi doti to nozīmīguma secībā.

Pēc apbalvojumu saraksta seko informācija par personas ģimenes stāvokli un tuviniekiem. Sniegtas ziņas par ģimenes stāvokļa izmaiņām, dzīvesbiedru un bērnu dzīves un represēšanas gadskaitļi. Iespēju robežās norādīta arī radniecība (reizēm arī zināmā otrās pakāpes radniecība) ar personām, kuru biogrāfijas ievietotas šajā grāmatā (ar norādi “sk.”), kā arī ar citiem pirmās pakāpes radniekiem – ievērojamām Latvijas dažādu nozaru darbiniekiem. Vēlreiz jāuzsver, ka pirmās pakāpes radniecība ar citām biogrāfiskās vārdnīcas personāliju daļā iekļautajām personām (ar norādi “sk.”) norādīta biogrāfiskā apraksta sākumā.

Tālāk atspoguļota piederība akadēmiskajām slēgtajām mūža organizācijām – studentu korporācijām un vienībām.

Bibliogrāfija ietver biogrāfiskajā vārdnīcā iekļautās personas sarakstītos un sastādītos darbus (**D.**) un biogrāfisko ziņu avotus (**A.**).

No sarakstītajiem un izdotajiem iespieddarbiem (**D.**) uzrādīti tikai atsevišķi izdevumi – grāmatas vai brošūras, dažkārt arī daži citi juridiski nozīmīgi darbi. Reizēm minēti arī darbi, kuriem attiecīgās personas ir bijušas sastādītāji un/vai redaktori. Ne vienmēr minēti atkārtoti izdotie darbi un darbu tulkojumi citās valodās. Iespieddarbu saraksti sastādīti pēc Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas bibliogrāfiskajiem rādītājiem.

Biogrāfisko ziņu avotu norādēs (**A.**) minēti svarīgākie avoti un publikācijas par biogrāfiskajā vārdnīcā iekļautajām personām, kā arī latviešu valodā izdotās enciklopēdijas un biogrāfiskās vārdnīcas, kurās ir šķirkļi par konkrētajiem cilvēkiem. Arī šo avotu bibliogrāfiskajos aprakstos lietoti saīsinājumi (sk. *Saīsinājumi bibliogrāfiskajos aprakstos*). Avotu norādēs pirmais minēts LNA LVVA Latvijas Senāta, Tiesu palātas vai attiecīgās apgabaltiesas fonda personālsastāva lietas numurs (ja tāda ir), kam seko citu arhīvu lietu uzskaitījums. Tālāk norādīti pārējie biogrāfisko ziņu avoti to izdošanas secībā, kā arī minēti tuvinieki u. c. personas, kas sniegušas nozīmīgākās biogrāfiskās ziņas.

Lielākajai daļai biogrāfiju pievienots personas fotoportrets. Attēli objektīvu iemeslu dēļ ne vienmēr ir kvalitatīvi.

Grāmatas sastādītāji izsaka pateicību par atbalstu un palīdzību izdevuma sagatavošanā Latvijas Dzimtsarakstu arhīva, Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīva, Latvijas Valsts arhīva amatpersonām, kā arī pētniekam Arno Liepiņam.

Būsim pateicīgi par jūsu labojumiem, precizējumiem un papildinājumiem. Mūsu adrese: Tiesu administrācija, Antonijas ielā 6, Rīga, LV-1010; e-pasts: kanceleja@ta.gov.lv.

SAĪSINĀJUMI

SAĪSINĀJUMI TEKSTĀ

a/s – akciju sabiedrība	MU – Maskavas Universitāte
Acjpm – Latvijas Republikas Atbrīvošanas cīņu 10 gadu jubilejas piemiņas medaļa	No – Ungārijas Nopelnu ordenis
Ak – Latvijas Atzinības krusts	nov. – novads, novembris
Akpz – Latvijas Atbrīvošanas kara piemiņas zīme	okt. – oktobris
ANk – Latvijas Aizsargu Nopelnu krusts	ord. – ordenis
apr. – aprīķķis; aprīlis	p. i. – pienākumu izpildītājs
APSR – Autonomā Padomju Sociālistiskā Republika	pag. – pagasts
ASV – Amerikas Savienotās Valstis	PRo – Polijas <i>Polonia Restituta</i> ordenis
aug. – augusts	PSR – Padomju Sociālistiskā Republika
bij. – bijušais	PSRS – Padomju Sociālistisko Republiku Savienība
BLo – Čehoslovākijas Baltā Lauvas ordenis	PU – Pēterburgas Universitāte, Petrogradas Universitāte
dec. – decembris	raj. – rajons
dz. – dzimis, dzimusi	red. – redaktora piezīme
ev. lut. – evaņģēliski luteriskā	RPI – Rīgas Politehniskais institūts
febr. – februāris	sast. – sastādītāju piezīme
g. – gads	sept. – septembris
gub. – guberņa	sk. – skatīt
Ģo – Lietuvas Ģedimina ordenis	Sv. – Svētais, Svētā
IeTK – Iekšlietu tautas komisariāts (PSRS)	Sv. Ao – Krievijas Sv. Annas ordenis
janv. – janvāris	Sv. Jk – Krievijas Sv. Jura krusts
jūl. – jūlijs	Sv. So – Dienvidslāvijas Sv. Savas ordenis; Krievijas Sv. Staņislava ordenis
jūn. – jūnijs	Sv. Vo – Krievijas Sv. Vladimira ordenis
Ko – Beļģijas Kroņa ordenis	šķ. – šķira
LELB – Latvijas Evaņģēliski luteriskā baznīca	tag. – tagad, tagadējais, tagadējā
LGO – Latvijas Gaidu centrālā organizācija	TU – Tērbatas (Tartu) Universitāte
LKo – Latvijas Lāčplēša Kara ordenis	TZo – Latvijas Triju Zvaigžņu ordenis
LSCO – Latvijas Skautu centrālā organizācija	UR – Universitāte Rīgā
LSDSP – Latvijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija	v. i. – vietas izpildītājs
LU – Latvijas Universitāte	v. p. i. – vietas pagaidu izpildītājs
LVU – Latvijas Valsts universitāte	VMo – Polijas <i>Virtuti militari</i> Kara ordenis
LZS – Latviešu zemnieku savienība	Vo – Latvijas Viestura ordenis, Zviedrijas Vāsas ordenis
med. – medaļa	
MĒo – Igaunijas Melnā Ērgļa ordenis	

SAĪSINĀJUMI BIBLIOGRĀFISKAJOS APRAKSTOS

A. – avoti

AL – Album Lettonorum. Nebraska, [1988]

apr. – apraksts

ARCH. XI – Archīvs. Raksti par latviskām problēmām: 11. sēj., 1971.

Austrums – “Austrums”. 1883.–1940. Rīga, [b. g.]

b. p. – bez paginācijas

D. – darbi

DBG – Deutsch-baltisches Gedenkbuch. Unsere Toten der Jahre 1939–1947. Bearbeitet von Karin von Borbely. Darmstadt, 1991.

DBL – Deutschbaltisches biographisches Lexikon: 1710–1960. Köln; Wien, 1970.

DzNA – Dzimtsarakstu nodaļas arhīvs

EVP – Es viņu pazīstu. Rīga, 1939.

f. – fonds

l. – lieta

LA 1919–1945 – Jēkabsons Ē., Ščerbinskis V. (sast.). Latvijas advokatūra. Advokāti, zvērināti advokāti un zvērinātu advokātu palīgi biogrāfijās 1919–1945. Biogrāfiskā vārdnīca. Rīga, 2007.

LA 1944–2010 – Jēkabsons Ē., Ščerbinskis V. (sast.). Latvijas advokatūra. Advokāti, zvērināti advokāti un zvērinātu advokātu palīgi biogrāfijās 1944–2010. Biogrāfiskā vārdnīca. Rīga, 2011.

LA AV – Jēkabsons Ē., Ščerbinskis V. (sast.). Latvijas armijas augstākie virsnieki 1918–1940. Biogrāfiskā vārdnīca. Rīga, 1998.

LĀDD – Jēkabsons Ē., Ščerbinskis V. (sast.).

Latvijas ārlietu dienesta darbinieki 1918–1991. Biogrāfiskā vārdnīca. Rīga, 2003.

LDG – Latvijas darbinieku galerija. Rīga, 1929.

LE (I) – Latvju enciklopēdija: 3 sēj. – Stokholma, 1950–1955, Papildinājumi 1962.

LE (II) – Latvju enciklopēdija: 4 sēj. – Rockville, 1983–1990.

LKOK – Lāčplēša Kara ordeņa kavalieri.

Biogrāfiskā vārdnīca. Rīga, 1995.

LN – Jēkabsons Ē., Ščerbinskis V. (sast.). Latvijas notariāts. Latvijas zvērināti notāri biogrāfijās. 1889–1945. Biogrāfiskā vārdnīca. Rīga, 2013.

LNA LVA – Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīvs

LNA LVVA – Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīvs

lp. – lapa

lpp. – lappuse

LPMV – Latvijas pilsoņu martiroloģijs Vjatlagā. Sast. H. Strods un V. Veremejevs. Rīga, 2006.

LRB – Latviešu rakstniecība biogrāfijās. 2. pārstr. un pap. izd. – Rīga, 2003.

LUAJ – Latvijas Universitātes juristi – absolventi 1922.–1944. Dzīves un darba gaitas. Rīga, 1999.

LVD – Latvijas vadošie darbinieki. Rīga, 1935.

red. – redaktors

sast. – sastādītājs

LATVIJAS TIESNEŠI
1918–1940

ABULS Mārtiņš (1885–1930)

Dzimis 1885. g. 17. apr. Trikātas pag. Vecpiduļos (tag. atrodas Strenču nov. Plāņu pag.) lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Elizabete, dz. Gustava. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Braslavas pagastskolā, Trikātas draudzes skolā, pēc tam strādājis uz dzelzceļa Pēterburgā, mācījies vakaraursos. 1912. g. kā eksternis nokārtojis pārbaudījumu ģimnāzijas mācību kursa apjomā un iestājies MU Juridiskajā fakultātē. Studijas beidzis 1. pasaules kara laikā 1915. g. jūl. ar II šķ. diplomu. Strādājis pašvaldībās (zemstēs), pēc tam bijis Zlatoustas miertiesu apg. miertiesnesis Ufas gub. Krievijā.

1919. g. Sibīrijā brīvprātīgi iestājies 1. Latvijas strēlnieku (Troickas) bataljonā, bijis štāba tieslietu darbvedis, laikraksta "Brīvais Latvis" redaktors Omskā. 1920. g. bataljona sastāvā atgriezies Latvijā (no 1920. g. 28. okt. nosaukums 1. Latvijas strēlnieku pulks). No 1921. g. 19. nov. Latgales apgabaltiesas loceklis 1. civilnodaļā, pēc tam administratīvajā un reģistrācijas nodaļā. Bijis Latgales Darba partijas biedrs (Daugavpils nodaļas priekšsēdētājs; līdz 1925. g. janv., kad no partijas izslēgts). 1928. g. ievēlēts 3. Saeimā no Latgales latviešu apvienības un zemes arāju kandidātu saraksta, darbojies Saeimas nacionālajā blokā. Bijis Daugavpils Latviešu biedrības padomes loceklis, Daugavpils apr. lauksaimniecības biedrības valdes loceklis. Piedalījies laikraksta "Daugavas Vēstnesis" izveidošanā, 1924.–25. g. bijis tā līdzdibinātājs un līdzizdevējs, 1928.–30. g. laikraksta "Latgales Ziņas" redakcijas loceklis. Latgales Latviešu apvienības līdzdibinātājs, valdes loceklis un priekšsēdētāja biedrs. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā. Miris 1930. g. 16. apr. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Neprecējies.

Studentu korporācijas "Fraternitas Lettica" filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 26. l.; 1602. f., 12. apr., 1. l.; LDG; Saeimas deputāts Mārtiņš Abuls. Latgales Ziņas. 1930. g. 25. apr.; Latvis. 1930. g. 17. apr.; Jēkabsons E., Ščerbinskis V. (sast.). Latgaliešu politiķi un politiskās partijas neatkarīgajā Latvijā. Rīga, 2006; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 90. lpp.

No tieslietu ministra E. Bites 1926. g. 7. okt. raksta Ministru kabinetam: "*Pamatojoties uz tiesu iekārtas likumu 164. pantu, pagodinot piešķirt Latgales apgabaltiesas loceklim Mārtiņam Abulam, viņa Partijā mirušā brāļa Pētera Abula apglabāšanai, un saistīto ar to lietu nokārtošanai, ārkārtēju atvaļinājumu uz vienu mēnesi ar algas piepaturējumu. Pienākošos Abulam kārtējo atvaļinājumu viņš šogad ir jau izlietojis*". (LNA LVVA, 1602. f., 12. apr., 1. l., 14. lp.)

AIZPURVS Oskars (1902–1942)

Dzimis 1902. g. 7. apr. Lubānas pag. Ezerīnos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Dora, dz. Limma. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Lubānas pag. Cepurītes skolu, Lubānas tautskolu. 1. pasaules kara laikā no 1916. g. laukstrādnieks Lubānas pag.

1919. g. 10. jūn. brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku (no 1919. g. jūl. Latvijas armija) Malienas

ABULS

27

Mārtiņš Abuls (1885–1930)

Oskars Aizpurvs (1902–1942)

bataljonā, vēlāk 1. Liepājas kājnieku pulka sastāvā paaugstināts par dižkareivi. 1920. g. nov. slimības dēļ atvaļināts no armijas, bijis laukstrādnieks Lubānas pag. No 1921. g. mācījies Valsts vakara vidusskolā pieaugušajiem Rīgā (beidzis 1923. g.). 1925. g. febr.–1926. g. martā strādājis par papildu darbinieku lietvedi Valsts statistikas pārvaldē. No 1926. g. maija rakstveža v. i. Latvijas Dzelzceļu virsvaldē (no 1926. g. okt. brīva līguma rakstvedis, no 1927. g. nov. vecākais kantorists). No 1923. g. studējis mehāniku LU, no 1925. g. ķīmiju, no 1928. g. tieslietas (1933. g. studijas beidzis). No 1931. g. 25. marta jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā (no 1933. g. 20. marta vecākais tiesamatu kandidāts); bijis piekomandēts Civildepartamentam, no 1932. g. janv. Krimināldepartamentam. 1933. g. dec. iecelts par papildu miertiesnesi Liepājas apgabaltiesā, no 1934. g. jūn. Liepājas apgabaltiesas miertiesneša v. i. Saldus iecirknī; 1934. g. okt. piekomandēts kriminālnodaļai. No 1935. g. 1. apr. Liepājas apgabaltiesas loceklis; strādājis kriminālnodaļā. 1940. g. apr. iestājies 15. Liepājas aizsargu pulka Sakaru rotā. Darbojies Latvijas Kara invalīdu savienībā, Latvijas Aeroklubā, Kurzemes Patronāta biedrībā, Liepājas Latviešu biedrībā, Lubānas pag. lauksaimniecības biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. No 1941. g. febr. dzīvojis Lubānas pag. Mārās. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Sverdlovskas apg. soda nometnēm. 1942. g. 3. okt. piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1942. g. 10. nov.

Apbalvojumi: Latvijas LKo III šķ.

Precējies 1938. g. 25. aug. ar Aldonu Austru Sproģi (dz. 1910. g. 29. apr. Liepājā), dēls Māris (dz. 1940. g. 1. febr.).

Studentu korporācijas “Ventonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 3., 4. l.; 7427. f., 1. apr., 7105. l.; Aizsargu kartotēka; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-7407. l.; EVP; LKOK; Austrālijas Latvietis, 1996. g. 8. nov.

No Liepājas apgabaltiesas 1940. g. 2. apr. raksta 15. Liepājas aizsargu pulka komandierim J. Bekmanim: “*Paziņoju, ka no Liepājas apgabaltiesas puses iebildumu nav pret Liepājas apgabaltiesas locekļa Oskara Aizpurva iestāšanos aizsargos.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 4. l., 51. lp.)

No O. Aizpurva 1940. g. 20. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “*Mans tēvs bija Lubānas pagasta “Aizpurvu” māju rentnieka daudz bērnu ģimenes jaunākais dēls, un viņam jau agrā jaunībā bija jāmeklē darbs ārpus tēva mājas. [...] 1919. gada maijā, kad padomju vara atstāja Lubānu, bet cita vara vēl nebija tur nodibinājusies, Lubānas pagasta iedzīvotāji noorganizēja pulciņu kārtības uzturēšanai. Es iestājos šajā pulciņā. Drīz pēc tam Lubānā ienāca igauņu karaspēks, bet nedaudz vēlāk Lubānas pagastā Latvijas Neatkarības bataljona kapt[einis] Erglis sāka organizēt Malienas bataljonu. Minētais pulciņš pilnā sastāvā ieskaitīts Malienas bataljonā. Kalpodams Malienas bataljonā, piedalījies vairākos izlūku gājienos. Par izlūku gājieni uz Kristinku sādžu tiku apbalvots ar Lāčplēša [Kara] ordeni. 1920. gada janvārī frontē saaukstējos un saslimu ar plaušu karsoni, bet pēc tam ar pleirītu, kas sagrāva manu veselību tiktāl, ka tiku atbrīvots no Latvijas armijas kā invalīds, zaudējies 80% darbaspēju.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 4. l., 24. lp.)

Dzimis 1888. g. 12. apr. Ķemeres pag. Ošbolos lauksaimnieka ģimenē (1898. g. pag. pievienots Ēveles pag.). Tēvs Jānis, māte Karlīne, dz. Trauberga. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis ģimnāziju Maskavā. 1912. g. rudenī beidzis tieslietu studijas MU Juridiskajā fakultātē. No 1912. g. jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā Maskavā; strādājis izmeklēšanas tiesneša un prokurora pakļautībā. 1. pasaules kara laikā no 1914. g. rudens departamenta sekretāra palīgs, no 1916. g. marta sekretārs. No 1916. g. vasaras strādājis Krievijas Zemstu savienības Rietumu frontes komitejā Minskā un pēc tam Maskavā, no 1918. g. nov. Padomju Krievijas Izglītības tautas komisariātā Maskavā (nodaļas vadītāja palīgs).

1920. g. apr. pēc Latvijas Pagaidu valdības pieprasījuma iekļauts apmaināmo personu sarakstā un 26. maijā atgriezies Latvijā. 1920. g. 1. jūn. iecelts par Rīgas apgabaltiesas vecāko tiesamatu kandidātu; 2. jūn. uzdots pildīt Rīgas apgabaltiesas prokurora biedra pienākumus. 1920. g. 25. jūn. iecelts par Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedru. 1921. g. 23. febr. izstājies no darba, strādājis par juriskonsultu Latvijas Dzelzceļu virsvaldē. No 1921. g. 25. okt. Rīgas apgabaltiesas loceklis. No 1927. g. 20. dec. Tiesu palātas loceklis. 1931. g. 17. febr. iecelts par Latvijas Senāta senatoru Kriminālās kasācijas departamentā. No 1932. g. senators Administratīvajā departamentā, no 1933. g. Civilā kasācijas departamentā, no 1937. g. atkal Administratīvajā departamentā. No 1939. g. apr. bijis arī Tieslietu ministrijas juriskonsultācijas loceklis, Baltijas juristu biroja Latvijas nacionālās nodaļas loceklis.

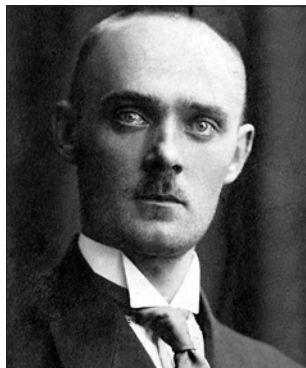
Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. atbrīvots no senatora amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. No 1940. g. beigām Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariāta Tiesu orgānu pārvaldes Tiesu sektora vecākais revidents, 1941. g. 9. janv. komandēts izdarīt revīziju Vidzemes apriņķu tautas tiesās, vēlāk atbrīvots no amata. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. 11. aug. vecākais juriskonsults vēlākajā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas pastāvīgajā juriskonsultācijā, no 1943. g. 11. marta juriskonsultācijas Juridiskās daļas priekšnieks-vecākais pastāvīgais loceklis. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. No 1949. g. dzīvojis ASV. Bijis viens no Amerikas Latviešu apvienības dibinātājiem, Milvoki latviešu ev. lut. draudzes priekšsēdētājs. Miris 1961. g. 9. jūn. Milvoki, Viskonsinas pavalstī, ASV.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies ar Almu Mariju Celmiņu (dz. 1888. g. 30. apr.).

Studentu vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 26., 27. l.; P-822. f., 1. apr., 15. l.; LVD; EVP; Šmits J. Gaiša tiesneša personība. Akadēmiskā Dzīve. 1961. g. Nr. 9.

Jānis Rūdolfs Alksnis (1888–1961)

No Jelgavas apgabaltiesas prokurora F. Zilbera 1921. g. 28. apr. izsniegtās apliecības R. Alksnim: *“Caur šo apliecinu, ka bijušais Jelgavas apgabala tiesas prokurora biedrs Rūdolfs Alksnis, nodarbojoties prokuratūrā līdz 23. februārim š. g., izpildīja savus pienākumus priekšzīmīgi, un par viņu kā dienesta pienākumu izpildīšanā, tā arī privātā dzīvē varu dot tikai vislabākās atsauksmes.”* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 27. l., 9. lp.)

ALKSNIS Voldemārs (1886–1959)

Dzimis 1886. g. 19. dec. Bebru pag. Beitatos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Vietalvas pagastskolā. 1907. g. beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju. 1912. g. beidzis TU Juridisko fakultāti. 1912. g. sept. brīvprātīgi iestājies Krievijas armijas 27. artilērijas brigādes 4. baterijā (1914. g. febr. atvaļināts un paaugstināts rezerves praporščika dienesta pakāpē). Strādājis par zvērināta advokāta A. Berga palīgu Rīgā. 1914. g. jūl. iesaukts karadienestā Krievijas armijā. 1. pasaules kara laikā no 1914. g. sept. Viļņas komandanta adjutants, no 1915. g. sept. Vitebskas komandanta adjutants, no 1916. g. janv. 2. Petrogradas komandantūras komandanta adjutants. No 1917. g. apr. dienējis 2. atsevišķajā smagās artilērijas divizionā, no maija divizona adjutants. 1917. g. nov. paaugstināts par podporučiku. Piedalījies kaujās pret vāciešiem un austriešiem. 1918. g. martā ieskaitīts Krievijas armijas rezervē, jūl. atgriezies Latvijā.

No 1918. g. 18. dec. Rīgas pilsētas 7. iecirkņa miertiesnesis. 1919. g. pavasarī (lielinieku varas laikā) tautas tiesnesis Rīgā. Pēc lielinieku padzīšanas 1919. g. jūn. atjaunojis miertiesneša darbību 7. iecirknī; 12. jūn. komandēts uz Madlienu un Stukmaņiem “savākt un sakārtot no komunistiem pamestās tautas tiesu aktis”. 1919. g. 19. aug. iecelts par miertiesnesi, 1920. g. 20. sept. par Rīgas apgabaltiesas locekli, 1921. g. 25. okt. par apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru, 1923. g. 23. janv. par Tiesu palātas prokuroru. 1926. g. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1926. g. 22. sept. zvērināts advokāts Rīgā. Bijis partijas “Nacionālā apvienība” biedrs. Latvijas Tautas universitātes krimināltiesāšanas kārtības kursa lektors.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav uzņemts Latvijas PSR Advokātu kolēģijā. Nodarbojies ar lauksaimniecību savās lauku mājās Inčukalna pag. Vecvangažos. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zvērināts advokāts Rīgā. 1942. g. 8. janv. atskaitīts no zvērinātu advokātu skaita, jo iecelts par dibināmās Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Tiesu palātas Krimināldepartamenta priekšsēdētāju. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 1944. g. okt. devies bēgļu gaitās uz Vāciju, 1950. g. izceļojis uz Austrāliju. Miris 1959. g. 31. maijā Adelaidā, Austrālijā.

Apbalvojumi: Krievijas Sv. So II, III šķ., Sv. Ao III šķ.

Precējies ar Paulīni Kalniņu (dz. 1889. g. 27. okt. Rīgā–1975. g. 3. nov. Austrālijā), meitas Nora (dz. 1911. g. 12. maijā; juriste) un Mirdza (dz. 1914. g. 9. janv.).

Voldemārs Alksnis (1886–1959)

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 28. l.; 27. apr., 6. l.; 7354. f., 1. apr., 12. l.; 1638. f., 1. apr., 21. l.; 2996. f., 1. apr., 7789. l.; 5601. f., 1. apr., 124. l.; Akadēmiskā biedrība Atauga. 1909–1959. Ziemeļblāzma, 1961. 193., 194. lpp.; Jaunā Gaita. 1964. Nr. 48; Ātrēns J. Miris V. Alksnis. Izcils latviešu tiesībnieks aizsaulē. Austrālijas Latvietis. 1969. g. 13. jūn.; Dārziņa D. Voldemāra Alkšņa piemiņai. Akadēmiskā Dzīve. 1969. g. Nr. 12; LA 1919–1945.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja F. Gailiša raksta V. Alksnim 1920. g. 8. janv.: "*Pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas nodaļu plenārsapulces lēmumiem no 11. decembra 1919. g. un 3. janvāra š. g., uzdodu Jums uzņemties Rīgas apgabaltiesas padoto miertiesnešu darbības revīziju.*" (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 6. l., 16. lp.)

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša raksta Zvērinātu advokātu padomei 1926. g. 16. sept.: "*Uz zvērinātu advokātu padomes š. g. 3. septembra rakstu Nr. 3537 varu dot par bij. Tiesu palātas prokuroru Alksni tikai vislabāko atsaukmi. Par juridiskām zināšanām kriminālistikā, saprotams, būs lieki runāt, bet arī civilos jautājumos viņš, pēc manām domām, ir pietiekoši sagatavots, jo savā laikā bijis advokāts. Mūsu pazīšanās pastāv no tā laika, kad viņu iecēla par Tiesu palātas prokuroru, t. i., no 1923. g. sākuma. Par šo laiku esam bieži satikušies ne tikai darbā, bet arī privātā dzīvē un tamdēļ par viņa morāliskām īpašībām varu teikt tikai visu labu.*" (LNA LVVA, 7354. f., 1. apr., 12. l., 13. lp.)

ANKRAVS Aleksandrs (1898–1942)

Dzimis 1898. g. 7. febr. Sarkanu pag. Kalnajaunzemos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Eda, dz. Zeltiņa. Latvietis, pareizticīgs. Brālis Jānis Ankravs (sk.).

Mācījies Sarkanu pagastskolā, Lazdonas draudzes skolā, pēc tam Rīgas Garīgajā seminārā (1. pasaules kara laikā no 1915. g. evakuācijā Nižņijnovgorodā). Pēc semināra beigšanas 1918. g. iestājies MU. Mācījies Nižņijnovgorodas Tautas universitātes Tautsaimniecības un literatūras nodaļā. 1915.–17. g. vasarās strādājis Galvenajā armijas apgādes komitejā, Viskrievijas Zemstu un pilsētu savienībā Minskā un pēc tam Volīnijas gub. (pie Krievijas 3. armijas), kancelejas ierēdnis, pēc tam raj. pārzinis. 1918. g. beidzis semināru, atgriezies Latvijā. Lielinieku varas laikā mobilizēts, strādājis Madonas Pārtikas nodaļā.

1919. g. jūn.–aug. ierēdnis Galvenajā revīzijas komisijā Ziemeļlatvijā. No 1919. g. aug. strādājis Latvijas Pagaidu valdības Apgādības ministrijā, apgādības raj. pārziņa palīgs, vēlāk apgādības iecirkņa pārzinis (līdz 1921. g. pavasarim, kad Apgādības ministrija likvidēta). 1919. g. uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1921. g. pārgājis uz Tiesību nodaļu. No 1923. g. 12. apr. Rīgas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts; strādājis 3. kriminālnodaļā, no 1924. g. apr. 3. civilnodaļā, no 1924. g. nov. 2. civilnodaļā. Sākot ar 1924. g. dec., piekomandēts dažādu iecirkņu miertiesnešiem Rīgā un Madonā. 1925. g. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1929. g. 7. febr. Latgales apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts (no 1929. g. 27. jūn. vecākais tiesamatu kandidāts); piekomandēts miertiesnešiem Daugavpilī, Grīvā un Subatē, 1. kriminālnodaļai, 2. civilnodaļai. 1930. g. 4. martā iecelts par papildu miertiesnesi, 9. maijā par miertiesnesi. 1931. g. 2. martā komandēts apgabaltiesas sastāva papildināšanai 1. kriminālnodaļā ar tiesas locekļa

Aleksandrs Ankravs (1898–1942)

pienākumiem un atalgojumu. No 1931. g. 26. nov. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis. 1932. g. sept. beidzis studijas LU Tiesību nodaļā. Darbojies LZS, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latgales Patronāta biedrībā, Daugavpils Latviešu biedrībā, Madonas Izglītības biedrībā, Latvijas Sarkanajā Krustā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Sverdlovskas apg. soda nometnēm Krievijā (Sevurallaga soda nometņu 2. nodaļu). 1942. g. 3. aug. izpildīts augstākais soda mērs – nošaušana.

Precējies 1925. g. 17. aug. ar Amāliju Martu Rudzīti (dz. 1904. g.), dēls Juris (dz. 1936. g. 18. apr.).

Studentu vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 14. l.; 1612. f., 12. apr., 4. l.; 7427. f., 1. apr., 718. l.; LNA LVA, 1986. f., 1. apr., 43908. l.; EVP; LUAJ; Austrums.

No A. Ankrava 1925. g. 30. sept. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: *"Ar šo pagodinās lūgt atsavināt mani, skaitot no š. g. 1. oktobra, no jaunākā kandidāta uz tiesu amatiem pienākumu izpildīšanas. Atlūgumu iesniedzu sakarā ar vēlēšanos nobeigt augstskolu, kas man pēdējā gadā, izpildot miertiesneša pienākumus, nebija iespējams."* (LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 14. l., 17. lp.)

No A. Ankrava 1940. g. 19. nov. rakstītās autobiogrāfijas: *"Tēva nelielā (zem 30 ha) un mazienesīgā – kalnainā, akmeņainā un starpgabalainā zeme – jau no mazām dienām lika palīdzēt arī pašam pelnīt dienišķo maizi – gan ganos ejot, gan citus darbus strādājot [...] iestājos Rīgas garīgā seminārā, resp., skolā – vienīgā to laiku skolā, kur arī mazuļīgi zemnieku bērni varēja iegūt vidusskolas izglītību, jo par labu mācīšanos tika piešķirtas stipendijas. Nākošās ziemas pavadīju skolā, bet vasarās strādāju lauku darbus tēva saimniecībā. 1915. gadā iesākās bēgļu gaitas [...] 1918. gada vasarā no semināra izstājos – vidējā izglītība bija iegūta un teoloģijas klasēs mācīties vairs nevēlējos."* (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 4. l., 24. lp.)

ANKRAVS Jānis (1892–1963)

Dzimis 1892. g. 13. jūl. Sarkanu pag. Kalnajaunzemos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Eda, dz. Zeltiņa. Latvietis, pareizticīgs. Brālis Aleksandrs Ankravs (sk.).

Mācījies Sarkanu pagastskolā, Lazdonas draudzes skolā, no 1904. g. Rīgas garīgajā skolā (beidzis). 1912. g. beidzis Rīgas Garīgo semināru. No 1912. g. studējis Maskavas Komerccinstitūta Ekonomiskās nodaļas pedagoģiskās programmas grupā (studijas beidzis 1916. g.). 1912. g. dec.–1913. g. sept. Mitišču slimnīcas saimniecības pārzinis. 1914. g. febr.–1915. g. sept. skolotājs Grostonas pag. Kaileņu skolā. 1. pasaules kara laikā evakuējies – no 1915. g. sept. kantorists Ļenova konfekšu fabrikā Maskavā, 1915. g. okt.–1916. g. apr. skolotājs Kuncevas komercskolā. 1915. g. dec.–1916. g. aug. strādājis par Krievijas Pilsētu un zemstu savienības galvenās valdes darbvedi Maskavā (no 1916. g. aug. vecākais darbvedis, no 1917. g. jūn. vecākais statistiķis). 1917. g. nov.–1918. g. janv. Krievijas Ūdenstransporta galvenās pārvaldes I šķ. statistiķis Maskavā. Tad pārcēlies uz Tulas gub., kur 1918. g. janv.–apr. bijis skolotājs Kiriku skolā Novosiļas apr., 1918. g. martā–1920. g. nov. skolotājs un pārzinis Galuņas pedagoģiskajā seminārā (pārdēvēts par Novosiļas pastāvīgajiem pedagoģiskajiem kursiem).

Jānis Ankravs (1892–1963)

1920. g. beigās ar ģimeni atgriezies Latvijā. No 1921. g. studējis tieslietas LU. 1931. g. nokārtojis valsts eksāmenus LU Tiesību nodaļā. 1921. g. 1. apr. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā, no 1921. g. jūl. vecākais tiesamatu kandidāts, prokurora biedra p. i. Rīgas apgabaltiesā. 1927. g. 14. martā oficiāli pārcelts no Tiesu palātas uz Rīgas apgabaltiesu. No 1930. g. 26. apr. prokurora biedrs Rīgas apgabaltiesā. No 1932. g. 9. marta Rīgas apgabaltiesas loceklis. 1935. g. 30. apr.–1936. g. 1. dec. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs; pārzinājis 3. kriminālnodaļu. 1936.–37. g. arī Rīgas Centrālcietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētājs. No 1936. g. 10. nov. Latvijas Senāta virsprokurora biedrs. 1937. g. 26. aug. (no 16. sept.) iecelts par Latvijas Senāta senatoru Kriminālās kasācijas departamentā. 1940. g. 14. martā Ministru kabinets piekritis Ankrava sadarbībai ar Finanšu ministriju, resp., Kredītbanku, tiesisku jautājumu kārtošana izceļojušo vācu tautības pilsoņu nekustamu īpašumu lietās. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā (valdes loceklis), Latviešu-īgaunu tuvināšanās biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, Latvijas un PSRS tautu kulturālās tuvināšanās biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. atbrīvots no senatora amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. Vācu okupācijas laikā bijis Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs, 1. kriminālnodaļas vadītājs, no 1942. g. marta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja vietnieks. Pēc otrreizējās padomju okupācijas ar Jura Lasmaņa vārdu dzīvojis Jaunpiebalgas ciema ambulancē. 1952. g. apcietināts, 1952. g. 10. apr. notiesāts ar brīvības atņemšanu uz 25 gadiem. Soda izcietis Jaroslavļas apg. soda nometnēs, 1956. g. amnestēts, atgriezies Latvijā. Miris 1963. g. nov. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies ar skolotāju Olgu Avotiņu (dz. 1894. g. 14. okt.), dēls Jānis (1918. g. 5. jūl.–2002. g. 17. maijā Rīgā; studējis tieslietas LU), meita Lidija, prec. Vasiļevska (1920. g. 9. jūn.–2013. g. 7. janv.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

D. Darbam un tiesībām. Senāta apvienotās sapulces priekšsēdētājam Aleksandram Gubenim veltīts rakstu krājums. Rīga: Latvijas krimināltiesību biedrība, 1939 (red.).

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 7. l.; 1536. f., 2. apr., 35., 36., 37. l.; 7427. f., 1. apr., 4981. l.; LNA LVA, 1986. f., 1. apr., 6646. l.; EVP; LUAJ; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Album Fratrum. [B. v.], 1982.

No Rīgas apgabaltiesas prokurora raksta Tiesu palātas prokuroram K. Kvelbergam 1921. g. 4. jūl.: *“Jaunākais kandidāts uz tiesu amatiem pie Tiesu palātas Jānis Ankravs, nodarbojoties no 1. aprīļa 1921. g. man uzticētā Prokuratūrā, ir izpildījis visus viņam uzticētos darbus ļoti apzinīgi un korekti, pierādot pietiekamas juridiskās zināšanas, pie kam Jānis Ankravs kopā ar prokurora biedriem Lazdiņu faktiski pārzin Prokurora biedra iecirkni par Valkas apriņķi. Ievērojot augšā minēto, es uzskatītu no savas puses par iespējamu un vēlamu Jāni Ankravu stādīt priekšā apstiprināšanai par vecāko kandidātu uz tiesu amatiem.”* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 36. l., 26. lp.)

No J. Ankrava raksta Latvijas Senāta virsprokuroram F. Zilberam 1936. g. 3. dec.: *"Ar Rīgas apgabaltiesas nodaļu kopsapulces š. g. 16. jūlija lēmumu es tiku iecelts par Rīgas Centrālcietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētāju, un pienākumus, kādi ar šo iecelšanu man bija uzlikti, esmu pildījis līdz pēdējam laikam. Sakarā ar to, ka tagad stājos Senāta virsprokurora biedra amatā, pagodinot lāgt Jūs, Virsprokurora kungs, norādīt, vai Jums nav iebildumu, ka es šos pienākumus izpildu arī turpmāk."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 35. l., 20. lp.)

APINIS Georgs sk. DĪNSTMANIS Georgs

APINIS Jānis (1863–1928)

Dzimis 1863. g. 21. maijā Siguldas pag. Latvietis, luterticīgs.

Bērniību pavadījis Krustpilī, kur vecāki strādājuši uz dzelzceļa. 1879. g. beidzis Jēkabpils apr. skolu. No 1889. g. dec. Kuldīgas–Ventspils 2. iecirkņa miertiesneša brīva līguma kancelejas sekretārs. 1894.–98. g. bijis Kuldīgas apr. priekšnieka palīga brīva līguma darbvedis II iecirknī. No 1899. g. Saldus krājaizdevu kases grāmatvedis un pilnvarnieks tiesu lietās, no 1913. g. jūl. grāmatvedis Saldus savstarpējā kredītbiedrībā. 1. pasaules kara laikā, sākoties bēgļu kustībai no Kurzemes, 1915. g. aug. devies uz Rīgu, strādājis par grāmatvedi bēgļu palīdzības biedrībā "Dzimtene", pēc tam J. Brauna kokapstrādes fabrikā, Maskavas Ugunsapdrošināšanas sabiedrībā (sevišķu uzdevumu izpildītājs). 1918. g. atgriezies Saldū, bijis grāmatvedis Jelgavas Savstarpējās kredītbiedrības Saldus nodaļā.

Līdz 1919. g. sept. strādājis Saldus pilsētas valdes dienestā par grāmatvedi. 1919. g. 20. sept. iecelts par Liepājas apgabaltiesas papildu miertiesnesi; piekomandēts Grobiņas apriņķa miertiesai, 24. nov. Liepājas pilsētas 1. iecirkņa miertiesai. 1920. g. 20. martā iecelts par Aizputes apr. miertiesnesi, 7. jūn. par Liepājas pilsētas 1. iecirkņa miertiesnesi. 1920. g. sept. uzdots pildīt Aizputes–Grobiņas zemesgrāmatu nodaļas priekšnieka pienākumus. No 1920. g. 17. sept. arī priekšsēdētājs sevišķā komisijā arestantu atbrīvošanai. 1922. g. 8. sept. piekomandēts Liepājas apgabaltiesas krimināl-nodaļai tiesnešu sastāva papildināšanai, apgabaltiesas locekļa v. i. No 1924. g. 2. febr. Liepājas apgabaltiesas loceklis. Miris Liepājā 1928. g. 26. okt.

Precējies ar Lūciju Bokmani (dz. 1881. g. 19. nov.), dēli Ervīns Žanis (dz. 1912. g. 5. maijā), Viktors Kārlis (dz. 1915. g. 17. jūl.).

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 15., 16. l.

No J. Apiņa 1920. g. 3. aug. raksta Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājam K. Sumbergam: *"Iekārtojot savu iedzīvi Liepājā, uz Ministru Kabineta lēmumu no 12. marta š. g., un saskaņā ar Jūsu rīkojumu no 23. marta, es tiku pārcelts uz Aizputi par apriņķa miertiesnesi un pēc tam, [pamatojoties] uz Apgabala Tiesas Nodaļu kopējās sēdes lēmumu no 7. jūnija, ar Jūsu rīkojumu no 10. jūnija pārcelts atpakaļ uz Liepāju par 1. iecirkņa pilsētas miertiesnesi. Tāda pārcelšanās īsā laikā uz Aizputi un atpakaļ uz Liepāju bija savienota priekš manis ar lielākiem naudas izdevumiem, kuri tagadējā dārdzības laikā sevišķi smagi atsaucās uz manu iztikšanu. Tamdēļ griežos pie Jums ar pazemīgu lūgumu izsniegt man iz valsts līdzekļiem kādu atlīdzību par izdevumiem, kuri man celās dēļ divkārtīgas dienesta vietas maiņas un kura apmēram sniedzas uz 1000 rubļiem."* (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 15. l., 37. lp.)

Dzimis 1892. g. 2. sept. Rīgā galdnieka un mēbeļu darbnīcas īpašnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Anlīze, dz. Kleinberga. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1913. g.). 1913.–14. g. studējis medicīnu TU, 1915.–16. g. tieslietas. 1. pasaules kara laikā 1916. g. maijā kā brīvprātīgais iestājies Krievijas armijā, dienējis 12. Sibīrijas artilērijas brigādē frontē pie Doles salas. Piedalījies kaujās pret vāciešiem. 1917. g. janv. par kaujas nopelniem paaugstināts par praporščiku. 1917. g. aug. ar savu daļu pārcelts uz Galīciju, piedalījies kaujās. 1917. g. sept. paaugstināts par podporučiku. Pēc Krievijas armijas sabrukuma 1917. g. rudenī atvaļināts, atgriezies Tērbatā un 1917.–18. g. turpinājis studijas TU.

1918. g. dec. iestājies darbā Rīgas pilsētas Pārtikas valdē, sekretāra palīgs. 1919. g. apr. mobilizēts Padomju Latvijas armijā, Inženieru bataljonā (1919. g. maijā dezertējis). 1919. g. 28. maijā brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), Studentu bataljonā, leitnants. No 1919. g. jūn. dienējis Kavalērijas divizionā 4. ložmetēju eskadronā, no sept. vecākais virsnieks 1. Kurzemes atsevišķajā eskadronā. Piedalījies kaujās pret bermontiešiem un lieliniekiem. No 1920. g. febr. vecākais tiesamatu kandidāts Kara tiesā, pildījis arī prokurora biedra pienākumus. Paaugstināts par virsleitnantu. 1921. g. apr. atvaļināts. 1920.–22. g. un 1924.–27. g. turpinājis tieslietu studijas LU, nokārtojis valsts eksāmenus. 1921. g. apr.–1930. g. maijā prokurora biedrs Rīgas apgabaltiesā. No 1930. g. 28. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis. Līdz 1934. g. Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas biedrs. Vēlāk Rīgas apgabaltiesas prokurors 2. civiltodaļā. Iekšlietu ministrijas Policijas skolas lektors. No 1937. g. Dzelzceļu aizsargu pulka aizsargs ārrindas vienībā, no 1939. g. jūn. pulka Tehniskā bataljona Karoga rotas vada komandieris. 1937. g. aug. iecelts par Ogres pilsētas valdes pārstāvi Policijas skolas padomē. Bijis Vidzemes Patronāta biedrības biedrs.

1940. g. dec. atbrīvots no amata. Kārtojis izceļošanas dokumentus uz Vāciju, bet nav izceļojis. Strādājis par grāmatveža palīgu celtniecības trestā Rīgā. 1941. g. 14. jūn. Ogrē apcietināts, izvests uz Vjatkas soda nometnēm. Miris 1942. g. 3. maijā Vjatkas soda nometnē pirms sprieduma pasludināšanas.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ., Akpz; Krievijas Sv. Jura med. IV šķ., Sv. Ao IV šķ., III šķ. ar šķēpiem, Sv. So III šķ. ar šķēpiem.

Precējies 1921. g. 21. maijā ar Mildu Natāliju Āboltiņu (dz. 1896. g. 24. okt.; 1941.–56. g. izsūtījumā Krasnojarskas nov.), dēli Aivars Visvaldis (dz. 1922. g. 22. apr.), Tālivaldis Olavs (dz. 1927. g. 16. aug.; 1941.–56. g. izsūtījumā Krasnojarskas nov.).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 3727. f., 1. apr., 21. l., 126. lp.; 1534. f., 5. apr., 8. l.; 1536. f., 2. apr., 44., 46. l.; 3687. f., 1. apr., 255. l., 41. lp.; 5601. f., 1. apr., 213. l.; 7427. f., 1. apr., 1282. l.; LNA LVA, 1986. f., 1. apr., 13116. l.; Aizsargu kartotēka; EVP; AL; LPMV; LUAI.

Arnolds Apsalons (1892–1942)

No A. Apsalona 1926. g. 15. apr. rakstītās autobiogrāfijas: "1913. g. beidzu Rīgas pilsētas ģimnāziju un tā paša gada rudenī iestājos Tērbatas universitātē, Medicniskā fakultātē. 1915. g. I semestrī pārgāju uz Juridisko fakultāti, jo studijas medicīnā man nebija pa gaumei. 1916. gada maija mēnesī, pēc tam, kad vācu karaspēks bija ieņēmis Kurzemi un atradās netāli no Rīgas, iestājos brīvprātīgi, kā savvaļnieks 12. Sibīrijas artilērijas brigādē 2. baterijā. Baterija atradās frontē pie Doles salas. 3.–6. jūnijā piedalījies mūsu uzbrukumā pret vāciem; augusta mēneša sākumā mūsu korpusu pārsveda uz Galīciju, kur pašlaik notiek Brusilova uzbrukuma gājiens. Piedalījies oktobra kaujās Svistelnīku rajonā. Tā paša gada septembra mēnesī tiku izvests par virsnieku par kaujas nopelniem. Tā paša gada rudenī, kad sabruka krievu armija, atgriezos Tērbatā un turpināju savas studijas. 1919. gada 26. maijā iestājos brīvprātīgi "Studentu rotā" un vēlāk, jūnijā mēneša beigās, pārgāju uz Kavalērijas divīziona IV ložmetēju eskadronu. No jūlija līdz septembra mēnesim komandēju IV eskadronu. Septembra mēnesī IV eskadronu izformēju, jo pie katras divīzijas tika atstāts pa vienam eskadronam, pēc kam pārgāju par vecāko virsnieku uz I Kurzemes atsevišķo eskadronu. Piedalījies I un II Daugavas foršēšanā 1919. g. rudenī Podunajas [Dunavas – red.] rajonā Augškurzemē. Tā paša gada novembrī piedalījies uzbrukumā pret Bermonta karaspēku Bauskas virzienā." (LNA LVVA, 7427. f., 1. apr., 1282. l., 16. lp.)

AUSTERS Fricis (1894–1943)

Dzimis 1894. g. 28. janv. Sātiņu pag. Vecsesiles muižā kalpa ģimenē. Tēvs Jānis, māte Anna. Latvietis, luterticīgs.

Fricis Austers (1894–1943)

Ģimene pārcēlusies uz Sātiņu pag. Tuņiem, pēc tam uz Ķesteriem (kā kalpi). 1903. g. tēvs iecelts par Ķerkliņu muižas īpašumu mežsargu, pēc 1905. g. revolūcijas Krievijā muižas īpašnieks tēvam darbu uzteicis. Mācījies pagastskolā, beidzis elementārskolu Saldū, mācījies Saldus pilsētas skolā. No 1913. g. strādājis par rakstvedi tiesu izpildītāja (pristava) Terpilovska kantorī Rīgā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. jūl. devies bēgļu gaitās uz Iekškrieviju, 1915.–19. g. bijis kantorists Vladikaukāzas Dzelzceļu virsvaldē Rostovā pie Donas (vecākais rēķinvedis, pēc tam darbvedis, grāmatveža palīgs). No 1917. g. mācījies 1. Rostovas pie Donas Skolotāju apvienības ģimnāzijā (beidzis 1919. g.). 1919.–21. g. studējis tieslietas Donas Universitātē (1. pasaules kara laikā 1915. g. uz Rostovu pie Donas evakuētajā Varšavas Universitātē).

1921. g. aug. atgriezies Latvijā. 1921. g. okt.–1922. g. jūl. sekretāra palīgs Latvijas Dzelzceļu virsvaldes Sevišķās izmeklēšanas komisijā centrālās materiālu apgādības lietās. No 1922. g. studējis tieslietas LU. No 1922. g. 16. okt. jaunākais kancelejas ierēdnis Rīgas apgabaltiesā; strādājis 3. civilnodaļā. 1923. g. janv. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu; piekomandēts Rīgas apr. 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, 1924. g. maijā 1. civilnodaļai. No 1924. g. 14. jūn. jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā (no 1924. g. 7. okt. vecākais tiesamatu kandidāts), no 1924. g. nov. svarīgu lietu izmeklēšanas tiesneša v. i., 1925. g. 2. okt. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi, 1930. g. 14. janv. par svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesi. No 1930. g. 4. dec. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā, no 1933. g. 2., no 1936. g. atkal 1. un no 1939. g. dec. atkal 2. kriminālnodaļā. 1931. g. okt. beidzis LU Tiesību nodaļu. Darbojies Aizsargu organizācijā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latgales Patronāta biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. Daugavpilī apcietināts, izvests uz Kirovas apg. soda nometnēm. 1942. g. 25. nov. piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1943. g. 14. janv.

Precējies ar skolotāju Jevdokiju Kučerenco (dz. 1896. g. 24. jūn. Rostovā pie Donas), meita Ņina (dz. 1922. g. 4. jūn.). Otrreiz precējies 1937. g. 26. dec. ar Veroniku Visocku; ģimene 1941. g. 14. jūn. izsūtīta.

Studentu korporācijas “Vendia” goda filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 13. l.; 1612. f., 12. apr., 6. l.; 7427. f., 1. apr., 5378. l.; EVP; Vendia. 1927–1987. Toronto, 1987; LUAI.

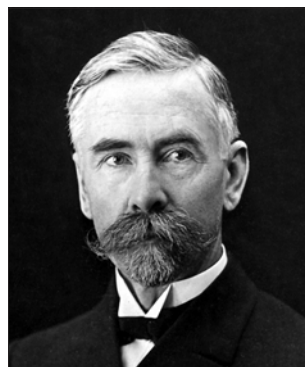
No F. Austerā 1939. g. 22. okt. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Kociņam: *“Savu dienestu tiesā iesāku Rīgā 1921. gadā, un 1923. un 1924. g. sākumā kā tiesamatu kandidāts izpildīju izmeklēšanas tiesneša pienākumus Rīgas pils. XIII izmeklēšanas iecirknī. Tanī laikā Latgalē bija vajadzīgi tiesu darbinieki un toreizējais Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs Būmaņa kungs vairākiem jaunākiem Rīgas apgabaltiesas darbiniekiem ieteica braukt pastrādāt kādu laiku Daugavpils tiesā. Es tam ieteikumam paklausīju un 1924. g. vasarā pārgāju uz Daugavpils apgabaltiesu, pie kam Būmaņa kungs man apsūtīja pēc kāda laika ņemt mani atpakaļ uz Rīgas apgabaltiesu. Pārņākot Daugavpili, dažus mēnešus nostrādāju prokuratūrā un pēc tam no 1924. g. rudens līdz 1930. g. strādāju kā svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis. Tad mani iecēla par apgabaltiesas locekli un kā tāds es strādāju Daugavpils apgabaltiesā kriminālnodaļās līdz šim laikam. Bez tam jau vairāk kā 10 gadus darbojos aizsargu organizācijā. Savus pienākumus pildu visu laiku pēc labākās apziņas. Tagad pēc vairāk nekā 15 gļadu nostrādāšanas Daugavpili, kad Rīgas apgabaltiesas kriminālnodaļās atbrīvojas vairākas tiesas locekļu vietas, arī es vēlētos tikt atpakaļ Rīgas apgabaltiesā, lai būtu tuvāki saviem vecākiem.”* (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 13. l., 20. lp.)

BALODIS Jānis (1874–1928)

Dzimis 1874. g. 1. okt. Pēterburgā kareivja ģimenē. Tēvs Andrejs. Latvietis, pareizticīgs.

Mācījies Stāmerienas draudzes skolā, Rīgas garīgajā skolā, 1897. g. beidzis Rīgas Garīgo semināru, pareizticīgo priesteris. Strādājis par skolotāju pareizticīgo draudžu skolās Limbažos un Krapē. 1901. g. izstājies no garīgās kārtas un iestājies TU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1907. g.). 1906. g. apsūdzēts politiskos nodarījumos (piedalīšanās 1905. g. revolūcijas norisēs Krievijā – “runu turēšana ļaužu sapulcēs”), Krievijas Tiesu palāta sodījusi ar sešu mēnešu ieslodzījumu cietoksnī (1907. g. izcietis sodu Pleskā). No 1907. g. zvērināta advokāta J. Zālīša palīgs Rīgā (faktiski strādājis pie zvērināta advokāta A. Berga). No 1912. g. zvērināts advokāts Rīgā. 1914. g. iesaukts karadienestā Krievijas armijā, kareivis. Piedalījies 1. pasaules karā. 1917. g. atvaļināts no armijas sakarā ar maksimālā vecuma sasniegšanu. 1. pasaules kara vācu okupācijas laikā 1918. g. dzīvojis Latgalē un strādājis par mirtiesnesi.

1919. g. nov. atgriezies Rīgā. 1920. g. 5. janv.–1923. g. 24. apr. (atbrīvots no amata pēc paša lūguma) Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā. No 1923. g. 9. marta zvērināts advokāts Rīgā. Latvijas Kooperatīvu kongresa padomes juriskonsults, uzsācis darbu kooperatīvu juridiskās rokasgrāmatas sagatavošanā,

Jānis Balodis (1874–1928)

no 1926. g. Tieslietu ministrijas juriskonsults. Bijis arī Latvijas Pareizticīgās baznīcas sinodes juriskonsulta v. i. Miris 1928. g. 18. maijā. Apbedīts Rīgā, Pokrova kapos.

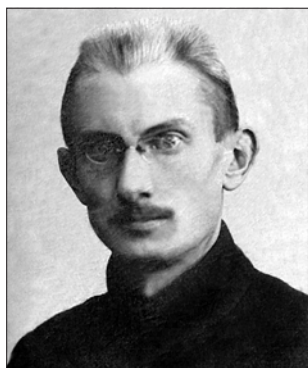
Preceļies ar Emīliju Ozoliņu (dz. 1889. g. 22. janv.), meita Irēna (dz. 1917. g. 1. sept.), dēls Jānis (dz. 1920. g. 9. maijā).

D. Jānis Zālītis, pirmais Latvijas apsardzības ministrs. Īss dzīves un darbības apraksts. Rīga, 1925.

A. LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 14. l.; 7354. f., 1. apr., 32. l.; 1376. f., 2. apr., 12448. l., 139. lp.; 2996. f., 2. apr., 3156. l.; Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1928. Nr. 4; Līdumnieka kalendārs 1930. gadam. Rīga, 1929; LA 1919–1945.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa 1920. g. 2. okt. J. Balodim izsniegtās apliecības: “Šīs apliecības uzrādītājs, Rīgas apgabaltiesas tiesnesis Jānis Balodis tiek komandēts uz tiesas sesiju Cēstis no š. g. 3. līdz 6. oktobrim. Attiecīgas kara un civiliestādes tiek lūgtas Baloža iebraukšanu Cēstīs un atpakaļ Rīgā darīt iespējamu un nekādus šķēršļus ceļā nelikt.” (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 14. l., 12. lp.)

No J. Baloža raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim 1923. g. 9. janv.: “Neatrazdams par iespējamu uz priekšu palikt līdzšinējā amatā, jo tas nenodrošina manu un manas ģimenes eksistenci, laipni lūdzu Jūs, priekšsēdētāja kungs, dot manam līgumam tālāku virzienu deļ manas atsvabināšanas no amata.” (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 14. l., 24. lp.)

Jānis Balodis (1890–1975)

BALODIS Jānis Voldemārs (1890–1975)

Dzimis 1890. g. 25. dec. Daugavpils apr. Ungurmuižas pag. Rubeņos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Karlīne, dz. Augstkalniete. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Ungurmuižas pagastskolā, Millera privātskolā Rīgā, Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā (beidzis 1910. g. ar sudraba med.). Mācību laikā strādājis arī par mājskolotāju. 1910. g. uzsācis tieslietu studijas TU (beidzis 1915. g.). 1. pasaules kara laikā 1915.–18. g. bijis karadienestā Krievijas armijā, dienējis Viļņas Zirgu rezerves pārvaldes kancelejā Viļņā un Vitebskā. Kareivis, no 1917. g. apr. kara laika ierēdnis 116. inženieru darba дружинā, 1917. g. vasarā ievēlēts дружины komitejā. 1918. g. martā atvaļināts, atgriezies Ungurmuižas pag., strādājis Krustpils Patērētāju biedrības Ungurmuižas pag. nodaļā (veikalvedis). Lielinieku varas laikā 1919. g. strādājis par pag. izpildkomitejas sekretāru.

No 1919. g. 23. jūl. tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 13. sept. tiesas prokurora rīcībā, prokurora biedra p. i. (1919. g. 15. dec. apstiprināts šajā amatā, 17. dec. ieceļot par tiesas prokurora p. i.). 1920. g. sept. iecelts par ministriju revīzijas komisijas locekli. 1921. g. janv. uzdots vadīt Liepājas apgabaltiesas prokuratūru. No 1921. g. 10. marta Rīgas apgabaltiesas loceklis (1922. g. 14. jūl. apstiprināts Satversmes sapulcē); strādājis 1. kriminālnodaļā. 1923. g. martā uzdots vadīt 4. kriminālnodaļu. 1923. g. 1. maijā–1928. g. 29. apr. Tiesu palātas loceklis. 1928. g. 29. jūn. iecelts par Latvijas Senāta senatoru Administratīvajā departamentā, no 1931. g. apr. senators Kriminālās kasācijas departamentā. Bijis Tieslietu ministrijas juriskonsults, Latvijas Senāta augstākās disciplinārtiesas loceklis un Soda likuma izstrādāšanas komisijas loceklis. Darbojies Latvijas

Tiesnešu biedrībā, Latvijas Šaha biedrībā, Veselības veicināšanas biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. jūl.–nov. bijis departamenta priekšsēdētāja v. i.; 1940. g. 26. nov. atbrīvots no senatora amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. Bijis Tieslietu tautas komisariāta Kodifikācijas daļas brīva līguma konsultants (1940. g. 31. dec. atbrīvots no amata, sākot ar 1941. g. 1. janv.). Vācu okupācijas laikā no 1941. g. dec. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Tiesu palātas Krimināldepartamenta tiesnesis. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Bijis Starptautiskās bēgļu organizācijas (*International Refugee Organization; IRO*) tieslietu padomnieks. Pēc izceļošanas no Vācijas no 1951. g. trimdā ASV. Viens no Latviešu akadēmiskās kopas dibinātājiem, Latviešu draudzes valdes loceklis, Amerikas latviešu šaha apvienības goda biedrs, izdevuma “Šaha Pasaule” līdzstrādnieks. Miris 1975. g. 23. martā Mineapolē, Minesotas pavalstī, ASV.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies ar Mariju Milleri (dz. 1896. g. 25. okt.), dēls Viktors Arvīds (dz. 1920. g. 20. nov.). Otrreiz precējies ar Ritu Ziedīti Šāberti (1915. g. 14. martā Rīgā–2011. g. 11. apr. Mineapolē, Minesotā, ASV; baltu filoloģe).

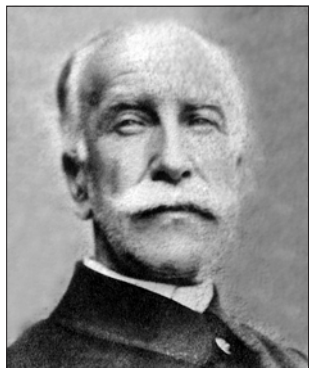
Akadēmiskās vienības “Atauga” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 70. l.; 27. pr., 39. l.; LVD; EVP; Akadēmiskā biedrība Atauga. 1909–1959. Ziemeļblāzma, 1961. 195. lpp.; SLS.

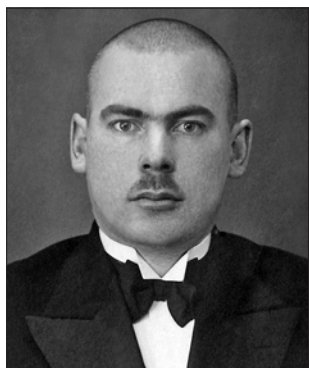
No Rīgas apr. apsardzības priekšnieka 1919. g. aug. J. Balodim izsniegtās apliecības: “Kara ierēdnis Jānis Pēteris d. Balodis, dz. 13./XII 1890. g., no Rīgas apriņķa apsardzības priekšnieka [kā apgabaltiesas darbinieks] atsvabināts pagaidām pa dienesta pienākuma izpildīšanas laiku no mobilizācijas. Dienesta atstāšanas gadījumā Balodis caudē tiesību uz atsvabināšanu un viņam tālīt jāierodas pie Rīgas apriņķa apsardzības priekšnieka priekš ieskaitīšanas aktīva dienestā.” (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 39. l., 20. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa 1924. g. 16. dec. J. Balodim izsniegtās apliecības: “Ar šo apliecinu, ka bijīušā Rīgas apgabaltiesas locekļa Jāņa Baloža ģimene, pēc manā rīcībā esošām ziņām, sastāv no sievas Marijas un dēla Viktora, dzim. 20/XI. 21. g., un ka viņš saņēmis algu no 1. janvāra līdz 31. aprīlim 1923. g. Ls 960.- un ģimenes piemaksu par to pašu laiku Ls. 164.-.” (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 39. l., 25. lp.)

No J. Baloža 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “Tēvs un māte darba zemnieki, tēvam piederēja ap 12 ha zemes, no kuras daļa nederīgas. Bijām 3 bērni ģimenē, un es vecākais dēls; bez manis bij brālis (1917. g. miris) un māsa (tagad Vandzenes iecirkņa mežsargs). Jau no mazām dienām sāku iet ganos un palīdzēt saimniecības darbus, jo algotu strādnieku mums nebija. Tēvs un māte bij tomēr nolēmuši dot man izglītību, un pēc pagastskolas beigšanas ar pēdējiem līdzekļiem tēvs mani noveda Rīgā [...]. 1919. gada sākumā nodibinājās lielinieku (boļševiku) vara, es sāku strādāt toreizējā [Ungurmuižas] pag. izpildu komitejā kā sekretārs, kur biju līdz tā paša [1919.] gada maijam. Kad ienāca Ulmaņa un Igaunijas baltgvardu karaspēka nodaļas, toreizējais pulkvedis Zemītāns bija izdevis slaveno rīkojumu noņemt visu lielinieku kalpus un piekritējus (!), kādēļ vairākus mēnešus bēguļoju, kamēr lielinieku darbinieku vajāšanas pirmais drudzis kaut cik aprima; tad iebraucu Rīgā un kā jurists iestājos tieslietu resorā [...] No piedalīšanās pie lietu izskatīšanas toreizējās politiskās prāvās esmu izvairījies. Kad reizi man nācās ņemt dalību kā Tiesu palātas loceklim (Krāslavas komjaunatnes lietā) šādā prāvā, man izdevās panākt visu apsūdzēto attaisnošanu.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 70. l., 15.–16. lp.)

Vilhelms Balodis (1862–1943)

Voldemārs Balodis (1897–1953)

BALODIS Vilhelms (1862–1943)

Dzimis 1862. g. 6. jūn. Rīgā inženiera ģimenē. Tēvs Mārtiņš, māte Natālija, dz. Zaksa. Latvietis, luterticīgs.

1886. g. beidzis tieslietu studijas PU. Bijis Kauņas apgabaltiesas loceklis, pēc tam Penzas apgabaltiesas loceklis.

1920. g. aug.–1935. g. sept. Latvijas Tiesu palātas loceklis (no 1935. g. 1. okt. atbrīvots no amata sakarā ar maksimālā vecuma sasniegšanu). 1935. g. 3. oktobrī ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos.

Miris 1943. g. 26. febr. Rīgas Jūrmalā, Asaros.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.; Krievijas Sv. Vo, Sv. Ao. Precējies ar Mariju Hornaneri.

A. LVD; Tēvija. 1943. g. 2. martā.

BALODIS Voldemārs (arī Vladimirs BALODIS; 1897–1953)

Dzimis 1897. g. 20. jūn. Palsmanes pag. Vecdzirnavās skolo-tāja un psalmotāja ģimenē. Tēvs Karps, māte Elizabete. Latvietis, pareizticīgs.

Mācījies Palsmanes pagastskolā, pēc tam Mārcienas pagastskolā, Rīgas garīgajā skolā. No 1913. g. mācījies Rīgas Garīgajā seminārā (no 1915. g. evakuācijā Nižņijnovgorodā; beidzis 1917. g.). 1917. g. jūn.–1918. g. febr. strādājis Viskrievijas Zemstu un pilsētu apvienībā Pleskavā, Daugavpilī un Ludzā (kancelejas ierēdnis; Daugavpilī un Ludzā kā piefrontes pilsētās piekomandēts veterinārajai lazaretei). 1917. g. rudenī iestājies TU Juridiskajā fakultātē, vienlaikus līdz 1918. g. febr. turpinot darbu Zemstu un pilsētu apvienībā. Pēc Vācijas okupācijas karaspēka ienākšanas Vidzemē 1918. g. atgriezies Latvijā, nodarbojies ar lauksaimniecību Palsmanes pag. Vērzemniekos.

Lielinieku varas laikā 1919. g. apr.–maijā bijis Palsmanes pag. padomes loceklis un Mālejas pusmuižas komūnas (kolektīvās saimniecības) sekretārs. 1919. g. 31. jūl. mobilizēts Latvijas armijā, dienējis 6. Rīgas kājnieku pulkā, sasniedzis kaprāļa dienesta pakāpi. 1920. g. rudenī sācis tieslietu studijas LU. 1921. g. febr. atvaļināts no armijas. Bijis laukstrādnieks Mārcienas pag. No 1923. g. 21. febr. jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā; piekomandēts izmeklēšanas tiesnešiem (no 1924. g. 6. jūn. vecākais tiesamatu kandidāts, no 1924. g. jūn. prokurora biedra p. i.). 1930. g. 19. jūn. apstiprināts Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) prokurora biedra amatā. 1932. g. beidzis tieslietu studijas LU. No 1934. g. 1. aug. Daugavpils apgabaltiesas loceklis (iecelts 19. jūl.), bijis Administratīvās un tirdzniecības reģistrācijas nodaļas vadītājs (līdz 1935. g. maijam, kad iedalīts darbam 1. kriminālnodaļā). 1936. g. 3. dec. iecelts par Rīgas apgabaltiesas loekli, 1938. g. 8. febr. par tiesas priekšsēdētāja vietnieku. 1931.–36. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Sakaru rotas aizsargs. Darbojies dziedāšanas biedrībā “Pērkoņa koris”, Daugavpils Latviešu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā 1941.–44. g. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 1. kriminālnodaļā. 2. pasaules kara beigās ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Vāciju. No 1950. g. dzīvojis ASV. Miris 1953. g. Jangstaunā, Ohaio pavalstī, ASV.

Apmalvojumi: Latvijas Akpž, Acjpm.

Precējies 1925. g. 31. aug. Grītvā ar Olgu Grīnu (dz. 1904. g. 15. martā Īles pag.), meita Astrīda (dz. 1930. g. 21. apr.).

Studentu vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 74. l.; 1612. f., 12. apr., 8. l.; 7427. f., 1. apr., 3102. l.; Aizsargu kartotēka; EVP; Laiks. 2004. g. 3. apr.; LUJ.

No V. Baloža 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: *"7 bērnu lielo ģimeni ar 25 rbļ. algas mēnesī tēvam bija grūti uzturēt, sakarā ar ko no mazām dienām man nācās strādāt [...] 1918. gada februārī vācu karavīri pārsteidza mani ar iestādi [zemstu un pilsētu apvienību – red.] Ludzas stacijā un izsēdināja no vilciena. Līdz ar vāciešu ienākšanu tēvs pensiju vairs nesaņēma. Lai saglabātu sev un vecākiem līdzekļus, vācu okupācijas laikā gāju pie turīga saimnieka Vērzemniekos par puisī. Nodibinoties padomju varai, darba biedri 1919. g. 27. 4. ievēlēja mani Palsmanes pag. padomē. Paraleli šim amatam līdz baltgvardu ienākšanai es biju arī Palsmanes pag. Mālejas pusmuižas kolhoza sekretārs. 1919. g. 27. 7. mani mobilizēja un ieskaitīja 6. Rīgas k[kājnienu] p[ulkā] kā ierindas karavīru. Esmu piedalījies kaujās tikai pret Bermontiešiem [...] 1936. g. decembrī pēc vairākkārtīgas atteikšanas, pretēji manai brīvai gribai un lai radītu tiesā vakanci kādam citam kolēģim, mani pārcēla uz Rīgas apgabaltiesu."* (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 8. l., 35. lp.)

No V. Baloža 1941. g. 16. janv. lūguma Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariātam: *"Ar T.T.K. [Tieslietu tautas komisariāta – red.] 1940. g. 30. decembra pavēli Nr. 200 reorganizācijas dēļ es esmu atbrīvots no Rīgas apgabaltiesas locekļa amata, izmaksājot algu par 2 nedēļām uz priekšu. Minēto izmaksu es saņēmu šodien, 16. janvārī. Saskaņā ar darba kodeksa 67 p. 4 darba devējam, ja viņš ir nokavējis izmaksāt aprēķinu, par visu nokavēto laiku ir jāizmaksā atlīdzība pēc vidējās dienas algas. Ņemot vērā sacīto un pamatojoties uz D.K. [darba kodeksa – red.] 67 p. 4, lūdzu izmaksāt man attiecīgu atlīdzību par laiku no 1941. g. 1.–16. janvārim. [Uz lūguma rezolūcija: Lūgumu noraidīt.]"* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 74. l., 32. lp.)

BAUCE Fricis (1881–1961)

Dzimis 1881. g. 23. febr. Gramzdas pag. Smilšu mājās laukstrādnieka ģimenē. Tēvs Fricis, māte Jūle, dz. Bunce. Latvietis, luterticīgs.

1882. g. ģimene pārcēlusies uz Liepāju (tēvs bijis strādnieks drašu fabrikā). No 1891. g. mācījies pilsētas elementārskolā un 1894.–97. g. reālskolā Liepājā (nav beidzis). No 1898. g. strādnieks Liepājas drašu fabrikas noliktavā. 1902.–06. g. bijis obligātajā karadienestā Krievijas armijā, Novogeorgijevskas cietokšņa (tag. Modlinas cietoksnis Novi Dvorā, Mazoveckā, Polijā) artilērijā, pēc ierindas apmācības pabeigšanas rakstvedis artilērijas pārvaldē. Nokārtojis kara laika ierēdņa zināšanu pārbaudījumu. No 1906. g. nov. Liepājas apgabaltiesas kancelejas ierēdnis, pēc tam sekretāra palīgs, 1910. g. febr.–1915. g. maijā Liepājas–Romnu dzelzceļa Liepājas nodaļas Juridiskās daļas aģents lietvedis. Strādājis uz dzelzceļa, nokārtojis arī privātdokāta zināšanu pārbaudījumu.

Strādājis par privātdvokātu. 1. pasaules kara vācu okupācijas laikā 1915.–18. g. Liepājas pilsētas pašvaldības dienestā, mazturīgo kontrolieris, turpinājis privātdvokāta praksi.

1918. g. 10. dec. (tiesas pārņemšanas dienā no vācu okupācijas iestādēm) ieskaitīts Liepājas apgabaltiesas štatā, 12. dec. nodaļu kopsapulcē uzdots pildīt Liepājas iecirkņa miertiesneša sekretāra pienākumus (no 17. dec. Liepājas pilsētas 2. iecirkņa miertiesneša v. i.). 1918. g. 19. dec. ar Latvijas Pagaidu valdības lēmumu iecelts par Liepājas apgabaltiesas miertiesnesi. 1919. g. 11. janv. kopsapulce iecēlusi par miertiesnesi Grobiņas iecirknī, 1919. g. 3. febr. Aizputes iecirknī. 1919. g. 11. apr. iecelts arī par Liepājas pilsētas Kara zaudējumu komisijas locekli, 1919. g. 11. jūn. par Liepājas Sevišķās komisijas priekšsēdētāju arestantu iepriekšējai atbrīvošanai. No 1920. g. 27. jūl. ar tieslietu ministra R. Bēnusa pavēli piekomandēts Liepājas apgabaltiesas Apelācijas nodaļai (tiesas locekļa v. i.). 1921. g. febr. tieslietu ministrs R. Bēnuss nav apstiprinājis par Liepājas apgabaltiesas locekli. No 1921. g. 1. sept. Liepājas apgabaltiesas loceklis. (1922. g. 14. jūl. apstiprināts Satversmes sapulcē). 1919.–21. g. bijis Darba partijas biedrs. Vienlaikus no 1922. g. okt. bijis arī Liepājas pašvaldības bāriņu tiesas priekšsēdētājs. 1926. g. kandidējis Liepājas pilsētas domes vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartejisko sabiedrisko darbinieku saraksta (nav ievēlēts). 1936. g. 11. jūl. iecelts arī par Liepājas cietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētāju. 1938. g. martā beidzis pasīvās gaisa aizsardzības kursus. Bijis Liepājas pilsētas domes loceklis, Liepājas Juristu biedrības priekšnieks. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas Aeroklubā, Liepājas Latviešu biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā, Kurzemes Patronāta biedrībā, Latvijas Sarkanā Krusta Liepājas nodaļā, Veselības veicināšanas biedrības Liepājas nodaļā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. 11. jūl. uzdots pārņemt Liepājas apgabaltiesas kriminālnodaļas lietas un spert soļus šo lietu apsargāšanai. No 1941. g. 3. sept. kriminālnodaļas priekšsēdētāja vietnieks. No 1941. g. 27. aug. (sākot ar 1941. g. 1. sept.) Latvijas ģenerālapg. komisārs apstiprinājis par Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Liepājas apgabaltiesas vicepriekšsēdētāju, kriminālnodaļas vadītāju. 1942. g. febr. iecelts arī par Liepājas cietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētāju. 1944. g. 9. okt. atbrīvots no amata sakarā ar tiesu darbības pārtraukšanu; divies bēgļu gaitās uz Vāciju. Pēc 2. pasaules kara bijis Delmenhorstas (tag. Lejassaksijas federālajā zemē) latviešu komitejas priekšsēdētāja vietnieks. Darbojies Jaunekļu kristīgās savienības Delmenhorstas nodaļā. Miris 1961. g. 30. nov. VFR. Apbedīts Delmenhorstā.

Precējies 1908. g. 2. aug. ar Līzi (Elizabeti) Čīči (dz. 1887. g. 15. maijā Kroles pag.), dēli Haralds (dz. 1909. g. 19. jūn.), Visvaldis (dz. 1915. g. 25. janv.), meita Mirdza (1918. g. 6. sept.–1926. g. 25. maijā).

A. LNA LVVA 1595. f., 10. apr., 27. l.; EVP; Latvija. 1961. g. 9. dec.

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja 1919. g. 17. okt. raksta F. Baucem: *"Piesātot Latvijas Sarkanā Krusta 1 kastīti, lūdzu izlikt Jūsu kancelejā, redzama vietā, priekš ziedojumu vākšanas Sarkanam Krustam par labu."* (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 27. l., 28. lp.)

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1921. g. 7. febr. raksta Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājam K. Sumbergam: *"Tieslietu ministrija ar rakstu no 3. febr. 1921. g. paziņoja, ka tieslietu ministrs [R. Bēnuss], ievērojot augstākās juridiskas izglītības trūkumu, nav atradis par iespējamu stādīt priekšā Frici Bauci un Jēkabu Cinceli iecelšanai par apgabaltiesas tiesnešiem."* (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 27. l., 46. lp.)

No F. Bauces 1923. g. 18. dec. lūguma Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Birkam: *"Ar Liepājas apgabaltiesas 1922. gada 11. oktobra kopsapulces piekrišanu, pamatoti uz Tiesu iekārtas likuma 246. p[unkta] piezīmes, es ieņemu Liepājas pilsētas bāriņu tiesas priekšsēdētāja amatu. Ieņemamais papildu amats mani manā pastāvīgā darbā netraucē, jo aizņem tikai dažas stundas nedēļā, bet atalgojums, kuru saņemu par šo papildu amatu, lielā mērā palīdz uzlabot manus materiālos apstākļus, jo pie manas ģimenes locekļu skaita (4 personas) un pastāvīgas dārdzības ar tiesneša algu vien ir grūti iztikt, pie kam manus izdevumus lielā mērā pavoīro vecākais zēns, kurš apmeklē Jelgavas kurlmēmo skolu un kura uzturam un pārējām vajadzībām man jāizdod mēneš līdāka summa."* (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 26., 27. l., 59. lp.)

BEIMUTS Gustavs (1898–1941)

Dzimis 1898. g. 28. okt. Šķaunes pag. Timonovā (tag. Tīmaņi) dzirnavnieka ģimenē. Tēvs Gustavs, māte Berta, dz. Kopfšteina. Vācietis (Latvijas Aizsargu organizācijas dokumentos – latvietis), luterticīgs.

Beidzis Subates draudzes skolu, no 1913. g. mācījies Baltijas skolotāju seminārā Kuldīgā (1. pasaules kara laikā no 1915. g. evakuācijā Krievijā, beidzis 1917. g.). 1917. g. jūn. brīvprātīgi iestājies Kazaņas karaskolā, 1917. g. okt. beidzis skolas saīsināto kara laika kursu, praporščīks; atstāts dienestā skolā kā kursa virsnieka palīgs. 1918. g. janv. atvaļināts. Strādājis par skolotāju Alatirā, Simbirskas gub. (tag. Čuvašijas Republikā). 1918. g. okt. mobilizēts Sarkanajā armijā, Latviešu padomju strēlnieku divīzijas 2. pulka mācību komandas priekšnieks. 1919. g. apr. saslimis ar izsitumu tīfu, 22. maijā, Rīgai krītot, palicis pilsētā.

1919. g. 16. jūl. brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, Rīgas jaunformējamās spēkos, leitnants. 24. jūl. piekomandēts Rīgas militārās policijas priekšniekam (8. policijas iecirkņa uzrauga v. i.). 1920. g. janv. piekomandēts Armijas virspavēlnieka štāba Iekšējās izlūkošanas nodaļai, izmeklēšanas virsnieks (no 1920. g. 15. marta tādā pašā amatā Jelgavas izlūkošanas nodaļā, no 20. marta Ventspils izlūkošanas punkta vadītājs). 1920.–21. g. apmeklējis Izglītības ministrijas organizētos karavīru hospitantu kursus un izturējis pārbaudījumu pilna vidusskolas mācību kursa apjomā, uzsācis studijas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1926. g.). Pēc izlūkošanas nodaļas likvidācijas no 1920. g. nov. komandēts uz kara juridiskajiem kursiem (beidzis 1921. g. nov.), neilgu laiku dienējis 5. Cēsu kājnieku pulkā, pēc tam Kara ēku un būvju pārvaldē, no 1922. g. febr. Vidzemes artilērijas pulkā (pulka tieslietu darbvedis). 1923. g. jūl.

Gustavs Beimuts (1898–1941)

pārcelts uz kara tiesu pārvaldi, kara tiesamatu kandidāts. 1923. g. nov. paaugstināts par virsleitnantu, 1925. g. jūn. par kapteini. 1925. g. jūl. atvaļināts pēc paša lūguma. No 1925. g. 19. jūn. jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā (no 1925. g. 26. aug. vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis prokurora pakļautībā, no 1925. g. sept. prokurora biedrs. 1928. g. atteicies ieņemt Latgales apgabaltiesas locekļa amatu. 1930. g. 15. maijā iecelts par Latgales apgabaltiesas locekli (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā); strādājis 3. civilnodaļā, bijis arī Zemesgrāmatu atjaunošanas komisijas loceklis. 1931. g. kandidējis Daugavpils pilsētas domes vēlēšanās no Karavīru un Daugavpils latvju pilsoņu apvienotā saraksta (nav ievēlēts). 1933. g. ievēlēts par LZS Daugavpils nodaļas vadītāju. No 1935. g. 2. maija Jelgavas apgabaltiesas loceklis; strādājis civilnodaļā. No 1928. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Sakaru rotas vada komandieris, no 1933. g. Sakaru bataljona komandieris, no 1935. g. 16. Jelgavas aizsargu pulka štāba bataljona kasieris, no 1936. g. štāba bataljona rotas komandieris, no 1938. g. štāba bataljona saimniecības rotas, pēc tam 2. rotas komandieris, no 1939. g. jūl. pulka tieslietu pārzinis.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. sept. Kazdangas pag. apcietināts. 1941. g. 19. martā Baltijas Sevišķā kara apg. kara tribunāls piespriedis 15 gadu ieslodzījumā. Miris 1941. g. 11. nov.

Apbalvojumi: Latvijas Akpz, Acjpm, ANk, Aizsardzības biedrības bronzas med.

Precējies ar Klaudiju Glazovu, adoptēts dēls Eižens Vitālijs Viktors (dz. 1924. g. 27. janv.).

Studentu korporācijas "Fraternitas Lettica" filistrs.

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 10. l.; 5601. f., 1. apr., 504. l.; 1640. f., 1. apr., 194. l., 85. lp.; 527. l., 31. lp.; 7427. f., 1. apr., 2881. l.; Aizsargu kartotēka; LNA LVA, 1986. f., 1. apr., 7579. l.; EVP; LUAJ; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 92. lpp.

No G. Beimuta 1935. g. 25. apr. raksta tieslietu ministram H. Apsītim: "*Šodien man apgabaltiesas priekšsēdētāja kungs Jūsu vārdā lūdz mani izteikties, vai piekrtu manis iecelšanai par Jelgavas apgabaltiesas locekli, un pozitīvas atbildes gadījumā, lai iesūtīt Jums attiecīgu iesniegumu. Līdz ar to priekšsēdētāja kungs man paziņoja, ka Jūs esot teikuši, ka varētu saņemt pārcelšanās pabalstu. Priekšsēdētājs bez tam man jau bija paziņojis, ka Jūs arī teikuši, ka man drīzumā būšot izredzes pāriet uz Rīgu. Ļoti pateicos Jums, Ministra kungs, par gādību. Sakarā ar pievesto, nosūtu uz Jūsu vārdu attiecīgu iesniegumu par piekrišanu iecelšanai Jelgavā un lūdzu Jums sekmēt to.*" (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 10. l., 23. lp.)

No Tiesu palātas priekšsēdētāja 1940. g. 5. okt. raksta Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariātam: "*Pagodinot, ka Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētājs ar š. g. 30. septembra rakstu paziņojis, ka, pēc viņam ienākušām ziņām, naktī uz š. g. 27. septembri Valsts drošības pārvaldes ierēdņi apcietinājuši Jelgavas apgabaltiesas locekli Gustavu Beimutu un no š. g. 27. septembra līdz 30. septembrim darbā G. Beimuts nav ieradies.*" (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 10. l., 38. lp.)

Jānis Beķeris (1880–1969)

BEĶERIS Jānis (1880–1969)

Dzimis 1880. g. 25. aug. Mētrienas pag. Cinastēs lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Made, dz. Kalniņa. Latvietis, pareizticīgs.

Mācījies Ļaudonas draudzes skolā, ģimnāzijā Rīgā, 1907. g. pavasarī ar I šķ. diplomu beidzis TU Juridisko fakultāti. No

1907. g. jūl. jaunākais tiesamatu kandidāts Kauņas apgabaltiesā, 1907. g. nov. iecelts par kriminālnodaļas sekretāra palīgu (1909. g. apr. par sekretāru). No 1909. g. apr. vecākais tiesamatu kandidāts. 1910. g. jūl. ievēlēts par pilsētas tiesnesi Panevēžā, 1912. g. janv. tādā pašā amatā Kauņā. No 1912. g. sept. izmeklēšanas tiesnesis Kauņas apgabaltiesā, Telšu apr. Sasniedzis kolēģijas asesora civil-dienesta rangū. 1. pasaules kara laikā 1915. g. apr. tiesas iestādes evakuētas uz Maskavu. No 1915. g. okt. Kalugas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesis. 1917. g. pavasarī ievēlēts par Kalugas apgabaltiesas svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesi. 1918. g. 15. martā atbrīvots no amata. Pārcēlies uz Maskavu, no 1918. g. marta I šķ. statistiķis Maskavas Centrālajā pārtikas statistiskajā nodaļā, vēlāk nodaļas pārziņa palīgs. 1919.–20. g. maijā ieņēmis dažādus kancelejas amatus Maskavas Galvenajā apkures pārvaldē un Galvenajā ūdensceļu pārvaldē. 1920. g. maijā–25. dec. krievu valodas un literatūras, vācu valodas, konstitūcijas pamatprincipu skolotājs 2. pakāpes skolā “Iskra” pie Voskresenskas (tag. Istra), Maskavas gub.

1920. g. beigās atgriezies Latvijā. 1921. g. janv. iecelts par Rīgas apgabaltiesas prokurora biedru. No 1921. g. 10. marta Rīgas apgabaltiesas loceklis; 1921. g. 15. apr. piekomandēts Tiesu palātai, uzdodot veikt iepriekšējo izmeklēšanu par Dzelzceļa virsvaldes centrālās materiālu apgādes ierēdņu negodīgu rīcību. No 1922. g. 23. febr. Tiesu palātas loceklis (1922. g. 14. jūl. Satversmes sapulce apstiprinājusi par tiesnesi), uzdodot turpināt minētās lietas izmeklēšanu (1922. g. jūl. sevišķā komisija Latvijas Dzelzceļu virsvaldes materiālu apgādības lietā darbību izbeigusi). 1930. g. dec. piekomandēts Civildepartamentam, 1931. g. apr. Krimināldepartamentam. 1932. g. beigās–1940. g. martā bijis arī Tieslietu ministrijas juriskonsults. Līdz 1935. g. 22. jūl. Latvijas Pareizticīgās baznīcas sinodes loceklis (atbrīvots pēc paša lūguma). Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas Krimināltiesību biedrībā. Bijis Tieslietu ministrijas juriskonsultācijas loceklis.

Vācu okupācijas laikā no 1941. g. sept. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Tiesu palātas Krimināldepartamenta tiesnesis. 1944. g. aug. beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1947. g. izbraucis uz Ēģipti un pievienojies tur esošajai ģimenei (Ēģiptē dzīvojusi no 1938. g.). Dzīvojis Helvanā netālu no Kairas. 1952. g. izceļojis uz Zviedriju, kur dēls strādājis Zviedrijas Ārlietu ministrijā. Miris 1969. g. 27. sept. Stokholmā, Zviedrijā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies ar Annu Pokrovsku (dz. 1893. g. 29. dec.), meita Irēna (1912. g. 25. sept.–1937. g.), dēls Jānis Ilmārs (dz. 1925. g. 27. sept.–1988. g. 5. novembrī Stokholmā, Zviedrijā; jurists, Zviedrijas vēstnieks Īrijā).

Studentu korporācijas “Fraternitas Vesthardiana” goda filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 90. l.; 27. apr., 20. l.; LVA, 2710. f. (Personiskais fonds); EVP; Senatoram Jānim Beķerim 80 gadu. Laiks. 1960. g. 20. aug.

No tieslietu ministra v. i. K. Veitmaņa 1939. g. 14. aug. raksta Ārlietu ministrijai: “Komandēju Tiesu palātas locekli Jāni Beķeri uz Itāliju un Ēģipti iepazīties ar šo valstu tiesu iekārtu, kādēļ lādzu izdot viņam dienesta pasi, derīgu no š. g. 15. augusta līdz 15. novembrim. Beķers brauks caur Lietuvu, Poliju un Vāciju.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 90. l., 6. lp.)

No 1940. g. 17. nov. rakstītās J. Beķera autobiogrāfijas: “Tēvs blakus savam pastāvīgam zemkopja darbam daudzus gadus no vietas nodarbojies arī vietējā pagasta pašvaldībā kā tiesnesis un pagasta tiesas priekšsēdētājs. Arī mani divi brāļi un četras māsas, resp., pēdējo vīri nodarbojas ar zemkopību [...] Pēc augstskolas beigšanas 1907. g. pavasarī es tūlīn iestājos par tiesamatu kandidātu Kauņas apgabaltiesā (jo Rīgas apgabaltiesā nebija nekādas cerības 2–3 gadu laikā dabūt kaut viszemāko algu). [...] 1920. gada beigās ar sava pagasta ļaudīm, kuri turpat – bijušajā Morozova muižā kopējiem spēkiem (komūnā) apstrādāja bij. Muižas zemi, atgriezies savā dzimtenē. [...] Kas attiecas uz manu materiālo stāvokli, tad, vēlēdamies pēc manu vecāku nāves palikt iemīļotās dzimtās vecāku mājās, es tās, apm. 28 ha, pārņēmu savā rīcībā, atmaksājot brālim Ls 1500, bet māsai – Ls 700. Šeit es uzcēlu dažas lauksaimniecības ēkas un atremontēju dzīvojamo ēku, ieguldot tanīs gandrīz visus tos līdzekļus, kurus man, taupīgi dzīvojot, izdevās atlicināt no savas algas. Patlaban daudz rūpju un materiālu līdzekļu prasa mana vienīgā dēla (meita 24 gadu) vācējumā nomira 1937. g.) Jāņa Ilmāra ārstēšana, kuru viņa grūtās slimības dēļ (hronisks nieru iekaisums) uz ārstu kategoriskiem aizrādījumiem biju spiests nosūtīt sievas pavadtībā (viņam tad bija tikai 13 g.) uz kontinentālo Ēģipti (Kairas pils[etas] tuvumā).” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 90. l., 10.–11. lp.)

Alfreds Bergmanis (1886–1968)

BERGMANIS Alfreds Eduards (1886–1968)

Dzimis 1886. g. 19. jūn. Salgales pag. Kanneniekos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Marija. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Garozes un Emburgas (Salgales) pagastskolā, Jelgavas Aleksandra pilsētas skolā. 1904. g. kā brīvprātīgais iestājies Krievijas armijā, 3. Varšavas cietokšņa pulkā, 1905. g. – Kazaņas kājnieku junkurskolā (beidzis 1908. g.; podporučiks); dienējis 113. kājnieku pulkā Liepājā. No 1912. g. virsnieks 14. Sibīrijas strēlnieku pulkā Čitā. 1911. g. paaugstināts par poručiku. 1. pasaules kara sākumā 1914. g. nov. kaujās pie Lodzas kritis vācu gūstā, no kura Latvijā atgriezies 1918. g. aug. Dzīvojis pie vecākiem Emburgas (Salgales) apkārtnē. 1918. g. dec. beidzis mērnieku kursus Jelgavā.

No 1918. g. 6. dec. policijas iecirkņa priekšnieks Jelgavā, lieļinieku laikā (1919. g. 8. janv.–martā) tā paša iecirkņa (milicijas raj.) priekšnieka palīgs. 1919. g. apr. ieskaitīts Tukuma apr. valdes dienestā. No 1919. g. 5. maija Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), virsleitnants; dienējis 1. Neatkarības bataljonā, Malienas bataljonā, 1. Liepājas kājnieku pulkā. Kapteinis (1920. g. martā), pulkvedis leitnants (1924. g.). No 1920. g. maija dienējis Apsardzības ministrijā (kancelejas nodaļas priekšnieka v. i. un ēkas komandanta v. i.). 1921. g. apr. pārcelts uz Kara tiesu, nov. uz Rīgas Kara slimnīcu (saimniecības priekšnieks). 1923. g. kā brīvklauštājs beidzis Kara juridiskos kursus. 1927. g. aug. atvaļināts pēc paša lūguma. No 1920. g. rudens studējis inženierzinātnes LU, no 1921. g. tieslietas (1927. g. beidzis LU Tiesību nodaļu). 1927. g. 11. jūl. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu (1928. g. 9. martā par vecāko tiesamatu kandidātu) Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa); strādājis 2. civiltiesā, 2. kriminālnodaļā, mirtiesnešu pakļautībā. No 1928. g.

okt. papildu miertiesnesis, no 1929. g. maija Krustpils iecirkņa miertiesnesis (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā). 1934. g. 10. apr. pēc paša lūguma iecelts par Krustpils iecirkņa miertiesnesi. No 1938. g. 25. okt. Daugavpils apgabaltiesas loceklis, uzdots pārzināt tirdzniecības, ministratīvo un reģistrācijas nodaļu. 18. Daugavpils aizsargu pulka aizsargs. 1940. g. apr. iesniedzis Iekšlietu ministrijā lūgumu ģimenes uzvārda maiņai uz "Vārpa" (nav paspēts nomainīt). Darbojies Latvijas armijas atvaļināto virsnieku biedrībā.

1940. g. dec. beigās atbrīvots no amata. Vācu okupācijas laikā no 1942. g. Bauskas apr. miertiesnesis. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris 1968. g. 28. martā Lambertštiftas veco ļaužu mītnē Oldenburgā, Lejassaksijas federālajā zemē, VFR. 1968. g. aug. pelnu urna apbedīta Rīgā, II Meža kapos.

Precējies, dēls Voldemārs (1912. g. 27. nov.–1990. g.); šķīries. Otrreiz precējies 1922. g. 19. maijā ar Vilmu Lucavu (1897. g. 21. martā Sesavas pag.–1966. g.), meitas Silvija Agnese (dz. 1923. g. 15. okt. Rīgā), Biruta Vera Līvija (dz. 1926. g. 4. okt. Rīgā), Edīte Angelika (dz. 1932. g. 1. apr. Daugavpilī), dēls Ivars (dz. 1935. g. 21. dec. Rīgā).

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 9. l.; 5601. f., 1. apr., 549. l.; 7427. f., 1. apr., 2470. l.; EVP; LUJ; LAAV.

No Apsardzības ministrijas kancelejas priekšnieka 1920. g. 23. sept. apliecinājuma: "*Apliecinu, ka pret kapteiņa Bergmaņa Alfrēda Jekaba d. iestāšanos augstskolā un lekciju apmeklēšanu ārpus dienesta laika iebildumu nav.*" (LNA LVVA 7427. f., 1. apr., 2470. l., 3. lp.)

BERGMANIS Alfrēds Kārlis (*Bergmann*; 1897–pēc 1939)

Dzimis 1897. g. 9. janv. Rīgā, grāmatveža, vēlākā anilīnkrāsu fabrikas īpašnieka un tirgotāja, ģimenē. Tēvs Johans Nikolajs, māte Luīze Emīlija, dz. Šulce. Vācietis, luterticīgs.

No 1905. g. mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1915. g. uzsācis studijas TU Juridiskajā fakultātē. 1. pasaules kara laikā 1916. g. jūn. mobilizēts Krievijas armijā, 1917. g. febr. beidzis 2. Odesas praporščiku skolu, praporščiks 103. kājnieku rezerves un pēc tam 527. kājnieku pulkā. 1918. g. atvaļināts no armijas, 1918. g. janv.–1919. g. sākumā turpinājis studijas TŪ. 1919. g. sākumā mobilizēts Igaunijas armijā, Tallinas paš aizsardzības vienībās.

1919. g. 10. apr. mobilizēts Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), kareivis Ziemeļlatvijas Rezerves bataljonā Tērbatā, 1. (4.) Valmieras un 6. Rīgas kājnieku pulkā, no 1920. g. rudens Instruktoru bataljonā Rīgā, kareivis. 1921. g. janv. atvaļināts. No 1920. g. studējis LU Tiesību nodaļā (1923. g. izturējis mutiskos pārbaudījumus, palicis neizstrādāts diplomdarbs). 1924. g. 19. maijā iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā; strādājis 2. civilnodaļā, 2. kriminālnodaļā, vairāku Rīgas pilsētas miertiesnešu pakļautībā. 1925. g. 3. jūn. iecelts par Rīgas apgabaltiesas papildu miertiesnesi, 1927. g. 29. sept. par miertiesnesi (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā), no 1927. g. okt. Rīgas pilsētas 14. iecirkņa miertiesnesis. 1929. g. maijā beidzis tieslietu

Alfrēds Bergmanis (1897–pēc 1939)

studijas LU. No 1935. g. 5. nov. Rīgas apgabaltiesas loceklis. 20. gadu 2. pusē vairākus gadus darbojies arī par kinematogrāfijas a/s "Fanamet Films" un a/s "Paramount Films" valdes loekli (līdz 1931. g.). 1939. g. 19. okt. (no 1. nov.) atbrīvots no amata pēc paša lūguma; izceļojis uz Vāciju. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies, meita Felicita (dz. 1919. g. 3. maijā); šķīries. Otrreiz precējies 1934. g. 5. janv. ar Latvijas konservatorijas studenti Mariju Terentjevu (dz. 1913. g. 11. jūn. Rēzeknē), dvīņi – meita Vera Veronika un dēls Alfreds Aleksandrs (abi dz. 1934. g. 2. nov.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 97., 98. l.; 7427. f., 1. apr., 2508. l.; EVP; LUAJ.

No bij. Rīgas apgabaltiesas locekļu A. Bergmaņa, L. Brimmera, N. Mertensa, E. Tizenhauzena, bij. mirtiesneša H. Jākobsona un bij. vecākā tiesamatu kandidāta V. Finka 1939. g. 8. nov. lūguma Valsts un Ministru prezidentam K. Ulmanim: *"Sakarā ar sagaidāmo vācu tautības Latvijas pilsoņu repatriāciju Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs [A. Kociņš] š. g. 17. oktobrī aicināja mūs visus pie sevis un lika mums priekšā nekavējoties izšķirties par to, vai arī mēs vēlamies aizceļot uz Vāciju. Kaut gan aizrādījām, ka līgums starp Latviju un Vāciju vēl nav noslēgts, kādēļ, nezinot līguma noteikumus, mums pagaidām būtu grūti izšķirties, Priekšsēdētāja kungs paziņoja, ka uz Tieslietu ministrijas rīkojuma pamata mums līdz š. g. 18. oktobrim esot jāiesniedz deklarācijas par palikšanu Latvijā vai arī attiecīgie atlūgumi. Pēdējā gadījumā mums uzdeva, saskaņā ar Ministrijas norādījumu, atlūgumos lāgt atsvabināšanu no dienesta pienākumu izpildīšanas, sākot ar š. g. 15. novembri. Tādā gadījumā mēs visi saņemšot algu līdz 15. novembrim, ja līdz minētam datumam mēs vēl nebūtu izceļojuši. Saskaņā ar šādu [Rīgas apgabaltiesas] Priekšsēdētāja [A. Kociņa] kunga norādījumu mēs nākamā dienā arī visi iesniedzām savus atlūgumus. Š. g. oktobra beigās un novembra sākumā mums par lielu pārsteigumu paziņoja, ka pretēji mūsu lūgumiem bijām atsvabināti no dienesta pienākumu izpildīšanas sākot jau ar š. g. 1. novembri. Turpretim senators F. Konradi, kas saziņā ar mums bija iesniedzis tāda paša satura atlūgumu, tika atsvabināts no dienesta pienākumu izpildīšanas sākot ar š. g. 15. novembri, saskaņā ar iesniegto lūgumu. Sakarā ar to mēs pagodināties aizrādīt, ka pirms minētā Latvijas–Vācijas līguma noslēgšanas mums nevarēja uzstādīt jautājumu, vai vēlamies izceļot no Latvijas vai nē, bet nekādā ziņā apstiprinošu atbildi uz šādu jautājumu nedrīkstēja saistīt ar atlūguma iesniegšanas nepieciešamību. Ja tomēr esam iesnieguši atlūgumus, kuros esam lūguši atsvabināt mūs no dienesta pienākumu izpildīšanas, sākot ar š. g. 15. novembri, tad agrākā pret mūsu gribu notikušā atbrīvošana runā pretim tiesnešu neatceļamības principam. Tādā kārtā mūsu atbrīvošana no dienesta pienākumu izpildīšanas, saskaņā ar mūsu lūgumiem, varēja notikt ne agrāk kā ar 15. novembri, līdz kuram laikam mums bija jāizmaksā arī attiecīgās algas, kas, nemaz nerunājot par doto solījumu, mums pats par sevi pienākas pēc likuma. Pamatojoties uz aprādīto, pagodināties lāgt Jūs, augsti godāto Valsts un Ministru prezidenta kungu, dot attiecīgu rīkojumu izmaksāt līdz š. g. 15. novembrim attiecīgās algas vācu tautības tiesnešiem, kas ilgus gadus nepārtraukti izpildījuši savus dienesta pienākumus."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 98. l., 29. lp.)

Arveds Bergs (1875–1941)

BERGS Kārlis Kristaps Arveds (1875–1941)

Dzimis 1875. g. 13. sept. Rīgā namīpašnieka un sabiedriskā darbinieka ģimenē. Tēvs Kristaps, māte Šarlote Matilde, dz. Balode. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies A. Spundes, Leflera privātskolā, no 1888. g. Rīgas pilsētas ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1894. g. uzsācis tieslietu studijas TU (beidzis 1898. g. maijā). 1898.–1900. g. Pēterburgas apgabaltiesas un Tiesu palātas jaunākais tiesamatu kandidāts (gub. sekretāra civildienesta rangā). No 1901. g. janv. zvērināta advokāta palīgs un privātdokāts, 1904. g. janv.–1907. g., 1908.–1915. g.

jūl., 1918. g. jūl.–dec. zvērināts advokāts Rīgā. Laikraksta “Baltijas Vēstnesis” līdzstrādnieks, no 1903. g. redakcijas sabiedriski politiskās daļas vadītājs, no 1905. g. atbildīgais redaktors. Rīgas Latviešu biedrības runasvīrs. No 1905. g. nov. Latviešu demokrātu partijas priekšsēdētājs. 1907. g. laikraksts “Baltijas Vēstnesis” slēgts; ticis izsūtīts no Baltijas. Dzīvojis Pēterburgā, pēc tam izceļojis uz Franciju. 1908. g. pēc karastāvokļa atcelšanas Krievijā atgriezies Rīgā. Darbojies Latviešu izglītības biedrībā, bijis Rīgas Liberāļu kluba vadītājs. 1915. g. jūl. 1. pasaules kara apstākļu dēļ aizbraucis uz Maskavu, pēc tam uz Petrogradu. 1915.–17. g. Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas priekšnieka biedrs (1917.–18. g. priekšnieks). 1916. g. maijā–1917. g. apr. laikraksta “Baltija” atbildīgais redaktors Petrogradā. No 1917. g. nov. Latviešu Pagaidu nacionālās padomes (arī Latviešu Nacionālā padome) Ārlietu nodaļas priekšsēdētāja biedrs.

1918. g. 19. dec. iecelts par Latvijas Tiesu palātas priekšsēdētāju. 1919. g. 4. janv. izceļojis uz Angliju, no turienes uz Parīzi Francijā. Piedalījies Latvijas delegācijas darbā Parīzes Miera konferencē. 1919. g. okt. atgriezies Latvijā un uzņēmis Tiesu palātas vadību. 1919. g. 12. dec. palātas departamentu kopsapulce atbrīvojusi no amata. 1919. g. 19. dec.–1921. g. jūn. iekšlietu ministrs. Satversmes sapulces loceklis, 1, 2. un 3. Saeimas deputāts (no Bezpartejiskā nacionālā centra, vēlāk no Nacionālās apvienības). Darbojies Satversmes izstrādāšanas komisijā. 1921.–30. g. laikraksta “Latvis” atbildīgais redaktors. 1928.–31. g. Rīgas pilsētas domes loceklis no Nacionālās apvienības saraksta. Bijis pastāvīgs šķīrējtiesnesis no Latvijas puses Latvijas–Zviedrijas, Latvijas–Igaunijas–Somijas–Polijas un no Igaunijas puses Igaunijas–Zviedrijas šķīrējtiesā. Bijis Rīgas Latviešu biedrības priekšnieka vietnieks, Rīgas Liberālā kluba biedrs un Rīgas Izglītības biedrības priekšnieka biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 6. febr. apcietināts. Izvests uz Čkalovas apg. (tag. Orenburgas apg.) Iļeckajas Zaščitas (tag. Soļiļeckā) cietumu. 1941. g. 29. sept. piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1941. g. 19. dec.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ., Ank; Polijas PRO I šķ.

Precējies 1901. g. ar Irmu Balodi (mirusi 1901. g. 8. okt.). Otrreiz precējies 1905. g. ar Martu Balodi (mirusi 1928. g. 9. janv.). Abas sievas bija Bolderājas kokrūpnieka Andreja Baloža meitas; dēls Jānis, meitas Ilga, prec. Ezīte (dz. 1906. g.), Gundega (1910. g. 11. dec. Rīgā–1981. g. 12. aug. Rīgā; beigusi LU, juriste), Līgita, prec. Igale (dz. 1916. g.).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

D. Земское хозяйство в прибалтийском крае. СПб, 1907; Международное положение Латвии. Петроград, 1918; Latvijas starptautiskais stāvoklis. Pēterpils, 1918. Die internationale Lage Lettlands. Petrograd, 1918; Lettische Zukunftsgeanken. Petrograd, 1918; La Lettonie et la Russie: considerations sur un des problèmes de la paix mondiale. Paris, 1919; Latvia&Russia: one problem of the world-peace. London: Toronto, 1920; Par ko stāv Bezpartejiskais Nacionālais centrs. Rīga, 1922; Parlamentāriskais vairākums. Rīga, 1929.

A. LVVA, 1534. f., 5. apr., 16 l.; 5213. f., 1. apr., 397. l.; 100. f. (A. Berga personālais fonds), 1. apr., 1.–146. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., 7340. l.; LDG; LVD; EVP; LE (I) 1. sēj.; Švēde A. Arveds Bergs. Universitāte. 1955. Nr. 2; Švēde E. Arveds Bergs. Vita Nostra. 1963. Nr. 14; Rumpēters A. Arveds Bergs. Universitāte. 1975. Nr. 36; AL; Stranga A. Arveds Bergs un Kārlis Ulmanis. Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis. 1991. Nr. 7; Lasmanis U. Lepnais Latvīšs. Temīda. 1992. Nr. 3/4; Reinholds D. Demokrāts, kurš grāva Saeimu. Lauku Avīze. 1992. g. 24. dec.; Lasmanis U. Arveds Bergs un latviešu izglītības biedrība (1909–1915). Izglītība. 1993. g. 23., 30. sept.; Žvinklis A. Arveds Bergs. Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls. 1994. Nr. 1; Lasmanis U. Politiska gaišreģa piemiņai. Labrīt. 1994. g. 14., 15. sept.; LVV; Lasmanis U. Arveds Bergs: sabiedriski politiska biogrāfija. 1.–4. grām. Rīga, 1997–2000; Pleps J. Berga Satversmes grozījumu projekti. Jurista Vārds. 2006. Nr. 15; Červinskis E. Satversmes grozījums. Klubs. 2008. Nr. 10.

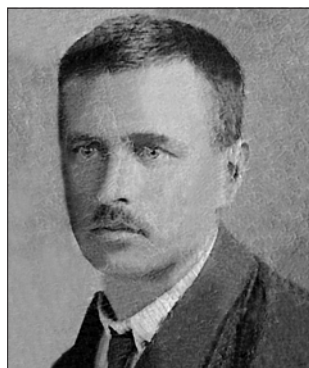
No Latvijas Pagaidu valdības tieslietu ministra P. Juraševska 1919. g. 20. dec. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: *“Uz rakstu no 17. decembra š. g. paziņojumu, ka pret palātas departamentu 12. decembra š. g. kopsēdes lēmumu par Palātas locekļu A. Berga un K. Pauļuka atsvabināšanu no viņu amata pienākumu izpildīšanas Tiesu Palātā un par Tiesas Palātas Priekšsēdētāja pienākumu izpildīšanas uzdošanu Palātas loceklim A. Kviesim man nekādu iebildumu nav.”* (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 16. l., b. p.)

BERGTĀLS Teodors (1886–1942)

Dzimis 1886. g. 17. jūl. Lubezeres pag. kurpnieka un šuvējas ģimenē. Tēvs Jānis, māte Bille. Latvietis, pareizticīgs.

No 1897. g. mācījies Rīgas garīgajā skolā, 1901.–04. g. un 1907.–12. g. vasaras sezonās veicis kancelejas darbus Ķemeru sērūdeņu pārvaldē, 1904. g. nov.–1906. g. aug. bijis skolotājs Sasmakas (Valdemārpils) draudzes skolā. 1906. g. atsācis mācības Rīgā – Rīgas Garīgajā seminārā. No 1909. g. studējis Varšavas Universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913. g.). 1913. g. rudenī–1914. g. sākumā bijis obligātajā karadienestā Krievijas armijā, kareivis, tad bombardieris 25. un 29. artilērijas brigādē Daugavpilī. No 1914. g. jūn. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 1. un 2. civilnodaļā. 1. pasaules kara laikā pēc tiesas iestāžu evakuācijas uz Tērbatu devies uz Petrogradu. 1915. g. okt. pārgājis Valsts kontroles dienestā Petrogradā, rēķinvedības ierēdnis Kara un jūras norēķinu departamentā. 1916. g. dec. komandēts uz Dienvidkrieviju, uz ieņemto Austroungārijas teritoriju, Valsts kontrolē ģenerālgubernatora pārvaldē Černovcos (pēc Krievijas karaspēka evakuācijas no Bukovinas 1917. g. vasarā – Kijevā). No 1918. g. aug. strādājis par kontrolieri revidentu Dienvidrietumu frontes Valsts kontroles pagaidu revīzijas komisijā Žitomirā un Kijevā. 1919. g. beigās devies uz Rostovu pie Donas, no turienes uz Novorosijsku, 1920. g. sākumā caur Bulgāriju devies uz Serbiju. 1920. g. martā–1921. g. aug. Jaseņicas apgabaltiesas praktikants Serbijā (Serbu, horvātu un slovēņu karalistē).

1921. g. aug. atgriezies Latvijā. 1921. g. 1. sept. iecelts par Rīgas apgabaltiesas prokurora biedru. No 1922. g. 26. okt. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālnodaļā. 1924. g. 3. jūl.–1938. g. 4. febr. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs 1. kriminālnodaļā. No 1938. g. 4. febr. Latvijas Senāta virsprokurora biedrs, 1938. g. 17. maijā iecelts par Latvijas Senāta senatoru Administratīvajā departamentā. Darbojies Rīgas Jūrmalas mednieku biedrībā, Latvijas

Teodors Bergtāls (1886–1942)

Tiesnešu biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, biedrībā "Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds", 3. Vidzemes savstarpējā kredīt biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. atbrīvots no senatora amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Soļikamskas soda nometnēm. 1942. g. 2. maijā piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1942. g. 9. jūn.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III, IV šķ.

Precējies 1913. g. ar Mariju Pjasecku, dēli Nikolajs (dz. 1914. g. 26. nov.), Sergejs (dz. 1916. g. 3. febr.), Alekssis (1922. g. 1. jūn.–1927. g. 22. jūl.), meita Olga Helēna, prec. Koziorova (dz. 1928. g. 25. jūn.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 100. l.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-6474. l.; EVP.

No tieslietu ministra H. Apsīša 1936. g. 17. aug. raksta Ārlietu ministrijai: "Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru Teodoru Bergtālu komandēju uz Poliju, Čehoslovākiju, Ungāriju un Jugoslāviju [Dienvidslāviju] iepazīties ar šo valstu tiesu iekārtu, kādēļ lūdzu izdot viņam ārzemju komandējuma pasi." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 100. l., 7. lp.)

No T. Bergtāla lūguma tieslietu ministram H. Apsītim 1939. g. 4. aug.: "Vēlēdamies turpināt iesāktu balneoloģisko ārstēšanos, laipni lūdzu atļaut man izbraukt uz sava rēķina uz Dienvidslāvijas kūrortu Arandjelovac [Arandželovaca mūsdienu Serbijā] no š. g. 15. augusta līdz š. g. 30. septembrim un izdot bezmaksas (komandējuma) ārzemju pasi. Pagodinās paziņot, ka līdzīgi iepriekšējiem gadiem pūlēšos iespaidus no iepazīšanās ar ārzemju tiesu iestādēm un darbību atreferēt ziņojumā, kuru iesniegšu pēc atgriešanās no ārzemēm. Ar mani brauks līdzī sieva Marija un meita Olga. Paredzu braukt caur Lietuvu, Poliju, Rumāniju, Bulgāriju, Turciju, Grieķiju." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 100. l., 21. lp.)

No T. Bergtāla 1940. g. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "Bijām ģimenē 6 bērni. Bērniņu pavadīju trūkumā un nabadzībā. Pateicoties manai centībai, 11 gadu vecumā mani vietējais skolotājs aizveda uz Rīgu, kur iestājos garīgā skolā un, būdams samērā labi sagatavots, tiku uzņemts "kroņa" uzturā, un tādā ceļā tiku pie tālākas izglītības [...] Dzīvojot Kijevā, dabūju zināt, ka iespējams atgriezties Latvijā, un tā kā mani divi bērni [...] atradās Rīgā, tad pūlējos arī nokļūt dzimtenē. Klīda baumas (noteikti neviens nezinās pateikt), ka no Dienvidkrievijas vienīgā iespējā nokļūt dzimtenē esot apkārtceļš caur Rumāniju. Tā kā man nebija klāt dokumentu par piederību Latvijai, bet Varšavas universitāte, kur glabājās mana dzimšanas zīme un citi dokumenti, bija evakuēta kara laikā uz Rostovu [pie Donas], tad 1919. g. beigās braucu uz Rostovu. No Rostovas braucu uz Novorosijsku un no turienes uz Sevastopoli. Sevastopolē noorganizējās latviešu bēgļu komiteja, ar kuras palīdzību varēja ar kuģi braukt uz Rumāniju. Tomēr Rumānija 1920. g. sākumā nelaida bēgļus iekšā un tādēļ vajadzēja braukt caur Bulgāriju un Serbiju. Serbijā līdzekļi izsīka un es arī saslimu. Vajadzēja meklēt līdzekļus, kā sevi uzturēt. Tā kā tanī laikā Serbijā trāka akadēmiski izglītotu cilvēku, tad mani pieņēma 1920. g. martā tiesas darbā Jaseņicas apriņķa tiesā kā praktikantu (Arandjelovacā). No Serbijas izkļuvi tikai 1921. g. rudenī." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 100. l., 24. lp.)

BĒRZIŅŠ Edgars (1905–1978)

Dzimis 1905. g. 28. sept. Ķoņu pag. Sīļos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Ieva, dz. Paegle. Latvietis, luterticīgs.

No 1913. g. mācījies Rūjienas tirdzniecības skolā (1919. g. apvienota ar P. Martinsona privāto komercskolu; no 1920. g. Valsts Rūjienas vidusskola, kuru beidzis 1923. g.). No 1923. g. studējis LU Tautsaimniecības nodaļā, no 1924. g. Tiesību nodaļā. No 1925. g. jūl. kandidāts uz kancelejas brīva līguma ierēdņa amatu.

Edgars Bērziņš (1905–1978)

No 1926. g. 1. dec. jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā (no 1929. g. 1. janv. vecākais tiesamatu kandidāts). 1930. g. febr. pārcelts tādā pašā amatā Rīgas apgabaltiesā; strādājis Rīgas iecirkņu izmeklēšanas tiesnešu pakļautībā (no 1931. g. janv. prokuratūrā, prokurora biedra v. i.; 1934. g. 22. janv. pārcelts tādā pašā amatā uz Latgales apgabaltiesu; no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa). 1934. g. okt.–1935. g. sept. obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 8. Daugavpils kājnieku pulkā, dižkareivis. No 1935. g. 15. sept. vecākais tiesamatu kandidāts Daugavpils apgabaltiesā; piekomandēts prokuratūrai. 1935. g. beidzis LU Tiesību nodaļu. 1935. g. 5. nov. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi Liepājas apgabaltiesā, Liepājas lauku iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis, no 1938. g. 20. sept. Liepājas apgabaltiesas miertiesnesis, strādāja Saldus iecirknī. No 1940. g. 4. apr. Liepājas apgabaltiesas loceklis; strādājis kriminālnodaļā. Darbojies Kurzemes Patronāta biedrībā, Liepājas Latviešu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā, Latvijas Aerokluba Liepājas nodaļā, sporta biedrībā “Olimpija”.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Liepājas apgabaltiesas civilnodaļas tiesnesis. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV. Strādājis fizisku darbu būvniecībā. Darbojies Čikāgas Latviešu juristu kopā, Ilinojas (Illinoisas – red.) latviešu pensionāru biedrībā (bijis tās dibinātājs). Miris 1978. g. 6. aug. Čikāgā, Ilinoisas pavalstī, ASV.

Precējies 1933. g. 19. aug. ar Ilzi Kampi (1907. g. 17. febr.–2002. g. 19. dec.), dvīņi – dēls Jānis un meita Irija Elza (abi dz. 1936. g. 3. martā), meita Ieva (dz. 1937. g. 23. aug.), dēls Miķelis (dz. 1941. g. 29. sept.).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 112. l.; 26. apr., 39. l.; 1595. f., 10. apr., 32. l.; 3727. f., 1. apr., 21. l., 390. lp.; 27. l., 44. lp.; 1534. f., 5. apr., 20. l.; 7427. f., 1. apr., 7844. l.; ARCH. XI; Strautnieks A. Edgars Bērziņš, iur., 23. II. Vita Nostra. 1980. Nr. 26/27; AL; LUAI.

No E. Bērziņa 1934. g. 25. janv. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “*Pagodinot zīņot, ka 1933. gada 19. augustā esmu salaulājies ar Ilze Kampe. Sākot no šī laika tomēr aizvien no manas algas atvelk 4% kā neprecējušam. Ievērojot izteikto, laipni lūdzu izmaksāt man no algas atskaitītās summas.*” (LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 39. l., 27. lp.)

No E. Bērziņa 1940. g. 21. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “*Iestājoties augstskolā, man nebija izredžu saņemt no vecākiem vajadzīgos līdzekļus studēšanai, jo mani pārējot izteikto, laipni lūdzu izmaksāt man no algas atskaitītās summas.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 32. l., 26. lp.)

Dzimis 1897. g. 9. sept. Rīgā koktirgotāja ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Matilde Šarlote, dz. Kalniņa. Latvietis, luterticīgs.

1908.–15. g. mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā no 1915. g. evakuācijā Maskavā, kur 1916. g. beidzis uz Maskavu evakuēto Varšavas 4. ģimnāziju. 1916.–19. g. studējis tieslietas MU. Strādājis Pilsētu (zemstu) savienības dienestā par darbvedi.

1920. g. rudenī atgriezies Latvijā. 1920. g. dec.–1921. g. aug. dienējis Latvijas armijā, darbveža palīgs Kara saimniecības pārvaldē. 1921.–24. g. un 1926. g. studējis tieslietas LU (1926. g. febr. beidzis). No 1923. g. jūl. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1925. g. jūn. papildu miertiesnesis, no 1928. g. marta Rīgas pilsētas 2. iecirkņa miertiesnesis. No 1929. g. 6. jūn. Rīgas apgabaltiesas loceklis. 1934. g. 18. dec. iecelts par Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru. Darbojies arī par Rīgas Termināltuma Administratīvās komisijas priekšsēdētāju. No 1939. g. 19. okt. Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājs. Latvijas Tiesnešu biedrības priekšsēdētāja vietnieks un valdes loceklis, Liepājas Latviešu biedrības priekšnieks, Latvijas Jahtkluba vicekomodors, 1936. g. ar savu jahtu “Laimdota” piedalījies starptautiskās sacensībās Stokholmā, izcīnot godalgas.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. atbrīvots no amata. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 1. sept.–1944. g. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājs. 1944. g. okt. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1945. g. ievēlēts par Oldenburgas (Lejassaksijā) Latviešu komitejas priekšsēdētāju, no 1946. g. Latviešu Centrālās komitejas loceklis un juridiskās nodaļas vadītājs. Strādājis par mežstrādnieku angļu kokzāģētavā Detmoldā (Ziemeļreinā-Vestfālenē). 1950. g. izceļojis uz ASV, dzīvojis Ziemeļkalifornijā, strādājis Stenforda Universitātē. Sanfrancisko latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks. Miris 1972. g. 2. okt. Menlopārkā, Kalifornijas pavalstī, ASV.

Apbalvojumi: Igaunijas Baltās zvaigznes ord. III šķ.

Precējies 1926. g. 17. nov. ar skolotāju Hildu Fanniju Beikmani (dz. 1904. g. 31. aug. Rīgā), dēls Ints Marģeris (dz. 1939. g. 9. jūl.).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 3727. f., 1. apr., 21. l., 147., 472. lp.; 1536. f., 2. apr., 119., 120. l.; 7427. f., 1. apr., 3262. l.; LVD: Jaunais Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājs stājies amatā. Kurzemes Vārds. 1939. g. 16. nov.; EVP; LE (I) 1. sēj.; J. R. Tiesībām ziedoti gadi. Laiks. 1957. g. 4. sept.; Laiks. 1972. g. 20. sept.; ARCH. XI; Eizenarms V. Draugu piemiņai. Vita Nostra. 1974. Nr. 21; AL; LUAI.

No Rīgas apgabaltiesas prokurora biedra A. Apsalona raksta apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim 1923. g. 15. jūn.: “Uz Jūsu rakstu no 12. jūnija 1923. g. man tas gods paziņot, ka Mārtiņu Bērziņu pazīstu jau kā skolnieku, kad viņš apmeklēja Rīgas pilsētas ģimnāziju. Tuvāki ar viņu iepazīnos 1920. g. un varu par to dot tās vislabākās atsauksmes kā [par] cilvēku ar noteiktiem dzīves uzskatiem un attīstītu goda sajūtu, kuru nekādi ļauni iespaidi nevar novirzīt uz neceļiem. Ka Bērziņa kgs ir darbaspējīgs, norāda tas apstākļi, ka viņš tagad nolika gandrīz visus pārbaudījumus Augstskolā – līdz valsts eksāmeniem.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 119. l., 14. lp.)

Mārtiņš Bērziņš (1897–1972)

No raksta "Jaunais Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājs stāties amatā" laikrakstā "Kurzemes Vārds" 1939. g. 16. nov.: *"Liepājas apgabaltiesas sežu zālē vakar pulcējās tiesneši, tiesas iestāžu kancelejas darbinieki, advokatūras pārstāvji, notāri un tiesu izpildītāji, lai stādītos priekšā jaunajam apgabaltiesas priekšsēdētājam M. Bērziņam. Priekšsēdētāju uzrunāja un apsveica līdzšinējais pr-tāja vietnieks F. Baucē un prokurors L. Straždiņš. Jaunais priekšsēdētājs deva darbiniekiem norādījumus. "Es aizstāvēšu katru jūsu dibinātu lūgumu," teica pr-js, "bet no jums prasīšu stingru pienākumu pildīšanu." Zīmējoties uz darbinieku stāju, pr-tājs norādīja, ka tai jābūt korektai un tiesas darbinieku cienīgai, kā savstarpējās attiecībās, tā satiksme ar publiku. Galvenā kārtā uztverams sadarbības princips. Sadarbība nepieciešama mūsu valsts, mūsu neatkarības interešu labā. Ja Latvija līdz šim nav ierauta karā, tad par to jāpateicas mūsu Valsts Prezidenta un valdības tālredzīgai politikai. Mūsu tālākā valsts dzīve stiprā mērā atkarājas no mums pašiem. Cik stipri mēs mīlam savu tautu un neatkarīgo valsti, tik stipra būs arī mūsu Latvija. Nekad nešaubīsimies par mūsu valsts patstāvību un stiprumu, tad Latvija būs mūžīga. Jaunais priekšsēdētājs sava vietnieka F. Baucē un prokurora L. Straždiņa pavadībā apmeklēja arī apgabaltiesas un miertiesnešu kancelejas un iepazīnās ar to darbību un darba apstākļiem."*

BĒRZUPS Jānis (1899–1942)

Dzimis 1899. g. 23. okt. Jeru pag. Ārgaļos laukstrādnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Marija, dz. Talita. Latvietis, luterticīgs.

Ģimene rentējusi mājas Rūjienas un Naukšēnu pag. No 1908. g. mācījies Rūjienas pagastskolā, 1909.–14. g. Rūjienas J. Stalaža proģimnāzijā, 1914.–18. g. Valkas komercskolā (1. pasaules kara laikā pēc Valkas komercskolas evakuācijas mācījies Narvas komercskolā; izstājies no 7. klases).

No 1918. g. mācījies Valmieras vidusskolā, kuru beidzis 1919. g. maijā kā Padomju Latvijas 2. pakāpes darba skolu. Mobilizēts Padomju Latvijas armijā, pēc tam dienējis Sarkanās armijas 15. armijas Automobiļu pārvaldē Rēzeknē un Veļikijē Lukos, sarkanarmietis rakstvedis. No 1919. g. nov. nodaļas komandieris Samaras rezerves sapieru pulkā, pasniedzējs Samaras sarkano komandieru kājnieku kursus. Vienlaikus 1920. g. iestājies Samaras Valsts universitātes Ekonomiskajā fakultātē (1921. g. izstājies no 2. kursa).

1921. g. nov. atgriezies Latvijā. 1922. g. uzsācis vēstures studijas LU, no 1922. g. studējis tieslietas. 1921. g. nov.–1922. g. martā bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 5. Cēsu kājnieku pulkā, kareivis. No 1925. g. 6. jūn. kancelejas ierēdņa v. i., no 1925. g. 30. jūn. jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā (no 1926. g. 6. nov. vecākais tiesamatu kandidāts); piekomandēts izmeklēšanas tiesnesim Rēzeknē, no 1926. g. febr. Daugavpilī, no 1926. g. jūl. Jaunlatgalē (tag. Pitalova Krievijā), no 1926. g. aug. Ludzā, no 1926. g. sept. miertiesnesim Rēzeknē, no 1926. g. dec. Viļākā. 1927. g. febr. beidzis LU Tiesību nodaļu. No 1928. g. 2. febr. papildu miertiesnesis Latgales apgabaltiesā. 1928. g. 9. okt. iecelts par Viļakas iecirkņa miertiesnesi (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā), 1930. g. 17. maijā par Daugavpils pilsētas 5. iecirkņa miertiesnesi. No 1934. g. 1. apr. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis; strādājis 2. kriminālno-daļā, no 1934. g. okt. 2. civilnodaļā, no 1938. g. nov. 1. civilnodaļā.

Jānis Bērups (1899–1942)

Bijis arī Daugavpils pilsētas dzīvokļu nodokļa komisijas loceklis. Darbojies Aizsargu organizācijā (18. Daugavpils aizsargu pulkā), Latvijas Tiesnešu biedrībā, Daugavpils Latviešu biedrībā, Daugavpils Patronāta biedrībā, Daugavpils krājaizdevu kasē.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. padomju drošības iestāžu apcietināts, pārvests uz Solikamskas soda nometnēm Usoļlagā. 1942. g. 14. martā piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1942. g. 7. apr.

Precējies 1940. g. 30. aug. ar Daugavpils apvienotās slimnīcas kancelejas ierēdni Ēriku Dubanovu (dz. 1907. g.), dēls Jānis. Ģimene 1941. g. 14. jūn. izsūtīta (sieva un dēls atgriezušies Latvijā 1958. g.).

Studentu korporācijas “Patria” filistrs.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 12. l.; 7427. f., 1. apr., 5385. l.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-6539. l.; LUAJ; Album Patrum. Studentu korporācija “Patria” 1926.–2006. Rīga, 2006.

No Tieslietu ministrijas Tiesu departamenta 1937. g. 2. apr. raksta Tiesu departamenta direktoram A. Meņģelsonam: “*Nosūtīt atpakaļ pielikumus, Tiesu departaments paziņo, ka ministra kungam [H. Apsītīm] nav iebildumu, ja Daugavpils apgabaltiesas loceklis Jānis Bērzuks ieņem Daugavpils pilsētas dzīvokļu nodokļa komisijas locekļa amatu, jo pēc ievāktām ziņām šis amats nav algots.*” (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 12. l., 32. lp.)

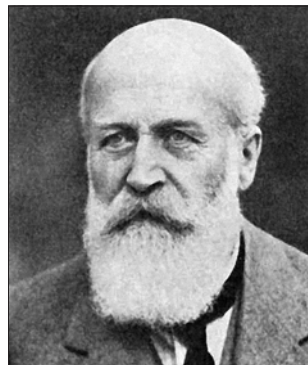
No J. Bērzuca 1940. g. 20. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “*Mani vecāki [...] bija laukstrādnieki, bet vēlāk rentēja zemi dažādās vietās Rūjienas un Naukšēnu pagastos. No 1923. g., nespējami vairs rentes vietas turēt, tie pārgāja uz īri Rūjienā un turpināja nodarboties kā rokpeļņi – laukstrādnieki. Tēvs nomira 1931. g. 9. l. Māte ir darba nespējīga un tiek tagad no manis uzturēta [...] 1921. g. novembra sākumā caur Zilupi un Rēzeknes karantīnu atgriezās Latvijā [...] Līdzekļus (trūcīgie vecāki man tos nespēja dot) Narvas komercskolas apmeklēšanai ieguvu ar privāttundu pasniegšanu un no saņemamā bēgļu pabalsta. Latvijas Universitātē saņēmu stipendiju Ls 60 mēnesī.*” (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 12. l., 37. lp.)

BĪNENŠTAMS Vitālijs (von Bienenstamm; 1860–1928)

Dzimis 1860. g. 26. martā Liepājā armijas ulānu vienību rotmistra ģimenē. Tēvs Eduards Vilhelms Pēteris, māte Klementīne Johanna, dz. Biterlinga. Vācietis, luterticīgs.

Mācījies Liepājas Nikolaja ģimnāzijā, 1888. g. beidzis TU Juridisko fakultāti. No 1888. g. sept. kandidāts uz juridiskiem amatiem Liepājas pilsētas maģistrātā, no 1889. g. aug. Liepājas pilsētas bāriņtiesas sekretāra v. i. (no 1889. g. dec. sekretārs). 1. pasaules kara laikā no 1916. g. aug., vācu okupācijas iestādēm reformējot tiesu iestādes Liepājā, atlaists pensijā.

No 1918. g. 20. dec. Liepājas apgabaltiesas loceklis, darbu uzsācis 1919. g. 1. janv. (1919. g. 5. sept. apstiprināts Latvijas Tautas padomē). 1919. g. 27. sept. uzdots pagaidām vadīt Liepājas Zemesgrāmatu nodaļu. 1920. g. 24. jūn.–6. sept. bijis Aizputes–Grobiņas Zemesgrāmatu nodaļas priekšnieka v. i. No 1920. g. 9. aug. Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. 1920. g. 22. sept. uzdots

Vitālijs Bīnenštams (1860–1928)

pārzināt apelācijas nodaļu, 1922. g. 14. janv. civilnodaļu. Miris 1928. g. 9. okt. Vācijā atvaļinājuma laikā ar sirdstrieku (infarktu).

Neprecējies.

Studentu korporācijas "Curonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 36., 37. l.

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja K. Sumberga 1920. g. 2. jūl. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: *"Tagad pēc priekšsēdētāja biedra A. Sīmaņa kunga iecelšanas par Senāta locekli [senatoru] Liepājas apgabaltiesā paliek tikai viens priekšsēdētāja biedrs, kurš pārzin Kriminālnodaļu. Sīmaņa kunga vadīšanā atradās Civilnodaļa un Grobiņas-Aizputes zemesgrāmatu nodaļa. Tagad Civilnodaļu vadu es, un Grobiņas-Aizputes zemesgrāmatu nodaļas priekšnieka pienākumu izpildīšana uzdota Tiesas loceklim Bīnenštamam, kamdēļ Liepājas Apgabala Tiesas Nodaļu Kopējā sēdē 26. jūnijā š. g., nolēma: stādīt priekšā Tiesu Palātas Priekšsēdētājam Tiesnesi Vitaliju Bīnenštamam kā kandidātu uz Liepājas Apgabala Tiesas priekšsēdētāja biedra amatu dēļ viņa apstiprināšanas šīnā amatā."* (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 36. l., 14. lp.)

BIRKS Aleksandrs Alfrēds Voldemārs (1869–1945)

Dzimis 1869. g. 5. janv. Ķeipenes muižā lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Ansis, māte Emīlija, dz. Šiliņa. Latvietis, luterticīgs.

1893. g. beidzis ģimnāziju, pēc tam MU Juridisko fakultāti. Strādājis par privātdokātu un zvērināta advokāta palīgu Rīgā, Valkā un Jēkabpilī. No 1903. g. Liepājas pilsētas valdes sekretāra palīgs, 1906.–15. g. sekretārs.

Aleksandrs Birks (1869–1945)

1918. g. 20. dec.–1919. g. 2. apr. Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs, 1919. g. 9. janvārī izbraucis uz ārzemēm un Liepājā atgriezies 29. martā, no 1919. g. 2. apr. formāli atbrīvots no tiesas priekšsēdētāja amata, iecelot par tiesas locekli. 1920. g. 9. febr. iecelts par Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru, uzdodot pārzināt kriminālnodaļu. No 1923. g. 15. sept. Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja v. i. (no 1925. g. 9. janv. priekšsēdētājs). 1935. g. 1. maijā pensionējies, 1935. g. 29. okt. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos.

Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 6. marta zvērināts advokāts Liepājā. Miris 1945. g. 15. janv. Valtaiķos.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.; Krievijas Sv. So III šķ., Romanovu dinastijas valdīšanas 300 gadu jubilejas piemiņas med.

Precējies ar Veru Krūmiņu (1876. g. 2. janv.–1924. g. 21. dec.), meitas Stella (dz. 1909. g. 11. aug.) un Vanda Edīte Margareta (dz. 1913. g. 15. janv., mirusi bērnībā).

Studentu korporācijas "Fraternitas Lettica" filistrs.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 38., 39. l.; 7354. f., 1. apr., 67. l.; Liepiņš E. Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. Sidneja, MCMLXX, 157. lpp.; LA 1919–1945.

No A. Birka raksta Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājam 1919. g. 9. janvārī: *"Apstākļi mani piespiež pagaidām atsacīties no sava amata izpildīšanas."* (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 38. l., 10. lp.)

No Liepājas apgabaltiesas locekļu 1923. g. sept. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: *"Jau ir pagājis vairāk kā viens mēnesis, kamēr Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja vieta ir vakanta. Tiesas priekšsēdētāja visdrīzākā iecelšana ir nepieciešama normālas tiesas darbības labā. Tā kā Liepājas apgabaltiesa ir tā iestāde, kura darbojas kā pirmā no visām Latvijas tiesu iestādēm, visi minētas tiesas tiesneši ir tātāt pārliecināti un sagaida, ka tiesas priekšsēdētājs*

tiks iecelts no Liepājas apgabaltiesas tiesnešu vidus. Ievērojot sacīto un atzīstot, ka priekšsēdētāja biedrs Aleksandrs Birks, kurš jau tagad izpilda priekšsēdētāja vietu, būtu piemērots kandidāts uz vakanto priekšsēdētāja amatu, Liepājas apgabaltiesas tiesneši lūdž Jūs pabalstīt viņa kandidatūru.” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 39. l., 7. lp.)

BIŠENTROPS Voldemārs (1895–1988)

Dzimis 1895. g. 22. janv. Kalsnavas pag. lauksaimn. ģimenē. Tēvs Jānis, māte Lote (Lubova). Latvietis, pareizticīgs.

No 1901. g. mācījies Kalsnavas pagastskolā, pēc kuras beigšanas 1906. g. uzsācis mācības F. Serkova reālskolā Rīgā (beidzis 1913. g.; beidzis arī A. Ķeniņa reālskolu). No 1913. g. studējis RPI Tirdzniecības nodaļā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. nov. iestājies Konstantīna artilērijas karaskolā Petrogradā (beidzis 1916. g. maijā; praporščiks); dienējis Krievijas armijas 24. Sibīrijas rezerves artilērijas brigādē, vēlāk 41. artilērijas brigādē, no 1916. g. sept. atkal 24. Sibīrijas rezerves artilērijas brigādē. Podporučiks (1917. g. janv.), poručiks (1917. g. okt.). No 1917. g. marta virsnieks 2. Aizamūras robežsargu artilērijas brigādē. 1917. g. sept. Krievijas armijas atkāpšanās kaujās Galīcijā ievainots labās rokas plecā, galvā, labajā acī un degunā, kontuzēts. 1917. g. okt. atgriezies frontē, dec. ievēlēts par vada komandieri. 1918. g. febr. atvaļināts no armijas un baterijas sastāvā kritis vācu gūstā. 1918. g. jūn. atgriezies Latvijā, nodarbojies ar zemkopību Kalsnavas pag., rudenī iestājies Baltijas Tehniskajā augstskolā Rīgā.

1918. g. 18. dec. mobilizēts Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), virsleitnants; dienējis Artilērijas rezervē, Virsnieku rezerves rotā, Apsardzības ministrijas Apgādības daļā, 1. latviešu artilērijas baterijā, Kurzemes artilērijas pulkā. 1920. g. paaugstināts kapteiņa dienesta pakāpē, 1924. g. pulkveža leitnanta dienesta pakāpē. No 1921. g. Vidzemes artilērijas pulka divizionā komandieris (1923. g. febr.–aug. pulka komandiera v. i.). 1921.–23. g. studējis tautsaimniecību LU. 1922. g. beidzis artilērijas virsnieku kursus, 1924. g. vecāko virsnieku kursus. 1925. g. janv. slimības dēļ (ievainojumu sekas) atvaļināts no armijas. 1929. g. 1. jūn. pieņemts par pagaidu darbinieku ar kancelejas ierēdņa atalgojumu Latgales apgabaltiesā (no 1. jūl. jaunākais tiesamatu kandidāts); piekomandēts Daugavpils 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, pēc tam Rēzeknes 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesim Daugavpilī, Daugavpils pilsētas 1. iecirkņa mirtiesnesim un citur. 1930. g. dec. iecelts par Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) papildu mirtiesnesi. No 1931. g. marta mirtiesnesis Balvos. 1932. g. beidzis LU Tiesību nodaļu. No 1934. g. 12. sept. mirtiesnesis Rīgas apgabaltiesā (Rīgas pilsētas 9. iecirknī). No 1937. g. 30. sept. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā. 1939. g. maijā tieslietu ministrs H. Apsītis iecēlis par “Likuma par apdrošināšanu negadījumos un arodslimībās paredzētās galvenās pensiju komisijas” locekļa J. Jējera vietnieku

Voldemārs Bišentrops (1895–1988)

(atbrīvots 1940. g. 1. aug. padomju okupācijas laikā). Darbojies Latvijas Sporta biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, 1931.–34. g. bijis LZS biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no apgabaltiesas locekļa amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. strādājis par tabeļvedi rūpnīcā Rīgā. 1941. g. vasarā bijis nacionālo partizānu Carnikavas–Pabažu apakšgrupas komandieris. Vācu okupācijas laikā 1941.–44. g. tiesnesis Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesā, 1. kriminālnodaļā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Pēc kara dzīvojis Hānavas bēgļu nometnē Hesēnē (tag. Hesenes federālā zeme), bijis Starptautiskās bēgļu organizācijas (*International Refugee Organization; IRO*) padomnieks. Pēc izceļošanas no Vācijas, sākot ar 1950. g., trimdā ASV; līdz 1964. g. Vilimantikas diegu rūpnīcas strādnieks, pēc pensionēšanās zaudējis redzi. Miris 1988. g. 1. martā Vilimantikā, Konektikutas pavalstī, ASV.

Apbalvojumi: Latvijas LKo III šķ., Akpz; Krievijas Sv. So II šķ. ar šķēpiem un III šķ. ar šķēpiem, Sv. Ao III šķ. ar šķēpiem un IV šķ.

Precējies 1931. g. 16. jūl. ar Mākslas akadēmijas studenti Austru Hermīni Ozoliņu (dz. 1902. g. 1. jūl. Kūduma pag.), meita Rūta (dz. 1932. g. 5. aug.).

Studentu korporācijas “Selonija” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 149., 150. l.; 5601. f., 1. apr., 762. l.; 3282. f., 1. apr., 916. l., 47. lp.; 7427. f., 1. apr., 4140. l.; EVP; Universitāte. 1989; Laiks, 1988. g. 16. apr.; LAAV; LUAI; Selonijas albums, 1880–2000. 2002.

No V. Bišentropa 1934. g. 24. sept. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “Uz Jūsu š. g. 14. septembra rakstu, kuru saņēmām š. g. 17. septembrī, pagodinot ziņot, ka ar Daugavpils apgabaltiesas nodaļu kopsapulces š. g. 22. septembra lēmumu esmu atsavināts no Balvu mirtiesneša iecirkņa pārzināšanas, tikai sākot ar š. g. 1. oktobri, kad arī ieradīsies vietnieks. Sakarā ar to, ka arī ievērojot, ka iecirkņa nodošanai un ģimenes un mantu pārvešanai uz Rīgu būs nepieciešamas dažas dienas laika, pie savu tiešo pienākumu izpildīšanas Rīgas pils. 9. mirtiesneša iecirknī varēšu stāties ne agrāki par š. g. 8. oktobri.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 149. l., 17. lp.)

No V. Bišentropa 1940. g. 20. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “1918. gada decembrī tiku mobilizēts no Latvijas pagaidu valdības un iedalīts Jelgavā Kalpaka bataljonā kā kareivis. Pēc Jelgavas atstāšanas 1919. g. janvārī komandēts uz Liepāju uz jaunformējamo latviešu artilērijas bateriju, kur tiku nozīmēts kā jaunākais virsnieks. Šo bateriju 1919. g. 16. aprīlī vācieši pie sacelšanās pret latviešu valdību atbrūvoja. Sakarā ar šo šī baterija saformējās tikai 1919. g. jūlijā, kad pēc vācu padzīšanas no Rīgas ieņēma pozīcijas uz Jelgavas šosejas aiz Torņakalna pret Golca-Bermonta karaspēku, pret kuru vēlāki ņēma dalību arī kaujās. 1919. g. rudenī pēc baterijas komandiera ievainošanas tiku iecelts par šīs baterijas komandieri. 1920. g. ziemā ar šo bateriju piedalījās Latgales atbrīvošanā. 1920. gada rudenī baterija kopā ar visu Kurzemes artilērijas pulku, kurā tā bija iedalīta, tika pārcelta uz pastāvīgu mītni Liepājā.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 149., 150. l., 33. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja p. i. K. Ozoliņa 1940. g. 31. dec. ziņas: “Pilsonis Bišentrops Voldemārs ir Rīgas apgabaltiesas loceklis un, sākot ar 1940. gada 10. novembri, saņem algu 850 rbļ. mēnesī. Dzīvo Rīgā, Miera ielā 17, dz. 30. Dienesta darbība saistīta ar darba izpildīšanu mājās.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 149., 64. lp.)

Dzimis 1880. g. 16. febr. Nītaures pag. Tērņenos amatnieka ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Līna. Latvietis, pareizticīgs.

Ģimene pārcēlusies uz Rīgu, mācījies Debesbraukšanas draudzes skolā, Rīgas Garīgajā seminārā (beidzis 1903. g.). No 1903. g. sept. psalmotājs Nikolaja pareizticīgo baznīcā Ventspilī, 1903. g. dec.–1911. g. okt. skolotājs elementārskolā Rīgā. 1907. g. uzsācis studijas TU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913. g.). No 1913. g. sept. zvērināta advokāta S. Iljina palīgs Rīgā. 1. pasaules kara laikā 1915.–17. g. darbojies Baltijas latviešu bēgļu apgādāšanas komitejā Rīgā. 1917. g. bijis Vidzemes Zemes padomes Juridiskās komisijas loceklis, vēlāk Rīgas Sabiedrisko organizāciju padomes loceklis, pēc tam priekšsēdētājs. 1917. g. ievēlēts Rīgas pilsētas domē, bijis tās sekretārs. 1917.–19. g. bijis Latvijas Demokrātiskās partijas laikraksta “Jaunais Laiks” redaktors. Vācu okupācijas laikā darbojies latviešu politiķu apvienībā “Demokrātiskais bloks” jeb t. s. 17 vīru blokā, kas vēlāk bija svarīgs elements Latvijas Tautas padomes izveidē.

1918. g. 18. nov. piedalījies Latvijas Republikas proklamēšanas aktā. 1918. g. 16. dec. apstiprināts par miertiesnesi (Rīgas pilsētas 8. iecirkņa miertiesnesis). 1919. g. 19. janv. ar Latvijas Pagaidu valdības tieslietu komisāra K. Kvelberga rīkojumu komandēts pildīt Grobiņas iecirkņa miertiesneša amatu. 1919. g. 4. martā Liepājas apgabaltiesas nodaļu kopsapulce iecēlusi par tiesas pārstāvi Grobiņas apr. agrārkomisijā. No 1919. g. 5. sept. Rīgas apgabaltiesas loceklis, Administratīvās nodaļas vadītājs. Bijis Latvijas Tautas padomes loceklis, padomes sekretārs. 1920.–22. g. Satversmes sapulces loceklis, Satversmes sapulces sekretāra biedrs. No 1924. g. 2. maija Latvijas Senāta virsprokurora biedrs. No 1924. g. vienlaikus arī Latvijas armijas Kara saimniecības pārvaldē un 1925.–35. g. arī Kara ministrijas juriskonsults. 1925. g. febr. piedalījies Rīgas pilsētas Domes vēlēšanās, kandidējot no Saimnieciski kulturālās apvienības kandidātu saraksta. 1926. g. 3. maijā–1927. g. 26. janv. tieslietu ministrs. 1926. g. 14. maijā atbrīvots no Senāta virsprokurora biedra amata, 1928. g. 8. maijā atkal iecelts par Latvijas Senāta virsprokuroru. 1936. g. 28. maijā tieslietu ministrs H. Apsītis uzdevis pildīt virsprokurora pienākumus. Līdz 1934. g. darbojies partijā “Demokrātiskais centrs”, bijis tās Centrālās komitejas loceklis. No 1936. g. Latvijas Pareizticīgās baznīcas sinodes locekļa kandidāts. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā, bijis Baltijas Palīdzības biedrības priekšsēdētājs un Debesbraukšanas draudzes padomes loceklis.

Padomju okupācijas apstākļos 1940. g. 16. nov. atbrīvots no Latvijas Senāta virsprokurora amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts, nosūtīts uz Soļikamskas soda nometnēm. Miris 1942. g. 7. febr. Usoļlaga Surmogas nometnē.

Apmalvojumi: Latvijas TZO III šķ., Akpz, Acjpm.

Erasts Bite (1880–1942)

Precējies ar Zeltu Garozu (1899. g. Jelgavā–1966. g. Rīgā; sabiedriskā darbiniece, Latvijas Sieviešu palīdzības korpusa priekš-niece), audžumeita Rita Kreija (dz. 1922. g.). Abas no 1941. g. 14. jūn. izsūtījumā Vasjuganas raj. (tag. Tomskas apg. Kargasokas raj.); sieva no izsūtījuma atgriezusies 1954. g., audžumeita 1961. g.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 152. l.; 27. apr., 29. l.; 1595. f., 10. apr., 41. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 17163. l.; LDG; LVD; EVP.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja F. Gailiša 1919. g. 13. jūn. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Bergam: “Ziņoju Jūsu Ekselencei, ka Rīgas Apgabaltiesa ir 10. VI / 19. atjaunojusi savu darbību Rīgā, bij. Miertiesnešu sapulces namā. Tā kā klātesošo tiesnešu skaits ir patlaban pavisam nepietiekošs, tad laipni lūdzu pēc iespējas nekavējot atkomandēt atpakaļ uz Rīgas Apgabaltiesu viņas locekļus A. Kviesi un J. Krūklānu, kuri piekomandēti Tiesu palātai, un miertiesnesi E. Biti, kurš piekomandēts Liepājas apgabaltiesai, sevišķi pēdējais ir nepieciešams.” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 41. l.)

No E. Bites 1940. g. 22. nov. raksta Latvijas PSR Tieslietu tautas komisiāriātam: “Ar š. g. 16. novembri esmu atbrīvots no Senāta prokurora amata. Pamatojoties uz Latvijas P.S.R. konstitūcijas 12. un 90. p.p., lūdzu mani ierindot jaunformējamās Latvijas P.S.R. tiesas darbiniekos. Personas lapu kadra reģistrācijai un dzīves aprakstu pirms atbrīvošanas no amata iesniedzu prokuratūras kancelejā, bez tam dzīves aprakstu iesniedzu arī Senāta virsprokuroram [biedram] Vāgneram. Piezīmēju, ka visu laiku Senātā darbojos Administratīvajā departamentā un piedalījos administratīvo lietu izspriešanā kā prokurors.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 152. l., 37. lp.)

Pēteris Bluķis (1879–1943)

BLUĶIS Pēteris (1879–1943)

Dzimis 1879. g. 22. dec. Vitebskas gub. Gorodokas apr. bij. Cēsu apr. Jaunpils (Zaubes) pag. laukstrādnieku ģimenē. Tēvs Indriķis, māte Marija, dz. Ezergale. Latvietis, pareizticīgs.

1898. g. martā kā brīvprātīgais iestājies Krievijas armijā, 163. kājnieku pulkā, 1900. g. sept. iestājies Viļņas kājnieku junkurskolā (beidzis 1902. g. ar I šķ. diplomu; podpraporščiks); dienējis 107. kājnieku pulkā. Paaugstināts par podporučiku (1902. g.), poručiku (1906. g.), štābkapteini (1910. g.), kapteini (1914. g.), apakšpulkvedi (1917. g. sept.). 1907. g. kā eksternis nokārtojis Polockas kadetu korpusa zināšanu kursa pārbaudījumu. No 1910. g. sept. mācījies Kara juridiskajā akadēmijā Pēterburgā (beidzis ar I šķ. diplomu 1913. g.); virsnieks Irkutskas kara apg. tiesā. 1914. g. jūn. ieskaitīts par kara tiesamatu kandidātu. 1. pasaules kara laikā no 1915. g. marta kara izmeklēšanas tiesnesis Pieamūras kara apg. tiesā, no sept. Irkutskas kara apg., no 1916. g. aug. izmeklēšanas tiesnesis svarīgās saimnieciskās lietās Irkutskas kara apg. tiesā. 1917. g. iestājies Krievijas Konstitucionālo demokrātu (kadetu) partijā. 1918. g. sākumā atvaļināts no Krievijas armijas, bet drīz pēc tam ieskaitīts Sibīrijas pretlielnieciskajā armijā. No 1918. g. dec. Irkutskas kara apgabaltiesas tiesnesis. Pulkvedis (1919. g. jūl.). 1919. g. dec.–1920. g. nov. tiesnesis Krievijas Austrumu nomaļu apg. kara tiesā. Kādu laiku atamana Semjonova kancelejas pārzinis, pārstāvis Vladivostkā, Pekinā. 1921.–22. g. brāļu Merkulovu dibinātās Pieamūras Pagaidu valdības Iekšlietu ministrijas Policijas departamenta direktors Vladivostkā. No 1922. g. okt. autonomās Sibīrijas Demokrātiskās republikas Iekšlietu ministrijas pārvaldnieks, no 1923. g. marta literatūras un

vēstures skolotājs krievu ģimnāzijā Harbinā, Ķīnā, vēlāk grāmatvedis Ķīnas Austrumu dzelzceļa Nodokļu departamentā.

1925. g. pavasarī atgriezies Latvijā. No 1925. g. 3. jūl. Latvijas armijā (pulkvedis leitnants); kara tiesamatu kandidāta v. i. (no 1925. g. 6. nov. kara tiesamatu kandidāts Kara tiesu pārvaldē). 1926. g. maijā atvaļināts pēc paša lūguma. No 1926. g. 27. apr. Latgales apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā. 1928. g. 4. sept. iecelts par Tiesu palātas locekli (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 27. dec. (no 1941. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. 1942. g. nov. Kirovas apg. piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1943. g. 14. janv.

Apbalvojumi: Krievijas Sv. So II un III šķ., Sv. Ao II un III šķ., Sv. Vo IV šķ.

Precējies ar Annu Lapekinu (1888. g. Daugavpilī–1980. g.; 1941.–56. g. izsūtījumā), meitas Eiženija (1907. g. 1. janv.–1988. g. apr.; 1941. g.–? izsūtījumā), Olga (dz. 1908. g., mirusi bērnībā), Aleksandra (dz. 1910. g. 30. apr.; 1941.–56. g. izsūtījumā).

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 24. l.; 5601. f., 1. apr., 813. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., 9317. l.; LVD; EVP; LAAV.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1928. g. 29. jūn. raksta Latgales apgabaltiesas priekšsēdētājam J. Skudrem: “*Sakarā ar priekšā stāvošo Tiesu palātas locekļa J. Baloža kunga iecelšanu par senatoru Krimināldepartamentā, atsvabināties tiesneša vieta, uz kādas vietas ieņemšanu kā nopietnāko kandidātu Tiesu palāta atrod Jums uzticētās tiesas tiesnesi Bluķa kungu. Ievērojot sacīto, pagodinos Jūs lūgt neatteikt savu atsauksmi konfidencialā kārtā par minēto kungu. Gadījumā, ja Jūs šai kandidatūrai piekristu, es lūgtu Jūs pārrunāt šo jautājumu ar Bluķa kungu un, ja viņš būtu ar mieru kandidēt uz šo vietu, tad lūgtu viņu uz Tiesas palātas priekšsēdētāja vārdu iesniegt attiecīgu lūgumu. Darbā Bluķa kungam būtu jāiestājas, sākot ar š. g. 1. septembri.*” (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 24. l., b. p.)

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1928. g. 27. sept. raksta Tieslietu ministrijai: “*Tiesu palātas loceklis Pēteris Bluķis griežies pie manis ar lūgumu izgādāt viņam pabalstu mēneša algas apmērā, ieskaitot dzīvokļa un ģimenes piemaksas, sakarā ar viņa iecelšanu Tiesu palātas locekļa amatā. Saskaņā ar noteikumiem par ceļa izdevumu atlīdzināšanu, pagodinos lūgt izsniegt Tiesu palātas loceklim Bluķim pienācīgo pabalstu, ņemot vērā, ka Bluķa kandidatūra izvirzīta ne uz viņa paša lūgumu, bet uz manu ierosinājumu. Tiesu palātas loceklis Bluķis saņem mēnesī atalgojumu sekojošos apmēros: pamatalgas – Ls. 440.-, dzīvokļa naudas – Ls. 66.- un ģimenes piemaksas – Ls. 24.-, kopā Ls. 530.-.*” (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 24. l., b. p.)

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1929. g. 30. aug. P. Bluķim izsniegtās apliecības: “*Šī apliecība izdota Tiesu palātas loceklim Pēterim Bluķim iesniegšanai Rīgas pilsētas valdei [...] Šauru telpu dēļ Tiesu palātā Bluķa kungam lielāka daļa darbu jāveic, strādājot mājās, kādēļ būtu vēlams, lai viņš ieņemtu pastāvīgu dzīvokli.*” (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 24. l., b. p.)

BLŪMENTĀLS Aleksandrs Sīmanis (1874–1934)

Dzimis 1874. g. 29. aug. Kalētu muižā. Latvietis, pareizticīgs.

No 1893. g. studējis MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1900. g. ar I šķ. diplomu). No 1900. g. okt. jaunākais tiesamatu kandidāts Maskavas apgabaltiesā, piekomandēts izmeklēšanas tiesnesim. 1901. g. jūl. atbrīvots no amata, iecelts par Krievijas Finanšu

Aleksandrs Blūmentāls (1874–1934)

ministrijas Kurzemes gub. Akcīzes valdes jaunāko kontrolieri vīnu rūpnīcās (1905. g. apr. par vecāko kontrolieri). 1908. g. okt. atbrīvots no amata. No 1909. g. maija Tiesu palātas (Pēterburgā) jaunākais tiesamatu kandidāts, piekomandēts Liepājas apgabaltiesai (strādājis kriminālodaļas kancelejā, pēc tam bijis piekomandēts apmācībai izmeklēšanas tiesneša un svarīgu lietu izmeklēšanas tiesneša pienākumu veikšanai; no 1910. g. febr. civilnodaļas sekretāra palīga v. i.). 1910. g. sept. oficiāli pārcelts uz Liepājas apgabaltiesu, no 1911. g. febr. vecākais tiesamatu kandidāts, bijis civilnodaļas sekretārs. 1911. g. martā komandēts Ventspils izmeklēšanas tiesneša rīcībā ar tiesībām patstāvīgi vest izmeklēšanu. 1911. g. 11. maijā atbrīvots no amata pēc paša lūguma. Bijis paaugstināts civildienesta rangā par kolēģijas sekretāru (1901. g.), titulārpadošnieku (1907. g.), kolēģijas asesoru (1911. g.). 1912.–22. g. Vārves muižas rentnieks pie Durbes, nodarbojies ar lauksaimniecību.

No 1922. g. 21. sept. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. civilnodaļā. Miris Rīgā 1934. g. 28. apr.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 161. l.; 26. apr., 49. l.

Kārlis Blūmentāls (1886–1942)

BLŪMENTĀLS Kārlis Konrāds (1886–1942)

Dzimis 1886. g. 16. febr. Lugažu pag. Sņiķeros lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Toms, māte Marija. Latvietis, luterticīgs. Brālēns Rūdolfs Blūmentāls (sk.).

Mācījies elementārskolā Valkā, ģimnāzijā Rīgā, 1907. g. beidzis ģimnāziju Petrozavodskā. 1914. g. ar II šķ. diplomu beidzis PU Juridisko fakultāti. I. pasaules kara laikā no 1915. g. marta strādājis par bankas ierēdni Petrogradā. No 1918. g. grāmatvedis Petrogradas gub. izpildkomitejas Finanšu nodaļā.

1920. g. nov. atgriezies Latvijā, strādājis vecāku lauku saimniecībā Lugažu pag. No 1922. g. 4. okt. jaunākais kara tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; piekomandēts izmeklēšanas tiesniešiem Rīgā, no 1923. g. janv. 2. kriminālodaļai, no 1923. g. maija 2. civilnodaļai, 1923. g. okt. mirtiesniešiem Rīgā. 1924. g. 19. febr. iecelts par papildu mirtiesnesi, 1924. g. 2. dec. par mirtiesnesi Latgales apgabaltiesā. No 1925. g. 18. jūn. Latgales apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. civilnodaļā. No 1930. g. 26. jūn. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) priekšsēdētāja biedrs (no 1938. g. vicepriekšsēdētājs), 2. civilnodaļas vadītājs (no 1938. g. janv. 1. kriminālodaļas vadītājs).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūnijā padomju drošības iestāžu apcietināts, pārvests uz Solikamskas soda nometnēm Usoļlagā. Miris 1942. g. 27. martā. Jau pēc nāves 1942. g. 8. apr. piespriests augstākais soda mērs – nošaušana.

Precējies 1919. g. 28. sept. ar Antoņinu Turgeņevu, dēls Kirils Visvaldis (dz. 1921. g. 19. jūn.).

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 13. l.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-3188. l.; EVP.

No Iekšlietu ministrijas Latgales lietu sekretariāta 1925. g. 9. jūn. raksta Tieslietu ministrijai: *"Sātot sarakstīšanos, Latgales lietu sekretariāts paziņo, ka pret Kārļa Blūmentāla iecelšanu par Latgales apgabaltiesas locekli iebildumu nav."* (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 13. l., 9. lp.)

BLŪMENTĀLS Rūdolfs Johans (1892–1938)

Dzimis 1892. g. 4. okt. Bīriņu pag. Pēterupes mācītājmuižā (tag. Saulkrastu teritorijā) luterāņu draudzes mācītāja ģimenē. Tēvs Dāvids Didiuss, māte Marija, dz. Lezēvica. Latvietis, luterticīgs. Brālēns Kārlis Blūmentāls (sk.).

No 1904. g. mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1912. g. kā brīvprātīgais iestājies Krievijas armijā, 2. jātnieku artilērijas divizionā Suvalkos (tag. Polijā); atvaļināts 1913. g. pēc rezerves virsnieka (praporščika) pārbaudījuma nokārtošanas. Vienu gadu studējis tieslietas TU. 1914. g. jūl. mobilizēts Krievijas armijā; 1. pasaules kara laikā bijis virsnieks, praporščīks 54. vezumnieku bataljonā, vēlāk 266. transportā (vada komandieris, vēlāk transporta komandieris). 1918. g. martā atvaļināts, atgriezies Latvijā. 1919. g. martā mobilizēts Padomju Latvijas armijā, 2. sapieru rotā Daugavgrīvā; maijā dezertējis.

No 1919. g. 14. jūn. Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), leitnants; dienējis Ziemeļlatvijas brigādes rezerves bataljonā (no 1919. g. jūl. nosaukums – 4. Siguldas kājnieku pulks, no 1919. g. aug. 6. Rīgas kājnieku pulks), Vidzemes divīzijas papildu bataljonā. 1920. g. martā pārcelts uz Kara tiesu, no maija Vidzemes divīzijas kara izmeklēšanas tiesneša v. i. Paaugstināts par virsleitnantu (1921. g.), kapteini (1924. g.), pulkvedi leitnantu (1927. g.). No 1921. g. 3. iecirkņa kara izmeklēšanas tiesnesis, no 1923. g. kara prokurora palīgs. Kara tiesas loceklis. 1920. g. rudenī sācis studijas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1928. g. janv.). 1929. g. aug. atvaļināts no armijas pēc paša lūguma. No 1929. g. 18. jūl. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis Daugavpilī; strādājis 1. kriminālnodaļā. 1930.–31. g. vairākkārt iesniedzis lūgumus par pārcelšanu uz Rīgas apgabaltiesu, bet tie noraidīti. No 1934. g. 18. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis. No 1936. g. jūl. Rīgas Centrālcietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētāja biedra J. Ankrava vietnieks, no 1936. g. sept. arī Tieslietu ministrijas pārstāvis, tiesas locekļa A. Kurmja vietnieks Tirdzniecības un rūpniecības nodokļa galvenajā komisijā. 1938. g. febr. iecelts arī par Rīgas Centrālcietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētāju. Miris pēc operācijas 1938. g. 14. maijā Budapeštā, Ungārijā. Apbedīts Rīgā, Jēkaba kapos (Lielo kapu Jēkaba draudzes nodaļījumā).

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.; Krievijas Sv. So III šķ.

Precējies 1914. g. ar Frideriku Bamuneru (dz. 1894. g.), dēls Georgs Joahims (dz. 1921. g. 20. febr.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 162. l.; 1612. f., 12. apr., 14. l.; 5601. f., 1. apr., 245. l.; 7427. f., 1. apr., 2737. l.; LAAV; LU AJ.

No R. Blūmentāla 1928. g. 24. sept. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: *"Veledamies atstāt kara dienestu un pāriet uz tieslietu resoru,*

Rūdolfs Blūmentāls (1892–1938)

pagodinos lūgt Jās, ļoti godāts priekšsēdētāja kungs, gadījumā, ja Rīgas apgabaltiesā kļūtu brīvs tiesas locekļa amats, stādīt priekšā manu kandidatūru.” (LNA LVVA, 5213. f., 2. apr., 162. l., 5. lp.)

No R. Blūmentāla 1930. g. 5. jūl. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam: “Vzledamies saimniecisku (nekustams īpašums Kurzeme) un ģimenes apstākļu dēļ (ģimene dzīvo Rīgā, jo dēls apmeklē Rīgā skolu un bez tam man ir pie 70 g. vecs, galīgi slims sievastēvs, kurš Rīgu nevar atstāt un kuram sieva ir vienīgā ne tikai meita, bet vienīgais radnieks Rīgā) pāriet uz Rīgas apgabaltiesu, lūdzu Jās, godāts priekšsēdētāja kungs, gadījumā, ja atklātos Rīgas apgabaltiesā tiesas locekļa amats, stādīt priekšā kopsapulcei manu kandidatūru.” (LNA LVVA, 5213. f., 2. apr., 162. l., 13. lp.)

No Tiesu palātas priekšsēdētāja vietnieka H. Lazdiņa 1931. g. 16. febr. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “Pamatojoties uz Tieslietu ministrijas š. g. 5. febr. rakstu, nosūtu atpakaļ Rūdolfa Blūmentāla lūgumu ar pielikumiem un paziņojumu, ka tieslietu ministra kungs [J. Pabērzs], iesniedzot š. g. 29. janvārī priekšstādījumu par Blūmentāla pārcelšanu uz Rīgas apgabaltiesu Ministru kabinetam, iepriekšējās sarunās ar pārejiem Ministru kabineta locekļiem noskaidroja, ka priekšlikumam nav izredzes dabūt balsu vairākumu, kadēļ priekšstādījums bija jāņem atpakaļ. Rīgas apgabaltiesai atliek tagad uz vakanto tiesas locekļa vietu izraudzīt kandidātu.” (LNA LVVA, 5213. f., 2. apr., 162. l., 9. lp.)

BOGDANOVIČS Georgs (arī Georgijs BOGDANOVIČS; 1891–1942)

Dzimis 1891. g. 23. apr. Rīgā mirtiesneša ģimenē. Tēvs Ivans, māte Anastasija. Krievs, pareizticīgs.

Georgs Bogdanovičs (1891–1942)

Mācījies un beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju. 1914. g. ar I šķ. diplomu beidzis PU Juridisko fakultāti. Sākoties 1. pasaules karam, 1914. g. mobilizēts Krievijas armijā, dienējis Kauņas cietokšņa artilērijā, ieguvis virsnieka dienesta pakāpi, bijis smagās artilērijas divizona adjutants, podporučiks. 1918. g. febr. atvaļināts no armijas. 1918. g. maijā–1919. g. beigās strādājis Siņeļnikovas pilsētas pašvaldībā Ukrainā, bijis pilsētas administrācijas sekretārs, statistiskā biroja vadītājs. 1920.–1922. g. jūl. kā Krievijas bēglis dzīvojis Serbu, horvātu un slovēņu karalistē.

1922. g. jūl. atgriezies Latvijā. 1922. g. 19. sept. iecelts par Rīgas apgabaltiesas jaunāko tiesamatu kandidātu (1924. g. 16. jūn. par vecāko tiesamatu kandidātu); piekomandēts izmeklēšanas tiesniešiem Rīgā un Valmierā. No 1927. g. 7. janv. izmeklēšanas tiesnesis Rīgas apgabaltiesā. 1927. g. 5. apr. iecelts par Latgales apgabaltiesas Daugavpils pilsētas 1. iecirkņa mirtiesnesi, vienlaikus arī Daugavpils pilsētas īres valdes priekšsēdētājs. No 1928. g. 15. febr. Latgales apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā. 1928. g. maijā, 1930. g. maijā un jūl. iesniedzis lūgumus par pārcelšanu uz Rīgas apgabaltiesu (lūgumi nav apmierināti). 1928.–31. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Liksnas nodaļas revīzijas komisijas loceklis. No 1931. g. 17. febr. Tiesu palātas loceklis.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Solikamskas Usoļlaga soda nometnēm. Miris 1942. g. 9. janv.

Precējies ar Alīdi Minnu Leontīni Miķelsoni (dz. 1901. g. 2. nov. Jaunpilī), meita Agnija (1926. g. 23. dec. Rīgā–2011. g. janv. Rīgā), dēls Gvidons Pāvels (1929. g. 30. jūl. Koknesē–2007. g. 4. okt. Sidnejā, Austrālijā; trimdas sabiedriskais darbinieks).

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 25. l.; 1536. f., 26. apr., 51. l.; Aizsargu kartotēka; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 12910. l.; EVP.

No G. Bogdanoviča 1922. g. 19. aug. raksta tieslietu ministram V. Holcmanim: *"Pārceļojis šā gada jūlijā beigās Latvijā, vēlētos iestāties dienestā tiesu iestādēs, kādēļ ar šo jās, Ministra kungs, pazemīgi lūdzu piešķirt man tamlīdzīgu vietu [..] Mans tēvs Jānis Bogdanovičs dienēja Rīgas–Valmieras Miertiesnešu sapulcē no 1889.–1918. g., sākumā par tiesu pristavu un vēlāku par sekretāru un pēc tam 1907. g. tika iecelts par miertiesnesi Limbažos, kuru vietu ieņēma līdz Vidzemes okupācijai no vāciešiem. No savas dzimšanas līdz manai iesaukšanai kara dienestā arvien esmu dzīvojis pie sava tēva."* (LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 51. l., 7. lp.)

No Tiesu palātas 1931. g. 16. febr. raksta tieslietu ministram J. Pabērzam: *"Stādot priekšā uz eventuāli vakanto Tiesu palātas locekļa Alkšņa vietu, kurš no Senāta kopsapulces ievēlēts par senatoru, Latgales apgabaltiesas locekli Georgu Bogdanoviču, pagodinots lūgt izvest pēdējā apstiprināšanu Ministru kabineta pēc iespējas drīzā laikā un reizē ar Alkšņa iecelšanu par senatoru sekošu iemeslu dēļ. Ievērojot lielo ienākošo lietu skaitu Tiesu palātas Civildepartamentā, Tiesu palātas kopsapulce ir komandējuse divus tiesnesus no Krimināldepartamenta uz Civildepartamentu pēdējā sastrēguma likvidēšanai. Civildepartamentā lietas ir noliktas uz sēdēm līdz maija mēnesim, skaitot savā sastāvā arī piekomandētos viņiem tiesnesus, bet Krimināldepartamentā – līdz 20. aprīlim, kādēļ, ja Tiesu palāta nedabūtu reizē ar Alkšņa pāriešanu uz Senātu jaunu tiesnesi, abu departamentu darbībā rastos traucējumi, jo sastāva trūkuma dēļ paredzētās zināmās sēdes nevarētu notikt. No ievāktām no manis ziņām priekšā stādāmais kandidāts Bogdanovičs, kurš ar šīs dienas Tiesu palātas lēmumu ir ievēlēts uz eventuāli vakanto viņas locekļa vietu, ir uzskatāms ne tikvien par strādīgu darbinieku, bet arī par apdāvinātu tiesnesi un labu juristu."* (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 15. l.)

BRASLIS Kārlis Teodors (1900–1994)

Dzimis 1900. g. 24. sept. Blomes pag. Cūkgalvās lauksaimnieka (rentnieka) ģimenē. Tēvs Ādams, māte Emma, dz. Muške. Latvietis, luterticīgs.

1902. g. ģimene pārcēlusies uz Aumeisteru (Cirgaļu) pag. Beidzis Aumeisteru pagastskolu, Aumeisteru draudzes skolu. No 1913. g. mācījies Dubultu klasiskajā ģimnāzijā, kur beidzis 4. klasi. 1. pasaules kara laikā 1917. g. beidzis ģimnāzijas 5. klasi uz Veru (tag. Igaunijā) evakuētajā Rīgas Aleksandra valsts ģimnāzijā, 1918. g. 6. klasi Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā Tērbatā. Vienlaikus pasniedzis privārstundas zemāko klašu skolēniem. 1918.–19. g. mācījies Rīgas latviešu izglītības biedrības vidusskolā, 1919. g. maijā beidzis 7. klasi.

1919. g. 11. jūn. Rīgā brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), dienējis 2. atsevišķajā (Vidzemes) jātnieku eskadronā. 1919. g. jūn.–sept. piedalījies kaujās ar lielinieku spēkiem Borhu stacijas (tag. Atašiene) apkārtnē. 1919. g. 5. okt. komandēts uz mācībām Latvijas Kara skolā, kuru beidzis 1920. g. maijā (1919. okt.–nov. piedalījies kaujās ar Bermonta spēkiem). Leitnants 5. Cēsu kājnieku pulkā, vada komandieris Latgales frontē, pēc Neatkarības kara dienējis Rīgā. 1920. g. jūl. dienesta vārdā izteikta pateicība par izlūkģājieni un divu lielgabalu atņemšanu ienaidniekam 12.–13. jūn. naktī. 1921. g. kā eksternis nokārtojis ģimnāzijas gala pārbaudījumus un uzsācis tieslietu studijas LU. No 1922. g. okt. mācījies virsniekuursos (beidzis 1923. g. sept.). Paaugstināts par virsleitnantu (1922. g.), kapteini (1929. g.). No 1923. g. pulka tieslietu darbvedis, no 1925. g. pulka adjutants, no 1926. g. pulka tieslietu

Kārlis Braslis (1900–1994)

darbvedis, no 1928. g. pulka saimniecības komandas priekšnieks. 1929. g. maijā pārcelts uz Kara tiesu pārvaldi, kara tiesamatu kandidāts. 1930. g. maijā beidzis tieslietu studijas LU. 1930. g. 7. aug. atvaļināts no armijas, 1930. g. 24. jūl. iecelts par papildu mirtiesnesi Rīgas apgabaltiesā, piekomandēts dažādu Rīgas iecirkņu mirtiesnešiem. 1933. g. 20. jūn. Saeimā apstiprināts par papildu mirtiesnesi, 1933. g. 30. nov. par mirtiesnesi Rīgas apgabaltiesā (Rīgas pilsētas 11. iecirkņa mirtiesnesis). No 1934. g. 24. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālodaļā, no 1935. g. 2. civilnodaļā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā, Latvijas Auto klubā, Latvijas Aeroklubā, Rīgas Latviešu biedrībā, biedrībā "Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds".

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā līdz 1944. g. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 1. civilnodaļā; devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1945. g. bijis Kleinkecas bēgļu nometnes vadītājs Bavārijā, Bavārijas Latviešu padomes loceklis, 1946.–49. g. ASV armijas baltiešu darba vienību sakaru virsnieks Frankfurtē pie Mainas Hesenē. 1949. g. izceļojis uz Austrāliju, tulks imigrantu nometnē Rietumaustrālijā. 1950. g. pārcēlies uz Melburnu, ierēdnis papīrrūpniecības uzņēmumā, pensionārs. Miris 1994. g. 5. martā Melburnā, Austrālijā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO V šķ., Akpz, Acjpm.

Precējies 1924. g. 5. jūl. ar Līviju Tlepu (1903. g. 10. jūn. Rīgā–1994. g. 1. apr. Melburnā, Austrālijā), dēli Kārlis Nikolajs Ferdinands (1925. g. 5. apr.–2015. g. 24. nov. Melburnā, Austrālijā), Tālvāldis Aleksandrs Heinrihs (1926. g. 3. okt.–2000. g. 15. jūl. Kocēnos), meita Ērika Vilma Līvija, prec. Pētersone (dz. 1932. g. 6. dec.).

Studentu korporācijas "Fraternitas Lettica" filiāls.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 171., 172. l.; 5601. f., 1. apr., 907. l.; 7427. f., 1. apr., 4214. l.; LVD; EVP; LUAJ; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 97. lpp.

No K. Brasļa 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*Pēc vietējās pagasta un draudzes skolas beigšanas, ņemot vērā manas labās sekmes skolā, tēvs nolēma mani skolot tālāk. 1913. gada rudenī iestājos Rīgas jūrmalas ģimnāzijā, kur pabeidzu 3. un 4. ģimnāzijas klasi. Tad vecākiem pietrūka līdzekļu manis tālākai izglītošanai un es veselu gadu pavadīju pie tēva mājās, strādājot visus lauka darbus. Kad pēc gada, 1916. gada rudenī, uz Veravu [domāta Veru tag. Igaunijā – red.] bija evakuēta Rīgas Aleksandra ģimnāzija, tad man radās iespēja turpināt izglītību, jo Verava atrodas 60 km attālumā no manu vecāku dzīves vietas, un tie man vajadzīgo uzturu varēja piegādāt natūrā, kas stipri samazināja skološanas izdevumus.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 172. l., 27. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa 1930. g. 9. jūn. raksta Tiesu palātai: "*Rīgas apgabaltiesas nodaļu kopsapulce, apspriedusi savā š. g. 19. jūnijā sēdē jautājumu par Kārļa Brasļa kandidatūru uz papildu mirtiesneša amatu, atzina šo kandidatūru par vēlamu aiz sekošiem iemesliem: 1) K. Braslim ir likumā paredzētais izglītības cenzs; 2) darbodamies apm. 4 gadus kā 5. Cēsu kājnieku pulka tieslietu darbvedis un, sākot no 1929. g. jūlija mēneša, kā tiesamatu kandidāts Kara tiesā, K. Braslis ir ieguvis nepieciešamās praktiskās zināšanas un izrādījis atzīstamas darba spējas.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 172. l., 5. lp.)

Dzimis 1888. g. 5. jūl. Bulduros Rīgas ārsta ģimenē. Tēvs Hugo Karls, māte Marija Frīderike Faniņa, dz. Hānenfelde. Vācietis, luterticīgs. Brālis Gerhards Brēms, zvērināts advokāts.

Mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1909. g.). 1909.–13. g. studējis tieslietas TU, no 1913. g. mācījies Demidova juridiskajā licejā Jaroslavlā (beidzis 1916. g.). 1. pasaules kara laikā no 1916. g. jūl. strādājis par zvērināta advokāta K. Freitāga-Loringhofena palīgu Rīgā. 1916.–17. g. karadienestā Krievijas armijā. 1917.–18. g. strādājis vācu okupācijas varas pārvaldē Rīgā, 1918. g. piedalījies Krievijas 1903. g. Soda likumu krājuma izdošanā (tulkošana, komentāru sagatavošana) vācu valodā (izdots Berlīnē).

1918. g. 16. dec. iecelts par Rīgas apgabaltiesas locekli (1920. g. 14. sept. atbrīvots no amata slimības dēļ). 1919. g. trīs mēnešus atradies lielinieku apcietinājumā Rīgā. Pēc tam devies uz ārzemēm ārstēties, strādājis par banku juriskonsultu Karaļaučos (Kēnigsberga Vācijā (Prūsijā), tag. Kaļiņingrada Krievijā), piecus semestrus studējis tieslietas Karaļauču Universitātē. 1929. g. rudenī atgriezies Latvijā. Strādājis zvērinātu advokātu birojos. No 1930. g. 18. jūn. zvērināta advokāta M. Intelmana palīgs, no 1931. g. 7. okt. zvērināta advokāta G. Bulmerinka palīgs. 1931. g. bijis vācu vēlēšanu transportēšanas vadītājs uz 4. Saeimas vēlēšanām. Bijis arī Rīgas Mājkāpotāju atsevišķās slimokases valdes priekšsēdētājs. No 1936. g. 11. marta zvērināts advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zvērinātu advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. No 1939. g. tiesnesis Treptovā (Berlīnē), pēc tam Štetīnē (tag. Ščecina Polijā), Lihā (Hesenē); iecirkņa tiesnesis Šretersburgā (tag. Plocka Polijā). 1941.–45. g. karadienestā Vācijas armijā. Pēc 2. pasaules kara tiesnesis Vācijā, Lejassaksijā – Uzlārā, no 1949. g. Getingenē. Vēlāk pensionējies. No 1952. g. bijis Uzlāras pilsētas domes loceklis. Miris 1965. g. 23. okt.

Precējies 1915. g. ar Helgu Dulci (1893. g. 29. aug.–1934. g. 2. dec.), meita Birgite (dz. 1920. g. 26. sept.).

Studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

D. Nautae, caupones, stabularii ut recepta restituant (referāts). Rīga, 1931.

A. LNA LVVA, 7354. f., 1. apr., 91. l.; 2996. f., 2. apr., 40829., 40830. l.; 4011. f., 1. apr., 581. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958; LA 1919–1945.

No H. Brēma 1930. g. 8. maijā rakstītās autobiogrāfijas: “*Lielinieku laikā es tik apcietināts kā Rīgas apgabaltiesas loceklis. Apcietinājumā esmu bijis apm. 3 mēnešus. Slimības dēļ, kuru ieguvis cietumā, es vēlāk biju spiests ārstēšanās nolūkā aizbraukt uz ārzemēm, kamdēļ man bija jāatkāpjas no amata. Ārzemēs man sieva svarīgi saslimusi, viņai bija jāārstējas ir mājās, ir sanatorijās, un vēl tagad nav pilnīgi izvesēlojusies, bet tomēr viņas veselības stāvoklis mums tagad atļāva atgriezties Latvijā. Ārzemēs es vairākus gadus biju bankas sindikuss [sindik – amatpersona, kas pārstāv uzņēmumu tiesā – red.]. Atgriežoties Latvijā, es iepazinos ar starplaikā izdotiem likumiem, strādājot 8 mēnešus zvērināta advokāta palīgā Pussula un sava brāļa zvērināta advokāta palīgā Gergarda [Gerharda – red.] [fon] Brēma kancelejās.*” (LNA LVVA, 7354. f., 1. apr., 91. l., 7. lp.)

Huguberts Brēms (1888–1965)

Leons Brimmers (1882–1966)

BRIMMERS Leons Karls Gustavs Haralds (*von Brümmer*; 1882–1966)

Dzimis 1882. g. 6. janv. Rīgā Kalsnavas muižas īpašnieka un apg. izglītības inspektora ģimenē. Tēvs Kārlis Hermanis Engelbrehts, māte Šarlote Vilhelmīne Luīze, dz. Rādeke. Vācietis, luterticīgs.

Mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā, 1901. g. Pēterburgā nokārtojis ģimnāzijas kursa gala pārbaudījumu Nikolaja kadetu korpusā un iestājies Pāvila kājnieku karaskolā turpat (beidzis 1903. g.). 1903.–06. g. virsnieks (podporučīks) Krievijas armijā, Leibgvardes Semjonovas pulkā Pēterburgā (no 1905. g. sept. bijis pulka adjutants). 1906. g. okt. piekomandēts Vidzemes gub. zemnieku lietu komisāra pārvaldei Rīgā, 1906. g. nov. ieskaitīts armijas rezervē Vidzemes gub. 1906. g. dec.–1915. g. Vidzemes gub. 2. iecirkņa zemnieku lietu komisārs Alūksnē un Vecgulbenē, vienlaikus bijis arī Vecgulbenes muižas pārvaldnieks. 1. pasaules kara laikā 1915.–1917. g. aug. bijis Vitebskas gub. Ludzas apr. zemju priekšnieka sapulces padomes priekšsēdētājs, darbojies Agrārā un Karaklausības komisijā. Vācu okupācijas laikā no 1917. g. okt. bijis Ulbrokas muižas pārvaldnieks, Ulbrokas–Stopiņu (Biķeru) draudzes priekšnieks (līdz 1918. g. 31. dec.).

1919. g. 3. janv. angļu kreiserī “Princess Margareth” no Rīgas bēdzis uz Kopenhāgenu, marta beigās atgriezies Liepājā. No 1919. g. 4. apr. dienējis Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Baltijas landesvērā (no 1919. g. jūl. Latvijas armijas Vācu zemesargi, no 1920. g. apr. 13. Tukuma kājnieku pulks), piekomandēts Sanitārajai nodaļai. No 1920. g. apr. saimniecības rotas komandieris, paaugstināts par kapteini. 1920. g. maijā atvaļināts no armijas. No 1920. g. 10. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis (1922. g. 14. jūl. apstiprināts Satversmes sapulcē). Strādājis Administratīvajā nodaļā (1924. g. aug. pārdēvēta par 4. civilnodaļu). 1939. g. 19. okt. (sākot ar 1. nov.) Ministru kabinets atbrīvojis no amata pēc paša lūguma; izceļojis uz Vāciju. Miris 1966. g.

Apbalvojumi: Latvijas Akpz.

Precējies 1907. g. ar Annu Mariju Izabellu Vilhelmīni fon Kāleni, meita Ada (1908. g. 17. dec.–1994. g. Ņujorkā, ASV), dēls Bodo Kārlis Heinrihs Oto (dz. 1911. g. 27. okt.; zināms, ka vēl 2015. g. bijis vīndaris Portugālē); 1918. g. 18. jūn. šķīries.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 179., 180. l.; Divpusīgs ierēdnis. Dzimtenes Vēstnesis. 1916. g. 11. janv.

No L. Brimmera 1920. g. 20. marta lūguma Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam F. Gailītim: “Zemessargu pārformēšanas dēļ no manīm ieņemtā vieta tiek likvidēta, tamdēļ es lūdzu dot man vietu Rīgas apgabaltiesā [...] Tā kā es pārvaldu valsts un vietējās valodas, lūdzu dot man attiecīgu vietu.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 179. l., 9. lp.)

No Ārlietu ministrijas Informācijas departamenta direktora K. Ašmaņa 1920. g. 8. apr. raksta Rīgas apgabaltiesai: “Uz Jūsu rakstu no 3 / IV š. g. varu Jums ziņot sekojošo: Leonu Brimmeru pazīstu no skolas gadiem kā godīgu cilvēku un ar krietnu audzināšanu. Cik zinu, tad viņš nav aktīvi piedalījies politikā pret latviešiem, resp., pret Latvijas valsti. Par Brimmera juridiskām spējām nevaru spriest, zinu tikai, ka viņš vairāk gadus darbojies kā zemnieku lietu komisārs un

sliktas atsaucsmes par sevi nav atstājis, vismaz es par tādām neesmu dzirdējis." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 179. l., 11. lp.)

No L. Brimmera 1920. g. 28. sept. lūguma Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "*Lādzu piešķirt man atvaļinājumu uz vienu mēnesi, skaitot no 24. oktobra š. g., un dot ar to man iespēju apmeklēt savus mazgadējos bērnus, atrodošos Karaļaučos [Kēnigsberga Vācijā (Prūsijā), tag. Kaļiņgrada Krievijā – red.], Vācijā, un kurus es neesmu redzējis jau 2 gadus. Iedrošinos pie tam aizrādīt, ka, kā redzams no klatpielikās Tukuma kājnieku pulka komandiera apliecības no 23. jūnija 1920. g., par manu 11 mēnešu dienesta laiku nacionālā armijā esmu dabūjis tik 5 dienas atvaļinājuma.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 179. l., 24. lp.)

No L. Brimmera 1937. g. 12. maija raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "*Pagodinot Jums, priekšsēdētāja kungs, ziņot, ka esmu nodomājis uz divām nedēļām izbraukt uz Ungāriju laikā starp 12. maiju un 15. jūniju š. g., lai piedalītos Ungārijas lauksaimnieku jātnieku biedrības rīkotās tradicionālās 12. lauku tālīzjādēs. Piezīmēju, ka šīs biedrības prezidents ir atvaļināts] ģenerālis Stēfāns Hortijs [Hortijs].*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 179. l., 70. lp.)

BUKOVSKIS Vladimirs (1867–1937)

Dzimis 1867. g. 18. aug. Pēterburgā. Krievs, pareizticīgs.

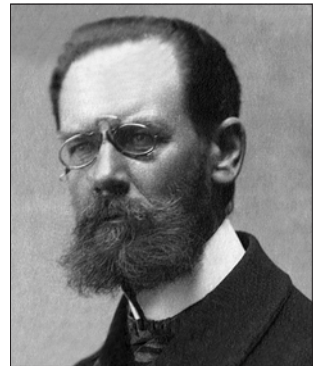
1894. g. beidzis PU Juridisko fakultāti. No 1894. g. jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā Pēterburgā (pēc tam vecākais tiesamatu kandidāts, sekretāra palīgs un sekretārs). No 1902. g. Jelgavas apgabaltiesas loceklis, no 1905. g. Rīgas apgabaltiesas loceklis. 1. pasaules kara laikā no 1915. g. strādājis militārajā resorā kā piekomandēts juriskonsults. No 1916. g. īstena valsts padomnieks.

No 1920. g. 31. aug. Tieslietu ministrijas Latvijas Civillikuma izstrādāšanas komisijas priekšsēdētājs, no 1920. g. 16. sept. Tieslietu ministrijas juriskonsultācijas pastāvīgais loceklis. 1921. g. iecelts par LU vecāko docentu, lasījis civilprocesa un notariāta tiesību kursu, 1931. g. maijā ieguvis Dr. iur. grādu un 1932. g. 19. nov. ievēlēts par Civilprocesa katedras profesoru. Bijis Tieslietu ministrijas juriskonsults (1920.–37. g.). Piedalījies Civillikuma izstrādāšanā, vadījis visas trīs šī likuma izstrādāšanas komisijas (1920.–37. g.). 1934. g. 23. janv. iecelts par Latvijas Senāta senatoru Civilā kasācijas departamentā (1934. g. 6. martā apstiprināts Saeimā). Piedalījies Baltijas valstu juristu biroja organizēšanā, darbojies biroja Latvijas nodaļā. Miris 1937. g. 8. jūl. Rīgā ar sirdstrieku (infarktu). Apbedīts Pokrova kapos.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.; Lietuvas Ģo III šķ.; Igaunijas MĒo; Krievijas Sv. Ao, Sv. Vo, Sv. So.

Precējies ar Almu Grīnervaldi, dēli (zināms, ka dēls Dmitrijs Bukovskis 20. gs. 30. gados iecelts par Latgales un Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedru).

Д. Судебная практика III-го Гражданского департамента С.-Петербургской судебной палаты за десятилетие 1890–1900 гг. по вопросам материального и процессуального права, действующего в Прибалтийском крае. Санкт-Петербург, 1901; Гражданские законы губерний Прибалтийских и практика по ним Правительствующего Сената и Санкт-Петербургской Судебной Палаты. Санкт-Петербург, 1903. Гражданские законы губерний Прибалтийских с разъяснениями. Рига, 1909; Гражданские законы губерний Прибалтийских и практика по ним Правительствующего сената и С.-Петербургской судебной палаты. Митава, 1914; Свод гражданских узаконений губерний Прибалтийских: с продолжением 1912–1914 г.г. и с разъяснениями.

Vladimirs Bukovskis (1867–1937)

Rīga, 1914; Устав гражданского судопроизводства с изменениями и дополнениями, последовавшими по 1924 г., Рига, 1925; Testāmenta spēku apstrīdošu prasības sūdzību juridiskā konstrukcija. Rīga, 1930; Notariāta nolikums. (red.). Rīga, 1933; Cīvilprocesa mācības grāmata. 1.–4. daļa. Rīga, 1933; Cīvilprocesa mācības grāmata. Rīga, 2015.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 188. l.; LDG; LVD; EVP; Senātors prof. Dr. V. Bukovskis. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1937. Nr. 4; SLS.

BŪMANIS Aleksandrs Kārlis (1881–1937)

Dzimis 1881. g. 11. dec. Jaunpiebalgas pag. Kalna Doriņos (tag. Zosēnu pag.) zemnieka un mežsarga ģimenē. Tēvs Andrejs, māte Late, dz. Lapiņa. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Cēsīs K. Millera reālskolā, pēc tam 1897.–1901. g. Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā, gala pārbaudījumus nokārtojis Pēterburgas 9. ģimnāzijā. 1902.–05. g. un no 1911. g. studējis PU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1914. g. aug.). Vienlaikus bijis laikrakstu “Pēterburgas Avīzes” (1904.–05. g.), “Pēterburgas Latvietis” (1905.–06. g.), “Pēterburgas Vēstnesis” (1907. g.) žurnālists. Tulkojis latviešu valodā G. Merķeļa, H. Manna, G. Hauptmaņa un Ļ. Tolstoja darbus (izdoti 1905.–12. g.). No 1914. g. nov. zvērināta advokāta K. Meiera palīgs Petrogradā, 1. pasaules kara laikā no 1915. g. bijis arī Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas juriskonsults turpat. Līdzstrādnieks laikrakstos “Jaunās Pēterpils Avīzes” (1915.–16. g.) un “Baltija” (1916.–17. g.). Bijis rakstnieka R. Blaumaņa draugs, komponējis mūziku viņa lugām “Skröderdie nas Silmačos” un “Trīnes grēki”. 1918. g. atgriezies Rīgā.

1918. g. 16. dec. Latvijas Pagaidu valdība apstiprinājusi par Rīgas apgabaltiesas mirtiesnesi. 1919. g. 19. aug. vadība iecēlusi par Rīgas apgabaltiesas locekli. 1919. g. 13. sept. iecelts arī par Tieslietu ministrijas pārstāvi Izglītības ministrijas Terminoloģijas komisijā. No 1920. g. 30. janv. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs; strādājis 3. civilnodaļā; no 13. febr. priekšsēdētāja p. i. (no 26. maija priekšsēdētājs). No 1921. g. LU Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes docents civiltiesībās, no 1935. g. profesors romiešu civiltiesībās. 1931. g. maijā piedalījies Baltijas valstu juristu kongresā Kauņā. 1934. g. par disertāciju “Galvojums civiltiesībās” ieguvis Dr. iur. grādu, profesors. Piedalījies jaunā Civillikuma izstrādāšanā (izstrādes komisijas loceklis) un rediģēšanā. No 1920. g. izdevuma “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” redakcijas loceklis (no 1934. g. redaktors). Tulkojis latviešu valodā Č. Dikensa darbu “Stāsts par divām pilsētām” (izdots 1927. g.). Bijis izdevuma “Latviešu konversācijas vārdnīca” (sāka iznākt 1927. g.) redaktors, Latvijas Tiesnešu biedrības priekšsēdētājs. Gājis bojā 1937. g. 17. aug. autokatastrofā pie Taurāģes Lietuvā. Apbedīts Rīgā, Meža kapos. Pēc A. Būmaņa nāves nodibināta biedrība “Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds” un viņa vārdā nosaukta iela Cēsīs (agrākā Jaunā iela, mūsdienās Piebalgas iela).

Apbalvojumi: Latvijas TZO II, III, IV šķ.

Aleksandrs Būmanis (1881–1937)

Precējies 1913. g. 19. maijā ar Martu Kitneri (dz. 1888. g. 12. jūn.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 192., 194. l.; LDG; LVD; EVP; Lagzdiņa A. Bij. Rīgas apg. t. priekšsēdi Dr.iur. A. Būmani atceroties. Latviešu Juristu Raksti, 1970. Nr. 10/11; Bīrziņa L. Profesors Aleksandrs Būmanis (1881–1937): dzīve un darbs. No Latvijas tiesiskās domas attīstības vēstures XX gs. 20–30. g. Rīga, 1993; LRB; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 94. lpp.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja F. Gailiša 1919. g. 19. jūl. raksta A. Būmanim: "*Lieku Jums priekšā šodien, 19. VII, ierasties Apgabaltiesas kases telpas, Miertiesnešu sapulces namā, un Komisijai, kuras priekšsēdētājs būsat Jūs, un locekļi: Apgabaltiesas II Kriminālodaļas sekretārs Rorbahs, Tiesas pristavs Vildaus un Apgabaltiesas sekretāra palīgs Smeils. Paņemiet no Pristava Vildava kasieram Grinbergam atņemtās Tiesas kases atslēgas. Pēc tam konstatēt Komisijā tās vērtības, dokumentus, grāmatas, naudas summas, kas aiz šīm atslēgām atrodas, un nodot visu konstatēto kasiera vietas pagaidu izpildītājam Rorbaham. Par notikušo sastādīt aktu, kuru man stādīt priekšā.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 194. l., 8. lp.)

No tieslietu ministra H. Apsīša 1937. g. 12. aug. raksta Ārlietu ministrijai: "*Komandēju Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāju prof. Dr. Aleksandru Būmani uz Čehoslovākiju un Ungāriju iepazīties ar šo valstu tiesu iekārtu, kādēļ lūdzu izdot viņam dienesta pasi. Būmaņa kungam brauks līdzī viņa kundze Marta Būmanis.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 192. l., 14. lp.)

No tieslietu ministra H. Apsīša 1937. g. 20. aug. raksta ārlietu ministram V. Munteram: "*Kā Jums, ministra kungs, zināms, Lietuvā 17. augustā autokatastrofā dabūja galu Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs prof. Dr. A. Būmanis. Katastrofas brīdī pie stūres atradās tās pašas tiesas papildmiertiesnesis Adolfs Ziediņš. Cik man zināms, izmeklēšanu par katastrofas apstākļiem un cēloņiem ved Lietuvas tiesu un policijas iestādes. Tā kā ar izmeklēšanas rezultātiem ne tikai saistās tiesneša Ziediņa palikšana amatā (viņš ir jau iesniedzis atlūgumu), bet paceļas arī jautājums par izmeklēšanas uzsākšanu mūsu iestādēs, laipni lūdzu Jūs, godāts ministra kungs, stāties sakarā ar attiecīgām Lietuvas iestādēm, lai nodibinātu, kas īsti noskaidrots izmeklēšanā un kādi ir izmeklēšanas iestāžu slēdzieni par lietas tālāko gaitu. Mani jo vairāk pamudina pasteigties arī ar oficiālas informācijas ievākšanu par lietas gaitu un apstākļiem tas apstāklis, ka mūsu laikraksti jau kvalificējuši autokatastrofu kā vienkāršu nelaimes gadījumu, kam nekāda tiesu prāva nesekošot, kaut gan par izmeklēšanas izbeigšanu nekas nav zināms.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 192. l., b. p.)

CIMMERMANS Daniels Johans Gotfrīds (*Zimmermann*; 1853–1926)

Dzimis 1853. g. 18. sept. Slokā sindika (amatpersona, kas pārstāv uzņēmumu tiesā) ģimenē. Tēvs Juliuss, māte Emmelīne, dz. Lange. Vācietis, luterticīgs.

No 1868. g. mācījies ģimnāzijā Rīgā, pēc tās beigšanas 1872. g. uzsācis studijas TU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1877. g.). No 1877. g. notārs Rīgas maģistrātā (rātē), no 1881. g. advokāts, vienlaikus līdz 1886. g. Rīgas maģistrāta (rātes) zemnieku virstiesas sekretārs, pēc tam līdz 1917. g. tikai zvērināts advokāts Rīgā. 1917.–19. g. Rīgas pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētājs.

No 1918. g. 23. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis. 1921. g. 21. jūl. iedalīts darbam 3. civilnodaļā. Miris 1926. g. 11. dec.

Atraitnis, bērni.

A. LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 58. l.

Jēkabs Cincels (1881–1951)

CINCELS Jēkabs (arī **Jēkabs CINCELIS**; 1881–1951)

Dzimis 1881. g. 2. martā Nīcas pag. lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Miķelis, māte Maiga, dz. Bumbule. Latvietis, luterticīgs.

1894. g. beidzis pagastskolu. 1894.–1900. g. rakstveža palīgs Nīcas pag. valdē, pēc tam rakstvedis policijas iestādēs un slimnīcas kantorī Liepājā. No 1905. g. janv. aptuveni piecus gadus kancelejas ierēdnis Liepājas apgabaltiesas prokuratūrā. 1912. g. izturējis privātdokāta pārbaudījumu Jēkabpilī. 1912.–1915. g. apr. privātdokāts Liepājā, vienlaikus darbojies arī kā zvērināta advokāta palīgs. 1. pasaules kara vācu okupācijas laikā atgriezies dzimtajā pag. un nodarbojies ar lauksaimniecību.

No 1918. g. 11. dec. Liepājas apgabaltiesas sekretārs. 1919. g. febr. brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), Liepājas jaunformējamo spēku rindās. No 1919. g. 13. sept. Kuldīgas iecirkņa miertiesnesis. 1920. g. 27. jūl. piekomandēts Liepājas apgabaltiesas nodaļu sastāva papildināšanai. 1921. g. 3. martā atbrīvots no amata sakarā ar iecelšanu par Liepājas pilsētas galvu (ievēlēts no Pilsoniskā bloka saraksta). Pilsētas galvas amatā bijis septiņus mēnešus, atbrīvots Neatkarības kara laikā iegūtā ievainojuma dēļ. No 1921. g. 13. sept. Liepājas apgabaltiesas loceklis, Reģistrācijas nodaļas vadītājs. 1923. g. sept.–dec. apgabaltiesas priekšsēdētāja biedra v. i. (atbrīvots no amata pēc paša lūguma). No 1926. g. 5. febr. notārs Kuldīgā. 1919.–25. g. Darba partijas biedrs, 1930.–34. g. Jaunsaimnieku partijas biedrs. 1931. g. ievēlēts par Kuldīgas pilsētas domes locekli. Bijis Juristu biedrības sekretārs, darbojies Liepājas sporta biedrībā "Olimpija". 1935. g. aug. tieslietu ministrs H. Apšītis iecēlis par Kuldīgas Vācu krājkases valdes priekšsēdētāju (pēc līdzšinējās valdes locekļu atcelšanas no amatiem).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 13. dec. atbrīvots no amata un 20. dec. iecelts par Kuldīgas valsts notariālā kantora valsts notāru. Vācu okupācijas laikā dzīvojis savā īpašumā Kurmāles pag. Ērgļos. 1941. g. 19. dec. iecelts par notāru Kuldīgā (darbību uzsācis 1942. g. 20. janv.). No 1942. g. marta arī Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Lauksaimniecības ģenerāldirekcijas Zemkopības departamenta pludināšanas nozares Kuldīgas nodaļas grāmatvedis. 1943. g. 2. sept. atstādināts no amatu pienākumu pildīšanas, 1944. g. 8. janv. atbrīvots no notāra amata. Pēc otrreizējās padomju okupācijas strādājis par traktoristu. Miris 1951. g. 9. maijā Kuldīgā.

Neprecējies.

Apbalvojumi: Latvijas Akpz.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 61., 62. l.; LN; novadpētnieces Ainas Šļisarenko sniegtās ziņas.

No Liepājas apgabaltiesas kopējās sēdes protokola 1918. g. 17. dec.: *"1) Kā iekārtot Liepājas apgabala tiesas kanceleju, vai dalīt viņu uz civilo un kriminālo, kā tas agrāk krievu laikos bija, jeb atstāt viņu tādu, kāda viņa bija vācu okupācijas laikā. Pārrunājot pirmo punktu, apspriede nolemj, ka Liepājas apgabala tiesas kanceleja atstājama tadā pašā stāvoklī, kāda viņa bija pa vācu okupācijas laiku,*

uzaicinot par kancelejas vadītāju privātdokātu Cinceli.” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 61. l., 14. lp.)

No J. Cinceļa 1942. g. 18. apr. rakstītās autobiogrāfijas: “Kā zemnieka dēlam man bija vēlēšanās iegūt sev kādu lauku tpašumu. Tāpēc 1926. gadā, uz manu lūgumu, mani iecēla par notāru Kuldīgā. Pēc dažiem gadiem es ieguvu Kuldīgas tuvumā 11 ha lielu zemes gabalu, kuru apbūvēju un apsaimniekoju pats līdz šim un arī vēl tagad. Tātad darbojos kā notārs Kuldīgā jau no 1926. gada. 1940. g. decembrī Boļševiku valdība uzteica visiem notāriem amatus. Jau biju uzsācis likvidēties, kad nejauši saņēmu priekšrakstu izpildīt Kuldīgas valsts notariālā kantora notāra amatu. Šis priekšraksts gribot vai negribot bija jāpieņem izpildīšanai.” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 61. l., 248. lp.)

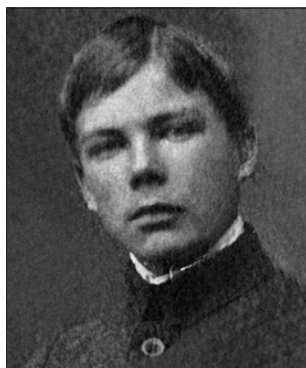
CĪRULIS Aleksandrs (1904–1999)

Dzimis 1904. g. 4. febr. Liezēres pag. Lielstāpeļos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Anna, dz. Bieziņa. Brālis Teodors Cīrulis (sk.). Latvietis, pareizticīgs.

Mācījies Kārdzabas pagastskolā, Kārdzabas draudzes skolā. 1. pasaules kara laikā 1916.–18. g. mācījies Rīgas garīgajā skolā evakuācijā Nižņijnovgorodā. 1918. g. pavasarī atgriezies Latvijā. Mācījies Madonas reālskolā.

No 1919. g. mācījies Cesvaines privātajā vidusskolā (no 1920. gada maija Cesvaines valsts vidusskola), pēc tās beigšanas 1923. g. uzsācis studijas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1934. g. janv.). Studiju laikā 1927.–28. g. strādājis par darbvedi Latvijas Bērnu palīdzības savienībā (no 1938. g. Latvijas Bērnu palīdzības biedrība), kas darbojās Latvijas Sarkanajā Krustā. No 1928. g. okt. jaunākais tiesamatu Latgales kandidāts apgabaltiesā (no 1929. g. sept. vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis 1. kriminālnodaļā, prokuratūrā, miertiesnešu iecirkņos, 2. civilnodaļā. 1930. g. 25. febr. iecelts par papildu miertiesnesi Latgales apgabaltiesā (1930. g. 26. jūn. par prokurora biedru Latgales apgabaltiesā, 1933. g. 16. febr. Jelgavas apgabaltiesā, 1934. g. 23. aug. Rīgas apgabaltiesā; 1938. g. apr. amata nosaukums “prokurora biedrs” aizvietots ar nosaukumu “viceprokurors”). 1938. g. janv. iecelts par Eigēniskās komisijas locekli substitūtu. No 1940. g. 10. janv. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālnodaļā. No 1929. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Līksnas nodaļas aizsargs, 1932.–33. g. grupas komandieris. 1932.–33. g. Daugavpilī bijis LZS biedrs. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, biedrībā “Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds”, Latvijas Bērnu palīdzības biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 9. okt. iecelts par Cietuma Nr. 3 (bij. nepilngadīgo cietuma) Administratīvās komisijas priekšsēdētāja vietnieku. Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 2. kriminālnodaļā. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis bēgļu nometnē Neietingā, Bavārijā; strādājis dažādos administratīvos nometnes amatos. 1949. g. ieceļojis ASV, dzīvojis Bostonā, strādājis lauksaimniecībā, būvniecībā un

Aleksandrs Cīrulis (1904–1999)

darbojies latviešu organizācijās. Bijis Latviešu ev. lut. trimdas draudzes līdzdibinātājs, padomes un valdes loceklis, draudzes priekšnieks, ev. lut. baznīcas virsvaldes revidents, kā arī Amerikas Latviešu tautiskās apvienības valdes loceklis un priekšnieks, dziedājis Bostonas Līgas, Ev. lut. trimdas draudzes un Ziemeļkalifornijas latviešu korī. No 1971. g. pensijā, vasarās dzīvojis draudzes īpašumā "Piesaule" Ņūhempšīras pavalstī, ziemās pie meitas Paloalto, Kalifornijas pavalstī. Miris 1999. g. 26. sept. Portlendā, Oregonas pavalstī, ASV.

Apbalvojumi: Latvijas Akpzs.

Precējies 1931. g. 24. maijā ar agronomi Emmu Krūmiņu (dz. 1905. g. 19. febr. Saikavas pag.), meita Gunta, prec. Grīse (dz. 1933. g. 16. maijā).

Studentu korporācijas "Latvia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 212., 213., 214. l.; 7427. f., 1. apr., 7024. l.; Aizsargu kartotēka; LVD; EVP; Latvia. 1917–1967. 1968, 124. lpp.; LUAI; Petričeka Rita. V. Dimantkāznieki Aleksandrs un Emma Cīruļi. Laiks. 1991. g. 3. jūl.; Laiks. 1999. g. 23. okt.

No A. Cīruļa 1940. g. 16. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*Manam tēvam Jānim Cīruļim Liezeres pagastā pieder 28 ha lielas Lejas Lielstāpeļu mājas, kuras tas līdz šim laikam apsaimnieko. Tēva un mātes vecāki arī dzīvojuši Liezeres pagastā un tie bijuši dzimtļaudis. Pāgājušā gadusimtenā 80-tos gados tēva tēvs no vietējā muižnieka bija iepircis jau minētās Lielstāpeļu mājas. Bērniņu pavadīju tēva mājās un, sākot jau no 7-tā dzīvības gada līdz 14-tam dzīvības gadam, ik vasaras nostaigāju pie tēva gana gaitās [...] Tā kā mēs reizē studējām divi brāļi (brālis Teodors – arī Rīgas apgabaltiesas loceklis) un vecāki savas mazās rocības dēļ nevarēja mani pietiekoši materiāli atbalstīt, tad jau no otrā studiju gada saņēmu universitātes atmaksājamo stipendiju, kuru līdz šim neesmu pilnīgi atmaksājis.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 212. l., 37. lp.)

CĪRULIS Bērtulis (1880–1937)

Dzimis 1880. g. 6. maijā Saukas pag. Akilānos lauksaimnieka un pag. vecākā 12 bērnu ģimenē. Tēvs Krišs Kristaps, māte Māra. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Jēkabpils draudzes skolā, pēc tam nodarbojies ar lauksaimniecību tēva mājās. Sasniedzot pilngadību, strādājis par rakstvedi vietējā mežniecībā. Pārcēlies uz Liepāju pie brāļa Kriša un 1905. g. kā eksternis nokārtojis 5. klases zināšanu pārbaudījumu Liepājas Nikolaja ģimnāzijā. 1906. g. pārcēlies uz Pēterburgu, kur kā eksternis 1907. g. nokārtojis pārbaudījumu pilna ģimnāzijas kursa līmenī. No 1907. g. dzīvojis Maskavā un uzsācis tieslietu studijas MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913. g. ar I šķ. diplomu). Studiju laikā strādājis par mājskolotāju kāda bankiera ģimenē. No 1913. g. zvērināta advokāta A. Sīmaņa palīgs Liepājā. 1. pasaules kara sākumā 1914. g. okt. mobilizēts Krievijas armijā; iedalīts 396. Mogiļevas kājnieku draudzībā, paaugstināts par jefreitoru. No 1915. g. apr. mācījies 1. Kijevas praporščiku sagatavošanas skolā (beidzis 1915. g. jūl.), līdz 1917. g. virsnieks dažādās kājnieku daļās un kara tiesās. Pēc tam strādājis par kooperācijas instruktoru, kantora darbinieku, fiziska darba strādnieku Ukrainā un Donas Karaspēka apg.

Bērtulis Cīrulis (1880–1937)

1920. g. vasarā atgriezies Latvijā. 1920. g. 22. okt. iecelts par Latgales apgabaltiesas papildu miertiesnesi, piekomandēts tiesai apgabaltiesas sastāva papildināšanai, piešķirot uz komandējuma laiku tiesas locekļa atalgojumu un tiesības. No 1921. g. 14. janv. Latgales apgabaltiesas loceklis (no 1921. g. 31. maija Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs); strādājis apgabaltiesas kriminālodaļā, bijis tās pārzinis (1924. g. febr., atdalot no kriminālodaļas apelācijas nodaļu, uzdots pārzināt 2. kriminālodaļu). 1923. g. vadījis Tautas konservatorijas izveidi Daugavpilī. 1928.–31. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Līksnas nodaļas revīzijas komisijas loceklis. No 1930. g. 7. okt. Rīgas apgabaltiesas loceklis, 1930. g. 14. okt.–1935. g. 18. martā Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs; strādājis 3. kriminālodaļā, no 1933. g. okt. 3. civilnodaļā. 1935. g. 7. martā (no 1. maija) iecelts par Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāju, uzņemoties arī tās kriminālodaļas vadīšanu. Darbojies Daugavpils Latviešu biedrībā (līdzdibinātājs, valdes loceklis, Izglītības komisijas priekšsēdētājs), Sarkanā Krusta Daugavpils nodaļā – tās dibināšanas iniciators, Rīgas Latviešu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā (bijis tās līdzdibinātājs, padomes loceklis, Juridiskās komisijas loceklis), Aizsargu aviācijas Liepājas aizsargu eskadriļā (nodaļas priekšnieks), Latvijas Aeroklubā Liepājas nodaļā (no 1935. g. nodaļas priekšnieks), Liepājas Latviešu biedrībā, Tautas konservatorijā, Latvijas Sporta biedrībā. Miris 1937. g. 30. jūn. atvaļinājuma laikā Daugavpils Sarkanā Krusta slimnīcā. Apbedīts Rīgā, Meža kapos.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III, IV šķ.

Precējies 1923. g. 9. dec. Daugavpilī ar skolotāju Kseniju Vītoļiņu (dz. 1894. g. 24. sept.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 69. l.; 1595. f., 10. apr., 64. l.; 1612. f., 12. apr., 19. l.; Aizsargu kartotēka; Krievijas valsts kara vēstures arhīvs (Российский государственный военно-исторический архив), 409 f., 1. apr., 242.–157. l.; LVD; Bērtulis Cīrulis. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1938. Nr. 1; Jurists. 1937. Nr. 5/6. EVP; LUAI; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 89. lpp.

No 1935. g. 18. martā notikušās Liepājas apgabaltiesas vadības pārņemšanas akta: “*Izpildot Tieslietu Ministra kunga [H. Apstša] priekšlikumu no š. g. 14. marta, es, Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs Bērtulis Cīrulis, ierados Liepājas apgabaltiesā pulkst. 12.25 un stājos pie priekšsēdētāja pienākumu izpildīšanas par priekšsēdētāja Aleksandra Birka kunga atvaļinājuma laiku, pie kam priekšsēdētājs Birka kungs, nododot man priekšsēdētāja pienākumu izpildīšanu, norādīja, ka konfidencialā sarakstīšanās, dokumenti un bibliotēka atrodas sekretāres M. Birķis glabāšanā un pārzināšanā, bet tiesas inventārs tiesas nama pārzīņa B. Gedgovda pārzīņā un ka naudas summas un attaisnojošie dokumenti atrodas tā paša Gedgovda kā tiesas kasiera glabāšanā.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 64. l., 7. lp.)

No B. Cīruļa 1935. g. 21. marta raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “*Sakarā ar manu pāriešanu no Rīgas apgabaltiesas uz Liepāju par Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāju, pagodinot lūgt Jūsu rīkojumu pārskaitīt Liepājas apgabaltiesai manu amata tērp, jo šinī tiesā piemērots manam augumam amata tērps neatradās.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 64. l., 9. lp.)

No Liepājas apgabaltiesas sekretāra 1937. g. 7. sept. raksta B. Cīruļa atraitei K. Cīrulei Daugavpilī: “*Priekšsēdētāja kunga uzdevumā laipni lūdzu Jūs piesūtīt mir. priekšsēdētāja B. Cīruļa ģimetni. Ģimete vēlama amata tērpā, jo domāta ievietošanai priekšsēdētāja kabinetā.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 64. l., 46. lp.)

Teodors Cīrulis (1900–1974)

CĪRULIS Teodors (1900–1974)

Dzimis 1900. g. 30. jūl. Liezēres pag. Lielstāpeļos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Anna. Brālis Aleksandrs Cīrulis (sk.). Latvietis, pareizticīgs.

Mācījies Kārdzabas pagastskolā, no 1911. g. Rīgas garīgajā skolā. 1. pasaules kara laikā no 1915. g. mācījies Rīgas Garīgajā seminārā (no 1915. g. evakuācijā Nižņijnovgorodā). 1917. g. pārgājis mācīties uz Tallinas Nikolaja I ģimnāziju (evakuācijā Nižņijnovgorodas gub.), pēc tam uz Pleskavas Aleksandra I ģimnāziju (beidzis 1918. g.). 1918. g. jūn. atgriezies Latvijā. Mācījies L. Aušēja reālskolā Cēsīs (beidzis 1919. g. pavasarī).

1919. g. 8. jūn. brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), kareivis 5. atsevišķajā Liepājas bataljonā, pēc tam 9. Rēzeknes kājnieku pulkā, no 1919. g. nov. Armijas saimniecības pārvaldē, dienējis Rīgas zirgu depo, bijis Armijas veterinārās pārvaldes Dezinfekcijas nodaļas vadītājs. 1920. g. sept. atvaļināts no armijas kā medicīnas students (1919. g. iestājies LU). 1923. g. pārgājis studēt uz Tiesību nodaļu. No 1923. g. strādājis Finanšu ministrijas Rūpniecības departamentā, darbinieks, pēc tam brīva līguma tehniķis, no 1925. g. provētāja jaunākais palīgs (laborants). 1927. g. sakarā ar Finanšu ministrijas reorganizāciju iedalīts darbam Valsts saimniecības departamenta Rūpniecības nodaļā, no 1929. g. provētāja vecākais palīgs. Atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1929. g. dec. jaunākais tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā, 1930. g. janv. piekomandēts Jelgavas apr. izmeklēšanas tiesnesim, pēc tam strādājis tiesas iestādēs Jelgavā, Jēkabpilī, Talsos, Ventspilī, Tukumā, Aucē, Bauskā. No 1933. g. dec. Viesītes iecirkņa mirtiesneša v. i. (1934. g. jūl. apstiprināts par papildu mirtiesnesi Jelgavas apgabaltiesā, 1934. g. okt. par mirtiesnesi). 1934. g. febr. beidzis LU Tiesību nodaļu. 1934. g. 13. nov. iecelts par mirtiesnesi Rīgas apgabaltiesā. Strādājis Cēsu apr. 1. mirtiesneša iecirknī, Cēsu–Valkas Zemesgrāmatu nodaļā, no 1936. g. jūl. arī Cēsu cietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētājs. No 1938. g. 1. marta Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. civilnodaļā un 2. kriminālnodaļā. 1940. g. 24. maijā iecelts par Sabiedriskās apgādības administratīvās komisijas priekšsēdētāja 1. vietnieku. Darbojies Nacionālo Latvijas armijas atvaļināto karavīru biedrībā, Cēsu Saviesīgā biedrībā, Vidzemes apg. patronāta biedrības Cēsu nodaļā, Rīgas Latviešu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, 1921.–30. g. bijis LZS biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. dec. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis, 1. civilnodaļas tiesnesis. Miris 1974. g. 21. maijā Rīgā.

Apbalvojumi: Latvijas Akpz.

Precējies 1928. g. ar Līviju Anastasiju Zariņu, meita Silvija (dz. 1930. g. 28. okt.), dēls Ēriks (dz. 1935. g. 17. aug.).

Studentu korporācijas "Latvia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 216., 217. l.; 7427. f., 1. apr., 1884. l.; EVP; Latvia. 1917–1967. 1968, 100., 101. lpp.

No T. Cīruļa 1940. g. 20. nov. rakstītās autobiogrāfijas: *"Esmu dzimis 1900. g. 30. jūlijā Madonas apr. Liezeres pagastā, kur maniem vecākiem pieder 28 ha lielas Stāpeļu mājas, kurās arī tēvs ar māti visu mūžu nostrādājuši. [...] Studentu korporācijā "Latvia" iestājos tādēļ, ka man patika korporācijā sastāvošo studentu disciplinētība un arī tādēļ, ka tur bija par biedriem vairāki man pazīstami studenti, ar kuriem kopā biju apmeklējis vidusskolu un jau tur sadraudzējies."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 217. l., 27. lp.)

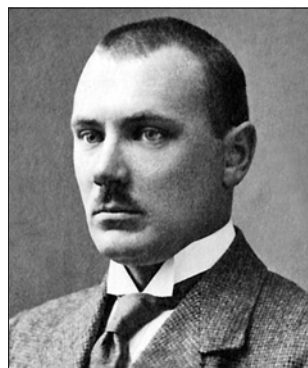
ČAKSTE Mintauts Andrejs Frīdrihs (1893–1962)

Dzimis 1893. g. 11. apr. Jelgavā zvērināta advokāta, vēlākā pirmā Latvijas Valsts prezidenta ģimenē. Tēvs Jānis, māte Justīne, dz. Vesere. Latvietis, luterticīgs.

1911. g. ar sudraba med. beidzis Jelgavas ģimnāziju un iestājies MU Juridiskajā fakultātē. 1. pasaules kara laikā no 1915. g. rudens strādājis Krievijas Zemstu un pilsētu savienībā, darbvedis Maskavā un organizācijas fabrikā Podolskā. Pēc MU beigšanas 1916. g. rudenī pārcēlies uz Petrogradu, kur strādājis Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejā. Mobilizēts Krievijas armijā, 1917. g. janv. uzsācis mācības Konstantīna artilērijas skolā Petrogradā (beidzis 1917. g. jūl.; pēc 1917. g. Februāra demokrātiskās revolūcijas Krievijā bijis ievēlēts par skolas komitejas priekšsēdētāju), praporščiks, pēc tam podporučiks. Dienējis smagās artilērijas rezerves brigādē Tverā (piekomandēts garnizona priekšnieka pārvaldei kā tieslietu nodaļas pārzinis). 1917. g. beigās atvaļināts no armijas, pārcēlies uz Kazaņu, kur dzīvoja vecāki, strādājis par darbvedi bēgļu palīdzības komitejā. Pēc tam, kad 1919. g. jūl. Kazaņu ieņēma čehoslovāku karaspēks, iestājies pretlielinieciskajā Krievijas Satversmes sapulces komitejas Tautas armijā (vēlāk iekļauta admirāļa A. Kolčaka bruņotajos spēkos), bijis mortīru artilērijas baterijas jaunākais virsnieks, pēc tam artilērijas parka jaunākais virsnieks, podporučiks.

1919. g. sept. Vladivostokā iestājies Imantas pulkā, 1920. g. jūn. tā sastāvā atgriezies Latvijā (virsleitnants). 1920. g. jūl. piekomandēts Kara tiesu pārvaldei, bijis Kara virstiesas darbvedis, sekretārs, no 1920. g. dec. kara prokurora palīgs. 1921. g. maijā iecelts par kara prokurora pagaidu v. i. (1921. g. jūl. par kara prokuroru, virsleitnants); 1922. g. okt. atvaļināts. No 1922. g. 12. okt. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. civilnodaļā. No 1926. g. 5. okt. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. 1934. g. 23. janv. iecelts par Latvijas Senāta senatoru Civilā kasācijas departamentā. Darbojies Rīgas latviešu biedrībā, Latvju–britu biedrībā, Latvju–franču tuvināšanās biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. atbrīvots no senatora amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. Vācu okupācijas laikā no 1940. g. 30. aug. bijis Latvijas ģenerālapg. Zemes

Mintauts Čakste (1893–1962)

pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Juridiskās daļas juriskonsultācijas nodaļas vecākais pastāvīgais loceklis. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. Piedalījies Latvijas Centrālās padomes darbā, 1944. g. 29. apr. vācu drošības iestāžu apcietināts. Pēc četriem mēnešiem atbrīvots un 1944. g. rudenī devies bēgļu gaitās uz Zviedriju. Dzīvojis Stokholmā, strādājis apgādā "Daugava". Miris 1962. g. 16. sept. Stokholmā, Zviedrijā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III. šķ.

Precējies 1923. g. 20. maijā ar studentu Martu Benjamiņu (dz. 1902. g. 18. okt.). Meita Aija Aldona (1924. g. 6. janv. Rīgā–2013. g. 16. nov. Stokholmā), dēli Jānis Konstantīns (dz. 1925. g. 20. maijā) un Visvaldis Ģedimins (1926. g. 30. dec. Rīgā–1964. g. 14. okt. Rīgā).

Studentu vienības "Austrums" vecbiedrs.

D. Two agressions compared. Stockholm, 1948; Čakste Aija (sast.) Mintauts Čakste: publikācijas. Stockholm, 1994.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 220. l.; 26. apr., 74. l.; LVD; EVP.

No M. Čakstes 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*Pēc ģimnāzijas beigšanas, kad bija jāizšķiras par izglītības turpināšanu, izvēlējos studēt jurispudenci, lai pēc universitātes beigšanas varētu darboties advokatūrā. Uz šo izvēli iespaidu atstāja novērojumi tēva darbā, kas radīja interesi advokāta profesijai. Tēva prakse pārsvarā bija kriminālās lietas, un viņa nostāsti par gadījumiem, ar kādiem viņam kā advokātam nācās sadurties, it īpaši nostāsti par lielām politiskām prāvām, kurās viņš bija uzstājies kā aizstāvis, lika uzskatīt advokāta darbu par vērtīgu kalpošanu plašākām sabiedrības interesēm [...]. Visus šos gadus savu laiku esmu veltījis tikai tiesneša darbam. Esmu bijis par biedru vairākās biedrībās, bet aktīvi esmu līdzdarbojies tikai Latviešu–britu biedrībā nolūkā iemācīties angļu valodu, ko pa daļai esmu panācis. Neesmu sastāvējis politiskās partijās un neesmu arī piedalījies kādas partijas darbībā.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 220. l., 23. lp.)

DAUKŠA Vladislavs Sergejs (1881–1930)

Dzimis 1881. g. 2. okt. Daugavpilī Pēterburgas–Varšavas dzelzceļa ierēdņa (kolēģijas reģistratora) ģimenē, bērnību pavadījis Kauņas gub. Šauļu apr. (tag. Lietuvā). Tēvs Vladislavs, māte Johanna, dz. Danielsena. Lietuvietis, luterticīgs.

1903. g. sept. beidzis PU Juridisko fakultāti. No 1903. g. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis par sekretāra palīgu civilnodaļā, pēc tam par sekretāru kriminālnodaļā. 1904.–05. g. obligātajā karadienestā Krievijas armijā, 113. kājnieku pulkā Šauļos (tag. Lietuvā), nokārtojis pārbaudījumu un paaugstināts par rezerves virsnieku (praporščiku). No 1906. g. aug. vecākais tiesamatu kandidāts. 1906. g. nov. iecelts par Cēsu apr. IV iecirkņa izmeklēšanas tiesnesi Madonā, no 1912. g. febr. (tiesas iestādes likvidētas) tādā pašā amatā Rīgas pilsētā. 1913. g. sasniedzis galma padomnieka civildienesta rangū. 1914. g. aug. mobilizēts Krievijas armijā. 1. pasaules kara laikā virsnieks 10. dzelzceļa bataljonā, kara tiesu iestādēs, kara tiesamatu kandidāts, 1916. g. 21. jūl. paaugstināts podporučika dienesta pakāpē.

1918. g. 16. dec. iecelts par Rīgas apgabaltiesas locekli. 1919. g. 13. aug.–1920. g. 26. febr. pārzinājis izmeklēšanas tiesnešu darbību.

Vladislavs Daukša (1881–1930)

No 1921. g. 25. okt. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs; bijis 3. kriminālnodaļas vadītājs. 1924., 1925. un 1926. g. lūdzis piešķirt sev notāra amata vietu Rīgas pilsētā, taču lūgums nav apmierināts. Miris Rīgas pilsētas 1. slimnīcā 1930. g. 15. okt.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies ar Pēterburgas 2. ģildes tirgotāja meitu Tatjanu Kopolajevu (1884. g. 23. janv.–1919. g. 1. jūl. Rīgā), dēls Vladislavs (dz. 1903. g. 13. sept.; jurists, vācu okupācijas laikā 1941.–44. g. Latvijas ģenerālpap. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Liepājas apgabaltiesas loceklis civilnodaļā), meitas Tatjana (dz. 1904. g. 5. nov.), Anna (dz. 1907. g. 28. nov.). Otrreiz precējies 1923. g. 11. martā ar Margaritu Trofimovu (dz. 1893. g. 22. sept. Rīgā), meita Marianna (dz. 1930. g. 16. janv.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 64. l.

No V. Daukšas lūguma Latvijas Pagaidu valdības tieslietu ministram P. Juraševskim 1918. g. 11. dec.: *"Iedrošinājos laipni Jūs lūgt iecelt mani, ja tas iespējams, par Rīgas apgabala tiesas locekli. 1903. gadā es nobeidzu Pēterpils [Pēterburgas – red.] universitāti un tai pašā gadā iestājos Rīgas apgabala tiesā kā kandidāts, bet 1906. gadā tiku iecelts par izmeklēšanas tiesnesi: papriekš Madoņā, pēc tam – Rīgā."* (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 64. l., 6. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja F. Gailīša 1919. g. 1. dec. V. Daukšam izsniegtās apliecības: *"Šī apliecība izdota Rīgas apgabaltiesas loceklim Vladislavam Daukšam, ka viņš uz Rīgas Policijas valdes raksta pamata no 25. novembra š. g. Nr. 365 ir atsvabināts no nakts apsardzības dienesta."* (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 64. l., 18. lp.)

No V. Daukšas 1930. g. 2. okt. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: *"Pagodinos ziņot, ka, sākot ar 3. oktobri š. g., es slimības dēļ tieku ievietots Rīgas pilsētas slimnīcā ārstēšanai, kamdēļ no 3. oktobra š. g. nevarēšu izpildīt kādu laiku savus pienākumus."* (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 64. l., 64. lp.)

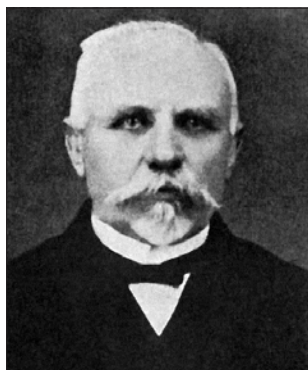
DAUKŠS Leonīds (1886–1945)

Dzimis 1886. g. 19. aug. Veclaicenes pag. pareizticīgo garīdznieka ģimenē. Tēvs Marks, māte Helēna. Latvietis, pareizticīgs.

Beidzis Rīgas Garīgo semināru, no 1908. g. mācījies TU Juriskajā fakultātē (beidzis 1912. g.). No 1912. g. strādājis par skolotāju Līgatnes pirmmācības skolā, Rīgas 14. valsts pirmmācības skolā. 1913. g. janv. iesaukts obligātajā karadienestā Krievijas armijā, pēc tam atkal bijis skolotājs. Sākoties 1. pasaules karam, 1914. g. aug. mobilizēts Krievijas armijā, dienējis 1. Daugavpils apvienotās slimnīcas medicīniskajā kancelejā. No 1916. g. janv. mācījies Aleksandra karaskolā Maskavā un 1916. g. maijā beidzis saīsināto kara laika kursu, praporščiks 162. kājnieku rezerves pulkā Permā, Brjanskā. 1916. g. sept. pārcelts uz 257. kājnieku pulku frontē, no 1916. g. okt. pulka tiesas darbvedis. 1917. g. febr. paaugstināts par podporučiku. No 1917. g. nov. dienējis 130. parka artilērijas divizionā, no dec. bijis 31. korpusa artilērijas noliktavas pārzinis, no 1918. g. janv. dienējis 182. vietējās artilērijas parkā. 1918. g. maijā atvaļināts no Krievijas armijas, bet jau 1918. g. aug. mobilizēts Sarkanajā armijā, artilērijas baterijas saimniecības priekšnieks. No 1920. g. jūl. bijis 20. smagās artilērijas divizona štāba saimniecības nodaļas darbvedis, no 1921. g. jūl. štāba

Leonīds Daukšs (1886–1945)

Aleksandrs Dāvids (1867–1922)

artilērijas nodaļas darbvedis. 1921. g. sept. Erevānā atvaļināts kā Latvijas pilsonis.

Atgriezies Latvijā. 1921. g. 6. dec. iecelts par Latgales apgabaltiesas prokurora biedru. No 1924. g. 16. okt. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis; strādājis 2. civilnodaļā, no 1925. g. febr. 1. kriminālnodaļā. 1933. g. 20. jūn. Saeimā apstiprināts amatā. Darbojies Daugavpils Latviešu biedrībā, Latgales Patronāta biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Daugavpils apgabaltiesas loceklis 1. kriminālnodaļā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945. g. 16. febr. PSRS drošības iestāžu arestēts, pārvests uz Molotovas (tag. Permas) apg. Široklagu. Miris 1945. g. 9. jūl. ieslodzījumā ar sirdstrieku (infarktu).

Precējies ar Glafiru Serafimovu (dz. 1892. g. 3. apr.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 85. l.; 1612. f., 12. apr., 20. l.; 5601. f., 2. apr., 385. l.; LNA LVA, 1986. f., 1. apr., 13668. l.; EVP.

DĀVIDS Aleksandrs (1867–1922)

Dzimis 1867. gada 7. nov. Alsviķu pag. Mežkoderos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Līze. Latvietis, luterticīgs.

Pildījis obligāto karaklausību Krievijas armijā, pēc tam strādājis par rakstvedi izmeklēšanas tiesneša kancelejā Cēsīs, vēlāk kancelejas ierēdnis Rīgas apgabaltiesā Rīgā, bijis tiesas sekretārs, zvērināts tulks. Iecelts par Dobeles zemnieku virstiesas priekšsēdētāju. No 1899. g. Rīgas Latviešu biedrības Ziņību komisijas biedrs. 1. pasaules kara gaitā devies bēgļu gaitās uz Iekškrīeviju, 1918. g. atgriezies vācu okupētajā Kurzemes gub.

No 1918. g. 10. dec. Jelgavas apgabaltiesas Jelgavas apr. mirtiesnesis. Padomju Latvijas laikā Agrāko tiesu iestāžu likvidācijas komisijas bibliotekārs Jelgavā (1919. g. 20. janv.–20. martā). Pēc tam mirtiesnesis un Zemesgrāmatu nodaļas pārzinis, no apr. arī Jelgavas apgabaltiesas locekļa v. i. (apgabaltiesas priekšsēdētāja pieaicināts). No 1919. g. 20. sept. Jelgavas apgabaltiesas loceklis, bijis priekšsēdētāja biedra v. i. Miris 1922. g. 1. maijā Jelgavā. Apbedīts Jelgavā, Jāņa kapos (tag. Alunāna parks).

Precējies 1893. g. 29. janv. ar Lienī Priedi (1858. g. 18. janv. Nēķena (Taurenē) pag.–19. gs. 90. gadu vidū). Otrreiz precējies 1896. g. 20. sept. ar Mili Palsi (dz. 1870. g. 16. sept. Cēsīs).

A. Aleksandrs Dāvids. Latvijas Vēstnesis. 1922. g. 3. maijs; Feldmanis E. M. Jelgavas apgabaltiesa, 1918–1938. Jelgava, 1938; vēstures pētnieka Arno Liepiņa sniegtās ziņas.

No A. Dāvida nekrologa laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 1922. g. 3. maijā: "Patlaban saņēmām sēru vēsti, ka viens no mūsu vecākajiem pastāvīgajiem līdzstrādniekiem – Jelgavas apgabaltiesas loceklis Aleksandrs Dāvids – ziedoja mēneša pirmajā dienā savā darba kabinetā apgabaltiesā, triekas ķertis, savu čaklo

spalvu nolicis uz mūžu [...] Pēc kara klaustības izpildīšanas Dāvids nodarbojās Cēsts kā izmeklēšanas tiesneša rakstvedis, no turienes viņu pieņēma Rīgas apgabaltiesā kā kancelejas ierēdni. Centīgo jaunekli bija ievērojis toreizējais apgabaltiesas priekšsēdētājs, un drīz vien Dāvids vajadzības gadījumos izpildīja tiesas sekretāra un pēc tam zvērināta tulka vietu. No Rīgas Dāvids pārgāja uz Jelgavu, kur bija ilgākus gadus Dobeles apriņķa zemnieku virstiesas priekšsēdētājs. Begļu laikus pavadīja Krievijā un vācu laikā dabūja izjust smago vācu roku [...] Neskatoties uz to, ka amata pienākumi aizņēma ļoti daudz laika, nelaiķis centīgi sekoja visām sadzīves parādībām un rakstīja par dažādiem dienas jautājumiem. Nenogurstoši darbotamies, viņš bija iemācījies arī angļu un franču valodas un ļoti labi pārzināja šo tautu literatūru.”

DĀVIS Jānis (1893–1941)

Dzimis 1893. g. 7. martā Vestienas pag. lauksaimnieka (rentnieka) ģimenē. Tēvs Andrejs. Latvietis, pareizticīgs.

Mācījies Vestienas pagastskolā, no 1905. g. Rīgas garīgajā skolā, no 1909. g. Rīgas Garīgajā seminārā (beidzis 1913. g.). No 1913. g. studējis Varšavas Universitātes Juridiskajā fakultātē (līdz 1915. g., kad universitāte 1. pasaules kara laikā evakuēta uz Rostovu pie Donas), 1915.–17. g. studijas turpinājis TU. 1918. g. sākumā no Tērbatas devies uz Maskavu, strādājis Augstākās tautsaimniecības padomes Transporta nodaļas kancelejā.

1918. g. dec. atgriezies Latvijā. 1919. g. martā iestājies LU Ķīmijas fakultātē, 1919. g. apr. mobilizēts Padomju Latvijas armijā, piekomandēts apr. izpildkomitejas Kara nodaļas Juridiskajai daļai. 1919. g. maijā, padomju iestādēm evakuējoties no Latvijas, palicis Vidzemē. 1919. g. nov. mobilizēts Latvijas armijā, dienējis Vidzemes papildu bataljona 6. rotas kancelejā, rotas rakstveža palīgs. No 1920. g. febr. dienējis Kara tiesas kancelejā, jaunākais rakstvedis (administratīvais kaprālis). 1921. g. febr. atvaļināts. 1921. g. uzsācis studijas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1922. g.). 1923. g. Rīgas apgabaltiesā, balstoties uz Iekšlietu ministrijas Politiskās apsardzības sniegtajām ziņām (kā par darbinieku lielinieku varas struktūrās 1919. g.), noraidīts lūgums piešķirt privātdokāta tiesības. 1923. g. 17. apr. iecelts par mirtiesnesi Latgales apgabaltiesā, 1923. g. 15. jūn. piekomandēts Latgales apgabaltiesas sastāva papildināšanai, piešķirot tiesas locekļa atbildību un atalgojumu. No 1924. g. 19. febr. Latgales apgabaltiesas loceklis. 1926. g. martā uzdots pārzināt 2. civilnodaļu, 1926. g. jūn. Administratīvo un reģistrācijas nodaļu, no 1930. g. jūn. strādājis 3. civilnodaļā. No 1931. g. 13. okt. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) priekšsēdētāja biedrs (no 1938. g. vicepriekšsēdētājs), no 1939. g. maija 2. civilnodaļas vadītājs. Darbojies Aizsargu organizācijā, Daugavpils Latviešu biedrībā, Latgales Patronāta biedrībā, Austrumlatvijas Mednieku biedrībā, Latvijas Sporta biedrības Daugavpils nodaļā (bijis valdes loceklis).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Vjatkas soda nometnēm. Miris pirms sprieduma pasludināšanas 1941. g. 21. nov.

Jānis Dāvis (1893–1941)

Precējies 1923. g. Sieva Tatjana (dz. 1900. g. 15. martā), dēli Leonīds (dz. 1925. g. 14. febr. Daugavpīlī; dienējis latviešu leģiona 15. divīzijā), Juris (dz. 1927. g. 22. dec. Daugavpīlī–2011. g. 9. jūl. Rīgā, apbedīts Smiltēnē; skolotājs).

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 84. l.; 1612. f., 12. apr., 21. l.; 7427. f., 1. apr., 5031. l.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-9729. l.; LPMV; Austrums.

No J. Dāvja 1938. g. 21. apr. raksta tieslietu ministram H. Apsitim: “*Tieši pēc 1917. gada februāra revolūcijas, kad es biju Terbatas universitātes pēdējā kursa students, mana uzmanība pievērsās jautājumam, kādās tiesiskās attiecībās Latviju tauta būtu nostādāma ar pārējām Krieviju apdzīvojošām tautām. Valsts tiesību profesora Šallanda atbalstīts, nodevos attiecīgas literatūras pētīšanai – un rezultātā sarakstīju brošūru “Autonomija vai federācija”. Pretēji toreiz atklārtībā valdošam uzskatam par autonomijas vēlamību, minētā rakstā aizstāvēju domu par federatīvām attiecībām, paredzot tādā ziņā mazākuma tautībām lielāku patstāvību – suverenitāti. Sakarā ar Rīgas krišanu 1917. gada augustā, brošūra nevarēja tikt izdota. 1917. gada maija mēnesī izpildīju sava pagasta pareizticīgo draudzes priekšstāvja pienākumus Latvijas un Igaunijas draudžu un garīdznieku pārstāvju kongresā Terbatā, kur darbojos, starp citu, vienā komisijā ar tagadējo Senāta virsprokuru E. Bites kungu [...] 1917. gada vasarā tiku gan ievēlēts tā sauktā bezzemnieku padomē, kura Vestienas pagastā sastādījās galvenā kārtā no skolotājiem, saimniekiem, rentniekiem, no kuriem reti kāds vēlāk palika lielinieku pusē. Izšķirošais motīvs līdzdalībai šai padomē bija uzskats, ka bezzemnieki ir jāapgādā ar zemi [...] Augstskolā iestājos Ķīmijas fakultātē, jo Juridisko fakultāti, lielinieki, kā zināms, neatzina. [...] Par atrašanās laiku augstskolā notikušas bija dažādas pārmaiņas. Pagasta iestādēs noteicošais vārds bija pārgājis lielinieku partijas nodaļas rokās [...] Dabūju zināt, ka pagasta amatpersonas [...] manu atrašanos augstskolā uzskata gandrīz par dezertēšanu. Tā kā pāriet uz nelegālu dzīvesveidu vājās veselības dēļ [...] bija pārāk grūti, tad atlika steigīgi ierasties aprīnķa kara nodaļā Pļaviņās [...] tā kā apziņa, ka ar dienestu juridiskā nodaļā nevienam nebūšu spiests darīt ļaunu, ar aizbraukšanu frontē būšu spiests rīkoties tāpat kā pārējie lielinieku karavīri, tad paliku pēdīgi juridiskā nodaļā [...] uzzināju, ka Rīgas centrālcietumā atrodas apcietinājumā viens tagadējais zvērināts advokāts, kas bija man tuvs vidusskolas un studiju biedrs. Lai kaut kā palīdzētu viņam un vēl sakarā ar dažiem citiem apstākļiem, piekritu uzņemšanai par [partijas] kandidātu.” (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 21. l.)*

DEDZIS Bernhards Kārlis (1903–1981)

Dzimis 1903. g. 3. okt. Rūjienā namīpašnieka un amatnieka ģimenē. Tēvs Eduards Georgs, māte Liena, dz. Bērzupa. Latvietis, luterticīgs.

Bernhards Dedzis (1903–1981)

No 1913. g. mācījies Rūjienas Izglītības biedrības tirdzniecības skolā, 1919.–20. g. Rūjienas Izglītības biedrības vidusskolā. No 1920. g. mācījies Valsts Rūjienas vidusskolā, pēc kuras beigšanas 1922. g. uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1927. g.). No 1925. g. janv. kandidāts uz kancelejas brīva līguma ierēdņa amatu Rīgas apgabaltiesā, no 1925. g. sept. brīva līguma vecākais kancelejas ierēdnis. 1925. g. nov. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu; strādājis 1. kriminālnodaļā. 1926. g. jūn. pārcelts tādā pašā amatā uz Latgales apgabaltiesu (no 1926. g. okt. vecākais tiesamatu kandidāts, prokurora biedra p. i., no 1928. g. jūn. prokurora biedrs). 1928. g. jūl. atbrīvots no amata Latgales apgabaltiesā, ieceļot tādā pašā amatā Liepājas apgabaltiesā. 1929. g. noraidīts lūgums apstiprināt par Liepājas apgabaltiesas locekli. 1929.–31. g. strādājis par

likumzinību pasniedzēju Liepājas valsts komercskolā un tehnikumā. No 1931. g. 9. apr. Rīgas apgabaltiesas loceklis. 1933. g. 20. jūn. Saeima noraidījusi iecelšanu amatā, 24. aug. atbrīvots no amata (sākot ar 1. okt.). 1933. g. 30. nov. Ministru kabinets atkārtoti iecēlis par Rīgas apgabaltiesas locekli (1933. g. 19. dec. Saeima apstiprinājusi amatā); strādājis 2. kriminālnodaļā, 2. civilnodaļā, no 1935. g. 1. civilnodaļā. No 1938. g. 17. maija Tiesu palātas loceklis. 1940. g. 14. marta Ministru kabineta sēdē apstiprināts sadarbībai ar Finanšu ministriju, resp., Latvijas Kredītbanku tiesisku jautājumu kārtošanā izceļojošo vācu tautības pilsoņu nekustamo īpašumu lietā, 1940. g. 11. jūn. iecelts par Latvijas–Vācijas Paritārās komisijas Latvijas delegācijas locekli. Darbojies biedrībā “Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds”, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Krasnojarskas nov. Kanskas raj.; 1956. g. atgriezies Latvijā. Miris 1981. g. 7. sept. Apbedīts Ogres kapos.

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

Precējies ar Mildu Mūzi.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 254., 255., 256. l.; 7427. f., 1. apr., 5581. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 16292. l.; EVP; LUAI.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša raksta 1929. g. 14. febr.: “*Nemot vērā, ka Dedžim ir tikai 3 gadu stāžs (no 1925. g. 1. decembra) un pats arī tikai 25 gadus vecs, kamdēļ viņam nevar būt tās nosvērtības, kas vajadzīga tiesnesim, ka bez tam viņš jau pietiekoši ātri taistījies karjeru un atrodas prokurora biedra amatā tikai 7 mēnešus, es no savas puses neatrodu par iespējamu kandidatūru [uz Liepājas apgabaltiesas locekļa amatu] atbalstīt.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 255. l., 18. lp.)

No Tiesu palātas 1938. g. 11. maija raksta tieslietu ministram H. Apsītim: “*Tiesu palātā 11. maija kopsapulcē vienbalsīgi ievēlēja par kandidātu uz vakanto Tiesu palātas locekļa amatu.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 255. l., 36. lp.)

No B. Dedža 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “*1933. g. mans tēvs sabojātas veselības dēļ bija spiests pārtraukt darbu. Arī māte ir darba nespējīga, bet māsa Olga kopš 1933. g. vasaras slimo ar nerviem un tāpat ir darba nespējīga. Kopš 1933. g. tēvs, māte un māsa Olga atrodas manā pilnīgā apgādībā un tos turpinu no saviem līdzekļiem uzturēt arī tagad, jo viņiem pašiem nekādi patstāvīgi ienākumi nav.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 255. l., 47. lp.)

DĪBIETIS Nikolajs Viktors (1894–1942)

Dzimis 1894. g. 26. nov. Sizraņā, Simbirskas gub., Trubočinas latviešu kolonijas lauksaimnieka ģimenē. Audzētāvs Lapiņš, māte Anna. Latvietis, luterticīgs.

1900. g. ģimene pārdevusi īpašumu un pārcēlusies uz Liepāju. Mācījies elementārskolā Jaunliepājā, 1914. g. ar sudraba med. beidzis Liepājas Nikolaja ģimnāziju un 1. pasaules kara laikā iestājies Petrogradas Politehniskajā institūtā, no kura pārgājis uz Petrogradas Vēstures un filoloģijas institūtu. 1915. g. no Liepājas devies bēgļu gaitās uz Gomeļu, kur sievastēvs strādājis par meistara palīgu. No 1916. g. studējis Harkovas Universitātes Vēstures un filoloģijas fakultātē, klausījies arī lekcijas Juridiskajā fakultātē. 1917. g. pārtraucis studijas kara apstākļu dēļ. Strādājis Viskrievijas Zemstu un pilsētu savienībā, bijis Tehniskās nodaļas Personāla un darba biroja vadītājs Gomeļā. Strādājis arī par skolotāju.

Nikolajs Dībietis (1894–1942)

1918. g. pavasarī atgriezies Latvijā, bijis privātskolotājs Liepājā. No 1918. g. 1. dec. strādājis par Latvijas dzelzceļu 5. ekspluatācijas nodaļas kancelejas pārzini, Liepājas galveno dzelzceļa darbnīcu biroja pārzini, latviešu un latīņu valodas skolotāju Latviešu labdarības biedrības vidusskolā, Liepājas valsts vidusskolā. 1919. g. brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā un neilgu laiku piedalījies Neatkarības kara cīņās. No 1923. g. studējis tieslietas LU. No 1922. g. 19. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā (no 1923. g. nov. vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis apgabaltiesas civilnodaļā izmeklēšanas tiesnešu pakļautībā, no 1923. g. apr. prokuratūrā. 1923. g. 20. dec. pārcelts tādā pašā amatā Latgales apgabaltiesā. No 1926. g. 17. jūn. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis 1. civilnodaļā. 1930. g. 4. dec. iecelts par Daugavpils–Ilūkstes Zemmesgrāmatu nodaļas priekšnieku. 1931. g. okt. beidzis LU Tiesību nodaļu. 1939. g. 16. nov. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1939. g. 28. nov. Tieslietu ministrijas Kodifikācijas departamenta redaktors. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā. 1928.–30. g. bijis Radikāldemokrātu partijas biedrs, 1933.–34. g. LZS biedrs. No 1928. g. 18. Daugavpils aizsargu pulka Līksnas nodaļas aizsargs (no 1933. g. pulka tieslietu darbvedis, no 1935. g. pulka tieslietu pārzinis; 1939. g. izslēgts no pulka dzīvesvietas maiņas dēļ). Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvju–lietuvju vienībā, Latvijas Aeroklubā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 1. dec. atbrīvots sakarā ar amata likvidēšanu. 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts, izvests uz Šlikamskas soda nometnēm. Piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1942. g. 8. apr.

Precējies 1915. g., sieva Anna Sofija (dz. 1890. g. 18. sept. Rīgā), dēls Fēlikss (1915. g. 26. apr. Liepājā–1943. g.; Latvijas armijas leitnants), meita Melita (dz. 1918. g. 9. apr. Gomeļā).

Studentu korporācijas “Vendia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 69. l.; 1612. f., 12. apr., 22., 23. l.; 7427. f., 1. apr., 7695. l.; Aizsargu kartotēka; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-6540. l.; EVP; LU AJ.

No N. Dībieša 1922. g. 17. aug. raksta Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājam K. Sumbergam: “*Ar šo pagodinos Jūs lūgt ieskaitīt mani kandidātos uz tiesu amatiem pie Liepājas apgabaltiesas. Esmu valsts ierēdnis un kalpoju Latvijā, satiksmes līdzekļu resorā, nepārtraukti no [1.] decembra 1918. gada. Jau līdzšinējās darbības sākumā biju pārliecināts, ka neēju pa ceļu, piemērotu savām spējām, izglītībai un gara tieksmēm, bet iesācis kalpot uz dzelzceļiem Latvijas dzimšanas laikā, dzelzceļu organizācijas stadijā, neturēju par iespējamu atrauties no valstij tai laikā tik nepieciešamā darba. Tagad, iestājoties normālam attīstības laikam, es atrodo par iespējamu un vēlos atgriezties pie tās darbības, kuru biju spraudis sev par mērķi agrākos gados, bet kara apstākļu dēļ nebiju paspējis uzsākt.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 69. l., 3. lp.)

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Birka 1923. g. 27. nov. N. Dībietim izsniegtās apliecināšanas: “*Ar šo apliecinu, ka [..] Nikolajs Dībietis š. g. 30. oktobrī turēja pārbaudījumu vecākā kandidāta tiesību iegūšanai civil un krimināl tiesāšanas kārtībā, kā arī civil un krimināl materiālās tiesībās, pie kam uz visiem viņam priekšā celtiem jautājumiem krimināl tiesāšanas un materiālās tiesībās ir devis pilnīgi apmierinošas atbildes, civil procesā un materiālās tiesībās –*

pietiekošas atbildes, kā arī Dībieša priekšā stādītie rakstu darbi: apsūdzības raksts, slēdziens par apsūdzības izbeigšanu un spriedums galīgā veidā civillietā – ir pietiekoši labi izpildīti. Ievērojot Dībieša zināšanas un darbā iegūto praksi, Apgabaltiesa atzina viņu par spējīgu ieņemt vecākā kandidāta amatu.” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 69. l., 34. lp.)

DĪNSTMANIS Georgs (no 1940. g. apr. **Georgs APINIS**)

Dzimis 1895. g. 15. aug. Valmierā pasta un telegrāfa kantora priekšnieka ģimenē. Tēvs Alberts Frīdrihs, māte Adelheide Juliana Kristīne, dz. Apine. Audžutēvs (no 1900. g.) mātes pusbrālis ārsts Georgs Apinis. Latvietis, luterticīgs.

No 1908. g. mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1914. g.). 1914. g. febr.–1916. g. studējis tieslietas TU. 1. pasaules kara laikā 1916. g. apr. iestājies karadienestā Usūrijas jātnieku divīzijas Primorskas dragūnu pulkā. 1916. g. okt. nosūtīts uz Vladimira karaskolu Petrogradā (beidzis 1917. g. febr.; ieguvis praporščika dienesta pakāpi). Dienējis Latviešu strēlnieku rezerves pulkā, jaunākais virsnieks. 1917. g. okt. paaugstināts par podporučiku, no nov. pulka jāšanas instruktors. 1918. g. febr. atvaļināts no armijas, dzīvojis Valmierā. No 1918. g. aug. bijis Latviešu izglītības biedrības Valmieras nodaļas sekretārs, 1918. g. aug.–dec. Valmieras virsreālskolas un sieviešu liceja franču un latīņu valodas skolotājs un virsreālskolas darbvedis.

1918. g. dec. Rīgā iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), bijis Atsevišķās (Studentu) rotas jātnieku nodaļas komandieris. Par 1919. g. 22. maija kaujā pret lieliniekiem pie Piņķu muižas parādīto varonību apbalvots ar LKo. No 1919. g. okt. adjutants 1. Studentu bataljonā (vēlāk Tanku divīzions). Par kaujas nopelniem paaugstināts par kapteini. 1920. g. okt. atvaļināts. No 1920. g. sept. Ārlietu ministrijas Viduseiropas valstu nodaļas I šķ. sekretārs (no dec. nodaļas vadītājs; 1921. g. apr. atbrīvots no amata pēc paša lūguma). 1920.–24. g., 1927.–28. g. studējis tieslietas LU (1928. g. nov. beidzis; cand. iur.). 1922. g. tiesāts par tirgotāja T. Beķera nošaušanu bez tiesas sprieduma kara apstākļos 1919. g. jūl. (notiesāts uz vienu gadu un sešiem mēnešiem, vēlāk sodu atlaižot; 1926. g. lieta izbeigta). Strādājis tiesu resorā. No 1924. g. febr. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. 1925. g. janv. iecelts par papildu miertiesnesi Rīgas apgabaltiesā (1928. g. febr. par miertiesnesi), 1926. g. martā un 1929. g. apr. saskaņā ar paša lūgumu izvirzīts iecelšanai par Liepājas apgabaltiesas locekli, taču abas reizes atteicies sakarā ar neiespējamību tolaik pārcelties uz Liepāju. 1933. g. 12. okt.–1939. g. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis 2. civilnodaļā. No 1939. g. dec. Tiesu palātas loceklis. Bijis Rīgas Latviešu biedrības, Rīgas Tenisa kluba, Latvijas Sarkanā Krusta, Latviešu un ungāru biedrības, Valmieras Latviešu biedrības, Valmieras Sporta biedrības biedrs, Latvijas Tiesnešu biedrības valdes loceklis.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 27. dec. (no 1941. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli

Georgs Dinstmanis (1895–1955)

atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. sept. Latvijas ģenerālpap. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Tiesu palātas tiesnesis. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Pēc 2. pasaules kara bijis mežstrādnieks angļu kokzāģētavā Detmoldā (Ziemeļreīnā-Vestfālenē), Latviešu Augstākās sabiedriskās tiesas tiesnesis, pēc tam sakaru virsnieks ASV armijas sardžu rotās Karlsrūē (Bādenē-Virtembergā), majors. Vēlāk pārcēlies uz dzīvi Kanādā. Dzīvojis Monreālā, strādājis Monreālas bērnu slimnīcā par elektrīķa palīgu. Bijis Monreālas latviešu Trīsvienības ev. lut. draudzes priekšnieka vietnieks, darbojies Lāčplēša Kara ordeņa kavalieru biedrībā. Miris 1955. g. 11. apr. Monreālā, Kanādā, darbavietā, ar sirdstrieku (infarktu).

Apbalvojumi: Latvijas LKO III šķ.

Precējies 1919. g. 23. dec. ar Annu Cimdiņu (1896. g. 20. jūn. Kauguru pag.–1971. g. 5. febr. Kičenerā, Ontārio provincē, Kanādā), dēls Juris (dz. 1921. g. 4. okt. Rīgā; vēlāk trimdā Kanādā), meita Astrīde Violeta (dz. 1923. g. 10. aug. Rīgā; vēlāk trimdā Austrālijā).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 2570. f., 14. apr., 331. l.; 1304. f., 1. apr., 347. l.; 1536. f., 2. apr., 42., 264. l.; 1595. f., 10. apr., 70. l.; 3234. f., 1. apr., 1638. l.; 5434. f., 1. apr., 484. l., 48., 49. lp.; 5601. f., 2. apr., 403. l.; 7427. f., 1. apr., 2210. l.; EVP; Mednis A. Georgs Apinis pēdējā gaitā. Laiks. 1955. g. 23. apr.; Fil. Georgam Apinim aizejot. Vita Nostra. 1955. Nr. 5; Georgs Apinis aizgājis mūžībā. Universitas. 1955. Nr. 2; AL; LKOK; LĀDD.

No Liepājas apgabaltiesas raksta Tiesu palātai 1929. g. 11. apr.: *"Izpildot Liepājas apgabaltiesas š. g. 10. aprīļa sēdes vienbalstīgu lēmumu, stādu priekšā Georgu Dīnstmani iecelšanai tiesas locekļa amatā pie Liepājas apgabaltiesas un pagodinot lūgt, Priekšsēdētāja kungs, Jūsu gādību, lai G. Dīnstmanis tiktu iecelts vakantā Liepājas apgabaltiesas locekļa amatā. Atļaujos piebilst, ka tiesas locekļa amats kriminālnodaļā atbrīvojies jau 26. oktobrī 1928. g. – ar tiesneša J. Apiņa nāves dienu – un tiesneša trūkuma dēļ minētā nodaļā cēlās darba sastrēgums, kādēļ G. Dīnstmaņa iecelšana ir vēlama visdrīzākā laikā."* (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 70. l., 11. lp.)

DISTERLO Baldvins (*Baron von Düsterlohe*; 1869–1937)

Dzimis 1869. g. 25. apr. Rīgā jurista ģimenē. Tēvs Georgs, māte Jūlija (dz. Freitāga-Loringhofena). Vācietis, luterticīgs. No 1883. g. mācījies Vidzemes gub. (vēlākajā Nikolaja I) ģimnāzijā Rīgā (beidzis 1887. g.). 1888. g. uzsācis tieslietu studijas TU, beidzis PU Juridisko fakultāti. Strādājis Krievijas Tieslietu ministrijas iestādēs Pēterburgā, bijis Valsts padomes Kodifikācijas nodaļas redaktors, no 1892. g. Valsts kancelejas jaunākais lietvedis (no 1902. g. vecākais lietvedis). 1908. g. iecelts par Valsts padomes valsts sekretāra palīgu. Bijis paaugstināts civildienesta rangā par kolēģijas sekretāru (1892. g.), titulārpadomnieku (1896. g.), kolēģijas asesoru (1898. g.), galma padomnieku (1903. g.), kolēģijas padomnieku (1907. g.), īsteno valsts padomnieku (1914. g.). 1917. g. iecelts par Krievijas Senāta Kodifikācijas nodaļas vecāko redaktoru. Darbojies Krievijas

Baldvins Disterlo (1869–1937)

luterāņu baznīcas administrācijas iestādēs Pēterburgā (no 1914. g. Petrograda; 1917. g. ievēlēts par konsistorijas laicīgo locekli).

1918. g. rudenī atgriezies Latvijā. Strādājis Rīgas pilsētas valdes juriskonsultācijā. 1920. g. 6. martā iecelts par Tieslietu ministrijas 1. šķ. jaunāko sevišķu uzdevumu ierēdņi, 1920. g. 10. apr. par vecāko sevišķu uzdevumu ierēdņi. No 1920. g. jūn. Tieslietu ministrijas pastāvīgās konsultācijas loceklis, 1920. g. 1. nov.–1922. g. janv. Kodifikācijas nodaļas vadītājs. 1921. g. 29. sept. iecelts par Latvijas Senāta senatoru Administratīvajā departamentā (1922. g. 14. jūl. apstiprināts Satversmes sapulcē). 1922. g. 5. okt. atbrīvots no senatora amata pēc paša lūguma un iecelts par Tieslietu ministrijas Kodifikācijas nodaļas vadītāju (1926. g. apr. nodaļa pievienota Saeimai, apstiprināts par nodaļas vadītāju; 1927. g. 20. nov. atbrīvots no amata pēc paša lūguma). 1928. g. 1. dec.–1929. g. 23. janv. tieslietu ministrs. Bijis LELB virsvaldes vācu nodaļas loceklis. Būdamis pensijā, turpinājis darboties par konsultantu Kodifikācijas nodaļā. Miris 1937. g. 12. maijā pēc ilgās slimības Rīgā, Vācu slimnīcā. Apbedīts Rīgā, Jēkaba kapos (Lielo kapu Jēkaba draudzes nodaļījumā).

Precējies 1897. g. 7. janv. Kuldīgā ar Elizabeti Mēderi (mirusi 1899. g.), otrreiz precējies 1904. g. 1. apr. Pēterburgā ar Mariju fon Lešu (mirusi), trešoreiz precējies 1916. g. 7. maijā ar Johannu Pahtu (dz. 1881. g. 19. martā Bērzaunes pag.; 1939. g. izceļojusi uz Vāciju).

Apalvojumi: Latvijas TZO III šķ.; Krievijas Sv. So II, III šķ., Sv. Vo III, IV šķ.

A. LNA LVVA, 5213. f., 1. apr., 974., 975. l.; E. E. B. Disterlo. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1937. Nr. 3; SLS; Baltischen Biographischen Lexikon digital <http://www.bbl-digital.de/eintrag/Dusterlohe-Balduin-Bar.-v.-1869-1937/>

No B. Disterlo nekrologa: *“Te viņam uzticēja jaundibināmas Kodifikācijas nodaļas organizēšanu, ko viņš veica 1920. gadā, sastādot attiecīgu likumprojektu un sīki motivējot šādas iestādes vajadzību sevišķi mūsu apstākļos, kur, strauji attīstoties likumdošanas darbībai, bija grūti iztikt bez daudzo likumdošanas aktu sistematizācijas un sakārtošanas vismaz svarīgākās nozarēs, kā, piemēram, procesa likumos, Tiesu iekārtā u.t.l. Sevišķi uzmanīgu un atbildīgu darbu prasīja no D. atsauksmju došana par atsevišķu resoru izstrādājamiem likumprojektiem, un, ja starp tiem daudzajiem likumdošanas aktiem, kurus, sevišķi pirmajos valsts pastāvēšanas gados, izdeva mūsu likumdevējas iestādes, galu galā tomēr bija manāms zināms saskaņojums un nostabilizējās mūsu juridiskā terminoloģija, tad viss tas pa lielai daļai ir arī mūsu pirmā un piedzīvojumiem bagātākā kodifikatora nopelns.”* (Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” 1937. g. Nr. 3)

DRANDE Jēkabs (1902–1947)

Dzimis 1902. g. 7. janv. Smiltenes pag. Meždrandos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Minna, dz. Rudzīte. Latvietis, luterticīgs.

No 1910. g. mācījies Smiltenes pag. Mežoles pamatskolā, pēc tam Smiltenes draudzes skolā (beidzis 1915. g. pavasarī). 1918. g. apr.–1919. g. 5. jūn. strādājis par kantoristu biedrības “Konzums” Smiltenes nod. Pēc tam mobilizēts Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), dienējis Smiltenes pilsētas un iecirkņa komandantūrā, mobilizācijas komisijas darvedis (kareivis rakstvedis). 1920. g. 1. janv. atvaļināts, strādājis

Jēkabs Drande (1902–1947)

par veikala vadītāja v. i kooperatīvo biedrību centrālās savienības “Konzums” Smiltenes nodaļā, 1920. g. martā–aug. bijis Smiltenes Pils muižas kantorists. 1922. g. aug. kā eksternis beidzis Valsts vidusskolu pieaugušajiem. 1922. g. uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930. g. apr.). No 1920. g. 16. aug. Rīgas apgabaltiesas 2. kriminālnodaļas jaunākā kancelejista v. i. (no 1921. g. janv. vecākā kancelejista v. i., 1921. g. okt. iecelts par sekretāra palīgu, 1924. g. jūn. par sekretāru v. i., 1925. g. jūn. par sekretāru). 1927. g. janv. iecelts par Rīgas apgabaltiesas papildu miertiesnesi; strādājis Rīgas miertiesneša iecirkņos, 2. kriminālnodaļā. No 1929. g. jūl. miertiesnesis, no 1930. g. 9. okt. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. civilnodaļā. 1934. g. dec. atļauts strādāt arī par bij. a/s “Krievu–Baltijas vagonu fabrika” likvidācijas komisijas locekli. No 1938. g. 4. febr. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs; bijis 3. civilnodaļas vadītājs, pēc tam 1. civilnodaļas vadītājs. No 1940. g. 16. janv. iecelts par Latvijas Profesiju kameras locekli. No 1936. g. bijis 5. Rīgas aizsargu pulka Saimniecības vada aizsargs. 20. gadu pirmajā pusē darbojies biedrībā “Tēvijas sargi”, līdz 1934. g. vairākus gadus bijis LZS biedrs, darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā (valdes loceklis), Rīgas Latviešu biedrībā, atvaļināto karavīru biedrībā “Ziemeļnieki” (valdes loceklis), Latvijas un PSRS tautu kulturālās tuvināšanas biedrībā, Latviešu–īgauņu un Latviešu–itāļu tuvināšanās biedrībā, Rīgas Juristu biedrībā (valdes loceklis) un biedrībā “Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds”. Lasījis lekcijas un vadījis nodarbības civiltiesībās Latvijas Tautas universitātē, Iekšlietu ministrijas pašvaldības darbiniekuursos.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas vicepriekšsēdētājs, 1. civilnodaļas vadītājs. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1946. g. ar ģimeni no padomju okupācijas zonas Vācijā atsūtīts uz Latviju. 1947. g. 13. janv. apcietināts, 1947. g. 17. jūn. Latvijas PSR Augstākā Tiesa atzinusi par vainīgu vācu okupācijas režīma atbalstīšanā, piespriests četrus gadus ieslodzījums soda noietnē Kemerovas apg. Taštagolas raj. Miris ieslodzījumā 1947. g. 6. okt.

Precējies 1940. g. 22. febr. ar arhitektūras studenti Ēriku Amildu Reinu (dz. 1911. g. 26. martā Rīgā), dēls Vitauts (dz. 1944. g.); abi 1949.–56. g. izsūtījumā Amūras apg.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

D. Instrukcija Rīgas apgabaltiesas raj. miertiesām (arī apriņķu iecirkņu miertiesniešiem) kā otrai instancei pagasttiesu lietās. Rīga, 1934 (sast. kopā ar P. Leitānu); Nodevu likumi. Rīga, 1937 (sast. kopā ar J. Lauvu); Mantojumu lietu kārtošana. Rīga, 1937 (sast.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 275. l.; 7427. f., 1. apr., 5747. l.; Aizsargu kartotēka; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-9271. l.; LVD; EVP; LUAJ; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 95. lpp.

No J. Drandes 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: *“Mani vecāki un priekšgājēji cēlušies no darba zemniekiem. Mans tēvs kopā ar diviem brāļiem*

mantoja no sava tēva lauku māju, kuru sadalot manam tēvam piekrita ap 8 ha aramzemes liela saimniecība. Šai lauku sētā [...] piedzimu es kā vecāku otrais bērns. Bērntību pavadīju mājās. [...] Ap manu vienpadsmito dzīvības gadu nomira tēvs. Māte saimniecību turpināt nevarēja, tāpēc to iznomāja. Niecīgā noma bija vientūgais ienākuma avots, no kuras vajadzēja pārtikt trim cilvēkiem, mātei un diviem bērniem – skolniekiem. Māsa neizturēja, saslima ar tuberkulozi un mira. Pēc draudzes skolas beigšanas nācās meklēt nodarbošanos ārpus mājas. Nedaudz vecāks par četrpadsmit gadiem uzsāku darba gaitas Smiltenes konzumbiedrībā, no sākuma kā veikala māceklis, vēlāk – pārdevējs. Kaut arī degvielu mucas, cukura un labības maiši smagi lieca nenobriedušos plecus, tomēr stiprāka auga pārliecība, ka ar savu darbu jātiek uz priekšu. Viss brīvais laiks pēc darba pagāja pie grāmatām: mācījās vispārizglītojošos priekšmetus, grāmatvedību, valodas.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 275. l., 26., 27. lp.)

DUCENS Jānis (1888–1925)

Dzimis 1888. g. 16. janv. Jaunpiebalgas pag. Kalna Tenclavās lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Andrejs, māte Marija, dz. Bika. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā, gadu strādājis par skolotāju Jaunpiebalgas draudzes skolā. Iestājies MU Juridiskajā fakultātē, kuru beidzis 1915. g. ar 1. šķ. diplomu. 1. pasaules kara laikā 1915. g. sept. brīvprātīgi iestājies Krievijas armijā, dienējis galvenajā intendantūras pārvaldē Petrogradā. 1917. g. maijā iestājies Kara inženieru skolā Petrogradā. 1917. g. nov. lielinieku Oktobra apvērsuma Krievijā laikā piedalījies sadursmēs pilsētā, būdams kara skolas junkurs (Ziemas pilī). Palicis kara skolā līdz 1918. g. janv. beigām. 1918. g. febr. atstājis karadienestu un atgriezies Vidzemē, nodarbojies ar zemkopību.

Bijis Latvijas Tautas padomes loceklis, 1919. g. janv. iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), 1919. g. apr. paaugstināts par leitnantu, pēc tam par virsleitnantu. No 1919. g. jūl. kara prokurors, pēc tam kara virsprokurora palīgs, Kara tiesu pārvaldes priekšnieka vietnieks. No 1921. g. vasaras kara virsprokurors un Kara tiesu pārvaldes priekšnieks. No 1921. g. arī likumzinātņu priekšmeta pasniedzējs Latvijas Kara skolā. 1922. g. 10. martā atvaļināts no armijas. 1922. g. 17. janv.–1923. g. 26. janv. un no 1924. g. 7. febr. bijis Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. civilnodaļā. Bijis Satversmes sapulces loceklis un 1. Saeimas deputāts no LZS saraksta. 1923. g. 26. janv.–1924. g. 26. janv. kara ministrs. Nacionālo Latvijas armijas atvaļināto karavīru biedrības goda biedrs. 1925. g. 7. okt. miris ar sirdstrieku (infarktu). Apbedīts Rīgā, Meža kapos.

Neprecējies.

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 270. l.; 3318. f., 2. apr., 58. l., 207.–213. lp.; LDG; Leitāns P. Atmiņas par Latvijas tiesu darbības sākumu. Jurists. 1937. Nr. 1/2, 17. lp.; EVP.

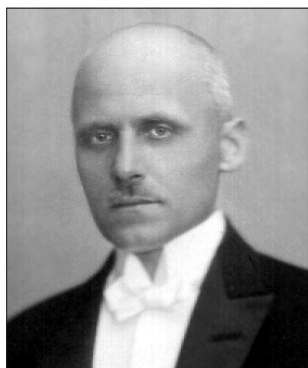
No laikrakstā “Latvijas Kareivis” 1925. g. 9. okt. publicētā raksta “Bij. kara min. J. Ducena piemiņai”: “*Ducens vispirms bija ļoti atklāts raksturs un goda vīrs. Šīs īpašības viņš arī citos ļoti cienīja, cilvēkus vērtēdams pēc viņām. Kad Ducens vēl bija kara ministrs, viņš šo rindīņu rakstītājam reiz stāstīja par kādu augstāku no Krievijas atbraukušu latviešu virsnieku. Pie viņa tam visvairāk paticies tas, ka*

viņš, taisni no dzelzceļa stacijas nākdams, gājis priekšā stādīties kara ministram, neiedams nekādus sānu ceļus, kā to darījuši daudzi citi. Viņš bija arī ļoti noteikts un stingrs savos spriedumos un darbībā, caur to panākdams pie saviem apakšniekiem un darba biedriem vispārēju cienību. Savos politiskos uzskatos viņš bija konservatīvs un viņam bija savas sevišķas domas par to, kā tikt ārā no mūsu dienu politiskā haosa. Viņš, lai gan ilgus gadus nodzīvojis pilsētās, bija pilns lauku psiholoģijas. Arvienu viņš mīlēja pastrīpot, ka pie viņa rakstura veidošanas galvenie nopelni esot viņa ģimenes tradīcijām, kuras bijušas gluži latviskas.”

DUCMANIS Kārlis (1881–1943)

Dzimis 1881. g. 10. nov. Cēsu apr. Brantu (Rozes) pag. Kainaižos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Marija, dz. Bērziņa. Latvietis, luterticīgs.

1892. g. sācis mācības Raunas Jāņa skolā, 1894. g. Millera privātajā reālskolā Cēsīs, 1897. g. Jelgavas reālskolā (beidzis 1901. g.). 1898. g. sācis publicēties presē. 1902.–07. g. studējis Pēterburgas Tehnoloģiskajā institūtā, bet 1907. g. iestājies PU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913. g.). 1904.–07. g. līdzstrādnieks latviešu laikrakstos Pēterburgā (1904.–05. g. laikraksta “Pēterburgas Avīzes” redaktors, 1906. g. laikrakstu “Pēterpils Vēstnesis”, “Galvas Pilsētas Avīze”, “Pēterburgas Lapa” redaktors, 1906.–07. g. laikraksta “Zibens” redaktors un izdevējs), Pēterburgas Latviešu labdarības biedrības sekretārs. No 1913. g. advokāts Rīgā, laikraksta “Līdums” atbildīgais redaktors (1913.–14. g.), laikraksta “Jaunais Ceļš” redakcijas loceklis (1913. g.). Rīgas Latviešu biedrības juriskonsults. 1914. g. jūl. kā rezerves praporščiks mobilizēts armijā, 259. Olgopoles kājnieku pulka sastāvā piedalījies kaujās Galīcijas frontē, no 1916. g. janv. veselības dēļ dienējis aizmugurē – Ziemeļu frontes 1. Likvidācijas komisijā Vitebskā. 1916.–17. g. bijis arī latviešu bēgļu komitejas darbinieks Vitebskā, 1917. g. rudenī kā Latviešu radikāldemokrātu partijas pārstāvis ievēlēts Vitebskas pilsētas domē; 1917. g. nov. Petrogradā partijas kongresā ievēlēts par Centrālās komitejas locekli. 1918. g. vasarā atgriezies Latvijā, Rīgā. Laikrakstu “Baltijas Ziņas” (1918. g.) un “Jaunākās Ziņas” (1918.–19. g.) redakcijas loceklis.

Kārlis Ducmanis (1881–1943)

No 1918. g. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis. 1919. g. janv. iecelts par Latvijas Pagaidu valdības pārstāvi Dānijā bēgļu lietās. 1919. g. martā–1920. g. febr. sūtniecības Kopenhāgenā sekretārs un Latvijas Pagaidu valdības Informācijas biroja Kopenhāgenā vadītājs. 1920. g. janv.–febr. pārstāvniecības pilnvarotā lietveža v. p. i. Kopenhāgenā, turpmāk ģenerālkonsuls Kopenhāgenā (sakarā ar pārstāvniecības likvidāciju). 1923. g. martā–1925. g. sept. ģenerālkonsuls Stokholmā (1923. g. maijā–1925. g. sept. arī pagaidu pilnvarotais lietvedis sūtniecībā Stokholmā), turpmāk pastāvīgais delegāts Tautu Savienībā Ženēvā. No 1927. g. Starptautiskās diplomātiskās akadēmijas (Parīzē) loceklis. No 1928. g. febr. arī ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministrs Dienvidslāvijā ar sēdekli Ženēvā. 1930. g. aug.–1933. g. aug. ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministrs Čehoslovākijā (paliekot arī sūtnis un pilnvarotais ministrs Dienvidslāvijā ar sēdekli Prāgā), vienlaikus 1930. g. aug. atbrīvots no pastāvīgā delegāta pienākumiem

Tautu Savienībā. 1933. g. aug. ieskaitīts ārlietu ministra V. Salnā rīcībā. 1934. g. febr.–sept. brīva līguma vecākais juriskonsults (Juridiskās nodaļas vadītājs) Ārlietu ministrijā. No 1934. g. starptautiskais plebiscīta tiesnesis Zāras apg. (atbrīvots 1936. g. jūn., ieskaitīts ārlietu ministra rīcībā). 1936. g. 19. aug. (sākot ar 1. sept.) iecelts par Latvijas Senāta senatoru Administratīvajā departamentā (no 1938. g. Latvijas Senāta spriedumu biroja vadītājs). Pēc kara ministra J. Baloža ierosmes 1939.–40. g. ziemā neoficiāli sagatavojis valsts Satversmes projektu. Latvijas Profesiju kameras Juridiskās sekcijas, Latvijas Juristu biedrības un Latviešu–dāņu tuvināšanās biedrības priekšsēdētājs. Rīgas Latviešu biedrības, Tautu Savienības veicināšanas biedrības, Latviešu–zviedru biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. sept. (no 4. okt.) atbrīvots no Latvijas Senāta senatora amata. Bijis Latvijas PSR Darba tautas komisariāta Profesionālās izglītības nodaļas tehniskās literatūras tulkotājs, dzīvojis Ogrē. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Izvests uz Vjatkas soda nometnēm. 1942. g. apr. pārvietots uz cietumu Kirovā. 1942. g. dec. piespriesti pieci gadi ieslodzījuma. Miris 1943. g. 20. aug. Kirovā, cietumā Nr. 1.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.; Čehoslovākijas BLo I šķ.; Dienvidslāvijas Sv. So I šķ.; Zviedrijas Vo III šķ.

Precējies 1913. g. ar Almu Mariju Vītoli (1888. g. 1. nov. Rīgā–1946. g.), meita Biruta Ozoliņa (1917. g. 10. okt. Vitebskā, tag. Baltkrievijā–1945. g. 7. okt. no ievainojumiem autokatastrofā netālu no Ingolštes Vācijā; studējusi tieslietas LU).

Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

A. LNA LVVA, 2570. f., 14. apr., 348.–350. l.; 7252. f., 2. apr., 57. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-7114. l.; LDG (sk. Ducmans Kārlis); LKV 3. sēj.; EVP; LRB; LĀDD; LPMV.

D. Likumība un tās nodrošināšana. Rīga, 1910; Iz Baltijas provinču tiesībām. Rīga, 1913; Goda aizskaršana presē. Rīga, 1913; Iz valsts zinību vēstures. Rīga, 1913; [kā D. K.] Politiska un vispārēja svešvārdu vārdnīca. [Rīga], 1921; Letland. København, 1922; Kritisks pārskats par pretalkohola likumdošanu Latvijā. Rīga, 1925; Latvijas Konsulārā reglamenta projekts. Rīga, 1924; Jaunais likums par žūpības apkarošanu. Kritisks pārskats par pretalkohola likumdošanu Latvijā. Rīga, 1925; Lettland förr och nu. Stockholm, 1926; Georgs Brandess un jaunā strāva mākslas kritikā un filozofijā 19. gadsimtenī. Rīga, 1928; Latvijas ārējā sociālpolitika un strādnieku arodrupu strīdus Starptautiskā darba konferencē. Rīga, 1930; Latvijas ārējā sociālpolitika. Rīga, 1930; Prof. Petražicka tiesību un valsts teorija. Rīga, 1931; Nelikumīgs karš un valstu suverenitāte. Rīga, 1931.

No ārlietu ministra Z. Meierovica raksta K. Ducmanim 1925. g. 15. maijā: “No sacītā [ārlietu ministrs paziņo par bijušo lielgruntnieku – baltvāciešu – iesniegumu Tautu Savienībā Latvijas agrārreformas lieta] ir skaidrs, ka pārstāvība Ženēvā ar to iegūst ārkārtīgi svarīgu nozīmi, un tās uzdevumus var veikt vienīgi pirmklasīgs jurists un diplomāts, aiz kāda iemesla arī esmu apstājies pie Jūsu kandidatūras.” (LNA LVVA, 2570. f., 14. apr., 348. l., 138. lp.)

No K. Ducmaņa raksta Ārlietu ministrijai par viņa izvirzīšanu starptautiskā plebiscīta tiesneša amatam 1934. g. 9. sept.: “Tādā kārtā tehnika šāda veida starptautisku amatu kandidatūrās uzrāda šādu gaitu: 1) nepieciešams priekšnoteikums ir – tpaši kad kandidāts nav no kādas lielvalsts, – lai kandidātu pazītu starptautiskā saimē pietiekoši svarīgas personas un lai būtu to spontāns atbalsts dažādās instancēs un lietas posmos. Vislabāk, ja kandidatūru uzstāda caur kādu no tādām personām, bet ne caur savu valdību vai tās sūtni etc. (kā to arī tiku darījis manā gadījumā), jo pēdējā gadījumā, kā savējo ieteikšanā no savējiem, nav necik

efekta; 2) pēc tam un bez tam tad, protams, vēlams ir atbalsts no savām mājām, caur savas zemes pārstāvjiem vai citām oficiālām savas zemes personām ārzemēs un pašā centrā, sakaru kārtībā ar ārzemju pārstāvjiem uz vietas.” (LNA LVVA, 2570. f., 14. apr., 350., 267. l.)

Jēkabs Dukāts (1885–1956)

DUKĀTS Jēkabs (1885–1956)

Dzimis 1885. g. 11. janv. Turlavas pag. Kalnkrāniekos laukstrādnieka (Vilgāles muižas kalpa) ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Baba. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Vilgāles pagastskolā, nokārtojis Saldus pilsētas skolas gala pārbaudījumus. 1902.–15. g. darbvedis valsts un pašvaldības iestādēs (bijis Gaiķu, Satiķu, Brocēnu pag. rakstvedis, valdes un tiesas darbvedis Kuldīgas muižnieku bāriņtiesā). 1905. g. kā eks-ternis beidzis Baltijas skolotāju semināru Kuldīgā, Tukumā nokārtojis pārbaudījumus vairākos priekšmetos Novgorodas ģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Iekškrīeviju, strādājis Novgorodas apgabaltiesu iestādēs, ierēdnis dzelzceļa līnijas Petrograda–Novgoroda–Valdaja būvvaldes katorrī Novgorodā. Bijis arī Latviešu bēgļu centrālās komitejas loceklis. 1918. g. jūn. atgriezies Latvijā.

No 1918. g. 20. nov. sekretārs Latvijas Pagaidu valdības Iekšlietu ministrijā, pēc tam neilgu laiku miertiesnesis Aizputē, no 1919. g. 11. jūl. Finanšu ministrijas nodokļu inspektora palīgs Tukumā, no 1920. g. febr. Tukuma apr. nodokļu inspektors. Bijis Tukuma pilsētas domes, Tukuma latviešu biedrības priekšsēdētājs. 1920. g. janv. sācis studijas LU (1928. g. dec. beidzis Tiesību nodaļu). 1930. g. janv. iecelts par Liepājas apgabaltiesas papildu miertiesnesi, pārzinājis Liepājas pilsētas īres valdi, no 1930. g. sept. miertiesneša v. i. Priekules–Vaiņodes iecirknī. 1931. g. janv. iecelts par miertiesnesi Saldū, no 1934. g. jūn. miertiesnesis Rīgas pilsētas 5. iecirknī. No 1937. g. 8. sept. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālnodaļā, pēc tam 4. kriminālnodaļā. 1937. g. jūl. iecelts par Darba kameras locekli un kameras Juridiskās sekcijas priekšsēdētāju (1938. g. janv. par priekšsēdētāja biedru). Darbojies Tukuma Riteņbraucēju biedrībā, Tukuma Patērētāju biedrībā, Sesavas Lauksaimniecības biedrībā, biedrībā “Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds”, Latvijas Tiesnešu biedrībā, studentu biedrībā “Beverīna”, Rīgas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 3. civilnodaļā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju, pēc tam izceļojis uz ASV. Bijis Čikāgas Latviešu biedrības biedrs. Miris 1956. g. 6. janv. Čikāgā, Ilinoisas pavalstī, ASV.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1907. g. 23. febr. ar Annu Straubergu (dz. 1883. g. 26. okt.), meita Lida (dz. 1908. g. 13. maijā), dēls Voldemārs

Teodors (dz. 1910. g. 31. dec.); atraitnis. Otrreiz precējies 1933. g. 25. jūn. ar zobārsti Annu Kornēliju Strautiņu (1892. g. 24. aug. Sesavas pagastā–1981. g. 21. okt. Čikāgā, ASV).

Studentu korporācijas “Beveronija” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 267. l.; 1595. f., 10. apr., 76. l.; 7427. f., 1. apr., 3707. l.; Jauni tiesneši. Jaunākās Ziņas. 1937. g. 10. sept.; LUAI.

No J. Dukāta 1932. g. 10. sept. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “*Ģimenes dzīves apstākļu dēļ pagodinots griezties pie Jums [...] ar lūgumu, vai nebūtu iespējams pārcelties no Liepājas apgabaltiesas Saldus iecirkņa mirtiesas uz Jūsu prezidējošās Rīgas apgabaltiesas – Rīgas pilsētu vai tās apkārtni par mirtiesnesi. Uz Rīgu pārcelties spiež mani materiālie apstākļi: pašu dēlēns apmeklēt Rīgā arodskolu, brāļadēls Ādams Dukāts studē trešo gadu mūsu universitātē tautsaimniecību, kas man jāpalīdz, jo viņš ir ļoti trūcīgs, tēvs karā krita, neatstādamas nekādu mantu.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 267. l., 7. lp.)

No J. Dukāta 1934. g. 28. maija raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “*Līdz ko Latvijas valsts nodibinājās, es 1918. g. 20. vai 21. novembrī iestājos Pagaidu valdības dienestā. Pašā sākumā strādāju Iekšlietu ministrijā, kur tam laikā bijām tikai divi darbinieki, Administratīvā departamenta bijušais direktors [J.] Ievas kungs un es kā sekretārs. Nedaudz vēlāk iekšlietu ministrs Dr. Valtera kungs uzdeva man doties uz laukiem piepaldzēt noorganizēt pašvaldības, kā arī izplatīt tautas masās mūsu valsts nodibināšanās faktu. Šo ministra rīkojumu izpildīju Kurzemē, vairākās vietās (Kandavas, Saldus un Aizputes apkārtnē). Tamī reižē, kur pie mums vēl atradās vācu karaspēks, šī uzdevuma veikšana prasīja daudz pūļu un enerģijas, jo dažreiz pats biju apdraudēts ar visādām represijām, neizslēdzot apcietināšanu. Pagaidu valdībai pārcēloties no Rīgas uz Liepāju, mirtiesnešu darbība Aizputē bija paralizēta, kāpēc tiku piekomandēts Finanšu ministrijai, kur finanšu ministra [K.] Puriņa (tagadējā senatora) uzdevumā iekasēju nodokļus, resp., nodevas pag. valdības vajadzībām. Sakarā ar pievesto un manu agrāk iesniegto lūgumu, laipni lūdzu Jūs, priekšsēdētāja kgs, vai Jūs tagad neatrastu par iespējamu man atļaut kandidēt uz kādu vakantu mirtiesnesi vietu Rīgā.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 267. l., 6. lp.)

DZINTERS Oļģerds (arī Oļģerds DZINTERIS; 1892–1942)

Dzimis 1892. g. 8. maijā Permas gub., Krievijā, virsskolotāja ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Emma, dz. Ventenberga.

1910. g. beidzis Jelgavas ģimnāziju un 1910.–14. g. studējis tieslietas TU, 1915. g. nov. beidzis studijas PU. 1. pasaules kara laikā 1915. g. dec. Petrogradā mobilizēts Krievijas armijā, 1917. g. maijā beidzis Pāvila karaskolu Petrogradā, bijis praporščiks Latviešu strēlnieku rezerves bataljonā, no 1916. g. sept. 6. Tukuma latviešu strēlnieku bataljonā (vēlākajā pulkā), pulka tieslietu virsnieks (vēlāk sakaru komandas priekšnieks). Sasniedzis poručika dienesta pakāpi. 1917. g. nov. piekomandēts 43. korpusa izmeklēšanas tiesnesim, 1918. g. janv. saslimis ar aklās zarnas iekaisumu un vācu karaspēka ienākšanas laikā febr. atradies lazaretē Tērbatā. 1918. g. maijā no Tērbatas atgriezies Kurzemē, dzīvojis Tukumā, bet 1918. g. okt. devies uz Ukrainu (Ahtirku (Ohtirku), Jekaterinoslavu – 1926.–2016. g. Dņepropetrovska, tag. Dņepra).

1918. g. dec. beigās ieradies Liepājā, kur izslimojis izsitumu tīfu. 1919. g. febr. mobilizēts Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku (no 1919. g. jūl. Latvijas armija) 1. Latviešu atsevišķajā jātnieku nodaļā (vēlākajā 1. kavalērijas divizionā), virsleitnants. 1919. g. jūl.–aug. Kurzemes kaujas raj. adjutants, pēc tam

Oļģerds Dzinters (1892–1942)

Kurzemes divīzijas štāba Operatīvās daļas adjutants. Par kaujas nopelniem pret Bermonta karaspēku paaugstināts par kapteini. 1921. g. martā pārcelts uz Kara tiesu (maijā atvaļināts). 1921. g. 4. okt. iecelts par Latgales apgabaltiesas locekli (1922. g. 31. dec. atbrīvots no amata pēc paša lūguma). No 1923. g. 15. marta Rīgas apgabaltiesas loceklis, no 1926. g. 7. dec. Liepājas apgabaltiesas loceklis, no 1935. g. 8. okt. Tiesu palātas loceklis, no 1937. g. 22. dec. Daugavpils apgabaltiesas priekšsēdētājs. Latgales Patroņa biedrības priekšsēdētājs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. dec. atbrīvots no amata. 1941. g. 14. jūn. Laidzes pag. Ventkalnos apcietināts. Izvests uz Vjatkas soda nometnēm. Miris 1942. g. 15. aug. pirms sprieduma pasludināšanas.

Apbalvojumi: Latvijas TZO V šķ., Vo III šķ. ar šķēpiem, Akpz, Acjpm; Krievijas Sv. Ao III šķ. ar šķēpiem, IV šķ., Sv. So III šķ. ar šķēpiem.

Precējies 1927. g. 6. maijā Laidzē ar Annu Sofiju Vilhelmīni Ventenbergu (1904. g. 10. nov.–1944. g.; no 1941. g. izsūtījumā Krasnojarskas nov.), meita Biruta Elizabete (dz. 1929. g. 23. febr.; agronome), dēls Vitauts (1930. g. 16. apr.–1998. g. janv. Rīgā; 1941.–44. g. izsūtījumā Krasnojarskas nov.; Dr. sc. ing.) un meita Daina Ilze Dzintere (dz. 1932. g. 9. janv.; Dr. paed.).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 3727. f., 1. apr., 22. l., 140. lp.; 1534. f., 5. apr., 41. l.; 1536. f., 2. apr., 293. l.; 27. apr., 72. l.; 1595. f., 10. apr., 83. l.; 5601. f., 1. apr., 1521. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr. 1. apr., 13162. l.; Jaunos amatos. Jaunākās Ziņas. 1937. g. 23. dec.; EVP; LE (I) 1. sēj.; AL; LPMV.

No Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja F. Zilbera 1923. g. 7. febr. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "*Oļģertu Dzintera kungu pazīstu no 1921. gada, kad es izpildīju Jelgavas apgabaltiesas prokurora vietu un Dzintera kungs bij tās pašas tiesas Prokurora biedrs, no kāda amata viņš pārgāja par Latgales apgabaltiesas locekli. Par Dzintera kungu varu dot tikai visulabākās atsauksmes. Viņa morāliskās tīrības vērtību ļoti augsti, jo pazīstu viņu kā godīgu un taisnīgu cilvēku ar stingru raksturu un ļoti lielām darba spējām, bagātām juridiskām zināšanām un gribu strādāt Valsts labā. Dzintera kunga aiziešana no Latgales tiesas bij mums sāpīgi sajūtama un tās iemesli, cik es novēroju, bij meklējami tikai viņa personīgā dzīvē. Daudzreizes priekš Dzintera kunga aiziešanas kopsapulcē tiesneši lūdza viņu palikt vecajā vietā, bet Dzintera kungs par nožēlošanu neatrada to par iespējamu. No savas puses varu pēc labākās apziņas tikai ieteikt Dzintera kungu kā vēlamu kolēģi Rīgas apgabaltiesniešu vidū.*" (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 72. l., 8. lp.)

No Tiesu palātas 1935. g. 9. nov. raksta Tieslietu ministrijai: "*Pagodinos stādīt priekšā Tiesu palātas locekļa Oļģerda Dzintera š. g. 7. novembra lūgumu atmaksāt izdevumus, kādi viņam cēlušies pie pārcelšanās no Liepājas uz Rīgu, sakarā ar viņa iecelšanu Tiesu palātas locekļa amatā. Tiesu palātas loceklim Dzinteram pienākas saņemt pārcelšanās izdevumus: atlīdzību Ls 44,60 apmērā: par divām otrās klases biļetēm – pašam un sievai – Ls 14,60 un par 1500 kilogramu smagas bagāžas pārvešanu – Ls 30.*" (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 41. l., b. p.)

No tieslietu ministra J. Pabērza raksta O. Dzinteram 1940. g. 26. aug.: "*Godājamais, priekšsēdētāj, Daugavpils apgabaltiesai un dažām tai padotām iestādēm pienācās noteiktā un pie tam ļoti īsā laikā pārvietoties uz jaunām telpām. Pie šā darba stājas visi darbinieki un darbinieces, veltījot tam savu atpūtas laiku un vēlās nakts stundas. Šis lielais darbs veikts priekšzīmīgi pat vēl pirms noteiktā termiņa. Tāpat daudz pūļu un centības darbiniekiem prastā vērtspatīru*

izņemšana no tiesu aktiem. Arī šis darbs veikts noteiktā laikā. Tas viss liecina, ka tiesas darbinieki ir pareizi izpratuši savu uzdevumu jaunas [Latvijas] P[adomju] S[ociālistiskās] R[epublikas] celtniecības darbā. Lūdzu Jūs, godājamais priekšsēdētāj, izteikt par to Jums padotās apgabaltiesas darbiniekiem manu pateicību.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 293. l., 34. lp.)

EFERTS Pēteris (arī Pēteris EFFERTS; 1879–1970)

Dzimis 1879. g. 28. nov. Vānes pag. lauksaimnieka, muižas rentnieka 12 bērnu ģimenē. Tēvs Ernests, māte Late, dz. Jansone. Brālis, rakstnieks un Padomju Savienības valdošā režīma ideologs, Ernests Eferts-Klusais 1919. g. bijis Padomju Latvijas izglītības komisāra vietnieks. Latvietis, luterticīgs.

No 1889. g. ģimene dzīvojusi Jaundziru muižā, ko tēvs nomājis. No 1894. g. mācījies pilsētas skolā Tukumā (beidzis 1897. g.). Pēc tēva nāves 1906.–08. g. vadījis no Aizupes barona Hāna nomātās Jaundziru muižas ģimenes saimniecību (550 hektāru). 1905. g. Krievijas revolūcijas laikā bijis Aizupes pag. rīcības komitejas loceklis, par ko tiesa sodījusi ar 25 rubļu soda naudu un barons 1908. g. atteicies turpināt muižas iznomāšanu. Pārcēlies uz dzīvi Krievijā, bijis muižas nomnieks Orlas guberņā. 1918. g. rudenī kopā ar dzīvesbiedri atgriezies Latvijā.

1919. g. uzsācis studijas LU Tautsaimniecības nodaļā, 1920. g. pārgājis uz Tiesību nodaļu (beidzis 1925. g. dec.). No 1923. g. okt. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 2. kriminālnodaļā. 1924. g. jūn. iecelts par Jelgavas apgabaltiesas jaunāko tiesamatu kandidātu; strādājis Apelācijas nodaļā un bijis Dobeles iecirkņa mirtiesneša v. i. No 1925. g. 12. nov. Jelgavas apgabaltiesas loceklis; strādājis Apelācijas nodaļā. No 1928. g. 5. janv. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālnodaļā, 3. civilnodaļā, 2. civilnodaļā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā (līdzdibinātājs), saimniekojis ģimenei piederošajās Dziru un Māru mājās Kabiles pag.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 3. civilnodaļā. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1949. g. izceļojis uz ASV, dzīvojis Bostonā, Masačūsetsas pavalstī. Miris 1970. g. 17. sept. Bostonā, ASV.

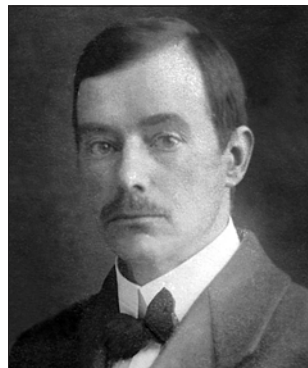
Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1914. g. ar Edīti Martinsoni (1884. g. 19. febr.–1968. g. 4. febr. Bostonā, ASV; operdziedātāja, dziedāšanas pasniedzēja konservatorijā), meita Māra Eferte-Dole (dz. 1921. g. 11. dec.; pianiste, mecenāte).

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 296. l.; 1578. f., 11. apr., 42. l.; 7427. f., LVD; EVP; Mag. iur. Pēterim Efertam Bostonā 85 gadi. Laiks. 1964. g. 25. nov.; Akadēmiskā Dzīve, 1972. g. Nr. 14; LUAI.

No P. Eferta 1924. g. 9. nov. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “Papildinot savu mutisko lūgumu *deļ* pārceļšanās uz Rīgu, pasniedz

Pēteris Eferts (1879–1970)

Jums ziņas par manu dienesta gaitu pēdējā laikā. Sākot ar 1. septembri izpildu miertiesneša pienākumus: vienu mēnesi izpildīju miertiesneša vietu Dobeļē, pēc tam strādāju pie Jelgavas pilsētas miertiesneša. Šinīs dienās, kā apelācijas nodaļas priekšnieks man sacīja, es tieku piekomandēts apelācijas nodaļā kā piesēdētājs (galīgi lemšot kopsēdē 12. novembrī). Varu vēl piebilst, ka pāris nedēļas atpakaļ man lika priekšā ieņemt Jekabmiesta [no 1924. g. 15. janv. – Jekabpils] miertiesneša vietu, no kuras es atteicos lielā attāluma dēļ, kā arī zinādams, ka tāda pat vieta drīzumā sagaidāma Tukumā, kurš ir daudz tuvāk. Atkārtodams ar šo savu lūgumu, ka man ģimenes apstākļu dēļ ļoti gribētos drīzumā tikt atpakaļ Rīgā, palieku ar augstcienīšanu, P. Efferts.” (LNA LVVA, 5213. f., 2. apr., 296. l., 24. lp.)

EGLĀJS Jānis sk. ERDMANIS Jānis

EGLĪTIS Kārlis Roberts (1882–1931)

Dzimis 1882. g. 30. martā Mujānu pag. Ārņa mājās lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Trīne, dz. Rudzīte. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Mujānu pagastskolā, Valmieras pilsētas skolā, beidzis ģimnāziju. 1909. g. ar I šķ. diplomu beidzis MU Juridisko fakultāti. No 1909. g. okt. jaunākais tiesamatu kandidāts Maskavas apgabaltiesā (no 1911. g. maija vecākais tiesamatu kandidāts). Bijis piekomandēts Maskavas 13. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, no 1911. g. Podoļskas apr. izmeklēšanas tiesnesim ar tiesībām patstāvīgi veikt izmeklēšanu, no 1912. g. Zvenigorodas apr. izmeklēšanas tiesnesim ar tādām pašām tiesībām. 1912. g. janv. iecelts par Krasnojarskas apgabaltiesas Jeņiseiskas apr. iecirkņa miertiesnesi, 1914. g. febr. par Irkutskas kamerālpalātas sevišķu uzdevumu ierēdni. Sākoties 1. pasaules karam, no 1914. g. aug. Balaganskas apr. nodokļu inspektora v. i., no 1914. g. nov. Irkutskas kamerālpalātas galda (nodaļas) priekšnieks, 1915. g. jūl.–1917. g. martā palātas sekretāra v. i., bet 1917. g. aug. iecelts par Irkutskas 3. iecirkņa nodokļu inspektoru (amatu ieņēmis vēl 1919. g. martā).

Kārlis Eglītis (1882–1931)

1921. g. 8. dec. iecelts par Rīgas apgabaltiesas prokurora biedru. No 1922. g. 30. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā. No 1924. g. 3. jūl. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs Administratīvajā nodaļā. 1930. g. 14. okt. iecelts par Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru. Miris 1931. g. 16. apr. Rīgā. Apbedīts Rīgā.

Precējies, sieva Anna (dz. 1890. g. 31. dec.), meita Eiženija (dz. 1916. g. 9. apr.), dēls Pēteris (dz. 1919. g. 1. sept.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 300., 301. l.; Latgales Ziņas. 1931. g. 17. apr.; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 97. lpp.

No Tiesu departamenta direktora J. Stoketa 1930. g. 18. okt. raksta Tiesu palātai: “Tiesu departaments paziņo, ka Ministru kabinets š. g. 14. oktobra sēdē pārcēla līdzšinējo Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru Bērtuli Cīruli un Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru Kārli Eglīti vienu otru vietā, t. i., iecēla Bērtuli Cīruli par Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru un Kārli Eglīti par Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 301. l., 8. lp.)

Dzimis 1878. g. 13. jūl. Rīgā grāmatrūpnieka ģimenē. Tēvs Gustavs Ādolfs, māte Emma, dz. Meijere. Vācietis, luterticīgs.

1898. g. beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju un uzsācis tieslietu studijas PU (beidzis 1902. g. ar I šķ. diplomu). No 1903. g. febr. jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā Pēterburgā (no 1904. g. vecākais tiesamatu kandidāts un sekretāra palīgs), no 1906. g. papildu miertiesnesis Vidzemē, 1909.–17. g. iecirkņa miertiesnesis Rīgā (Rīgas–Valmieras miertiesnešu sapulcē).

Bijis Latvijas Tautas padomes loceklis no Vācu tautas partijas saraksta, darbojies Juridiskajā komisijā. No 1918. g. 19. dec. Tiesu palātas loceklis (1919. g. 5. sept. apstiprināts Latvijas Tautas padomē). Neatkarības kara laikā dienējis Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Baltijas landesvērā. No 1924. g. arī Rīgas pilsētas diskonto (diskonta) bankas direktors, vēlāk valdes loceklis. Sākot ar 1928. g., ik gadu līdz 1936. g. ievēlēts par Augstākās disciplinārtiesas locekli. 1928. g. un 1931. g. kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Vācu–baltiešu vēlēšanu komitejas saraksta (nav ievēlēts). Bijis Rīgas pilsētas domes priekšsēdētāja biedrs, Sociālo lietu komisijas priekšsēdētājs. No 1934. g. janv. arī Rīgas Tirgotāju kameras konsultants juridiskos jautājumos. Līdz 1934. g. bijis Baltijas vācu partijas biedrs, līdz 1939. g. Rīgas Vācu juristu biedrības priekšsēdētāja pirmais biedrs, biedrības “Krievu juridiskā biedrība Latvijā” biedrs, biedrības izdotā juridiskā žurnāla “Zakon i sud” (“Закон и суд”) redkolēģijas loceklis. 1940. g. 18. janv. (no 16. marta) atbrīvots no Tiesu palātas locekļa amata pēc paša lūguma. No 1940. g. 17. apr. zvērināts advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav ieskaitīts Latvijas PSR Advokātu kolēģijā. Izceļojis uz Vāciju, zināms, ka 1943. g. dzīvojis Pozenē (tag. Poznaņa Polijā). Bijis pensionārs. Miris 1954. g. 18. janv. Heidelbergā (Bādenes-Virtembergas federālajā zemē), VFR. Apbedīts Heidelbergā, Vīblingenes Vecajos kapos.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies ar Hertu Edīti Vilpertu (dz. 1893. g. 25. aug.), dēli Georgs Leonīds (1910. g. 13. febr.–1999. martā Laspalmasā de Grankārijā, Spānijā; jurists), Arists Gustavs (1912. g. 2. dec. Rīgā–1943. g. 6. nov.; gājis bojā Grieķijā kā vācu kara lidotājs, leitnants); šķīries. Ottrreiz precējies 1925. g. ar Konstanci Hinki (dz. Veicela; 1893. g. 18. maijā–1977. g. 22. martā), meita Rute (dz. 1926. g. 1. aug.).

Pēterburgas baltvāciešu studentu korporācijas “Nevania” filiistrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 45. l.; 1536. f., 2. apr., 306. l.; 7354. f., 1. apr., 171. l.; 1376. f., 2. apr., 12451. l., 65. lp.; 2996. f., 5. apr., 6752. l.; Politiskās policijas kartotēka; Latvijas Tautas padomes stenogramu satura rādītājs. Rīga, 1925, 31. lpp.; EVP; Dr. Paul Engelmann. *Baltische Briefe*. 1954.04, S. 9; LA 1919–1945.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1924. g. 21. aug. raksta tieslietu ministram J. Arājam: “Tiesu palātas departamentu kopsapulce š. g. 19. augusta

Pauls Engelmann (1878–1954)

sēdē, apspriedusi Tiesu palātas Krimināldepartamenta tiesneša Paula Engelmaņa lūgumu dēļ atļauts ieņemt Rīgas pilsētas bankas direktora amatu, nolēma – dot piekrišanu. Sakarā ar šo un pamatojoties uz Tiesu iek[ārtas] lik[uma] 171. panta piezīmes, pagodinos lūgt Jāsu, Ministra kungs, piekrišanu un atļauju ieņemt tiesnesim Engelmanim augšā pievesto amatu.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 306. l., 5. lp.)

No Tiesu palātas priekšsēdētāja H. Lazdiņa 1931. g. 27. jūn. raksta tieslietu ministram J. Pabērzam: “Stādot priekšā Tiesu palātas locekļa P. Engelmaņa iesniegumu, pagodinos ziņot, ka atrodu, ka Tiesu iek[ārtas] lik[uma] 171. p[anta] jaunā redakcijā pēc šī panta pārgrozījuma burtiskas nozīmes un tiesas izpratnes nedod likumīga pamata aizliegt Engelmanim blakus tiesneša amatam ieņemt arī Rīgas pilsētas Diskonta bankas valdes locekļa amatu. Bez tam, es uzskatu par savu pienākumu aizrādīt, ka Engelmanis jau no palātas dibināšanas dienas ieņem palātas locekļa amatu, ņēmis dzīvu dalību pie Palātas uzbūves pirmajos grūtajos gados pēc valsts tapšanas un skaitās par iecienītu un cītīgu tiesas darbinieku, kura aizīšana no palātas būtu priekš tās jūtams zaudējums. Engelmanim, pēc viņa zināšanām, darba spējām un nopelniem, kādas viņa īpašības Tiesu palātā vienmēr atzītas, bez šaubām būtu tiesības uz paaugstinājumu tiesu resorā un pārcelšanu Senātā, bet tas līdz šim nebija iespējams izvest dzīvī aiz tā iemesla, ka Senātā nebija attiecīgas minoritātes priekšstāvja vakantas vietas. No privātām sarunām ar Engelmani man ir zināms, ka grūto saimniecisko apstākļu dēļ viņš būtu spiests atteikties no tiesneša amata, ja viņam netiktu atļauts palikt arī savā vēlēta amatā. Vērā ņemot visu augšā sacīto, pabalstu Engelmaņa iesniegumu un laipni lūdzu Jūs, Ministra kungs, izprasīt Kabineta piekrišanu, lai Engelmanis arī uz priekšu varētu palikt savā blakus amatā. [Tieslietu ministra J. Pabērza 1931. g. 30. jūn. rezolūcija: Atgriezt atpakaļ [Tiesu] Palātas priekšsēdētāja kungam [H. Lazdiņam], paziņojot, ka neatrodu par iespējamu tiesn[esā] Engelmaņa iesniegumu stādīt priekšā min[istru] kabinetam.]” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 306. l., 11. lp.)

ERDMANIS Jānis (no 1940. g. apr. Jānis EGLĀJS, 1899–1945)

Dzimis 1899. g. 12. jūl. Katlakalna pag. krodzinieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Amālija, dz. Tēberga. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Majoru–Dubultu Labdarības biedrības skolā, L. Bērziņa un J. Šmithena Dubultu ģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā 1916.–17. g. bēgļu gaitās Iekškrīevijā. Beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. 1919. g. 26. maijā brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armijā), seržants radiotelegrāfists. 1922. g. maijā atvaļināts no armijas. Strādājis Rīgā, K. Skrebeļa kokapstrādes fabrikā. No 1923. g. studējis tieslietas LU. Studiju laikā strādājis Rīgas apgabaltiesā, no 1923. g. 23. nov. 4. kriminālnodaļas ziņneša v. i., no 1924. g. 1. apr. brīva līguma kancelejas ierēdnis. 1928. g. 12. sept. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā (1926. g. 8. febr. par vecāko tiesamatu kandidātu); strādājis Krimināldepartamentā, bijis sekretāra palīgs. No 1927. g. maija Tiesu palātas prokurora rīcībā, uzreiz komandēts uz Latgales apgabaltiesu, ilgstoši bijis prokurora biedra v. i. No 1928. g. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) prokurora biedrs. 1935. g. janv. beidzis tieslietu studijas LU. 1935. g. 5. janv. oficiāli iecelts par Daugavpils apgabaltiesas prokurora biedru. No 1936. g. 3. dec. Daugavpils apgabaltiesas loceklis. No 1928. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Liksnas nodaļas aizsargs, vēlāk aizsargs Sakaru bataljonā (no 1939. g. bataljona Sakaru rotas vada komandieris). Zināms, ka padomju okupācijas laikā 1940. g. aug. bijis tiesneša vietnieks Daugavpils apgabaltiesā, bet vācu okupācijas laikā Latvijas

ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Daugavpils apgabaltiesas priekšsēdētājs (līdz 1942. okt.). Miris 1945. g.

Precējies 1922. g. 3. dec. ar Emīliju Jursoni (dz. 1895. g. 2. jūl. Sausnējas pag.), meita Biruta (dz. 1923. g. 12. dec. Rīgā), dēls Imants Mārtiņš (dz. 1928. g. 22. sept. Daugavpilī).

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 48. l.; 7427. f., 1. apr., 7125. l.; Aizsargu kartotēka; LUAJ.

No Tiesu palātas prokurora K. Kvelberga 1932. g. 9. apr. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam H. Lazdiņam: *"Paziņoju, ka ar šās dienas rīkojumu uzdevu Tiesu palātas vecākam tiesamatu kandidātam Jānim Erdmanim izpildīt Latgales apgabaltiesas prokurora biedra pienākumus vēl uz 2 mēnešiem, skaitot ar š. g. 12. aprīli, pie kam piebilstu, ka Erdmaņa apstiprināšana, resp., iecelšana prokurora biedra amatā nevar notikt, pirms tas nav beidzis augstskolu."* (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 48. l., b. p.)

ERDMANS Arturs Georgs Frīdrihs (*von Erdman*; 1873–1934)

Dzimis 1873. g. 31. okt. Kronštatē Krievijas Kara flotes vice-admirāļa ģimenē. Tēvs Gustavs Vilhelms, māte Evelīna. Vācietis, luterticīgs.

1875. g. ģimene pārcēlusies uz Vladivostoku, kur tēvs bija Piejūras apg. kara gubernators un Austrumu (Klusā) okeāna ostu galvenais komandieris. 1895. g. beidzis Pēterburgas Tieslietu zinību skolu, papildinājies kriminālajās un valsts tiesībās, kā arī politiskajā ekonomikā Vācijas augstskolās – Leipcigas un Strasbūras Universitātē. No 1895. g. jūl. tiesamatu kandidāts Kronštates jūras kara tiesā, 1897. g. ieskaitīts Jūras kara flotes Tiesu pārvaldē. No 1898. g. Sevastopoles jūras kara tiesas prokurora palīga v. i. (1900. g. apstiprināts amatā). 1901. g. iecelts par Galvenās jūras kara flotes Tiesu pārvaldes oberoauditoru Klusā okeāna eskadras pavēlnieka štābā (līdz 1904. g.). No 1905. g. febr. tiesamatu kandidāts Sevastopoles jūras kara tiesā (1905. g. jūl. atvaļināts no kara flotes slimības dēļ galma padomnieka civildienesta rangā). Pēc tam strādājis tieslietu resorā. No 1908. g. dec. bijis Jekaterinoslavas (1926.–2016. g. Dņepropetrovska, tag. Dņepra Ukrainā) apgabaltiesas prokurora biedrs, 1909. g. okt.–1916. g. Orlas apgabaltiesas prokurora biedrs, 1917.–18. g. Orlas apgabaltiesas prokurora v. i.

1919. g. ieradies Latvijā, no kurienes cēlusies sieva. 1919. g. okt.–1920. g. janv. kara ierēdnis Krievijas Ziemeļrietumu armijas sakaru virsnieka un minētās armijas Likvidācijas biroja kancelejā Rīgā. No 1920. g. 15. jūl. Rīgas apgabaltiesas prokurora biedrs. 1922. g. martā uzdots piedalīties Pirmstermiņa komisijā pie arestantu atbrīvošanas pirms termiņa. No 1928. g. 2. okt. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālodaļā. 1934. g. 29. jūl. miris ar sirdstrieku (infarktu). Apbedīts Rīgā, Meža kapos.

Precējies 1910. g. 23. jūl., sieva Margarita (dz. 1887. g. 10. sept. Rīgā), meita Helēne Adelaīda (dz. 1911. g. 13. jūn.), dēls Aleksandrs (dz. 1913. g. 18. dec.) un meita Kira (dz. 1918. g. 11. okt.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 307a., 308. l.; 26. apr., 105. l.; Miris Rīgas apgabaltiesas loceklis. Latvis. 1934. g. 1. aug.

No A. Erdmana 1920. g. 7. jūl. lūguma Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: "*Pagodinot lūgt Jūs stādīt mani priekšā par Rīgas apgabala tiesas prokurora biedri [...] Dzīvoju Latvijā bez pārtraukuma no 1919. gada uz Iekšlietu Ministrijas atļaujas pamata. Reizē ar šo esmu iesniedzis Iekšlietu Ministra kungam [A. Bergam] lūgumu uzņemt mani, manu sievu (dzimusi Latvijā) un manus 3 mazgadīgos bērnus Latvijas pavalstniecībā.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 307a. l., 4. lp.)

ĒRGLIS Pēteris (1892–iespējams, 1941 vai 1942)

Dzimis 1892. g. 23. maijā Kalsnavas pag. Tuteņos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Ieva. Latvietis, pareizticīgs.

No 1900. g. mācījies Sausnējas pagastskolā, no 1904. g. Rīgas garīgajā skolā (beidzis 1908. g.). No 1908. g. mācījies Rīgas Garīgajā seminārā (beidzis 1914. g.), 1914.–16. g. studējis Kijevas Garīgajā akadēmijā. 1. pasaules kara laikā 1916. g. vasarā mobilizēts Krievijas armijā, 1916. g. okt. beidzis Kijevas karaskolas saīsināto kara laika kursu (5. Kijevas praporščiku skolu), praporščiks rezerves pulkā Jekaterinburgā, no 1917. g. jūl. Latviešu strēlnieku rezerves pulkā. 1918. g. febr. palicis vācu karaspēka okupētajā Latvijā, dzīvojis Kalsnavas pag.

1919. g. martā mobilizēts Padomju Latvijas armijā; iedalīts 18. Latviešu padomju strēlnieku pulkā, 1919. g. jūn. dezertējis. Neilgi pēc tam iestājies Latvijas armijā, leitnants Vidzemes divīzijas papildu bataljona saimniecības vadā. 1920. g. martā atvaļināts no armijas "grūtu saimniecības apstākļu dēļ". No 1920. g. studējis LU Tiesību nodaļā (beidzis 1925. g. dec.). 1924. g. 2. dec. iecelts par Latgales apgabaltiesas papildu miertiesnesi, 1926. g. 27. apr. par Latgales apgabaltiesas papildu miertiesnesi, 1926. g. 27. apr. par Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) locekli. Darbojies Daugavpils Latviešu biedrībā. No 1938. g. 20. sept. Tiesu palātas loceklis, strādājis Civildepartamentā. 1931.–34. g. dec. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Sakaru rotas aizsargs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 27. dec. (no 1941. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 12. jūn. apcietināts. Padomju represīvo iestāžu materiālos par tālāko likteni ziņas nav izdevies atrast, visticamāk, miris 1941. vai 1942. g. soda nometnē.

Precējies 1940. g. 13. jūl. ar Lidiju Mildu Leizeri (dz. 1910. g.), meita Aina (dz. 1941. g.). Sieva un meita 1941. g. jūn. izsūtītas.

Apbalvojumi: Latvijas Ak III šķ.

Studentu vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 49. l.; 7427. f., 1. apr., 2803. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 13472. l.; Aizsargu kartotēka; EVP; LUJ; Austrums.

No P. Ergļa 1938. g. 2. sept. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam H. Lazdiņam: "*Atsaukdami uz Tiesu Palātas Civildepartamenta Priekšsēdētāja kunga priekšlikumu, paziņot man caur Daugavpils Apgabaltiesas Priekšsēdētāja kungu, pagodinot paziņot Jums, Augsti godāts Priekšsēdētāja kungs, ka es piekrītu manis ievēlēšanai par Tiesu Palātas locekli.*" (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 49. l.)

Pēteris Ērglis (1829–?)

Dzimis 1898. g. 16. jūn. Dzelzavas pag. Komos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Anna, dz. Lēcone. Latvietis, luterticīgs.

No 1907. g. mācījies Dzelzavas pagastskolā, no 1910. g. Jaungulbenes ministrijas skolā, no 1912. g. Madonas proreālskolā, no 1914. g. L. Ausēja reālskolā Cēsīs. 1. pasaules kara laikā no 1916. g. janv. mācījies Ostrovas reālskolā (Pleskavas gub.). 1917. g. rudenī neilgu laiku bijis kantorists Krievijas armijas 3. inženieru un celtniecības draudzībā. 1917.–18. g. studējis inženierzinātnes uz Maskavu evakuētajā Rīgas Politehniskajā institūtā (Inženieru nodaļā). 1918. g. atgriezies Dzelzavas pag., strādājis vecākajam brālim piederošajos Komos. 1918. g. beigās–1919. g. pavasarī Dzelzavas pag. Bezzemnieku padomes sekretārs un kancelejas darbinieks.

1919. g. 23. martā mobilizēts Padomju Latvijas armijā, 18. Padomju Latvijas strēlnieku pulka sastāvā, dienējis Rēzeknē, pēc tam Daugavpils cietoksnī, frontē, kaujās ievainots. 1919. g. jūn. dezertējis, pārnākot pāri fronte pie Varakļāniem, atgriezies brālī mājās. Veselības stāvokļa dēļ nav mobilizēts Latvijas armijā. No 1919. g. 23. okt. materiālu noliktavas pārzinis dzelzceļu ekspluatācijas Vecgulbenes nodaļā (no 1920. g. apr. vecākais kantorists, 1920. g. okt.–1921. g. sept. vecākais rēķinvedis). 1921. g. sept. pārcēlies uz Rīgu, strādājis par Kara muzeja bibliotēkas pārzini (1922. g.–1929. g. jūl. Kara ministrijas bibliotēkas pārzinis). No 1921. g. LU studējis teoloģiju, no 1922. g. tieslietas (beidzis 1932. g.). 1929. g. 27. jūn. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu (1920. g. 19. dec. par vecāko tiesamatu kandidātu) Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa); strādājis 1. kriminālnodaļā, no 1930. g. janv. izmeklēšanas tiesneša pakļautībā Daugavpilī, Varakļānos, Krustpilī, no 1930. g. 18. jūl. izmeklēšanas tiesneša v. i. Krāslavā. 1931. g. 16. sept. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā). No 1937. g. 30. sept. Daugavpils apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālnodaļā. Darbojies Krāslavas Latviešu biedrībā, Latgales Patronāta biedrībā (Krāslavas nodaļas valdes priekšsēdētājs), Kara aviācijas fondā, Daugavpils Latviešu biedrībā, Latvijas Sporta biedrības Daugavpils nodaļā, Austrumlatvijas Filistru biedrībā. No 1934. g. Krāslavas Skautu un gaidu labvēļu komitejas priekšsēdētājs.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. Daugavpilī apcietināts, izvests uz Vjatkas soda nometnēm. 1941. g. 11. okt. Kirovas apg. tiesas Krimināllietu kolēģija piespriedusi augstāko soda mēru – nošaušanu, 10. nov. sprieduma izpildīšanai nosūtīts uz Kirovas pilsētas cietumu Nr. 1. Spriedums izpildīts 1942. g. 26. janv.

Precējies 1931. g. 31. okt. ar dabaszinātņu skolotāju Almu Tiltiņu (dz. 1899. g. 28. febr. Viļķenes pag.), meitas Ilga Asja (dz. 1932. g. 26. aug. Krāslavā), Ausma Alma (dz. 1938. g. 11. aug. Daugavpilī). Ģimene 1941. g. 14. jūn. izsūtīta.

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 30. l.; 3727. f., 1. apr., 22. l., 74., 75., 184. lp.; 27. l., 48. lp.; 4592. f., 7. apr., 184. l.; 7427. f., 1. apr., 5105. l.; LNA LVA, 1986. f., 1. apr., 44748. l.; LVD; EVP; AL; LUAI; LPMV.

Roberts Ezernieks (1898–1942)

No A. Ezernieka 1940. g. 20. nov. rakstītās autobiogrāfijas: *"1919. gada marta beigās mani iesauca Sarkanajā armijā un iedaltja 18. Padomju Latvijas strēlnieku pulkā. Minētā pulka sastāvā 1919. gada maija sākumā piedalījies Podbrodzu un apkārtnes (Viļņas apg.) ieņemšanā, kur dabūju ievainojumus un pēc tam tiku nogādāts Vitebskas kara slimnīcā (2. Markovščinā). Šinī slimnīcā ārstējos apmēram vienu mēnesi. Tad ārstu komisija man piešķīra atvaļinājumu veselības uzlabošanai un pēc tam atgriezos dzimtā pagastā. 1919. gada vasarā ārstējos un palīdzēju savai mātes mātai veikt lauku darbus Grašu pag. Prikņos."* (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 30. l., b. p.)

FEDERS Georgs (arī Georgs FEDDERS; 1888–1964)

Dzimis 1888. g. 30. sept. Cēsīs mācītāja ģimenē. Tēvs Georgs, māte Emīlija Auguste, dz. Pola. Latvietis, luterticīgs.

No 1902. g. mācījies Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā (beidzis 1906. g.). 1906.–10. g. studējis tieslietas TU (beidzis ar I šķ. diplomu), vairākus gadus studējis jaunās valodas un tiesību filozofiju Vācijā – Heidelbergas, Leipcijas un Berlīnes Universitātē. 1914. g., sākoties 1. pasaules karam, atgriezies Krievijā, bijis ierēdnis Jelgavas pasta un telegrāfa kantorī, pēc tā evakuācijas 1915. g. pārcēlies uz Tērbatu. 1914.–16. g. studējis valodniecību (vācu valodu) un filozofiju TU. No 1916. g. strādājis par ierēdni evakuētajā Rīgas pasta un telegrāfa iecirkņa valdē, Tērbatas pastā. No 1918. g. sākuma notāra palīgs Tērbatā.

Pēc atgriešanās Latvijā lielinieku varas periodā bijis tulks Padomju Latvijas Satiksmes komisariāta Rīgas radiotelegrāfa stacijā. No 1919. g. okt. Armijas virspavēlnieka štāba inspekcijas daļas tulks, piekomandēts Kara tiesu pārvaldei kā speciālists juridiskiem darbiem. 1919. g. sept.–nov. jaunākais sevišķu uzdevumu ierēdnis Ārlietu ministrijā (no 1920. g. marta juriskonsultācijas I šķ. sekretārs, 1920. g. apr.–okt. juriskonsultācijas nodaļas vadītāja v. i., no 1920. g. okt. jurists speciālists, no 1922. g. brīva līguma juriskonsults). 1919. g. okt.–1920. g. janv. bijis oficiāli iesaukts Latvijas armijā. No 1919. g. 4. dec. zvērināta advokāta H. Rūša palīgs. No 1919. g. 19. dec. jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā; strādājis prokurora un 1. civilnodaļas vadītāja pakļautībā (1920. g. 1. martā atbrīvots no amata pēc paša lūguma). 1920. janv.–okt. atskaitīts no zvērinātu advokātu palīgu skaita (pēc tam atkal zvērināta advokāta palīgs līdz 1924. g. 13. febr.). 1920. g. martā Ārlietu ministrijas juriskonsultācijas III šķ. sekretārs. 1920. g. apr.–okt. juriskonsultācijas Līgumu un konvenciju nodaļas vadītājs (pēc tam brīva līguma jurists speciālists, no 1922. g. aug. brīva līguma juriskonsults). No 1923. g. 11. okt. papildu mirtiesnesis Rīgas apgabaltiesā. Bijis lektors Latvijas Tautas universitātē. 1923. g. nov. ar tieslietu ministra V. Holcmaņa piekrišanu atļauts ieņemt juriskonsulta amatu Ārlietu ministrijā (1932. g. atbrīvots sakarā ar amata likvidēšanu, vēlāk vairākkārt bijis juriskonsulta v. p. i.). 1924. g. sept.–dec. ar Kultūras fonda stipendiju zinātniskā nolūkā strādājis Londonas bibliotēkās. No 1927. g. 11. janv. Rīgas apgabaltiesas loceklis, 3. civilnodaļas tiesnesis. Bijis Tautu Savienības veicināšanas biedrības biedrs, darbojies Jaunekļu kristīgajā savienībā.

Georgs Feders (1888–1964)

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā 1941.–44. g. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 3. civilnodaļā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas dzīvojis Rīgā, pensionārs. Miris 1964. g. 23. nov. Apbedīts Rīgā, Meža kapos.

Apbalvojumi: Beļģijas Ko IV šķ., Ungārijas No III šķ.

Neprecējies.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 50. l.; 1536. f., 2. apr., 318., 319. l.; 7354. f., 1. apr., 183. l.; 2570. f., 14. apr., 398. l.; 2996. f., 6. apr., 769. l.; LÄDD.

No G. Federa dienesta apraksta Ārlietu ministrijā 20. gadu sākumā: “Pārvalda pilnīgi latviešu, krievu, vācu, angļu, franču, latīņu, grieķu valodu, pietiekoši – itāliešu, spāniešu, leišu, igauņu, zviedru valodu.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 319. l., 35. lp.)

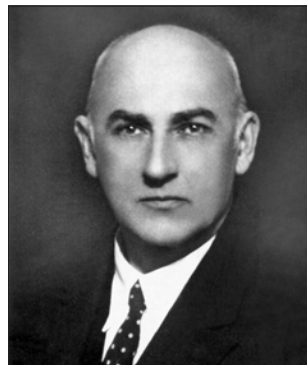
No G. Federa 1931. g. jūl. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “Sakarā ar pieprasījumu pagodinot, ka Ministru kabinets savā 1. VII 1931. g. sēdē atļāvis man arī turpmāk ieņemt Ārlietu ministrijas juriskonsulta amatu. Ārpus minētā juriskonsulta amata man nav citas Tiesu iekārtas lik[uma] Attiecīgos noteikumus paredzētas blakus nodarbošanās.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 319. l., 43. lp.)

No Ārlietu ministrijas vecākā juriskonsulta R. Akmentiņa raksta ārlietu ministram K. Zariņam 1932. g. 30. martā: “Viņš ir iestrādājis Ārlietu ministrijas darbā. Viņam ir spīdošas svešu valodu zināšanas [G. Feders pilnīgi pārvaldīja astoņas valodas un vēl astoņās spēja brīvi saprasties – sast.], kam jo sevišķi ir liela nozīme Ārlietu ministrijas darbā. Ja ņem vērā šīs ārkārtējās valodu zināšanas un specifiskos Ārlietu ministrijas uzdevumus, kā arī to, ka šē ir darīšana ar pilnīgi pārbaudītu, uzticamu darbinieku, tad man gribētos budžetu komisijai jautāt, kurā gan no kaut kādas valsts ārlietu ministrijām varētu iedomāties, ka tā atlaistu tādu darbinieku no dienesta [domāta iespējamā atlaišana budžeta, resp., štatu samazināšanas dēļ – sast.].” (LNA LVVA, 2570. f., 14. apr., 398. l., b. p.)

FELDMANIS Ēriks Mārtiņš (no 1940. g. 3. apr. Ēriks Mārtiņš GRODSALA; 1884–1945)

Dzimis 1884. g. 12. sept. Jelgavā tirgotāja un namīpašnieka ģimenē. Tēvs Ansis, māte Šarlote, dz. Martinsone. Latvietis, luterticīgs.

1892. g. mācījies Hanzena privātskolā Jelgavā, no 1893. g. Jelgavas ģimnāzijā (beidzis 1904. g.). No 1904. g. studējis tieslietas TU (beidzis 1909. g. maijā). 1909.–11. g. tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā (1911.–1912. g. jūl. vecākais tiesamatu kandidāts). Bijis paaugstināts civildienesta rangā par gub. sekretāru (1909. g.). No 1912. g. okt. zvērināta advokāta palīgs, kandidējis Krievijas 4. Domes vēlēšanās (nav ievēlēts). No 1913. g. Jelgavas pilsētas domnieks, Jelgavas savstarpējās kredītbiedrības padomes priekšsēdētājs un juriskonsults. 1. pasaules kara laikā 1914. g. sept. iesaukts karadienestā Krievijas armijā, nosūtīts uz Pēterhofas praporščiku skolu (beidzis 1915. g. maijā; praporščiks). 120. marša bataljona (1917. g. febr. pārformēts par 120. kājnieku rezerves pulku) tiesas darbvedis (no 1916. g. aug. bataljona adjutants). Pēc 1917. g. Februāra demokrātiskās revolūcijas Krievijā 1917. g. jūn. ievēlēts par pulka tiesas priekšsēdētāju. 1917. g. sept.

Eriks Mārtiņš Feldmanis (1884–1945)

piešķirta podporučika dienesta pakāpe. 1917. g. okt.–nov. pulka adjutants; pēc 1917. g. Oktobra lielinieku apvērsuma Krievijā 1917. g. nov.–1918. g. janv. pulka komandieris. 1918. g. martā ieskaitīts rezervē slimības dēļ. 1918. g. apr. atsācis advokāta darbu.

1918. g. okt.–nov. piedalījies LZS Jelgavas nodaļas dibināšanā, bijis tās politiskā biroja vadītājs. 1918.–22. g. LZS biedrs. 1918. g. 10. dec. iecelts par Jelgavas apgabaltiesas prokuroru. No 1919. g. nov. bijis Latvijas Tautas padomes loceklis no LZS. 1919. g. janv.–apr. Latvijas Pagaidu valdības pilnvarotais gūstekņu lietās Vācijā. Vadījis ASV palīdzības bērnu virtuves, Jelgavas Latviešu biedrības bērnu palīdzības komiteju un Zemgales klubu. 1920. g. 25. jūn. atbrīvots no Jelgavas apgabaltiesas prokurora amata. 1920. g. jūn.–dec. apsardzības ministrs, 1921. g. janv.–jūn. sūtniecības Maskavā padomnieks, 1921. g. jūn.–1923. g. jūl. ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministrs Padomju Krievijā (no 1922. g. dec. PSRS). 1923. g. dec. atbrīvots no dienesta Ārlietu ministrijā. No 1923. g. 20. aug. Jelgavas apgabaltiesas loceklis un no 1929. g. 12. febr. priekšsēdētāja biedrs Jelgavas apgabaltiesā; 1930. g. jūn.–1940. g. Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētājs. Zemgales Patronāta biedrības valdes priekšsēdētājs. No 1938. g. Rīgas Latviešu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 16. jūl. (no 15. sept.) atbrīvots no Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja amata “pēc paša lūguma”. 1940.–41. g. bijis Jelgavas pilsētas izpildkomitejas lietu pārvaldnieks un lietvedis. Vācu okupācijas laikā 1941. g. aug.–1944. g. jūl. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētājs. Atjaunojoties padomju okupācijas varai, no 1944. g. nov. Slokas celulozes un papīra kombināta kantora priekšnieks. 1945. g. febr. apcietināts. Miris 1945. g. 4. aug. Rīgas Centrālcietumā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.; Krievijas Sv. So III šķ.

Precējies 1907. g. ar Luzu Mariju Natāliju Ginteri (dz. 1883. g.), dēls Ēriks Ansis (1907. g. 5. jūl. Tērbatā–1978. g. nov. ASV; jurists), meita Lilita Banga Biruta (dz. 1909. g. 16. martā Igaunijā; no 1932. g. kancelejas ierēdne Jelgavas apgabaltiesās; no 1940. g. 3. apr. uzvārds Grodsala). Otrreiz precējies 1924. g. 21. jūn. ar Iju Hreščaticu (dz. 1898. g. 21. okt. Krievijā).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

D. Jelgavas apgabaltiesa. 1918.–1938. [Jelgava], 1938.

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 58. l.; 2570. f., 14. apr., 399. l.; 1. apr., 131. l.; 3282. f., 1. apr., 139a. l., 10. lp.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-10069. l.; LDG (sk. Feldmans Eriks-Mārtiņš); Divkārsa Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja E. Feldmaņa jubileja. Rīts. 1934. g. 12. sept.; LVD; EVP; Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētājs Eriks Feldmanis 30 g. tiesu darbā. Zemgales Balss. 1939. g. 13. sept.; LE (I) 1. sēj.; AL; Latvijai veltīts mūžs. Latviešu Strēlnieks. 1994. Nr. 9; Krūmiņš V. Kara ministrs. Vīri. 1994. g. dec.; LVV; LĀDD.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1929. g. 7. febr. raksta tieslietu ministram B. Bērentam: “*Sakarā ar Jelgavas apgabaltiesā svabado priekšsēdētāja biedra amatu pagodinos ziņot sekošo. No Jelgavas apgabaltiesas tiesnešu aprindām varētu krist svarā kā kandidāts tikai Eriks Feldmanis, kurš, kā zināms, bij pirmais Jelgavas apgabaltiesas prokurors un līdz ar to uzskatāms par prokuratūras noorganizētāju. Kopīgi ar priekšsēdētāju Osten-Sakenu viņam bij jāizcieš*

savā eksponētā vietā arī grūtie Bermonta laiki Jelgavā. Pēc diplomātiskā dienesta pārtraukšanas viņš, atgriežoties Jelgavas apgabaltiesā, bij spiests apmierināties ar tiesneša vietu, jo viņa agrākais – prokurora amats bij aizņemts. Piecus gadus viņš šo amatu ir pacietīgi pildījis, un man liekas, ka būtu taisnīgi restituēt viņu agrākā stāvoklī, jo, ieņemot priekšsēdētāja biedra amatu, viņš atrastos tādā pašā kategorijā, kurā viņš atradās pašā sākumā. Esmu ievācis arī priekšsēdētāja un attiecīgo kolēģu domas, un tie šim priekšlikumam piekrīt.” (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 58. l., 16. lp.)

No Ē. Grodsalas 1940. g. 28. maija raksta Tieslietu ministrijas Tiesu departamenta direktoram: “Izpildot Jūsu š. g. 27. maija pieprasījumu, paziņoju, ka 6 nedēļas brīvlaika un 2 nedēļas atvaļinājuma no 16. jūnija līdz 15. septembrim esmu nodomājis pavadīt kā vienmēr Asaros, Rīgas Jūrmalā, kur manai laulātai ir 1 pūrv. liels zemesgabals. Šinī laikā es turpinu uzraudzīt apgabalu [domāta Jelgavas apgabaltiesa – sast.] un katru nedēļu esmu vismaz vienu dienu tiesā. Piemētinu, ka zeme iegūta tieši nolūkā, lai galvenokārt man būtu izdevība un tad arī pienākums strādāt fizisku darbu sakņu, ogu un augļu dārzā, ko apkopjam paši.” (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 58. l., 31. lp.)

No Ē. Grodsalas 1940. g. 16. jūl. raksta tieslietu ministram J. Pabērzam: “Saskaņā ar Jūsu šodien man doto norādījumu, lūdzu Jūs likt priekšā Ministru kabineta atbilstot mani no amata un dienesta ar tiesību izlietot man piešķirto brīvlaiku no 1940. g. 16. jūlija līdz 15. septembrim ieskaitot.” (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 58. l., 32. lp.)

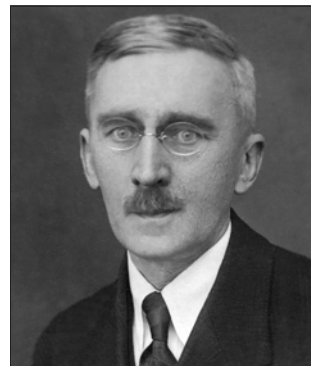
FREIMANS Valters Džons Aleksandrs (Freymann; 1886–1945)

Dzimis 1886. g. 12. nov. Rīgā ierēdņa ģimenē. Tēvs Aleksandrs Ludvigs, māte Marija Šarlote, dz. Boka. Vācietis, luterticīgs.

1890. g. beidzis Rīgas Nikolaja I ģimnāziju. Dziedājis Rīgas pilsētas teātra bērnu korī. 1905. g. beidzis TU Juridisko fakultāti ar II šķ. diplomu. No 1910. g. okt. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 1. civilnodaļā. Brīvajā laikā ieguvis mūzikas izglītību. No 1911. g. janv. zvērināta advokāta E. Volframa palīgs Rīgā, no 1911. g. dec. ierēdnis Rīgas pilsētas nodokļu valdē, sekretārs, pēc tam nodokļu inspektors. 1. pasaules kara laikā 1916. g. dec. mobilizēts Krievijas armijā. 1917. g. jūn. atvaļināts no armijas. Turpinājis darbu Rīgas pilsētas valdē, bijis nodokļu inspektors (līdz 1919. g.).

1919. g. maijā iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Baltijas landesvērē (no 1919. g. jūl. Latvijas armijas Vācu zemessargi, no 1920. g. apr. 13. Tukuma kājnieku pulks), seržants. 1920. g. 9. aug. atvaļināts no armijas. 1920. g. 19. jūn. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā (1920. g. 23. okt. par vecāko tiesamatu kandidātu); strādājis 3. civilnodaļā. No 1920. g. 28. dec. papildu mirtiesnesis, no 1921. g. 18. apr. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. civilnodaļā. No 1928. g. 12. jūn. Tiesu palātas loceklis. Herdera institūta privātdocents. Kopš 1922. g. komponējis mūziku (ārpus Rīgas un vācu muzikālās vides plašu atpazīstamību nav guvis). Dzīvojis Baldonē. 1939. g. 19. okt. (no 1. nov.) atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1939. g. nov. izceļojis uz Vāciju. Bartā (Pomerānijā), pēc tam Pozenē (tag. Poznaņa Polijā) un Berlīnē strādājis tiesu iestādēs. Vēlāk bijis tulks. Miris 1945. g. 26. aug. karagūstekņu nometnē netālu no Maskavas.

Precējies 1917. g. 25. jūl. Rīgā ar dziedātāju Veru Rūdolfu (dz. 1890. g. 24. jūl.), meita Ingeborga Erna Marija (dz. 1922. g. 17. okt.),

Valters Freimans (1886–1945)

dēls Gerhards Jozefs Aleksandrs (1924. g. 22. jūl.–1945. g. 1. janv. Narvā, vācu karagūstekņu nometnē).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 326. l.; 27. apr., 84. l.; EVP; DBG; Baltischen Biographischen Lexikons digital http://www.klassika.info/Komponisten/Frey-mann_Walter/lebenslauf.html

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja F. Gailīša 1920. g. 7. jūl. raksta Vācu zemessargu Likvidācijas komisijas priekšsēdētājam: “*Ar Tiesu palātas priekšsēdētāja pavēli no š. g. 19. jūn. Valters Aleksandra d. Freimans, kurš dien 13. Tukuma kājnieku pulkā, ir iecelts par jaunāko kandidātu uz tiesu amatiem pie Rīgas Apgabaltiesas un iedalīts III. civilnodaļā. Ievērojot, ka Freimaņa ierašanās savā darba vietā ir nepieciešama sakarā ar stipri sajūtamo juristu trūkumu, pagodinot Jūs lūgt dot attiecīgu rīkojumu, lai Freimans tiktu atkomandēts no 13. Tukuma kājnieku pulka un piekomandēts Rīgas Apgabaltiesai, piezīmējot, ka ar tādu pašu lūgumu esmu griezies arī pie Apsardzības ministrijas 2. jūlijā 1920. g.*” (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 84. l., 13. lp.)

GAIGALS Konstantīns (līdz 1921. g. 29. janv. Konstantīns HIRŠS; 1875–1923)

Dzimis 1875. g. 14. nov. Vecpiebalgas pag. Jaungaigalos. Tēvs Pēteris, māte Katrīna. Latvietis, luterticīgs.

Konstantīns Gaigals (1875–1923)

Beidzis Vecpiebalgas draudzes skolu, no 1889. g. mācījies Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā, no 1895. g. Aleksandra ģimnāzijā Rīgā (beidzis 1899. g.), mācību laikā darbojies latviešu skolēnu nacionālā pulciņā. 1899. g. iestājies MU Juridiskajā fakultātē, 1903. g. jūn. beidzis ar I šķ. diplomu, pārcietis acs operāciju, zaudējis redzi vienā acī. Studiju laikā bijis izdevuma “Austrums” līdzstrādnieks. No 1904. g. febr. jaunākais tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā, 1904. g. dec. atbrīvots no amata un 1905. g. janv. uzsācis darbu kā zvērināta advokāta J. Čakstes (vēlākais pirmais Latvijas Valsts prezidents) palīgs Jelgavā. Bijis laikraksta “Vērotājs” līdzstrādnieks, pēc tam (1904. g.) laikraksta “Spēks” atbildīgais redaktors. 1904. g. dec. apcietināts, apvainojot “musināšanā uz dumpi” laikraksta “Spēks” slejās. 1906. g. febr. atbrīvots no apcietinājuma pret drošības naudu, neatļaujot nodarboties ar advokāta praksi. Strādājis nedēļas laikraksta “Jaunatne” redakcijā Jelgavā, no 1906. g. rudens zvērināta advokāta A. Berga vadītajos laikrakstos Rīgā un Rīgas Latviešu biedrības Derīgu grāmatu nodaļas izdotās “Konversācijas vārdnīcas” (1903–1921) redakcijā. 1908. g. 29. okt. prāvā laikraksta “Spēks” lietā piespriests pusotra gada ieslodzījums. Pēc soda izciešanas no 1910. g. pavasara strādājis laikraksta “Dzimtenes Vēstnesis” redakcijā, kā arī daļēji atsācis zvērinātā advokāta praksi (atļauts vest tikai krimināllietas). No 1912. g. dec. zvērināts advokāts Rīgas apgabaltiesā. Darbojies arī Rīgas Jaunā teātra komisijā. 1. pasaules kara laikā, 1915. g. tiesu iestādēm evakuējoties no Rīgas, pārcēlies uz Tērbatu, pēc tam uz Petrogradu, darbojies Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejā. 1917. g. piedalījies Latviešu radikāldemokrātu partijas Petrogradas nodaļas dibināšanā un darbībā (bijis partijas Centrālās komitejas loceklis arī pēc atgriešanās Latvijā). No 1917. g. un vācu okupācijas laikā 1918. g. dzīvojis Valkā, bijis kooperatīva “Apgāde” darbinieks, laikraksta “Jaunā Latvija” redakcijas loceklis, publicējis rakstus arī laikrakstā “Līdzums”.

1918. g. nov.–dec. laikraksta “Jaunais Vārds” redakcijas loceklis. No 1918. g. 16. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis, 1919. g. vadītājs 2. kriminālodaļu, no 1919. g. 29. dec. bijis Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. No 1919. g. sept. arī Tieslietu ministrijas pārstāvis Izglītības ministrijas Terminoloģijas komisijā. Darbojies arī Latvijas Tautas padomes Juridiskajā komisijā (bijis eksperts valodnieks juridisko nosaukumu jomā). No 1921. g. 4. okt. Tiesu palātas loceklis. No 1921. g. rudens arī Sodu likumu pārstrādāšanas komisijas loceklis, 1922. g. 20. jūl. iecelts par Centrālās vēlēšanu komisijas locekli. Bijis arī izdevuma “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” redakcijas kolēģijas loceklis, pēc tam līdzstrādnieks. Miris ar insultu 1923. g. 17. martā. Apbedīts Rīgā, Meža kapos.

Precējies ar Ellu Kupuru (dz. 1882. g. 18. martā). Otrreiz precējies 1914. g. ar Annu Lībeku.

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

D. Marksa uzskati par vēsturi un tautības ideja. Rīga, 1907.

A. LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 115. l.; Konstantina Gaigala autobiogrāfija. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1923. Nr. 1; Leitāns P. Atmiņas par Latvijas tiesu darbības sākumu. Jurists. 1937. Nr. 1/2, 16. lp.; EVP.

No tieslietu ministra V. Holcmaņa atmiņām par K. Gaigalu: “*Vadot tiesas nodaļu, Gaigals pierādīja ne tikai savu tiesneša apzinīgumu un juridisko erudīciju, bet arī laba administratora spējas. Kad pacēlās jautājums par Tiesu palātas Kriminālā departamenta sastāva papildināšanu, tad vienīgais kandidāts uz palātas tiesneša amatu bija Gaigals. [...] Gaigals nepiedēdēja pie tiem tiesnešiem, kuri savu darbu dara ātri. Nē, viņš strādāja, varbūt, gausāk kā tiesnešu vairākums, bet viņa darbā pierādījās Gaigala lielā apzinība. Katras prāvas atrisināšana priekš Gaigala bija vesels problems. Katru lietu viņš izanalizēja līdz galam, pārdzīvoja to un tikai tad stājās pie lietas izspriešanas. Vienā no lielākām ierēdņu prāvām, kura Palātā izspriesta, Gaigals bija referents. Pārsteidzošs ir tas darbs, kuru Gaigals veicis, sagatavojoties uz šo prāvu. Veselas sīki pierakstītas burtnīcas, kurās lietas sastāvs sistematizēts, apliecina to uzmanību, ar kuru Gaigals bija izpildījis savu referenta pienākumu. Gaigals bija humāns, bet taņī pašā laikā varēja būt arī bargs tiesnesis. Humāns taņī ziņā, ka nepielaida apvainotā notiesāšanu bez noteiktiem vainīguma pierādījumiem. Bažas par to, ka var gadīties nevainīga apvainotā notiesāšana, izsacīja Gaigals vēl īsi priekš pēdējās sēdes, kurā viņš piedalījās un beidzot saslima, šīs bažas viņu mocīja pat uz nāves gultas pēdējos murgos. Bet kad vainīgums bija pierādīts, tad Gaigals spēja pārvērsties par stingru tiesnesi, kurš bargi sodīja tā godīguma pārkāpšanu, kurš tik raksturīgi viņam pašam piemita [...] paliekamu pieminēkli Gaigals sev cēlis, radot Sodu likumu terminoloģiju latviešu valodā. 1921. gada 16. oktobrī Gaigals tika iecelts par manis reorganizētās Sodu likuma pārstrādāšanas komisijas locekli. Viņš ņēma dalību Sodu likumu pirmās nodaļas (noziedzīgi nodarījumi un sodi vispār) un 2.–8. nodaļas (politiskie un reliģiskie noziegumi) izstrādāšanā. Šo nodaļu terminoloģija un valoda Gaigala radīta. Pie šī darba Gaigals strādāja līdz pēdējam brīdim, vēl 3 dienas pirms nāves piedaloties komisijas sēdē, kurā galīgi tika apstiprināts Gaigala proponētais 2.–8. nodaļas teksts. Bet arī Sodu likumu pārējo nodaļu tekstu rediģēja Gaigals. [...] Gaigals šķīrās no mums negaidīti. Tie, kuri stāvēja viņam tuvāki, gan zināja, ka viņš lielā mērā pārpūlējies.” (Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1923. Nr. 1)*

GAIGALS Rūdolfs Kārlis Zigrīds (1892–pēc 1939)

Dzimis 1892. g. 22. sept. Lugažu mācītājmuižā (tag. Valkas teritorijā) mācītāja ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Marija Alīda Elizabete, dz. Rogere. Latvietis, luterticīgs.

Pēc T. Grīnberga proģimnāzijas Valkā beigšanas no 1906. g. līdz 1911. g. mācījies Bērzaines ģimnāzijā (Keizara Aleksandra II

Rūdolfs Gaigals (1892–pēc 1939)

ģimnāzijā Bērzinē pie Cēsīm). 1911. g. uzsācis tieslietu studijas TU, vēlāk pārgājis uz MU. 1. pasaules kara laikā 1916. g. okt. mobilizēts Krievijas armijā, iedalīts 2. rezerves automobiļu rotā, motociklistu komandā. 1917. g. pavasarī slimības dēļ atvaļināts uz četriem mēnešiem, 1917. g. jūn. beidzis MU Juridisko fakultāti ar I šķ. diplomu. 1917. g. jūn.–okt. zvērīnāta advokāta palīgs Maskavā, 1918. g. pavasarī pārcēlies uz Kazaņu. No 1918. g. marta sekretārs Kazaņas gub. tekstilrūpniecības administrācijas iestādēs. 1919. g. dec. mobilizēts Sarkanajā armijā, rezerves armijas autopārvaldes Ekspluatācijas un autoremonta nodaļas priekšnieks. 1920. g. dec. nosūtīts rezerves armijas štāba rīcībā, atvaļināts kā Latvijas pilsonis. Sakarā ar neiespējamību uzreiz atgriezties Latvijā vairākus mēnešus atkal strādājis gub. tekstilrūpniecības administrācijas iestādēs. Pēc Kronštates nemieriem 1921. g. pavasarī Kazaņā apcietināts un apvainots “pretpadomju noskaņojumā”, 1921. g. 14. apr. atbrīvots.

1921. g. maijā atgriezies Latvijā. 1921. g. jūn. sācis darbu Rīgas mirtiesā, 21. jūl. apstiprināts par papildu mirtiesnesi Rīgas apgabaltiesā; strādājis dažādu Rīgas pilsētas iecirkņu mirtiesnesu, Valkas un Valmieras mirtiesnesu pakļautībā 2. kriminālnodaļā, 1. civilnodaļā. No 1923. g. 11. okt. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. civilnodaļā. 1939. g. 5. dec. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. Izceļojis uz Vāciju. Iespējams, ka darbojies Vācijas Tieslietu ministrijā.

Precējies 1928. g. 21. janv. ar Olgu Katrīnu Krūzi (dz. 1905. g. 8. aug. Limbažu pag.), meita Astrīda Margarēte (1928. g. 16. dec.–2006. g. 4. martā Sandjego, Kalifornijas pavalstī, ASV); 1933. g. 24. janv. šķīries. Otrreiz precējies 1935. g. 1. jūn. ar vācieti Metu Elizabeti Sofiju Blūmentāli (dz. 1899. g. 24. dec. Pēterburgā), dēls Georgs Kārlis Zigismunds (dz. 1938. g. 26. jūl.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 331., 332. l.; EVP.

No R. Gaigala 1921. g. 14. jūl. rakstītās autobiogrāfijas: “*Tūlīt pēc atsvabināšanas [no Sarkanās armijas 1920. g. decembrī] aizbraukt uz mājām es nevarēju, jo ešelona nebija, un tādēļ es atkal pieteicos strādāt Tekstilnodaļā. Šā gada pavasarī, pēc Kronštates nemieriem, Tatāru Republikas Čeka mani apcietināja “za antisovetskoje nastrojenije [pretpadomju noskaņojumu – red.]”. Izlaists no cietuma es tiku 14. aprīlī š. g. tikai kā Latvijas pavalstnieks, zem mutiski man pasludinātā nosacījuma nekavējoties izbraukt uz Latviju ar gatavojamo tanī laikā ešelonu. Ar šo ešelonu es pārbraucu Zilupē 14. maijā š. g. un pēc atvaļināšanas no bēgļu karantīnas aizbraucu uz savu pastāvīgo dzīves vietu – Valku, kur man pieder nekustams īpašums un dzīvo mana māte ar māsu.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 332. l., 13. lp.)

Frīcis Gailītis (1883–1942)

GAILĪTIS Frīcis Aivess (1883–1942)

Dzimis 1883. g. 25. jūl. Nītaures pag. Krīgaļos gruntnieka un pag. rakstveža ģimenē. Tēvs Jānis, māte Emīlija, dz. Grunte. Latvietis, luterticīgs.

1892.–95. g. mācījies Nītaures draudzes skolā, no 1895. g. Rīgas pilsētas ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1904.–06. g. studējis tieslietas MU, 1906.–09. g. studējis tieslietas TU. 1911. g. janv. beidzis studijas MU kā eksternis. Studiju laikā Maskavā darbojies studentu korporācijā “Fraternitas Moscoviensis”. 1909.–10. g.

strādājis par mājskolotāju. No 1911. g. jūn. Novočerkaskas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts (kolēģijas sekretāra rangā). 1913. g. febr. iecelts par vecāko tiesamatu kandidātu Novočerkaskas Tiesu palātā, 1913. g. martā iecelts par Donas karaspēka apg. Taganrogas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesi. 1913. g. nov. pārcēlies uz Rīgu. No 1914. g. febr. zvērināta advokāta J. Graudiņa palīgs Rīgā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. dzīvojis Cēsīs. No 1917. g. zvērināts advokāts.

Bijis Latvijas Tautas padomes locekļa substitūts no Republikāņu saraksta. No 1918. g. 16. dec. (sākot ar 5. dec.) līdz 1920. g. 6. febr. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs. No 1920. g. 19. febr. zvērināts advokāts Rīgā. Bijis Zemkopības ministrijas un Latvijas Bankas juriskonsults. 20. gados atņēmta prakse uz trim mēnešiem sakarā ar nekorektu rīcību Rīgas Jūrmalas kazino afēras lietā. Saimniekojis savā lauku saimniecībā un Krīgaļu dzirnavās Nītaures pag. Bijis Nītaures Piensaimniecības sabiedrības priekšsēdētājs un Nītaures Krājaizdevu sabiedrības valdes priekšsēdētājs. 1928.–34. g. darbojies LZS (bijis Nītaures pag. nodaļas priekšsēdētājs), 1928. g. kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no LZS saraksta (nav ievēlēts).

Padomju okupācijas laikā 1941. g. martā nacionalizēta piederošā zemes īpašuma lielākā daļa Nītaures pagastā. 1941. g. 14. jūn. Rīgā padomju varas iestāžu apcietināts. Izvests uz Soļikamskas soda nometnēm. 1942. g. 8. apr. piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1942. g. 26. maijā cietumā Molotovā (tag. Perma).

Precējies ar Renāti Marčilgeri (dz. 1892. g. 28. janv.), dēls Fricis Haralds (dz. 1924. g. 24. maijā), padēls Viktors (1914. g. 26. okt.–2005. g. ASV; inženieris); šķīries 1940. g.

Bijis studentu korporācijas “Fraternitas Moscoviensis” (vēlākās “Fraternitas Lettica”) biedrs. Pēc tam studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 116. l.; 7354. f., 1. apr., 217. l.; 2996. f., 7. apr., 2009. l.; 3282. f., 1. apr., 120. l., 13. lp.; 3727. f., 1. apr., 22. l., 273., 276., 277., lp.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-6615. l.; Latvijas Tautas padomes stenogramu satūra rādītājs. Rīga, 1925, 33. lpp.; LDG; EVP; Liepiņš E. Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. Sidneja, MCMLXX, 170. lpp.; AL; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 88. lpp.; LA 1919–1945.

No F. Gailiša 1920. g. 19. janv. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: “*Kad 1918. g. decembra mēnesī es negaidīti tiku iecelts par Rīgas Apgabaltiesas priekšsēdētāju, no visām pusēm tika izteiktas dibinātas šaubas, vai šis amats būs man pa spēkam un vai es varēšu uzturēt tiesu vajadzīgos augstumos. Tiesa tika pārņemta no okupācijas varas decembra vidū un līdz lielinieku iebrukumam viņas darbība necik nevarēja attīstīties. Ista darbība sākās tikai jūnija mēneša beigās pagājušā gadā. Pirmā laikā, kamēr tiesas darbinieki paši jutās jauni un nedroši, kamēr vēl vecais krievu laiku Tiesas priekšsēdētāja oreols bija visiem svaigā atmiņā, kamēr tiesas saimīte bija maziņa un viņas darbība niecīga, likās it kā pievestas šaubas neattaisnotos un viss ietu gludi. Bet jo vairāk tiesas darbība un viņas sastāvs sāka izplesties, un jo vairāk priekšsēdētāja vadošai lomai vajadzēja parādīties kā visu sakausējošai un vadošai, jo vairāk šī vadošā un noteicošā loma sāka izslīdēt no manām rokām, neskatoties uz manām pūlēm un*

ārkārtīgi lielo spēku un enerģijas pielikšanu Tiesu iekārtas darbā, es pamazām nācu pie dziļas pārliecības, ka es esmu nevis Tiesai pa priekšu, bet tai nopakaļis, un ka organizācijas vietā Rīgas Apgabaltiesa sāk iet pretim dezorganizācijai. Ilustrācijas dēļ es pievēršos tikai vienu piemēru. Augsti cīnītās vietējās vācietības darba spējas un zināmā nozīmē arī viņas morāli, un būdams tānī pārliecībā, ka pie Latvijas uzbūves ir jāizlieto un jāpievelk visi tie spēki, no kuriem šīs uzbūves darbs varētu profitēt, es biju un esmu tānī pārliecībā, ka Latvijai vajaga saistīt un ieinteresēt šai darbā arī Latvijas cittautības. Izejot no šī redzes stāvokļa, es izgāju uz to, ka pievilkt Tiesas amatos tik daudz labākos cittautību spēkus, cik tik tas ir iespējams, uzturot pie tam tīru Tiesas latvisko apziņu un latvisko majoritāti. Šinī ziņā es uzdāros uz citādu tendenci, kā savās kolēģijas aprindās, tā arī pa daļai augstākās Tiesu un Valdības aprindās un – es paliku apakšā. Sekas bija tādas, ka ātri vien aprūka lietderīgu kandidātu un amati bija jādod gandrīz katram, kas gadījās pie rokas. Pie tādiem apstākļiem nebūt nav jābrīnās, ka pēdējās dienās 2 izmeklēšanas tiesnešiem – latviešiem bija jādod padoms iesniegt atlūgumus no amata, jo par viņu kukuļu ņemšanu un izspiešanu sabiedrībā gāja tāda slava, ka lieta varētu beigties priekš Tiesas ar skandālu, ja uz to nereaģētu jau pie laika. Kādu trešo tiesnesi Apgabaltiesa ir bijuse spiesta lūgt atstādināt no amata galīgas darba spējas dēļ. Neskatoties uz to visu, Latvijas sabiedrības viena daļa ar "Sociāldemokrātu" priekšgalā ir turējuši par pareizu Rīgas apgabaltiesu sistēmātiski apkarot par viņas vācisko tendenci [...]. Cik maz respektē Tiesu citas Valsts iestādes un amata personas, tas redzams no neskaitāmiem Miera- un Izmeklēšanas tiesnesu incidentiem ar policiju un kara iestādēm un maniem personīgiem incidentiem ar augstāko kara priekšniecību Siguldas mīertiesneša un Madonas izmeklēšanas tiesneša lietās, kur vietējie komandanti uzdod (!) minētiem tiesnešiem nekavējoši izvērties no viņu ieņemtām telpām un šo pavēli arī ar varu izpildījuši. Šinīs lietās es neesmu it nekā panācis. Pie šādiem incidentiem bez šaubām labu tiesu vainīgi paši tiesneši, kuri nespēj uzturēt savu prestižu, kas savukārt ir sekas no vāja tiesnešu materiāla. Jāatzīstas, ka arī iekšējā Apgabaltiesas dzīve nav tīra no stikām intrigām un citām nevēlamām parādībām, kuras pēc manām domām ir iznīcināmas tikai ar ciešu un autoritāru roku. Ārkārtīgi grūtais darbs sabojājis manu veselību. Bez tam esmu divu lauku māju īpašnieks. 1917. g. šīs mājas ar visu iedzīvī un inventāru vārda pilnā nozīmē no kara spēka un uguns noslaucītas no zemes. Manas saimniecības faktiskā vadītāja – māsa ir tagad miruse. Lai atjaunotu un vadītu saimniecību, lielākais laiks man būs jāpavada uz laukiem, kas nekādā ziņā nav savienojams ar manu amatu. Pamatojoties uz augšminēto, es pēc ilgas pārdomāšanas nācu pie slēdziena, lūgt atsvabināt mani no man uzticētā [...] amata un laipni lūdzu stādīt priekšā šo manu lūgumu instances instances kārtībā Ministru kabinetam." (LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 116. l., 7.–8. lp.)

GEIDE Jānis (arī Jānis ĢEIDE, Žanis GEIDE; 1887–pēc 1941)

Dzimis 1887. g. 7. dec. Matkules pag. Koguļu muižas kalpa ģimenē. Tēvs Didzis, māte Ieva. Latvietis, luterticīgs.

19. gadsimta 90. g. beigās ģimene pārcēlusies uz Rīgu. Mācīties elementārskolā un līdz 1906. g. Aleksandra ģimnāzijā. 1907. g. pārcēlies uz Pēterburgu, kā eksternis nokārtojis vidusskolas gala pārbaudījumus Vedenskas ģimnāzijā Pēterburgā. No 1909. g. studējis PU Juridiskajā fakultātē (1914. g. beidzis tieslietu studijas ar apliecību par kursu noklausīšanos). 1. pasaules kara laikā 1916. g. mobilizēts Krievijas armijā, dienējis 6. sapieru rezerves bataljonā. Pēc 1917. g. Februāra demokrātiskās revolūcijas Krievijā 1917. g. vasarā beidzis inženieru kara skolu Pēterburgā, praporščiks 44. kājnieku divīzijas inženieru rotā. Pēc 1917. g. Oktobra lielinieku apvērsuma Krievijā 1918. g. sākumā atvaļināts no armijas. 1918. g. vasarā mobilizēts Sarkanajā armijā, dienējis dažādās karaspēka daļās, no 1919. g. marta latviešu strēlnieku divīzijā (Padomju Latvijas armijas 1. divīzijā), bijis divīzijas štāba sakaru

Jānis Geide (1887–pēc 1951)

priekšnieks un sakaru bataljona komandieris. 1921. g. 1. apr. atvaļināts kā Latvijas pilsonis.

Atgriezies Latvijā. 1921. g. 5. jūl. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā; strādājis svarīgu lietu izmeklēšanas tiesneša, Rīgas mirtiesnešu pakļautībā, 1. un 2. kriminālodaļā. No 1923. g. papildu mirtiesnesis. 1926. g. okt. beidzis tieslietu studijas LU. No 1926. g. 16. nov. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālodaļā (1939. g. dec. iecelts par tās vadītāju). Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 1. aug. iecelts par Galvenās pensiju komisijas locekli, 1940. g. 1. nov. par cietuma Nr. 1 (bij. Rīgas Centrālcietuma) Administratīvās komisijas priekšsēdētāju. Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 4. janv. uzdots pagaidām organizēt un vadīt Rīgas apgabaltiesas Kriminālkolēģiju, pārņemot no bij. apgabaltiesas kriminālodaļām darbvedību un lietas. 1941. g. 24. janv. atbrīvots no amata. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. dec. Latvijas ģenerālpag. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1921. g. 27. aug. ar skolotāju Annu Mariju Manguļi (1885. g. 18. apr. Slokas draudzē–1932. g. 25. jūl.). Otrreiz precējies 1933. g. 12. jūl. ar Mildu Albertīnu Rubīnu (dz. 1903. g. 23. janv. Kokneses pag.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 340. l.; 7427. f., 1. apr., 9036. l.; LUAJ.

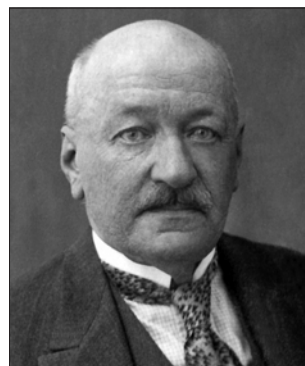
No 1923. g. 24. maija Rīgas apgabaltiesas eksaminācijas komisijas protokola: *"Komisija, sastāvoša no priekšsēdētāja A. Būmaņa, priekšsēdētāja biedra J. Jaks-
tiņa, V. Daukšas un prokurora A. Vihmaņa, pārbaudīja Jāņa Geides juridiskās zināšanas, piemērojoties Tiesu iek[ārtas] lik[uma] 409. pantam, un atzina, ka Geide ir pietiekoši praktiski sagatavots, lai spētu patstāvīgi nodarboties tiesu lietās."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 340. l., 25. lp.)

GOBIŅŠ Miķelis (1866–1931)

Dzimis 1866. g. 29. okt. Kārdabā pareizticīgo garīdznieka ģimenē. Tēvs Andrejs. Latvietis, pareizticīgs.

Mācījies ģimnāzijā Rīgā. Ģimene pārcēlusies uz Kuldīgu, kur beidzis vietējo ģimnāziju. No 1888. g. studējis MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1892. g. ar II šķ. diplomu). Darbojies Maskavas Latviešu studentu vakarā. Atgriezies Latvijā, bijis zvērināta advokāta A. Stērstes (Stērstu Andreja) palīgs Jelgavā, no 1897. g. zvērināts advokāts turpat. 1901. g. martā iecelts par Jelgavas–Bauskas Zemesgrāmatu nodaļas sekretāru. 1. pasaules kara laikā 1915. g. devies bēgļu gaitās uz Iekškrīeviju.

1918. g. atgriezies Latvijā. 1918. g. 19. dec. iecelts par Latvijas Senāta senatoru. 1919. g. janv. palicis Rīgā un lielinieku varas laikā strādājis Padomju Latvijas Tieslietu komisariātā, Likvidācijas nodaļā. No 1919. g. 2. okt. Kriminālās kasācijas departamenta priekšsēdētājs. No 1922. g. okt. bijis Augstākās disciplinārās

Miķelis Gobiņš (1866–1931)

tiesas priekšsēdētājs, 1919.–22. g. juriskonsults Tieslietu ministrijā. Izdevuma "Tieslietu Ministrijas Vēstnesis" pirmais redaktors. No 1924. g. bijis a/s "Rīgas Uniona banka" padomes priekšsēdētājs. Miris 1931. g. 27. janv. Rīgā. Apbedīts Meža kapu Garnizona draudzes kapu nodaļījumā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO II šķ.

Precējies. Sieva Helēne Elizabete Šarlote (dz. 1865. g. 5. janv.), meita Tatjana (dz. 1902. g. 30. jūl.). Otrreiz precējies ar Mariannu Elīzu Baltiņu (dz. 1871. g. 21. febr.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 346. l.; Būmanis A. Miķelis Gobiņš. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1931. Nr. 1; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 84. lpp.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa rakstītā M. Gobiņa nekrologa: "*G[obiņš] bij ārkārtīgi smalks analitiķis; viņš neizšķīta neviena jautājuma, pirms nebija izpētījis visas iespējamās varbūtības, visus pro [par] un contra [pret], un to izdomāšanā viņš izrādīja apbrīnojamu asprātību; tikai jāsaka, ka šai ziņā viņš nereti gāja par tālu un, aizmirdams, ka "minima praetor non curat" ["par sīkumiem pretors (augsta amatpersona Romā) nerūpējas" – red.], piegrieza pārāk daudz vērības samērā maznozīmīgiem sīkumiem. Varbūt, ka tas bija par iemeslu, ka viņš pats gandrīz nekā netika uzrakstījis, jo kas vienā mirklī bija radīts, nākošā jau bija nokritizēts un iznīcināts [...] Personīgā dzīvē G[obiņš] bij interesants cilvēks, omulīgs sarunu biedrs, mīļš kolēģis."* ("Tieslietu Ministrijas Vēstnesis" 1931. g. Nr. 1)

Jānis Graudiņš (1871–1938)

GRAUDIŅŠ Jānis (1871–1938)

Dzimis 1871. g. 13. sept. Salgales pag. lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Juris, māte Lība, dz. Berzinska. Latvietis, pareizticīgs.

Vairākus gadus strādājis par tautskolotāju. Beidzis Jelgavas ģimnāziju (1896. g.) un MU Juridisko fakultāti ar II šķ. diplomu (1900. g.). 1900. g. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Jelgavas apgabaltiesā, apstiprināts gubernas sekretāra rangā. Bijis zvērināta advokāta A. Zumberga palīgs Cēsīs, pēc tam zvērināts advokāts Cēsīs, vēlāk Rīgā. 1914. g. dec. pieteicies uz notāra amata vakanci Rīgā, 1915. g. janv. izturējis notāra zināšanu pārbaudījumu Rīgas apgabaltiesā, notāra amatā nav iecelts. Darbojies Jelgavas Latviešu biedrībā, Cēsu Saviesīgā biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, Rīgas Latviešu amatnieku palīdzības biedrībā, "Biedrībā priekš latviešiem ar augstāko izglītību" (valdes sekretārs) u. c. latviešu organizācijās, bijis Jaunā Rīgas teātra padomes loceklis. Darbojies kā aizstāvis politiskās prāvās, vairāku latviešu laikrakstu un žurnālu apgādos. 1. pasaules kara laikā bijis Baltijas Bēgļu apgādāšanas komitejas loceklis, 1917. g. Krievijas Pagaidu valdības izmeklēšanu komisiju loceklis.

1919.–1920. g. dec. Latvijas Senāta senators. No 1920. g. 9. dec. zvērināts advokāts Rīgā. 1921.–25. g. Zvērinātu advokātu padomes loceklis. 1925. g. nov. apstiprināts par Rīgas pilsētas notāru. Piedalījies 1933. g. izdotā Sodlu likuma izstrādē kā Zvērinātu advokātu padomes pārstāvis Tieslietu ministrijas komisijā. 1933. g. 4. apr. bijis viens no Latvijas Notāru biedrības dibinātājiem. Darbojies vairākās kredītiestādēs, Rīgas Latviešu labdarības biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā, Latvijas Jahtklubā, Latvijas Republikas Auto klubā u. c. sabiedriskajās organizācijās,

bijis Rīgas Komercbankas padomes priekšsēdētāja biedrs. Miris 1938. g. 5. maijā Rīgā. Apbedīts Salgaļes pag. Zosēnu kapos.

Precējies ar Olgu Verbu (dz. 1887. g. 10. okt.), meita Klaudija (dz. 1909. g. 13. nov.); 1937. g. 19. janv. šķīries.

Studentu biedrības "Zemgalija" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 234. l.; LVD; Jaunākās Ziņas. 1938. g. 6. maijs; Antons M. Notārs Jānis Graudiņš (1871.–1938.). Jaunākās Ziņas. 1938. g. 7. maijs; EVP; Liepiņš E. Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. Sidneja, MCMLXX, 162. lpp.; LA 1919–1945; LN.

No J. Graudiņa nekrologa laikrakstā "Jaunākās Ziņas" 1938. g. 6. maijā: "*Nelaiķis slimoja ar mazasinību un no š. g. 3. janvāra atradās slimības gultā. [...] Priekškāra [domāts "pirms 1. pasaules kara" – red.] laikos Graudiņš bija populārs kā aizstāvis politiskās lietās.*"

GRAVA Jēkabs sk. GRĪNBUSŠ Jēkabs

GREIERS Vilis (1891–1950)

Dzimis 1891. g. 7. apr. Zaļenieku pag. Puktos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Kristaps, māte Lavīze. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Šķības pagastskolā, no 1902. g. Jelgavas ģimnāzijā (beidzis 1912. g.). 1912.–16. g. noklausījies pilnu mācību kursu MU Juridiskajā fakultātē. Atgriezies Latvijā, nodarbojies ar lauksaimniecību. Lielinieku varas laikā 1919. g. sākumā bijis Jelgavas pilsētas administrācijas Apgādes nodaļas Malkas sekcijas kancelejas ierēdnis, pēc vācu okupācijas karaspēka ienākšanas uz laiku apcietināts.

1919. g. 3. sept. iecelts par Rīgas apgabaltiesas 1. krimināl-nodaļas sekretāra palīga v. i. (25. nov. atcelts no amata uz kara laiku). 1919. g. 23. okt. mobilizēts Latvijas armijā, dienējis 1. Studentu bataljonā, Vidzemes divīzijas kara izmeklēšanas tiesneša birojā, kareivis, rakstvedis kaprālis. 1920. g. okt. atvaļināts. 1920. g. 21. jūl. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā, 1921. g. 2. febr. Tiesu palātā; komandēts Rīgas apgabaltiesas prokurora rīcībā. 1921. g. maijā–sept. piekomandēts Jelgavas apgabaltiesas prokuroram. 1921. g. 24. sept. iecelts par vecāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā Jelgavas apgabaltiesas prokurora rīcībā (prokurora biedra v. i.). No 1924. g. 5. jūn. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis; strādājis 1. krimināl-nodaļā. 30. gadu sākumā darbojies Radikāldemokrātiskajā partijā, bijis Latvijas Tiesnešu biedrības, Daugavpils Šaha biedrības, Daugavpils Mednieku biedrības biedrs.

Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Daugavpils apgabaltiesas loceklis 1. krimināl-nodaļā. Otrreizējās padomju okupācijas laikā 1944. g. 24. sept. apcietināts Zaļenieku pag. Puktos. 1946. g. 23. martā piespriesti astoņi gadi ieslodzījuma, sodu izcietis Vorkutā, Sevželdorlagā. Miris 1950. g. 8. apr. ieslodzījumā.

Akadēmiskās vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 63. l.; 1536. f., 26. apr., 124. l.; 1612. f., 12. apr., 33. l.; LNA LVA, 1986. f., 1. apr., 36046. l.

Vilis Greiers (1891–1950)

No Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja F. Zilbera 1924. g. 15. maija raksta tieslietu ministram J. Arājam: “*Latgales apgabaltiesa stādīja Jums priekšā iecelšanai par Latgales apgabaltiesas locekli līdzšinējo Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedri Vili Greieru. Latgales lietu ministris Džeņa kungs no savas puses solīja nekādu iebildumu pret Greiera iecelšanu tiesas locekļa amatā necelt. Vilis Greiers [...] ir ieguvis lielu praksi krimināllietās, ir arī ļoti spējīgs un darbīgs cilvēks un labs kolēģis un kā tādu viņu pazīstam [...] Še, Latgales apgabaltiesā, Greiers ir domāts darbam 1. kriminālnodaļā, kurā šobrīd ir ļoti daudz darba un trūkst viena tiesneša. Lai par vasaras vakanto laiku nerastos sastrēgumi nodaļās, mēs te arī par vasaras laiku turpināsim darbu pilnā gaitā, bez pārtraukumiem, bet mums nepieciešams ir no 1. jūnija tiesnesis, kādēļ es apgabaltiesas un prokuratūras vārdā griežos pie Jums, Ministra kungs, ar lūgumu no savas puses veicināt Greiera ātrāku iecelšanu [...] Atļaujies vēl ziņot, ka bez Greiera mēs nevaram veikt darbu, jo viņš ienāk arvien vairāk un 1. kriminālnodaļai mēnešā pie nepilna sastāva jāizšķir ne mazāk par 90 lietām. Tiesneši ir noguruši no darba un nepieciešams ir pilns tiesnešu sastāvs.*” (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 33. l., 11., 12. lp.)

No studentu vienības “Austrums” vecbiedra A. Berķa atmiņām: “*1944. gada vasarā Daugavpils apgabaltiesa tika evakuēta uz Jelgavu. Tiesneši ar saviem piederīgiem un tiesu darbiniekiem bija apstājušies Jelgavas apgabaltiesas namā. 20. jūlija pēcpusdienā krievu lidmašīnas apgabaltiesas namu sabumvoja; ēku skāra vairākas bumbas, un pāris no tām eksplodēja telpas iekšpusē. Vispārējā apjukumā un lielā steigā ļaudis Jelgavu atstāja un izklīda. Naktrī Jelgavā ienāca krievi. Pēc tam par Vili Greieru nekas nav zināms.*” (Lerhis Ainārs (sast.). “Austrums” 125 gados (1883–2008). Rīga, 2008, 329. lpp.)

GRĪNBUSŠ Jēkabs (no 1940. g. jūn. Jēkabs GRAVA; 1890–1945)

Dzimis 1890. g. 16. martā Cēres pag. Putneses Jaunzemjos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Lavīze, dz. Kuble. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Kandavas pagastskolā, no 1905. g. Tukuma pilsētas skolā (pēc gada izstājies). No 1906. g. mācījies Tukuma pilsētas tirdzniecības skolā, pēc kuras beigšanas 1913.–16. g. studējis Rīgas Politehniskajā institūtā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. devies bēgļu gaitās uz Iekškrīeviju. No 1915. g. jūn. strādājis dažādos amatos (par kantoristu, grāmatvedības nozarē u. c.) Rīgas–Orlas dzelzceļa valdē. 1917. g. martā no galvenās grāmatvedības komandēts uz Rīgas–Orlas dzelzceļa valdes Pārtikas daļu (vēlāk pārdēvēta par Rīgas–Orlas dzelzceļa valdes Galveno pārtikas komiteju un Padomju Latvijas Pārtikas komisariātu), kur strādājis līdz 1919. g. martam.

1919. g. martā atgriezies Latvijā kā dzelzceļa ierēdnis. No 1919. g. 1. jūl. strādājis Latvijas Dzelzceļu virsvaldē (1922. g. apr.–1927. g. janv. Centrālās grāmatvedības nodaļas vadītājs; amats likvidēts). 1919. g. okt. brīvprātīgi iestājies Rīgas dzelzceļa mezglā apsardzības rotā. Atrazdamies karadienestā, kā civilpersona piedalījies Rīgas aizstāvēšanas cīņās okt. un nov. No 1920. g. studējis LU tautsaimniecību, no 1923. g. tieslietas (1926. g. beidzis Tiesību nodaļu). 1927. g. 5. febr. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā (1928. g. 7. dec. par vecāko tiesamatu kandidātu); strādājis 2. civilnodaļā, 2. kriminālnodaļā, Rīgas iecirkņu izmeklēšanas tiesneša pakļautībā, Rīgas iecirkņu miertiesnešu pakļautībā, no 1929. g. janv. Valkas apr. 1. iecirkņa miertiesneša pakļautībā. No 1929. g. 4. jūl. papildu miertiesnesis Rīgas apr. 5. iecirknī (Nītaurē), no 1930. g. 28. maija miertiesnesis turpat, no 1932. g. jūn. Rīgas pilsētas 15. iecirknī. 1931.–32. g. pasniedzis sabiedrisko

audzināšanu Nītaures papildu skolā. 1937. g. 19. febr. ar tieslietu ministra H. Apsīša rīkojumu iecelts arī par Tieslietu ministrijas pārstāvi Rīgas ostas padomē (līdz 1938. g. janv.). No 1938. g. 13. janv. Jelgavas apgabaltiesas loceklis. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Strādājis Latvijas PSR Pārtikas rūpniecības tautas komisariāta Alkoholisko un bezalkoholisko dzērienu rūpniecības trestā. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālpag. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Jelgavas apgabaltiesas loceklis kriminālnodaļā. Miris 1945. g. 2. janv. Cēres pag. Straumēnos. Apbedīts Cēres pag. Kīšu kapos.

Neprecējies.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 369. l.; 7427. f., 1. apr., 1751. l.; LVD; EVP; Tēvija. 1945. g. 14. janv.; LUAJ.

No J. Grīnbuša 1927. g. 22. janv. rakstītās autobiogrāfijas: *"Mēs esam trīs brāļi, no kuriem vecākais – Eduards ir vecāks par mani par apm. 3 gadiem, bet jaunākais – Jānis, jaunāks par mani par apm. 6 gadiem, un viena pusmāsa, dzim. Trīne Rozīte, ar kuru mums viena māte [...] Savu bērnību es pavadīju vecāku mājās. No 7 līdz 15 gadu vecumam pa vasaru gāju ganos, ganīju lopus, bet pa ziemu apmeklēju Kandavas pagastskolu. Kad biju sasniedzis 15 gadu vecumu un tiku iesvētīts, no kura brīža, kā mēdza sacīt, nu biju iestājies pieaugušu ("lielu") cilvēku kārtā, vajadzēja izvēlēties arī turpmākās dzīves gaitas virzienu un nodarbošanos. Galvenām kārtām uz mātes pamudinājumu apņēmos turpināt izglītību, lai nebūtu jāiet citu svešu ļaužu gaitās un klausās, jo vecāku mājās visiem darba un maizes vairs ilgi pietikt nevarēja."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 369. l., 17. lp.)

No J. Grīnbuša 1932. g. 18. apr. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: *"Sakarā ar Rīgas pils. XV. iecirkņa miertiesneša Grigorija kunga aiziešanu pensijā un minētā iecirkņa miertiesneša vietas atbrīvošanos, pagodinot lūgt piešķirt man Rīgas pils. miertiesneša XV. iecirkņa pārzināšanu, pārceļot mani no Rīgas apr. 5. iecirkņa uz Rīgas pilsētas XV. iecirkni."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 369. l., 53. lp.)

GRODSALA Ēriks Mārtiņš sk. FELDMANIS Ēriks Mārtiņš

GROTS Jekabs (1888–1942)

Dzimis 1888. g. 15. maijā Saikavas pag. Kazaiņos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Anna, dz. Bušmane. Latvietis, luterticīgs.

1896. g. ģimene pārcēlusies uz Rīgu. 1897. g. sākumā mācījies Rīgas Nikolaja I ģimnāzijas sagatavošanas klasē, no 1897. g. rudens Aleksandra ģimnāzijā Rīgā (beidzis 1907. g.). No 1907. g. studējis tieslietas TU (beidzis 1913. g.). Studiju laikā pasniedzis privāttundas. 1913.–15. g. zvērīnāta advokāta V. Zāmuēla palīgs Rīgā (1. pasaules kara laikā no 1915. g. rudens evakuācijā Tērbatā, no 1916. g. Petrogradā). Pēc evakuēšanās uz Tērbatu strādājis arī Latviešu bēgļu komitejas Juridiskajā birojā.

1920. g. janv. atgriezies Latvijā. No 1920. g. febr. Ārlietu ministrijas juriskonsultācijas 3. šķ. sekretārs (no marta arī Prīzu tiesas sekretārs). 1920. g. apr.–okt. juriskonsultācijas Starptautisko

Jekabs Grots (1888–1942)

civiltiesību nodaļas vadītājs (atbrīvots no amata pēc paša lūguma). 1920. g. 1. sept.–1925. g. maijā Rīgas apgabaltiesas loceklis, 1925. g. 11. maijā–1934. g. janv. Tiesu palātas loceklis. 1922.–32. g. bijis arī juriskonsults Finanšu ministrijas Muitas departamentā, 1926.–40. g. arī Kuģniecības nelaimes gadījumu izmeklēšanas kolēģijas priekšsēdētājs. 1934. g. 23. janv. iecelts par Latvijas Senāta senatoru Civīlā kasācijas departamentā. Rīgas Latviešu biedrības runasvīrs, no 1929. g. brīvmūrnieku ložas “Jāņuguns” loceklis, bijis arī Rīgas Latviešu biedrības, Latvijas Sabiedriskā kluba, Latvijas un Igaunijas biedrības, Latvijas Tiesnešu biedrības, Patronāta biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. Bijis jurists referents Latvijas PSR Finanšu tautas komisariātā. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Izvests uz Soļikamskas soda nometnēm. 1942. g. maijā par “atbildīgu amatu ieņemšanu buržuāziskās Latvijas tiesu aparātā un cīņu pret revolucionāro kustību” piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1942. g. 17. jūn.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies 1917. g. 4. janv. ar Mariju Celmiņu (1892. g. 7. martā–1963. g. 15. apr.), dēls Pēteris Kārlis (1921. g. 14. janv.–2011. g. 13. jūl. Rīgā; bijis izsūtījumā), meita Anna Marija (1923. g. 4. dec.–2001. g. 9. jūn.; 1941.–56. g. izsūtījumā) un dēls Andrejs Jēkabs (dz. 1927. g. 22. martā; jurists).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 69. l.; 1536. f., 2. apr., 377. l.; 27. apr., 103. l.; 3727. f., 1. apr., 22. l., 274., 278. lp.; 2570. f., 14. apr., 524. l.; 1975. f., 1. apr., 11. l., 54. lp.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-9985. l.; LVD; EVP; LE (I) 1. sēj.; AL; LĀAD.

No J. Grota 1920. g. 5. aug. lūguma Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “Pārvaldu trīs vietējās valodas [...] Pēc universitātes beigšanas apmetos uz pastāvīgu dzīvi Rīgā, kur praktizēju kā zvērīnāta advokāta palīgs. Mans patrons bija zvērīnāts advokāts V. Zāmuels. Kara apstākļu dēļ 1915. g. jūlijā biju spiests Rīgu atstāt. [...] Šī gada janvārā mēnesī atgriezos atpakaļ no Padomju Krievijas un nodarbojos Latvijas Ārlietu ministrijā kā Starptautisko civiltiesību nodaļas vadītājs un kā sekretārs Latvijas Prīzu tiesā. Esmu Latvijas pavalstnieks. Vēlēdamies galīgi pāriet uz Tieslietu resoru, lūdzu Jūs, priekšsēdētāja kungs, stādīt mani priekšā kā tiesnesi pie Rīgas apgabaltiesas.” (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 103. l., 6. lp.)

No J. Grota 1931. g. 30. jūn. lūguma Ministru kabinetam: “Bez mana tiesneša amata Tiesu palātā vēl līdz šim darbojos Muitas departamentā kā juriskonsults un Kuģniecības nelaimes gadījumu izmeklēšanas kolēģijā kā priekšsēdētājs. Šī papildu darbība uz Tiesu iekārtas likuma 171. panta (1931. g. redakcijas) pamata pēc š. g. 1. jūlija iespējama tikai ar Ministru kabineta piekrišanu. Ieskatot, ka manis aprādītā blakus nodarbošanās nekonkurencē, nav pretrunā – red.] ar maniem tiešiem tiesneša amata pienākumiem, es pagodinātos lūgt Ministru kabinetu: neliegt manim atļauju darboties Muitas departamentā kā juriskonsultam un Kuģniecības nelaimes gadījumu izmeklēšanas kolēģijā kā priekšsēdētājam.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 377. l., 14. lp.)

GRUNDULIS Boriss (1889–1969)

Dzimis 1889. g. 26. apr. Rīgā pareizticīgo virspriestera ģimenē. Tēvs Karpis, māte Anna. Brālis Mihails Grundulis (sk.). Latvietis, pareizticīgs.

Pēc Rīgas Nikolaja I ģimnāzijas beigšanas 1909. g. uzsācis studijas MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913. g.). No 1913. g. dec. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1914. g. dec. vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis 2. kriminālodaļā, pēc tam bijis 1. kriminālodaļas sekretāra palīgs. 1. pasaules kara laikā 1916. g. sept. mobilizēts Krievijas armijā, dienējis Petrogradas šaujamieroču kaujas piederumu noliktavā. 1917. g. febr. paaugstināts par kara laika ierēdni. 1918. g. atvaļināts no armijas, pārcēlies uz Maskavu. No 1918. g. jūl. strādājis Galvenajā artilērijas pārvaldē, 1919.–21. g. darbvedis Centrālajā artilērijas rūpnīcu transporta birojā.

1921. g. nov. atgriezies Latvijā. 1922. g. 16. janv. iecelts par vecāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā; komandēts Rīgas apgabaltiesas prokurora rīcībā. 1922. g. martā iecelts par Jēkabpils iecirkņa izmeklēšanas tiesneša v. i., 1925. g. martā par Jelgavas apgabaltiesas papildu mirtiesneša v. i. (1925. g. 26. nov. par papildu mirtiesnesi). 1926. g. nov. uzdots pildīt Grīvas iecirkņa mirtiesneša v. i. (1926. g. dec. iecelts par Grīvas iecirkņa mirtiesnesi). No 1928. g. 14. febr. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā). Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latgales Patronāta biedrībā, Daugavpils Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā 1941. g. piedalījies Daugavpils apgabaltiesas darbības atjaunošanā.

Miris 1969. g. 29. dec. Rīgā. Apbedīts Miķeļa kapos.

Precējies ar Olgu Songinu (dz. 1889. g. 6. dec.), dēls Dmitrijs (dz. 1920. g. 22. febr.). Otrreiz precējies 1930. g. 10. aug. ar Aleksandru Trubeckoju.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 72. l.; 1612. f., 12. apr., 35. l.; EVP.

No Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja 1925. g. 20. marta raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam: "*Sakarā ar 2 izmeklēšanas tiesnešu vietu likvidēšanu Jelgavas apgabaltiesā, sākot ar 1. aprīli, Grundulis iesniedzis šē klāt pielikto lūgumu iecelt viņu par papildu mirtiesnesi pie Jelgavas apgabaltiesas. Apgabaltiesas Kopsapulce, apsprenduse šo lūgumu 21. martā, nolēma: lūgt Tiesu palātas Priekšsēdētāju atsaukt Borisu Grunduli no komandējuma kā Jēkabpils iecirkņa izmeklēšanas tiesneša viet[as] pag[aidu] izpildītāju un uzdot Grundulim pagaidām izpildīt papildu mirtiesneša pienākumus pie šīs Tiesas. Kopsapulces lēmumam par pamatu likts atzinums, ka no vienas puses Grunduļa izglītība un stāžs, kā arī apmierinoša strādāšana, izmeklēšanas tiesneša pienākumus izpildot, dod viņam pilnīgu tiesību ieņemt mirtiesneša amatu, no otras puses vērā jāņem, ka valsts valodas prasībā nācās konstatēt pie Grunduļa zināmus trūkumus, un tiesnešu vairākumam līdz šim nav bijis izdevības pārliecināties, cik tālu viņš šos agrākos trūkumus novērsis. Uz personīgiem novērojumiem dibinoties, es varu uzsvērt, ka Grundulis savus protokolus tagad raksta pats personīgi un pilnīgi apmierinošā valodā, tāpat sarunājas skaidrā valodā.*" (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 72. l., b. p.)

No B. Grunduļa 1940. g. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*Mans tēvs bija latvju valodas skolotājs un mācītājs – laukstrādnieka-bezzemnieka dēls un viņu audzināja brālīs, jo tēvs jau 5 g. vecumā palika bez tēva un mātes. Savu māti, kura bija krieviete, maz atceros, jo viņa mirusi 1900. gadā, kad es vēl biju bērns. Tēvs nomira 1932. gadā.*" (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 35. l., b. p.)

Boriss Grundulis 1889–1969)

Mihails Grundulis (1890–1961)

GRUNDULIS Mihails (1890–1961)

Dzimis 1890. g. 20. okt. Rīgā pareizticīgo virspriestera ģimenē. Tēvs Karpis, māte Anna. Brālis Boriss Grundulis (sk.). Latvietis, pareizticīgs.

1915. g. beidzis PU Juridisko fakultāti.

1921. g. 23. aug. iecelts par Rīgas apgabaltiesas jaunāko tiesamatu kandidātu; strādājis Rīgas pilsētas iecirkņu izmeklēšanas tiesnešu, prokurora, Cēsu apr. 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesneša pakļautībā. No 1923. g. sept. vecākais tiesamatu kandidāts, izmeklēšanas tiesneša v. i. Valmierā, pēc tam Rīgā. 1927. g. janv. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi; strādājis Rīgas 9. iecirknī, pēc tam Rīgas 1. iecirknī u. c. iecirkņos. No 1935. g. 5. nov. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis tirdzniecības reģistra nodaļā, 4. civilnodaļā.

Padomju okupācijas laikā atbrīvots no amata. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 3. civilnodaļā. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Hānavas bēgļu nometnē Hesenē (tag. Hesenē federālā zeme) Vācijā. Vēlāk izceļojis uz ASV. Miris 1961. g. 11. jūn. Montgomerijā, Kalifornijas pavalstī, ASV.

Precējies 1926. g. 5. nov. ar Nadeždu Beļsku, dz. Čemodanovu, dēls Ļevs (1927. g. 8. sept.–1927. g. 29. okt.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 382., 383. l.; EVP.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja vietnieka 1935. g. 29. okt. raksta tieslietu ministram H. Apsītim: *“Pagodinos šādīt priekša Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja š. g. 28. oktobra iesniegumu par līdzšinējā Rīgas pilsētas 1. iecirkņa izmeklēšanas tiesneša Mihaila Grunduļa iecelšanu Rīgas apgabaltiesas locekļa amatā – līdz ar Grunduļa diviem lūgumiem un dienesta gaitas apraksta norakstu.”* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 382. l., 14. lp.)

GUBENS Alfrēds Aleksandrs (1879–1952)

Dzimis 1879. g. 13. martā Kraukļu pag. Nikolaja skolā tautskolotāja ģimenē. Tēvs Jānis, māte Ede, dz. Bebre. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies un beidzis ģimnāziju Rīgā, 1904. g. beidzis MU Juridisko fakultāti ar I šķ. diplomu. No 1911. g. zvērināts advokāts Rīgā.

No 1918. g. 19. dec. Tiesu palātas loceklis. 1920. g. 29. nov. iecelts par Latvijas Senāta senatoru Kriminālās kasācijas departamentā. 1931. g. 13. febr. ievēlēts par Latvijas Senāta Kriminālās kasācijas departamenta priekšsēdētāju, 1934. g. 12. jūn. par Latvijas Senāta Apvienotās sapulces priekšsēdētāju. No 1934. g. dec. arī LELB virsvaldes loceklis, vēlāk prezidenta vietnieks. Bijis Satiksmes ministrijas juriskonsults. Ierosinājis Latvijas Krimināltiesību biedrības izveidi, piedalījies tās darbībā (1937. g. organizēts Latvijas kriminālo tiesību darbinieku kongress). No 1938. g. nov. arī Ordeņu kapitula kanclers, darbojies Rīgas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 9. jūl. (no 12. sept.) atbrīvots no amata pēc paša lūguma. Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 1. jūl. iecelts jaundibinātajā LELB konsultora amatā ar padomdevēja funkcijām tiesību jautājumos. 1944. g. 17. martā parakstījis

Aleksandrs Gubens (1879–1952)

Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris 1952. g. 21. nov. Pasavā, Bavārijas federālajā zemē, VFR.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III, II šķ., Ak I šķ.; Igaunijas Ērgļa ord.

Precējies ar Helēnu Sanderi, meita Alise Helēne (dz. 1915. g. 28. martā).

Studentu korporācijas "Fraternitas Lettica" filistrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 75. l.; 1536. f., 2. apr., 388. l.; LVD; EVP; Senātors Aleksandra Gubena 65 mūža gadī. Daugavas Vēstnesis. 1944. g. 12. marts; Fraternita Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 71. lpp.

No A. Gubena 1934. g. 15. dec. lūguma tieslietu ministram H. Apsītim: "Š. g. 12. decembrī evaņģēliskās luteriskās baznīcas arhibīskaps iecēlis mani šīs baznīcas virsvaldes locekļa amatā. Par piedalīšanos virsvaldes sēdē tiek izsniegts honorārs Ls 4.- par sēdi un tādēļ šis amats ir kvalificējams kā algots. Ņemot vērā, ka pēc Tiesu iekārtas Likuma 171. panta 2. daļas šādu algotu amatu ieņemšanai izprasāma padotības kārtībā iepriekšēja Ministru kabineta piekrišana, es ar šo pagodinās lūgt Jūs, Ministra kungs, izprasīt manim Ministru kabineta piekrišanu [...] Kā redzams no klātpieliktā Senāta apvienotās sapulces š. g. 13. decembra rīcības sēdes žurnāla izraksta, Senāta plenārsapulce neceļ iebildumu pret to, ka es izpildu minēto darbu baznīcas virsvaldē. Bez tam pagodinās ziņot, ka pirms decernents – arhibīskaps Grīnbergs iecēla amatos baznīcas virsvaldes locekļus, par virsvaldes sastāvu ir ticis paziņots Iekšlietu ministra [V. Gulbja] un Ministru prezidenta [K. Ulmaņa] kungiem." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 388. l., 10. lp.)

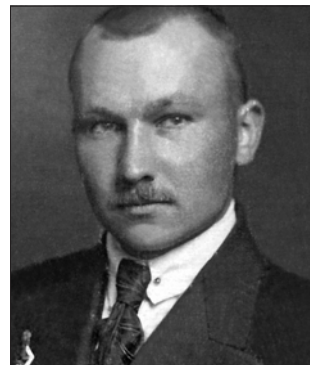
No A. Gubena 1940. g. 9. jūl. lūguma tieslietu ministram J. Pabēžam: "Pēc apmēram 34 gadu sastāvēšanas darbā, kāds pēc pastāvošiem likumiem tiek ieskaitīts pensijas izdienā, esmu nolēmis aiziet emeritūrā. Tādēļ pagodinās lūgt Jūs, augsti godātais Ministra kungs, likt priekšā Ministru kabinetam atbrīvot mani no ieņemtiem amatiem Senātā, ar tiesībām izlietot neizlietoto kārtējo divu mēnešu atvaļinājumu, skaitot to ar š. g. 12. jūliju. Pēc atvaļinājuma es darbā Senātā vairs neatriešos." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 388. l., 11. lp.)

GŪTMANIS Jānis (1893–1959)

Dzimis 1893. g. 6. janv. Lašu pag. Jaunlašos lauksaimnieka (nomnieka) ģimenē. Tēvs Mārtiņš, māte Dora, dz. Kaln-Upelniece. Latvietis, luterticīgs.

No 1903. g. mācījies Ilūkstes pilsētas skolā (beidzis 1907. g.), gada laikā pašmācības ceļā apguvis svešvalodas. No 1908. g. mācījies Daugavpils komercskolā, pēc kuras beigšanas 1912. g. uzsācis tieslietu studijas Psihoneiroloģiskā institūta Juridiskajā fakultātē Pēterburgā. Studijas turpinājis arī 1. pasaules kara laikā, bet 1917. g. pārgājis uz PU. Studiju laikā pasniedzis privāttundas, strādājis Petrograda Latviešu labdarības biedrībā. 1916. g. dec.–1917. g. dec. strādājis Krievijas Zemkopības ministrijas Statistikas pārvaldē, 1918. g. Petrograda centrālajā slimnīcā. 1918. g. beidzis PU Juridisko fakultāti ar II šķ. diplomu. 1918. g. maijā atgriezies vācu karaspēka okupētajā Zemgalē pie vecākiem Saukas pag. Jaundzērvēs.

1919. g. febr. pārcēlies pie savas vēlākās dzīvesbiedres uz Zūru pag. Jurmecniekiem (tag. atrodas Vārves pag.), maijā pārcēlies uz Liepāju. 1919. g. 6. okt. (no 1919. g. 14. maija) iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Liepājas apgabaltiesā; strādājis izmeklēšanas tiesnešu pakļautībā, pēc tam prokuratūrā (no 1919. g. 1. nov. prokurora biedra v. i. – 1920. g. 15. jūl. apstiprināts amatā, no

Jānis Gūtmanis (1893–1959)

1921. g. febr. prokurora v. i.). 1922. g. 28. sept. iecelts par Liepājas apgabaltiesas locekli, 1922. g. 12. dec. par Liepājas apgabaltiesas prokuroru. No 1925. g. 22. dec. Tiesu palātas loceklis, strādājis Krimināldepartamentā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Liepājas Latviešu biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, Krimināltiesību biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā 1941. g. jūl.–aug. Tieslietu pārvaldes pastāvīgās juriskonsultācijas jaunākais loceklis, no 1941. g. dec. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Tiesu palātas Krimināldepartamenta tiesnesis (sākumā departamenta priekšsēdētāja v. i.). 1944. g. dec. devies bēgļu gaitās uz Vāciju, dzīvojis Bavārijā – Pasavā, Erlangenē, Ambergā. Bijis Erlangenē latviešu komitejas priekšsēdētājs, Starptautiskās bēgļu organizācijas (*International Refugee Organization; IRO*) juridiskais padomnieks Ambergas bēgļu nometnē. 1949. g. okt. ar dēlu un masu izceļojis uz ASV. Dzīvojis Čikāgā, strādājis fizisku darbu. No 1958. g. pensijā. Miris 1959. g. 12. dec. Čikāgā, Ilinoisas pavalstī, ASV, ar sirdstrieku (infarktu).

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies 1919. g. 21. apr. ar Lidiju Kēsteri (1892. g. 22. okt.–1946. g. martā Pasavā, Bavārijā, Vācijā; cand. hist.), dēls Ēriks Visvaldis (1922. g. 9. janv. Liepājā–1990. g. 3. jūn. Čikāgā, ASV).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 390. l.; 1595. f., 10. apr., 128. l.; EVP; Latviešu Juristu Raksti. 1960. Nr. 1.

No Liepājas apgabaltiesas prokurora v. i. V. Melvila 1919. g. 3. okt. raksta Liepājas apgabaltiesai: *“Iesniedzot Tiesai tiesu amatu kandidāta Gūtmaņa priekšstādījumu no š. g. 1. oktobra, ieskatu par vajadzību piezīmēt, ka Gūtmaņa aiziešana no prokuratūras nostādītu pēdējo ļoti nevēlamā stāvoklī, tādēļ, ka Gūtmanis, izņemot prokurora a[mata] il[zpildītāju] Reinharda kungu, ir vienīgais cilvēks prokuratūrā, kurš pārvalda latviešu valodu un tādā kārtā būtu spējīgs piedalīties Tiesas sēdēs.”* (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 128. l., 15. lp.)

No J. Gūtmaņa 1940. g. nov. rakstītās autobiogrāfijas: *“Pašam nekustamu īpašumu nav bijis un nav. Tēvam Latvijas pirmajā agrārreformā kā ilggadīgāam nomniekam piešķirtas Saukas pagastā “Jaundzēves” apm. 20 ha. Sievai Lidijai un viņas māsa nodotas Zūru pagasta Jurmecnieku mājas 30 ha platībā (Zūru pagasta Zemes ierīcības komitejas 1940. g. 23. septembra lēmums). Šīs mājas bija iegūtas mantošanas ceļā.”* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 390. l., 19. lp.)

Arturs Hāmans (1888–1954)

HĀMANS Arturs Ferdinands (*Hamann*; 1888–1954)

Dzimis 1888. g. 9. febr. Rīgā fabrikanta, tirgotāja un koncertdziedātājas ģimenē. Tēvs Karls Ferdinands, māte Emīlija Auguste, dz. Gotšenka. Vācietis, luterticīgs.

1892. g. vecāki šķīrušies, māte izceļojusi uz Vāciju. 1897. g. beidzis Mīlmana sagatavošanas skolu, pēc tam līdz 1905. g. mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1907. g. nokārtojis abiturijas pārbaudījumus Pēterburgas 11. ģimnāzijā un uzsācis studijas Maskavas juridiskajā licejā (beidzis 1910. g.). 1910. g. 22. sept.–1912. g. zvērīnāta advokāta J. Strausa palīgs Maskavā. No 1911. g. studējis Maskavas

Arheoloģiskā institūta Arheogrāfijas nodaļā, zināšanas papildinājis Parīzē. 1. pasaules kara laikā no 1914. g. rudens lektors romiešu tiesībās Kijevas Universitātē. 1915. g. pavasarī atgriezies Rīgā.

No 1919. g. Rīgas pilsētas 7. iecirkņa mirtiesnesis, 1920. g. 7. apr.–1921. g. 25. okt. Rīgas apgabaltiesas 1. civilnodaļas loceklis. No 1921. g. 6. dec. Rīgas apgabaltiesas zvērināts advokāts. 1924. g. ievēlēts par Zvērinātu advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā, 1932.–35. g. Zvērinātu advokātu padomes priekšsēdētāja biedrs. Namīpašnieks.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. jūl. iecelts par Zvērinātu advokātu padomes locekli. No 1941. g. 27. janv. Rīgas 5. juridiskās konsultācijas advokāts. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. 2. pasaules kara beigās ar audžumeitu devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris 1954. g. Vācijā. Pēc tam kad 2010. g. A. Hāmana sieva Anna Elfrīda oficiāli tika pasludināta par mirušu, 2011. g. “Sotheby’s” izsolē tika pārdota vērtīga A. Hāmana krievu gleznu kolekcija.

Precējies ar Helēnu Orlovu (1889. g. 1. jūn.–1940. g. 11. febr.). Otrreiz precējies 1941. g. 24. janv. ar Annu Elfrīdu Serdāni (dz. 1908. g. 18. jūl.), adoptējis Gitanu Šarloti Serdāni (1930. g. 12. dec.–1993. g. Vācijā).

A. LNA LVVA, 7354. f., 1. apr., 274. l.; 2996. f., 7. apr., 3966. l.; Latvija. 1954. g. 6. marts; LA 1919–1945.

HARFS Pauls Oskars Emīls (*Harff*; 1873–1959)

Dzimis 1873. g. 1. sept. Stelpes muižā muižas nomnieka ģimenē. Tēvs Heinrihs Johans Jūliuss, māte Kornēlija Heinine Amālija, dz. Feihtnere. Vācietis, luterticīgs.

Beidzis PU Juridisko fakultāti ar II šķ. diplomu. No 1901. g. strādājis Turgajas apg. Cietumu komitejā, pēc tam Aktjubinskas apr. Zemnieku delegātu sapulcē, no 1903. g. aug. bijis Krievijas Valsts bankas Astrahaņas nodaļas kontroliera palīgs (1904. g. aug. atbrīvots no amata pēc paša lūguma). 1904. g. dec. iecelts par Jelgavas apgabaltiesas jaunāko tiesamatu kandidātu (1905. g. martā atbrīvots no amata pēc paša lūguma). 1907. g. aug.–1912. g. nov. kancelejas ierēdnis Kurzemes gub. valdē Jelgavā, 1912.–19. g. Jelgavas pilsētas valdes sekretārs. Bijis arī Jelgavas pilsētas bāriņtiesas sekretārs.

1919. g. 20. sept. iecelts par Jelgavas apgabaltiesas Jelgavas pilsētas iecirkņa mirtiesnesi. No 1920. g. 18. maija bijis Jelgavas–Bauskas Zemesgrāmatu nodaļas priekšnieka v. i. No 1920. g. 30. aug. Jelgavas apgabaltiesas loceklis. 1939. g. 22. aug. atbrīvots no amata pēc paša lūguma sakarā ar maksimālā vecuma sasniegšanu. 1939. g. 27. sept. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos. 1939. g. 24. okt. izslēgts no goda tiesnešu skaita sakarā ar gaidāmo izceļošanu uz Vāciju. 1939. g. nov. izceļojis uz Vāciju.

Miris 1959. g. 6. jūl. Štolbergā, Saksijas-Anhaltes federālajā zemē, VFR.

Pauls Harfs (1873–1959)

Precējies ar Augusti Ernestīni Jūliju Ercdorfu-Kupferi (dz. 1879. g. 26. aug.), dēli Heinrihs (dz. 1906. g. 26. nov.), Pauls (dz. 1908. g. 4. jūn.).

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 64. l.

No P. Harfa 1938. g. 22. jūn. raksta tieslietu ministram H. Apsītim: "1938. gada 11. septembrī es sasniegšu 65 gadu vecumu un sakarā ar šā vecuma sasniegšanu man triju mēnešu laikā jāiesniedz atlūgumos no amata. Manai mānai un mana netaisnība brāļa atraitei un bērniem nav savi ienākumi un, sākot ar 1919. gadu, kad es iestājos darbā Jelgavas apgabaltiesā, man vajadzēja bez savas ģimenes arī uzturēt no savas algas savu māsu un netaisnība brāļa atraiti līdz ar bērniem. 1939. gada 1. jūnijā mana netaisnība brāļa dēls nobeigs savu izglītību un varēs pats sev nopelnīt dzīvei vajadzīgos līdzekļus. Pilnu pensiju es vēl neesmu izkalpojis, kādēļ man būtu no liela svara palikt vēl vienu gadu darbā, lai varētu šai gadā pabalstīt sava brāļa delu izglītības nobeigšanai un, izkalpojot lielāku pensiju, arī turpmāk pabalstīt savu māsu un netaisnība brāļa atraiti. Aiz pievestiem apstākļiem, pagodinot lūgt Jūs, ministra kungs, atļaut man palikt vēl amata līdz 1939. gada 1. septembrim." (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 64. l., 11. lp.)

HELVIHS Johans Ernsts Emīls (Hellwich; 1876–1940)

Dzimis 1876. g. 11. jūn. Liepājā rūpnieka un 2. ģildes tirgotāja ģimenē. Tēvs Johans Gotlībs, māte Emīlija Anna Karolīne, dz. Strazdovska. Vācietis, luterticīgs.

1903. g. beidzis PU Juridisko fakultāti ar I šķ. diplomu. No 1903. g. jaunākais tiesamatu kandidāts Pēterburgas Tiesu palātā, strādājis 1. Krimināldepartamentā. No 1904. g. marta jaunākais tiesamatu kandidāts Kauņas apgabaltiesā (pārcelts pēc paša lūguma; no 1905. g. jūl. vecākais tiesamatu kandidāts, 2. civilnodaļas sekretārs, no 1906. g. janv. apgabaltiesas sekretārs). 1906. g. martā iecelts par darbveža palīgu Tieslietu ministrijas 2. departamentā. No 1907. g. marta Ostrogas apgabaltiesas vecākais notārs, no 1911. g. jūn. Ostrogas apgabaltiesas loceklis, no 1914. g. janv. Harkovas apgabaltiesas loceklis. 1. pasaules kara laikā strādājis zemes ierīcības komisijās, 2. civilnodaļā (līdz 1917. g.).

No 1921. g. 6. dec. zvērināts advokāts Liepājā (1923. g. atskaitīts no zvērinātu advokātu skaita). No 1923. g. 22. nov. vecākais notārs un Zemesgrāmatu nodaļas priekšnieks Latgales apgabaltiesā Daugavpilī. No 1924. g. sept. arī Šņoru zemju komisijas loceklis Latgales apgabaltiesā. 1924.–30. g. bieži pieaicināts par ekspertu Saeimas Juridiskajā komisijā. 1930. g. 8. jūl.–1933. g. 1. sept. bijis iecelts par Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru. 1933. g. 20. jūn. Saeima nav apstiprinājusi amatā. No 1934. g. 17. janv. zvērināts advokāts (14. febr. atskaitīts no zvērinātu advokātu skaita, jo jau 1934. g. 19. janv. iecelts par Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) notāru Daugavpilī un Latgales apgabaltiesas Zemesgrāmatu nodaļas priekšnieku). 1940. g. 26. febr. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. Rakstījis par juridiskiem un vēstures jautājumiem Latvijas un ārzemju juridiskajos žurnālos.

Miris padomju okupācijas laikā 1940. g. 25. okt. Rīgā. Apbedīts Liepājā, Bārenbuša (tag. Līvas) kapos.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.; Lietuvas Ģo III šķ.

Precējies 1904. g. ar Elzu Adelheidi Lidiiju Zakovsku (1882. g. 5. martā–1975. g. 30. janv. Rietumberlīnē, VFR; 1941. g. izceļojusi uz Vāciju), dēls Ervīns Johans Leonīds (1907. g. 21. janv.–1907. g. 3. febr.), meita Irēna Elizabete (1910. g. 19. apr. Ostrogožskā–1980. g. 2. martā Vācijā; bijusi precējusies ar Latvijas Senāta prokuru Teodoru Ūdri; sk.).

D. Civilprocesa principi zemes grāmatu atjaunošanas lietās. Rīga, 1928; Entwicklung und Ausbau des Lettlandischen Grundbuchwesens. Reval, 1930.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 39. l.; 7354. f., 1. apr., 275. l.; LVD (sk. Helvichs Emīlis); EVP (sk. Helvichs Emīlis); LA 1919–1945; LN; Mazdēla Oļģerta Uhdriša un mazmazmeitas, Itālijas modes dizaineres Sabīnes Uhdrišas sniegtās ziņas.

No tieslietu ministra B. Bērenta 1929. g. 19. jūl. raksta Ārlietu ministrijai: *“Latgales zemes grāmatu nodaļas priekšnieks Helviha kungs ir nodomājis savu kārtējo atvaļinājumu pavadīt ārzemēs un devis savu piekrišanu tanī pašā laikā iepazīties ar Prūsijas hipotēkas sistēmu moderno tehniku attiecībā uz zemes grāmatu nokārtošanu (it sevišķi pie jaunām robežām), hipotēku un citu iestāžu savstarpējiem sakariem u.t.t., kādēļ tanī nolūkā viņam būs nepieciešami jāapmeklē attiecīgās iestādes Berlīnē, Karaļaučos [Kenigsberga Vācijā (Prūsijā), tag. Kaļiņingrada Krievijā – red.] un Dancigā [tag. Gdaņska Polijā – red.]. Tādēļ lūdzu dot aizrādījumu mūsu priekštāvjiem augšā minētās pilsētās būt piepalīdzīgiem Helviha kungam viņa nolūku sasniegšanā. Helviha kungs izbrauks uz ārzemēm jau tuvākās dienās.”* (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 39. l., 4. lp.)

No tieslietu ministra B. Bērenta 1929. g. 18. sept. raksta Ārlietu ministrijai: *“Tā kā Latgales zemes grāmatu nodaļas priekšniekam un Zemes grāmatu atjaunošanas komisijas priekšsēdētājam E. Helviha kungam kā Tieslietu ministrijas pārstāvim jāpiedalās arī turpmāk apspriedēs robežu lietās ar kaimiņu valstu delegācijām ārpus Latvijas robežām, tad lūdzu pagarināt Helviha kungam izdoto ministrijas pasi Nr. 19 vēl uz vienu gadu.”* (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 39. l., 7. lp.)

HIRŠS Konstantīns sk. GAIGALS Konstantīns

JAKSTIŅŠ Jānis (arī Jānis JAKSTIŅŠ-JAKSTE; 1881–1927)

Dzimis 1881. g. 23. febr. Kursīšu pag. Daneļos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Lavīze, dz. Done. Brālis Leonhards Jakstiņš (tiesu izpildītājs), māsa Antonija (apgabaltiesas ierēdne). Latvietis.

Mācījies Zvārdes un Kursīšu pagastskolā, no 1894. g. Jelgavas ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1904. g. uzsācis tieslietu studijas TU (beidzis 1911. g.). Bijis zvērināta advokāta palīgs Rīgā. Darbojies Latviešu bērnu apgādniecībā, Iekšējā misijā, piedalījies ev. lut. Rīgas Miera draudzes dibināšanā, bijis Vidzemes ev. lut. konsistorijas priekšsēdētājs. 1. pasaules kara laikā 1915. g. evakuējies uz Tērbatu, strādājis Latviešu bēgļu palīdzības komitejas Juridiskajā birojā, rakstījis periodikā par juridiskas palīdzības jautājumiem bēgļiem. 1918. g. no Kurzemes Zemes padomes ievēlēts Latviešu Pagaidu nacionālajā padomē (arī Latviešu Nacionālā padome). 1918. g. atgriezies Rīgā.

No 1918. g. 16. dec. Rīgas apgabaltiesas tiesnesis, 1919. g. 22. aug. Ministru kabinets iecēlis par Rīgas apgabaltiesas locekli, taču 1919. g. 5. sept. Latvijas Tautas padome izslēgusi no apgabaltiesas locekļu saraksta (nav apstiprinājusi). 1919. g. 15. dec. Ministru kabinets atkal apstiprinājis par Rīgas apgabaltiesas

Jānis Jakstiņš (1881–1927)

locekli, 1920. g. 12. febr. iecelts par 1. civilnodaļas vadītāju, 1920. g. 21. jūn. par Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru, 1926. g. 5. okt. par Tiesu palātas Civildepartamenta priekšsēdētāju. 1920. g. okt.–1921. g. okt. ev. lut. baznīcas Vidzemes konsistorijas laicīgais piesēdētājs. Strādājis arī par Finanšu ministrijas juriskonsultu. Miris 1927. g. 19. janv. Apbedīts Rīgā, Meža kapos.

Precējies ar Irmu Reinšiseli (1892. g. 29. jūl. Jelgavā–1945. g. 4. apr. Nordhauzenē, Tīringenē, Vācijā, britu aviācijas uzlidojumā), meita Benita (1919. g. 8. aug.–1945. g. 4. apr. Nordhauzenē, Tīringenē, Vācijā, britu aviācijas uzlidojumā), dēls Jānis Andrejs Frīdrihs (dz. 1922. g. 1. aug. Rīgā; studējis inženierzinātnes un tautsaimniecību LU).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

D. Atlīdzība par zaudējumiem, kuri cēlušies caur kara apstākļiem. Jurjeva, 1917.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 415. l.; 27. apr., 121. l.; 3727. f., 1. apr., 23. l., 22. lp.; 1534. f., 5. apr., 78. l.; 1368. f., 3. apr., 469. l.; AL.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja F. Gailiša 1919. g. 23. aug. J. Jakstiņam izsniegtās apliecības: "*Šīs apliecības uzrādītājs, Rīgas Apgabala tiesas loceklis Jānis Jakstiņš tiek komandēts apskatīt un pārraudzīt Rīgas Bāriņu Tiesas darbību un konstatēt viņas rīcībā atrodošās vērtības.*" (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 121. l., 22. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa 1925. g. 29. dec. J. Jakstiņam izsniegtās apliecības: "*Apliecinu, ka Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrim Jānim Jakstiņam dienesta vajadzībām nepieciešams dzīvokli telefons. Šī apliecība izdota J. Jakstiņam uz viņa lūgumu iesniegšanai Pasta-telegrāfa virsvaldei.*" (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 121. l., 22. lp.)

JANKOVIČS Aleksandrs (1891–1942)

Dzimis 1891. g. 11. okt. Aizputē pareizticīgo garīdznieka ģimenē. Tēvs Pāvils. Latvietis, pareizticīgs.

Mācījies Aizputes pilsētas skolā un Liepājas Nikolaja ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1911. g. uzsācis studijas MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1915. g.). Studiju laikā 1912. g. maijā–aug. mācījies vācu valodas kursos Mārburgā (Hesenē, Vācijā). 1. pasaules kara laikā no 1915. g. vasaras jaunākais tiesamatu kandidāts Simferopoles apgabaltiesā, 1917. g. sākumā nokārtojis vecākā tiesamatu kandidāta zināšanu pārbaudījumu. 1917. g. jūl. mobilizēts Krievijas armijā, piekomandēts Kara flotes tiesai Sevastopolē, izmeklēšanas tiesnesis (līdz 1918. g. sākumam). 1919.–1920. g. febr. tiesamatu kandidāts Odesas apgabaltiesā, vienlaikus virsnieks pretlielinieciskajā Dienvidkrievijas Brīvprātīgo (ģenerāļa A. Deņikina) armijā. Sasniedzis poručika dienesta pakāpi. Pēc Sarkanās armijas ienākšanas Odesā (1920. g. febr.) centies iegūt līdzekļus, lai varētu atgriezties Latvijā, strādājis Odesas kara ostas administrācijā par rēķinvedi.

1921. g. rudenī atgriežies Latvijā. 1921. g. 5. okt. iecelts par Liepājas apgabaltiesas vecāko tiesamatu kandidātu, piekomandēts Liepājas 3. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, pēc tam prokuratūrai. No 1922. g. 22. jūn. prokurora biedra v. i., no 1923. g. 11. okt. prokurora biedrs. 1927. g. 15. martā dienesta labā iecelts par Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. Daugavpils apgabaltiesa) prokuroru

Aleksandrs Jankovičs (1891–1942)

Daugavpilī. No 1935. g. 1. maija Liepājas apgabaltiesas loceklis; strādājis Kriminālodaļā, no 1940. g. 25. apr. Civilnodaļā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Kurzemes Patronāta biedrībā, Liepājas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. 1942. g. 22. apr. pirms apsūdzības uzrādīšanas miris Vjatlaga 7. nometnē.

Precējies. Sieva Natālija (1896. g. 9. sept.–1985. g.), meita Rūta Zoja (dz. 1921. g. 27. nov.), dēls Juris Georgs (dz. 1924. g. 16. jūl.; mazmeita operdziedātāja Marina Rebeka). Ģimene 1941.–56. g. izsūtījumā.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 147., 148., 149. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 14225. l.

No A. Jankoviča 1940. g. 11. sept. raksta Latvijas PSR tieslietu tautas komisāram A. Jablonskim: *"Pamatojoties uz Jūsu, b[riedri] komisār, š. g. 4. septembrī man izteikto norādījumu, griežos pie Jums ar šo lūgumu. 1927. gadā, kreisās valdības laikā, mani iecēla par Daugavpils apgabaltiesas prokuroru. Tanī pašā gadā es liku saukt pie atbildības Politiskās pārvaldes Daugavpils rajona priekšnieku Briedi un rajona darbiniekus par politieslodzīto spīdzināšanu (cietuša – Šloms, Ķits un citi). Lieta tika iztiesāta 1928. gada 1.–3. martā un vainīgie sodīti. Šī lieta izsauca "sabiedrībā" lielu satraukumu. Man nācās dzirdēt pārmetumus par "pārāk enerģisku uzstāšanos"! Mana rīcība minētā lietā tika apzīmēta par nepiedodamu. Sevišķi grūts kļuva mans stāvoklis, kad Tiesu palāta apgabaltiesas spriedumu atcēla un apsūdzētos attaisnoja. 1934. gadā, drīz pēc valsts apvērsuma, tieslietu ministrs [H.] Apsūtījis izteica neapmierinātību ar manu darbību un lika man iesniegt atlūgumu no prokurora amata, ko es pēc kāda laika arī izdarīju. Varu piezīmēt, ka pēc 1934. gada 15. maija apvērsuma es biju vienīgais prokurors Latvijā, kas neatrada par vajadzīgu stādīties priekšā Ulmanim padevības un uzticības apliecināšanai. 1935. gada sākumā mani iecēla par tiesnesi Liepājas apgabaltiesā, tādā ziņā pazeminot amatā. Nelabvēlīga izturēšanās pret mani turpinājās arī jaunā vietā: man sāka izmaksāt algu pēc zemākās pakāpes, nekā pienācās pēc likuma, sakarā ar ko neesmu saņēmis ap Ls 2000. Attiecīga sūdzība palika bez ievēribas. [...] Ievērojot teikto, lūdzu, b[riedri] Komisār, piešķirt man jaunā tiesā, kurā velos strādāt, posteni, atbilstošu manam stāžam un spējam [...]. Lūdzu nozīmēt manu darba vietu Rīgā, jo mani divi bērni drīz beigs vidusskolu un vēlas turpināt izglītību augstskolā." (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 149. l., 23. lp.)*

No A. Jankoviča 1940. g. 1. dec. raksta Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariāta Kadru daļas priekšniekam: *"Š. g. 29. novembrī gribēju ar Jums tikties, bet, tā kā Jūs caur sekretāri nozīmējāt sarunu uz nākamo dienu, izlietot piešķirtās man tiesības nevarēju, jo apstākļi spieda mani braukt uz Liepāju. Tāpēc rakstiski paziņoju to, ko gribēju personīgi pateikt. [...] 1917. gada oktobra revolūcijas laikā strādāju kā kandidāts Sevastopoles kara jūras tiesā. Kad 1917. gada beigās tika dibinātas tautas tiesas, es no vietējās strādnieku un karavīru deputātu padomes tiku ievēlēts par Sevastopoles pilsētas tautas tiesnesi. Šinī amatā sabiju līdz 1918. g. pavasarim, kad vācieši okupēja Krimu. Pēc tam pārcēlos uz Odesu. Tanī laikā sāka darboties ģenerāļa Deņikina nodibināta izmeklēšanas komisija. Šī komisija izmeklēja lietas par ierēdņiem, kas bija darbojušies pie lieliniekiem. Šai komisijai par upuri kritu arī es. Pret mani tika ierosināta lieta pēc agrākā Sodu lik[uma] 108. p[anta], kas paredzēja katorgu par ienaidnieka pabalstīšanu. Tikai pateicoties tam, ka Deņikina karaspēks 1919. gada pavasarī bija spiests pēkšņi atstāt Odesu, ierosinātā pret mani lieta palika bez sekām. 1921. gadā ar bēgļu ešelonu atgriezās Latvijā, pie kam saprotamu iemeslu dēļ iznīcināju dokumentus, kas liecināja par augšminēto. [...] Esmu arvien devis piekrišanu atbrīvot pret galvojumu politieslodzītos, kas deva viņiem iespēju aizceļot uz PSRS. [...] Visu sacīto lūdzu ņemt vērā pie jautājuma apspriešanas par manu kandidatūru jaunā tiesā." (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 149. l., 24., 25. lp.)*

Jānis Jējers (1886–1942)

JĒJERS Jānis (no 1940. g. marta **Jānis MEDNIEKS**; 1886–1942)

Dzimis 1886. g. 8. nov. Dreiliņu pag. dārznieka ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Liena. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Pēterburgas skolotāju institūtu. 1914. g. jūl. mobilizēts Krievijas armijā; iedalīts leibgvardes Preobraženskas pulka rezerves bataljonā. 1. pasaules kara laikā no 1914. g. dec. Preobraženskas pulka sastāvā frontē. 1915. g. aug. kaujās pie Viļņas ievainots un evakuēts ārstēšanai uz Petrogradu. 1916. g. janv. iedalīts Vladimira karaskolā Petrogradā, kuras saīsināto kara laika kursu beidzis 1916. g. maijā; praporščiks kājnieku rezerves daļās, no 1916. g. aug. 142. kājnieku pulkā Ziemeļu frontē Daugavpils un Pļaviņu apkārtnē. 1917. g. jūl. pie Zemgales dzelzceļa stacijas smagi ievainots galvā un rokā, evakuēts uz slimnīcu Maskavā. 1917. g. febr. paaugstināts par podporučiku, 1917. g. sept. par poručiku. 1918. g. janv. Maskavā atzīts par karadienestam nederīgu un atvaļināts no armijas, atgriezies Vidzemē, dzīvojis Druvienas pag.

Lielinieku varas laikā 1919. g. dzīvojis Rīgā, pēc tam neilgu laiku atkal Druvienas pag. 1919. g. 20. jūl. brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, dienējis Rīgas jaunformējamās spēkos, no 22. jūl. Armijas virspavēlnieka štāba priekšnieka adjutants, no 1919. g. okt. Galvenās artilērijas pārvaldes priekšnieka adjutants. Par kaujas nopelniem paaugstināts par kapteini. No 1920. g. febr. Galvenās artilērijas pārvaldes sevišķu uzdevumu virsnieks. 1920. g. 10. apr.–30. jūn. piekomandēts Latvijas delegācijai miera sarunās Maskavā. 1922. g. maijā atvaļināts no armijas štatu samazināšanas dēļ. 1920. g. uzsācis studijas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1925. g.). No 1926. g. janv. jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā; strādājis 2. civilnodaļā. No 1926. g. apr. papildu mirtiesnesis (1926. g. okt. piekomandēts 2. kriminālnodaļai, 1926. g. okt. apgabaltiesai tiesas sastāva papildināšanai, piešķirot tiesas locekļa tiesības un atalgojumu). No 1929. g. 28. maija Jelgavas apgabaltiesas loceklis. No 1935. g. 24. sept. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā, no 1936. g. nov. 3. kriminālnodaļā. No 1936. g. 11. dec. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. 1928.–30. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Līksnas nodaļas aizsargs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 23. okt. apcietināts, pārvests uz Vjatkas soda nometnēm. 1941. g. 24. maijā piespriesti astoņi gadi ieslodzījumam. Miris 1942. g. 1. jūl.

Apbalvojumi: Krievijas So III šķ. ar šķēpiem, Vo IV šķ. ar šķēpiem.

Precējies ar Annu Alīdi Sili (dz. 1891. g. 25. jūn.), meitas Alīde Viktorija (dz. 1918. g. 30. aug.), Anna Hortenzija (dz. 1921. g. 31. martā), Latvīte Aleksandra (dz. 1924. g. 8. dec.).

Studentu korporācijas "Tervetia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 73. l.; 5601. f., 1. apr., 2520. l.; 7427. f., 1. apr., 973. l.; Aizsargu kartotēka; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., 6176. l.; Jauns priekšsēža biedrs Rīgas apgabaltiesā. Jaunākās Ziņas. 1936. g. 12. nov.; EVP; LUAI.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1928. g. 29. sept. raksta tieslietu ministram E. Magnusam: "Priekšā stādot Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja

š. g. 26. septembra iesniegumu par papildu miertiesneša Jāņa Jējera iecelšanu Latgales apgabaltiesas locekļa amatā, pagodinot ziņot Jums, ministra kungs, ka, ievērojot to, ka Jējera dienesta stāžs nav sasniedzis vēl 3 gadus, neredzu pietiekoša pamata viņa iecelšanai par apgabaltiesas locekli, jo vairāk tamdēļ, ka arī materiālais stāvoklis viņam negrozītos, tā kā viņš jau tagad saņem apgabaltiesas locekļa algu." (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 73. l., 4. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja p. i. K. Ozoliņa 1940. g. 23. okt. konfidencialā raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam: "Paziņoju, ka šodien, š. g. 23. oktobrī, pulkst. 12.30 apcietināts Rīgas apgabaltiesas vicepriekšsēdētājs Jānis Mednieks." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1041. l., 73. lp.)

JUBASS Osvalds Dāvids (1903–1984)

Dzimis 1903. g. 16. janv. Trikātas pag. Smeiļos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Marija, dz. Draule. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Trikātas pag. Ozolu skolā, beidzis Trikātas draudzes skolu, mācījies vidusskolā Valmierā.

Pēc Rīgas pilsētas 1. vidusskolas beigšanas 1923. g. LU studējis tautsaimniecību, no 1924. g. tieslietas (1931. g. dec. beidzis Tiesību nodaļu). 1924.–26. g. Valsts Statistiskās pārvaldes brīva līguma darbinieks. 1928. g. 13. sept. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā; piekomandēts 1. kriminālnodaļai. 1928. g. 13. okt. pārcelts uz Jelgavas apgabaltiesu tādā pašā amatā; piekomandēts Jelgavas apr. izmeklēšanas tiesnesim, no 1929. g. febr. Jelgavas pilsētas izmeklēšanas tiesnesim. No 1929. g. 28. sept. tādā pašā amatā Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa); piekomandēts Ilūkstes apr. izmeklēšanas tiesnesim, Daugavpils pilsētas 2. iecirkņa miertiesnesim. No 1930. g. marta vecākais tiesamatu kandidāts, Grīvas iecirkņa miertiesneša v. i. 1930. g. maijā iecelts par papildu miertiesnesi (1933. g. 20. jūn. Saeimā apstiprināts amatā); strādājis Grīvā, Daugavpilī, Krustpilī. No 1933. g. 16. nov. miertiesnesis Daugavpilī, Krustpilī. No 1935. g. 23. maija Daugavpils apgabaltiesas loceklis. Pasniedzis sabiedrības zinības Daugavpils valsts ģimnāzijā un Latviešu biedrības komercskolā pieaugušajiem. Darbojies Trikātas pag. studentu biedrībā, LU studentu šaha biedrībā, Daugavpils Latviešu biedrībā, Latvijas Sporta biedrībā, Latgales Patronāta biedrībā. No 1934. g. janv. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Sakaru bataljona aizsargs.

Padomju okupācijas laikā no amata atbrīvots. 1941. g. 14. jūn. apcietināts un izvests uz Krasnojarskas nov. Tasejevas raj. Tasejevas ciemu, kur strādājis par rēķinvedi. 1942. g. mobilizēts un piedalījies zvejas darbos Jeņisejas ziemeļos, no 1942. g. rudens bijis vecākais grāmatvedis Ustjeņisejas (tag. Taimiras) raj. Voroncovas zivju kooperatīvā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1958. g. atgriezies Latvijā. Dzīvojis Valkas raj. Miris Olainē 1984. g. 26. jūn.

Precējies 1930. g. 30. aug. ar filoloģi Zentu Šmiti (1904.–88. g.), meitas Anita (dz. 1935. g. 19. martā), Valda Rūta (dz. 1938. g. 16. febr.). Ģimene 1941. g. 14. jūn. izsūtīta uz Krasnojarskas nov.; 1956. g. atgriezušies Latvijā.

Osvalds Jubass (1903–1984)

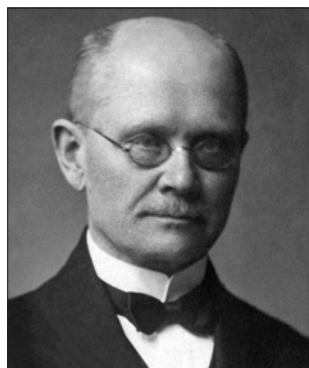
Studentu vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 41. l.; 7427. f., 1. apr., 7756. l.; Aizsargu kartotēka; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 14006. l.; EVP; LUAJ.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja 1930. g. 16. dec. raksta tieslietu ministram J. Pabērzam: *"Stādot priekšā Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja iesniegumu un Tiesu palātas prokurora atsauksmi, pagodinos ziņot, ka es ne tikai pievienojos prokurora atsauksmei, bet atrodu, ka Jubasa iecelšanai runā pretim arī viņa politiskais noskaņojums. Pēc ievāktiem no manis datiem, Jubasa kungs uzskatāms par personu ar stipri pa kreisi noskaņotiem uzskatiem, un tamdēļ atzīstu, ka viņš nekādā ziņā nebūtu piemērots izmeklēšanas tiesneša amatam, it sevišķi politiskās lietās, jo lietas tālākā gaita atkarājas pa lielākai daļai gandrīz vienīgi no iepriekšējas izmeklēšanas. Ievērojot sacīto, pagodinos lūgt Jubasa priekšā stādīšanai apstiprināšanai nedot tālāku virzienu, bet uzdot Latgales apgabaltiesai izvēlēti citu kandidātu minētam amatam un, ja būtu iespējams, stādīt priekšā uz vakanto iecirkni Daugavpili kādu no piedzīvojušajiem provinces izmeklēšanas tiesniešiem."* (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 41. l., 17. lp.)

KALACS Jānis (1868–1947)

Dzimis 1868. g. 10. janv. Trikātas pag. Tiepeles muižā lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Henriete, dz. Jākobsone. Latvietis, luterticīgs.

Jānis Kalacs (1868–1947)

Mācījies Tiepeles pagastskolā un Trikātas draudzes skolā, pēc tam Valmieras apr. skolā un Rīgas gub. ģimnāzijā. No 1888. g. studējis medicīnu TU, no 1889. g. tieslietas PU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1895. g. ar I šķ. diplomu). No 1895. g. sept. ierēdnis Kontroles palātā Pēterburgā, no 1895. g. dec. Tjumeņas apr. tiesas piesēdētājs. No 1897. g. febr. bijis Berjozovas apgabaltiesas tiesneša v. i., Berjozovas apr. iecirkņa miertiesnesis, no 1897. g. jūl. miertiesnesis Obdorskā (nodarbojies arī ar samojedu un ostjaku tiesiskā stāvokļa un ieradumu tiesību pētniecību). No 1899. g. Išimas apr. iecirkņa miertiesnesis, no 1900. g. Sahalīnas salas iecirkņa miertiesnesis (Korsakova priekšpostenī; lai iepazītos ar izsūtīto un ainu tautas dzīvi, vairākkārt apceļojis Sahalīnu un Japānu), no 1905. g. rudens Irkutskas pilsētas iecirkņa miertiesnesis, no 1906. g. Pierobežas apgabaltiesas iecirkņa miertiesnesis Harbinā, Pierobežas apgabaltiesas loceklis, vēlāk Irkutskas Tiesu palātas loceklis (1919. g. febr.–1920. g. janv.) valsts padomnieka rangā.

1920. g. ar 1. Latvijas strēlnieku (Troickas) bataljonu atgriezies Latvijā, 1920. g. 22. okt. iecelts par Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāju (1922. g. 14. jūl. apstiprināts Satversmes sapulcē). No 1922. g. 7. sept. Latvijas Senāta Administratīvā departamenta senators (1923. g. 5. okt. apstiprināts Saeimā), no 1934. g. 21. nov. Administratīvā departamenta priekšsēdētājs. Sākot ar 1937. g. dec., Tieslietu ministrija ik pēc gada devusi atļauju palikt amatā vēl vienu gadu pēc maksimālā vecuma sasniegšanas. 1926. g. dec. un 1929. g. janv. uz nākamajiem trijiem gadiem ievēlēts par Centrālās vēlēšanu komisijas locekli. Bijis Augstākās disciplinārās tiesas loceklis (no 1927. g. tiesas priekšsēdētājs). Publicējis rakstus juridiskajā periodikā. No 1923. g. Latvijas Sarkanā Krusta valdes, prezidija loceklis (Daugavpils nodaļas pirmais priekšnieks).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. (no 4. okt.) atbrīvots no senatora un Administratīvā departamenta priekšsēdētāja amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. sept. bijis Tieslietu pārvaldes Senāta Kriminālā kasācijas departamenta priekšsēdētāja v. i. No 1941. g. nov. Latvijas ģenerālpap. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Tiesu palātas Krimināldepartamenta tiesnesis. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 1944. gadā devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Hidesenes (kopš 1970. g. Detmoldas sastāvā) bēgļu nometnē Ziemeļreinā-Vestfālēnē. Bijis latviešu Augstākās sabiedriskās tiesas tiesnesis, strādājis par naktssargu angļu kokzāģētavā Detmoldā. Miris 1947. g. 2. febr. Detmoldā, Vācijā.

Apmalvojumi: Latvijas TZO II, III šķ., ANk, LSCO Svastika, Latvijas Aizsardzības biedrības med.; Beļģijas Sarkanā Krusta med. I šķ.; Igaunijas Sarkanā Krusta II šķ. I klases med.; vairāki Krievijas ord.

Precējies ar Mariju Martinovu (1883. g. okt.–1957. g. jūn. Augustdorfā, Ziemeļreinas-Vestfālenes pavalstī, VFR).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 454. l.; P-822. f., 1. apr., 23. l.; LDG; LVD; Zilbers F. Senatora Jāņa Kalaca 70 mūža gadi. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1938. Nr. 2; Latviešu Ziņas, 1947. g. 8. febr.; SLS; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 94. lpp.

No Tieslietu ministrijas Tiesu departamenta direktora A. Meņģelsona 1937. g. 18. sept. raksta J. Kalacam: “*Pagodinot, senatora kungs, paziņot, ka par Senāta Administratīvā departamenta spriedumu sistemātiska kopoījuma sastādīšanu “Tieslietu Ministrijas Vēstneša” pielikumā, ko Jūs laipni uzņēmāties, ministra kungs ar š. g. 10. septembra rīkojumu noteica Jums un virssekretāra palīgam Annai Ripke atalgojumu Ls 170.- mēnesī katram, skaitot no š. g. 1. septembra.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 454. l., 10. lp.)

No J. Kalaca 1940. g. 20. sept. raksta Latvijas PSR tieslietu tautas komisāram A. Jablonskim: “*Sakarā ar priekšā stāvošo Senāta Administratīvā departamenta likvidāciju, lūdzu atbrīvot mani no šī departamenta priekšsēdētāja, Senāta Augstākās disciplinārtiesas priekšsēdētāja un senatora amata.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 454. l., 23. lp.)

KALNIŅŠ Jēkabs (1868–1929)

Dzimis 1868. g. 24. jūn. Tēvs Mārtiņš. Latvietis.

Beidzis Rīgas pilsētas Katrīnas skolu, 1888. g. Tērbatas mācību apg. komisijā ieguvis pilsētas draudzes skolas skolotāja tiesības. No 1890. g. sept. kancelejas darbinieks Rīgas apgabaltiesā (no 1894. g. apr. sekretāra palīgs), no 1901. g. sept. Aizputes apr. zemnieku virstiesas priekšsēdētājs. 1. pasaules kara laikā 1915. g. 23. apr. evakuējis uz Iekškrīeviju, skaitījies amatā līdz 1917. g. maijam.

1920. g. 3. sept. iecelts par Jelgavas apgabaltiesas mirtiesnesi. 1921. g. 1. nov. piekomandēts Jelgavas apgabaltiesai tiesnešu sastāva papildināšanai, piešķirot apgabaltiesas locekļa algu un uzdodot pildīt šī amata pienākumus. No 1922. g. 27. jūn. Jelgavas apgabaltiesas loceklis. Miris 1929. g. 29. martā. Apbedīts Jelgavā.

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 74. l.

Jēkabs Kalniņš (1868–1929)

Jēkabs Kalniņš (1889–1986)

KALNIŅŠ Jēkabs (1889–1986)

Dzimis 1889. g. 18. sept. Klosteres pag. lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Ādams, māte Līze Elizabete, dz. Brūvere. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Klosteres pagastskolu, mācījies Aizputes pilsētas skolā. Piedalījies 1905. g. revolūcijā Krievijā, pēc tās sagrāves 1906. g. emigrējis uz ASV. Dzīvojis Ilinoisas pavalstī, 1910. g. beidzis Grīra koledžu Hūpstonā, kā arī Depola Universitātes Tieslietu fakultāti Čikāgā, kur 1914. g. jūn. ieguvis maģistra grādu. No 1913. g. okt. advokāta palīgs Ilinoisas pavalstī. 1915.–17. g. strādājis par tiesību zinību skolotāju vidusskolā. No 1918. g. advokāta palīgs un advokāts. Bijis LSDSP biedrs (līdz 1919. g.).

1919. g. rudenī atgriezies Latvijā. No 1920. g. aug. jaunākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā; izmeklēšanas tiesnesis. 1922. g. 15. jūn.–1926. g. 4. febr. Liepājas apgabaltiesas loceklis. Bijis arī tieslietu skolotājs Liepājas valsts tehnikumā. 15 mēnešus darbojies Liepājas Rotari klubā. Privātdokāts Liepājā. No 1929. g. 4. dec. zvērināts advokāts Liepājā. Bijis Liepājas Juristu biedrības kasieris.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. janv. Liepājas juridiskās konsultācijas pārzinis. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zvērināts advokāts Liepājā, Liepājas Namīpašnieku biedrības valdes loceklis. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Strādājis par sakaru ierēdni starp nacionālajām komitejām Starptautiskajā bēgļu organizācijā (*International Refugee Organization; IRO*) amerikāņu okupācijas zonas Galvenajā mītnē Frankfurtē pie Mainas, Hesēnē. 1948. g. dec. izceļojis uz ASV. Bijis Čikāgas Latviešu biedrības priekšnieks. Miris 1986. g. 4. janv. Oregonas pavalstī, ASV.

Precējies 1927. g. ar Lību Emīliju Benefeldi (dz. 1898. g. 1. dec.), trīs bērni.

A. LVVA, 1595. f., 10. apr., 167., 168. l.; 7354. f., 1. apr., 352. l.; LA 1919–1945.

KALNIŅŠ Kārlis Augusts (1902–pēc 1943)

Dzimis 1902. g. 20. nov. Dammes muižā pie Rīgas (1924. g. ieķļauta Rīgas pilsētas robežās; nav saglabājusies) modernieka (muižas govju kūts pārzinis un piena pārstrādes vadītājs) ģimenē. Tēvs Jānis, māte Karlīne, dz. Rudzīte. Latvietis, luterticīgs.

1904. g. ģimene pārcēlusies uz nomāto, vēlāk iepirkto lauku saimniecību Babītes pag. Kalniņos. 1912.–15. g. mācījies Piņķu draudzes skolā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. nokārtojis pārbauzījumu elementārskolas zināšanu apjomā Katrīnas II pirmmācības skolā Rīgā. 1916.–18. g. mācījies R. Gegera komercskolā Rīgā.

1919.–21. g. mācījies Rīgas pilsētas 1. vidusskolā, pēc kuras beigšanas no 1921. g. studējis LU medicīnu, no 1923. g. tieslietas (1933. g. beidzis Tiesību nodaļu). Studiju laikā strādājis Babītes pag. valdes kancelejā (1921. g.), laikraksta “Narodnaja mislj” redakcijā kā latviešu un krievu valodas tulks (1922. g.), no 1922. g. maija par korespondentu Izglītības ministrijā. 1932. g. 24. febr. iecelts par

Kārlis Kalniņš (1902–pēc 1943)

jaunāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā (1934. g. 28. maijā par vecāko tiesamatu kandidātu); piekomandēts Civildepartamentam, no 1933. g. marta Krimināldepartamentam. 1934. g. 26. jūn. iecelts par papildu miertiesnesi Liepājas apgabaltiesā, vēlāk miertiesnesis Saldus iecirknī. No 1938. g. 27. sept. Liepājas apgabaltiesas loceklis.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 31. dec. apstiprināts par Liepājas apgabaltiesas pagaidu locekli. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālpag. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Daugavpils apgabaltiesas loceklis 2. kriminālnodaļā. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 89. l.; 7427. f., 1. apr., 5113. l.; EVP; LUAI.

No K. Kalniņa 1932. g. 23. febr. rakstītās autobiogrāfijas: *"Pēc vidusskolas pabeigšanas Rīgā nolēmu katrā ziņā pabeigt arī universitāti. Taču studiju laiks manā dzīvē materiālā ziņā bija visgrūtākais. Manu vecāku saimniecība kara laikā atradās frontes joslā un tika vairākkārtīgi nopostīta; nācās ciest ne tikai no krievu, vācu, lielinieku un Bermonta kara spēku tiešās kara darbības, bet arī no šo karaspēku, it sevišķi no minēto pēdējo divu, neskaitāmām rekvizīcijām un vardarbības. Manā studiju laikā arī pārejie ģimenes locekļi – brālis un māsa – bija skolas gados un apmeklēja skolas. 1928. g. nomira mans tēvs, visu šo iemeslu dēļ nācās ļoti daudz laika ziedot vajadzīgo līdzekļu sagādāšanai, gan strādājot darbā, gan pasniedzot privāttundās."* (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 89. l.)

KAMBERGS Aleksandrs (1881–1941)

Dzimis 1881. g. 2. aug. Pleskavas gub. Lauru latviešu kolonijā. Tēvs Otis, māte Līze. Latvietis.

1908. g. beidzis MU Juridisko fakultāti. No 1908. g. sept. jaunākais akcīzes kontrolieris Teras–Dagestānas akciju valdē, no 1910. g. janv. sevišķu uzdevumu ierēdnis Besarābijas kroņa palātā (atbrīvots no amata 1910. g. jūl.). 1911.–12. g. tiesamatu kandidāts Kutaisi apgabaltiesā; strādājis par izmeklēšanas tiesnesi, no 1912. g. okt. Valsts kontroles Maskavas, Nižņijnovgorodas, Muromas dzelzceļu uzraudzības dienestā Maskavā. 1. pasaules kara laikā 1916. g. jūl.–1917. g. aug. bijis lauku ceļu kontroliera palīgs Krievijas 12. armijas ceļu būvniecības darbu priekšnieka pakļautībā. 1918. g. vācu okupācijas laikā atgriezies Lauru kolonijā.

1923. g. vasarā pārcēlies uz Latviju. 1923. g. 31. jūl. iecelts par vecāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā, Rīgas apgabaltiesas prokurora biedrs. 1924. g. 29. janv. iecelts par Latgales apgabaltiesas locekli; strādājis 1. kriminālnodaļā. No 1928. g. 5. janv. Rīgas apgabaltiesas loceklis (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā); strādājis 3. kriminālnodaļā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, pārvests uz Soļikamskas soda nometnēm Usoļlagā. Miris 1941. g. 18. nov.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1938. g. 23. jūl. ar Alīdu Pētersoni (dz. 1898. g. 24. martā Drabešu pag.; Rīgas apgabaltiesas prokurora kancelejas ierēdne), meita Lidija.

Aleksandrs Kambergs (1881–1941)

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 90. l.; 1536. f., 2. apr., 473., 474. l.; 1612. f., 12. apr., 46. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 13815. l.; EVP.

No A. Kamberga 1924. g. 22. jūl. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “*Vēlos darboties Rīgas apgabal tiesā kā tiesnesis, kamdēļ griežos pie Jums [...] ar lūgumu stādīt uzticētās Jums tiesas kopsapulcei priekšā manu kandidatūru [...] 12. armijā sabiju līdz vācu okupācijai, kad atgriezos uz savu dzimteni – Lauru koloniju un paliku tur līdz pagājušam gadam – 1923., jo turēju par vajadzīgu rūpēties, sīki informējot Latvijas valdību par minētās kolonijas likteņa taisnīgu izšķiršanu. [...] Gribēdams arī uz priekšu uzturēt ciešus sakarus ar savu dzimteni Lauru koloniju, kuras lielākā daļa palika pie Igaunijas, un rūpēties par viņas tuvināšanu kulturālā ziņā Latvijai, kas ir iespējams tikai no galvaspilsētas, es vēlētos, ka mans darba lauks būtu Rīgā.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 474. l., 8., 9. lp.)

No Tiesu palātas departamentu kopsapulces sēdes 1940. g. 24. sept. sprieduma: “1940. g. 5. jūnijā pret Rīgas apgabaltiesas locekli Aleksandru Kambergu uzsākta disciplinārvajāšana pēc disciplinārsodu lik[uma] 28. p[anta]; ka Kambergs 1940. g. maija mēnesī kā tiesnesis nepiemēroti sava dienesta stāvoklim sūtījis pa pastu anonīmu atklātni Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam [A. Būmanim] ar dažādiem priekšlikumiem, apzinoties, ka atklātnes saturs izpausts atklātībā [...] priekšsēdētājs 1940. g. 9. maijā ziņojis tieslietu ministram [H. Apstīm], ka viņš saņēmis anonīmu atklātni ar priekšlikumu nerīkot atvadīšanās banketu aizejošam Rīgas apgabaltiesas vicepriekšsēdētājam Kāpostam, bet saņemto šim nolūkam naudu nodot valsts aizsardzības fondam. Noskaidrots, ka atklātnes rakstītājs ir [...] Kambergs. Apgabaltiesas priekšsēdētājs ir atradis, ka minētais rakstīšanas veids uzskatāms par koleģialitātes graušanas paņēmieni. Sakarā ar to iesniedzis savu ziņojumu tieslietu ministram. Tieslietu ministrs ir ierosinājis [...] disciplinārlietu. Aleksandrs Kambergs paskaidro, ka atklātni toreizējam Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam [A.] Kociņam sūtījis kā privātai personai; atklātni neparakstījis tādēļ, ka gribējis, lai priekšlikuma ierosinātais paliktu nezināms. Viņa priekšlikumā pašā par sevi neesot nekā peļama. Lūkojot cauri šo lietu, Tiesu palātas kopsapulce atrod, ka Aleksandra Kamberga rīcībā nevar saskatīt disciplinārsodu lik[uma] 28. p[antā] paredzēto nodarījuma pazīmi. Kamberga atklātnē izteiktais ierosinājums pats par sevi neko peļamu nesatur; Kambergam vienīgi varētu pārmet, ka viņš atklātni ir sūtījis anonīmi, it kā izvairoties no atbildības par savu ierosinājumu. Ja arī šādu izturēšanos uzskatītu par nepiemērotu tiesneša stāvoklim, nevar atzīt, ka tāda izturēšanās būtu notikusi atklātībā. Anonīms raksts nav uzstāšanās atklātībā, bet disciplinārsodu lik[uma] 28. p[ants] prasa dienestpersonas nepiemērotu izturēšanos atklātībā [...]. [Nosprida: Rīgas apgabaltiesas locekli Kambergu attaisnot.]” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 474. l., 32. lp.)

KAMPE Bernhards Boriss (1850–1921)

Dzimis 1850. g. 17. martā Ziemera pag. Māriņkalna muižā klētnieka ģimenē. Tēvs Reinis, māte Marija, dz. Veinberga.

Beidzis PU Juridisko fakultāti. Bijis tiesamatu kandidāts (izmeklēšanas tiesnesis, prokurora biedrs) Voronežas apgabal tiesā, Pleskavas apgabal tiesā. Pirms 1. pasaules kara Pleskavas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs īstenā valsts padomnieka civildienesta rangā. Darbojies Pleskavas Arheoloģiskajā biedrībā (īstena loceklis).

No 1918. g. 23. dec. Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētājs. 1919. g. 22. aug. iecelts par Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāju. 1920. g. 22. okt. iecelts par Latvijas Senāta senatoru. Miris 1921. g. 21. janv.

A. Rumpēters A. Atskats uz Senātu Latvijas tiesu sistēmā. Latviešu Juristu Raksti, Kalamazo, Mičigana, Nr. 12, 1973; vēstures pētnieka Arno Liepiņa sniegtās ziņas.

No raksta "Daugavpils apgabaltiesas 20 darba gadu atcere" laikrakstā "Latvijas Kareivis" 1939. g. 17. sept.: "1919. gada 22. aug. Ministru kabinets iecēla pirmo Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāju nelaiķi Bernhardu Kampi un uzdeva viņam stāties pie apgabaltiesas organizēšanas darba. 15. septembrī jaunieceltais priekšsēdētājs pieņēma pirmos darbiniekus un apgabaltiesa uzsāka savu darbu, apmetusies divās mazās istabiņās Rīgas apgabaltiesas namā. Pirmā tiesas sēde notika 1919. g. 17. decembrī, pie kam tiesas sēdes noturēšanai aicināti palīgspekāki no Rīgas apgabaltiesas. Darbinieku komplektēšana plašākos apmēros notika 1920. g. beigās. Pēc Latgales atbrīvošanas radās iespēja pārcelt apgabaltiesu uz Latgali. Tika ievadītas sarunas ar lielākām Latgales pilsētu pašvaldībām par telpām apgabaltiesas novietošanai, un Daugavpils pilsētas pašvaldība šīnī ziņā izrādīja vislielāko pretimnākšanu, par brīvu ierādot apgabaltiesas vajadzībām uz 12 gadiem pilsētai piederošo namu Alejas ielā 7."

KANDERS Jānis (1879–1942)

Dzimis 1879. g. 22. jūl. Vecpiebalgas pag. Reinkaļvos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Marija. Latvietis, luterītiģis.

No 1889. g. mācījies Vecpiebalgas pag. Ogrēnu skolā (beidzis 1892. g.), pēc tam Vecpiebalgas draudzes skolā (1892.–95. g.) un Valkas skolotāju seminārā (1895.–98. g.). 1898.–99. g. strādājis par otro skolotāju Kraukļu pag. Vilhelma skolā, 1899. g. sept.–1900. g. dec. par skolotāju un audzinātāju vācu Pētera Pāvila baznīcas Aleksandra skolā Pēterburgā, 1901.–05. g. Harrasa privātajā meiteņu elementārskolā Rīgā, Sarkandaugavā. No 1905. g. brīvklaušitājs MU Juridiskajā fakultātē, 1906. g. kā eksternis nokārtojis ģimnāzijas gala pārbaudījumu un ieskaitīts fakultātē kā students. Studijas beidzis 1910. g. ar I šķ. diplomu. Studiju laikā pasniedzis privātsundas. 1910. g. maijā–1912. g. maijā jaunākais tiesamatu kandidāts Maskavas apgabaltiesā (kolēģijas sekretāra rangā), 1912. g. maijā–1914. g. sept. zvērīnāta advokāta palīgs Maskavā, 1912.–1922. g. sept. vidusskolas vācu valodas skolotājs Maskavā (privātā sieviešu ģimnāzijā, Skolotāju biedrības reālskolā), 1920. g. jūl.–1922. g. aug. bijis Maskavas Baltijas dzelzceļa Malkas sagatavošanas komitejas nodaļas darbvedis, tad vadītājs.

1922. g. okt. atgriezies Latvijā. No 1922. g. 19. okt. Rīgas apgabaltiesas papildu miertiesnesis; strādājis 1. kriminālnodaļā. 1923. g. 15. martā iecelts par Rīgas apgabaltiesas locekli (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā); strādājis 1. kriminālnodaļā. 1930. g. 9. maijā iecelts par Tiesu palātas locekli. 1934. g. febr. piekomandēts Valsts kontrolei ar uzdevumu piedalīties sevišķās sēdēs, no 1934. g. okt. ar Tiesu palātas priekšsēdētāja pavēli iecelts par Valsts kontroles padomes sevišķo sēžu priekšsēdētāju.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 27. dec. (no 1941. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Strādājis par vācu valodas pasniedzēju Rīgas kājnieku karaskolā. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Pārvests uz Solikamskas soda nometnēm. 1942. g. 18. febr. piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Miris pirms sprieduma izpildes 1942. g. 16. maijā.

Apmalvojumi: Latvijas Ak III šķ.

Jānis Kanders (1879–1942)

Precējies ar Nadeždu Krilovu (dz. 1885. g. 15. jūl. Maskavas gub.), dēls Hermanis (dz. 1913. g. 11. okt. Maskavā; Rīgas apgabaltiesas vecākais tiesamatu kandidāts), meita Vera (dz. 1914. g. 25. sept. Pušķinā). Ģimene no 1941. g. 14. jūn. izsūtījumā.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 93. l.; 1536. f., 2. apr., 477. l.; 27. apr., 139. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-6612. l.; EVP.

No J. Kandra 1937. g. 27. febr. iesnieguma tieslietu ministram H. Apstītim: "Ārzmēs komandējumu izpildīju laikā no 15. augusta līdz 13. septembrim 1936. g., apmeklējot Čehoslovākijas, Austrijas un Ungārijas tiesu iestādes. Čehoslovākijā ar Latvijas sūtņa palīdzību tiku pieņemts Tieslietu ministrijā no šīs ministrijas padomes viceprezidenta un departamentu direktoriem, kuri man deva tuvākas ziņas par Čehoslovākijas tiesu organizāciju. Apmeklēju arī Prāgas virstiesu, iecirkņu, apriņķu un darba tiesas. Visur še tika izrādīta vislielākā laipnība un pretimnākšana. Zverināto tiesu sēdēs neizdevās būt klāt, jo tai laikā viņu sēdes nenoturēja. Austrijā apmeklēju virstiesu, zemes tiesu un iecirkņu tiesas. Ar virstiesas prezidenta vārdu izpildītāja palīdzību apskatīju Tiesu pili un, starp citu, man parādīja Tiesu pils bibliotēku, kurā atrodas ļoti daudz vērtīgas juridiskas literatūras un, kā man teica, atrodoties arī Latvijas likumi. [...] Apmeklējot Austrijas tiesu sēdes, gribu atzīmēt vislielāko nosvērtību un uzmanību lietas apstākļu noskaidrošanā, kas laikam izskaidrojams ar augsti nostādīto tiesas stāvokli un tiesnešu labi sagatavošanu savam amatam. [...] Kā pēdējo apmeklēju Ungārijas galvaspilsētu Budapeštu, apskatīju viņas krāšņo Tiesu pili, zemes tiesas un neilgi atpakaļ uzcelto iecirkņu tiesu ēku, uz kuru man norādīja kā uz priekšzīmīgāko tiesas ēku. Budapeštā apmeklēju augstākās tiesas sēdi un novēroju, ka lietas tiek ļoti sīki atreģētas un pēc tiesas sprieduma pasludināšanas tiek īsos vārdos paskaidrots sprieduma motīvējums. Lūdzu pieņemt no manis Tieslietu ministrijas bibliotēkā sekojošas [piecas] grāmatas: [...] (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 477. l., 12. lp.)

KANGERS Jānis (1870–1936)

Dzimis 1870. g. 8. aug. Cēsu apr. Ozolmuižā pareizticīgo garīdznieka ģimenē. Tēvs Andrejs. Latvietis, pareizticīgs.

1893. g. ar I šķ. diplomu beidzis MU Juridisko fakultāti. No 1893. g. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1898. g. Vitebskas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesis iecirknī Ludzā, no 1902. g. iecirknī Daugavpilī. No 1904. g. Vitebskas apgabaltiesas svarīgu lietu izmeklētājs Vitebskā, 1905. g. nov.–1916. g. izmeklēšanas tiesnesis Pēterburgā (no 1914. g. Petrograda). 1916. g. jūn. iecelts par Petrogradas apgabaltiesas locekli (amatā līdz 1917. g.). Sasniedzis valsts padomnieka civildienesta rangu.

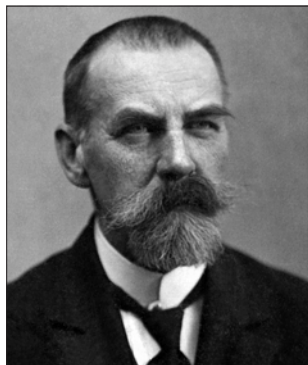
1922.–24. g. Latvijas konsulāta kancelejas darbinieks Petrogradā. Atgriezies Latvijā. No 1924. g. 15. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālnodaļā, no 1925. g. 1. civilnodaļā. 1935. g. 8. okt. (no 1. nov.) atbrīvots no amata sakarā ar maksimālā vecuma sasniegšanu. 1935. g. 26. nov. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos. Piešķirta pensija. Miris 1936. g. 25. janv. Rīgā.

Neprecējies.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 481. l.; 26. apr., 168. l.

No J. Kangerā 1924. g. 6. dec. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "Ar šo pagodinot lūgt Jūs, Priekšsēdētāja kungs, neatteikties likt priekšā Apgabaltiesas kopsapulcei manu lūgumu pārcelt mani par Civilnodaļas tiesnesi." (LNA LVVA 1536. f., 26. apr., 168. l., 9. lp.)

No J. Kangerā 1935. g. 17. okt. raksta Tieslietu ministrijai: "Lūdzot pensijas piešķiršanu, man jāiesniedz starp citiem pierādījumi, ka es sastāvēju bij.

Jānis Kangers (1870–1936)

Krievijas valsts dienestā no 1898. gada līdz 1917. gadam, kad nodibinājās lielinieku valdība. Mana dienesta gaitas sarakstu par šo laiku es iesniegt nevaru, tāpēc ka es sastāvēju par Pēterpils [Pēterburgas, no 1914. g. Petrogradas – red.] apgabaltiesas locekli un, revolūcijai 1917. gadā iesākoties, Pēterpils apgabaltiesas nams tika nodedzināts, pie tam sadega arī mans dienesta gaitas saraksts. Pagodinot tāpēc lūgt Tieslietu ministriju izdot man apliecību, ka bij[ušajās] Krievijas Senāta Ziņās (Senatskije vedomosti), resp., Tieslietu Ministrijas žurnālā (Žurnal Ministerstva Justicii) iespīestas sekojošas bij[ušās] Krievijas valdības pavēles [...]” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 481. l., 10. lp.)

KĀPA Rūdolfs (arī Rūdolfs KĀPS; 1906–1986)

Dzimis 1906. g. 6. maijā Īles pag. rakstveža ģimenē. Tēvs Frīcis, māte Emma, dz. Melperta. Latvietis, luterticīgs. Brālis Ādolfs Kāps; jurists.

Pēc Jelgavas vidusskolas beigšanas 1923. g. uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929. g.). No 1928. g. 19. marta jaunākais tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā (no 1930. g. 21. maija vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis izmeklēšanas tiesnešu pakļautībā Jelgavā, Tukumā, Bauskā, Talsos, Ventspilī. No 1931. g. apr. papildu miertiesnesis un miertiesnesis (no 1934. g. jūn.) Latgales apgabaltiesā (Baltinavā, pēc tam Ludzā; no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesā). 1932.–34. g. LZS biedrs. No 1935. g. 26. nov. Rīgas apgabaltiesas Rīgas pilsētas 14. iecirkņa miertiesnesis. 1939. g. 7. dec. iecelts par Liepājas apgabaltiesas locekli. Darbojies biedrībā “Viestura savienība”, Jelgavas Zvejnieku biedrībā, Latvijas Aizsardzības biedrības Ludzas nodaļā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā, biedrībā “Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds”, Liepājas Makšķernieku biedrībā, Liepājas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. no darba apgabaltiesā atlaists. Strādājis par rēķinvedi Liepājas ostā, 1941. g. apr.–jūl. bijis ostas juriskonsults. Vācu okupācijas laika sākumā zvejnieks Jelgavā. No 1941. g. sept. Jelgavas Darba pārvaldes ierēdnis. No 1943. g. 6. marta zvērīnāts advokāts Aucē. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1947. g. vecākais inspektors Tukuma apr. Finanšu nodaļā, vēlāk strādājis Meliorācijas pārvaldē Jelgavā. Miris 1986. g. 13. febr. Jelgavā.

Precējies 1931. g. 13. sept. ar Lidiju Semevicu (arī Lidija Ziņeviča; dz. 1911. g. 29. okt.), dēls Ilgmārs (dz. 1932. g. 28. jūn.) un meita Vita (dz. 1935. g. 12. apr.), vēl viens bērns (dz. 1942. g.).

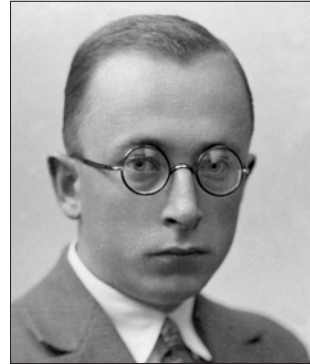
Studentu biedrības “Fraternitas Rusticana” filistrs.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 173. l.; 7354. f., 1. apr., 363. l.; 2259. f., 1. apr., 47. l., 200. lp.; 7427. f., 1. apr., 7053. l.; LUAJ; Jelgavas pilsētas DzNA; LA 1919–1945.

KĀPOSTS Arturs (1888–1941)

Dzimis 1888. g. 2. jūn. Kursīšu pag. Mežkungmuižā modernieka (muižas govju kūts pārzinis un piena pārstrādes vadītājs) ģimenē. Tēvs Indriķis, māte Johanna. Latvietis, luterticīgs.

1889. g. ģimene pārcēlusies uz Bruzilu muižu. Beidzis Kursīšu pagastskolu, no 1903. g. mācījies Jelgavas reālskolā (beidzis 1908. g.). No 1908. g. dzīvojis Pēterburgā, studējis Pēterburgas (no 1914. g. Petrogradas) Politehniskā institūta Metalurģijas nodaļas

Rūdolfs Kāpa (1906–1986)

Arturs Kāposts (1888–1941)

Elektroķīmijas apakšnodaļā (līdz 1918. g.). Līdz 1. pasaules kara sākumam strādājis dažādos metalurģijas un elektrotehnikas uzņēmumos. Kara laikā strādājis satiksmes resorā, darbojies Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas Petrogradas nodaļā (tās līdzdibinātājs, Teātra nodaļas kasiera palīgs). 1918. g. jūn. atgriezies Latvijā.

1919. g. nov. beigās Liepājā mobilizēts Latvijas armijā, kareivis Latgales Papildu bataljonā Liepājā, dec. Liepājā atzīts par nederīgu karadienestam veselības stāvokļa dēļ un atvaļināts. 1920.–22. g. bijis Saldus kooperatīva “Neatkarība” valdes loceklis, pēc tam strādājis dzelzceļu nozarē – sākumā ceļu inženiera birojā Liepājā, pēc tam no 1922. g. bijis Saldus dzelzceļa stacijas priekšnieks, no 1923. g. 1. šķ. darbvedis Latvijas Dzelzceļa virsvaldē Rīgā. 1926. g. martā atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1926. g. 31. dec. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā, piekomandēts Krimināldepartamentam. 1928. g. janv. beidzis tieslietu studijas LU. No 1928. g. marta vecākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā, 1928. g. apr. pārcelts tādā pašā amatā uz Latgales apgabaltiesu, strādājis prokuratūrā, periodiski ilgstoši pildot prokurora biedra pienākumus. 1928.–30. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Līksnas nodaļas aizsargs. 1929. g. jūn. pārcelts no Latgales apgabaltiesas uz Rīgas apgabaltiesu, vecākais tiesamatu kandidāts; strādājis prokuratūrā. 1930. g. 26. apr. iecelts par prokurora biedru. No 1933. g. 30. nov. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. un 2. kriminālnodaļā, 3. civilnodaļā. 1936. g. jūl. iecelts arī par Rīgas Centrālcietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētāja biedra J. Ankrava vietnieku. No 1937. g. 16. sept. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. No 1937. g. sept. darbojies arī par Tautas labklājības ministrijas Sabiedriskās apgādības administratīvās komisijas priekšsēdētāju. 1939. g. dec. iecelts par dzīvokļu īres normu inspektoru uz laiku līdz 1940. g. dec., atbrīvojot šajā laikā no tiesas priekšsēdētāja biedra pienākumu pildīšanas. 1940. g. 1. maijā iecelts par satiksmes ministru. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 20. jūn. Latvijas valdības sastāvā atkāpies no ministra amata un iecelts par Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru (25. jūn. uzdota 2. kriminālnodaļas vadīšana). 1940. g. 16. sept. Latvijas PSR Tautas komisāru padome atbrīvojusi no amata pēc paša lūguma. 1940. g. 28. sept. apcietināts. Pārvests uz Čkalovas apg. (tag. Orenburgas apg.) soda nometnēm. Piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1941. g. 19. dec.

Precējies ar Martu Leju (dz. 1900. g. 2. apr.).

Studentu vienības “Ziemeļi” biedrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 95. l.; 1536. f., 2. apr., 484., 485. l.; 7427. f., 1. apr., 7918. l.; LNA LVA, 1986. f., 1. apr., 7368. l.; EVP; LUAJ.

No A. Kāpsta uzrunas ministra amata pārņemšanas aktā 1940. g. 1. maijā: “*Seļojot kunga Valsts Prezidenta, Tautas Vadoņa [Kārļa Ulmaņa] aicinājumam, esmu uzņēmies Satiksmes ministrijas, viena no lielākā resora, vadīšanu. Es apzinos šī uzdevuma smagumu, ko pavaico tā lielā atbildība, kas ar šo manu turpmāko darbu*

saistās. Bet es arī apziņos, es ticu, ceru, un, teikšu vēl vairāk, es zinu, ka es arī šo grūto, atbildības pilno darbu veikšu mūsu atjaunotās 15. maija Dieva svēttās Latvijas labā [...] Es nāku no tiesas, kur kalpošana tautai izpaužas kalpošanā taisnībai, kura, kā to precizējis mūsu Vadonis, ir visiem viena – viens likums, viena taisnība visiem. No šīs taisnības sajūtas, kas izkopta manā līdzšinējā darbā, es vadīšos nākamajā darbā. Es būšu taisnīgs, bet arī stingrs. Daudz ko var saprast un piedot, bet nav piedodama ļaunas gribas izpausme. Lai Dievs palīdz mūsu kopējā darbā par godu saulainai, Dieva svēttai 15. maija Latvijai un viņas Vadonim.” (Jaunais satiksmes ministrs. P[asta] T[elegrafa Dzīve]. 1940. Nr. 5/6, 117.–118. lpp.).

No A. Kāpsta 1940. g. 5. sept. ziņojuma Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam: “Ziņoju, ka atrodas mājas arestā, kādēļ laipni lūdzu neieskaitīt manu neierašanos darbā par izvairīšanos no darba.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 485. l., 49. lp.)

KELLERS Edgars Kristofs Vilhelms (*Keller*; 1887–1945)

Dzimis 1887. g. 27. okt. Rundālē meldermeistara ģimenē. Tēvs Johans, māte Minna, dz. Lanski. Vācietis, luterticīgs.

Beidzis Jelgavas ģimnāziju, 1908.–12. g. studējis tieslietas TU. 1914. g. apr.–1918. g. dec. zvērināta advokāta E. Līča palīgs Kuldīgā.

No 1919. g. marta Liepājas apgabaltiesas tiesamatu kandidāts, no maija izmeklēšanas tiesnesis. 1920. g. febr. ievēlēts par Kuldīgas pilsētas domes locekli no Vācu kandidātu saraksta. No 1920. g. 12. dec. Liepājas apgabaltiesas loceklis. No 1921. g. 14. sept. zvērināts advokāts Liepājā, no 1931. g. dec. Kuldīgā. 1925.–28. g. Liepājas pilsētas domes loceklis no vācu saraksta (1931. g. vēlēšanas palicis kandidāts). Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1935. g. 12. apr. saskaņā ar tieslietu ministra H. Apsīša lēmumu svītrots no zvērinātu advokātu saraksta. Dzīvojis Kuldīgā, 1935. g. bijis Vācu–baltiešu vēlēšanu savienības Kuldīgā likvidators. Darbojies Kuldīgas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrībā. 1939. g. nov. izceļojis uz Vāciju.

Miris 1945. g. 22. okt. Neibrandenburgā, Mēklenburgā-Priekšpomerānijā, Vācijā.

Apmalvojumi: Latvijas ugunsdzēsēju biedrību un organizācijas savienības krūšu nozīmes “Par cītību” III šķ.

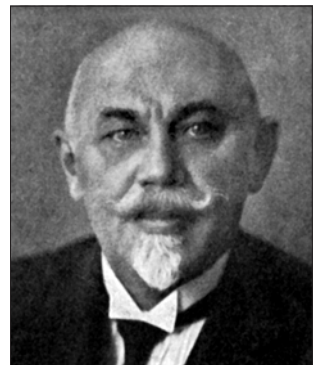
Precējies ar Helēnu Vinteleri (dz. 1889. g. 6. okt.).

A. LNA LVVA, 7354. f., 1. apr., 376. l.; DBG; LA.

KĒNIGSVALDS Fridrihs (arī **Fricis KĒNIGSVALDS**; 1875–1930)

Dzimis 1875. g. 4. sept. Cēres pag. Cēres muižā kalēja ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Helēna Lizete. Latvietis, luterticīgs.

No 1876. g. dzīvojis Ažuļos (tag. atrodas Ģibuļu pag. Līčos). Macījies Talsu Mīlenbaha proģimnāzijā. Beidzis Jelgavas ģimnāziju, MU Juridisko fakultāti. No 1901. g. Jelgavas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts (no 1906. g. vecākais tiesamatu kandidāts). 1904. g. iesaukts karadienestā Krievijas armijā, piedalījies Krievijas–Japānas karā, praporščiks. Dienējis 5. strēlnieku artilērijas divizionā. 1905. g. febr. kaujā kontuzēts. Atvaļināts, atgriezies darbā Jelgavas apgabaltiesā, no 1906. g. bijis Jelgavas svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis, 1906. g. 20. martā–maijā

Fridrihs Kēnigvalds (1875–1930)

Tukuma apr. izmeklēšanas tiesnesis. Pēc tam zvērināta advokāta J. Čakstes (vēlākais pirmais Latvijas Valsts prezidents) palīgs Jelgavā. No 1913. g. 16. nov. zvērināts advokāts Jelgavā. 1912. g. ievēlēts par Jelgavas Latviešu biedrības priekšsēdētāju. 1914. g. jūl. atkal iesaukts karadienestā Krievijas armijā. 1. pasaules kara laikā virsnieks, 1917. g. bijis intendantūras noliktavas pārzinis Kuženkinā, Tveras gub.

1921. g. atgriezies Latvijā. 1921. g. 3. janv.–22. sept. Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. No 1921. g. 28. sept. zvērināts advokāts. 1922. g. ievēlēts Jelgavas pilsētas domē. Darbojies Jelgavas Latviešu biedrībā un Zemgales klubā. Miris pēc ilgstošas slimības 1930. g. 17. aug. Apbedīts Jelgavā, Nikolaja kapos (tag. Meža kapi, pazīstami arī kā bij. Vienības kapi).

Apbalvojumi: Krievijas Sv. So III šķ., Sv. Ao III, IV šķ.

Precējies 1908. g. ar Matildi Luīzi Veidenbergu (1881. g. 9. okt.–1963. g. 11. jūn. Austrālijā), meitas Biruta (dz. 1909. g. 8. jūl.), Zenta (1911. g. 7. jūn.–2005. g. 12. aug. Melburnā, Austrālijā), Irēna (dz. 1919. g. 10. jūn.), dēls Andrejs Leonīds (1925. g. 14. febr.–2001. gada 12. jūn.).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 7354. f., 1. apr., 384. l.; 807. f., 2. apr., 81. l., 101. lp.; Jaunākās Ziņas. 1930. 18. aug.; Zemgales Balss. 1930. 21. aug.; Austrums; LA 1919–1945.

KESNERS Osvalds sk. **ĶIESNERS** Aleksandrs Osvalds

KĪNS Pauls Nikolajs **Volfgangs** (*Kühn*; 1884–1945?)

Dzimis 1884. g. 6. jūn. Rīgā zvērināta advokāta ģimenē. Tēvs Ričards Leonhards, māte Helēna, dz. Stendere. Vācietis, luterticīgs.

1902. g. beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā. 1902.–03. g. brīvprātīgais Krievijas armijas 28. Novgorodas dragūnu pulkā Sumos (tag. Ukrainā). 1903. g. uzsācis studijas TU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1908. g., 1906.–07. g. studējis Maskavas Juridiskajā licejā). No 1910. g. zvērināta advokāta palīgs Rīgā (no 1916. g. zvērināts advokāts); 1. pasaules kara laikā 1914.–16. g. dienējis Krievijas armijā.

1919. g. 7. nov.–1920. g. 30. aug. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. civilnodaļā, no 1920. g. vasaras 3. civilnodaļā. No 1920. g. 23. sept. zvērināts advokāts Rīgā. 1921.–35. g. bijis Zvērinātu advokātu padomes loceklis, pirmais padomes kases pārzinis. Bijis Rīgas Kredītbankas uzraudzības padomes valdes priekšsēdētājs, Rīgas Apdrošināšanas sabiedrības valdes priekšsēdētājs, no 1932. g. arī Rīgas Vācu juristu biedrības valdes priekšsēdētājs. Dažādu uzņēmumu līdzdibinātājs un valdes loceklis (no 1930. g. ultramarīna fabrikas a/s “Dr. C. Leverkus & dēli” valdes loceklis, no 1939. g. sabiedrības “Rīgas privātā ķīlu zīmju kredītbiedrība” valdes loceklis). 1939.–40. g. bijis Fiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – UTAG*) Rīgas nodaļas Juridiskās daļas vadītājs. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no

Volfgangs Kīns (1884–1945?)

zvērīnātu advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. 1940. g. izceļojis uz Vāciju.

1940.–42. g. vācu Fiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (*Deutsche–Umsiedlung–Treuhand–Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*) juriskonsults Pozenē (tag. Poznaņa Polijā). 1942. g. ieguvis Dr. iur. grādu. 1945. g. janv. pazudis bez vēsts Hoenzalcā (tag. Inovroclava Polijā) Pozenes (Vartelandes) apg.

Precējies 1912. g. ar Ievu (Evu) Jūliju Bernevicu (dz. 1891. g. 8. jūl. Kandavā), dēls Eberhards (dz. 1913. g. 22. jūn. Rīgā), meita Renāte Herta Kārīna (1921. g. 19. sept.–2007. g.).

Studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 7354. f., 1. apr., 430. l.; 1376. f., 2. apr., 12447. l., 96. lp.; 2996. f., 10. apr., 23567. l.; Politiskās policijas kartotēka; Album Curonorum. 1808–1932. Bearbeitet von W. Räder. Rīga, 1932; DBL; DBG; LA 1919–1945.

KIRJAKOVŠ Mihails (arī **Miķelis KIRJAKOVŠ**; 1874–ap 1952)

Dzimis 1874. g. 3. janv. Erevānā (tag. Armēnijā). Tēvs Aleksejs. Krievs, pareizticīgs.

1899. g. beidzis Harkovas Universitātes Juridisko fakultāti. No 1899. g. jaunākais tiesamatu kandidāts Harkovas Tiesu palātā, no 1899. g. dec. tādā pašā amatā Jelgavas apgabaltiesā (1901. g. paugstināts par vecāko tiesamatu kandidātu). 1903. g. apr. iecelts par papildu miertiesnesi Vidzemes gub., 1903. g. dec. par Jelgavas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesi Jaunjelgavas apr., 1909. g. martā par Jelgavas apgabaltiesas svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesi. No 1911. g. okt. Čerepovecas apgabaltiesas loceklis.

No 1921. g. 3. janv. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis; strādājis kriminālodaļā, no 1921. g. sept. civilodaļā. 1925. g. maijā iecelts arī par Šņoru zemju komisijas priekšsēdētāju. 1939. g. 9. martā atbrīvots no amata pēc paša lūguma sakarā ar maksimālā vecuma sasniegšanu; 1939. g. 18. apr. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos. Piešķirta pensija.

2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris ap 1952. g. 78 gadu vecumā Vācijā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies, sieva Magdalena.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 51. l.; M. Kirjakovs aiziet no sava ilggadīgā darba lauka. Latgales Vēstnesis. 1939. g. 5. apr.

No Daugavpils apgabaltiesas priekšsēdētāja O. Dzintera 1939. g. 23. febr. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam H. Lazdiņam: “*Izpildot apgabaltiesas nodaļu kopsapulces š. g. 22. februāra lēmumu, pagodinios iesniegt apgabaltiesas locekļa Miķeļa Kirjakova lūgumu atsvabināt viņu no amata, kā sasniegušu maksimālu vecumu. Saskaņā ar minēto kopsapulces lēmumu, lūdzu Jūsu, priekšsēdētāja kungs, gādību, lai M. Kirjakovu atsvabinātu no amata ar š. g. 1. aprīli, jo līdz tam laikam nozīmētās tiesu sēdes ir iekārtotas ar viņa piedalīšanos. Piezīmēju, ka viņa dienesta gaitas aprakstā ierakstītais dzimšanas laiks 22. decembris ir uzrādīts pēc kalendāra vecā stila, kāpēc viņam maksimālais vecums iestājās š. g. 3. janvārī, bet Tiesu iek[artas] Lik[uma] 155. l[ikuma] p[antā] paredzētais dienesta attiecību izbeigšanās laiks viņam iestāsies š. g. 3. aprīlī.*” (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 8. lp.)

Mihails Kirjakovs (1874–ap 1954)

Alfreds Kiršfelds (1884–1966)

KIRŠFELDS Alfreds (1884–1966)

Dzimis 1884. g. 16. janv. Arakstes pag. (tag. Lodes pag.) Kalna Solteros lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Ādams, māte Līze, dz. Vese-re. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Rūjienas draudzes skolā un Pērnavas ģimnāzijā (beidzis kā eksternis 1906. g.). Strādājis par mājskolotāju Porhovas apr. Pleskavas guberņā. 1908. g. uzsācis studijas TU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1911. g.). No 1911. g. 20. jūl. zvērināta advokāta A. Lomana palīgs Rīgā, pēc viņa nāves no 1912. g. zvērināta advokāta G. Savela palīgs Kuldīgā. No 1917. g. dzīvojis Rīgā, sept. atgriezies Kuldīgā, bijis zvērināta advokāta palīgs.

No 1919. g. 8. janv. Liepājas apgabaltiesas loceklis. 1920. g. kandidējis uz Satversmes sapulci, nav ievēlēts. 1922. g. 26. aug. iecelts arī par Liepājas ostas padomes pastāvīgo locekli. 1923. g. dec. uzdots pildīt apgabaltiesas priekšsēdētāja biedra pienākumus un vadīt Apelācijas nodaļu (1925. g. martā, likvidējot Apelācijas nodaļu, atbrīvots no priekšsēdētāja biedra v. i. un nodaļas vadītāja amata, iedalīts darbam civilnodaļā). 1928. g. bijis apgabaltiesas pārstāvis Kurzemes apg. Saeimas vēlēšanu komisijā. 1928. g. 22. nov.–1940. g. martā Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs; no 1939. g. 4. dec. kriminālnodaļas vadītājs. 1939. g. 7. dec. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1940. g. 1. maija zvērināts advokāts Rīgā. No 1923. g. bijis Kurzemes Patronāta biedrības valdes priekšsēdētājs, no 1928. g. Sarkanā Krusta Liepājas nodaļas valdes loceklis, no 1935. g. Latvijas Tiesnešu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav uzņemts Latvijas PSR Advokātu kolēģijā. Strādājis par jaunāko brigadieru dzelzceļa 3. ceļu distances darbnīcās. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zvērināts advokāts Cēsis. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944. g. dec. noraidīta uzņemšana Latvijas PSR Advokātu kolēģijā, jo iepriekšējā darbība nav bijusi atbilstoša “pašreizējām prasībām”. Miris 1966. g. 16. janv. Apbedīts Rīgā, Meža kapos.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies 1923. g. 14. martā ar Margaretu Elizabeti Petaku (1897. g. 13. jūn. Ainažos–1974. g. 23. jūn. Rīgā), meita Glorija Margrieta (dz. 1925. g. 23. aug.), dēls Jānis Ādams (dz. 1928. g. 4. jūl.).

A. LVVA, 1595. f., 10. apr., 188., 190. l.; 7354. f., 1. apr., 397. l.; LA 1919–1945.

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja K. Sumberga 1920. g. 27. marta A. Kiršfeldam izsniegtās apliecības: “Ar šo apliecinu, ka Liepājā, Julianes ielā [tag. Friča Brīvzemnieka iela], iedzīvojošais Liepājas Apgabala Tiesas loceklis Alfreds Kiršfelds bija komandēts uz Apgabala Tiesas sēdēm uz Kuldīgu un Ventspili, un tamdēļ amata darīšanu dēļ bija projām no Liepājas no 6. līdz 24. martam š. g.” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 188. l., 17. lp.)

No tieslietu ministra R. Bēnusa 1920. g. 17. jūl. raksta Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājam K. Sumbergam: “Kā Jums jau zināms, tad attiecīgu kandidātu trūkuma dēļ ir ļoti grūti papildināt apgabaltiesu tagadējo sastāvu. Vissliktākā stāvoklī tajā ziņā ir nostādīta Latgales apgabaltiesa, kuras sastāvu līdz šim ir bijis iespējams papildināt tikai ar cittautesiņiem. Tādēļ būtu ļoti vēlams pievilkt pie Latgales apgabaltiesas kādu iestrādājušos, labi pārvaldošu valsts valodu, spēku. Sakarā ar to lūdzu man paziņot, vai Jums uzticētās tiesas loceklis A. Kiršfelds

nebātu ar mieru pārcelties uz Latgales Apgabala Tiesu tajā pašā amatā. Apgabala Tiesas sēdeklis nolikts Daugavpilī. Latgalē uz noteikumu pamata no 9. febr. š. g. valsts dienestā stāvošās personas saņem bez noteiktām algām vēl 25% no pamatalgas." (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 188. l., 19. lp.).

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja K. Sumberga 1920. g. 18. jūl. raksta Tieslietu ministrijai: "Izpildot Tieslietu Ministrijas rakstu no 17. jūlija, pagodinot ziņot, ka Liepājas Apgabala Tiesas loceklis A. Kiršfelds, ģimenes apstākļu dēļ, atrod par neiespējamu pārcelties uz Latgales Apgabala Tiesu un lūdz viņu atstāt Liepājā." (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 188. l., 20. lp.)

KLEINBERGS Viktors (1902–1953)

Dzimis 1902. g. 28. aug. Jelgavā valsts vīnu veikala pārziņa ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Anna, dz. Pētersone. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Jelgavas ģimnāzijas sagatavošanas klasē. 1. pasaules kara laikā 1915. g. ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Iekškrīeviju, dzīvojis Tulā, mācījies uz Tulu evakuētajā Varšavas ģimnāzijā. No 1917. g. strādājis Tulas ieroču fabrikā (strādnieks, pēc tam kantorists).

1920. g. beigās ar ģimeni atgriezies Latvijā. 1924. g. beidzis Jelgavas valsts vidusskolu un uzsācis tieslietu studijas LU (1932. g. sept. beidzis Tiesību nodaļu). No 1927. g. jūn. praktikants bez algas Rīgas apgabaltiesas 2. civilnodaļā. No 1928. g. 11. febr. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1929. g. 21. nov. vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis 2. civilnodaļā, 1. kriminālnodaļā, pie izmeklēšanas tiesnešiem un miertiesnešiem Rīgā. 1930. g. 21. nov. iecelts par papildu miertiesnesi. 1931. g. 24. sept. iecelts par miertiesnesi Latgales apgabaltiesā, miertiesnesis Suibatē. 1932. g. sept. atbrīvots no amata sakarā ar iesaukšanu karadienestā. 1932. g. okt.–1933. g. sept. obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 3. Jelgavas kājnieku pulkā, dižkareivis. No 1933. g. 18. aug. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) Ilūkstes iecirkņa miertiesnesis. No 1935. g. 5. nov. Jelgavas apgabaltiesas loceklis, strādājis kriminālnodaļā, no 1939. g. apr. apelācijas nodaļā, pēc tam tirdzniecības reģistra nodaļā. Darbojies Jelgavas Latviešu biedrībā, Zemgales Patronāta biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā,

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Miris 1953. g. 27. sept. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Studentu vienības "Austrums" vecbiedrs.

Precējies 1936. g. 5. sept. ar Ainu Pētersoni (1911. g. 13. sept. Smiltēnē–1957. g. martā Rīgā; pianiste), dēls Valdis (1939. g. 29. okt.–1996. g. 27. jūn.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 158. l.; 1578. f., 11. apr., 78. l.; 7427. f., 1. apr., 8108. l.

No V. Kleinberga 1927. g. 21. dec. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "Laiņi lūdzu mani ieskaitīt Jums padotā Apgabaltiesā par jaunāko kandidātu uz tiesu amatiem. Studēju Latvijas Universitātes Juridiskā fakultātē ceturto gadu, un lūdzu valsts eksāmeņiem palikuši nenolikti 2 kursu priekšmeti, kurus domāju nolikt līdz Lieldienām. Apgabaltiesas II civilnodaļā strādāju ka

Viktors Kleinbergs (1902–1953)

praktikants no 16. jūnija 1927. g. Atsauksmes par mani varētu dot Apgabaltiesas II civilnodaļas vadītājs un tiesneši.” (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 158. l., 7. lp.)

No V. Kleinberga 1940. g. 19. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “Tēvs bija kara dienestā, un, nolūkā sagādāt mātei un māsai uzturu, 1917. gada vasarā meklēju sev darbu caur vietējo darba biržu. Darbu atradu Tulas ieroču fabrikā, kur sākmā strādāju kā dienas strādnieks, bet vēlāk kā kantorists. Darba apstākļi spieda pārtraukt skolas apmeklēšanu [...] 1935. gada rudenī Jelgavas apgabaltiesā bija vakanta tiesas locekļa vieta, un kā jelgavnieks vēlējos strādāt savā dzimtā pilsētā. Iesniedzu priekšsēdētājam lūgumu gādāt, lai mani šai vakantā vietā ieceltu. Pret manu kandidatūru Jelgavas apgabaltiesas nodaļu kopsapulcei iebildumu nebija, un 1935. gada 5. novembrī tiku iecelts Jelgavas apgabaltiesas locekļa amatā.” (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 108. l., 38., 39. lp.)

KLINGO Alfonss (1902–1978)

Dzimis 1902. g. 26. dec. Rīgā bijušā Kauņas gub. Paņevežas apr. Čipēnu pag. (tag. Lietuvā) zemnieka un namsaimnieka, arhivāra ģimenē. Tēvs Teofīls Antons, māte Katrīna Margarita, dz. Ābele. Latvietis.

No 1912. g. mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā divus gadus bijis bēgļu gaitās Tērbatā. Vēlāk vācu okupācijas laikā mācījies Rīgas vācu klasiskajā ģimnāzijā.

Mācījies Rīgas pilsētas 1. vidusskolā. 1921. g. kā eksternis nokārtojis ģimnāzijas programmas pārbaudījumus Izglītības ministrijas komisijā. No 1921. g. aug. studējis LU inženierzinātnes, no 1921. g. sept. tieslietas (beidzis 1929. g. nov.). No 1924. g. marta jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1926. g. apr. vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis 2. kriminālnodaļā, 1. civilnodaļā, dažādu Rīgas iecirkņu miertiesnešu pakļautībā, Rīgas–Valmieras Zemesgrāmatu nodaļā. 1928. g. janv. iecelts par papildu miertiesnesi, 1929. g. jūl.–1930. g. jūn. Rīgas pilsētas 7. iecirkņa miertiesnesis. No 1930. g. 26. jūn. Jelgavas apgabaltiesas loceklis, darbojies apelācijas nodaļā un civilnodaļā. No 1935. g. 24. janv. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis tirdzniecības reģistra nodaļā, no 1935. g. nov. 1. civilnodaļā. Latvju–lietuvju vienības, Latvijas Tiesnešu biedrības biedrs.

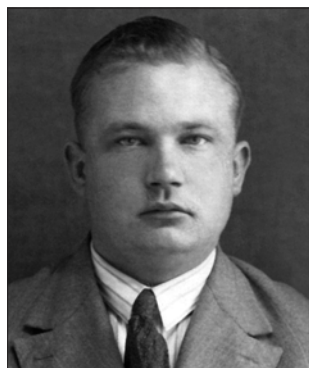
Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā līdz 1944. g. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 1. civilnodaļā. Miris 1978. g. augustā. Apbedīts Rīgā, Miķeļa kapos.

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

Neprecējies.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 533., 534. l.; 73. l., 245. l.; 3727. f., 1. apr., 23. l., 143., 226. lp.; 27. l., 23. lp.; 7427. f., 1. apr., 4655. l.; EVP; AL; LUAI.

No Tiesu palātas 1935. g. 30. janv. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam H. Lazdiņam: “Ministru kabinets š. g. 24. janvāra sēdē pārcēla, uz pašu lūgumu, Rīgas apgabaltiesas loekli Kārli Kļaviņu un Jelgavas apgabaltiesas loekli Alfonu Klingo vienu otra vietā, t. i., iecēla Kļaviņu par Jelgavas apgabaltiesas loekli un Klingo – par Rīgas apgabaltiesas loekli.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 534. l., 7. lp.)

Alfonss Klingo (1902–1978)

No A. Klingo 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: *"Mans tēvs, kurš miris 1936. gada 16. jūnijā, nodarbojās Rīgas apgabaltiesas arhīvā sākumā kā kancelejas darbinieks un vēlāk kā arhivārs; miris pēc aiziešanas pensijā. Māte ir latviete [...], rīdziece, nodarbojas ar mājsaimniecību, bet pašlaik ir darba nespējīga, un es viņu uzturu. Māsa beigusi Latvijas Universitātes filoloģisko fakultāti, strādā kā skolotāja Bauskas valsts vidusskolā."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 533. l., 27. lp.)

KLOTS Burhards Gerhards (*von Klot*; 1892–1989)

Dzimis 1892. g. 11. okt. Rīgā pilsētas advokāta ģimenē. Tēvs Nikolajs Vilhelms, māte Ida Johanna Sofija, dz. Hartmane. Vācietis, luterticīgs.

1912. g. beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. Studējis tieslietas TU, kā arī Vācijā – Halles, Minhenes un Berlīnes Universitātē.

1918. g. 27. nov. iestājies Igaunijas armijā (Baltijas bataljonā), 1920. g. janv. patvarīgi pārgājis dienēt Latvijas armijas Vācu zemessargos (1920. g. apr. Vācu zemessargi pārdēvēti par 13. Tukumā kājnieku pulku), jaunākais unteroficiers. 1920. g. 1. nov. no armijas atvaļināts. 1920. g. izturējis gala pārbaudījumu tieslietās LU. No 1920. g. 13. dec. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1923. g. maija vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis izmeklēšanas tiesnešu pakļautībā. No 1924. g. janv. izmeklēšanas tiesnesis Rīgas apgabaltiesā. 1925. g. 16. maijā–1933. g. 17. aug. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. civilnodaļā (no 1928. g. 2. civilnodaļā). 1933. g. 20. jūn. Saeimā nav apstiprināts tiesneša amatā, 1933. g. 17. aug. Ministru kabinets atbrīvojis no amata. 1925. g. kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Vācu–baltiešu vēlēšanu komitejas saraksta (nav ievēlēts). No 1930. g. docents Herdera institūtā Rīgā. 1928. un 1931. g. ievēlēts par Rīgas pilsētas domes deputātu no Vācu–baltiešu vēlēšanu komitejas saraksta. No 1933. g. 29. nov. zvērināts advokāts Rīgā. Čugunlietuves īpašnieks, no 1927. g. spiestuves un izdevniecības a/s "Ernst Plates" dibinātājs un valdes loceklis, a/s "Vērmaņa dārzs" direktors, a/s mašīnu fabrikas "Motors" valdes loceklis. Līdz 1933. g. darbojies organizācijā "Baltijas brālība". Bijis Vācu–baltiešu tautas savienības Latvijā juriskonsults, valdes loceklis, Rīgas Vācu juristu biedrības valdes loceklis. Darbojies Vācu Vidzemes vispārderīgajā un lauksaimniecības biedrībā, Namīpašnieku Rīgas kredītbiedrības kontroles komisijas priekšsēdētājs (1935.–38. g.), Rīgas Vācu namīpašnieku biedrības līdzdibinātājs. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zvērinātu advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Bijis vācu Fiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*) nodaļas vadītājs. 1941. g. ieguvis Dr. iur. grādu. 1941.–44. g. bijis civiltiesību docents Pozenes universitātē bez tiesībām lasīt lekcijas, jo 1942.–44. g. bijis Rīgas pilsētas padomnieks tiesību jautājumos. Pēc 2. pasaules kara 11 mēnešus pavadījis ASV karagūstekņu nometnē Vācijā. 1954.–59. g. bijis Baltvāciešu novadniecības Hesēnē valdes loceklis un priekšsēdētājs. Bijis kompensāciju referents, pēc tam federālās kompensāciju izlīdzināšanas iestādes

Burhards Klots (1892–1989)

direktors. Miris 1989. g. 14. jūl. Bādhomburgā, Hesenes federālajā zemē, VFR.

Precējies 1932. g. 28. dec. ar Hellu Natāliju Lēvisu of Menāru (1899. g. 30. aug. Tērbatas apr., tag. Igaunijā,—1970. g. 19. martā), dēli Klauss Heinrihs Nikolajs (dz. 1933. g. 12. nov.), Reinholds Oto Volmārs (dz. 1936. g. 12. febr.; fizikis), Hanss Burhards Aleksandrs (dz. 1940. g. 26. maijā), meitas Ģertrūde Ida Doroteja (dz. 1935. g. 23. janv.) un Hella Margarēte (dz. 1938. g. 24. martā).

D. Das lettländische Gesetz über der Arbeitszeit. Rīga, 1934; Likums par telpu īri ar paskaidrojumiem. Rīga, 1935; Rīkojums par zīmognodevu ar paskaidrojumiem. Rīga, 1936; Jost Clodt und das Privilegium Sigismundi Augusti. Hannover-Döhren, 1977.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 536. l.; 26. apr., 184. l.; 7354. f., 1. apr., 413. l.; 1638. f., 1. apr., 82.—140. l.; 2996. f., 10. apr., 31351. l.; 4011. f., 1. apr., 3017. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Baltische Briefe. 1973. Nr. 1; LA 1919—1945.

No tieslietu ministra B. Bērenta 1929. g. 31. maija raksta Ārlietu ministrijai: *“Tā kā Rīgas apgabaltiesas loceklis Burhards Klota kungs tiek no manis komandēts (bez tiesībām uz dienas naudas un ceļa izdevumu atlīdzināšanu) uz Ziemeļu Amerikas Savienotām Valstīm iepazīšanās nolūkā ar turienes mazgadīgo noziedznieku labošanas iestādēm, tad pagodinot lūgt izdot viņam komandējuma pasi.”* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 536. l., 9. lp.)

No tieslietu ministra A. Ozola 1933. g. 12. aug. raksta Ministru kabinetam: *“Pamatojoties uz Tiesu iekārtas likumu IV nodalījuma noteikumiem, lūdzu atlaist no tiesneša amata bez lūguma Rīgas apgabaltiesas loekli Burhardu Klotu. Saeimas š. g. 20. jūnija plenārsēdē Klotu apstiprināšana tiesneša amatā noraidīta un, neskatoties uz to, ka viņam paziņojums par to izsniegts 18. jūlijā, viņš līdz šim laikam nav atlūdzies no amata.”* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 536. l., 12. lp.)

KĻAVIŅŠ Kārlis (1898—pēc 1945)

Dzimis 1898. g. 8. apr. Smiltenes pag. Lejasāžos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Dāvis, māte Zana, dz. Viķele. Latvietis, luterticīgs.

1903. g. ģimene pārcēlusies uz dzīvi Smiltēnē (tēvs bijis veikala īpašnieks), 1907. g. atgriezies Lejasāžos. 1910.—15. g. mācījies Smiltenes elementārskolā, 1. pasaules kara laikā 1916.—18. g. Smiltenes tirdzniecības skolā, 1918.—19. g. Smiltenes Skolu biedrības virsrēalskolā.

1919. g. 14. jūn. brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, kareivis-jaunākais rakstvedis Smiltenes komandantūrā, no 1919. g. sept. Armijas virspavēlnieka štāba Saimniecības daļā, no 1920. g. apr. 4. robežsargu pulka štābā. 1920. g. maijā nokārtojis kara ierēdņa eksāmenu, 1920. g. jūl. atvaļināts. 1920. g. beidzis Latviešu izglītības biedrības augstskolas sekcijas kursus un uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928. g. nov.). Studiju laikā 1920. g. 26. maijā iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā (no 1921. g. 15. okt. vecākais tiesamatu kandidāts); piekomandēts izmeklēšanas tiesnesim. No 1921. g. nov. izmeklēšanas tiesneša v. i. Tiesu palātas dzelzceļu materiālu apgādības lietu izmeklēšanas komisijā. Pēc komisijas likvidācijas 1922. g. jūn. atgriezies Rīgas apgabaltiesā. Bijis piekomandēts dažādu iecirkņu izmeklēšanas tiesnešiem Rīgā. 1924. g. 15. dec. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1927. g. 29. nov. iecelts par papildu mirtiesnesi Rīgas apgabaltiesā. No 1929. g. 18. jūl. Latgales apgabaltiesas loceklis,

Kārlis Kļaviņš (1898—pēc 1945)

no 1934. g. 24. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis, no 1935. g. 24. janv. Jelgavas apgabaltiesas loceklis; strādājis civilnodaļā. Līdz 1934. g. bijis LZS biedrs. No 1937. g. dzīvojis savās lauku mājās Teteles pag. Priežkalnos pie Jelgavas. 1931.–34. g. jūl. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Sakaru rotas aizsargs, pēc tam bijis aizsargs 16. Jelgavas aizsargu pulka saimniecības vadā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Jelgavas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Jelgavas apgabaltiesas civilnodaļas tiesnesis. Zināms, ka pēc otrreizējās padomju okupācijas dzīvojis Rīgā un tās apkārtnē.

Apbalvojumi: Latvijas Akpz.

Precējies 1929. g. 14. dec. ar Rīgas fabrikas “Provodņik” strādnieka meitu Liliju Ēriku Luksu, dēls Kārlis Jēkabs (dz. 1939. g. 23. febr.). Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 155. l.; 1578. f., 11. apr., 77. l.; 3727. f., 1. apr., 23. l., 203., 219., 228. lp.; 27. l., 45. lp.; 7427. f., 1. apr., 1244. l.; 3282. f., 1. apr., 916. l., 150. lp.; Aizsargu kartotēka; EVP; AL; LUAJ.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa 1920. g. 3. jūn. raksta Apsardzības ministrijai: “*Ar Tiesu palātas priekšsēdētāja pavēli no š. g. 26. maija Kārlis Kļaviņš, kurš dien 4. Robežsargu rajona štābā, ir iecelts par jaunāko kandidātu uz tiesu amatiem pie Rīgas Apgabaltiesas. Ievērojot, ka Kļaviņa ierašanās savā darba vietā ir nepieciešama sakarā ar stipri sajūtamo juristu trūkumu, pagodinot Jūs lūgt dot attiecīgu rīkojumu, lai Kļaviņš tiktu atkomandēts no 4. robežsargu rajona štāba un piekomandēts Rīgas Apgabaltiesai.*” (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 155. l., 9. lp.)

KOCIŅŠ Aleksandrs (1892–1942)

Dz. 1892. g. 21. dec. Rīgā skolotāja ģimenē. Tēvs Ādams, māte Elizabete. Latvietis, pareizticīgs.

No 1904. g. mācījies Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā (beidzis 1913. g.). Studējis tieslietas MU. 1. pasaules kara laikā 1916. g. jūn. brīvprātīgi iestājies Alekseja karaskolā Maskavā (beidzis 1916. g. dec., praporščiks); dienējis Latviešu strēlnieku rezerves pulkā, no dec. beigām 1. Daugavgrīvas latviešu strēlnieku pulkā. Podporučiks (1917. g. aug.). Darbojies Latvju kareivju nacionālajā savienībā. 1917. g. okt. pārcelts uz Daugavpils kara apg. virsnieku rezervi Vitebskā, bet 1918. g. janv. atlaists atvaļinājumā. Dzīvojis Maskavā, atsācis studijas MU, strādājis par kantoristu uz dzelzceļa, darbojies pretlielinieciskajā pagrīdes organizācijā “Dzimtenes un brīvības aizsardzības savienība”, 1918. g. jūl. piedalījies pretlielinieciskās sacelšanās organizēšanā Jaroslavlā. Sept. atgriezies Latvijā. Bijis privātskolotājs Rīgā.

No 1918. g. 10. dec. Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), virsleitnants; 11. dec. iecelts par Apsardzības ministrijas Galvenā štāba satiksmes pārziņa v. i., vēlāk virsnieks 1. latviešu atsevišķajā (Kalpaka) bataljonā (vēlākajā

Aleksandrs Kociņš (1892–1942)

1. latviešu atsevišķajā brigādē; no 1919. g. jūl. brigādes nocietinātā raj. štāba priekšnieks). 1919. g. martā kaujās ievainots. No 1919. g. aug. 2. Ventspils kājnieku pulka adjutants. Kapteinis (1919. g. aug.), pulkvedis leitnants (1925. g.). No 1920. g. 1. janv. Armijas virspavēlnieka štāba Operatīvās daļas Informācijas nodaļas priekšnieka palīgs, no 16. janv. Kara muzeja pārzinis. No 1921. g. kara tiesamatu kandidāts, vēlāk Kara tiesas prokurora palīgs, no 1922. g. Kara tiesas loceklis. No 1921. g. studējis LU Tiesību nodaļā (beidzis 1925. g.). 1926. g. 18. anv. atvaļināts no armijas pēc paša lūguma. No 1925. g. 1. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālnodaļā. 1934. g. 12. sept.–18. nov. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. No 1934. g. 18. dec. Daugavpils apgabaltiesas priekšsēdētājs, no 1937. g. 23. dec. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs. Bijis Daugavpils Latviešu biedrības priekšsēdētājs. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 9. jūl. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1940. g. aug. piešķirta pensija. 1941. g. 14. jūn. apcietināts un izvests no Lielvārdes pag. Zilītēm (tag. atrodas Rembates pag.) uz Vjatkas soda nometnēm. Miris 1942. g. 12. jūl. pirms sprieduma pasludināšanas.

Apbalvojumi: Latvijas LKo III šķ., TZo III, IV šķ., Akpz; Krievijas Sv. So III šķ.

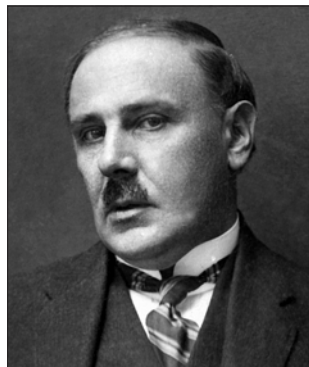
Precējies ar Leontīni Laideri (1898. g.; 1941.–57. g. izsūtījumā Krasnojarskas nov. Nazarovas raj.), meita Lidija (dz. 1921. g. 10. apr.; 1941.–57. g. izsūtījumā), dēls Uldis Aleksandrs (dz. 1923. g. 9. jūn.; 1941.–57. g. izsūtījumā) un meita Velta Zigrīda (dz. 1928. g. 19. apr.; 1941.–56. g. izsūtījumā).

Studentu vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 537. l.; 5601. f., 1. apr., 3065. l.; 7427. f., 1. apr., 2352. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 14524. l.; EVP; LE (I). sēj.; Jēkabsons Ē., Lēris A. Nebēdājies, karavīr, sudrabota saule lec! Ogres Vēstis. 1990. g. 10. nov.; LAAV; LUJ; LPMV; Austrums.

No tieslietu ministra H. Apsīša 1939. g. 14. okt. A. Kociņam izsniegtās apliecības: "*Uzdodu Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam Aleksandram Kociņam kungam aizstāvēt tieslietu resora intereses tiesu iestāžu telpu, attiecīgas zemes, kā arī telpu pārbūves un remontu jautājumos visās valsts un pašvaldības iestādēs; vest attiecīgas lietas Zemes ierīcības komitejā un iesniegt par zemes ierīcības komitejas lēmumiem pārsūdzības Senātam. Ar šo uzdevumu uzlikto pienākumus Kociņa kungam ir tiesības tālāk uzdot viņam pakļautām amatpersonām.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 537. l., 59. lp.)

No A. Kociņa 1940. g. 8. jūl. raksta tieslietu ministram J. Pabērzam: "*Pagodinot lūgt Jūs, ļoti godājamais Ministra kungs, likt priekšā Ministru kabinetam atbrīvot mani no Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja amata ar š. g. 1. septembri, atstājot tam pašā tiesā tiesas locekļa amatā, kā arī dodot iespēju nodarboties Tieslietu Ministrijas juriskonsultācijā.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 537. l., 59. lp.)

Frīdrihs Konradi (1881–1946)

KONRADI Frīdrihs Leons Oto (1881–1946)

Dzimis 1881. g. 8. dec. Sakas pag. mācītāja muižā mācītāja ģimenē. Tēvs Augusts, māte Berta, dz. Bauere. Vācietis, luterticīgs.

Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. Studējis TU, 1906. g. ar I šķ. diplomu beidzis MU Juridisko fakultāti. No 1906. g. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1908. g. jūn.

vecākais tiesamatu kandidāts). 1908. g. nov. pārcelts par vecāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā Pēterburgā, no 1910. g. janv. papildu mirtiesnesis Vidzemes gub., no 1912. g. apr. Aizputes–Grobiņas apr. iecirkņa mirtiesnesis Kurzemes gub.

No 1918. g. 19. dec. Tiesu palātas loceklis. 1922. g. okt. pirmo reizi ievēlēts par Augstākās disciplinārtiesas locekli (turpmāk katru gadu līdz 1928. g.). Strādājis arī par Tieslietu ministrijas juriskonsultācijas locekli un par Valsts kontroles padomes locekli (1921.–23. g.), 1923.–28. g. Valsts kontroles padomes sevišķās sēdes priekšsēdētājs. 1928. g. 8. maijā iecelts par Latvijas Senāta senatoru Civilā kasācijas departamentā. Arī turpmāk katru gadu ievēlēts par Augstākās disciplinārtiesas locekli. Bijis arī Igaunijas Tieslietu ministrijas padomnieks. 1939. g. 19. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. Ar ģimeni izceļojis uz Vāciju.

Miris 1946. g. 28. febr. Altenburgā, Tīringenē, Vācijā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies ar raķešbūves pioniera Frīdriha Canderu māsu Hertu Canderi (1883. g. 29. jūn. Rīgā–1940. g. 6. jūl. Pozenē; tag. Poznaņa Polijā), dēls Gerhards (dz. 1917. g. 13. febr. Rīgā).

D. Izvilkumi no Latvijas Senāta Civilā Kasācijas departamenta spriedumiem. Rīga, 1926–1939 (sast. kopā ar Ā. Valteru); Civilprocesa nolikums. Rīga, 1933 (sast. kopā ar Ā. Valteru); Civillikumi ar paskaidrojumiem. Rīga, 1935 (sast. kopā ar Ā. Valteru); Civilprocesa likums (1938. g. izd., 1939. g. iespied.). Rīga, 1939 (sast.).

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 103. l.; 1536. f., 2. apr., 542. l.; LVD; DBG.

No Iekšlietu ministrijas Politiskās pārvaldes priekšnieka J. Fridrihsa 1938. g. 1. jūl. raksta Tieslietu ministrijas Tiesu departamenta direktoram A. Meņģelsonam: “*Vācu–baltiešu tautas savienība Latvijā [..] griezusies pie Iekšlietu ministrijas Emigrācijas nodaļas ar lūgumu izsniegt kopīgu ārzemju pasi zēnu ekskursijas dalībniekiem (vecumā no 13 līdz 17 gadiem), kas vēlas izbraukt uz Vāciju no š. g. 2. jūlija līdz 2. augustam, ar nolūku apmeklēt starptautisko amatniecības izstādi Berlīnē, sporta svētkus Breslavā [tag. Vroclava Polijā] un vispār apceļot Vāciju. Šīs ekskursijas vadība uzticēta studentam Gerhardam Konradi. Iekšlietu ministra kungs [V. Gulbis] minēto [..] lūgumu noraidījis. Vācu–baltiešu tautas savienība Latvijā tagad pilnīgi nonākusi zem vietējās vācu nacionālsociālistu (“kustības”) piekritēju iespaida un tur tagad valda pilnīgi nacionālsociālistisks gars. Par minētās ekskursijas vadītāju Gerhardu Konradi Politiskai pārvaldei zināms, ka tas regulāri sarīko sava tēva dzīvoklī Rīgā, Pulkv. Brieža ielā 7, dz. 58, kur tas dzīvo, nelegālas “kustības” piekritēju sanāksmes un apspriedes. Ņemot vērā, ka minētā studenta Gerharda Konradi tēvs ir senators Konradi, teikto paziņoju Jums, Direktora kungs, zināšanai.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 542. l., 26. lp.)*

KORPS Luis (1886–1960)

Dzimis 1886. g. 13. okt. Vecpiebalgas pag. skolotāja, Greiveru skolas pārziņa ģimenē. Tēvs Andžs (Ansis), māte Marija, dz. Maskaviča. Latvietis.

Beidzis Pēterburgas 6. ģimnāziju un PU Juridisko fakultāti (1913. g.). No 1914. g. zvērināta advokāta Baļiņska palīgs Petrozavodskā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. rudenī iestājies darbā Maskavas–Ventspils–Ribinskas dzelzceļa valdē Petrogradā, pēc dzelzceļu ekspluatācijas pamatzināšanu apgūšanas no 1916. g. bijis Ekspluatācijas nodaļas priekšnieka palīgs Ribinskā, 1919.–22. g. nov. Vitebskā.

Luis Korps (1886–1960)

1922. g. dec. atgriezies Latvijā. 1923. g. 23. janv. iecelts par papildu miertiesnesi Rīgas apgabaltiesā; strādājis 2. kriminālodaļā. No 1923. g. 24. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālodaļā, no 1925. g. okt. 4. civilodaļā, no 1929. g. jūn. 1. civilodaļā. No 1935. g. 8. okt. Tiesu palātas loceklis Civildepartamentā. Bijis arī Tieslietu ministrijas juriskonsultācijas loceklis.

Vācu okupācijas laikā no 1941. g. sept. Latvijas ģenerālpap. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Tiesu palātas Civildepartamenta tiesnesis. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris 1960. g. 19. sept. Flensburgā, Šlēsvīgas-Holšteinas federālajā zemē, VFR.

Precējies ar Lidiju Buharinu, dz. Jakovļevu, dēls Eižens Jakovļevs, meita Natālija Jakovļeva; 1926. g. 1. dec. šķīries. Otrreiz precējies 1927. g. 4. aug. ar Ellu Kurzemnieci.

A. LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 186. l.

No Konservatorijas profesora J. Vitola un Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa 1923. g. 12. janv. apliecinājuma: "*Mēs, apakšā parakstījušies Latvijas Konservatorijas direktors profesors Jāzeps Vitols un Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs Aleksandrs Būmanis, ar šo apliecinām, ka mums noteikti zināms, ka Lui Antona dēls Korps beidzis Pēterpils [Peterburgas – red.] universitāti, nolikdams valsts eksāmenus 1913. g. rudens sesijā.*" (LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 186. l., 8. lp.)

No finanšu ministra L. Ēķa 1935. g. 29. aug. raksta Tieslietu ministrijas Tiesu departamentam: "*Ar pateicību apstiprinu Jūsu augšminētā raksta saņemšanu un paziņoju, ka daudzi tiesneši L. Korpa vērtīgie norādījumi bija jau ņēmti vērā pie jaunā tirdzniecības-rūpniecības nodokļa likumprojekta izstrādāšanas un pārējie varēs tikt apsvērti pie galīgas likumprojekta redakcijas izstrādāšanas.*" (LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 186. l., 38. lp.)

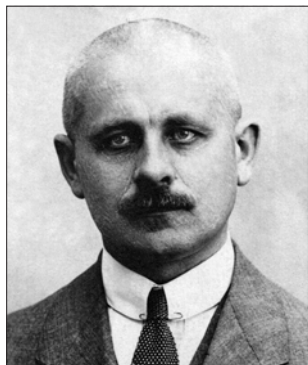
KRŪKLANDS Jānis (1878–1941)

Dzimis 1878. g. 10. aug. Veismaņu muižā (Veismaņu pag., vēlākais Vaives pag.) lopkopja ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Anna. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Priekuļu ministrijas skolu un 1902. g. kā eksternis apr. skolu (Rīgas mācību apg. eksaminācijas komisijā). No 1900. g. apr. strādājis Rīgas apgabaltiesā par kancelejas ierēdni, no 1904. g. aug. sekretāra palīgs, 1906. g. nov.–1917. g. sekretārs. Sasniedzis kolēģijas sekretāra rangū. 1914. g. apr. izturējis notāra zināšanu pārbaudījumu, kandidējis uz notāra amatu Rīgā, nav apstiprināts. 1. pasaules kara vācu okupācijas laikā 1917.–18. g. dzīvojis Rīgā.

No 1918. g. 16. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis. 1919. g. 15. apr.–6. jūl. bijis piekomandēts Tiesu palātai Liepājā, sekretārs. No 1919. g. 21. jūl. Rīgas apgabaltiesas 1. kriminālodaļas vadītājs. 1919. g. 29. dec.–1924. g. 1. apr. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs, piedalījies Rīgas apgabaltiesas un Tiesu palātas izveidošanā. No 1924. g. 3. marta Rīgas apgabaltiesas notārs Rīgā. Bijis Latvijas Notāru biedrības priekšsēdētājs. No 1919. g. okt. hospitants LU; no 1920. g. brīvklauštājs. 1922. g. febr. ieskaitīts par studentu LU (studējis līdz 1925. g.).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 13. dec. atbrīvots no notāra amata. 1941. g. apcietināts. Miris 1941. g. 8. dec. Soļikamskas soda nometnēs Usoļlagā.

Jānis Krūklānds (1878–1941)

Precējies ar Mildu Piebalgu (1892. g. 29. maijs, 1941.–47. g. izsūtījumā), dēls Jānis (1920. g. 19. maijā Rīgā–ap 1943. g. izsūtījumā), meita Mirdza Tikla (dz. 1922. g. 17. maijā; no 1941. g. izsūtījumā, 1948. g. nelegāli atgriezies Latvijā, 1951. g. apcietināta, 1955. g. atgriezies Latvijā).

Apbalvojumi: Latvijas Ak III šķ.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 562., 1193. l.; 1376. f., 2. apr., 12452. l., 185. lp.; 2996. f., 10. apr., 49617. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 13855. l.; EVP; LN.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1924. g. 20. sept. raksta tieslietu ministram J. Arājam: *"Kā redzams no Tiesu palātas personāla algu sarakstiem par 1919. g. maija un jūnija mēnešiem, bij[ušais] Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedris Jānis Krūklands par minētiem mēnešiem algu saņēmis kā Rīgas apgabaltiesas loceklis, kurš piekomandēts Tiesu palātai sekretāra pienākumu izpildīšanai. Kas attiecās uz 1919. gada aprīļa mēnesi, tad es, kā toreizējs Tiesu palātas loceklis, varu paskaidrot, ka, kaut gan algu izmaks saraksta sastādīšanas kārtībā vēl nebija ieviesta, tomēr algas tika izmaksātas uz atsevišķu kvīšu pamata, kuras izdeva toreizējam Tieslietu ministrijas pārvaldniekam. Tā kā nevar būt šaubas par to, ka Krūklands 1919. g. aprīļa mēneša otrā pusē jau sastāvēja un skaitījās Tiesu Palātas dienestā, tad jāpieņem, ka arī viņš algu par aprīļa otro pusi saņēmis augšā pievestā ceļā. Visas šinī rakstā minētās izmaksas tika izdarītas Liepājā no Latvijas Pagaidu valdības līdzekļiem."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 562., 15. lp.)

KRŪMIŅŠ Jānis Rūdolfs (1885–1957)

Dzimis 1885. g. 20. okt. Kņaziņas stacijā pie Vitebskas (tag. Baltkrievijā) bij. Lašu pag. zemnieka ģimenē. Tēvs Kārlis. Latvietis, luterticīgs.

1. pasaules kara laikā 1916. g. beidzis Harkovas Universitātes Juridisko fakultāti. 1912. g. maijā–1919. g. nov. dzelzceļa ierēdnis Krievijā. No 1918. g. 26. nov. zvērīnāta advokāta palīgs Harkovā.

No 1919. g. nov. Latvijas Pagaidu valdības pārstāvja Dienvidkrievijā pilnvarnieks Harkovā. 1920. g. vasarā nonācis lielinieku apcietinājumā, ieslodzīts Harkovas cietumā. 1920. g. beigās kīlnieku apmaiņas kārtībā atgriezies Latvijā. No 1920. g. 28. dec. papildu miertiesnesis Latgales apgabaltiesā (no 1921. g. 18. apr. apgabaltiesas loceklis, no 8. dec. apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs); strādājis civilnodaļā. 1922. g. 14. jūl. apstiprināts par tiesnesi Satversmes sapulcē (1926. g. 5. okt. atbrīvots). No 1926. g. 20. okt. zvērīnāts advokāts Daugavpilī. 1925. g. kandidējis Daugavpils pilsētas domes vēlēšanās no Latviešu apvienotā kandidātu saraksta (ievēlēts); bijis Daugavpils pilsētas domes priekšsēdētājs no Latgales Latviešu apvienības un zemes arāju saraksta (1928. un 1931. g.). 1928. g. iestājies Aizsargu organizācijā, 1932.–37. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Štāba bataljona administratīvais darbvedis (1937.–39. g. Sakaru bataljona vada komandieris rezervē, 1939.–40. g. Štāba bataljona Saimniecības rotas vada komandieris).

Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis, 2. civilnodaļas tiesnesis. Miris 1957. g. Rīgā.

Apbalvojumi: Latvijas ANK.

Jānis Krūmiņš (1885–1957)

Jānis Krūmiņš (1894–1972)

Precējies ar Natāliju Tretjakovu (dz. 1890. g. 17. dec.), meita Eiženija (dz. 1915. g.), dēls Aleksandrs (dz. 1918. g. 14. dec.).

A. LVVA, 1612. f., 12. apr., 59. l.; 7354. f., 1. apr., 424. l.; 1640. f., 1. apr., 528. l., 102. lp.; 196. l., 89. lp.; 2570. f., 14. apr., 920. l. b. p.; LĀDD; LA 1919–1945.

KRŪMIŅŠ Jānis (1894–1972)

Dzimis 1894. g. 26. janv. Ķeču pag. Olupos kalpa, vēlākā lauksaimnieka (rentnieka) ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Anna. Latvietis, pareizticīgs.

Mācījies Ķeču pagastskolā, Nītaures pareizticīgo draudzes skolā, no 1905. g. Rīgas garīgajā skolā, no 1909. g. Rīgas Garīgajā seminārā (beidzis 1913. g. ar skolotāja tiesībām). 1913. g. iestājies Maskavas komercinstitūta Ekonomikas nodaļā, izstājes no 4. kursa sakarā ar situāciju valstī. 1. pasaules kara laikā 1915. janv.–1915. g. rudenī skolotājs Nītaures pareizticīgo draudzes skolā (vienlaikus ar studijām), 1916. g. rudenī–1918. g. dec. Viskrievijas Patērētāju biedrību centrālās savienības vecākais ekspeditors Maskavā. 1918. g. dec. atgriezies Latvijā, lielinieku varas laikā 1919. g. janv.–maijā Nītaures pag. Strādnieku un bezzemnieku deputātu padomes vadītājs, pēc tam izpildkomitejas Veselības un sanitārās nodaļas vadītājs.

1919. g. 21. jūn. iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija); dienējis 2. Ventspils kājnieku pulkā, no 1920. g. sept. Apsardzības ministrijas Ēku un būvju valdes Rīgas nodaļā, kareivis. 1920. g. nov. atvaļināts. No 1920. g. 4. nov. Iekšlietu ministrijas 1. šķ. grāmatveža palīgs, no 1921. g. apr. grāmatvedis. 1922. g. jūl. atbrīvots no amata pēc paša lūguma, iestājies LU Tiesību nodaļā (beidzis 1927. g.). 1924. g. 1. okt. iecelts par brīva līguma vecāko kancelejas ierēdni, no 1925. g. 16. marta jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1927. g. 16. okt. vecākais tiesamatu kandidāts); piekomandēts Latvijas Senāta virsprokuroram. 1928. g. 2. janv. piekomandēts Rīgas apgabaltiesas prokuroram (no 1928. g. febr. 2. civilnodaļai). 1928. g. 20. martā iecelts par papildu miertiesnesi Latgales apgabaltiesā, Grīvas iecirkņa miertiesneša v. i. (1928. g. 2. okt. par Grīvas iecirkņa miertiesnesi). 1929. g. janv.–apr. arī apgabaltiesas pārstāvis Ilūkstes apr. Zemes ierīcības komitejā. No 1929. g. 12. febr. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis, strādājis 1. civilnodaļā. 1929. g. maijā–1930. g. okt. arī substitūts Zemesgrāmatu atjaunošanas komisijā. 1939. g. 23. nov. iecelts par Rīgas apgabaltiesas locekli; strādājis 2. civilnodaļā. 1933.–34. g. bijis LZS Daugavpils nodaļas biedrs. Darbojies Daugavpils Latviešu biedrībā, Latvijas Sporta biedrības Daugavpils nodaļā, Latvju–lietuvju vienībā, dziedāšanas biedrībā “Pērkoņa koris”, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latgales Patronāta biedrībā, Daugavpils Mednieku biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju.

2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV. Bijis “Daugavas Vanagu” apvienības biedrs. Miris 1972. g. 28. janv. Denverā, Kolorado pavalstī, ASV.

Precējies 1926. g. 27. aug. ar Zeltu Zalcmani, dz. Supi, pameita Ilga Karmena (dz. 1919. g. 28. dec.), dēli Guntars (dz. 1927. g. 22. martā), Ģirts Ivars (dz. 1932. g. 7. maijā).

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 58. l.; 7427. f., 1. apr., 5611. l.; Laiks, 1972. g. 16. febr.; LUAI.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1928. g. 13. nov. raksta tieslietu ministram E. Magnusam: “Pagodinos stādīt priekšā Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja š. g. 5./6. novembra iesniegumu par līdžšinējā Grīvas iecirkņa miertiesneša Jāņa Krūmiņa iecelšanu Latgales apgabaltiesas locekļa amatā. No savas puses kandidatūru atbalstīt nevaru, jo likumīgais 4 gadu stāžs Krūmiņam iztek tikai 1929. g. 16. martā. Nodarbošanās kancelejas ierēdņa amatā, pēc manām domām, stāžā nevar tikt ieskaitīta, jo, kā zināms, krievu laikā stāžā netika skaitīti pat kandidāta amatā nokalpotie gadi. Bez tam pagodinos aizrādīt, ka Krūmiņš nupat tikai iecelts par miertiesnesi, kamdēļ turpmākā avansešana pēc viena mēneša būtu par daudz steidzīga.” (LNA LVVA 1612. f., 12. apr., 58. l., 16. lp.)

No Tieslietu ministrijas juriskonsultācijas atzinuma 1929. g. 11. janv.: “Saskaņā ar Tiesu iekārtas likumu 139. p. tiesu resora iecelamām personām jābūt nokalpojušām tiesu resorā apgabaltiesas locekļa amatam – četrus gadus. Tādā kārtā likums saista tiesību uz apgabaltiesas locekļa amata ieņemšanu, bez augstākās izglītības, vēl ar zināmu stāžu un proti, ar nokalpošanu “tiesu resorā, kurā ietilpst ne tikai uz Tiesu iekārtas likuma 1.–8. p[antā] uzskaitītas iestādes un amatpersonas, bet arī kancelejas darbinieki (9. un 62. p[ants]). Ar šo tika atvietots Tiesu iekārtas likuma 1914. g. izd[evumā] pastāvošais jēdziens par personām, kuras ir pierādījušas savas zināšanas tiesas laukā (202. p[antu] salīdzināt ar atcelto 203. p[antu]). Tādos apstākļos jānāk pie slēdziena, ka Jānim Krūmiņam ieskaitāms stāžā tiesneša amata ieņemšanai arī viņa dienests kancelejas ierēdņa amatā.” (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 58. l., 24. lp.)

KRŪMIŅŠ Kārlis (1889–1942)

Dzimis 1889. g. 25. nov. Ķemeru pag. (1898. g. pag. pievienots Ēveles pagastam) Lāčos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Kristīne, dz. Brante. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Ēveles pagastskolā, draudzes skolā, Pērnavas ģimnāzijā (beidzis 1909. g.). No 1910. g. janv. studējis TU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1915. g.). Līdz 1914. g. darbojies studentu (akadēmiskajā) biedrībā “Atauga”. 1. pasaules kara laikā no 1916. g. marta strādājis Valsts kontrolē Petrogradā (kandidāts uz amatiem), pēc tam Krievijas Sarkanā Krusta pārvaldē Rietumu frontē (Minskā), kontrolieris. Vācu okupācijas laikā 1918. g. maijā atgriezies Latvijā, strādājis tēva saimniecībā Ēveles pag.

1919. g. martā iedalīts darbam Padomju Latvijas Valsts revīzijas un kontroles komisariātā Rīgā, kontroliera palīgs, kontrolieris, vecākais kontrolieris (22. maijā, atkāpjoties lielinieku spēkiem, palicis Rīgā). 1919. g. 24. jūl. Rīgā mobilizēts Latvijas armijā, kontrolieris, pēc tam vecākais kontrolieris Armijas kontrolē (atsevišķs departaments Valsts kontrolē), kara laika ierēdnis. 1921. g. 30. apr. atvaļināts no armijas. Strādājis vecāku saimniecībā Ēveles pagastā. 1922. g. 20. martā iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā; strādājis 2. kriminālnodaļā, no 1922. g. maija

Kārlis Krūmiņš (1889–1942)

2. civilnodaļā. 1922. g. 22. jūn. iecelts par papildu miertiesnesi Rīgas apgabaltiesā. No 1922. g. 19. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālodaļā, no 1926. g. janv. 2. civilnodaļā. No 1930. g. 26. jūn. Tiesu palātas loceklis; strādājis Civildepartamentā. Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 27. dec. (no 1941. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 9. jūn. Ēveles pag. Lāčos apcietināts. Pārvests uz Severurallaga soda nometnēm. Miris 1942. g. 17. jūn. nometņu 2. nodaļas 30. lagpunkta lazaretē Plotbiščē.

Precējies 1939. g. 18. martā ar Valliju Zobenu (dz. 1906. g.), dēli Andris (dz. 1939. g. 25. okt.), Kārlis (dz. 1941. g. 26. sept. izsūtījumā). Ģimene 1941. g. 14. jūn. izvesta uz Krasnojarskas nov. Tjuhtjetas raj. Tjuhtjetu (atgriezusies Latvijā 1947. g.).

Studentu korporācijas "Ventonia" filistrs (līdz 1928).

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 109. l.; 1536. f., 2. apr., 569. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 16185. l.; LVD; EVP.

No K. Krūmiņa 1917. g. 17. nov. rakstītās autobiogrāfijas: *"Izglītību esmu baudījis vispirms pagastskolā, kuru apmeklēju 2 gadus, tad vienu gadu mācījos draudzes skolā. Tā kā vienā laikā ar mani skolu apmeklēja arī piecas manas māsas – un tēvam bija jākārtoto maksājumi muižai par iepirkām mājām – līdzekļu trūkuma dēļ man no izglītības būtu jāatsakās, ja paltīdzību nebūtu sniedzis mans tēva brālis, kurš bija skolotājs elementārskolā Pernavā. Saņemot uzturu, dzīvokli, skolas naudu un mācību līdzekļus no tēva brāļa – 8 gadus mācījos Pernavas ģimnāzijā, kuru pabeidza 1909. gadā."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 569. l., 14. lp.)

KURMIS Ansis (1887–1974)

Dzimis 1887. g. 12. jūn. Zlēku mācītājmuižā kalpa ģimenē. Tēvs Ērmanis, māte Ede. Latvietis, luterticīgs.

1909. g. beidzis Baltijas skolotāju semināru Kuldīgā un 1914. g. janv. kā eksternis Jelgavas ģimnāziju, no 1914. g. studējis tieslietas MU Juridiskajā fakultātē. 1. pasaules kara laikā mobilizēts Krievijas armijā, bijis Kara flotes mičmanis, hidroaviācijas (jūras aviācijas) lidotājs Baltijas kara flotē. 1918. g. atsācis studijas MU (studējis līdz 1920. g. dec.). Pēc tam studējis tautsaimniecību Baku Politehniskajā institūtā.

1921. g. dec. atgriezies Latvijā, no 1922. g. dec. studējis LU Tiesību nodaļā (beidzis 1926. g. nov.). No 1926. g. 26. nov. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 2. un 1. civilnodaļā, prokurora pakļautībā. 1930. g. 13. martā iecelts par vecāko tiesamatu kandidātu, 1930. g. 28. maijā par papildu miertiesnesi, 1933. g. 3. okt. par miertiesnesi. 1930.–31. g. studējis vēsturi LU. No 1933. g. 29. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālodaļā un 1. civilnodaļā. 1936. g. 14. sept. iecelts par Tieslietu ministrijas pārstāvi Galvenajā tirdzniecības un rūpniecības nodokļu komitejā. Bijis laikraksta "Brīvā Zeme" redakcijas loceklis.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 4. janv. Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijs apstiprinājis par Daugavpils apgabaltiesas pagaidu locekli. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālpag.

Ansis Kurmis (1887–1974)

Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis, 1. civilnodaļas tiesnesis. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Zviedriju, strādājis par bibliotekāru, piedalījies latviešu trimdas dzīvē, latviešu skolu izveidē un uzturēšanā. Bijis Zviedrijas latviešu skolu valdes priekšsēdētājs. Miris 1974. g. 24. janv. Stokholmā, Zviedrijā.

Precējies ar Zeltu Šarloti Jansoni (mirusi 1988. g. 9. sept. Sollentunā, Zviedrijā), meita Guna Astrīde, prec. Ernstsone (dz. 1925. g. 20. martā, pianiste).

Akadēmiskās vienības "Austrums" vecbiedrs.

D. Jānis Čakste: ilustrēts piemiņas rakstu krājums. Rīga, 1928 (red.); Latvju augšamcelšanās (patstāvības ideja nacionālā dzejā). Rīga, 1936; Baltijas skolotāju semināra nozīme latviešu garīgās kultūras celšanā un suverēnās Latvijas tapšanā. Rīga, 1940; Austruma vēsture. Rīga, 1940; Veltīts latviešu jaunatnei trimdā. Stokholma, 1951 (sast.); Kronvaldu Atis, 1837–1875. Stokholma, 1951; Es ticu brīvai Latvijai. Stokholma, 1951 (sast.); Andrejs Pumpurs: 50 gadu miršanas dienas atcelei. Stokholma, 1952; Jaunatnes pūrs: latviešu daiļliteratūras izlase skolai un mājai. Vašingtona, 1952 (kopā ar H. Kreiceru); Latviskos mūžos: atmiņas par nacionāliem varoņiem. Rīga, 1997.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 586. l.; 7427. f., 1. apr., 5417. l.; EVP; LUAI.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja vietnieka 1933. g. 28. dec. raksta tieslietu ministram A. Ozolam: "*Pagodinots stādīt priekšā Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja š. g. 22. decembra iesniegumu par līdzšinējā mirtiesneša pie Rīgas apgabaltiesas Anša Kurmja iecelšanu Rīgas apgabaltiesas locekļa amatā līdz ar Kurmja lūgumu un dienesta gaitas apraksta norakstu. No savas puses pagodinots aizrādīt, ka minētais Kurmis sabijis par mirtiesnesi tikai pāris mēnešus un ka vēlams būtu, ka apgabaltiesa ņemtu arī kandidātus no provinces tiesām, ja starp pēdējiem atrastos cienīgi kandidāti, kuri vēlētos pārnākt uz galvas pilsētas apgabaltiesu.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 586. l., 20. lp.)

No tieslietu ministra H. Apsīša 1938. g. 5. maija raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Kociņam: "*Paziņoju, ka esmu uzdevis Rīgas apgabaltiesas tiesnesim Ansim Kurmim sagatavot pārskatu par tiesu resora darbību 20 gados. Rakstu ievietos krājumā, kas veltīts valsts pastāvēšanas 20 gadiem, un tas iznāks uz š. g. 18. novembri.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 586. l., 21. lp.)

KVELBERGS Kārlis Fridrihs Johans (1876–1945)

Dzimis 1876. g. 10. sept. Kandavas pag. Rūmenes Tīlēs lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Bērtulis, māte Lība. Latvietis, luterticīgs.

1898. g. kā eksternis beidzis Pēterburgas 10. ģimnāziju, 1902. g. beidzis MU Juridisko fakultāti. No 1902. g. sept. Liepājas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts (no 1904. g. vecākais tiesamatu kandidāts). Bijis paaugstināts civildienesta rangā par gub. sekretāru (1903. g.), kolēģijas sekretāru (1904. g.), titulārpadomnieku (1908. g.), kolēģijas asesoru (1911. g.), galma padomnieku (1915. g.). 1904. g. komandēts pildīt izmeklēšanas tiesneša pienākumus Liepājā, Aizputē, Grobiņā un prokurora biedra v. i. pienākumus Liepājā un Aizputē. 1905. g. okt. bijis piekomandēts Liepājas pilsētas 1. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim sakarā ar izmeklēšanu lietā par laupīšanas uzbrukumu Starptautiskās Tirdzniecības bankas Maskavas nodaļai. No 1906. g. 10. marta notārs Ventspilī, no 1906. g. 21. dec. vecākais tiesamatu kandidāts Vitebskas apgabaltiesā. No 1907. g. pildījis izmeklēšanas tiesneša pienākumus Ludzā, 1911. g. pārcelts tādā pašā amatā Daugavpilī (līdz 1917. g. dec.). 1918. g. bijis Rēzeknes mirtiesnešu sapulces prokurors.

Pēc Latvijas valsts proklamēšanas pārcēlies uz Rīgu. No 1918. g. 19. dec. Tiesu palātas prokurors, 1919. g. janv. kopā ar Latvijas Pagaidu valdību devies uz Liepāju. 1919. g. 18. janv.–25. martā Latvijas Pagaidu valdības tieslietu komisārs (tieslietu ministra un viņa biedra prombūtnē – tieslietu resora pārzinātājs). No maija līdz jūn. pēc vāciešu 1919. g. 16. apr. Liepājā pret Latvijas Pagaidu valdību īstenotā apvērsuma (puča), braucot ar laivu, uzturējies sakarus starp Latvijas Pagaidu valdību uz tvaikoņa “Saratovs” klāja un amatpersonām, kā arī ārvalstu pārstāvjiem pilsētā. Vasarā atgriezies Rīgā. No 1919. g. jūl. Latvijas Tautas padomes loceklis Latgaliešu frakcijā. Darbojies Amnestijas komisijā, Juridiskajā, Redakcijas, Satversmes, Satversmes sapulces centrālajā vēlēšanu un Sevišķās amnestijas komisijā. 1922. g. dec. pensionējies no darba Tiesu palātā. 1925. g. ievēlēts par 2. Saeimas deputātu no Nacionālās zemnieku savienības saraksta. 1930. g. janv.–martā bijis mirtiesnesis Latgales apgabaltiesā. No 1930. g. 18. marta Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis; strādājis 2. kriminālodaļā. No 1937. g. 21. aug. pensijā, bijis lauksaimnieks Kandavas pag.

Miris pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945. g. Kandavā. Neprecējies.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LNA LVVA, 710. f., 4. apr., 89. l.; 770. f., 10. apr., 91. l.; 2996. f., 10. apr., 80100. l.; LDG; EVP; Jēkabsons E., Ščerbinskis V. (sast.). Latgaliešu politiķi un politiskās partijas neatkarīgajā Latvijā. Rīga, 2006; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Album Fratrum. [B. v.], 1982., 69. lpp.; LN.

No raksta “Tiesu darbinieks aiziet pensijā” laikrakstā “Latgales Vēstnesis” 1937. g. 24. sept.: “*Vienīgā pagaidu valdības ministrija, kurai vācu okupācijas vara neliedza darboties, bija Tieslietu ministrija, bet tieslietu ministrs P. Juraševskis un viņa biedrs [E.] Strautnieks, negribdami uzņemties atbildību, bija aizbraukuši uz ārzemēm, kādēļ pagaidu valdība Tieslietu ministrijas vadīšanai nodibināja tieslietu komisāra posteni, kādu amatu K[velbergs] ieņēma no 1919. g. 18. janv. līdz 1919. g. 25. martam, kad ar tieslietu ministra biedra [E.] Strautnieka atgriešanos no ārzemēm tieslietu komisāra amatu likvidēja. Naktī uz 19. un 20. febr. 1919. g. daži vācu virsnieki apbraukāja Priekules un Vainodes pagastus, bez kaut kāda iemesla nošaujot vairākus cilvēkus. Lietas izmeklēšanai nodibināja īpašu komisiju, par kuras priekšsēdētāju pagaidu valdība iecēla K. Kvelbergu. Komisijas darbības rezultāts bija tāds, ka pie atbildības tika saukti baroni Nolde, fon Šrēders un Balto fon Hohenbahs [Höenbahs – red.]. Ārzemju misija no izmeklēšanas protokoliem dabūja pareizu informāciju par patiesiem apstākļiem Liepājas apkārtnē. 1919. g. 16. aprīlī K. Kvelbergu arestēja landesvēra štābs un noturēja apcietinājumā 7 dienas. 1919. g. 8. jūlijā kopā ar pagaidu valdību ar kuģi Saratovu K[velbergs] atgriezies Rīgā, kur izpildīja Tiesu palātas prokurora pienākumus.*”

KVIESIS Jānis Jēkabs **Alberts** (1881–1944)

Dzimis 1881. g. 22. dec. Kalnamuižas (Tērvetes) pagastnamā pag. rakstveža ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Lavīze, dz. Gaile. Latvietis, luterticīgs.

No 1894. g. mācījies Jelgavas klasiskajā ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1902. g. studējis tieslietas TU (beidzis 1907. g.). Bijis zvērīnāta advokāta A. Stērstes (Stērstu Andreja) palīgs Jelgavā, no 1912. g. 10. nov. zvērīnāts advokāts. No 1913. g. Jelgavas Latviešu

biedrības priekšsēdētāja biedrs (1914.–15. g. biedrības priekšsēdētāja v. i.), darbojies biedrības operas mīļotāju pulciņā, bijis Krievijas Sarkanā Krusta Jelgavas nodaļas latviešu komitejas priekšsēdētājs. 1914. g. viens no Jelgavas latviešu lazaretes organizētājiem. 1. pasaules kara laikā 1915. g. evakuējies uz Tērbatu, piedalījies bēgļu apgādes darbā, Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas loceklis un bēgļu kolonijas pārzinis Elvā, Dienvidigaunijā. 1917. g. strādājis Viskrievijas pilsētu savienības pārtikas apgādes organizācijā (nodaļas priekšnieka biedrs Tērbatā). No 1917. g. maija Kurzemes Pagaidu zemes padomes izpildkomitejas loceklis un Administratīvās nodaļas priekšnieks. 1917. g. bijis LZS līdzdibinātājs. 1918. g. maijā atgriezies Jelgavā, zvērināts advokāts. Kooperatīvu sabiedrības “Apgāds” priekšnieka biedrs. Latvju Operas sabiedrības līdzdibinātājs un valdes loceklis.

No 1918. g. 16. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis, no 1919. g. 3. jūl. Tiesu palātas loceklis un Krimināldepartamenta priekšsēdētāja v. i. (no 1919. g. 12. dec. Tiesu palātas priekšsēdētāja v. i.). 1920. g. 26. maijā iecelts par Tiesu palātas priekšsēdētāju, atstājot arī Krimināldepartamenta priekšsēdētāja amatā. Bijis Latvijas Tautas padomes loceklis no LZS (darbojies Amnestijas, Juridiskajā, Sabiedrisko darbu, Satversmes, Satversmes sapulces centrālajā vēlēšanu un Sevišķajā amnestijas komisijā), Satversmes sapulces loceklis un 1.–3. Saeimas deputāts no LZS saraksta. 1921. g. jūn.–1923. g. janv. iekšlietu ministrs. 1923. g. 23. janv. iecelts par Tiesu palātas priekšsēdētāju (amatā līdz 1930. g. 24. apr.). 1922.–24. g. arī Nacionālās operas direkcijas loceklis. 1926. g. maijā–1930. g. martā Saeimas priekšsēdētāja biedrs. Bijis arī Juridiskās komisijas priekšsēdētājs, Mandātu komisijas priekšsēdētājs, Organizācijas komisijas loceklis. Darbojies Sarkanajā Krustā, Rīgas Latviešu biedrības valdes loceklis. 1930. g. apr. ievēlēts par Valsts prezidentu, 1933. g. apr. atkārtoti ievēlēts šajā amatā (līdz 1936. g.). No 1937. g. dec. zvērināts advokāts Rīgā. Zvērinātu advokātu palīgu konferenču vadītāju kolēģijas loceklis. 1936.–40. g. Baltijas celulozes fabrikas Slokā valdes loceklis, gumijas rūpniecības a/s “Quadrat” valdes priekšsēdētājs un Liepājas Bankas padomes priekšsēdētājs. Bijis LSCO un LGCO goda prezidents.

Padomju okupācijas sākumā vairākas nedēļas turēts mājās arestā, izlikts no dzīvokļa, dzīvojis pie dēla Viktora. 1941. g. janv. nav ieskaitīts Latvijas PSR Advokātu kolēģijā, dzīvojis Rīgā un Penkules pag. Vecvagaros. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. 13. aug. zvērināts advokāts Rīgā, no nov. Pagaidu zvērinātu advokātu padomes priekšsēdētājs. No 1942. g. sākuma Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Juridiskās daļas Juriskonsultācijas nodaļas pastāvīgais loceklis (juriskonsults), 1943.–44. g. tieslietu ģenerāldirektors. Miris 1944. g. 9. aug. uz vācu kuģa “Monte Rosa” klāja, dodoties bēgļu gaitās uz Vāciju, ar sirdstrieku (infarktu). Apbedīts Rīgā, Meža kapos, studentu korporācijas “Lettonia” nodaļjumā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO I, II, III šķ.; Beļģijas Leopolda I ord. I šķ.; Čehoslovāķijas Baltās Lauvas ord. I šķ.; Igaunijas Ērgļa ord. I šķ.; Itālijas Sv. Maurīcija un Lācara ord. I šķ.; Lietuvas Vīt-
auta Dižā ord. I šķ.; Polijas PRo I šķ.; Somijas BRo I šķ.; Zviedri-
jas Zobena ord. I šķ.

Precējies 1909. g. ar Jelgavas lauksaimniecības mašīnu fabri-
kas īpašnieka meitu Elzu Alisi Loniju Saddi (1887. g. 22. jūl. Rīgā–
1962. g. 20. febr. Pērtā, Austrālijā), meita Ērika (dz. 1909. g., miru-
si bērnībā), dēli Viktors Sergejs (1911. g. 23. jūn. Jelgavā–1980. g.
28. jūl. Barī, Ontārio provincē, Kanādā; mag. iur., ērgelnieks) un
Ēriks (1912. g. 29. sept.–2005. g. 18. janv. Pērtā, Austrālijā; mag. iur.).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 115. l.; 1536. f., 2. apr., 593. l.; 26. apr., 210. l.;
7354. f., 1. apr., 441. l.; 2996. f., 10. apr., 60175. l.; 3282. f., 1. apr., 139a. l., 6. lp.;
5213. f., 16. apr., 13581. l.; 1534. f., 5. apr., 115. l.; Latvijas Tautas padomes steno-
gramu satura rādītājs. Rīga, 1925, 49. lpp.; LDG; Valsts prezidents un armijas aug-
stākais vadonis – Alberts Kviesis. Latvijas Kareivis. 1930. g. 10. apr.; Valsts presi-
dents A. Kviesis par sevi un savu dzīvi. Brīvā Zeme. 1930. g. 10. apr.; LKV 10. sēj.;
LVD; EVP; LE (I) 2. sēj.; Zariņš R. Prezidentu Albertu Kviesi pieminot. Vita Nos-
tra. 1955. Nr. 4; Sanders T. Mūsu prezidents Alberts Kviesis laika griežos. Univer-
sitas. 1958. Nr. 5; Latvijas Padomju enciklopēdija. 5. sēj. 1. grām., Rīga, 1984; Rū-
sis A. Valsts vīra un politiķa mūžs. Laiks. 1981. 16. dec.; Kviesis Ē. Alberts Kviesis
(1881–1944): mana tēva dzīves pēdējais posms. Universitāte. 1982. Nr. 49; Alksnis
I. Alberts Kviesis. Liela valstsvīra un lettona 100 gadu dzimšanas dienas piemiņai.
Vita Nostra. 1982. Nr. 28/29; Mežezers V. Atminoties prezidentu Albertu Kviesi.
Treji Vārti. 1982. Nr. 86; Zunda A. Latvijas Republikas trešais prezidents. Skolo-
tāju Avīze. 1989. 25. okt.; Zunda A. Prezidents Alberts Kviesis; Ģenerālis Jānis
Balodis. Rīga, 1992; Andersons E. Četri prezidenti. Latvijas Vēsture. 1993. Nr. 1;
Biezais H. Latvija kāšķrasta varā. Ištansinga, 1992; Strods H. Alberta Kvieša gai-
ta. Lauku Avīze. 1997. 21. okt.; LVV; Latvijas Enciklopēdija. 3. sēj., Rīga, 2005;
Trejris R. Latvijas prezidenti. 1918.–1940. Rīga, 2004; Auziņš A., Ādmidiņš R. Brī-
vās Latvijas prezidenti. Rīga, 2004; Ščerbinskis V. Prezidenta Kvieša kompromisi.
Latvijas Avīze. 2006. g. 7. apr.; Caune A. Trešais Latvijas Valsts prezidents Alberts
Kviesis laikabiedru fotogrāfijās. Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls. 2006. Nr. 4.

No A. Kvieša 1925. g. 7. sept. lūguma tieslietu ministram P. Juraševskim:
"Saskaņā ar Noteikumu par Valsts darbinieku atalgojumu 7. pantu darbiniekam,
ja viņš pēc dienesta pārtraukuma, ne ilgāka par trim gadiem, atgriežas resorā,
kurā viņš agrāk kalpojis tās pašas vai augstākas kategorijas amatā, ar resora va-
dītāja piekrišanu var ieskaitīt agrāko dienestu izdienā. Pirms manas iecelšanas
1921. gada jūnijā par Iekšlietu ministru es sastāvēju par Tiesu Palātas Priekšse-
dētāju apm. 1,5 gada un atgriezos šinī amatā arī pēc apm. 1,5 gada pārtraukuma.
Pagodinos tamdēļ laipni Jūs, Ministra kungs, lūgt nelielt savu piekrišanu mana
agrākā dienesta Tiesu Palātas Priekšsedētāja amatā ieskaitīšanu izdienā." (LNA
LVVA, 1536. f., 2. apr., 593. l., 6. lp.)

No A. Kvieša 1930. g. 10. apr. raksta tieslietu ministram J. Pabērzam: "Sakarā
ar manu ieviešanu Valsts Prezidenta amatā, pagodinos lūgt Jūs, Ministra kungs,
spert vajadzīgos soļus manis atsvabināšanai no Tiesu palātas priekšsedētāja
amata." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 593. l., 13. lp.)

ĶĒMANIS Juris (1883–1937)

Dzimis 1883. g. 14. martā Biržu pag. Zānos lauksaimnieka un
skolotāja ģimenē. Tēvs Juris. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Biržu pagastskolu, Rīgas Aleksandra ģimnāziju
(1902. g.) un MU Juridisko fakultāti (1906. g.). No 1907. g. maija
jaunākais tiesamatu kandidāts Maskavas apgabaltiesā, no 1907. g.
dec. Rīgas apgabaltiesā (no 1909. g. vecākais tiesamatu kandidāts).

Juris Ķēmanis (1883–1937)

No 1908. g. kolēģijas sekretāra civildienesta rangā. No 1909. g. pedagogs un zvērināta advokāta J. Bērziņa palīgs Rīgā. No 1912. g. zvērināts advokāts. 1. pasaules kara laikā no 1915. g. bijis Bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas darbvedis (no 1917. g. vicepriekšsēdētājs Petrogradā). 1917.–18. g. Latviešu Pagaidu nacionālās padomes (arī Latviešu Nacionālā padome) Ārlietu nodaļas loceklis.

1918. g. 19. dec. iecelts par Tiesu palātas locekli, civilnodaļas priekšsēdētāju. No 1919. g. apr. diplomātiskās pārstāvniecības padomnieks Londonā. 1920. g. janv. atgriezies Latvijā. 1920. g. 13. febr. atbrīvots no amata Tiesu palātā sakarā ar iecelšanu amatā Latvijas Pagaidu valdībā (1920. febr.–1922. g. 24. okt. bijis iekšlietu ministra biedrs). 1920. g. martā vadījis Latvijas delegāciju Varšavā sarunās ar Polijas delegāciju. 1920.–22. g. Satversmes sapulces loceklis no Bezpartijiskās pilsoņu grupas. 1921. g. piedalījies politiskās organizācijas “Bezpartijiskais nacionālais centrs” dibināšanā (vēlāk pārdēvēta – “Nacionālais centrs”, “Nacionālā apvienība”). No 1922. g. zvērināts advokāts Rīgā. 1922. g. kandidējis 1. Saeimas vēlēšanās no Bezpartijiskā nacionālā centra saraksta (nav ievēlēts). 1924. g. ievēlēts par zvērinātu advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā. 1925.–37. g. Zvērinātu advokātu padomes loceklis (bijis arī padomes sekretārs). 1925., 1928. g. un 1931. g. kandidējis 2., 3. un 4. Saeimas vēlēšanās no partijas “Nacionālā apvienība” saraksta (nav ievēlēts). Latvijas pirmā Valsts prezidenta Jāņa Čakstes piemiņas fonda biedrs. No 1934. g. okt. Tieslietu ministrijas juriskonsultācijas loceklis. Darbojies dažādās sabiedriskās organizācijās. Miris 1937. g. 7. aug. Rīgas Jūrmalā, Asaros. Apbedīts Rīgā, Meža kapos.

Apmalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies 1920. g. ar Bertu Kornēliju Dulbi, dz. Beldauu (1882. g. 13. sept. Igates muižā–1971. g. 26. jūl. Bostonā, Masačusetsas pavalstī, ASV), dēls Juris (dz. 1921. g. 12. sept.–1944. g. 24. dec.; medicīnas students; kritis Kurzemē, būdams latviešu 19. divīzijas leģionārs).

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 99. l.; 7354. f., 1. apr., 378. l.; 115. f., 14. apr., 231. l.; 2996. f., 10. apr., 20330. l.; LDG (sk. Ķemans Juris); Jaunākās Ziņas. 1937. g. 9. aug.; Students. 1937. Nr. 1; Rātermans M. Zv. adv. Jura Ķemana piemiņai. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1937. Nr. 4; Jurists. 1937. Nr. 5/6; EVP; Austrums; LE (I) 2. sēj.; Liepiņš E. Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. Sidneja, MCMLXX, 167. lpp.; LĀDD; LA 1919–1945.

No J. Ķemaņa 1920. g. 1. febr. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: “*Būdams iecelts par Iekšlietu Ministra biedri un stādāmie jaunajā amatā, lūdzu Tiesu palātu atsvabināt mani no palātas Civildepartamenta priekšsēdētāja pienākumu izpildīšanas līdz tam laikam, kamēr Tautas Padome nebūs lēmuse par manu atlaišanu no Tiesu Palātas.*” (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 99. l., b. p.)

ĶIESNERS Aleksandrs **Osvalds** (arī **Osvalds KESNERS**; 1886–1943)

Dz. 1886. g. 10. martā Raunas pag. Grotes skolā skolotāja ģimenē. Tēvs Matīss, māte Katrīne, dz. Pētersone.

Mācījies Raunas pag. Grotes skolā un no 1899. g. Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1907.–1913. g. studējis tieslietas TU. 1913. g. kā savvaļnieks iestājies Krievijas armijā, dienējis 2. Kronštates cietokšņa artilērijas pulkā, ieguvis virsnieka dienesta pakāpi. 1. pasaules kara laikā turpinājis dienestu Kronštates cietokšņa artilērijas daļās. No 1916. g. marta dienējis frontē. 1917. g. aug. iecelts par 3. atsevišķā artilērijas parka vecāko virsnieku, 1917. g. sept. paaugstināts par štābkapteini (no 1917. g. okt. parka komandieris). 1918. g. febr. atvaļināts Ludzā, palicis Latgalē. Dzīvojis Balvos.

1919. g. 3. jūl. mobilizēts Latvijas armijā, kapteinis Vidzemes divīzijas štāba virsnieku rezervē. 1919. g. sept. pārcelts uz Artilērijas rezervi, 1919. g. okt. iecelts par baterijas komandieri. 1920. g. martā atvaļināts un 24. febr. iecelts par Latgales apgabaltiesas jaunāko tiesamatu kandidātu (1920. g. 28. jūn. par vecāko tiesamatu kandidātu). No 1921. g. jūn. prokurora biedrs. No 1922. g. 5. dec. Latgales apgabaltiesas loceklis; strādājis kriminālnodaļā. 1933. g. 4. febr.–1935. g. 1. maijā Liepājas apgabaltiesas loceklis kriminālnodaļā (atbrīvots no amata pēc paša lūguma, faktiski sakarā ar disciplināra rakstura pārkāpumiem). 1932.–34. g. LZS biedrs. No 1935. g. pensijā, dzīvojis Daugavpilī. Nodarbojies ar lauksaimniecību savās mājās Laucesas pag. Rudušos.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. Laucesas pag. Rudušos apcietināts. Izvests uz Vjatkas soda nometnēm, kur izvirzīta papildapsūdzība par “teroristiska rakstura aģitāciju” starp ieslodzītajiem. 1942. g. 2. dec. par “cīņu pret revolucionāro kustību” PSRS IeTK Sevišķā apspriedē piespriedusi augstāko soda mēru – nošaušanu. Spriedums izpildīts 1943. g. 10. janv.

Apbalvojumi: Latvijas Akpz; Krievijas Sv. Ao IV šķ., III šķ. ar šķēpiem, Sv. So III šķ. ar šķēpiem.

Precējies ar Aleksandru Jevstifejevu (dz. 1895), dēls Gunārs (dz. 1928. g. 3. janv.); šķīries.

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 182. l.; 1612. f., 12. apr., 50. l.; 3727. f., 1. apr., 23. l., 160., 177. lp.; 3282. f., 1. apr., 916. l., 145. lp.; 5434. f., 1. apr., 75. l., 356. lp.; 5601. f., 1. apr., 2941. l.; 2. apr., 768. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., 16589. l., P-5685. l.; AL.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja H. Lazdiņa 1935. g. 3. marta raksta tieslietu ministram H. Apsītim: “*Stādot priekšā tiesneša Kesnera kunga lūgumu, pagodinot zīņot [...] Tiku Kesnera kungam teicis, ka ministra kungs mēģinās iekārtot tā, ka viņam tiktu ieskaitīti pensijas izdienā 3 gadi [...] Sākumā Kesnera kungs negribēja atteikties no dienesta, kādēļ sāku izvest izziņu par notikušo incidentu Kuldrīgā, bet tad ienāca Kesnera kungs un paziņoja, ka viņš jau sen nolēmis aiziet pensijā šīnā gadā rudenī, bet tagad esot pārdomājis un nekavējoši iesniegšot lūgumu par viņa atsvabināšanu no dienesta. Sarunas ar Kesnera kungu tiku vedis priekšsēdētāja [A.] Birka kunga klātbūtnē.*” (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 50. l., 25. lp.)

Nikolajs Ķigurs (1891–1941)

ĶIGURS Nikolajs (1891–1941)

Dzimis 1891. g. 1. martā Lādes pag. Virgās bezzemnieka ģimenē. Tēvs Daniels, māte Darja. Latvietis, pareizticīgs.

Beidzis Rīgas garīgo skolu un Rīgas Garīgo semināru. Studējis Varšavas Universitātes Juridiskajā fakultātē (1911.–14. g.),

1. pasaules kara laikā TU Juridiskajā fakultātē (1915.–16. g.), no 1918. g. mācījies un valsts eksāmenus nokārtojis Kijevas Universitātes Juridiskajā fakultātē (1919. g.). 1913.–14. g. strādājis Zemnieku bankas Varšavas nodaļā par kancelejas ierēdni. 1912.–14. g. darbojies Varšavas Latviešu biedrībā, bijis biedrības kora vadītājs. 1. pasaules kara laikā 1916. g. okt. mobilizēts Krievijas armijā, kara laika ierēdnis Viskrievijas Zemstu un pilsētu savienībā (Ziemeļu frontē) Krustpīlī, Gulbenē, Ribinskā, pēc tam līdz 1918. g. apr. Kijevā. 1917. g. piecus mēnešus bijis kara tiesas loceklis, 1918.–20. g. strādājis kooperatīvos Kijevā.

1920. g. 6. dec. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā; strādājis Rīgas, Valkas, Cēsu apr. izmeklēšanas tiesnešu iecirkņos. 1924. g. 29. janv. iecelts par Latgales apgabaltiesas prokurora biedru. 1924. g. nov. tieslietu ministrs J. Arājs lūdzis Ministru kabinetu iecelt par Jelgavas apgabaltiesas locekli (nav iecelts). No 1925. g. 30. jūn. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā, no 1925. g. aug. 2. civilnodaļā, no 1928. g. sept. 1. civilnodaļā, no 1930. g. jūn. 3. civilnodaļā. 1939. g. 26. okt. iecelts par Daugavpils apgabaltiesas vicepriekšsēdētāju; pārzinājis 1. civilnodaļu. No 1932. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Sakaru rotas aizsargs, no 1939. g. Saimniecības rotas aizsargs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts dzīvesvietā Kurcuma pag. Medņukalnā, izvests uz Vjatlagu. Miris 1941. g. 28. dec. Vjatlaga Ļesņojes ciematā.

Precējies 1925. g. ar Barbaru Ābolu (dz. 1900. g.), meita Valentīna (dz. 1927. g. 6. dec.), dēls Juris (dz. 1931. g. 3. apr.) un meita Marija Māra (dz. 1940. g. 4. janv.). Sieva, meita Valentīna un dēls Juris no 1941. g. 14. jūn. izsūtījumā Krasnojarskas nov.; Valentīna no izsūtījuma atgriezusies 1946. g., Juris 1956. g.

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 506. l.; 27. apr., 149. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 14186. l.; Austrums.

No Tieslietu ministrijas Tiesu departamenta 1924. g. 6. dec. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviešim: “Atsaucoties uz Jūsu š. g. 21. novembra rakstu, Tieslietu ministrijas departaments, saskaņā ar [tieslietu] ministra [J. Arāja] kunga rīkojumu, lūdz dot atsaucsmi, vai pie tagadējā lietu skaita Jelgavas apgabaltiesas sastāvu būtu vajadzīgs palielināt caur jauna tiesneša iecelšanu un paziņot, priekš kādas nodaļas ir domāts jauniecelamais tiesnesis. No apgabaltiesas pārskatiem par pagājušo gadu ir redzams, ka Jelgavas apgabaltiesā izspriesto lietu skaits uz katru tiesnesi ir daudz mazāks, kā pārējās tiesās.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 506. l., 17. lp.)

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1925. g. 9. janv. raksta tieslietu ministram J. Arājam: “Izpildot Jūsu pag[ājušā] g[ada] 6. decembra priekšlikumu, pagodinot, ka pēc personīgām pārrunām ar Jelgavas apgabaltiesas Apelācijas nodaļas vadītāju J. Stoketu vislabākā izeja būtu – Ķīgura iecelšanu atstāt bez sekām, bet piekļūstot pagaidām Apelācijas nodaļai ar apgabaltiesas locekļa tiesībām papildu mirtiesnesi pie tās pašas tiesas P. Effertu, ko arī pagodinot lūgt. Par galīgu štatū nodibināšanu varēs spriest tikai tad, kad būs saņemtas sīkākas statistiskas ziņas par 1924. g. darbību.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 506. l., 18. lp.)

Pāvils Labeckis (1892–1966)

LABECKIS Pāvils (arī **Pauls LABECKIS**; 1892–1966)

Dzimis 1892. g. 22. febr. Bukmuižas pag. zemnieka ģimenē. Latvietis, katoļticīgs.

No 1903. g. mācījies Katrīnas ģimnāzijā Pēterburgā, pēc kuras beigšanas 1912. g. uzsācis studijas PU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1918. g. nov. ar II šķ. diplomu). 1. pasaules kara laikā 1916. g. martā–nov. bijis darbvedis Latgales Bēgļu komitejā, 1916. g. dec.–1917. g. martā Grodņas gub. bēgļu komitejā. 1919. g. martā–21. g. jūl. izmeklēšanas tiesnesis Saratovas gub. Novouzenskā.

Atgriezies Latvijā. No 1921. g. nov. skolotājs Dricēnu (Dricānu) pamatskolā, 1922. g. nov.–1925. g. sept. Markovas pamatskolas pārzinis Sakstagala pagastā. 1925. g. 10. sept. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Latgales apgabaltiesā (1927. g. 5. maijā par vecāko tiesamatu kandidātu); piekomandēts izmeklēšanas tiesniešiem Daugavpils apr., Balvos, no 1927. g. janv. mirtiesai Rēzeknē. No 1927. g. marta papildu mirtiesneša v. i. Latgales apgabaltiesā (no 1927. g. 14. jūn. papildu mirtiesnesis, no 1928. g. 19. jūl. mirtiesnesis Krāslavā). 1929. g. 23. apr. atbrīvots no amata pēc paša lūguma (faktiski ilgstošas slimības dēļ). No 1930. g. 23. maijā atkal iecelts par mirtiesnesi Latgales apgabaltiesā; 29. maijā piekomandēts apgabaltiesai sastāva papildināšanai, piešķirot tiesas locekļa pienākumus un atalgojumu. 1931. g. 26. febr. iecelts par Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) locekli.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Zināms, ka 1951. g. iecēlojis ASV. Miris 1966. g. 2. nov. Losandželosā, ASV.

Precējies 1931. g. 4. apr. ar Irmu Vilhelmīni Klāru Haseli.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 61. l.

No Iekšlietu ministrijas Latgales lietu sekretariāta 1928. g. 6. jūn. raksta Tieslietu ministrijai: “Nosūtīt Jums sarakstīšanos par līdžšinējā papildu mirtiesneša Pāvela Labecka iecelšanu mirtiesneša amatā pie Latgales apgabaltiesas, paziņojam, ka saskaņā ar Iekšlietu ministra biedra Latgales lietās V. Barkāna rezolūciju pret viņa iecelšanu minētā amatā iebildumu nav.” (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 61. l., 16. lp.)

No P. Labecka 1940. g. 21. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “Mani vecāki piederēja pie zemnieku kārtas un no bērnības nodarbojās ar zemkopību. Viņu dzimšanas vieta ir Rēzeknes apriņķa Ezernieku pagasts. Tēvs nomira, kad es vēl biju mazgadīgs. Māte pašlaik dzīvo un saimnieko viņas lietošanā atstātā viensētā. [...] Pēc tēva nāves baudīt vidējo izglītību man palīdzēja mans vecākais brālis. 1911. gada vasaras mēnešos dienēju kā kancelejas darbinieks S[ankt]Pēterburgas guberņas pārvaldes Pārtikas nodaļā, bet pēc tam turpināju izglītību ģimnāzijā.” (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 61. l., 44. lp.)

LABUNSKIS Vladimirs (1856–1930)

Dzimis 1856. g. 29. nov. Mogiļevas gub. (tag. Baltkrievijā). Tēvs Josifs. Krievs, pareizticīgs.

1882. g. ar I šķ. diplomu beidzis PU Juridisko fakultāti. No 1882. g. tiesamatu kandidāts Pēterburgas apgabaltiesā (7. civilnodaļas sekretāra palīgs), no 1884. g. sekretārs Pleskavas apgabaltiesā, no 1886. g. Vitebskas apgabaltiesas Rēzeknes apr. 1. iecirkņa

Vladimirs Labunskis (1856–1930)

izmeklēšanas tiesnesis, no 1889. g. Rīgas apgabaltiesas Rīgas apr. 1. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis, pēc tam Rīgas pilsētas 6. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis. 1895.–1917. g. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis.

1920. g. 25. jūn. iecelts par Tiesu palātas prokurora biedru. No 1920. g. 22. okt. Daugavpils apgabaltiesas loceklis. Miris 1930. g. 26. febr.

Atraitnis, meitas Jevgēnija, Vera, Olga.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 62. l.

No V. Labunskā 1927. g. 5. febr. raksta Latgales apgabaltiesas priekšsēdētājam J. Skudrem: *“Uz Jūsu 4. februāra rakstu pagodinot paziņot, ka dokumentārisku pierādījumu par manu izglītību man tagad nav un tos iesniegt es arī nevaru, jo mans diploms par bijušās Petrogradas universitātes juridiskās fakultātes nobeigšanu ir palicis bijušā Krievu Tieslietu ministrijā, bet tā noraksts – bijušā Rīgas apgabaltiesā. Dokumentārisku pierādījumu par manu bijušo Krievijas dienestu stādīto priekšā tagadējā laikā es arī nevaru, jo mans dienesta saraksts (formulārs) ir palicis bijušās Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja kancelejā, kuras visas grāmatas un dokumenti pie minētās apgabaltiesas evakuācijas uz Ahtirkas pilsētu, Harkovas guberņas, no lieliniekiem tika iznīcināti [...] Vajadzības gadījumā visu izteikto var apstiprināt senatori [A.] Gubens un [B.] Nagujevskis, Tieslietu ministrijas konsultācijas locekļi [N.] Savičs un [V.] Priselkovs, zvēr[inātu] advokātu padomes priekšsēdētājs [J.] Berziņš.”* (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 62. l., 4. lp.)

LĀCIS Alfrēds (1899–1983)

Dzimis 1899. g. 19. aug. Rīgā tirgotāja ģimenē. Tēvs Mārcis, māte Marija, dz. Upīte. Latvietis, luterticīgs.

No 1907. g. mācījies F. Olavas elementārskolā Rīgā, no 1908. g. V. Olava tirdzniecības skolā, no 1910. g. Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. vasarā ģimene evakuējusies uz Maskavu, līdz 1917. g. mācījies Maskavas 10. ģimnāzijā. Pēc 1917. g. Februāra demokrātiskās revolūcijas Krievijā 1917. g. martā piedalījies policijas atbruņošanā Maskavā, no 1917. g. vasaras strādājis Maskavas Strādnieku un zaldātu deputātu padomē par Mandātu komisijas kontrolieri. 1918. g. rudenī mobilizēts Sarkanās armijas Latviešu strēlnieku divīzijas apgādības nodaļas inženieru parkā, rakstvedis. 1919. g. martā kopā ar savu karaspēka daļu pārcelts uz Rīgu (22. maijā, lieliniekiem atkāpjoties, palicis Rīgā, vairākas dienas pavadījis vācu apcietinājumā).

1919. g. 16. jūn. brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku (no 1919. g. jūl. Latvijas armija) 1. kavalērijas divizionā, piedalījies kaujās pret lieliniekiem un bermontiešiem. No 1919. g. sept. dienējis 1. Kurzemes atsevišķajā eskadronā, jātnieks. 1919. g. dec. mēģinājis iestāties Kara skolā, formālu iemeslu dēļ (nokavēšanās) nav iestājies; iedalīts Artilērijas rezervē. No 1920. g. febr. mācījies telefonu instruktoru kursos (beidzis 1920. g. martā); iedalīts Bruņoto vilcienu divizionā, vecākais rakstvedis štābā. 1921. g. janv. atvaļināts. 1920. g. rudenī nokārtojis vidusskolas pārbaudījumus Karavīru kursos LU. 1920.–21. g. studējis LU arhitektūru, no 1921. g. tieslietas (beidzis 1933. g.). 1921. g. janv.–aug. strādājis par ierēdni Satiksmes ministrijas Ceļu un būvju virsvaldē, no sept. Tiesu palātas jaunākais tiesamatu kandidāts (no 1922. g.

Alfrēds Lācis (1899–1983)

jūn. vecākais tiesamatu kandidāts, no 1922. g. okt. Krimināldepartamenta sekretāra palīga v. i.). No 1925. g. janv. prokurora biedra v. i. Jelgavas apgabaltiesā. Līdz 1932. g. Tiesu palātas vecākais tiesamatu kandidāts, 1932. g. 16. jūn.–1939. g. Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedrs, no 1939. g. 1. okt. Jelgavas apgabaltiesas loceklis. Darbojies Jelgavas teātra biedrībā, Jelgavas Latviešu biedrībā, Zemgales kluba Tenisa sekcijā un Airēšanas sekcijā, Zemgales Patronāta biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Vācu okupācijas laikā vadījis Rundāles dzirnavas (pēc dzirnavu saimnieka izvešanas uz Krieviju padomju okupācijas laikā). Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945.–48. g. termiņieslodzījumā Čerņigovskā, Baškīrijā (tag. Baškortostānas Republika). Atgriezies Latvijā, strādājis par grāmatvedi Valsts rūpniecības kombināta filiālēs Rīgā. No 1959. g. pensijā. Miris 1983. g. 17. maijā Rīgā. Apbedīts II Meža kapos.

Apbalvojumi: Latvijas Ak IV šķ., Akpz.

Precējies 1928. g. 1. sept. ar Margarētu Veru Blumfeldi (1906. g. 17. apr.–1972. g. 17. okt.), meita Hariete Austra, prec. Kupča (dz. 1931. g. 6. jūn.; pārtikas tehnoloģe), dēls Alfrēds.

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LVVA, 1534. f., 5. apr., 120. l.; 1578. f., 11. apr., 90. l.; 3727. f., 1. apr., 24. l., 43.–44. lp.; 7427. f., 1. apr., 2428. l.; EVP; AL; LUAJ; Mazdēla K. Lāča sniegtās ziņas.

No A. Lāča 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*Mani vecāki cēlušies no rokpeļņiem – tēvs dzimis muižas kalpa ģimenē, bet mātes vecāki bijuši – tēvs mūrnieks, bet māte fabrikas strādniece [...] Esmu savu vecāku otrais bērns [...] 1917. gada februārī, vēl skolnieks būdams, ņēmu dalību pirmā revolūcijā. Jau pirmajā revolūcijas dienā pieteicos revolucionārā komitejā, kas provizoriski bija nodibinājusies Maskavas Universitātes telpās. Tiku iedalīts grupā, kura operēja Presņas rajonā, un tur kopā ar pārējiem šīs grupas dalībniekiem piedalījies policijas un žandarmērijas atbrūnošanā un dažādo iestāžu pārņemšanā revolucionārā organizāciju rīcībā. Pēc jaunās iekārtas nostabilizēšanās atgriezies skolas darbā, turpinot pārtrauktās mācības [...] 1917. gada oktobra revolūcijas laikā atrados Padomju dienestā. Revolūcijai uzliesmojot, cauri frontei ierados revolucionārā štābā 1. Padomju namā (agrākajā) gubernatora pils) un lūdzu ieskaitīt mani revolucionāro cīnītāju rindās, bet mani noraidīja, norādot, ka es esot vēl par jaunu. Toreiz tiešām priekš sava vecuma biju pastīks un nenobrieduša auguma. Cīņām turpinoties, man vēlreiz izdevās izlavīties cauri frontei un ierasties Padomju namā, bet arī šoreiz man neizdeva ieročus, kādēļ oktobra revolūcijas cīņās man neiznāca ņemt aktīvu dalību. 1918. gadā brīvprātīgi pieteicos Sarkanarmijā un tiku iedalīts 1. latviešu strēlnieku divīzijas inženieru parkā. 1918./1919. gadu laikā kopā ar savu daļu izbraucu uz Rīgas fronti. Apmēram 2 mēnešus parks atradās Daugavpils, apgādājot no turienes frontē operējošās daļas, pēc kam tika pārcelts uz Rīgu. 1919. gada 22. V pēc Rīgas krišanas tiku atgriezts no savas daļas un saņemts vācu gūstā, no kura vēlāk tiku atbrīvots no kādas nejaušas pazīņas – vietējās vācietes aizrunājumu." (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 90. l., 28.–29. lp.)*

LAIVIŅŠ Jēkabs (1869–1939)

Dzimis 1869. g. 7. martā Alsviķu pag. Čakstos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Sīmanis, māte Līze, dz. Balode. Latvietis, luterticīgs.

No 1890. g. nov. kancelejas ierēdnis Pēterburgas apgabaltiesā (no 1894. g. sept. sekretāra palīgs). 1904. g. maijā iecelts par Pēterburgas apgabaltiesas priekšsēdētāja kancelejas un tiesas nodaļu kopsapulces sekretāru (līdz 1917. g. 29. nov., kad pēc lielinieku

Oktobra apvērsuma Krievijā režīms tiesu slēdzis). Darbojies Pēterburgas (no 1914. g. Petrograda) latviešu ev. lut. Jēzus draudzē.

1920. g. aug. atgriezies Latvijā. No 1920. g. 13. sept. Latgales apgabaltiesas loceklis; strādājis kriminālodaļā. 1922. g. 11. aug. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. Piešķirta pensija, dzīvojis Cēsīs, no 1933. g. Rīgā. Miris 1939. g. 21. dec.

Precējies ar Olgu Medni (mirusi 1962. g. maijā Monreālā, Kvebekas provincē, Kanādā), meita Helēne (dz. 1902. g. 13. dec.; dzīvojusi Vācijā), dēls Viktors (dz. 1914. g. 29. martā; dekorators, dzīvojis Kanādā).

A. LNA LVVA, 5213. f., 2. apr., 510. l.

No J. Laiņa 1932. g. 1. jūn. raksta Tautas labklājības ministrijai pensijas jautājumā: *"Sāpti ir samierināties ar to, ka man, nokalpojušam virs bijušaj] Krievijas dienesta Latvijas dienestā divus gadus un turklāt, no 13. septembra 1920. gada, t. i., jaundibinājamās Latgales apgabala tiesas noorganizēšanas un atklāšanas laikā, kurā ar pašuzpurēšanos vajadzēja caurskatīt un izspriest vis-sarežģītākās kara, vāciešu un lielinieku laikos sakrājušās un tiesā jauniešu lietas, netiktu vērā ņemtas pie jautājuma izlemšanas par manu pensiju. Svešautieši, diezin kur cēlušies, no kuriem dažs labs savā 10 gadu dienesta laikā bijušaj] Krievijas dienestā latviešus nievāja, pat latviešu valodas 10 vārdus ne iemācījās, tagad par to saņem pensiju, bet es kā mana tēva un tēvatēva pēcnācējs, dzimis un audzis Valkas apriņķa Alsviķu pagastā un skolu apmeklējis Alūksnē, t. i., tagadējā Latvijas valsts teritorijā, esmu latviets palicis, savus bērnus no pašas dzimšanas par tādiem audzinājis (dēls vēl ir ģimnāzists), tieku no pensijas pēkšņi izslēgts un ar to pašu, vārda pilnā nozīmē, nodots iznīkšanai, jo nekādu līdzekļu priekš dzīves turpināšanas nav. Domāju, ka šai gadījumā nekrīt svarā apstākļi, ka esmu nodarbojies Pēterburgas, bet ne Rīgas apgabala tiesā, kuras bija vienas un tās pašas Pēterburgas Tiesu palātas apgabala. Daudzkārtīgi es biju lūdzis, lai mani pārceļ manam dienestam attiecīgā amatā uz vienu no tagadējām Latvijas apgabaltiesām, bet katru reizi man tika atkārtots viens un tas pats, ka principā esot nolemts par tiesnesīminētās tiesās vietējos iedzīvotājus, latviešus, neiecelt un man arī, kā latvietim, ko pats uzvārds skaidri runā, lai nerastos precedenti, izņemumu darīt nevarot, lai izvēloties citu no atlikušām 8 minētās palātas apgabaltiesām, un tā kā es to nevēlējos, tad man par lielu sarūgtināšanu, gribot negribot bija jāsamierinās [...] Arī cietis esmu ļoti daudz: tā, 1. janvārī 1918. gadā es saņēmu divas Padomijas Tieslietu tautas komisāra Pētera Stučkas rakstiskas pavēles ierasties plk. 11 rītā, 2. janvārī, Tautas tiesā un nodot tiesai, t. i., viņam, Apgabaltiesas lietas un stāties viņu dienestā, piedraudot, ka pavēles neizpildīšanas gadījumā tiksot nodots kara revolūcijas tiesai (tribunālam). Būdam pārliecināts komunistu pretinieks, es par tīkamāku izvēlējos sev nāves spriedumu un komisāra pavēli neizpildīju, par ko pirmais un vienīgais no Pēterburgas tiesu iestāžu darbiniekiem 9. janvārī, pēc dzīvokļa izkraiņšanas, tiku arestēts [...] Pēc atsavināšanas no aresta, zem paraksta, ka dzīves vietu līdz tiesas dienai neatstāšu, aprīļa mēnesī es bēgu uz dzimteni, bet par nelaimi, no likteņa vajāts, Pleskavā no vācu okupācijas varas tiku atkal arestēts, gribēja nošaut kā spiegu, bet pēc nopratināšanas un nofotografēšanas slepenpolicijā, aiz Pleskavas meža, 10 verstu neitrālā zonā, naktī tiku izraidīts, lai ejot atpakaļ pie "tovarišiem" [biedriem] bolševikiem."* (LNA LVVA, 5213. f., 2. apr., 510. l., b. p.)

LAIZĀNS Pāvils (arī Pōvuls LAIZĀNS; 1888–1933)

Dzimis 1888. g. 2. nov. Sakstagala pag. Dzeņagola ciemā. Tēvs Antons, māte Ingase. Latvietis, katoļticīgs.

Mācījies Sakstagala pagastskolā, proģimnāzijā Pēterburgā, 1908. g. beidzis Pēterburgas 10. ģimnāziju. 1908.–15. g. studējis dabaszinātnes un tieslietas PU. Piedalījies pirmā latgaliešu teātra pulciņa darbībā, tulkojis lugas no krievu un poļu valodas,

darbojies Pēterburgas latgaliešu organizācijās. No 1912. g. bijis laikraksta "Jaunas Zinias" līdzstrādnieks un atbildīgais redaktors. 1. pasaules kara laikā iesaukts karadienestā Krievijas armijā. Bijis 1917. g. Rēzeknē notiekošā Latgales kongresa prezidija loceklis, ievēlēts Latgales Pagaidu zemes padomē.

Latvijas Republikas proklamēšanas laikā un pēc tā bijis Latvijas Tautas padomes loceklis Latgaliešu frakcijā, darbojies Policijas lietu komisijā. 1920.–22. g. Satversmes sapulces loceklis, sākumā no Latgales Kristīgo zemnieku savienības, darbojies Juridiskajā un Sociālās likumdošanas komisijās, kā arī Latgaliešu blokā, taču no 1921. g. maija bijis neatkarīgais deputāts. No 1920. g. febr. arī Rēzeknes apr. pagaidu valdes loceklis. Vēlāk Rēzeknes apr. 3. iecirkņa mirtiesnesis. No 1923. g. 22. nov. Latgales apgabaltiesas loceklis Daugavpilī; no 1924. g. sept. arī Šņoru zemju komisijas loceklis Latgales apgabaltiesā. 1925. g. 23. jūl. atbrīvots no apgabaltiesas locekļa amata pēc paša lūguma; no 1925. g. 24. jūl. notārs Daugavpilī. Bijis Latgaliešu katoļu kultūras centrālās biedrības Rēzeknes nodaļas biedrs, 1923.–24. g. Latgales kultūras veicināšanas biedrības "Jaunā Straume" līdzdibinātājs un valdes priekšsēdētājs, biedrības "Latgales Tautas pils" valdes loceklis. 1925. g. kandidējis 2. Saeimas vēlēšanās no Apvīnotā Latgolas Darba Partijas un Latgolas Mozzemnieku un Bezzemnieku savinības saraksta (nav ievēlēts). 20. gadu beigās Latgales (Latgaliešu) Progresīvās tautas apvienības (Progresīvos tautas apvīnības; dibināta 1922. g. kā "Latgales Darba partija", 1926. g. pārdēvēta) biedrs; 1928. g. kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no šīs partijas saraksta (nav ievēlēts). No 1926. g. bijis Franča Trasuna piemiņas fonda valdes priekšsēdētājs, Latvju-lietuvju vienības Daugavpils nodaļas valdes loceklis. No 1928. g. Daugavpils Dramatiskā teātra valdes priekšsēdētājs. Publicējis arī ar pseidonīmiem Lopsu Jākubs, P. Smylga, Dzeņagola Pōvuls. Miris 1933. g. 27. nov. Rīgā, 1. pilsētas slimnīcā. Apbedīts Daugavpils Katoļu kapos.

Precējies, sieva Anna.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.; Lietuvas Ģo IV šķ.
Studentu biedrības "Montania" goda filistrs.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 63. l.; 2812. f., 1. apr., 5. l., 2. lp.; Miris plaši pazeistams darbinīks Povuls Laizans. Jaunais Vārds. 1933. g. 7. dec.; EVP; Trūps J. Pōvula Laizāna pīmiņai. Latgolas Bolss. 1974. g. 2. marts; Trojanovskis V. Dižais Dzeņagola vīrs. Ludzas Zeme. 1994. g. 3. maijs; Latkovskis D. Nacionālā atmoda Latgalē. Rēzekne, 1999; LRB; Jēkabsons E., Ščerbinskis V. (sast.). Latgaliešu politiķi un politiskās partijas neatkarīgajā Latvijā. Rīga, 2006; LN.

No Tieslietu ministrijas Tiesu departamenta direktora E. Brikovska 1925. g. 24. jūl. raksta P. Laizānam: "*Sakarā ar mūsu personīgām pārrunām, pagodinot Jums paziņot, ka vakardienas Ministru kabineta sēdē Jūs atsvabināti no apgabaltiesas locekļa amata un ar šīs dienas [tieslietu] ministra [P. Juraševska] kunga pavēli iecelti par notāru Daugavpilī, par ko Jums tiks oficiāli paziņots caur Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāju [F. Zilberu].*" (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 63. l., 9. lp.)

LAUKS Kārlis Ādolfs (arī **Ādolfs LAUKE**; 1892–1944)

Dzimis 1892. g. 10. nov. Pienavas (tag. Džūkstes) pag. Krimūnās lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Emīlija Anete, dz. Kreichberga. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Sņķeres pagastskolu un Jelgavas reālskolu (1911. g.). Pēc tam studējis tieslietas TU. 1. pasaules kara laikā 1915. g. turpinājis studijas Demidova juridiskajā licejā Jaroslavļā (beidzis 1916. g.). Iesaukts Krievijas armijā un 1916. g. okt. iestāties Alekseja karaskolā Maskavā (beidzis 1917. g. febr.), praporščīks 150. rezerves kājnieku pulkā, no 1917. g. sept. Latviešu strēlnieku rezerves pulkā, pulka tiesas darbvedis. 1918. g. 25. febr. kritis vācu gūstā. 1918. g. vasarā atgriezies Latvijā.

No 1918. g. dec. Jelgavas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesis, no 1919. g. dec. Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedrs. 1921. g. 18. apr. iecelts par Jelgavas apgabaltiesas locekli. 1922. g. 14. jūl. apstiprināts par tiesnesi Satversmes sapulcē (1924. g. 14. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma). No 1924. g. 5. nov. zvērināts advokāts Jelgavā. 1921.–40. g. vienlaikus bijis sabiedrisko zinību skolotājs Jelgavas reālģimnāzijā (Jelgavas valsts 2. vidusskola) un Jelgavas Klasiskajā ģimnāzijā (no 1934. g. Hercoga Pētera ģimnāzija, pēc padomju okupācijas Jelgavas valsts 1. vidusskola), 1925.–29. g. arī Jelgavas Izglītības biedrības pieaugušo ģimnāzijā. No 1930. g. Jelgavas Latviešu biedrības priekšsēdētāja biedrs (no 1939. g. priekšsēdētājs). 1928.–34. g. LZS biedrs. 1928. un 1931. g. kandidējis Jelgavas pilsētas domes vēlēšanās no Latviešu pilsoņu apvienības saraksta (1931. g. ievēlēts).

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav ieskaitīts Latvijas PSR Advokātu kolēģijā, nodarbojies ar lauksaimniecību sievai piederošajos Augstkalnes pag. Dzintaros. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zvērināts advokāts Jelgavā. No 1941. g. nov. arī Jelgavas pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētājs. Miris, dodoties bēgļu gaitās, 1944. g. 10. okt. Bārtas pag. Krūtes ciemā. Apbedīts Krūtes ciema Liepu kapos.

Apmācījumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1925. g. ar Austru Lūciju Lagzdīņu (1903. g. 9. dec.–1989. g. 2. maijā), meitas Astrīda (dz. 1926. g. 6. okt.–2012. g. 2. febr.), Ariane Odete (1933. g. 26. sept.–1978. g. 2. maijā).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 93. l.; 7354. f., 1. apr., 458. L.; 1632. f., 1. apr., 12010. l.; EVP; AL; LA 1919–1945; Meitas Astrīdas Knāķes sniegtās ziņas.

No tieslietu ministra J. Arāja 1924. g. 10. okt. raksta Ministru kabinetam: "Pamatojoties uz tiesu iekārtas likumu 155. p[antu], lūdzu atlaist no dienesta uz paša lūgumu Jelgavas apgabaltiesas locekli Ādolfu Lauki." (LNA LVVA, 1538. f., 11. apr., 93. l., 4. lp.)

LAZDIŅŠ Aleksandrs (1893–1942)

Dzimis 1893. g. 19. apr. Praulienas pag. Silos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris. Māsasvīrs Pēteris Elksnītis zvērināts advokāts. Latvietis, pareizticīgs.

No 1901. g. mācījies Praulienas pareizticīgo pagastskolā, no 1903. g. Praulienas pareizticīgo draudzes skolā. No 1905. g. mācījies Rīgas garīgajā skolā, no 1909. g. Rīgas Garīgajā seminārā, pēc kura beigšanas 1913. g. uzsācis tieslietu studijas Varšavas Universitātē.

Ādolfs Lauks (1892–1944)

Aleksandrs Lazdiņš (1893–1942)

1. pasaules kara apstākļu dēļ 1915. g. pārgājis uz PU. Studiju laikā 1916. g. pavasarī bija iesaistīts izsūtuma tīfa epidēmijas apkarošanas pasākumos Šliselburgā netālu no Petrogradas, 1916. g. vasarā strādājis Krievijas Valsts bankas nodaļā Nikolajevā (Ukrainā). 1917. g. dec. ar I šķ. diplomu beidzis PU Juridisko fakultāti. 1917. g. dec. no Petrogradas atgriezies tēva mājās Praulienas pag.

1918. g. dec. ieradies Rīgā. Padomju varas laikā 1919. janv.–febr. bijis tehniskais darbinieks (bibliotekārs) Tieslietu komisariāta Kasācijas nodaļā. 1919. g. 20. febr.–18. martā apcietinājumā kā “kontrrevolucionārs”, vēlāk strādājis par statistiķi Tautsaimniecības padomes Centrālās materiālu valdes Reģistrācijas nodaļā. 1919. g. jūn. Rīgā brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija); dienējis 1. inženieru sapieru bataljonā, kareivis. No 1919. g. 18. jūl. Latvijas armijas kara laika ierēdnis, līdz 1920. g. 8. febr. Latvijas armijas Kara tiesu pārvaldes darbvedis, 1920. g. 8. febr.–8. martā Kara tiesas prokurora palīga v. i., pēc tam atvaļināts no armijas. 1920. g. 8. febr. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā (no 8. marta palātas prokurora biedra v. i.), no 1920. g. okt. pārzinājis prokurora biedra iecirkni Valkas apr., 1921. g. okt. uzdots pildīt prokurora kameras prokurora biedra pienākumus un pieņemt politisko lietu pārzināšanu un uzraudzību. No 1922. g. 29. jūn. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālnodaļā. 1922. g. sept. lūdzis atļauju strādāt arī par Iekšlietu ministrijas Politiskās apsardzības pārvaldes juriskonsultu, tiesas nodaļu kopsapulce atļauju liegusi. 1924. g. 26. febr. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1924. g. 2. apr. zvērīnāta advokāta V. Minkeviča palīgs. No 1925. g. 11. marta zvērīnāts advokāts Rīgā, no 1929. g. jūn. Madonā. 1928.–34. g. bijis LZS Madonas pilsētas nodaļas vadītājs, no 1930. g. 9. Madonas aizsargu pulka aizsargs (no 1935. g. pulka tieslietu pārzinis). Madonas pilsētas revīzijas komisijas priekšsēdētājs.

Padomju okupācijas laikā līdz 1941. g. 2. janv. turpinājis praktizēt Madonā. No 1941. g. janv. nodarbojies ar tulkšanu no krievu valodas. 1941. g. maijā tehniskais novērtētājs Valsts apdrošināšanas galvenās pārvaldes (“Gosstrah”) Madonas nodaļā. Nacionalizēts nams Madonā. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Izvests uz Ziemeļurāli soda nomētnēm Sverdlovskas apg. Miris 1942. g. 26. janv.

Apbalvojumi: Latvijas Akpz, Acjpm, ANk.

Precējies 1922. g. ar studenti Glafiru Āboliņu (1897. g. 23. jūl. Sarkanu pag.–1946. g.; no 1941. g. izsūtījumā Krasnojarskas nov.), meitas Maija Valda Lidija (dz. 1923. g. 9. jūl.; 1941.–58. g. izsūtījumā Krasnojarskas nov.), Ilga (dz. 1924. g. 27. sept.).

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 123. l.; 1536. f., 2. apr., 623., 624. l.; 27. apr., 188. l.; 7354. f., 1. apr., 460. l.; 1638. f., 2. apr., 239.–243. l.; 1640. f., 1. apr., 524. l., 123. lp.; 2996. f., 11. apr., 9199. l.; 5601. f., 1. apr., 3609. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-10080. l.; 1987. f., 1. apr., 17767. l.; LA 1919–1945.

No Rīgas apgabaltiesas prokurora v. i. A. Būmaņa 1921. g. A. Lazdiņam izsniegtās apliecības: “*Ar šo apliecinu, ka Rīgas apgabaltiesas prokurora biedra v. i. A. Lazdiņam ir tiesības saņemt no Valsts ierēdņu kooperatīva apavus un drēbi.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 623. l., b. p.)

No tieslietu ministra V. Zāmuela 1924. g. 25. febr. raksta Ministru kabinetam: "Pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas nodaļu kopsapulces š. g. 9. februāra sēdes lēmumu, lūdzu atsvabināt no amata uz paša lūgumu Rīgas apgabaltiesas locekli Aleksandru Lazdiņu." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 624. l., 4. lp.)

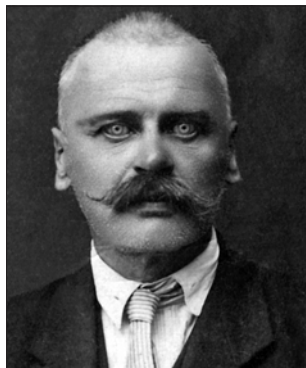
LAZDIŅŠ Edmunds **Hugo** (arī **Hugo LAZDĪTIS**; 1877–1941 vai 1942?)

Dzimis 1877. g. 17. janv. Trikātas dzirnavās dzirnavu rentnieka ģimenē. Tēvs Reinholds, māte Marija Klotilde, dz. Rihtere. Latvietis, luterticīgs.

No 1885. g. mācījies Trikātas pagastskolā, no 1889. g. Trikātas draudzes skolā, no 1893. g. H. Trefnera ģimnāzijā Tērbatā, 1894.–99. g. Tērbatas ģimnāzijā. 1899.–1902. g. studējis tieslietas TU, no 1902. g. MU (beidzis 1903. g. maijā). No 1904. g. janv. strādājis par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā, no 1904. g. dec. zvērināta advokāta A. Berga palīgs. No 1906. g. dec. Jelgavas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts (no 1907. g. aug. vecākais tiesamatu kandidāts). 1907. g. maijā piešķirts kolēģijas sekretāra civildienesta rangs. 1907.–09. g. Jelgavas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesneša v. i. Darbojies Trikātas Labdarības biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, Rīgas Latviešu labdarības biedrībā, Rīgas Riteņbraucēju biedrībā. No 1909. g. febr. izmeklēšanas tiesnesis Permas apgabaltiesā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. aug. paaugstināts galma padomnieka civildienesta rangā. 1916. g. martā–1918. g. no Krievijas Tieslietu ministrijas kā tulks piekomandēts Rietumu frontes virspavēlnieka štābam Minskā (darbojies karagūstekņu lietu izmeklēšanā). 1916. g. beigās piekomandēts 4. armijas štābam Dienvidu frontē Rumānijā, bijis virsnieku sapulces pārzinis. 1920. g. janv. kopā ar poļu bēgļiem devies uz Poliju.

1920. g. martā atgriezies Latvijā. No 1920. g. 2. jūl. Tiesu palātas prokurora biedrs, no 1920. g. 13. dec. Tiesu palātas loceklis. No 1921. g. 30. jūl. Tiesu palātas Krimināldepartamenta priekšsēdētāja v. i. (no 1923. g. 23. janv. priekšsēdētājs). Ilgstoši ievēlēts par Augstākās disciplinārtiesas locekli. 1928. g. martā ar zemkopības ministra V. Gulbja rīkojumu iecelts par sevišķās revīzijas komisijas priekšsēdētāju Zemkopības ministrijas Mežu departamenta administratīvās darbības pārbaudīšanai. No 1930. g. 11. apr. Tiesu palātas priekšsēdētājs, atstājot arī Krimināldepartamenta priekšsēdētāja amatu. Darbojies LZS Rīgas nodaļā (līdz 1934. g.), Rīgas Latviešu biedrībā. 1928. g. kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no LZS saraksta (nav ievēlēts). Bijis praktisko darbu vadītājs krimināltiesībās Latvijas Tautas universitātē, 20. gados Latvijas Komercbankas padomes loceklis.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 10. jūl. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1940. g. 7. aug. apcietināts. 1940. g. 21. dec. Baltijas sevišķā kara apg. kara tribunāls Rīgā piespriedis augstāko soda mēru – nošaušanu. 1941. g. 30. janv. PSRS Augstākās Padomes Prezidijs pēc apelācijas lūguma izskatīšanas nomainījis šo sodu ar 10 gadiem ieslodzījuma soda nometnē. Miris 1941. vai 1942. g.

Hugo Lazdiņš (1877–?)

Apbalvojumi: Latvijas TZO II, III šķ.; Krievijas Sv. Ao III šķ., Sv. So II šķ. ar šķēpiem.

Neprecējies.

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 625. l.; 3727. f., 1. apr., 24. l., 15. lp.; 1534. f., 5. apr., 126. l.; 3282. f., 1. apr., 124. l., 80., 81. lp.; LVA, 1986. f., 1. apr., 7406. l.; LVD; Tiesu palātas priekšsēža Hugo Lazdiņa sešdesmit gadi. Universitāte. 1937. Nr. 2; Tiesu palātas priekšsēdētājs Hugo Lazdiņš. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1937. Nr. 2; Tiesu palātas priekšsēdētāja 60 mūža gadi. Tēvijas Sargs. 1937. Nr. 4; Atpūta. 1937. Nr. 638; EVP; AL.

No H. Lazdiņa 1934. g. 2. apr. raksta tieslietu ministram J. Balodim: "Sakarā ar piešķirto man no Tiesu palātas departamentu kopsapulces atvaļinājumu, izbraukšu ārstēšanās nolūkos uz Čehoslovākiju – Karlsbādes [Karlovi Vari – red.] kūrortu pa vakanto laiku jūnija mēnesī, kur esmu brīvā laikā nodomājis turpināt pagājušā gadā iesāktu iepazīšanos ar turienes tiesu iestādēm, lai papildinātu savas praktiskās zināšanas. Ievērojot sacīto, pagodinot lūgt [...] dot man komandējumu uz Čehoslovākiju uz vienu mēnesi, bez kādas no valsts puses atlīdzības." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 625. l., 18. lp.)

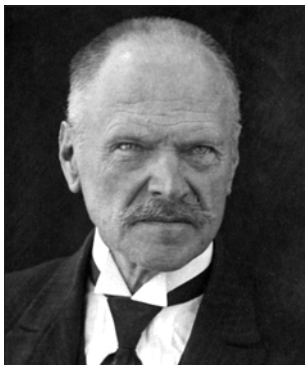
No Latvijas Senāta apvienotās sapulces sprieduma 1940. g. 28. febr.: "Caurlākojis zvērināta advokāta Petera Berģa sūdzību uzraudzības kārtībā par Tiesu palātas Krimināldepartamenta priekšsēdētāja Hugo Lazdiņa rīcību, izklausījis virsprokurora atzinumu, atrod: [...] Berģis iesniedzis [...] sūdzību par [...] Hugo Lazdiņa rīcību [...] 1939. g. 17. martā tiesas sēdē [...] Lazdiņš esot bijis stipri nervozā noskaņojumā, un šīs prāvas tiesas izmeklēšanas posmā, lieciniekus nopratinot un ekspertus izvaicājot, esot norisinājušies vairāki starpgadījumi attiecībā starp sūdzētāju un tiesas sēdes vadītāju Hugo Lazdiņu, kā arī viens starpgadījums ar līdzāizstāvi zvērinātu advokātu H. Rūsi, kurus sūdzētājs stikāki attēlo [...] Saņemot kopā [...] tiesas sēdes incidentus, kas šie nodibināti un notikuši, proti, no Tiesu iekārtas 95. pantā pavēlētā pieklājības un takta viedokļa, kas visumā ir identisks ar tiesas prestiža viedokli, kā arī no Kriminālprocesa likuma 662. [panta] ievadījumā uzsvērtā viedokļa, ka tiesā notiek bezpartejiska patiesības meklēšana, atklājas visā kopībā nevēlams iespaids, kādu varēja atstāt šie konstatētie nevaļīgākie starpgadījumi un minētā atklātā tiesas sēdē klātesošie, uz prāvas dalībniekiem un uz publiku tiesas zāle, tāpat arī uz katru, kam nāk citādi zināma šie konstatētie norise. Izņemot viena liecinieka pratināšanu, kas pagājuši bez incidentiem, visā pārējā tiesas izmeklēšanas gaitā ir nākuši cits pēc cita incidenti, resp., sadursmes, un proti, kā šie nodibināti, visnotaļ aiz tiesas sēdes vadītāja [...] Lazdiņa nepareizas rīcības, tai starpā viņa teicienu un dialogu neparastās formas un stila. [...] Aiz visiem šiem apsverumiem [...] sapulce nolēmj: Tiesu palātas Krimināldepartamenta priekšsēdētājam Hugo Lazdiņam izskaidrot viņa rīcības nepareizību." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 625. l., 35.–37. lp.)

No H. Lazdiņa 1940. g. 9. jūl. lūguma tieslietu ministram J. Pabērzam: "Pēc apmēram 34 gadu sastāvēšanas darbā, kāds pēc pastāvošiem likumiem tiek ieskaitīts pensijas izdienā, esmu nolēmis aiziet pensijā. Tādēļ pagodinot lūgt Jūs, augsti godāts Ministra kungs, likt priekšā Ministru kabinetam atbrīvot mani no ieņemamajiem amatiem Tiesu palātā, ar tiesību izlietot neizlietoto kartējo divu mēnešu atvaļinājumu, skaitot pēdējo ar š. g. 14. jūliju. Pēc atvaļinājuma es darbā Tiesu palātā vairs neatgriezšos." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 625. l., 38. lp.)

LĒBERS Augusts Džons (Loeber; 1865–1948)

Dzimis 1865. gada 7. oktobrī Rīgā tirgotāja, Lielās ģildes vecākā ģimenē. Tēvs Teodors Karls Frīdrihs, māte Emma Johanna, dz. Kuncendorfa. Vācietis, luterticīgs.

1884. g. beidzis Rīgas gub. ģimnāziju, 1889. g. TU. 1889. g. Gētingenes Universitātē Vācijā ar augstāko uzslavu ieguvis Dr. iur. grādu. Studiju nolūkos gadu pavadījis Francijā un Anglijā, 1890. g. jūl.–1892. g. janv. strādājis Rjazanaņas apgabaltiesas civilnodaļā par tiesamatu kandidātu un sekretāru. No 1892. g. zvērināta advokāta

Augusts Lēbers (1865–1948)

palīgs, 1896. g. maijā–1918. g. zvērināts advokāts Rīgā. 1908.–15. g. bijis Rīgas pilsētas 5. dzīvokļu nodokļu komisijas loceklis. Bijis valdes loceklis Rīgas Velosipēdistu biedrībā un, biedrībā “Rīgas zooloģiskais dārzs”. Lielinieku varas laikā 1919. g. dzīvojis Rīgā, bijis apcietināts, pēc tam strādājis dārzniecībā Pārdaugavā.

1918. g. 19. dec. iecelts par Latvijas Senāta senatoru. Bijis senators Administratīvajā departamentā un Civilā kasācijas departamentā. 1922. g. okt. ievēlēts par Augstākās disciplinārtiesas locekli. 1922. g. janv. ar Latvijas Senāta apvienotās sapulces lēmumu atļauts strādāt arī par LU profesoru un padomnieku Latvijas–Vācijas norēķināšanās komisijā, 1928. g. atļauts lasīt lekcijas Herdera institūtā. 1931. g. janv. apstiprināts par LU profesoru tirdzniecības tiesībās, 1931. g. 16. jūl. Ministru kabinets atļāvis ieņemt arī LU juriskonsulta amatu. 1933.–34. g. Civilā kasācijas departamenta priekšsēdētājs. Bijis LU Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes pirmā pagaidu dekāna vietnieks, 1919.–30. g. docents, vēlāk profesors tirdzniecības tiesībās. 1930. g. piešķirts LU goda doktora grāds. Viens no Civillikuma izstrādātājiem. Piedalījies arī citu likumu izstrādāšanā. Strādājis Baltijas valstu čeku un vekseļu tiesību unifikācijā. Tieslietu ministrijas juriskonsults. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā (1929.–39. g. valdes loceklis), Rīgas Vācu juristu biedrībā, Latvijas Vēža apkarošanas biedrībā (1935.–36. g. padomes priekšsēdētājs), Latvijas Ugunsapbedīšanas biedrībā (1925.–38. g. priekšsēdētājs), Vācu Evaņģēlisko jaunekļu biedrības goda biedrs (no 1938. g.), Latvijas Aerokluba mūža biedrs (no 1930. g.). 1938. g. 12. jūl. (no 1. sept.) atbrīvots no senatora amata pēc paša lūguma sakarā ar maksimālā vecuma sasniegšanu. Piešķirta pensija. 1938. g. 5. maijā ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos. 1939. g. 27. nov. izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Pozenē (tag. Poznaņa Polijā), strādājis Pozenes apgabaltiesas bibliotēkā. 1945. g. janv. devies bēgļu gaitās. 2. pasaules kara beigās nonācis Šlēsvigā–Holšteinā pie Ziemeļjūras. Miris 1948. gada 14. februārī Marnē, Šlēsvigas–Holšteinas federālajā zemē, VFR.

Apbalvojumi: Latvijas TZO II, III šķ.

Precējies 1899. g. ar Elizabeti Emīliju Mencendorfu (dz. 1881. g. 29. janv.), meitas Herta (1900. g. 5. jūn. Rīgā–1917. g. 20. dec. Bādenē, Vācijā), Frīda (dz. 1901. g. 5. jūl.) un Hilda (dz. 1904. g. 8. nov.), dēli Franks (1907. g. 21. apr. Rīgā–1927. g. 25. febr.) un Dītrihs Andrejs (1923. g. 4. janv. Rīgā–2004. g. 24. jūn. Hamburgā; Dr. iur., Dr. hon. causa, tiesību profesors), vēl divi bērni miruši bērnībā.

Studentu korporācijas “Fraternitas Rigenis” filistrs.

D. Ueber strafbare Nichterfüllung von Lieferungsverträgen nach deutschem und ausländischem Strafrecht: Inaugural-Dissertation zur Erlangung der juristischen Doctorwürde der juristischen Facultät der Georg-August-Universität zu Göttingen. Göttingen, 1889; Erbrecht bei zweiter Ehe nach Livländischen Stadtrecht. Rīga, 1899; Ievads tiesību zinībās. Rīga, 1921; Tirdznieciskās tiesības. B. v., b. g.; Civiltiesības un civilprocess: Kara juridiskos kursus 1920./21. g. lasīto lekciju konspēkts. Rīga, 1921; Vispārējā tiesību teorija: Kara juridiskos kursus 1920./21. g. lasīto lekciju konspēkts. Rīga, 1921; Lekcijas par ievadu tiesību zinātnē. Rīga, 1922; Tirdzniecības tiesības: 2 daļās. Rīga, 1924; Tirdzniecības tiesību pārskats. Rīga,

1926; Veksel'tiesību pārskats. Rīga, 1927; Fonti e lineamenti della legislazione lettone in materia di diritto private. Roma, 1930; Vekšeļu un čeku tiesību pārskats. Rīga, 1993; Raksti par vekšeļu un čeku tiesībām žurnālā "Tieslietu Ministrijas Vēstnesis" 1922.–1931. g. Rīga, 1993.

A. LNA LVVA, 5213. f., 1. apr., 2678. l.; Album Fratrum Rigensium. Bearbeitet von Robert Gross und Heinz Meyer-Eltz. Herausgegeben im Auftrage des Philistervverbandes. 1981; Latvijas Senāta senators Augusts Lēbers. Bibliogrāfija. Rīga: Latvijas akadēmiskā bibliotēka, 1997; Poriete A. (sast.) Divas paaudzes Latvijai, tiesībām, zinātnei: senators Augusts Lēbers un profesors Dītrihs Lēbers, 1998. gada 17. janvāris – 20. februāris: izstādes katalogs. Rīga, 1999; Lēbers Dītrihs (sast.). No romiešu tiesībām līdz Hāgas konvencijām: Senatora Augusta Lēbera juridiskie atzinumi (1909–1939). Rīga, 2004; SLS.

LECIS Juris (1902–1987)

Dzimis 1902. g. 26. sept. Pēterburgā ierēdņa (darbnieku pārvaldnieka) ģimenē. Tēvs Juris, māte Jūlija, dz. Muldiņa. Latvietis, luterticīgs.

No 1906. g. ģimene dzīvojusi Lugas apkārtnē Pēterburgas gub. No 1910. g. mācījies Lugas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1918. g.). 1918. g. okt. ģimene atgriezusies Latvijā, Jelgavā.

No 1918. g. mācījies Latviešu izglītības biedrības Jelgavas reālģimnāzijā (beidzis 1919. g.). 1919. g. rudenī uzsācis tieslietu studijas LU. 1919. g. 9. nov. brīvprātīgi iestājies Latvijas armijas 1. Studentu bataljonā, kareivis, 1919. g. 20. dec. atvaļināts. No 1924. g. 9. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā; iedalīts darbam prokuratūrā (1925. g. febr. atbrīvots no amata pēc paša lūguma). 1925. g. martā–1926. g. sept. obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Artilērijas instruktoru baterijā, virsnieka vietnieks. 1927. g. 14. janv. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Jelgavas apgabaltiesā, 1927. g. 4. jūl. par vecāko tiesamatu kandidātu (strādājis Jelgavas apr. izmeklēšanas tiesneša pakļautībā, u. c.). 1927. g. dec. piekomandēts Jelgavas pilsētas iecirkņa miertiesnesim, no 1928. g. febr. papildu miertiesnesis. 1929. g. dec. beidzis LU Tiesību nodaļu. 1929. g. 18. jūn. iecelts par Bauskas apr. 2. iecirkņa miertiesnesi. No 1933. g. 21. sept. Jelgavas apgabaltiesas loceklis; strādājis apelācijas nodaļā, no 1935. g. janv. civilnodaļā. Līdz 1933. g. bijis LZS Bauskas nodaļas biedrs. Bijis 16. Jelgavas aizsargu pulka Štāba bataljona vada komandieris, vēlāk bataljona saimniecības priekšnieks. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Jelgavas Latviešu biedrībā (valdes loceklis), Zemgales Patronāta biedrībā (vicepriekšsēdētājs), Jelgavas ev. lut. draudzē (Vienības draudzes priekšnieks), Latviešu ev. lut. draudžu palīdzības biedrībā, karavīru biedrībā "Daugavas sargi", biedrībā "Zemgales klubs".

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Jelgavas apgabaltiesas loceklis civilnodaļā. 1942. g. ievēlēts arī par lektoru tieslietās Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā. 1944. g. janv. iecelts par Daugavpils apgabaltiesas priekšsēdētāju. 1944. g. devies

Juris Lecis (1902–1987)

bēgļu gaitās uz Vāciju, ar ģimeni dzīvojis Manheimas bēgļu no-
metnē Bādenē-Virtembergā. 1950. g. apr. izceļojis uz ASV, dzīvo-
jis Demoinā, Aiovas pavalstī, strādājis gumijas rūpniecības uzņē-
mumā *Armstrong Rubber Co.*, bijis Demoinas 1. ev. lut. draudzes
Latviešu kopas priekšnieks. 1967. g. pensionējies un pārcēlies uz
Oksfordu Ohaio pavalstī, bet 1980. g. uz Paloalto Kalifornijas pa-
valstī. Publicējis rakstus par dažādiem jautājumiem latviešu presē.
Miris 1987. g. 9. okt. Paloalto, ASV.

Apbalvojumi: Latvijas TZO V šķ., Akpz, Acjpm, ANk.

Precējies 1928. g. 21. sept. ar skolotāju Violu Kornēliju Māliņu
(1905. g. 19. sept.–1980. g. 17. maijā Mauntinvjū, Kalifornijas pa-
valstī, ASV), dēli Juris (dz. 1933. g. 29. jūl.–2003. g. 3. jūl. Granī-
sitijā, Ilinoisas pavalstī, ASV) un Pēteris (dz. 1935. g. 12. martā).

Studentu korporācijas “Selonija” filistrs.

D. Latvians of the First Ev. Lutheran Church Des Moines, Iowa, 1949–1969.
Des Moines, 1969.

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 94. l.; 7427. f., 1. apr., 75. l.; Aizsargu kartotē-
ka; EVP; Vasiļevskis S. Jurists Juris Lecis aizsaulē. Laiks. 1987. g. 14. nov.; LUAJ;
Selonijas albums, 1880–2000. 2002.

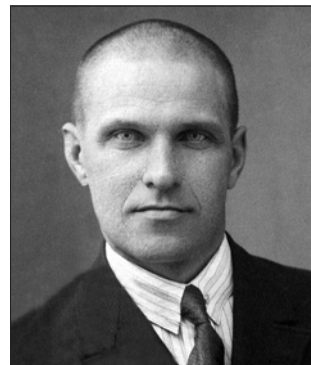
No J. Leča 1940. g. 19. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “*Manas dzimšanas laikā
tēvs strādāja bij[ušajās] Nikolaja dzelzceļa vagonu darbnīcās Peterpilī [Pēterbur-
gā – red.], kādā darbā saslima un apm. 1906. gadā bija spiests veselības dēļ dar-
bu atstāt un pāriet uz dzīvi Lugas pilsētas (toreizējā Peterpils guberņā) tuvumā,
kur iegādājās nelielu zemes platību (apm. 3 ha), kuru apstrādāja un uzcēla dzīvo-
jamo māju.*” (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 94. l., 21. lp.)

LEGZDIŅŠ Jānis (1890–1942)

Dzimis 1890. g. 21. okt. Skultes pag. Dūčos tālbraucēja kaptei-
ņa ģimenē. Tēvs Jānis, māte Anna, dz. Bite. Brālis Mārtiņš Leg-
zdiņš (sk.). Latvietis, luterticīgs.

1910. g. beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā ar zelta medaļu,
1914. g. MU Fizikas un Matemātikas fakultātes dabaszinātņu no-
daļu ar I šķ. diplomu. 1914. g. jūn. brīvprātīgi iestājies Krievijas
armijā, 26. artilērijas brigādē. 1. pasaules kara laikā no 1914. g.
dec. mācījies Mihaila artilērijas karaskolā Petrogradā (beidzis
1915. g. jūl.; praporščiks); dienējis rezerves mortīru divizionā, no
1916. g. 1. rezerves artilērijas brigādē, vēlāk 43. mortīru divizionā.
Podporučiks (1916. g. martā), poručiks (1917. g. nov.). No 1916. g.
sept. piedalījies kaujās Ziemeļu (Rīgas) frontē, saindēts ar kaujas
gāzēm. No 1917. g. okt. baterijas komandieris. 1918. g. apr. atvaļi-
nāts no Krievijas armijas. Dzīvojis Maskavā, no aug. Dienvidkrie-
vijā. 1918. g. aug. mobilizēts pretlielinieciskajā Dienvidkrievijas
Brīvprātīgo (ģenerāļa A. Deņikina) armijā, dienējis 2. vieglajā
artilērijas divizionā, bruņuvilciena “General Korņilov” sastāvā,
2. vieglajā haubiču baterijā, 2. artilērijas brigādē, 1. smagās artilē-
rijas divizionā, 6. artilērijas brigādē, 1920. g. 1. nov. evakuējies no
Krimas uz Turciju.

1921. g. jūl. caur Grieķiju atgriezies Latvijā. 1921. g. 25. aug.
iesaukts Latvijas armijā (virsleitnants); dienējis Vidzemes arti-
lērijas pulkā. No 1921. g. okt. virsnieks Kara tiesu pārvaldē, kara

Jānis Legzdiņš (1890–1942)

tiesamatu kandidāts. 1922. g. iecelts par kara izmeklēšanas tiesnesi Liepājā (no 1924. g. Rīgā). Kapteinis (1924. g.), pulkvedis leitnants (1927. g.). No 1926. g. kara prokurora palīgs (1928. g. maijā atvaļināts pēc paša lūguma). 1928. g. maijā beidzis tieslietu studijas LU. No 1928. g. 19. apr. Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedrs, no 1929. g. 18. jūl. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis; strādājis 1. kriminālnoadaļā, vēlāk 2. civilnodaļā. 1935. g. 2. maijā–1937. g. 1. sept. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālnoadaļā. No 1937. g. 26. aug. Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājs. 1939. g. 1. sept. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1939. g. sept. iekšlietu ministra biedrs. Dzīvojis Daugavpilī, vēlāk Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 27. dec. (no 1941. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts un izvests uz Solikamskas soda nometnēm. Miris 1942. g. 3. febr.

Apbalvojumi: Latvijas Ak III šķ.; Krievijas Sv. So III šķ. ar šķēpiem, Sv. Ao III šķ. ar šķēpiem, Sv. Jk III un IV šķ.

Precējies 1928. g. 21. jūn. ar Hildegardi Johannu Henrieti Mitenbergu (dz. 1905. g. 14. jūl.; no 1941. g. izsūtījumā Tomskas apg. Parabeļas ciemā, 1945. g. notiesāta uz desmit gadiem ieslodzījuma, sodu izcietusi Novosibirskas apg. Asinā (tag. atrodas Tomskas apg.), 1954.–62. g. dzīvojusi nometinājumā Magadanā apg., 1962. g. atgriezusies Rīgā), meitas Ilga (dz. 1930. g. 28. nov.), Anna (1940. g. 25. febr.–1941. g.; mirusi izsūtījumā Tomskas apg. Parabeļas ciemā).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 129. l.; 1536. f., 2. apr., 633. l.; 1595. f., 10. apr., 210., 211. l.; 7427. f., 1. apr., 6888. l.; 5601. f., 1. apr., 3641. l.; 1969. f., 1. apr., 36. l.; LVA, 1987. f., 1. apr., 14014. l.; EVP; LAAV; LUAJ; Austrums.

No J. Legzdiņa 1937. g. 28. aug. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Kociņam: “*Saskaņā ar Tieslietu ministra kunga [H. Apsīša] mutisku rīkojumu man ir jāstājas pie Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja pienākumu izpildīšanas jau š. g. 1. septembrī, kādēļ lūdzu Jūsu gādību, lai es tiktu atbrīvots no dienesta darbības izpildīšanas Rīgas apgabaltiesā ar š. g. 31. augustu.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 633. l., 14. lp.)

No J. Legzdiņa 1939. g. 11. aug. raksta tieslietu ministram H. Apsītim: “*Sakarā ar Iekšlietu Ministra kunga [K. Veidnieka] uzaicinājumu pāriet Iekšlietu ministrijas dienestā, pagodinot lūgt Jūsu, Ministra kungs, gādību atsvabināt mani no ieņemamā amata š. g. 1. septembrī.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 211. l., 32. lp.)

LEGZDIŅŠ Mārtiņš (1893–1978)

Dzimis 1893. g. 27. aug. Skultes pag. Dūčos tālbraucēja kapteiņa ģimenē. Tēvs Jānis, māte Anna, dz. Bite. Brālis Jānis Legzdiņš (sk.). Latvietis, luterticīgs.

Pēc Rīgas Nikolaja I ģimnāzijas beigšanas 1912.–17. g. studējis tieslietas PU Juridiskajā fakultātē (kurss pabeigts, nav nokārtoti gala pārbaudījumi). 1. pasaules kara laikā 1917. g. maijā iesaukts karadienestā Krievijas armijā, iestājies flotes gardemarīnu kursos Petrogradā.

Mārtiņš Legzdiņš (1893–1978)

1918. g. nov. atgriezies Latvijā. Lielinieku varas laikā 1919. g. febr. iestājies Rīgas padomju advokatūrā – Aizstāvju kolēģijā. 1919. g. 13. jūn. iesaukts Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija). Dienējis aviācijas parkā, vēlāk bijis jurists Valsts drošības departamentā. 1920. g. 22. febr.–jūl. Ārlietu ministrijas uzdevumā komandēts uz Vladivostoku kā brīva līguma diplomātiskais kurjers. Pēc atgriešanās Latvijā 1920. g. 7. aug.–1. nov. Apgādības ministrijas Iekšējās apgādības departamenta Zvejniecības nodaļas pārraugš. 1920. g. 8. nov. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā (1920. g. 18. dec. par vecāko tiesamatu kandidātu); strādājis palātas prokurora pakļautībā, prokurora biedra v. i. (līdz 1922. g. jūn.). 1922. g. jūn.–okt. prokurora biedra v. i. Liepājas apgabaltiesā (piekomandēts). 1922. g. 1. nov. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1923. g. 15. febr. atkal iecelts vecākā tiesamatu kandidāta amatā Tiesu palātā (prokurora biedra v. i.). 1922.–23. akadēmiskajā mācību gadā nokārtojis valsts eksāmenus LU Tiesību nodaļā (beidzis 1925. g.). No 1923. g. 20. dec. Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedrs. No 1925. g. 5. janv. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālnodaļā. 1933. g. 24. aug. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1933. g. okt. vēlreiz lūdzis iecelt Rīgas apgabaltiesas locekļa amatā (lūgums noraidīts). No 1934. g. 17. janv. zvērināts advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav ieskaitīts Latvijas PSR Advokātu kolēģijā. Nodarbojies ar tulkošanu. No 1941. g. 1. jūn. rēķinvedis plānotājs Skultes zivju apstrādes fabrikā Zvejniekciemā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zvērināts advokāts Rīgā. No 1943. g. 1. marta zvērināts advokāts Tukumā. Pēc 2. pasaules kara trimdā ASV. Miris 1978. g. nov. Vašingtonas pavalstī, ASV.

Precējies 1938. g. ar Kati Tovi Elizabeti Smiltnieci (dz. 1915. g. 19. nov.); šķīries.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 130. l.; 1536. f., 2. apr., 634., 635. l.; 26. apr., 227. l.; 7354. f., 1. apr., 470. l.; 1595. f., 10. apr., 212. l.; 2570. f., 14. apr., 886. l.; 2996. f., 11. apr., 11164. l.; 7427. f., 1. apr., 3565. l.; LUAJ; LA 1919–1945.

No M. Legzdiņa 1930. g. 3. jūl. lūguma tieslietu ministram J. Pabērzam: *“Esmu nodomājis izmantot savu šīs vasaras vakanto laiku – atvaļinājumu braucienam uz Ziemeļ[Amerikas] Savienotām Valstīm, lai atvaļinājuma pavadīšanu savienotu ar lietderīgu iepazīšanos ar Savienoto Valstu tiesu iekārtas un darbības īpatnībām, kamdēļ pagodinos lūgt Jūsu, ministra kungs, gādību atvieglināt man iebraukšanas atļaujas – vīzas iegūšanu un varbūt atradīsi par iespējamu pabalstīt manu lūgumu, sekmējot man “Ministrijas pases” izsniegšanu, jo citādi iebraukšanas atļaujas iegūšana saistīta ar lielāku laika zaudējumu.”* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 635. l., 18.–19. lp.)

No tieslietu ministra J. Pabērza 1930. g. 9. jūl. raksta Ārlietu ministrijai: *“Tā kā Rīgas apgabaltiesas loceklis Mārtiņš Legzdiņš tiek no manis komandēts (bez tiesībām uz dienas naudas un ceļa izdevumu atlīdzināšanu) uz Ziemeļu Amerikas Savienotām Valstīm, lai iepazītos ar turienes tiesu iekārtu un darbības īpatnībām, tad pagodinos lūgt izdot viņam komandējuma pasi.”* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 635. l., 17. lp.)

Pēteris Leitāns (1879–1949)

LEITĀNS Pēteris (1879–1949)

Dzimis 1879. g. 19. janv. Jaunpiebalgas pag. Vecgaraušos kalpa un amatnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Liene, dz. Tavare. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Jaunpiebalgas pagastskolā, Drustu draudzes skolā (beidzis 1895. g.). Vēlāk ģimene dzīvojusi Gatartas pag. No 1896. g. jūl. rakstveža palīgs Jaunpiebalgas pag. tiesā, no 1899. g. sākuma Veļķu pag. valdē un tiesā, 1900. g. janv.–1902. g. sākumā Vecpiebalgas pag. valdē un tiesā. 1902.–13. g. bijis mirtiesneša tulks, rakstvedis Rīgas–Valmieras 15. iecirkņa mirtiesā Rīgā un Rīgas jūrmalā. 1913. g. kā eksternis beidzis Jelgavas ģimnāziju. 1913. g. uzsācis studijas MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1917. g. ar I šķ. diplomu). 1917. g. jūn.–aug. bijis juriskonsults Vidzemes gub. Pārtikas valdē Rīgā. 1. pasaules kara laikā 1917. g. sept. (pēc tam, kad vācu karaspēks ieņēma Rīgu) no Rīgas atgriezies Maskavā, līdz 1918. g. rudenim bijis skolotājs uz Maskavu evakuētajā Dobeles tirdzniecības skolā. 1918. g. sākumā reģistrēts arī par zvērīnāta advokāta K. Puriņa palīgu Maskavas Tiesu palātā. Lielinieku varas laikā 1918. g. strādājis arī Maskavas Pārtikas komitejā, bijis juriskonsults un kalkulētājs apavu fabrikā.

1919. g. sākumā atgriezies Latvijā, lielinieku varas laikā no 1919. g. sākuma līdz 22. maijam tautas tiesnesis Rīgā. 1919. g. 13. aug. iecelts par Rīgas apgabaltiesas locekli, Administratīvās nodaļas vadītāja v. i.; no 1919. g. sept. piekomandēts 2. civilnodaļai. 1919. g. 13. sept. ar Latvijas Pagaidu valdības tieslietu ministra E. Magnusa rīkojumu kā Tieslietu ministrijas pārstāvis iekļauts Izglītības ministrijas Terminoloģijas komisijā. No 1921. g. 16. jūl. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedra v. i. 2. civilnodaļā. 1924. g. febr. Rīgas apgabaltiesā izturējis notāra zināšanu pārbaudījumu, kandidējis uz notāra amata vietu Rīgas pilsētā. No 1924. g. 3. jūl. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs 2. civilnodaļā. 1926. g. okt. iedalīts 1. civilnodaļā. 1937. g. 26. aug. (no 1. sept.) iecelts par senatoru Latvijas Senāta Civilā kasācijas departamentā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. atbrīvots no senatora amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. dec. strādājis Tiesu palātas Civildepartamentā, tiesnesis. Rakstījis par civiltiesību jautājumiem un atmiņas par Latvijas tiesu darbības sākumu. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Zviedriju. Nodarbojies ar publicistiku, uzrakstījis ievadu 1948. g. Stokholmā zviedru valodā izdotajai grāmatai “Padomju asinsdarbi Baltijā” (*Sovjets blodsdåd i Baltikum: I dokumentarisk belysning*). Miris 1949. g. 9. apr. Tingsrīdā, Zviedrijā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1913. g. 15. sept. ar Valliju Sidoniju Bērziņu (dz. 1888. g. 24. dec.), meita Velta Marija (dz. 1921. g. 22. janv.), dēls Elmārs Jānis (dz. 1922. g. 14. aug.).

D. Instrukcija Rīgas apgabaltiesas rajona pagasttiesām un mirtiesām kā otrai instancei pagasttiesu lietās. Rīga, 1924 (sast.); Instrukcija Rīgas apgabaltiesas rajona mirtiesām (arī apriņķu iecirkņu mirtiesnešiem) kā otrai instancei pagasttiesu lietās. Rīga, 1934 (sast. kopā ar J. Drandi); Nomas un īres līgumi civillikumā: Tieslietu ministrijas raksti. Rīga, 1939; Senāta Civilā kasācijas departamenta spriedumu izvilki: Spriedumu biroja materiāli. Rīga, 1940 (sast.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 637., 638. l.; LVD: Leitāns P. Atmiņas par Latvijas tiesu darbības sākumu. Jurists. 1937. Nr. 1/2; EVP; SLS.

No P. Leitāna 1920. g. 14. aug. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "*Laipni lūdzu izdot man apliecību, ka līdz šim neesmu saņēmis no apgabaltiesas apliecību audumu, kurpju, ādas u.t.t. saņemšanai no ierēdņu kooperācijas veikala.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 638. l., 24. lp.)

No P. Leitāna 1940. g. 17. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*1919. g. vasaras sākumā iesniedzu Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam lūgumu atļaut man svešu lietu vešanu tiesu iestādēs, uz ko dabīju noraidošu aizrādījumu, lai gan mans lūgums vēl nemaz nebija izlemts. Sakarā ar to iesniedzu otru lūgumu ar attiecīgām rekomendācijām par kāda tiesneša amata piešķiršanu. Šis lūgums bija izšķirts man labvēlīgi [...] Esmu sarakstījis vairākus zinātniskus rakstus, sastādījis instrukcijas pagasttiesām, komentārus attiecībā uz nomas un īres līgumu etc. [saīsinājums no latīņu val. "et cetera" – u. tml., utt., u. c.]*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 637. l., b. p.)

LUKSTIŅŠ Jānis Eidvārts (1889–1971)

Dzimis 1889. g. 22. jūn. Ķeipenes pag. Ķīlenos lauksaimnieka (rentnieka) ģimenē. Tēvs Jānis, māte Liene, dz. Osīte. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Suntažu pag. un draudzes skolu, no 1901. g. mācījies Rīgas pilsētas Pēterā I reālskolā (beidzis 1907. g.). 1905. g. revolūcijas laikā Krievijā darbojies nelegālos skolēnu pulciņos un piedalījies skolēnu streikos. 1907. g. kā brīvklausītājs iestājies TU Juridiskajā fakultātē, no 1908. g. studējis MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1912. g. ar II šķ. diplomu; diploms izsniegts 1914. g. martā), studiju laikā pasniedzis privārstundas, darbojies studentu pulciņā "Klints". 1912.–13. g. bijis obligātajā karadienestā Krievijas armijā. 1913.–14. g. faktiski bijis zvērīnāta advokāta G. Zemgala palīgs Rīgā krimināllietās (civillietu vešanai nav saņēmis varas iestāžu apliecinājumu politiskajai uzticamībai). Sākoties 1. pasaules karam, 1914. g. aug. mobilizēts Krievijas armijā, kareivis, paaugstināts par praporščiku, dienējis Novogeorgijevskas cietokšņa (tag. Modlinas cietoksnis Novi Dvorā Mazoveckā, Polijā) 2. gaisa kuģniecības stacijā, novērotājs. 1915. g. vasarā, krītot cietoksnim, nonācis Vācijas armijas gūstā; ievietots karagūstekņu nometnē Vācijā.

1918. g. beigās atbrīvots no gūsta Vācijā un atgriezies Rīgā. Lielinieku varas laikā 1919. g. martā–apr. strādājis par tirdzniecības korespondentu (kancelejas ierēdni) Padomju Latvijas Ārējās maiņas komisariātā, 1919. g. apr.–aug. Padomju Latvijas armijas 2. kara būvniecībā (kantorists un rakstvedis). 1919. g. aug. kritis Polijas armijas gūstā, ievietots gūstekņu nometnē Grodņā (no turienes 1919. g. 4. sept. rakstījis bij. patronam G. Zemgalam, lūdzot palīdzību izkļūšanā no gūsta); 1920. g. sākumā atbrīvots, atgriezies Rīgā. 1920. g. 9. janv.–1921. g. 5. janv. leitnants Latvijas armijas Kara tiesu pārvaldē, 2. kodifikācijas nodaļas priekšnieks,

Jānis Lukstiņš (1889–1971)

pēc tam dienējis Galvenā štāba Virsnieku papildē, atvaļināts. No 1921. g. 25. okt. Rīgas apgabaltiesas loceklis (1923. g. 7. dec. apstiprināts Saeimā); strādājis 2. kriminālnodaļā, no 1923. g. apr. 4. kriminālnodaļā, no 1924. g. martā 3. kriminālnodaļā, no 1926. g. nov. 2. civilnodaļā. 1934. g. 19. dec. iecelts par Daugavpils apgabaltiesas locekli. No 1939. g. 25. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis. Darbojies Latvijas Sporta biedrībā (nodarbojies ar slidošanu un tenisu), Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 2. kriminālnodaļā. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1950. g. izceļojis uz ASV. Strādājis sezonas darbos golfa laukumos. Miris 1971. g. 9. nov. veco ļaužu mītnē Īstorindžā, Ņūdžersijas pavalstī, ASV.

Neprecējies.

Studentu vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 669., 670. l.; 2570. f., 10. apr., 63. l., 49., 50. lp.

No Daugavpils apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Kociņa 1934. g. 26. nov. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "Ziņoju, ka sakarā ar Tieslietu ministra kunga [H. Apstīša] ierosinājumu, Daugavpils apgabaltiesas kopsapulce ir nolēmusi stādīt priekšā iecelšanai par Daugavpils apgabaltiesas tiesnesi Rīgas apgabaltiesas tiesnesi Jāni Lukstiņu gadījumā, ja kāds no Daugavpils apgabaltiesas tiesnešiem tiktu ievēlēts un iecelts par Rīgas apgabaltiesas tiesnesi. Uz Daugavpils apgabaltiesas tiesnešu reflektantu lūgumu paziņojumu, ka vēlēšanos pāriet uz Rīgas apgabaltiesu ir izteikuši sekojoši tiesneši: Pēteris Erglis, Aleksandrs Malkins, Jānis Legzdīnš, Rūdolfs Blumentāls, Jānis Krūmiņš un Konstantīns Ozoliņš. Tiesneši ir uzskaitīti vecākuma kārtībā. Lūdzu paziņot, kuram no minētiem reflektantiem būtu izredzes pāriet uz Rīgas apgabaltiesu, lai es varētu uzaicināt viņu iesniegt attiecīgu lūgumu." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 670. l., 29. lp.)

No J. Lukstiņa 1940. g. 16. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "Mans tēva tēvs bija rentējis mājas Suntažu pag., bet pag[ājušā] gadsimta 80-tajos gados izlikts no mājām deļ memoranda, ko iesniedzis Manaseina revīzijas laikā [...] Man ir jaun-saimniecība [Suntažu pag.] uz laukiem, kur strādā brālis un māte." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 637. l., 18. lp.)

Aleksandrs Ļutovs (1888–pēc 1940)

ĻUTOVS Aleksandrs (1888–pēc 1940)

Dzimis 1888. g. 21. sept. Rīgā namsaimnieka ģimenē. Tēvs Aleksandrs. Krievs, pareizticīgs.

No 1898. g. mācījies Aleksandra ģimnāzijā Rīgā, pēc kuras beigšanas no 1907. g. studējis tieslietas TU (beidzis 1912. g. ar II šķ. diplomu). No 1912. g. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1914. g. vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis par 2. kriminālnodaļas sekretāru (1913.–16. g.), izmeklēšanas tiesnesi iecirkņos Rīgā, Pērnavas un Tērbatas apr.; 1915. g. dec. sasniedzis kolēģijas sekretāra civildienesta rangū. 1. pasaules kara laikā 1916. g. mobilizēts Krievijas armijā, dienējis 240. rezerves kājnieku pulkā; iedalīts Kazaņas karaskolā virsnieku saīsinātā kara laika sagatavošanas kursa iziešanai, taču veselības stāvokļa

dēļ atvaļināts. Vācu okupācijas laikā 1918. g. aug.–16. dec. zvērināta advokāta palīgs Rīgas apgabaltiesā.

1918. g. 16. dec. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi Rīgas apgabaltiesā. Rīgā ienākot Sarkanajai armijai, palicis pilsētā, 1919. g. janv. beigās Padomju Latvijas Tieslietu komisariāts komandējis uz Daugavpili, 1919. g. janv.–apr. bijis Padomju Latvijas Tieslietu komisariāta Daugavpils krimināllietu izmeklēšanas komisijas loceklis, 1919. g. apr.–jūn. Ilūkstes Krimināllietu izmeklēšanas komisijas loceklis, pēc nodaļas likvidācijas atgriezies Rīgā. No 1919. g. jūn. atkal izmeklēšanas tiesnesis Latvijas Pagaidu valdības Rīgas apgabaltiesā. No 1920. g. 13. sept. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā, no 1928. g. 3. civilnodaļā, no 1934. g. atkal 1. kriminālnodaļā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Rīgas brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrībā (bijis biedrības priekšnieks), Pētera-Pāvila brālībā, Majoru Vasaras brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrībā (bijis biedrības komandas priekšnieks), Rīgas 3. savstarpējā kredītbiedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Turpmākais liktenis nav zināms.

Apmalvojumi: Latvijas TZO III, IV šķ., Latvijas ugunsdzēsēju biedrību un organizācijas savienības krūšu nozīme "Par cītību"; Krievijas Romanovu dinastijas 300 gadu valdīšanas jubilejas piemiņas med.

Precējies 1915. g. 24. nov. ar Hermīni Zelcu (dz. 1888. g. 10. martā), meitas Zinaīda (dz. 1916. g. 26. sept.; Rīgas apgabaltiesas Zemesgrāmatu nodaļas kancelejas ierēdne), Antoņina (1918. g. 8. apr.–1935. g. 15. jūl.), dēls Arkādijs (dz. 1921. g. 5. maijā; no 1939. g. kantorists Rīgas apgabaltiesā).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 677., 678. l.; Ļutovs A. Atmiņas no manas tiesu prakses. Ugunsdzēsējs. 1926. Nr. 2, 3; Brīvā Zeme. 1937. g. 5. okt.; EVP.

No A. Ļutova 1918. g. 5. dec. lūguma Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam F. Gailītim: "Ar šo man ir tas gods lūgt piešķirt man manai izglītībai atbilstošu amatu tieslietu resorā [...] Latviešu valodu, kura man pazīstama, esmu apņēmis iemācīties drīzā laikā, turklāt vācu valodu es zinu." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 677. l., 9. lp.; tulk. no krievu valodas)

No tieslietu ministra H. Apsīša 1937. g. 1. okt. raksta A. Ļutovam: "No sirds Jūs apsveicu Jūsu tiesneša darbības 25 gadu atceres dienā. Jūs šodien ar gandarījumu un prieku variet atskatīties uz šo pagājušo darba posmu, jo daudz esiet šais garos gados paši paveikuši un daudz no sava bagātā zināšanu un pieredzējumu krājuma devuši mūsu tiesībnieku saimes jaunākai paaudzei. Novēlu Jums arī turpmāk darba prieku un enerģiju Jūsu grūtajā un atbildīgajā tiesneša amatā, lai mūsu Latvijā arvien vairāk valdītu taisnība un patiesība." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 677. l., 68. lp.)

No A. Ļutova 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "Mana tēva vecāki Arkādijs un Matrjona Ļutovi iebrauca savā laikā Rīgā no Krievijas, un proti, no Vjazmas pilsētas – bijušās Smolenskas guberņas. Viņi nodarbojās Rīgā ar tirdzniecību. Mans netaika tēvs Aleksandrs Ļutovs piedzima Rīgā, un viņa nodarbošanās bija ugunsdzēsējs. Viņš strādāja apmēram 20 gadus kā vienkāršs ugunsdzēsējs Rīgas pilsētas profesionālos ugunsdzēsējos. Vēlāk viņš mantoja nekustamus īpašumus un atstāja dienestu ugunsdzēsējos. Manas mātes tēvs bija tālsatiksmes kapteinis." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 677., 11. lp.)

MAGNUSS Miķelis (arī **Mihails MAGNUSS**; 1877–pēc 1944)

Dzimis 1877. g. 5. jūl. tag. Polijas teritorijā muižnieka ģimenē. Tēvs Reinholds. Soms, luteticīgs.

1900. g. beidzis tieslietu studijas PU. No 1909. g. strādājis tieslietu resorā, bijis pilsētas tiesnesis, izmeklēšanas tiesnesis Vitebskas apgabaltiesā (galma padomnieka civildienesta rangā) un Vitebskas apgabaltiesas loceklis (līdz 1917. g. nov.).

No 1920. g. 26. apr. Latgales apgabaltiesas loceklis Daugavpilī, no 1920. g. dec. piekomandēts apgabaltiesas kriminālodaļai. No 1925. g. 24. apr. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) notārs Daugavpilī.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. dec. atcelts no amata un 20. dec. iecelts par 3. Daugavpils valsts notariālā kantora valsts notāru (no 1940. g. 20. decembra), uzdodot noorganizēt kantori un uzsākt darbību ar 1941. g. 1. janvāri. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 24. dec. iecelts par notāru Daugavpilī (amatā līdz 1944. g.). Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies, sieva Olga (dz. 1873. g. 12. jūn.), dēli Sergejs (dz. 1903. g. 27. dec.), Romans (dz. 1905. g. 2. nov.).

A. LVVA, 1612. f., 12. apr., 70. l.; 1376. f., 2. apr., 12435. l., 57. lр.; Список чинам ведомства МЮ на 1916 год. Ч. 2. СПб., 1916; LN.

MALIŠEVS Nikolajs (1899–1942)

Dzimis 1899. g. 5. nov. Rīgā bij. Jaroslavļas gub. zemnieka un latvietes ģimenē. Tēvs Ivans, māte Natālija, dz. Jekuliņa. Latvietis.

1917. g. beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. 1917. g. okt. izbraucis uz Maskavu, strādājis savstarpējo kredītbiedrību centrālajā bankā. 1918. g. sept. Krievijā mobilizēts Sarkanajā armijā, 31. Maskavas strādnieku pulkā.

1919. g. janv. sliktas redzes dēļ atvaļināts no Sarkanās armijas un atgriezies Latvijā. 1919. g. 3. okt. Rīgā mobilizēts Latvijas armijā, 1920. g. 1. jūn. dienējis Latvijas armijā, kareivis rakstvedis Kara tiesu pārvaldē. 1920. g. 31. maijā iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā; komandēts Rīgas apgabaltiesas prokurora rīcībā. No 1920. g. 15. nov. vecākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā, iecelts par Rīgas apgabaltiesas prokurora biedru v. i., 1925. g. 17. martā iecelts par Liepājas apgabaltiesas prokurora biedru. 1927. g. dec. beidzis LU Tiesību nodaļu. No 1928. g. 24. janv. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2., 3. kriminālodaļā. 1938. g. febr. iecelts par Rīgas Centrālcietuma Administratīvās komisijas locekļa R. Blumentāla vietnieku, vēlāk priekšsēdētāja vietnieks. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 9. okt. iecelts par Cietuma nr. 3 (bij. nepilngadīgo cietuma) Administratīvās komisijas priekšsēdētāju. Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. janv. iecelts par Latvijas PSR Tieslietu tautas

Nikolajs Mališevs (1899–1942)

komisariāta Tiesu orgānu pārvaldes Tiesu sektora revidentu, 1941. g. 8. febr. komandēts uz Vidzemes apriņķiem vietējo tautas tiesnešu instruēšanai. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Pārvests uz Soļikamskas soda nometnēm. 1942. g. 1. janv. piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1942. g. 8. apr.

Precējies 1925. g. 15. jūl. ar Faniju Augusti Briedi (1894. g. Rīgā–1959. g. 29. maijā Rīgā), meita Natālija (1926. g. 24. jūl. Rīgā–2014. g. 24. apr. Dankanā, Britu Kolumbijas provincē, Kanādā). Ģimene no 1941. g. 14. jūn. izsūtījumā, 1946. g. dec. atgriezusies Latvijā.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 685., 686. l.; 1595. f., 10. apr., 226. l.; 7427. f., 1. apr., 3634. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-6439. l.; LUAI.

No Tiesu palātas prokurora K. Kvelberga 1920. g. 31. maija raksta Rīgas apgabaltiesas prokuroram J. Balodim: "*Paziņoju Jums, ka jaunāko kandidātu uz tiesu amatiem pie Tiesu palātas Nikolaju Jāņa dēlu Mališevu nokomandēju Jūsu rīcībā, skaitot no šīs dienas, un lūdzu dot viņam attiecīgu nodarbošanos.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 686. l., 4. lp.)

MALKAVS Kārlis Teodors (arī **Kārlis MĀLKAVS**; 1902–1942)

Dzimis 1902. g. 5. nov. Lubejas pag. Akmentiņos amatnieka un laukstrādnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Ede, dz. Krūmiņa. Latvietis, luterticīgs.

Vēlāk ģimene pārcēlusies uz Vējavas pag. Lietaviešiem (vecāki bijuši rentnieki), mācījies Vējavas pagastskolā. 1913. g. ģimene pārcēlusies uz Liezeres pag. Ozolmuižu. Mācījies Liezeres pag. Ozolu skolā, Liezeres draudzes skolā (beidzis 1918. g.).

No 1920. g. mācījies Cesvaines valsts vidusskolā (beidzis 1923. g.). 1924. g. martā–1925. g. aug. obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Latgales artilērijas pulkā, dižkareivis. No 1925. g. studējis tieslietas LU (1933. g. beidzis Tiesību nodaļu). No 1930. g. 23. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts (no 1932. g. 25. okt. vecākais tiesamatu kandidāts) Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa); piekomandēts 1. kriminālnodaļai, 3. civilnodaļai, izmeklēšanas tiesnesim Daugavpilī, Krāslavā, Krustpilī, Maltā, no 1931. g. nov. mirtiesnesim Daugavpilī, Dagdā, Grīvā, Jaunlatgalē (tag. Pitalova Krievijā), Kārsavā, Baltinavā. 1934. g. 16. martā iecelts par papildu mirtiesnesi, 1935. g. 17. janv. par mirtiesnesi. No 1939. g. 18. apr. Daugavpils apgabaltiesas loceklis. Darbojies Aizsargu organizācijā (no 1935. g. bijis 19. Jaunlatgales aizsargu pulka tieslietu pārzinis), Daugavpils Latviešu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Vjatlaga soda nometnēm. Miris 1942. g. 27. dec. pirms sprieduma pasludināšanas.

Precējies 1934. g. ar Emmu Miķelsoni, dēls Andrejs (dz. 1940. g. 22. maijā).

Studentu vienības "Ziemeļi" vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 71. l.; 7427. f., 1. apr., 9940. l.; LUAI; LPMV.

No K. Malkava 1940. g. 20. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*Tēvs nomira 1918. gada decembrī. Līdzekļu trūkuma dēļ skolas gaitas atkal pārtraucu un kopā*

Kārlis Malkavs (1902–1942)

Aleksandrs Malkins (1900–1985)

ar diviem brāļiem un māti strādājām lauksaimniecībā. 1920. gada rudenī iestājos Cēsaines valsts vidusskolā, kuras pilnu kursu pabeidzu 1923. gada pavasarī. Nodomātās studijas uzsākt nevarēju, jo materiālie apstākļi neatļāva. Turpināju nodarboties lauksaimniecībā līdz 1924. gada martam, kad iestājos obligatoriskā kara dienestā [...] Ar brāļu materiālo atbalstu 1925. gada septembrī iestājos Latvijas Universitātē.” (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 71. l., 25. lp.)

MALKINS Aleksandrs (1900–1985)

Dzimis 1900. g. 19. aug. Liepājā atvaļināta Krievijas armijas feldfēbeļa ģimenē. Tēvs Aleksandrs, māte Anna, dz. Ņikiforova. Krievs, pareizticīgs.

No 1909. g. mācījies Liepājas ģimnāzijā, 1. pasaules kara laikā 1915. g. devies bēgļu gaitās uz Petrogradu (1917. g. beidzis uz Petrogradu evakuēto Liepājas ģimnāziju). 1917. g. vasarā Petrogradā strādājis par kantoristu, rudenī iestājis Petrogradas Politehniskajā institūtā, Būvinženieru nodaļā. 1918. g. martā atgriezies Liepājā, strādājis par privātskolotāju.

1919. g. maijā iestājis Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Baltijas landesvēra A. Līvena krievu nodaļā, jūl. tās sastāvā devies uz Krievijas Ziemeļrietumu armiju, jefreitors. 1920. g. janv. atgriezies Latvijā, no 1920. g. 22. maija dienējis Latvijas armijas Zemgales divīzijas štāba komandā, Krasta baterijā, Aviācijas divizionā. 1921. g. aug. atvaļināts, kareivis-rakstvedis. 1920. g. uzsācis studijas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1928. g.). No 1922. g. 4. okt. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 2. civilnodaļā, 1. civilnodaļā, 1. kriminālnodaļā, piekomandēts dažādu iecirkņu miertiesnešiem Rīgā. 1925. g. 2. janv. atbrīvots no amata pēc paša lūguma, 6. jūn. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Latgales apgabaltiesā (papildu miertiesneša v. i.), 1925. g. 7. jūl. par vecāko Latgales apgabaltiesas locekli, 1925. g. 26. nov. par Daugavpils apr. 1. iecirkņa miertiesnesi. No 1927. g. 24. febr. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā); strādājis 2. civilnodaļā, no 1920. g. 3. civilnodaļā. 1927.–30. g. bijis arī Zemesgrāmatu atjaunošanas komisijas loceklis. 1939. g. 9. nov. iecelts par Rīgas apgabaltiesas locekli; strādājis 4. civilnodaļā, no 1940. g. janv. 1. civilnodaļā. No 1928. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Līksnas nodaļas aizsargs (1939. g. izslēgts dzīvesvietas maiņas dēļ), darbojies Latgales Patronāta biedrībā, Latvijas Sporta biedrības Daugavpils nodaļā, Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 1.–30. okt. bijis Tieslietu pārvaldes pastāvīgās juriskonsultācijas jaunākais loceklis, pēc tam Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis, 1. civilnodaļas tiesnesis. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Bijis Eslingenes bēgļu nometnes (Štutgartes piepilsētā, Bādenē-Virtembergā) komitejas juriskonsults. Vēlāk izceļojis uz ASV. Vairāk nekā 10 gadu bijis Sirakūzu

latviešu biedrības biedrzinis (Sirakjūsā, Ņujorkas pavalstī), Latviešu juristu apvienības valdes loceklis. 1970. g. pensionējies un kopā ar dzīvesbiedri pārcēlies uz Kalifornijas pavalsti. Miris 1985. g. 17. dec. Santabarbarā, Kalifornijas pavalstī, ASV.

Precējies 1928. g. 11. jūl. ar Olgu Bluķi.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 72. l.; 7427. f., 1. apr., 3237. l.; P-822. f., 1. apr., 37. l.; Aizsargu kartotēka; EVP; LUAJ.

No A. Malkina 1940. g. 17. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*Mans tēvs Aleksandrs ilgus gadus kalpoja bij. Krievijas armijā, 113. Staro-Ruskas [Starajas Rusas – red.] pulkā, un apmēram 50–55 gadu vecumā tika pensionēts kā virssersžants, pēc tam saņēma nelielu pensiju un kalpoja Mamonova minerālūdens iestādē Liepājā kā darbu uzraugs. Tēvs nomira Liepājā 1916. gadā, 72 gadu vecumā. Māte [...] dzīvo Liepājā, ir 76 g. veca; tiek uzturēta no manis un mana vecākā brāļa [...]. Pirmo gadu pēc demobilizācijas mani studijās atbalstīja vecākais brālis, bet 1922. gada rudenī, būdams 3. kursa students, iestājās Rīgas apgabaltiesas dienestā.*" (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 72. l., b. p.)

MATISONS Jānis Ludvigs (1886–pēc 1942)

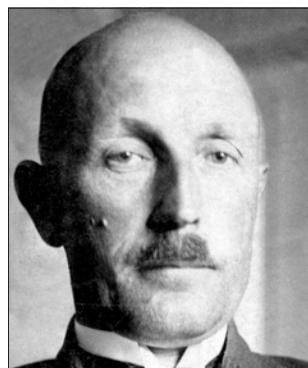
Dzimis 1886. g. 19. martā Svētcima pag. (tag. Salacgrīvas pag.) Zvejniekos mežsarga ģimenē. Tēvs Jānis, māte Anna, dz. Šilfa. Latvietis, luterticīgs.

No 1889. g. dzīvojis Viļķenes pag. Mācījies Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā, 1908. g. beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. Studējis tieslietas MU (beidzis 1914. g.), bijis Maskavas Latviešu studentu biedrības biedrs. No 1914. g. 25. aug. zvērināta advokāta F. Kēnigsvalda palīgs Jelgavā (1. pasaules kara laikā no 1915. g. pavasara Cēsis). Bijis arī Bēgļu apgādāšanas nodaļas Sanitārās daļas juriskonsults un Cēsu pilsētas domes un bāriņtiesas sekretārs un juriskonsults. No 1916. g. dec. darbvedis Lauku dzelzceļu būvniecības nodaļā, no 1917. g. rudens Bēgļu apgādāšanas nodaļas Sanitārās daļas sekretārs Valmierā. 1918. g. atgriezies Zemgalē, nodarbojies ar lauksaimniecību Jēkabnieku pag. (tag. Svētes pag.).

No 1918. g. dec. papildu miertiesnesis Dobeles apr., no 1919. g. marta Dobeles apr. miertiesnesis. 1920. g. 27. aug.–1922. g. 19. okt. Jelgavas apgabaltiesas loceklis. No 1922. g. 20. dec. zvērināts advokāts Jelgavā. 1920.–24. g. partijas "Demokrātiskais centrs" biedrs, no 1933. g. Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas biedrs. 1938.–39. g. bijis arī Jelgavas pilsētas valdes revīzijas komisijas loceklis (līdz 1940. g. aug.) un a/s "Planta" valdes priekšsēdētājs (1940. g. apr.–1941. g. apr.). Bijis Jelgavas pilsētas domes deputāts, no 1931. g. 16. Jelgavas aizsargu pulka vada komandieris, sporta pulciņa vadītājs, no 1939. g. pulka štāba bataljona saimniecības pārziņa palīgs.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav ieskaitīts Latvijas PSR Advokātu kolēģijā, jo bijis statistiķis darbvedis Jelgavas apr. Veselības aizsardzības nodaļā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zvērināts advokāts Jelgavā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1911. g. ar studentu Annu Otīliju Grosbergu (1887.–1974. g.), dēls Ludvigs (1912. g. 27. febr.–1942. g. 18. martā; no

Jānis Matisons (1886–pēc 1942)

1941. g. jūn. padomju apcietinājumā), meitas Ruta (dz. 1918. g. 5. nov.) un Aija Pārsla (dz. 1921. g. 30. okt.); 1938. g. šķīries.

Akadēmiskās vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1969. f., 1. apr., 36. l., 24. lp.; 3711. f., 1. apr., 10. l., 120. lp.; 7427. f., 1. apr., 2046. l.; Aizsargu kartotēka; Austrums; LA 1919–1945.

MATISONS Kārlis (1898–1942)

Dzimis 1898. g. 12. okt. Rīgā a/s "L. W. Goegginger" šokolādes fabrikas katlu kurinātāja ģimenē. Tēvs Jānis, māte Elvīra, dz. Greize. Latvietis, luterticīgs.

No 1907. g. mācījies Pārdaugavas latviešu labdarības biedrības elementārskolā, pēc tam A. Korti proģimnāzijā, no 1911. g. Aleksandra ģimnāzijā Rīgā. 1. pasaules kara laikā no 1915. g. mācījies Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā evakuācijā Tērbatā. 1917.–18. g. studējis medicīnu TU. 1918. g. sept. ar vecākiem atgriezies Rīgā. Lielinieku varas laikā 1919. g. strādājis par Kara komisariāta Kara nodaļas Dzīvokļu sekcijas darbvēdi.

1919. g. 16. jūn. brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), 1. atsevišķajā latviešu brigādē (Mehāniskajās darbnīcās). Paaugstināts par kara laika ierēdni, dienējis Armijas kalēju remonta darbnīcā, Armijas vāgu būvētavā, kara intendantūras pārvaldē, mantu daļas izdalīšanas un norēķināšanās nodaļā, darbvēdis. Paaugstināts par IV šķ. kara ierēdni. 1928. g. febr. atvaļināts no armijas. No 1920. g. studējis LU medicīnu, no 1922. g. tieslietas (1935. g. beidzis Tiesību nodaļu). 1927. g. 5. dec. (no 1928. g. janv.) iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Latgales apgabaltiesā (1929. g. 12. apr. par vecāko tiesamatu kandidātu); piekomandēts 1. kriminālnodaļai, Daugavpils 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, Daugavpils 3. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, Krustpils un Ludzas iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim. No 1929. g. jūl. Ilūkstes iecirkņa izmeklēšanas tiesneša v. i. No 1934. g. 30. janv. svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa). 1939. g. 9. martā iecelts par Daugavpils apgabaltiesas locekli. No 1930. g. darbojies Aizsargu organizācijā (18. Daugavpils aizsargu pulkā), no 1934. g. Daugavpils Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Kirovas apg. Vjatlaga soda nometnēm. Miris 1942. g. 26. janv.

Apbalvojumi: Latvijas Akpz, Acjpm.

Precējies 1921. g. 9. nov. ar Olgu Oglevicu (dz. 1897. g. Naudītes pag.), dēls Laimonis (dz. 1927. g. 27. martā). Ģimene 1941. g. 14. jūn. izsūtīta uz Tomskas apg. Parabeļas raj., 1956. g. atgriezies Latvijā.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 69. l.; 7427. f., 1. apr., 2046. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 16162. l.; LUJAJ.

Kārlis Matisons (1898–1942)

MEISELS Kārlis Jānis Heinrihs **Bruno** (*Meissel*; 1872–pēc 1939)

Dzimis 1872. g. 28. dec. Liepājā maģistrāta arhivāra, kolēģijas sekretāra ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Karolīne, dz. Meijere. Vācietis, luterticīgs.

Beidzis Liepājas Nikolaja ģimnāziju. 1896. g. beidzis PU Juridisko fakultāti. No 1896. g. pusgadu bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā, 1896. g. beigās pārcelts tādā pašā amatā Tiesu palātā Pēterburgā. No 1897. g. apr. sekretārs Irkutskas Tiesu palātā, no 1900. g. Irkutskas pilsētas iecirkņa mirtiesnesis, no 1913. g. Irkutskas apgabaltiesas loceklis. 1918. g. sākumā piekomandēts Irkutskas Tiesu palātai (līdz 1918. g. aug.). Dzīvojis Sibīrijā.

1923. g. dec. atgriezies Latvijā. No 1924. g. darbojies Liepājas apgabaltiesā kā praktikants bez algas, jo nav pietiekoši pārzinājis valsts valodu. 1925. g. 6. febr. iecelts par vecāko tiesamatu kandidātu Liepājas apgabaltiesā; strādājis civilnodaļā, piekomandēts mirtiesnešiem. 1926. g. 7. okt. iecelts par papildu mirtiesnesi Liepājas apgabaltiesā. No 1928. g. 6. nov. Liepājas apgabaltiesas loceklis, darbojies civilnodaļā. 1938. g. 12. jūl. atbrīvots no amata sakarā ar maksimālā vecuma sasniegšanu. Piešķirta pensija. 1939. g. dzīvojis Liepājā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies ar Rozāliju Prestinu (dz. 1879. g. 21. febr.), adoptēti dēli Džons Roberts Bruno (dz. 1920. g. 24. aug.), Viljams Sidnejs Oskars (dz. 1923. g. 14. apr.).

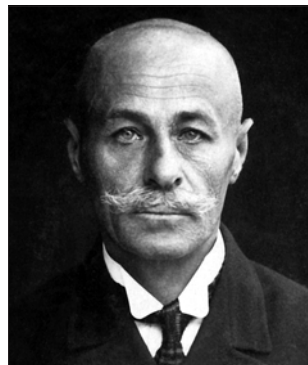
A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 239. l.; http://earchive-estlatrus.eu/collections?p_p_id=earchivecatalog_WAR_earchiveportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_r_p_-714710835_view=document&_earchivecatalog_WAR_earchiveportlet_documentId=14124 (Pēterburgas Universitātes studenta B. Meisela lieta, skatīts 2016. g. 15. janv.).

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja J. Legzdiņa 1938. g. 29. aug. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam H. Lazdiņam: "*Liepājas apgabaltiesas nodaļu š. g. 27. augusta kopsēde nolēma stādīt priekšā tiesas locekli B. Meiseli ieskaitīšanai pēc atbrīvošanas no amata par goda tiesnesi. Izpildot kopsapulces lēmumu un pamatojoties uz tiesu iekārtas 165.2. punktu, pagodinot lūgt Jūsu, priekšsēdētāja kungs, gādību par B. Meisela ieskaitīšanu par goda tiesnesi, kas atvieglot apgabaltiesas civilnodaļas darbību, jo B. Meiselis ir izteicis vēlēšanos arī pēc viņa atbrīvošanas no apgabaltiesas locekļa amata piedalīties lietu izspriešanā.*" (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 239. l., 24. lp.)

MELVILS Valters (*Melville*, arī *Melville*; 1879–1934)

Dzimis 1879. g. 2. jūn. Nikolajevskā. Tēvs Roberts. Vācietis, luterticīgs.

1904. g. beidzis PU Juridisko fakultāti. No 1905. g. jaunākais tiesamatu kandidāts Lomžas apgabaltiesā, no 1906. g. sākuma Lomžas apgabaltiesas prokurora sekretārs, no 1906. g. okt. Varšavas Tiesu palātas prokuratūras sekretārs. No 1910. g. prokurora biedrs Lomžas apgabaltiesā. Sākoties 1. pasaules karam, 1914. g. mobilizēts Krievijas armijā, praporščiks, 26. armijas korpusa kara izmeklēšanas tiesnesis, pēc tam 9. armijas kara tiesas prokurors (karadienestā līdz 1918. g.).

Valters Melvils (1879–1934)

1919. g. 14. maijā iecelts par tiesamatu kandidātu Liepājas apgabaltiesā, strādājis prokuratūrā, 1919. g. 19. jūn. Tieslietu ministrijā apstiprināts par Rīgas apgabaltiesas prokurora biedru. 1919. g. 5. sept. Latvijas Tautas padomē apstiprināts par Liepājas apgabaltiesas prokurora biedru. No 1920. g. 9. febr. Liepājas apgabaltiesas loceklis (1922. g. 14. jūl. apstiprināts Satversmes sapulcē); strādājis kriminālodaļā. Miris no asins saindēšanās 1934. g. 15. sept. Liepājā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1912. g. 22. jūn. ar Mariju Katrīnu Teklu Melvilu (dz. 1866. g. 7. martā Grobiņā; 1939. g. izceļojusi uz Vāciju).

A. LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 260. l.; 1595. f., 10. apr., 240., 241. l.

No Tautas labklājības ministrijas 1934. g. 29. okt. raksta Tieslietu ministrijai: "*Sociālās apgādības departaments paziņo, ka, pamatojoties uz Likuma par pensijām I daļu, saskaņā ar ministrijas š. g. 29. oktobra lēmumu, bij[ušā] Liepājas apgabaltiesas locekļa Valtera Melvila atraitnei Katrīnei Melvils piešķirta pensija 29,5% apjomā no Ls 640,— kas ir augstākā amata caurmēra mēneša alga 5 gadu laikā, t. i., Ls 188,80 mēnesī, skaitot no 1934. g. 16. septembra un ka reizē ar šo nosūtīts paziņojums arī pensionārei.*" (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 241. l., 7. lp.)

MENŠIKOVS Gabriēls (arī Gavrila MENŠIKOVS; 1879–pēc 1943)

Gabriēls Menšikovs (1879–pēc 1943)

Dzimis 1879. g. 4. nov. Rīgā Straupes pareizticīgo garīdznieka ģimenē. Tēvs Jemeljans, māte Vera, dz. Kurmanova. Krievs, pareizticīgs.

1901. g. beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju, 1906. g. PU Juridisko fakultāti ar I šķ. diplomu. Pēc tam bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1908. g. prokurora biedra v. i. Opočkā (Pleskavas gub.), no 1909. g. izmeklēšanas tiesnesis Viļeikā (Viļņas gub.; tag. Baltkrievijā). No 1911. g. izmeklēšanas tiesnesis Liepājas apgabaltiesas Ventspils iecirknī, pēc tam Liepājas 2. iecirknī. 1. pasaules kara laikā evakuācijā Jaroslavļā, kur uzdots pārzināt visus evakuētās Liepājas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnešu iecirkņus.

No 1919. g. 22. sept. tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā (prokurora biedra v. i.). 1919. g. 29. dec. iecelts par Rīgas apgabaltiesas prokurora biedru, 1921. g. 21. janv. par Tiesu palātas prokurora biedru. 1923.–24. g. Tiesu palātas prokurora v. i. 1924. g. 5. jūn.–1933. g. 11. febr. Liepājas apgabaltiesas loceklis; strādājis kriminālodaļā. No 1933. g. 4. febr. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis (pēc paša lūguma); strādājis 1. kriminālodaļā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 6. marta zvērināts advokāts Preiļos. 1943. g. 20. okt. atskaitīts no zvērinātu advokātu skaita. Turpmākais liktenis nav zināms.

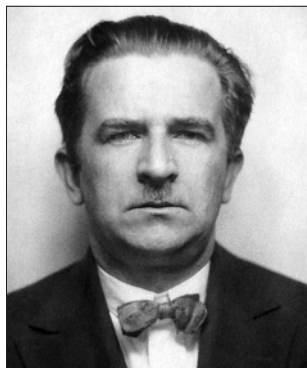
Precējies 1907. g. ar Pelageju Dehanovu (dz. 1883. g. 25. aug.), dēls Nikolajs (dz. 1908. g. 15. nov.; agronoms), meita Nadežda (dz. 1912. g. 22. apr.; skolotāja).

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 75. l.; 7354. f., 1. apr., 515. l.; 3234. f., 32. pr., 45810. l.; LA 1919–1945.

Dzimis 1896. g. 31. janv. Rīgā atslēdznieka zeļļa un kalpones ģimenē. Tēvs Aleksandrs, māte Jūlija, dz. Petroviča. Latvietis, luterietis.

Mācījies Rīgā pirmskolā, Rīgas pilsētas reālskolā. 1909. g. ģimene pārcēlusies uz Majoriem, no 1909. g. mācījies F. Šmithena un L. Bērziņa Dubultu klasiskajā ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1. pasaules kara laikā 1915. g. iestājies TU Juridiskajā fakultātē, bet jau pēc dažiem mēnešiem, 1915. g. nov., iestājies Krievijas armijā, Konstantīna artilērijas skolā Petrogradā (1916. g. maijā beidzis skolas saīsināto kara laika kursu); praporščiks 4. rezerves artilērijas brigādē Saratovā, no 1916. g. jūn. 117. atsevišķajā vieglās artilērijas divizionā. Bijis jaunākais virsnieks, baterijas darbvedis, divizona adjutants. No 1916. g. sept. divizons atradies Dienvidrietumu frontes līnijā pie Staņislavovas (tag. Ivanofrankivska Ukrainā), 1917. g. apr. divizons pārformēts par 117. vieglās artilērijas brigādi. Bijis brigādes adjutants, 1917. g. maijā paaugstināts par podporučiku. 1918. g. febr. Besarābijā atvaļināts no armijas. 1918. g. febr.–1919. g. aug. strādājis par grāmatvedi Kameņecas-Podoļskas raj. pilnvarnieka administrācijā kara laika iestāžu un organizāciju pārzināšanas un likvidēšanas jautājumos. 1919. g. sept. no Ukrainas cauri Polijai un Lietuvai devies uz Latviju.

1919. g. 4. okt. atgriezies Rīgā, 15. okt. iestājies Latvijas armijā, virsleitnants Artilērijas rezervē Rīgā, 20.–27. okt. bijis komandējumā Tallinā artilērijas piederumu pieņemšanai, 21. okt.–2. nov. Latgales divīzijas komandiera rīcībā Sabiedroto karakuģu eskadras artilērijas uguns koriģēšanai. 1919. g. dec. pārcelts uz Kurzemes artilērijas pulku (pulka adjutants), 1920. g. jūl. uz Galveno artilērijas pārvaldi (1922. g. apr. pārformēta par Artilērijas inspektora štābu), Inspekcijas nodaļas darbvedis un nodaļas priekšnieka v. i. (no 1921. g. apr. nodaļas priekšnieks). 1922. g. apr. iecelts par Artilērijas inspektora štāba vecāko adjutantu apmācības nozarē. 1924. g. 31. martā pēc paša lūguma pārcelts uz Kara tiesu pārvaldi. 1924. g. apr. paaugstināts par kapteini, vecākais kara tiesamatu kandidāts. 1925. g. 28. febr. atvaļināts no armijas pēc paša lūguma. 1925. g. 18. febr. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Latgales apgabaltiesā (1925. g. 1. maijā par vecāko tiesamatu kandidātu); piekomandēts prokuratūrai. 1928. g. 16. apr. pārcelts par vecāko tiesamatu kandidātu Jelgavas apgabaltiesā, 1928. g. 16. okt. Rīgas apgabaltiesā; strādājis prokurora pakļautībā (vairākkārt bijis prokurora v. i., 1930. g. 26. apr. iecelts par prokurora biedru). 1931. g. martā beidzis LU Tiesību nodaļu. No 1934. g. 25. okt. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā. 1935. g. 10. sept. iecelts par Tieslietu ministrijas Tiesu departamenta direktoru. 1935. g. 9. okt. tieslietu ministrs H. Apsītis uzdevis pildīt arī Baltijas valstu Juristu biroja Latvijas nacionālās nodaļas priekšsēdētāja pienākumus (līdz 1940. g. apr.), no 1935. g. arī komisijas loceklis Kredītbankā. 1935.–40. g. apr. arī izdevuma "Tieslietu Ministrijas Vēstnesis" redakcijas tehniskais vadītājs.

Aleksandrs Meņģelsons (1896–1941)

1940. g. 19. martā iecelts par Tiesu palātas locekli; strādājis Krimināldepartamentā. 1940. g. 3. apr. ar tieslietu ministra H. Apsīša rīkojumu "pieaicināts nodarboties Tieslietu ministrijas juriskonsultācijā pie atsevišķiem darbiem pēc Tiesu departamenta direktora norādījuma, ar atalgojumu Ls 250.- mēnesī". Darbojies Latviešu-igauņu tuvināšanās biedrībā, Latvijas Sarkanajā Krustā, Rīgas Latviešu biedrībā, Rīgas Sabiedriskajā klubā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 1. nov. Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariāta Kodifikācijas nodaļas konsultants. 1941. g. 9. janv. komandēts veikt revīziju Latgales apriņķu tautas tiesās, 8. febr. komandēts uz Vidzemes apriņķiem vietējo tautas tiesnešu instruēšanai. 1941. g. 14. martā atbrīvots no amata štatu samazināšanas dēļ. 1941. g. 14. jūn. arestēts, izvests uz Soļikamskas (Usoļlaga) soda nometnēm. Miris 1941. g. 7. nov. Usoļlaga Surmogas nometnē.

Apbalvojumi: Latvijas Akpz, Acjpm, Latvijas Ak III šķ.; Igaunijas Sarkanā Krusta II šķ. 1. pakāpes goda zīme; Krievijas Sv. Ao IV šķ., Sv. Ao III šķ. ar šķēpiem, Sv. So III šķ. ar šķēpiem.

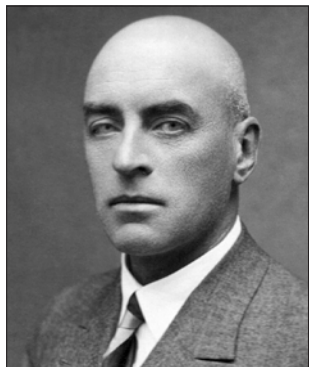
Precējies ar Lūciju Antoniju Ertu Hartmani (1892. g. 16. nov.–1942. g. 16. okt. izsūtījumā Vasjuganas raj. (tag. Tomskas apg. Kargasokas raj.) Ogņevjaras sādžā), dēls Jānis (1920. g. 24. dec.–1941. g. 4. dec. Vasjuganas raj.), Ērika Līvija (dz. 1927. g. 25. nov.; 1946. g. no bāreņu nama Tomskas apg. Kolpaševā pārvesta uz Latviju). Ģimene 1941. g. 14. jūn. izsūtīta.

Studentu korporācijas "Tervetia" filistrs.

D. Tiesu pils. Rīga, 1938; Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture, 1918–1939. Rīga, 1939 (sast. kopā ar K. Veitmani).

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 142. l.; 1536. f., 2. apr., 718., 719. l.; 26. apr., 262. l.; 27. apr., 217. l.; 5601. f., 1. apr., 4227. l.; 7427. f., 1. apr., 1358. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 14002. l.; EVP; LU AJ.

No A. Meņģelsona 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*Mans tēvs bija strādnieks, atslēdznieks Rīgas fabrikas, proti, "[Krievu-]Baltijas vagonu fabrikā" un fabrikā "Fenikss". Māte pirms apprecēšanās bijusi kalpone. Tēva tēvs un viņa senči bijuši zvejnieki Kaugurciemā, pie Slokas. 1911. gadā tēvu ķēra trieka, pēc kam viņš vairs nebija darbspējīgs, kādēļ, sākot ar ģimnāzijas 5. klasi, pasniedzu privātsiņas līdzskolniekiem, bet vasarās strādāju dažādus darbus priekš vasarniekiem, lai nopelnītu sev līdzekļus apģērbiem un skolas naudai. Pēc ģimnāzijas beigšanas 1915. gada vasarā biju mājaskolotājs Cēsīs, bet rudenī iestājos Tērbatas universitātē [...]. Visu, ko biju sasniedzis, biju panācis vienīgi ar savu pašu darbu, bez jebkādas citas piepalīdzības. Nekādu īpašumu man nav, izņemot tiesības uz 1/2 vasarnīcas Rīgas Jūrmalā, kuru saņēmu kā mantojumu no mātes. Tēvs man nomira 1915. gada vasarā, bet māte 1938. gadā.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 719. l., 40.–41. lp.)

Nikolajs Mertenss (1879–pēc 1939)

MERTENSS Nikolajs (Mertens; 1879–pēc 1939)

Dzimis 1879. g. 26. jūl. Rīgā tirgotāja ģimenē. Tēvs Vilhelms Ludvigs, māte Otilija Berta Emīlija, dz. Grosmane. Vācietis, luterticīgs.

1905. g. beidzis PU Juridisko fakultāti. No 1905. g. tiesamatu kandidāts Pēterburgas apgabaltiesā, strādājis prokuratūrā, pēc tam izmeklēšanas tiesneša iecirknī. 1907. g. pārgājis Krievijas Iekšlietu ministrijas dienestā, bijis Vitebskas gub. Krustpils zemstes priekšnieks. 1915. g. nov. evakuēts uz Petrogradu. 1916. g. jūl.–1917. g.

nov. Krievijas Iekšlietu ministrijas Zemstu departamenta sekretārs. 1919. g. sept.–1921. g. apr. strādājis par darbvedi Petrogradas–Ribinskas dzelzceļa pārvaldē.

1921. g. apr. atgriezies Latvijā. 1921. g. 7. jūn. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā; strādājis Rīgas iecirkņu izmeklēšanas tiesnešu pakļautībā. No 1921. g. nov. izmeklēšanas tiesneša v. i., 1924. g. 26. martā iecelts par izmeklēšanas tiesnesi. No 1927. g. 11. janv. Rīgas apgabaltiesas loceklis (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā); strādājis 2. kriminālnodaļā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā. 1939. g. 19. okt. atbrīvots no amata, jo gatavojies izceļošanai uz Vāciju (izceļojis 1939. g. nov.). Darbojies Armijas zirgu sporta klubā kā tiesnesis. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies ar Kristīni fon Fogtu (dz. 1887. g. 25. sept. Jēkabpilī), meita Barbara Kristela Otīlija, prec. Mencenkampfa (dz. 1909. g. 19. okt. Rīgā).

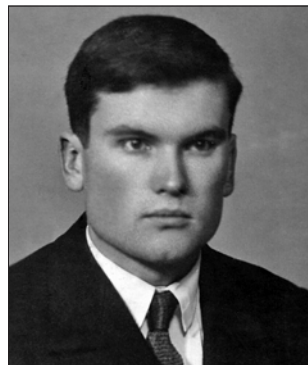
A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 723., 724. l.

No Krustpils pag. valdes 1925. g. 1. martā N. Mertensam izsniegtās apliecināšanas: *“Dota šī apliecināšana Rīgas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesim Nikolajam Vilhelmam dēlam Mertenam uz viņa lūguma par to, ka, pēc esošām pagasta valdes ziņām, viņš, Mertens, sastāvēja zemstes priekšnieka amatā 6. Daugavpils apriņķa iecirknī no 16. decembra 1906. gada līdz novembrim 1916. gada, tas ir, līdz pārceļošanai uz Krievijas Iekšlietu ministriju, un visu šo laiku dzīvoja Krustpils muižā, kur atradās viņa kamera. Dienesta laikā Mertens savā kamerā un pagasta valdes telpās iztiesāja administratīvas, zemes ierīcības, civil un krimināllietas, kā pirmā instance; darbojās uz vietām zemes ierīcības lietās – šnoru zemes sadalīšanā viensētās; kā projektu sastādītājs un izvedamo dabā darbu pārraug. Piedalījās Daugavpils apriņķa tiesas sēdēs kā šīs tiesas loceklis, pie administratīvo, civil un krimināllietu iztiesāšanas kā apelācijas iestādē un Daugavpils apriņķa zemes ierīcības komisijas sēdēs pie zemes ierīcības lietu caurskatīšanas kā apriņķa zemes ierīcības komisijas loceklis.”* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 723. l., 46. lp.)

MIKELSONS Elmārs (1904–pēc 1945)

Dzimis 1904. g. 1. jūl. Umurgas pag. Rieciņos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Fricis, māte Minna. Latvietis.

Mācījies Umurgas pag. skolā, vidusskolā Limbažos. Pēc Rīgas pilsētas 1. vidusskolas beigšanas 1923. g. uzsācis studijas LU (1925. g. līdzekļu trūkuma dēļ uz laiku studijas pārtraucis, tās atsācis 1926. g. un 1930. g. beidzis LU Tiesību nodaļu). 1925. g. martā–1926. g. aug. obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 11. Dobeles kājnieku pulkā Daugavpilī, beidzis instruktoru rotas kursu, virsnieka vietnieks. Studiju laikā kā intelīgentais bezdarbnieks strādājis Latvijas Dzelzceļu virsvaldē. 1930. g. 28. febr. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Latgales apgabaltiesā (1931. g. 1. nov. par vecāko tiesamatu kandidātu); piekomandēts 1. kriminālnodaļai, Kārsavas iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, pēc tam Krāslavas iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, Balvu iecirkņa mirtiesnesim, Baltinavas iecirkņa mirtiesnesim. 1931. g. martā–1933. g. martā Varakļānu iecirkņa izmeklēšanas tiesneša v. i., no 1933. g. jūn. Rēzeknes 1. iecirkņa izmeklēšanas tiesneša v. i., 1933. g. 16. nov. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa). 1936. g. aug.–1937. g. martā Maltas iecirkņa

Elmārs Miķelsons (1904–pēc 1945)

izmeklēšanas tiesneša v. i., no 1937. g. sept. Kārsavas iecirkņa izmeklēšanas tiesneša v. i. No 1939. g. 9. marta Daugavpils apgabaltiesas svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis, no 1939. g. 7. dec. Daugavpils apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. civilnodaļā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 7. dec. bijis izvirzīts Latvijas Komunistiskās (boļševiku) partijas Centrālajai komitejai apstiprināšanai par tautas tiesnesi. 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Daugavpils apgabaltiesas loceklis, no 1942. g. okt. vicepriekšsēdētājs, 1. kriminālnodaļas vadītājs. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV. Turpmākais liktenis nav zināms.

Līdz 1940. g. neprecējies.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 78. l.; 7427. f., 1. apr., 7804. l.; LUAJ.

MĪLENBAHS Aleksandrs (arī Aleksandrs MÜLENBACHS, Aleksandrs MUEHLENBACHS; 1903–1988)

Dzimis 1903. g. 26. janv. Jelgavā mācītāja ģimenē. Tēvs Fricis, māte Olga Leontīne, dz. Reimane. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Jelgavas reālskolā, no 1911. g. Jelgavas ģimnāzijā. Sākoties 1. pasaules karam, aizbraucis uz Maskavu, 1914. g. rudenī iestājies Maskavas 2. ģimnāzijā, taču 1914. g. dec. atgriezies Jelgavā. 1915. g. ar ģimnāziju evakuējies uz Taganrogu. 1918. g. atgriezies Latvijā, dzīvojis Rīgā. Turpinājis izglītību Rīgas vācu reālģimnāzijā (līdz 1919. g.).

1920. g. beidzis Rīgas pilsētas Lomonosova krievu ģimnāziju. 1920.–26. g. studējis tieslietas LU (beidzis). 1922. g. janv.–1923. g. jūl. kancelejas ierēdnis Rīgas apgabaltiesā, svarīgu lietu izmeklēšanas tiesneša K. Strīķa kancelejā. No 1924. g. maija jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā. 1926.–27. g. bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Smagās artilērijas pulkā, pēc tam Kara tiesu pārvaldē (vecākais rakstvedis, darbveža v. i.). No 1927. g. jūl. jaunākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā (no 1927. g. dec. vecākais tiesamatu kandidāts). No 1928. g. martā papildu miertiesnesis un Daugavpils pilsētas 1. iecirkņa miertiesnesis Latgales apgabaltiesā. No 1929. g. 26. marta Jelgavas apgabaltiesas loceklis. Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, tās Sabiedriskajā klubā, Zemgales klubā, Jelgavas Latviešu biedrības runasvīrs un 1929.–41. g. Jelgavas Sv. Vienības ev. lut. draudzes priekšnieks.

1940. g. dec. atbrīvots no amata. Vācu okupācijas laikā LELB virsvaldes prezidija Revīzijas komisijas loceklis. Strādājis par Latvijas Gruntsģabalu sabiedrības Rīgas nodaļas vadītāju. No 1944. g. bēgļu gaitās Vācijā. No 1945. g. strādājis ASV militārās pārvaldes dienestā Heidelbergā, vēlāk turpat par fiduciāro pārvaldnieku Bādenes-Virtembergas zemes Finanšu ministrijas

Aleksandrs Mīlenbahs (1903–1988)

dienestā. Bijis arī advokāts. Heidelbergas latviešu draudzes priekšnieks. 1948. g. ieguvis Dr. iur. grādu Heidelbergas Universitātē. 1952. g. martā izceļojis uz ASV. Dzīvojis Ņujorkā, vēlāk Vašingtonā. Strādājis Kongresa bibliotēkā. Darbojies Latvijas Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijā (centrālās valdes loceklis un centrālās padomes priekšsēdētājs), Ņujorkas korporāciju kopas seniors. Bijis LELB virsvaldes loceklis – finanšu revidents. 1977. g. pārcēlies uz dzīvi Toronto, Ontārio provincē, Kanādā. Miris 1988. g. 21. okt. Toronto.

Precējies 1938. g. 4. jūn. ar Rīgas pilsētas uzņēmumu valdes grāmatvedi Almu Mirdzu Bāru (dz. Robeža; dz. ap 1905. g.).

Studentu korporācijas "Lettonia" filiāls.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 144. l.; 1536. f., 27. apr., 219. l.; 1578. f., 11. apr., 106. l.; 1595. f., 10. apr., 247. l.; 3727. f., 1. apr., 24. l., 147., 148., 230. lp.; 7427. f., 1. apr., 1691. l.; EVP; Mednis E. Dr. iur. Aleksandram Muehlenbacham 60 gadu. Laiks. 1963. g. 23. janv.; Ems. Fil! Dr. A. Muehlenbacha jubilejas svinības. Vita Nostra. 1963. Nr. 13; Vita Nostra. 1965. Nr. 15; Lecis J. Dr. Aleksandram Muehlenbacham 65 gadi. Laiks. 1968. 10. janv.; ARCH. XI; LE (II) 3. sēj.; A. V. Dr. Aleksandrs Muehlenbachs mūžībā. Ceļa Biedrs. 1989. Nr. 1; AL; LUJAJ.

No tieslietu ministra A. Ozola 1933. g. 19. jūn. raksta ārlietu ministram V. Salnajam: "*Komandēju Jelgavas apgabaltiesas locekli Aleksandru Mīlenbaha kungu, uz viņa paša rēķina, uz Čehoslovākiju iepazīties ar Čehoslovākijas ieslodzījuma vietu iekārtu. Tādēļ lūdzu izdot Mīlenbaha kungam komandējuma (ministrijas pasi.*" (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 106. l., 25. lp.)

MILLERS Rūdolfs (1875–pēc 1942)

Dzimis 1875. g. 24. sept. Dobeles apr. Bitesmuižā lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Heinrihs, māte Otīlija, dz. Behmane. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Jelgavas ģimnāziju. Pēc MU Juridiskās fakultātes beigšanas no 1900. g. Kurzemes gub. akcīzes valdes jaunākais kontrolieris, no 1907. g. Kurzemes gub. valdes kancelejas direktora jaunākais palīgs, 1910.–1917. g. febr. (tātad arī 1. pasaules kara laikā) Kurzemes gub. valdes padomnieks. 1917. g. 26. febr. iecelts par Astrahaņas gub. valdes padomnieku, amatā nav stājies. Vācu okupācijas laikā no 1918. g. 8. maija Kurzemes Savstarpējās kredītbiedrības kasieris un prokūrists Jelgavā.

1920. g. janv. iecelts par Kurzemes ev. lut. baznīcas konsistorijas sekretāru. No 1920. g. 20. febr. Jelgavas apgabaltiesas loceklis, no 1933. g. 16. nov. Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs, Apelācijas nodaļas vadītājs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 29. jūl. atbrīvots no amata pēc paša lūguma sakarā ar maksimālā vecuma sasniegšanu. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Jelgavas apgabaltiesas vicepriekšsēdētājs, kriminālnodaļas vadītājs. Turpmākais liktenis nav zināms.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Neprecējies.

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 108. l.; EVP; Tiesu darbinieka jubileja. Zemgales Balss. 1940. g. 21. febr.

Rūdolfs Millers (1875–pēc 1942)

No Tiesu palātas priekšsēdētāja H. Lazdiņa 1933. g. 7. okt. raksta tieslietu ministram A. Ozolam: *"Uz vakanto priekšsēdētāja biedra vietu pie Jelgavas apgabaltiesas pagodinot lūgt Jūs, augsti godātais ministra kungs, iecelt tās pašas tiesas tiesnesi Rādolfu Millera kungu. Pēc ievāktām no manis ziņām, Jelgavas apgabaltiesas tiesneši arī vēlas, ka viņš tiktu iecelts aprādītā amatā. Millera kungs sastāv par tiesnesi pie minētās tiesas no viņas dibināšanas un ir savā darbā izrādījis par centīgu tiesnesi un labu juristu. Pēc tautības Millera kungs ir latvietis."* (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 108. l., 11. lp.)

MINKEVIČS Voldemārs Vasīlijs (1885–1945)

Dzimis 1885. g. 1. nov. Pļaviņu pag. Stukmaņos plostnieka ģimenē. Tēvs Vasīlijs, māte Made, dz. Palcmane. Latvietis, pareizticīgs.

1894.–98. g. mācījies Jēkabpils draudzes skolā, pēc tam Rīgā (līdz 1907. g.). Bijis skolotājs Sasmakā (tag. Valdemārpils). 1909. g. uzsācis studijas Varšavas Universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913. g.). No 1913. g. 29. aug. zvērināta advokāta palīgs Rīgā. 1. pasaules kara laikā 1915.–16. g. bijis Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas juriskonsults Jaroslavļā, Ribinskā un Kostromā. No 1916. g. Krievijas armijā, beidzis Nikolaja karaskolas saīsināto kara laika kursu, dienējis Latviešu strēlnieku rezerves pulkā; praporščiks, pēc tam podporučīks. Bijis latviešu strēlnieku rezerves pulka tieslietu darbvedis. No 1917. g. jūl. Daugavpils kara apg. tiesas kara izmeklēšanas tiesnesis. 1918. g. devies uz Jaroslavļu, kur sniedzis juridisku palīdzību latviešu bēgļiem. 1918. g. jūl. piedalījās pretlielinieciskās sacelšanās organizēšanā Jaroslavļā, pēc tam bijis spiests bēgt uz Austrumsibīriju. No 1918. g. rudens līdz 1920. g. 4. janv. kara prokurora palīgs, kara izmeklēšanas tiesnesis Direktorijas bruņotajos spēkos, pēc tam admirāļa A. Kolčaka bruņotajos spēkos, paaugstināts par poručiku. Pēc armijas sagrāves dzīvojis ar svešu vārdu, šķērsojis visu padomju Krievijas teritoriju un pārgājis robežu ar Latviju.

1920. g. rudenī atgriezies Latvijā. No 1920. g. 20. sept. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. civilnodaļā. No 1921. g. arī Rīgas pilsētas juriskonsults. 1922. g. 23. febr. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1922. g. 1. marta zvērināts advokāts Rīgā. Bijis arī 3. Vidzemes savstarpējās kredīt biedrības valdes priekšsēdētājs, 1938.–40. g. Tieslietu ministrijas juriskonsults. 1924. g. ievēlēts par zvērinātu advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā. No 1932. g. Zvērinātu advokātu padomes loceklis (no 1935. g. padomes priekšsēdētāja biedrs). Latvijas Juristu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav ieskaitīts Latvijas PSR Advokātu kolēģijā. Dzīvojis un strādājis savās lauku mājās Sējas pag. Mērniekos. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zvērināts advokāts Rīgā. Zvērinātu advokātu padomes loceklis un vicepriekšsēdētājs. Bijis arī Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas pastāvīgās juriskonsultācijas loceklis. 1944. g. aug. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1945. g. febr. no Dancigas (tag. Gdaņska Polijā) ar kuģi devies tālāk uz Rietumiem; kuģis torpedēts, gājis bojā.

Voldemārs Minkevičs (1885–1945)

Precējies 1910. g. ar skolotāju Zeltu Elvīru Sutru (1886. g. 26. maijā–1970. g. 30. janv.), dēli Alekss (1914. g. 8. sept.–1943. g. 20. okt. Rīgā; mag. iur., vēlākais zvērināta advokāta palīgs) un Jānis (dz. 1925. g. 16. okt.), meitas Zinaīda (Zina), prec. Vālberga (dz. 1913. g. 22. janv.; precējusies ar zvērinātu advokātu Jāni Vālbergu, zināms, ka 2007. g. dzīvojusi ASV) un Leonilla (dz. 1921. g. 5. jūn.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 222. l.; 7354. f., 1. apr., 542. l.; 2996. f., 12. apr., 25865. l.; LDG; EVP; LA 1919–1945; Dēla Jāņa Minkeviča sniegtās ziņas.

No V. Minkeviča 1920. g. 27. aug. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: *“Nokļuvis Latvijā no tālās Sibīrijas, kur mani bij aiznesis no dzimtenes pasaules karš un revolūcija, turu par savu pienākumu atdot savas zināšanas un iegūto juridisko praksi brīvās Latvijas labklājības veicināšanai. [...] Pēc Kolčaka armijas sabrukšanas biju spiests nelegāli dzīvot zem pieņemta vārda uz lielinieku teritorijas, kamēr, pēc daudz grūtībām un ar lielu risku, nobraukdams vairāk kā 5000 verstes, no Jeņisejas guberņas līdz Krievu-Latviešu robežai, pārnācu dzimtenē. Ziņodams par augšējo, lūdzu Jūsu rīcību deļ nodarbošanās piešķiršanas man Jums uzticētā resorā. Gadījumā, ja man piemērotas vietas nebūtu, lūdzu pieskaitīt mani zvērinātu advokātu šķīrai.”* (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 222. l., 2. lp.)

MINTĀLS Hermanis Andrejs (1886–1957)

Dz. 1886. g. 28. nov. Rīgā namsaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Hedviga, dz. Brākše. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Eihas pirmmācības privātskolā, no 1897. g. Aleksandra ģimnāzijā Rīgā un H. Trefnera ģimnāzijā Tērbatā, 1907. g. beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā. 1907.–08. g. studējis tieslietas TU, no 1909. g. PU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1915. g. maijā). 1. pasaules kara laikā iestājies Rīgas–Orlas dzelzceļa dienestā par rezerves aģentu, pēc trim mēnešiem dienestu atstājis un devies uz Petrogradu, 1915. g. rudenī Latviešu bēgļu apgādāšanas komiteja “Dzimtene” komandējusi organizēt bēgļu apgādāšanu Permas gub., Jekaterinburgā, kur nodibinājis komitejas “Dzimtene” nodaļu. No 1916. g. Žukatau stacijas priekšnieka palīgs, Ekspluatācijas nodaļas tehniskais darbvedis un grāmatvedis Rietumurālu dzelzceļu valdes dienestā Jekaterinburgā, no 1917. g. darbvedis nodokļu inspekcijā Permā. 1918. g. zvērināta advokāta palīgs Permā. Pēc admirāļa A. Kolčaka bruņoto spēku ienākšanas Permā 1918. g. dec. pārcēlies uz Vladivostoku. 1919.–20. g. jaunākais tiesamatu kandidāts Vladivostokas apgabaltiesā, pēc tam izmeklēšanas miertiesnesis. Iestājies dienestā 1. Latvijas strēlnieku (Troickas) bataljonā (kareivis), ar kuru 1920. g. atgriezies Latvijā (no 1920. g. okt. nosaukums 1. Latvijas strēlnieku pulks).

No 1920. g. 10. dec. izmeklēšanas tiesnesis Rīgas apgabaltiesā. No 1921. g. dec. zvērināta advokāta E. Pētersona palīgs Rīgā. No 1922. g. 21. sept. Latgales apgabaltiesas loceklis kriminālnodaļā, no 1924. g. 6. marta Rīgas apgabaltiesas loceklis (1933. g. 16. okt.–1940. g. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs); strādājis 1. un 3. kriminālnodaļā, 3. un 4. civilnodaļā (4. civilnodaļas vadītājs, no 1939. g. janv. reģistrācijas nodaļas vadītājs). Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā.

Hermanis Mintāls (1886–1957)

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. martā izceļojis uz Vāciju. Kara laikā bijis tiesnesis Apoldā, Tīringenē. Miris 1957. g. 24. okt. Apoldā, toreizējā Erfurtes apg., VDR.

Precējies 1924. g. 6. dec. ar Vācijas pilsoni Valliju Sofiju Idu Vīneri (dz. 1897. g. 9. apr. Rīgā), dēls Oliveris Juris Johaness (dz. 1926. g. 21. sept.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 741. l.; 1612. f., 12. apr., 79. l.; 7354. f., 1. apr., 546. l.; 1612. f., 12. apr., 79. l.; 2996. f., 12. apr., 26118. l.; 3727. f., 1. apr., 24. l., 205. lp.; Jaunākās Ziņas. 1933. g. 13. okt.; Pēdējā Brīdī. 1933. g. 13., 14. okt.; EVP; AL; LA 1919–1945.

No H. Mintāla 1920. g. 23. nov. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “Ar šo pagodinās Jūs lūgt likt priekšā Apgabala Tiesai uzņemt mani kādā no tiesu amatiem. Esmu Latvijas pilsonis, latvietis, dzimis Rīgā, un tekoši pārvaldu latviešu valodu. [...] Rudenī 1915. g. tiku no Begļu komitejas aizkomandēts Permas guberņā latviešu bēgļu apgādāšanai. 1915. gadā, Katrīnpilī [Jekaterinburgā – red.], pārgāju dzelzceļu dienestā, kurā strādāju juriskonsulta nodaļā. 1917. g. strādāju Permā, kroņa palātā, Nodokļu Inspekcijā. 1918. gadā, lieliniekiem ienākot un palātu reformējot, biju spiests amatu atstāt un pāriet uz advokatūru. Janvārī 1919. g. atstāju Permu un braucu uz Vladivostoku ar nolūku nokļūt Latvijā. Nevaredams tūlīn no Vladivostokas izbraukt, iestājos Vladivostokas Apgabala Tiesā, kur strādāju sākumā kā kandidāts un vēlāk kā VII iecirkņa izmeklēšanas tiesneša v. i., kurā vietā biju līdz manai izbraukšanai uz Latviju.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 741. l., 8. lp.)

No Latvijas Senāta Apvienotās sapulces rīcības sēdes 1932. g. 20. dec. sprieduma: “Rīgas apgabaltiesas prokurors [H. Apsītis] ar savu 1932. g. 14. septembra rakstu paziņojis šīs apgabaltiesas priekšsēdētājam [A. Būmanim], ka Rīgas pilsētas 5. iecirkņa iepriekšējās izmeklēšanas lietā par miesas bojājumu nodarīšanu aiz neuzmanības Oskaram Nubianam var pacelties jautājums par Rīgas apgabaltiesas locekļa Hermana Mintāla saukšanu pie atbildības pēc Sodū lik[uma] 464. p[anta] 2. daļas, kādēļ viņš, prokurors, atrod, ka ierosināms jautājums par minētās lietas pārvešanu uz citu apgabaltiesu. Rīgas apgabaltiesa minēto iepriekšējo izmeklēšanas lietu uz kriminālprocesa likuma 283. p. pamata iesūtījusi Tiesu palātas priekšsēdētājam [H. Lazdiņam], kurš to iesniedzis Senātam. Piesūtītā iepriekšējās izmeklēšanas lietā atrodas izmeklēšanas tiesneša 1932. gada 10. oktobra lēmums par lietas tālāk virzīšanu Kriminālprocesa likuma 312. p. paredzētā kārtībā. Izklaustījis Virsprokurora atzinumu un ņemot vērā, ka lietas iztiesāšana tai pašā tiesā, pie kuras pieder tiesnesis H. Mintāls, uz kuru šī lieta attiecas, nostādītu tiesu neērtā stāvoklī bezpartejiska sprieduma taisīšanas ziņā, ka saskaņā ar kriminālprocesa lik. 283. p. Senāta Apvienotai Sapulcei ir tiesība lietas pārnest no vienas apgabaltiesas otrā visos tajos gadījumos, kad lietas pārvešana izrādās par vajadzīgu, lai aizsargātu tiesas sprieduma bezpartejību vai sabiedrisko kārtību un mieru, Senāts [...] nolēm: Iepriekšējās izmeklēšanas lietu par miesas bojājumu nodarīšanu Oskaram Nubianam nodot izspriešanai Jelgavas apgabaltiesai.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 741. l., 51. lp.)

**MÜLENBACHS Aleksandrs (MUEHLENBACHS Aleksandrs)
sk. MĪLENBAHS Aleksandrs**

NAGUJEVSKIS Bronislavs (Nagujewsky; 1874–1942)

Dzimis 1874. g. 10. aug. Rīgā Kazaņas Universitātes profesora ģimenē. Tēvs Darijs, māte Viktorija, dz. Glinska. Polis, katolītiņš.

1895. g. beidzis Kazaņas Universitātes Juridisko fakultāti. No 1896. g. Kazaņas apgabaltiesas tiesamatu kandidāts, no 1899. g.

Bronislavs Nagujevskis (1874–1942)

Kazaņas Tiesu palātas sekretāra palīgs, no 1900. g. Kazaņas apgabaltiesas sekretārs, 1902.–04. g. Kazaņas gub. Čistopoles pilsētas mirtiesnesis, 1904.–08. g. Ufas apgabaltiesas prokurora biedrs, 1908.–15. g. Rīgas apgabaltiesas prokurora biedrs. 1. pasaules kara laikā 1915.–17. g. Rīgas apgabaltiesas loceklis. Sasniedzis valsts padomnieka rangu civildienestā (1914. g.).

1918. g. 19. dec. Latvijas Pagaidu valdība iecēlusi par Tiesu palātas locekli. No 1919. g. 15. dec. Latvijas Senāta senators, sakarā ar iecelšanu par senatoru 1920. g. 7. janv. atbrīvots no amata Tiesu palātā. No 1920. g. janv. arī Kara virstiesas loceklis. 1919.–20. g. bijis Latvijas Tautas padomes loceklis, pārstāvējis poļu minoritātes intereses. 1922. g. okt. ievēlēts Augstākajā disciplinārajā tiesā. 1923. g. 5. martā ieskaitīts karadienestā Kara tiesu pārvaldē (II šķ. kara ierēdnis). 1924. g. 1. sept. atvaļināts no armijas pēc paša lūguma. 1927.–37. g. Augstākās disciplinārās tiesas loceklis; strādājis Latvijas Senāta Krimināldepartamentā (1937. g. 26. aug., sākot ar 16. sept., atbrīvots no senatora amata). 1937. g. 28. okt. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos. Bijis Augstākās izglītības veicināšanas biedrības Komerczinātņu institūta valdes priekšsēdētājs, Latvijas Saimniecības biedrības priekšsēdētājs un Rīgas Komerczinātņu institūta Saimnieciskās komisijas priekšsēdētājs.

Miris vācu okupācijas laikā 1942. g. 2. nov. Rīgā. Apbedīts Rīgā, Miķeļa kapos.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ., Acjpm.

Precējies ar Zofiju Zajakovsku (dz. 1878. g. 28. martā), dēli Bronislavs (dz. 1903. g. 10. maijā), Vitolds (dz. 1909. g. 7. apr.).

Rīgas komercinstitūta studentu korporācijas "Tebronia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 753. l.; 5601. f., 1. apr., 4423. l.; LVD; Tēvija. 1942. g. 4. nov.; LAAB.

No Tautas labklājības ministrijas 1937. g. 19. okt. raksta Tieslietu ministrijai: *"Sabiedriskās aizgādības departaments paziņo, ka, pamatojoties uz likuma par pensijām 1 daļu, saskaņā ar ministrijas š. g. 19. oktobra lēmumu Tieslietu ministrijas bij. senatoram Bronislavam Nagujevskim piešķirta pensija 70% apjomā no Ls 962,- kas ir augstākā amata caurmēra mēneša alga 5 gadu laikā, t. i., Ls 673,40 mēnesī, skaitot no 1937. g. 16. septembra, un ka reizē ar šo nosūtīts paziņojums arī pensionāram."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 753. l., 8. lp.)

NEIBERGS Aleksandrs (1882–1926)

Dzimis 1882. g. 13. okt. Zaļenieku pag. Tēvs Kristaps, māte Dora, dz. Veinberga. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Kijevas Universitātes Juridisko fakultāti. No 1910. g. okt. zvērināta advokāta palīgs, 1916. g. okt.–1918. g. dec. zvērināts advokāts Rīgā.

No 1918. g. 16. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis. 1919. g. 2. sept. uzdots uzņemties administratīvās nodaļas vadību. No 1919. g. 29. dec. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs; strādājis 2. civilnodaļā, tās pārzinis. Ilgstoši slimojis (plaušu un nieru iekaisums). Bijis Latvijas Tautas padomes loceklis, 1920. g. apr.

Aleksandrs Neibergs (1882–1926)

ievēlēts par Satversmes sapulces locekli no LSDSP saraksta. 1921. g. 29. nov. atbrīvots no amata pēc paša lūguma (veselības stāvokļa dēļ). Miris 1926. g. 24. martā.

Precējies ar Cecīliju Rozenbergu (dz. 1888. g. 6. jūn. Zaļenieku pag.), meitas Irīna (dz. 1911. g. 24. apr.), Ilona Aleksandra (dz. 1912. g. 18. maijā).

A. LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 281. l.; Latvijas DzNA.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja F. Gailīša 1919. g. 21. nov. (Jelgavas atbrīvošanas dienā no Bermonta spēkiem) A. Neibergam izsniegtās apliecības: “Šīs apliecības uzrādītājs, Aleksandrs Neibergs – Rīgas Apgabala Tiesas loceklis tiek komandēts uz Jelgavas Apgabala Tiesu neatliekamās steidzīgās darīšanās. Šī apliecība derīga līdz 26. novembrim 1919. g.” (LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 281. l., 6. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedra P. Leitāna atmiņām: “A. Neibergs, neskatoties uz savu vājo veselību, nopietni gatavojās savu priekšā stāvošu kā tiesnešu un nodaļas vadītāja pienākumu veikšanai; viņš ņēma dzīvu dalību apspriežamos juridiskos jautājumos, kā arī piemērojamo likumu interpretācijā un sakarā ar to piegriezta lielu vērību juridiskai literatūrai. 1920. gada pavasarī Neibergs tika ievēlēts par Satversmes sapulces locekli. Ar to viņa darba lauks stipri paplašinājās un nesamērīgais darbs ātri vien salauza viņa jau tā vājo veselību. Neibergs mums zuda savos labākos spēka gados, pārdzīvojis tikai nedaudz mūža četrdesmitos gadus.” (Leitāns P. Atmiņas par Latvijas tiesu darbības sākumu. Jurists. 1937. Nr. 1/2, 16. lp.)

Jānis Norvelis (1901–1996)

NORVELIS Jānis Arveds (1901–1996)

Dzimis 1901. g. 2. jūn. Rūjienā krāsotāja, neliela rūpniecības uzņēmuma īpašnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Emma Matilde, dz. Zariņa. Latvietis, luterticīgs.

No 1911. g. mācījies Rūjienas tirdzniecības skolā (beidzis 1917. g.), 1918. g. mācījies Latviešu izglītības biedrības Valmieras nodaļas Valmieras virsreālskolā. No 1919. g. 1. maija dienējis Padomju Latvijas armijas Valmieras brīvprātīgo bataljonā, vēlāk bataljons iekļauts Sarkanās armijas Latviešu strēlnieku padomju divīzijas 8. pulkā, saimniecības komandas rakstvedis. 1921. g. pulks pārdēvēts par 52. divīzijas 467. strēlnieku pulku.

1921. g. atgriezies Latvijā un uzsācis mācības Valsts Rūjienas vidusskolā, pēc kuras beigšanas 1923. g. studējis inženierzinātnes LU (no 1925. g. tieslietas; 1931. g. nov. beidzis Tiesību nodaļu). No 1927. g. jūn. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 2. civilnodaļā, Rīgas iecirkņu izmeklēšanas tiesnešu, miertiesnešu pakļautībā. 1929. g. 28. febr. pārcelts tādā pašā amatā uz Latgales apgabaltiesu, papildu miertiesneša v. i. 2. civilnodaļā. 1929. g. 27. jūn. iecelts par vecāko tiesamatu kandidātu, 1929. g. 14. nov. par miertiesnesi Latgales apgabaltiesā. Strādājis iecirkņos Rēzeknē, no 1930. g. maija Grīvā. 1933. g. 19. dec. Saeima noraidījusi apstiprināšanu tiesneša amatā, 1934. g. 10. janv. atbrīvots no amata pēc paša lūguma, 23. janv. Ministru kabinets atkal iecēlis par miertiesnesi Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa), 1934. g. 6. martā apstiprināts amatā Saeimā. No 1938. g. 4. febr. miertiesnesis Rīgas apgabaltiesā, strādājis Rīgas pilsētas 1. iecirknī. 1939. g. 9. nov. iecelts par Rīgas apgabaltiesas locekli; strādājis 1. kriminālnodaļā. Darbojies Daugavpils

Latviešu biedrībā, Latvijas Sporta biedrībā, LZS (līdz 1934. g.). No 1934. g. apr. bijis 12. Ilūkstes aizsargu pulka tieslietu darbvedis, no dec. tieslietu pārzinis, pulka goda tiesas priekšsēdētājs (1938. g. izslēgts no pulka dzīvesvietas maiņas dēļ).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. dec. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis. Pirms otrreizējās padomju okupācijas devies bēgļu gaitās uz Vāciju, pēc tam izceļojis uz ASV. Miris 1996. g. 27. maijā Vokīšā (Milvoki priekšpilsēta), Viskonsinas pavalstī, ASV.

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 767., 768. l.; 7427. f., 1. apr., 6834. l.; Aizsargu kartotēka; LUAI.

No J. Norveļa 1938. g. 17. janv. rakstītās autobiogrāfijas: “Mani vecāki nodarbojas ar rūpniecību. Viņiem pieder Rājiņas pilsētā krāsotavas, veltuves un presētavas rūpniecības uzņēmums [...] Sastāvu aizsargos jau pirms 1934. gada 15. maija nepārtraukti līdz šim [...] Pārbraucu Latvijā, cik atceros, 1922. g.? agrāk neatļāva izceļot Latvijā krievu valsts vara. [...] Krievijā esmu sastāvējis 8. latviešu strēlnieku pulkā kā rakstvedis saimniecības komandā, apmēram 2 gadus. Tas bija, cik atceros, 18 jeb 19 gadus atpakaļ un tādēļ arī neatceros tieši, no kura līdz kuram laikam.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 768. l., 51. lp.)

No J. Norveļa 1940. g. 17. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “Mans tēvs, Jānis Dāvja d[ēls] Norvelis ir strādnieks, krāsotājs. 1905. g. tēvs ņēma dalību revolucionārā kustībā un tika ievēlēts no Rājiņas revolucionāriem par Rājiņas pilsētas revolucionārās padomes locekli. Tanī gadā Rājiņas pilsētā iebruka ģenerāļa Orlova soda ekspedīcijas karaspēks un ar ieroču varu apspieda revolucionāro kustību. Manu tēvu kā revolucionārās padomes locekli apcietināja, aizveda uz Pleskavu un ievietoja cietumā. Ģimene palika bez apgādnieka. Pēc ilgākas mocīšanas cietumā tēvs atgriezās dzimtenē. Tēva stāsti par revolucionāro kustību un cara ģenerāļa nežēlīgo apiešanos ar revolucionāriem atstāja manī dziļi drūmu iespaidu un iededzināja neizdzēšamu naidu pret pastāvošo carisko režīmu, tādēļ, kad atkal uzliesmoja revolūcija, domāju, ka ir pienācis laiks arī man pašam stāties cīnītāju rindās. 1919. gada 1. maijā, kad man bija 17 gadu, iestājos kā brīvprātīgais Sarkanās gvardes Valmieras brīvprātīgo bataljonā. Ar 1. jūliju šīs bataljona tika ieskaitīts Sarkanās armijas 8. latviešu strēlnieku pulkā. Kā 8. latviešu strēlnieku pulka sarkanarmietis es piedalījies cīņās arī pret baltpoļiem un vēlāk pret ģenerāļu Deņikina un Vrangeļa baltgvardiem. ņēmu dalību cīņās pie Perekopa. Tiku ievainots (kas redzams arī no dienesta gaitas apraksta – šīnāja kartočka [krievu val. – personīgā kartīte, sast.] N. 179). Šie ģenerāļi tika sakauti un pilsoniskais karš izbeidzās. 8. latviešu strēlnieku pulks tika pārdēvēts par 467. strēlnieku pulku (156. brigādē, 52. divīzijā) un vēlāk, ievērojot kara izbeigšanos, 1921. g. tiku demobilizēts. Pēc demobilizācijas atgriezos pie vecākiem, jo biju viņu vienīgais dēls un viņiem bija vajadzīgs darbā palīgs.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 767. l., 44. lp.)

OBRAMS Roberts (1907–1996)

Dzimis 1907. g. 21. sept. Galgauskas pag. Plīķos. Tēvs Jānis, māte Emīlija. Latvietis, luterticīgs.

1. pasaules kara laikā 1916.–17. g. mācījies Galgauskas pagastskolā, 1918. g. – reālģimnāzijā Cēsīs, pēc tam valsts vidusskolā Cesvainē.

1925. g. beidzis Cesvaines valsts vidusskolu un sācis tieslietu studijas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1932. g. sept.). Bijis vecākais

Roberts Obrams (1907–1996)

tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa), no 1934. g. 27. febr. papildu miertiesnesis; no 1934. g. 25. okt. miertiesnesis Ludzas 1. iecirknī, apstiprināts amatā 1936. g. 26. febr. No 1937. g. 30. sept. Daugavpils apgabaltiesas loceklis. Darbojies Latvijas Aeroklubā, bijis Ludzas nodaļas valdes priekšnieks.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 4. janv. Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijs apstiprinājis par Daugavpils apgabaltiesas pagaidu locekli. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 50. gadu sākumā bijis Latviešu jauneklū un jauno sieviešu kristīgās savienības vicepriekšsēdētājs. Vēlāk izceļojis uz ASV. Miris 1996. g. 9. apr. Rokvilā, Mērilendas pavalstī, ASV.

Precējies 1940. g. 4. jūn. ar Irmu Kauliņu, dz. Vecozolu; 1944. g. 7. jūn. laulība šķirta. Precējies otrreiz, meita.

A. LNA LVVA, 7427. f., 1. apr., 9710. l.; LUAI; Laiks. 1996. g. 17. apr.

OSTEN-SAKENS Ēvalds Karls Voldemārs (*Baron von der Osten Sacken*; 1883–1949)

Dzimis 1883. g. 12. okt. Ilūkstes apr. Prodes pag. Gulbenes muižā tās īpašnieka ģimenē, barons. Tēvs Eduards, māte Emma, dz. fon Valters-Vitenheima. Vācietis, luterticīgs. Brālēns Ernsts Valters-Vitenheims – zvērināts advokāts.

1905. g. beidzis Pēterburgas augstāko juridisko skolu. Strādājis valsts dienestā, bijis Krievijas Iekšlietu ministrijas sevišķu uzdevumu ierēdnis, iekšlietu ministra biedra sekretāra v. i., kolēģijas padomnieks (līdz 1917. g. okt.).

No 1919. g. 8. janv. Liepājas apgabaltiesas loceklis, izceļojis uz Vāciju, bet 1919. g. 3. maijā atgriezies Liepājā, 1919. g. 5. sept. Latvijas Tautas padomē apstiprināts Liepājas apgabaltiesas locekļa amatā. 1923. g. 27. martā iecelts par Tiesu palātas locekli, Krimināldepartamenta tiesnesis (līdz 1925. g. 31. dec.). 1925. g. sept. izturējis notāra zināšanu pārbaudījumu Rīgas apgabaltiesā. No 1925. g. 26. nov. Rīgas apgabaltiesas notārs Madonā, no 1932. g. 10. marta Pļaviņās. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 20. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma, izceļojis uz Vāciju. Miris 1949. g. 16. dec. Gifhornā, Lejassaksijas federālajā zemē, VFR.

Precējies ar Ļubovu Aļehinu (1883. g. 25. apr. Kazaņā–1944. g. 12. aug. Berlīnē), dēls Eduards (dz. 1906. g. 12. dec.); šķīries. Otrreiz precējies 1933. g. ar sava notariāta darbvedi Viktoriju Rižovu (dz. 1909. g. 19. janv. Ļaudonas pag., no 1938. g. notāra palīdzē).

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 155. l.; 1536. f., 2. apr., 780., 1198. l.; 1595. f., 10. apr., 251. l.; 1533. f., 1. apr., 21. l., 36. lp.; LDG; Baltische Briefe. 1950. Nr. 1; LN.

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja K. Sumberga 1919. g. 5. apr. raksta Iekšlietu ministrijai: “Vācijā atrodas kā bēglis Liepājas Apgabala Tiesas loceklis Barons Ēvalds Ostens-Sakens ar laulātu draudzeni. Laipni lūdzu Ministriju izdot Baronam Ostenam-Sakenam ar laulātu draudzeni atļauju iebrukt Latvijā, jeb, ja viņi jau būtu ceļā, nelikt šķēršļus viņu iebrukšanai.” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 251. l., 5. lp.)

OSTEN-SAKENS Oto (von Osten-Sacken; 1876–1929)

Dzimis 1876. g. 16. janv. Jelgavas pilī Kurzemes gubernatora kancelejas direktora ģimenē. Tēvs Juliuss. Vācietis, luterticīgs.

1893. g. beidzis Jelgavas ģimnāziju, 1898. g. PU Juridisko fakultāti. 1898.–99. g. obligātajā karadienestā Krievijas armijā (dienējis grenadieru artilērijā), nokārtojis rezerves virsnieka zināšanu pārbaudījumu, paaugstināts par praporščiku. No 1898. g. jaunākais tiesamatu kandidāts (vēlāk vecākais tiesamatu kandidāts) Tbilisi apgabaltiesā, no 1900. g. civilnodaļas sekretārs, no 1903. g. Tbilisi 1. iecirkņa miertiesnesis. No 1906. g. Tērbatas–Veru apr. miertiesnešu sapulces apg. papildu miertiesnesis, no 1907. g. 7. iecirkņa miertiesnesis, no 1908. g. Cēsu–Valkas 8. iecirkņa miertiesnesis, no 1908. g. Jelgavas–Bauskas 2. iecirkņa miertiesnesis. No 1911. g. Novgorodas apgabaltiesas loceklis. 1. pasaules kara laikā 1915.–18. g. Pleskavas apgabaltiesas loceklis, 1918. g. 1. sept.–25. nov. Tērbatas apr. un pilsētas miertiesnesis.

No 1918. g. 10. dec. Jelgavas apgabaltiesas loceklis, no 1919. g. 5. sept. Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētājs. Bijis izdevuma “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” līdzstrādnieks. Miris ar kaulu tuberkulozi 1929. g. 16. dec. Apbedīts dzimtas kapos Bērzmuižā (tag. Bērze Bērzes pag.).

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies. Sieva Ņina (dz. 1876. g. 30. apr.), dēls Pāvils (dz. 1903. g. 21. jūn.), meita Helēne (dz. 1903. g. 21. jūn.) un dēls Pēteris (dz. 1909. g. 29. maijā).

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 119. l.; LDG; Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1929. Nr. 11/12; Latvis. 1929. g. 18. dec.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1927. g. 5. nov. raksta tieslietu ministram J. Pabērzam: “Jau ilgāku laiku ir vakanta Tiesu palātā Civildepartamenta priekšsēdētāja vieta, jo grūti bija izšķirties par noderīgu kandidātu. No apgabaltiesu priekšsēdētājiem varēja krist svarā kā civilisti tikai Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētājs Osten-Sakens, no kura grūti būtu prasīt, lai viņš pārceļas uz Rīgu, jo viņš nodibinājis savu dzīvi Jelgavā, bet galvenā kārtā jāatzīmē tas, ka viņš noorganizējis savu apgabaltiesu un tik labi vada to, ka viņa aiziešana no tās būtu liels zaudējums.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1187. l., 9. lp.)

OZOLIŅŠ Kārlis (1866–1933)

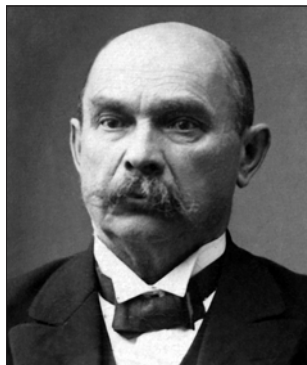
Dzimis 1866. g. 22. sept. Veselavas pag. Lejaspintuļos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Anna. Latvietis, luterticīgs.

1890. g. beidzis MU Juridisko fakultāti ar I šķ. diplomu. No 1892. g. zvērināta advokāta palīgs Rīgā, 1898. g. febr.–1918. g. dec. zvērināts advokāts turpat. Pazīstams kā speciālists zemnieku aizstāvības lietās pret muižniekiem zemes robežu un tiesību jautājumos uz zemi. Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā (runasvīrs), tās Zinību komisijā un Mūzikas komisijā (priekšsēdētājs). 1907. g. maijā ievēlēts kooperatīvu centrālās savienības “Konzums” valdē (darbojies līdz 1931. g. maijam), bijis arī savienības valdes priekšsēdētājs.

1918. g. 19. dec. iecelts par Latvijas Senāta senatoru Civilā kasācijas departamentā. No 1919. g. 2. okt. Civilā kasācijas

Oto Osten-Sakens (1876–1929)

Kārlis Ozoliņš (1866–1933)

departamenta priekšsēdētājs. Apvienotās sapulces priekšsēdētājs. Miris 1933. g. 23. nov. Rīgā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO II šķ.

Precējies. Sieva Ludmila Anna (dz. 1879. g. 10. okt.), dēls Jēkabs (1910. g. 3. apr.–1961. g. Latvijā), meitas Anna (dz. 1911. g. 15. aug.), Maija (dz. 1913. g. 22. nov.), Marija (dz. 1915. g. 11. sept.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 796. l.; Senātors Kārlis Ozoliņš. Kopdarbība. 1933. g. 10. dec.; EVP; SLS; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 84. lpp.

OZOLIŅŠ Kārlis (1896–1965)

Dzimis 1896. g. 10. jūl. Jaunpiebalgas pag. Ročos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Hermanis, māte Līze, dz. Putniņa. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Jaunpiebalgas pagastskolā, Jaunpiebalgas draudzes skolā. 1. pasaules kara laikā no 1915. g. mācījies L. Ausēja reālskolā Cēsīs. 1917. g. devies uz Iekšskrieviju, kur iestājies Jeiskas reālskolā (1918. g. beidzis un atgriezies Latvijā). Vācu okupācijas laikā 1918. g. rudenī iestājies Baltijas Tehniskajā augstskolā Rīgā, studējis arhitektūru.

Dienējis Latvijas armijas Saimniecības pārvaldes Daugavpils noliktavā, seržants, 1921. g. atvaļināts no armijas. Jau 1920. g. uzsācis tautsaimniecības studijas LU, no 1921. g. studējis tieslietas. Strādājis Valsts kases dienestā, bijis I šķ. kasieris. No 1924. g. 9. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 3. civilnodaļā, 3. kriminālnodaļā. 1925. g. janv. beidzis LU Tiesību nodaļu. 1925. g. sept. pārcelts tādā pašā amatā Latgales apgabaltiesā, piekomandēts prokuratūrai. No 1925. g. 19. dec. prokurora biedrs. 1927. g. 3. maijā pārcelts par prokurora biedru Liepājas apgabaltiesā. No 1928. g. 12. jūn. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis; strādājis 2. kriminālnodaļā, no 1931. g. janv. 3. civilnodaļā. No 1934. g. 9. aug. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā, no 1936. g. jūl. 2. kriminālnodaļā, no 1938. g. maija 1. civilnodaļā. No 1936. g. jūl. arī Rīgas Termināla un nepilngadīgo cietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētāja biedra M. Bērziņa vietnieks. 1939. g. 16. nov. iecelts par Rīgas apgabaltiesas vicepriekšsēdētāju, 2. civilnodaļas vadītāju. Darbojies Aizsargu organizācijā (līdz 1934. g. aug.), Latvijas Juristu biedrībā, Latgales Patronāta biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 9. sept. ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli uzdots Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja pienākumu izpildīšana. Savukārt 4. dec. tieslietu tautas komisārs uzdevis Jelgavas apgabaltiesas likvidācijas laikā pildīt tās priekšsēdētāja funkcijas ar kredīta rīkotāja tiesībām pār Jelgavas apgabaltiesas budžeta un depozīta summām. Bet jau 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu

Kārlis Ozoliņš (1896–1965)

tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 24. janv. pavēle grozīta, K. Ozoliņu atbrīvojot no amata ar 22. janv. Pēc tam strādājis Valmieras apgabaltiesā. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. dec. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas vicepriekšsēdētājs, 2. civilnodaļas vadītājs. 1944. g. sept. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Bijis latviešu Augstākās sabiedriskās tiesas loceklis Minsterē (Ziemeļreīnā-Vestfālēnē), no 1951. g. Latviešu centrālās komitejas juridiskās nozares vadītājs. Miris 1965. g. 8. jūl. Minsterē, VFR.

Precējies 1932. g. 4. jūn. ar Helgu Felicitu Mežuli (dz. Plāņu pag.), dēls Ģirts Kārlis (dz. 1937. g. 3. maijā).

Studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 797. l.; 7427. f., 1. apr., 2057. l.; Latvija, 1955. g. 17. jūl.; LUAI.

No Rīgas apgabaltiesas tiesnešu V. Salmiņa un K. Ozoliņa 1939. g. 22. nov. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Kociņam: “Pagodināmiem ziņot, ka šodien, 1939. g. 21. novembrī, es, 2. civilnodaļas līdzšinējais priekšsēdētājs V. Salmiņš, nodevu un es, vicepriekšsēdētājs K. Ozoliņš, pārņemu 2. civilnodaļas vadību.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 797. l., 36. lp.)

No bij. kolēģa Konstantīna Ozoliņa rakstītā Kārļa Ozoliņa nekrologa: “Viņš bija vienkāršs un patiess pret katru, ar kuru viņam nācās satikties vai sadarboties [...] Visslabāk viņu raksturo pieķeršanās dabai, lai gan visa viņa dzīve, atskaitot bērnību, noritēja pilsētās. “Es jau visu mūžu esmu bijis vairāk laucinieks, nekā pilsētnieks,” raksta viņš kādā trimdas laika vēstulē. Katru atvaļinājumu Latvijā viņš pavadīja savās tēva mājās, Jaunpiebalgas Ročos. Tur viņam bija pašam savs rožu dārzs. Un rozes bija viņa vienīgais prieks arī, kad viņš Vācijas bēgļu nometnēs pavadīja savu trimdas laiku, smagi izjūzdams vientulību un bieži arī veselības traucējumus. Arī pie bēgļu nometnēm viņš mēģināja atrast kaut nelielu dobi, kur audzēt rozes [...] Viņu nomāca slimība, kuras dēļ viņam nācās palikt Vācijā, kad viņa ģimenes locekļi devās pāri okeānam. Viņš vairākkārt uzturējās sanatorijā, bet pilnīgi vesels nekad netika. Tikai pēdējos divi gados viņam pašam bija savs dzīvoklis. Līdz tam viņš visu laiku bija spiests dzīvot nometnē, nelielā istabiņā, bez kādām ērtībām.” (Latviešu Juristu Raksti. 1970. Nr. 10/11, 85., 86. lpp.)

OZOLIŅŠ Konstantīns Pēteris (1902–1987)

Dzimis 1902. g. 28. jūn. Rugāju pag. Jaundaudzenes pusmuižā lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Gustavs Ozoliņš (bijis 3. Saeimas deputāts), māte Anna, dz. Šmite. Latvietis, luterticīgs.

1911. g. kopā ar brāļiem mācību nolūkā pārcēlies uz Rīgu. 1913.–14. g. mācījies Serkova ģimnāzijā, slimības dēļ izstājies, atgriezies tēva mājās. 1. pasaules kara laikā no 1915. g. rudens dzīvojis Maskavā, mācījies Šamoņinas privātģimnāzijā, pēc tam uz Maskavu evakuētajā Varšavas 6. ģimnāzijā. 1918. g. pavasarī atgriezies Rugāju pag., vācu karaspēka okupētajā Latvijas teritorijā. No 1918. g. rudens mācījies Latviešu izglītības biedrības vidusskolā Rīgā (vēlākajā Rīgas pilsētas 2. vidusskolā).

Kauju laikā ar Bermonta karaspēku 1919. g. 29. okt.–21. nov. brīvprātīgi pieteicies Rīgas pilsētas komandantūrā un piedalījies “pilsoņu apsardzības dienestā”. 1921. g. beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu un uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932. g.). Vienlaikus no 1922. g. strādājis zvērināta advokāta R. Lamstera

Konstantīns Ozoliņš (1902–1987)

birojā Rīgā. No 1926. g. 20. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1928. g. 17. apr. vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis 4. civilnodaļā, 2. kriminālnodaļā, dažādu Rīgas iecirkņu mirtiesnešu pakļautībā. No 1928. g. nov. papildu mirtiesnesis Latgales apgabaltiesā, no 1929. g. marta mirtiesnesis Grīvas iecirknī. 1930. g. 9. maijā iecelts par Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) locekli; strādājis 2. un 1. civilnodaļā, Administrācijas un reģistrācijas nodaļā, Tirdzniecības reģistra nodaļā. No 1929. g. darbojies Aizsargu organizācijā, 1932. g. bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Sakaru bataljona adjutants, bijis arī Daugavpils Latviešu biedrības padomes loceklis un Apgāda komisijas priekšsēdētājs, Latvijas Sporta biedrības Daugavpils nodaļas, Latgales Patronāta biedrības, Daugavpils Latviešu krājaizdevu sabiedrības, Latvijas Tiesnešu biedrības, LZS Daugavpils nodaļas, biedrības "Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds", Latvijas Juristu biedrības biedrs (1929.–34. g.). Bijis arī pedagogs Daugavpils valsts un Baltkrievu ģimnāzijā. 1937. g. 16. sept.–1940. g. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. civilnodaļā, no 1939. g. nov. 1. civilnodaļā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. No 1941. g. apr. palīgstrādnieks (no maija līdz jūl. kartotekārs) Rīgas ķīmiski farmaceitiskajā rūpnīcā "Farmazāns". Vācu okupācijas laikā no 1941. g. jūl. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Daugavpils apgabaltiesas priekšsēdētājs. 1943. g. beigās pēc konflikta ar vācu okupācijas varu no Daugavpils pārcēlies uz Rīgu un 1943. g. 29. dec. uzņemts zvērīnātu advokātu skaitā. Bijis Latvijas Savstarpējās apdrošināšanas centrāles un "Grundstücksgesellschaft Lettland g. m. b. H." juriskonsults (līdz 1944. g. sept.), darbojies arī Karavīru palīdzībā, tās juriskonsults, Saimniecības daļas vadītājs. Pēc tam kad Karavīru palīdzības vadība pārcēlusies uz Vāciju, iecelts par tās pilnvarnieku Kurzemē. 1945. g. apr. Nacionālā komiteja iecēlusi par atjaunojamās Tiesu palātas locekli. 1945. g. 8. maijā ar vienu no pēdējām bēgļu laivām devies trimdā uz Zviedriju. Strādājis lauksaimniecībā, vēlāk metālrūpniecības uzņēmumā. 1949.–51. g. bijis Vesterosas latviešu papildu skolas pārzinis, 1967.–70. g. strādājis Vesterosas bibliotēkā, izveidojis tur trimdas grāmatu un dokumentu krātuvi. Darbojies Latviešu juristu apvienībā, Latviešu juristu apvienības Eiropas kopas vicepriekšsēdētājs. Bijis A. Švābes rediģētās un 20. gs. 50. gados Stokholmā izdotās "Latvju enciklopēdijas" līdzstrādnieks. 1959.–73. g. latviešu juristu žurnāla trimdā "Latviešu Juristu Raksti" redaktors. Miris 1987. g. 16. febr. Vesterosā, Zviedrijā.

Apbalvojumi: Latvijas Aejpm.

Precējies 1931. g. 27. jūn. ar tieslietu studenti Liliju Emīliju Grīntāli (dz. 1908. g. 31. maijā Rīgā–2002. g. 20. sept. Stokholmā,

Zviedrijā), meita Ingrida, prec. Ozoliņa-Anneroth (dz. 1932. g. 2. apr., zobārste).

Studentu korporācijas “Selonija” filistrs.

D. Latviešu grāmatas. Vāsterās, 1969 (sast.); Latviešu trimdas izdevumu bibliogrāfija. 1971–1980. 1.–3. sēj. Vāsterās, 1972–1984 (sast.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 798., 799. l.; 7354. f., 1. apr., 573. l.; 1640. f., 1. apr., 196. l., 71. lp.; 3741. f., 1. apr., 53. l., b. p.; 7427. f., 1. apr., 4098. l.; Jaunā darba vietā. Latgales Vēstnesis. 1937. g. 20. sept.; EVP; LE (I) 2. sēj.; Pa mūža gadu kāpnēm. Laiks. 1972. g. 24. jūn.; LE (II) 3. sēj.; LUAJ; Selonijas albums. 1880–2000. [ASV], 2002; LUAJ; LA 1919–1945.

No jurista J. Ķēmaņa 1926. g. 9. sept. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “*Pazīstu K. Ozoliņu apm. beidzamos 2 ½ gadus viņa darbā pie zvērināta advokāta R. Lamstera, ar kuru man biežāk iznāk darīšanas kopējās tiesu lietās. Pa šo laiku esmu mācījies pazīt K. Ozoliņu kā centīgu, nevainojami korektu, saprātīgu un izpildīgu darbinieku tiesu un administratīvās lietās, kurās Ozoliņš jau ir ieguvis solidas praktiskas zināšanas. Man liekas, ka pēc savām morāliskām īpašībām un zināšanām viņš drīz Apgabaltiesas darbā varētu izstrādāties par teicamu un derīgu darbinieku.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 798. l., 45. lp.)

No K. Ozoliņa 1930. g. 27. marta raksta Latgales apgabaltiesas priekšsēdētājam J. Skudrem: “*Man ir nācis zināms, ka Latgales apgabaltiesas kopsapulce griezusies pie Tieslietu ministra [J. Pabērza] kunga ar iesniegumu jautājumā par manis piekomandēšanu pie šīs tiesas, tiesas locekļa pienākumu izpildīšanai. Atzīstu, ka ar šādu iesniegumu apgabaltiesas kopsapulce parādījusi man uzticību, bet tā kā manis piekomandēšana apgabaltiesai ir saistīta ar mīrtiesnešu pagaidu maiņu man uzticētā Grīvas iecirknī, kas var nelabvēlīgi atsaukties uz lietu gaitu šinī iecirknī, tad atrodu par nepieciešamu, vietējo iedzīvotāju labā, paturēt Grīvas iecirkņa pārzināšanu arī uz priekšu, kamdeļ pagodinās ziņot, ka manis piekomandēšanai pie Latgales apgabaltiesas, tiesas locekļa pienākumu izpildīšanai, nepiekrītu.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 799. l., 20. lp.)

OZOLIŅŠ Osvalds Augusts (1888–1942)

Dzimis 1888. g. 13. aug. Rīgā strādnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Katrīne, dz. Zeibote. Latvietis, luterticīgs.

Pēc Rīgas Aleksandra ģimnāzijas beigšanas 1907. g. uzsācis studijas PU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913. g. ar II šķ. diplomu). No 1913. g. zvērināta advokāta A. Zumberga palīgs Rīgā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. Rīgas apgabaltiesas iestādes evakuētas uz Iekškrīeviju, devies bēgļu gaitās. No 1915. g. okt. statistiķis Krievijas Zemstu savienības Statistikas daļā Petrogradā. 1916. g. sept.–dec. ārstējies no plaušu tuberkulozes Jaltā, Krimā. 1917. g. janv.–jūn. statistiķis kontrolieris Zemstu savienības Kijevas nodaļā, 1917. g. jūn.–sept. ārstējies Jaltā. 1917. g. okt.–1918. g. martā statistiķis Jaltas pilsētas Pārtikas valdē. No 1918. g. apr. dzīvojis Kijevā bez nodarbošanās, 1918. g. jūn.–sept. atkal ārstējies Jaltā. No 1918. g. okt. statistiķis Krimas apg. Pārtikas valdē Jaltā. Bijis mobilizēts pretlielinieciskajā Dienvidkrievijas Brīvprātīgo (ģenerāļa A. Denikina) armijā, 1919. g. dec. atvaļināts, līdz 1920. g. apr. statistiķis Jaltā. 1920. g. maijā izbraucis uz Latviju.

1920. g. jūn. atgriezies Latvijā. No 1920. g. 26. jūl. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. civilnodaļā, no 1922. g. jūl. 1. civilnodaļā. No 1923. g. strādājis par juriskonsultu Valsts kontrolē. No 1925. g. 11. maija Tiesu palātas loceklis, 1930. g. 26. jūn. iecelts par Latvijas Senāta senatoru Civilā kasācijas departamentā.

Osvalds Ozoliņš (1888–1942)

1934. g. ievēlēts par Civilā kasācijas departamenta priekšsēdētāju. 1935. g. aug. iecelts par locekli starptautiskā komisijā, kas bija paredzēta Latvijas un ASV 1930. g. 14. janv. izlīgšanas līguma 1. pantā. 1935. g. aug.–sept. piedalījies 6. starptautiskajā krimināltiesību unifikācijas konferencē Kopenhāgenā. No 1933. g. dec. bijis Augstākās disciplinārās tiesas loceklis, Civillikuma izstrādāšanas komisijas loceklis. Darbojies Baltijas valstu juristu birojā, piedalījies vairākos starptautiskos juristu kongresos. 1937. g. 14. sept. ar Lietuvas prezidenta aktu iecelts par Lietuvas–Dānijas permanentās samierināšanās komisijas locekli abu valdību strīdu izšķiršanai firmas *Højgaard & Schultz* lietā Hāgā. 1939. g. Ministru kabinets iecēlis par Latvijas delegācijas locekli Tautu savienības 20. pilnsapulcē, ko bija paredzēts atklāt 10. sept. un kurā bija paredzēta O. Ozoliņa ievēlēšana par starptautisko tiesnesi (sakarā ar 2. pasaules kara sākšanos šī pilnsapulcē nenotika). Pasniedzis tiesību zinātņu priekšmetus valsts Rīgas Komercskolā (no 1927. g.), Latvijas Tautas universitātē, Rīgas pilsētās 1. ģimnāzijā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas un PSRS tautu kultūrālās tuvināšanās biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā, Atbildīgo valsts darbinieku biedrībā, Latviešu–dāņu tuvināšanās biedrībā, Vēža apkarošanas biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, Latvijas Aeroklubā, bijis Filistru biedrību savienības tiesas otrās instances vicepriekšsēdētājs. Rakstījis par juridiskiem jautājumiem izdevumā “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” u. c.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. Strādājis par Finanšu tautas komisariāta juriskonsultu. 1941. g. 15. jūn. apcietināts, izvests uz Vjatkas soda nometnēm, kur 1942. g. 21. apr. miris. Jau pēc nāves 1942. g. 18. nov. PSRS IeTK Sevišķā apspriede piespriedusi augstāko soda mēru – nošaušanu.

Apbalvojumi: Latvijas TZO II šķ.

Precējies ar Lauru Lauberti (1889.–1941. g.; mirusi izsūtījumā), meitas Ilga Rute (dz. 1918. g.; 1958. g. atgriezusies Latvijā) un Maija (1926.–43. g.; mirusi izsūtījumā). Ģimene 1941. g. 14. jūn. izsūtīta uz Tomskas apg.

Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

D. Jautājumi piemēri Latvijas civiltiesību kursa atkārtošanai: rokas grāmata Latvijas tautas Universitātes klausītājiem. Rīga, 1923; Tiesību zinātne: Latvijas grāmatvežu savienības kursos lasīto lekciju sakopojums. Rīga, 1925; Rokas grāmata Latvijas Hipotēku bankas hipotekāriskie aizdevumi: namsaimniekiem, rūpniekiem, amatniekiem, apbūviešiem, kuģiniekiem un Valsts zemes fonda gruntsgabalu ieguvējiem pilsētās, miestos un bieži apdzīvotās vietās. Rīga, 1931 (red.); Senāta Civildepartamenta prakse 1939. gadā. Rīga, 1939.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 157. l.; 1536. f., 2. apr., 801. l.; 27. apr., 241. l.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., 6025. l.; LVD; Ansbergs J. (red.). Fraternitas Metropolitana, 102. lp.; SLŠ.

No Tieslietu ministrijas 1939. g. 14. jūl. raksta Finanšu ministrijas Ārējās tirdzniecības departamentam: “*Senāta Civilā kasācijas departamenta priekšsēdētājs Osvalds Ozoliņš izbrauc uz Franciju un Beļģiju papildināties zināšanās sakarā ar viņa kandidatūras uzstādīšanu starptautiskā tiesneša amatam. Tiesu departaments Jūs laipni lūdz izsniegt O. Ozoliņam atļauju iegādāties un izvest 20 angļu*

mārciņas augšminētā ceļojuma izdevumu segšanai.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 801. l., 40. lp.)

No Latvijas Senāta Apvienotās sapulces 1939. g. 31. aug. sēdes žurnāla: “*Ārkārtēja atvaļinājuma piešķiršana [...] Osvaldam Ozoliņa kungam, sakarā ar viņa iecelšanu par Latvijas delegācijas locekli tautu savienības 20. pilnsapulcē – piešķirt ārkārtēju atvaļinājumu no 6. līdz 25. septembrim š. g.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 801. l.)

No O. Ozoliņa 1940. g. 16. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “*Esmu dzimis [...] Rīgā, Maskavas priekšpilsētā. Tajā laikā mani vecāki bija gadījuma darba strādnieki. Vēlāk, atceros, mans tēvs cepa maizi, ko mana māte pārdeva uz tag. Latgales tirgus, Maskavas priekšpilsētā. Vēl vēlāk mani vecāki nodarbojās ar stiktirdzniecību ar gaļu uz tirgus. Ap 1896. g. mans tēvs ieguva pilsētas nomale nelielu neapbūvētu gruntsgabalu, uz kura uzcēla mazu māju un pārtrauca stiktirdzniecību ar gaļu.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 801. l., 58. lp.)

OZOLIŅŠ Žanis Jēkabs (1899–1950)

Dzimis 1899. g. 3. febr. Kauņas gub. Žeimes draudzē (tag. Žeimele Lietuvā, Latvijas pierobežā) mūrnieka un kokamatnieka ģimenē. Tēvs Krišjānis, māte Aneta Marija, dz. Kūlaine. Latvietis, luterticīgs. Brālis Roberts Ozoliņš; Latvijas armijas virsleitnants.

1900. g. ģimene pārcēlusies uz tēva vecāku dzimto Jaunsvirlaukas pag., dzīvojuši Laimes muižā, kur tēvs bijis amatnieks. Mācījies Jaunsvirlaukas pag. Sesavas skolā, Jaunsvirlaukas ministrijas skolā (beidzis 1914. g.). 1914. g. rudenī iestājies Jelgavas lauksaimniecības skolā (beidzis 1916. g.). 1. pasaules kara laikā 1915. g. ģimene devusies bēgļu gaitās, taču pie Rīgas nokļuvusi vācu okupācijas joslā un atgriezusies Jaunsvirlaukas pag.

1920. g. nov.–1921. g. aug. dienējis Latvijas armijā, Latgales inženieru rotā, pēc tam Sapieru bataljonā, rotas mantzinis, kareivis. No 1921. g. mācījies Jelgavas lauksaimniecības vidusskolā (beidzis 1922. g.). 1922.–23. g. studējis LU mehāniku, no 1923. g. tieslietas (1928. g. janv. beidzis LU Tiesību nodaļu). Studiju laikā strādājis par darbvedi un Kopdarbības nodaļas vadītāju Latvijas Mazsaimniecības veicināšanas biedrībā, no 1927. g. janv. par darbvedi Latvijas Tirgotāju savienībā. 1928. g. 4. maijā iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Latgales apgabaltiesā (1931. g. 24. okt. par vecāko tiesamatu kandidātu); strādājis 1. kriminālnodaļā, piekomandēts Daugavpils 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, izmeklēšanas tiesnesim Kārsavā, Maltā, Viļākā, 2. kriminālnodaļai, 2. civilnodaļai, no 1929. g. apr. Daugavpils pilsētas 1. iecirkņa mirtiesnesim, Rēzeknes pilsētas 2. un 1. iecirkņa mirtiesnesim, Varakļānu izmeklēšanas tiesneša iecirknim. 1931. g. 24. martā iecelts par izmeklēšanas tiesnesi, 1933. g. 16. nov. (no 1. nov.) par mirtiesnesi Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa). Bijis mirtiesnesis Preiļos, no 1935. g. maijā Rēzeknē. Bijis Rēzeknes cietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētājs. 1928. g. kandidējis Saeimas vēlēšanās no Latvijas Jaunzemnieku savienības saraksta (nav ievēlēts). 1937. g. beidzis valsts un pašvaldības ierēdņu pasīvās pretgaiss aizsardzības kursus. Pasniedzis likumu tiesību priekšmetu Latgales Tautas universitātē Rēzeknē, policijas ierēdņu, pašvaldības

Žanis Ozoliņš (1899–1950)

darbiniekuursos. No 1940. g. 26. jūn. Daugavpils apgabaltiesas loceklis. Darbojies Rēzeknes latviešu biedrībā "Gaismas pils", Latgales Patronāta biedrībā (Rēzeknes nodaļas valdes priekšsēdētājs). Austrumlatvijas Filistru biedrībā, Latvijas Sīktirgotāju krājaiždevu sabiedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Daugavpils apgabaltiesas loceklis 2. kriminālnodaļā. Pēc tam kad Padomju armija 1944. g. 27. jūl. ieņēma Daugavpili, 28. jūl. devies bēgļu gaitās uz Jēkabpili, pēc tam uz Jelgavu, Tukumu. 1944. g. 3. aug. padomju drošības iestāžu apcietināts brāļa mājās Jaunsvirlaukas pag. Pārupjos. 1944. g. 11. dec. kara tribunāls piespriedis septiņus gadus ieslodzījuma. Sodū izcietis Komi APSR Pečorlaga soda nometnēs. Miris apcietinājumā 1950. g. 16. maijā.

Precējies 1926. g. 29. aug. ar Ēriku Vilhelmīni Pavasaru, meitas Tamāra (dz. 1921. g. 30. sept.; adoptēta), Irēna (dz. 1927. g. 8. sept.), Anita Margrieta (dz. 1929. g. 22. sept.).

No 1923. g. studentu korporācijas "Selonija" biedrs, izstājies, nesaņēmis krāsas; pēc tam studentu korporācijas "Vendia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 82. l.; 7427. f., 1. apr., 5657. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-9258. l.; LUAJ.

No Ž. Ozoliņa 1940. g. 19. nov. rakstītās autobiogrāfijas: *"Mana tēva vecāki kā bezzemnieki bija ieceļojuši Lietuvā no savas piederības vietas – Jaunsvirlaukas pagasta [...] Bez manis maniem vecākiem ir jaunākie bērni – mans brālis Vilis, dzīvo un saimnieko tēva saimniecībā Jaunsvirlaukas pag. Pārupju mājās, kuras mans tēvs iepirka 1921. gadā, brālis Roberts, tagad virsleitnants Kurzemes artilērijas pulkā, un māsa Zelma, strādā Gauru pagastā par sekretāri [...] 1918. gada beigās Zemgale organizējās pagastu izpildu komitejas, bet līdzī vīnām pagastu iedzīvotāju sapulces ievēlēja arī strādnieku, bezzemnieku padomes. Manas rīcības sekas pagasta sapulcēs bija tādas, ka tiku ievēlēts Jaunsvirlaukas pagasta strādnieku un bezzemnieku padomē par priekšsēdētāja biedru. Nodibinoties strādnieku varai, strādnieku bezzemnieku padome stājās pagasta izpildu komitejas vietā. Kā pagasta strādnieku bezzemnieku padomes pārstāvis 1918. gada beigās piedalījies Jelgavā Kurzemes strādnieku-bezzemnieku padomju kongresā, kurā tika proklamēta padomju varas nodibināšanās Kurzemē un ievēlēta Kurzemes izpildu komiteja. Ienākot vācu landesvērstiem, paliku savā pagastā un, izņemot kratīšanas un pratināšanas, lielākas nepatīkšanas nepiedzīvoju, ko izskaidroju ar savu vācu valodas prāšanu. Pēc Bermonta padzīšanas, Ulmaņa valdības laikā, mani pratināja vietējais policijas iecirkņa priekšnieks, kuram bija arī strādnieku-bezzemnieku padomes locekļu saraksts. Pēc tam par mani interesējās kara izmeklēšanas iestādes, tika izjautāti kaimiņi un es pats pieaicināts uz Jelgavu nopratināšanai. Starp citu, man netika aizmirsts arī tas, ka es pagasta iedzīvotājus sapulcē esot turējis runas un saucis: "Lai dzīvo proletariāta diktatūra." (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 82. l., 25.–27. lp.)*

Juris Pabērzs (1891–1961)

PABĒRZS Juris (1891–1961)

Dzimis 1891. g. 29. jūl. Kalupes pag. Pabēržu ciemā lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Staņislavs, māte Agate, dzimusi Mukāne. Brālis Sebastjāns Pabērzs; 3. Saeimas deputāts.

Beidzis pamatskolu Arendolē un Kalupē (1904. g.). Pēc Katrīnas proģimnāzijas beigšanas Pēterburgā 1912.–17. g. studējis tieslietas PU. Darbojies Pēterburgas Latviešu muzikālajā biedrībā,

biedrībā “Gaisma”, Latgaliešu bēgļu palīdzības biedrībā karā cietušiem (sekretārs), bijis laikrakstu “Dryva” un “Jaunas Zinias” līdzstrādnieks. 1917. g. ievēlēts par Daugavpils apr. zemstes miertiesnesi. Piedalījies Latgales kongresā, ievēlēts par Latgales Pagaidu zemes padomes locekli. 1917.–18. g. strādājis par miertiesnesi Daugavpilī. 1. pasaules kara vācu okupācijas laikā 1918. g. apcietināts, ieslodzīts Daugavpils cietumā, pēc tam Häfelbergas koncentrācijas nometnē Vācijā.

Atgriezies Latvijā. Bijis Latvijas Tautas padomes loceklis. No 1920. g. janv. Daugavpils apr. pagaidu valdes loceklis (1920. g. apr.–aug. priekšsēdētājs). 1920.–22. g. Satversmes sapulces loceklis no Latgales Zemnieku partijas, darbojies Amnestijas, Ārlietu, Finanšu un budžeta, Pašvaldības, Saeimas centrālajā vēlēšanu, Satversmes un Sociālās likumdošanas komisijā. 1920.–22. g. bijis laikraksta “Latgalīts” redaktors. 1922. g. dec. iecelts par miertiesnesi Latgales apgabaltiesā, no 1923. g. 17. maija Latgales apgabaltiesas loceklis. 1925. g. bijis žurnāla “Dzimtines Skaņas” redakcijas loceklis, laikraksta “Jaunā Straume” redakcijas kolēģijas loceklis un līdzizdevējs (1926. g., 1929.–30. g.). 1926. g. 16. nov. iecelts par Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru un 2. civilnodaļas vadītāju. 1926. g. 23. dec.–1928. g. 20. janv. bijis ministrs bez portfeļa (Latgales lietās), pēc tam līdz 1929. g. dec. atkal Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. 1928. g. ievēlēts 3. Saeimā, 1931. g. 4. Saeimā. 1929. g. 19. dec.–1931. g. 7. dec. tieslietu ministrs. 1931. g. piedalījies Latgales Zemnieku progresīvās apvienības dibināšanā (Centrālās komitejas valdes priekšsēdētāja biedrs). Bijis Franča Trasuna piemiņas fonda valdes loceklis. 1934. g. 20. martā–18. maijā tautas labklājības ministrs. Pēc tam Daugavpils apgabaltiesas vicepriekšsēdētājs. Bijis pazīstams dzejnieks, izmantojis pseidonīmus Klaidūns, Kūrmis un Zamdaga.

Pēc padomju okupācijas 1940. g. 20. jūn. iecelts par Latvijas PSR tieslietu ministru (no aug. Latvijas PSR tieslietu tautas komissārs) un finanšu ministra v. p. i. A. Kirhenšteina vadītajā valdībā, no 29. okt. Tieslietu tautas komisariāta Tiesu iestāžu pārvaldes priekšnieks, kā arī ieņēmis citus amatus Latvijas PSR tieslietu sistēmā. 1940. g. 30. jūl. Latvijas Tautas saeimas (vēlākās Latvijas PSR Augstākās padomes 1. sasaukuma) pilnvarotās komisijas sastāvā devies uz Maskavu ar lūgumu uzņemt Latviju PSRS sastāvā. 1940. g. 25. aug.–1947. g. martā bijis arī Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija loceklis, Latvijas Tautas saeimas (vēlākās Latvijas PSR Augstākās padomes 1. sasaukuma) deputāts. 2. pasaules kara laikā atradies evakuācijā Saratovas apg., Krievijā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas strādājis par juriskonsultu un advokātu Rīgā. No 1955. g. bijis personālais pensionārs. Miris 1961. g. 22. apr. Rīgā. Apbedīts Raiņa kapos.

Apmalvojumi: Latvijas TZO V šķ.

Precējies ar Veroniku Pudāni (1897. g. 25. janv.–1957. g. janv.), dēli Juris (1918. g. 1. sept. Aglonas pag.–2003. g. 7. dec.; teātra

un literatūras kritiķis), Heinrihs (1920. g. 18. maijā Daugavpilī–1990. g. 16. sept. Rīgā; jurists), Ēvalds (1922. g. 4. okt. Kalupes pag. Stradiņu ciemā–1994. g. 14. janv. Valmierā; jurists), Aristids (dz. 1934. g. 14. apr.–2013. g. 11. jūn.). Otrreiz precējies 1959. g. ar Helēnu Ivbuli (mirusi 20. gs. 80. gados; dz. Borbale).

Studentu biedrības “Montania” filistrs.

D. Pavasara skanias. Piterburga, 1913; Mīrā laime: kļaidūnia stōsts. Piterburga, 1914; Rūzes un ērški: sakūpoti roksti. Rēzekne, 1923; Rokstu krōjums. Viļaka, 1940.

A. LVVA, 1307. f., 1. apr., 436. l.; 1368. f., 3. apr., 840. l.; LDG; LKV 15. sēj.; LVD; EVP; LME 2. sēj.; Salceviča I. Jurists ar dzejnieka dvēseli. Karogs. 1981. Nr. 8; Dzejnieks un jurists. Juram Pabēržam – 100. Rēzekne, 1992; Erts L. Dzejnieks un jurists. Brīvā Daugava. 1993. g. 28. aug.; Vējāns A. Latgales rakstu gaisma. Rīga, 1996; Treijs R. Latvijas valsts un tās vīri. Rīga, 1998, 389.–390., 423.–424. lpp.; LRB; Jēkabsons Ē., Ščerbinskis V. (sast.). Latgaliešu politiķi un politiskās partijas neatkarīgajā Latvijā. Rīga, 2006; LA 1944–2010.

No bij. Latvijas armijas Zemgales divīzijas štāba priekšnieka pulkveža A. Silgaiļa atmiņām: “Augusta sākumā cauri Daugavpilij uz Maskavu no Rīgas devās “Saeimas” delegācija izlūgties Latvijas uzņemšanu Padomju Savienības sastāvā. Delegācijas sagaidītāju vidū Daugavpils stacijā bija arī visi Daugavpils garnizona daļu komandieri ar [divīzijas komandieri] ģen[erāli] Bahu priekšgalā. Nekāda svinīga sagaidīšana rīkota nebija, un sagaidītājos, vismaz to lielākā daļā, bija drūms noskaņojums. Arī pašos “Saeimas” delegācijas locekļos nemanīja sevišķas pacilātības. Piemēram, ļoti drūms izskatījās tieslietu ministrs J. Pabērzs, kas arī ietilpa delegācijas sastāvā. Viņš teica ģen. Baham, kad tas sūdzējās Pabērzam par patvaļīgiem karavīru arestiem, ka arī viņš kā ministrs esot bezspēcīgs pret pēdējā laikā vienmēr notiekošiem arestiem un ka viņš ļoti nožēlojot, ka, iegājis Kirhenšteina leļļu valdībā, jūtoties piekrāpts.” (Freivalds O. (galv. red.). Latviešu karavīrs Otrā pasaules kara laikā. Daugavas Vanagu Centrālās valdes izdevums, 1970, 156., 157. lpp.)

PAUĻUKS Kārlis Vilhelms (1870–1945)

Dzimis 1870. g. 24. maijā Liellesavas pag. Gavēņos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Grieta, dz. Mežavilka. Latvietis, luterticīgs. Brālis Jānis Pauļuks; politisks darbinieks, vēlākais Latvijas Ministru prezidents.

Mācījies Svitenes pagastskolā, no 1882. g. Jelgavas reālskolā, no 1886. g. Jelgavas klasiskajā ģimnāzijā (beidzis 1889. g.). 1890. g. iestājies MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1894. g.). Bijis zvērināta advokāta J. Čakstes (vēlākais pirmais Latvijas Valsts prezidents) palīgs Jelgavā. No 1902. g. 14. dec. zvērināts advokāts Jelgavā. Arī Jelgavas pilsētas domes deputāts, juriskonsults, darbojies sabiedriskajās, labdarības biedrībās un kredītbiedrībās (Jelgavas Latviešu biedrībā – priekšsēdētāja palīgs, Jelgavas Lauksaimniecības biedrībā, Jelgavas Lauksaimnieku krājaizdevu sabiedrībā u. c.). Viens no IV Vispārējo latviešu dziesmu svētku organizētājiem 1895. g. Jelgavā, piedalījies Krievijas Valsts domes vēlēšanu organizācijas darbā. No 1906. g. bijis Jelgavas latviešu draudzes valdes priekšsēdētājs. 1. pasaules kara laikā 1915. g. devies bēgļu gaitās uz Tērbatu, darbojies Latviešu bēgļu komitejā (priekšsēdētājs). 1917. g. maijā ievēlēts Kurzemes Pagaidu zemes padomē (izpildkomitejas priekšsēdētājs). Deleģēts piedalīties Latviešu Pagaidu nacionālās padomes darbā (arī Latviešu Nacionālā padome;

Kārlis Pauļuks (1870–1945)

1918. g. janv. ievēlēts par padomes priekšsēdētāja biedru). 1917. g. bijis LZS līdzdibinātājs. 1918. g. febr. atgriezies Jelgavā, kopā ar zvērinātu advokātu un vēlāko Latvijas Valsts prezidentu A. Kviesi organizējis Jelgavā LZS darbību.

No 1919. g. 19. aug. Tiesu palātas loceklis (1919. g. 5. sept. apstiprināts Latvijas Tautas padomē). 1919. g. 12. dec. ar Tiesu palātas departamentu kopsēdes lēmumu atbrīvots no amata. 1919.–20. g. Latvijas Pagaidu valdības tieslietu ministrs. Miera delegācijas loceklis sarunās ar Padomju Krieviju. No 1920. g. 3. jūl. zvērināts advokāts Jelgavā. Bijis Latvijas Tautas padomes loceklis no LZS, darbojies Agrārajā, Juridiskajā, Satversmes un Satversmes sapulces Zemgales vēlēšanu apg. komisijā. Satversmes sapulces loceklis, 1.–4. Saeimas deputāts no LZS saraksta, 3. un 4. Saeimas Prezidija loceklis. Bijis Pieprasījumu komisijas priekšsēdētājs, darbojies Juridiskajā komisijā. Bijis Tiesu palātas priekšsēdētājs, Jelgavas pilsētas valdes juriskonsults. Vēlāk Latvijas Bankas un Zemgales Savstarpējās kredītbiedrības juriskonsults, Zemgales Savstarpējās kredītbiedrības valdes priekšsēdētājs, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras loceklis un Biedrību sekcijas priekšsēdētājs, Latvijas Profesiju kameras goda korespondents. 1924. g. ievēlēts par zvērinātu advokātu palīgu konferenču vadītāju Jelgavā. 1931. g. ievēlēts Jelgavas pilsētas domē no Latviešu pilsoņu apvienības saraksta. Triju Zvaigžņu ordeņa domes loceklis. Vadījis arī Pauļuku lauku saimniecību Jaunsvirlaukas pag.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav ieskaitīts Latvijas PSR Advokātu kolēģijā. Bijis Latviešu savstarpējās apdrošināšanas biedrības komisijas priekšsēdētājs. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zvērināts advokāts Jelgavā. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. Miris 1945. g. 21. janv. Jaunsvirlaukas pag. Pauļukos. Apbedīts Jelgavas Nikolaja kapos (tag. Meža kapi, pazīstami arī kā bij. Vienības kapi).

Apbalvojumi: Latvijas TZO II šķ.

Precējies 1904. g. ar Alisi Veideli (1884. g. 21. dec.–1955. g. 13. dec. Krievijā; no 1949. g. 25. marta izsūtījumā Omskas apg.), dēls Jānis (miris agrā bērnībā), meitas Anna (dz. 1909. g. 24. janv.; 1949.–57. g. izsūtījumā Tomskas apg.), Ieva Elizabete (dz. 1914. g. 27. jūn.) un Margrieta.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 1534. f., 5. apr., 165. l.; 7354. f., 1. apr., 596. l.; 1376. f., 2. apr., 12439. l., 126. lpp.; Latvijas Tautas padomes stenogramu satura rādītājs. Rīga, 1925, 59., 60. lpp.; Kārļa Pauļuka 65 gadi. Brīvā Zeme. 1935. g. 24. maijs; Klusa darba darītāja jubileja. Jaunākās Ziņas. 1935. g. 25. maijs; LDG; LVD; LKV 16. sēj.; EVP; Pauļuks K. Atmiņas. Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918–1938. Rīga, 1939, 498.–499. lpp.; Darbs un tikai darbs! Brīvā Zeme. 1940. g. 24. maijs; LE (I) 2. sēj.; Lecis J. Kārli Pauļuku pieminot. Universitāte. 1970. Nr. 25; Liepiņš E. Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. Sidneja, MCMLXX, 158. lpp.; LVV; Rozenvalds U. Kārlim Pauļukam – 130. Zemgales Ziņas. 2000. g. 27. maijs; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 85. lpp.; LA 1919–1945.

Jānis Pāvuliņš (1899–1942)

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Berga 1919. g. sept. K. Pauļukam izsniegtās apliecības: “Šis apliecības uzrādītājs, Latvijas Tiesu palātas loceklis Kārlis Pauļuks, izbrauc amata darīšanās no Rīgas uz Jelgavu un atpakaļ. Attiecīgās kara un civil- iestādes tādēļ tiek lāgtas augšminētai personai iebraukumu Jelgavā un atpakaļ Rīgā laipnā kārtā darīt iespējamu un nekādus šķēršļus ceļā nelikt.” (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 165. l., b. p.)

PĀVULIŅŠ Jānis Edgars (1899–1942)

Dzimis 1899. g. 6. martā Valmieras pag. Jaunkaritenos lauksaimnieka (muižas rentes mājas saimnieka) ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Marija, dz. Ērmāne.

1904. g. ģimene pārcēlusies uz Rīgu, 1908. g. uz Valmieras pag. Slaunēm. No 1909. g. mācījies Valmieras pilsētas elementārskolā, pēc kuras beigšanas 1912. g. iestājies Valmieras privātajā reālskolā (beidzis 1918. g. apr.). No 1918. g. mācījies Valmieras 2. vidusskolā (beidzis 1919. g.).

1919. g. martā mobilizēts Padomju Latvijas armijā, 7. padomju strēlnieku pulka štāba kancelejists, maija beigās dezertējis. 1919. g. 2. jūn. brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), 1. (5.) Cēsu kājnieku pulkā, Skolnieku rotā. 1919. g. 6. jūn. ievainots plecā. 1919. g. 8. okt. Tukumā kritis Bermonta karaspēka gūstā, 12. okt. izbēdzis. 1920. g. beidzis Armijas radiotelegrāfistu kursus, no 1920. g. aug. radiotelegrāfists Rīgas stacijā. 1921. g. jūl. atvaļināts no armijas, kaprālis. No 1921. g. studējis tieslietas LU (1935. g. beidzis Tiesību nodaļu). Studiju laikā darbojies LU Studentu padomē (bijis vicepriekšsēdētājs, sekretāra biedrs, Virtuves, Pašvaldības, Revīzijas komisijas priekšsēdētājs, studentu virtuves kasieris, studentu tiesas sekretārs). 1927. g. sakarā ar sievastēva nāvi pārcēlies uz Skaņkalnes pag. Ķeikšiem, lai pārņemtu mantojumu, pēc tam atgriezies Rīgā. 1928. g. martā ievēlēts par Valmieras apr. Revīzijas komisijas priekšsēdētāju. 1928. g. 17. okt. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Liepājas apgabaltiesā; strādājis izmeklēšanas tiesnešu un mirtiesnešu pakļautībā, bijis piekomandēts prokuratūrai, civilnodaļai, Kuldīgas zemes grāmatu nodaļai. No 1934. g. febr. Latgales apgabaltiesas prokurora biedrs. 1931. g. 30. maijā iecelts par vecāko tiesamatu kandidātu Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa; ilgstoši bijis prokurora biedra v. i.). 1934. g. 20. febr. iecelts par prokurora biedru. No 1934. g. 20. sept. tādā pašā amatā Liepājas apgabaltiesā. No 1935. g. 5. nov. Liepājas apgabaltiesas loceklis; strādājis civilnodaļā. 1938. g. 21. maijā uzdota Tirdzniecības firmu reģistrācijas nodaļas vadīšana. 1940. g. 27. febr. iecelts par Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru. No 1934. g. dec. bijis 15. Liepājas aizsargu pulka štāba bataljona vada komandieris (no 1939. g. pulka tieslietu darbvedis), Liepājas Latviešu biedrības valdes loceklis, darbojies studentu Valmieras novadniecībā, Mazsalacas Studentu biedrībā, Daugavpils Latviešu biedrībā, sporta biedrībā “Olimpija”, Liepājas jahtklubā, Kurzemes Patronāta biedrībā, Latvijas Aerokluba

Liepājas nodaļā, LU studentu korporāciju filistru biedrībā Liepājā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas Sarkanajā Krustā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 13. jūn. apcietināts. Pārvests uz Permas apg. Solikamskas soda nometnēm. 1942. g. 8. apr. piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1942. g. 11. maijā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV, V šķ., Acjpm, ANK.

Precējies 1922. g. 16. sept. ar Mildu Rinmani (dz. 1899. g. 9. jūl.; 1941. g. 14. jūn. izsūtīta). 1934. g. 6. sept. adoptējis meitu Rūtu (dz. 1930. g.).

Studentu vienības “Austrums” biedrs (1923.–26. g.), studentu korporācijas “Fraternitas Livonica” filistrs (iestājies 1926. g.).

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 259., 260. l.; 7427. f., 1. apr., 1067. l.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-7768. l.; EVP; LU AJ.

No Liepājas apgabaltiesas prokurora T. Ūdra 1935. g. 2. nov. Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājam B. Cīrulim iesniegtā J. Pāvuliņa dienesta gaitas apraksta pielikuma: “*Piedalījies kaujās pie Cēsīm un Rīgas. 6. jūnijā 1919. g. kaujā pie Cēsīm ievainots. Tā paša gada 8. oktobrī, sākoties Bermonta uzbrukumam, Tukumā kritīs Bermonta gūstā. Naktī uz 12. oktobra no gūsta izbēdzis un pa mežiem nokļuvis Ventspilī, bet no Ventspils ar zvejnieku laivu pa jūru tā paša gada 22. oktobrī nokļuvis Rīgā pie savas daļas. Stādīts priekšā apbalvošanai ar Lāčplēša Kara ordeņa III šķiru. Kaut gan visas armijas vienības, kas priekšastādījumu caurskatīja, atzina, ka ir cienīgs būt apbalvots ar minēto ordeni, Lāčplēša Kara ordeņa dome priekšastādījumu atstāja bez caurskatīšanas, kā iesniegtu pēc noteiktā termiņa. Priekšastādījums bija iesniegts pēc termiņa aiz tā iemesla, ka tālaika rotas un bataljona komandieri bija kaujās krituši, un pulka komandieris plkv. Berķis (tagad armijas komandieris ģen. Berķis) par notikumu bija uzzinājis pēc dotā termiņa priekšastādījumu iesniegšanai.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 259. l., 96. lp.)

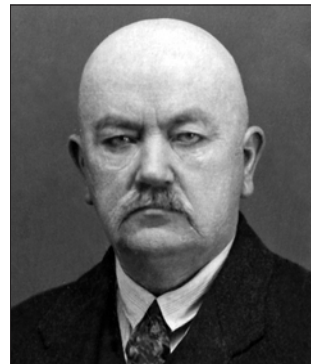
No J. Pāvuliņa 1940. g. 26. jūn. raksta Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājam: “*Lūdzu izsniegt man dienesta apliecību, ka esmu Liepājas apgabaltiesas vicepriekšsēdētājs, un ierakstīt minētā dienesta apliecībā, ka man ir tiesība turēt un nēsāt “Walther” sistēmas automātisko pistoli Nr. 795752.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 260. l., 37. lp.)

PĒTERSONS Aleksandrs Hermanis (1867–1931)

Dzimis 1867. g. 18. martā Liepājā jūrnieka, stūrmaņa ģimenē. Tēvs Aleksandrs, māte Līna Lote, dz. Jansone. Latvietis, luterticīgs.

Strādājis par jūrnieku. Beidzis ģimnāziju Liepājā, bijis obligātajā karadienestā Krievijas armijā, Jeļizavetgradas dragūnu pulkā. Pēc dienesta uzsācis filoloģijas studijas MU, pēc tam MU studējis tieslietas, 1895. g. nokārtojis gala pārbaudījumus Demidova juridiskajā licejā Jaroslavļā. No 1896. g. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (pēc tam vecākais tiesamatu kandidāts). 1898.–1915. g. zvērīnāta advokāta palīgs, zvērīnāts advokāts Rīgā, Jelgavā, Tukumā.

No 1918. g. 19. dec. Tiesu palātas loceklis (1919. g. 5. sept. apstiprināts Latvijas Tautas padomē). No 1921. g. 20. jūn. Tiesu palātas Krimināldepartamenta priekšsēdētāja v. i. 1921. g. 2. aug. iecelts par Latvijas Senāta virsprokurora biedru, 1922. g. 16. nov.

Aleksandrs Pētersons (1867–1931)

par Latvijas Senāta senatoru Civilā kasācijas departamentā. Miris 1931. g. 17. dec. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Neprecējies.

Studentu korporācijas "Fraternitas Lettica" filistrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 167. l.; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 85. lpp.; SLS.

PĒTERSONS Alfreds (1892–1972)

Dzimis 1892. g. 7. dec. Penkules pag. tirgotāja ģimenē. Tēvs Frīcis, māte Emīlija Katrīna, dz. Vilbava. Latvietis, luterticīgs.

1900. g. ģimene pārcēlusies uz Vircavas pag. No 1905. g. mācījies Jelgavas reālskolā, pēc kuras beigšanas 1912. g. iestājies Maskavas Komerccinstitūtā, Ekonomikas nodaļā (mācījies līdz 1916. g.). 1. pasaules kara laikā no 1915. g. aug. Maskavas tirgotāju savstarpējās kredītbiedrības Vekseļu diskonta kontroles nodaļas darbinieks. 1916. g. nov. brīvprātīgi iestājies Krievijas armijā, 106. atsevišķā artilērijas divizionā kareivis Turku, Somijā, no 1916. g. dec. frontē. No 1917. g. dec. dienējis par armijas Centrālās apgādības komitejas kancelejas sekretāru Petrogradā, pēc tam Maskavā. No 1918. g. marta Viskrievijas ārkārtējās dzelzceļu apsardzības komitejas Finanšu nodaļas pārzinis Maskavā. 1918. g. aug.–1919. g. apr. pasniedzis privātskolas vācu valodā un matemātikā Maskavā, vienlaikus atjaunojis studijas Komerccinstitūtā.

1919. g. pavasarī atgriezies Latvijā pie vecākiem. No 1919. g. 16. aug. strādājis Valsts kontrolē, 1919. g. 3. dec.–1922. g. Apgādības ministrijā. 1922. g. apsūdzēts varas neizlietošanā un pārkāpšanā, strādājot Apgādības ministrijā (tiesa attaisnojusi). No 1921. g. studējis tieslietas LU (1926. g. beidzis Tiesību nodaļu). 1925. g. 8. janv. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Latgales apgabaltiesā (28. apr. par papildu miertiesnesi); strādājis 2. civilnodaļā. 1925. g. 5. jūn. piekomandēts Latgales apgabaltiesas sastāva papildināšanai, piešķirot tiesas locekļa tiesības un atalgojumu; strādājis 2. un 1. civilnodaļā. No 1928. g. 30. okt. Liepājas apgabaltiesas loceklis; strādājis civilnodaļā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Liepājas Medību biedrībā, Liepājas Latviešu biedrībā, Liepājas Jahtklubā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. No 1941. g. 15. marta jaunākais grāmatvedis Liepājas drašu fabrikā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 7. jūl. uzdots pārņemt civilnodaļas lietas un spert soļus šo lietu apsargāšanai. 1941. g. 1. sept. Latvijas ģenerālapg. komisārs apstiprinājis Liepājas apgabaltiesas locekļa amatā; strādājis civilnodaļā. No 1942. g. 19. maija Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Jelgavas apgabaltiesas loceklis kriminālnodaļā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas dzīvojis Latvijā. Miris 1972. g. 10. jūl. Jelgavā. Apbedīts Jelgavā, Baložu kapos.

Alfreds Pētersons (1892–1972)

Precējies 1934. g. 23. jūn. ar Lidiju Annu Locenieci (dz. 1911. g. 26. maijā Liepājā), meita Ilona (dz. 1934. g. 2. okt.).
Studentu korporācijas "Fraternitas Lettica" filistrs.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 262., 263. l.; LUJ; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 91. lpp.

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Birka 1928. g. 29. nov. raksta Latgales apgabaltiesas priekšsēdētājam J. Skudrem: "*Ar Ministru kabineta š. g. 30. oktobra sēdes lēmumu iecelts par Liepājas apgabaltiesas locekli bij[ušais] papildu] mirtiesnesis pie Latgales apgabaltiesas Alfreds Pētersons. Tā kā Pētersons vēl līdz šim laikam Liepājā nav ieradies, bet viņa ierašanās ir nepieciešama, jo ir liels lietu sastrēgums, lūdzu A. Pētersona atsvabināšanu paātrināt.*" (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 262. l., 16. lp.)

No A. Pētersona 1942. g. 15. maijā dotā oficiālā solījuma: "*Apšolos ievērot vācu civilās pārvaldes rīkojumus un taisnīgi un apzinīgi izpildīt savus dienesta pienākumus tieslietās.*" (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 262. l., 92. lp.)

PLAUKS Rūdolfs Eduards (1881–1958)

Dzimis 1881. g. 28. aug. Plāņu pag. Vecrenkās lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Anna, dz. Daudziete. Latvietis, luterticīgs.

No 1890. g. mācījies Plāņu pagastskolā, Trikātas draudzes skolā, 1898. g. aug. Pērnavas ģimnāzijā nokārtojis pārbaudījumu uz iestāšanos 5. klasē. Māceklis Smiltenes aptiekā. 1900.–03. g. sagatavojies Hugo Trefnera privātgimnāzijā Tērbatā, 1903. g. pavasarī nokārtojis abiturijas pārbaudījumus Pēterburgā, Filantropu biedrības ģimnāzijā. 1903.–04. g. studējis tieslietas TU. Bijis mājskolotājs Iekškrīvijā. 1906.–11. g. studējis tieslietas PU, 1914. g. nokārtojis valsts eksāmenu. Studiju laikā Pēterburgā strādājis Ziemeļrietumu dzelzceļu juriskonsultācijas nodaļā, pēc tam līdz 1918. g. Petrogradas internacionālajā komercbankā. No 1916. g. sept. zvērināta advokāta J. Purgala palīgs Petrogradā. 1919.–22. g. strādājis dzelzceļa dienesta juridiskajās nodaļās Petrogradā, Stavropolē un Kaukāzā.

1922. g. sākumā atgriezies Latvijā. No 1923. g. 3. febr. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis prokurora rīcībā. 1923. g. 15. maijā iecelts par Latgales apgabaltiesas locekli, 1925. g. 1. febr.–1939. g. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālnodaļā, 1. civilnodaļā, no 1925. g. 2. kriminālnodaļā, no 1928. g. 2. civilnodaļā. 1939. g. 25. maijā iecelts par Daugavpils apgabaltiesas locekli (pēc paša lūguma).

Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 1. kriminālnodaļā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Neištātē (arī Neištate Holšteinā), Šlēsvigā-Holšteinā. Kopā ar sievu sniedzis juridiskās konsultācijas. Vēlāk izceļojis uz ASV. Miris 1958. g. 9. jūl. Kolumbusā, Ohaio pavalstī, ASV.

Precējies 1932. g. ar LU Tiesību nodaļas studentu Aleksandru Dreimani (1911. g. 19. aug.–2007. g. 27. janv. ASV kā Aleksandra Mednis), meita Astrīde (dz. 1932. g. 1. dec.).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 811., 812. l.; LVD; EVP; Divu filistru piemiņai. Vita Nostra. 1958. Nr. 8/9; Laiks. 1958. g. 19. jūl.; AL.

Rūdolfs Plauks (1881–1958)

No R. Plauka 1923. g. 15. janv. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "1914. gadā dienēju [Krievijas] Ziemeļvakaru dzelzceļu juriskonsultiskā nodaļā. Pēc tam pārgāju tādā pašā dienestā Peterpilī [Petrogradā – red.] Starptautiskā komercbankā un no 30. septembra 1916. gada biju par palīgu pie zvērināta advokāta J. Purgala. Šint laikā es uztīgti strādāju un gatavojos zvērinātu advokātu konferences Pēterpilī un nodevos praksei. Kad Starptautiskā komercbanka tika no lieliniekiem likvidēta, 1919. gadā pārgāju dzelzceļa dienestā un strādāju kā varēdams juridiskā nodaļā Peterpilī un Stavropole, jo biju palaidis garām izdevīgu momentu izbraukšanai uz dzimteni un pēc tam tiku aizturēts. Lai gan ar dokumentiem varēja pierādīt, ka man tiesība skaitīties par Latvijas pavalstnieku, tak nevarēju pierādīt, ka būtu bēglis. Tādēļ bij jāgaida, kamēr radās iespēja izbraukt arī nebegļiem. Tad izgājušā vasarā nokļuvu dzimtenē." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 812. l., 8. lp.)

PULCIŅŠ Voldemārs (1897–1971)

Dzimis 1897. g. 15. apr. Vecvāles pag. Eidukos gadījuma darbu strādnieka un mūziķa ģimenē. Tēvs Mārcis, māte Kristīne, dz. Bērtulsone. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Valmieras ministrijas skolā, Valmieras tirdzniecības skolā (beidzis 1915. g.). 1. pasaules kara laikā 1915. g. rudenī pārcēlies uz Tērbatu, iestājies Tērbatas komercskolā (beidzis 1918. g.). Mācību laikā spēlējis igauņu biedrības *Vanemuine* simfoniskajā orķestrī un operetē, mācījies Tērbatas mūzikas skolā.

1920.–23. g. studējis tieslietas TU Juridiskajā fakultātē, Latvijas sūtniecības pilnvarojumā vadījis bēgļu reevakuāciju no Tērbatas. 1923. g. atgriezies Latvijā un turpinājis tieslietu studijas LU. No 1930. g. 15. maija Rīgas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts; strādājis Rīgas iecirkņu izmeklēšanas tiesneša pakļautībā un pildījis atsevišķus uzdevumus. 1932. g. beidzis LU Tiesību nodaļu. No 1932. g. jūl. Rīgas apgabaltiesas vecākais tiesamatu kandidāts, (1935. g. 1. okt. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi; 1937. g. 29. apr. apstiprināts amatā). No 1939. g. 9. nov. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālnodaļā. Trīs gadus studējis Latvijas konservatorijā vijoles klasē, 1923. g.–1934. g. maijā bijis Nacionālās operas orķestra vijolnieks. Darbojies Latvijas Mūziķu biedrībā (priekšnieks), Mūziķu savstarpējās dzīvības apdrošināšanas biedrībā (dibinātājs, padomes priekšsēdētājs), Mūziķu krājaizdevu sabiedrībā (valdes priekšsēdētājs), bijis Rīgas filharmonijas līdzdibinātājs, Latvijas Mūziķu biedrības žurnāla "Latvijas Mūziķis" redaktors. 1933.–34. g. darbojies partijā "Demokrātiskais centrs".

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. dec. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 1. kriminālnodaļā. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz Kanādu. Miris 1971. g. 9. maijā Toronto, Ontārio provincē, Kanādā. Apbedīts Jorkas kapsētas latviešu nodaļījumā.

Precējies 1924. g. 16. jūl. ar Irmu Kristīni Pētersoni, meita Renāte, prec. Garklāva (dz. 1926. g. 19. nov.).

Voldemārs Pulciņš (1897–1971)

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 835. l.; 7427. f., 1. apr., 7840. l.; EVP; Vendia. 1927–1987. Toronto, 1987; LUAI.

No V. Pulciņa 1940. g. 17. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “Tēvs bija laukstrādnieks, pēc kara dienesta pārnācis uz Valmieras pilsētu, kur nodarbojies kā gadījuma darbu strādnieks un mūziķis – spēlēja [...] izrīkojumos. Pasaules kara laikā iestājās kā transportstrādnieks uz dzelzceļa Valmieras stacijā, kur strādājis līdz pensijai. Apmeklēju ministrijas skolu pie Valmieras skolotāju semināra [...] jau no mazotnes pašmācības ceļā iemācījos spēlēt vijoli, vēlāk arī klavieres un jau no 1913. gada [spēlēju sarīkojumos], tādējādi piepalīdzot tēvam un sagādājot līdzekļus skolas apmeklēšanai. [...] Laika periodā līdz 1934. gadam strādāju mūziķu organizēšanā viņu profesionālā organizācijā – Latvijas mūziķu biedrībā, kuras priekšgalā kā valdes priekšsēdētājs sastāvēju vairākus gadus līdz 1934. gadam. Savā darbības laikā centos apvienot visus profesionālos mūziķus biedrībā. Bez biedrības būtu fonda izveidoju jaunus fondus, kā darba aizsardzības un citus. Kad savā laikā izcēlās orķestra streiks, tiku ievēlēts streika komitejā. Vēlākus gadus vadīju Operas orķestra kolektīva koncertus Rīgas Jūrmalā. Manas darbības rezultātā radās Operas un Radiofona orķestra apvienotie simfoniskie koncerti, mūziķu dienas, Rīgas filharmonijas, Latvijas mākslinieku savienības nodibināšana, kas pēc 1934. gada notikumiem tika slēgtas.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 835. l., 25. lp.)

PURINŠ Ernests Jānis (arī Ernests Jānis PŪRIŅŠ; 1886–pēc 1943)

Dzimis 1886. g. 19. maijā Ropažu pag. Vāverkroga rentnieka ģimenē. Tēvs Juris, māte Trīna, dz. Rītere. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā, 1905. g. beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā. Bijis Latviešu sociāldemokrātiskās strādnieku partijas biedrs, piedalījies 1905. g. revolūcijas Krievijā notikumos Ropažu pag., bijis vietējo tautas miliču nodaļas vadītājs. 1905. g. dec. emigrējies uz Rietumeiropu. 1906.–07. g. studējis tieslietas Bernes Universitātē Šveicē. No 1908. g. nodarbojies ar žurnālistiku Parīzē, Francijā. Bijis mākslas kritiķis latviešu mēnešrakstos “Druva” (1912.–14. g.), “Domas” (1912.–15. g.), krievu mēnešrakstā “Apollon” (pseudonīms Sillarts). Vēlāk (iespējams, 1914. g.) atgriezies Krievijā, dzīvojis Harkovā (tag. Ukrainā). 1918.–19. g. Krievijas latviešu laikraksta “Atvase” redaktors un līdzizdevējs.

1919. g. nov. kā Dienvidkrievijas Latviešu centrālās komitejas delegāts ieradies Latvijā un uzņēmis sakarus ar Latvijas Pagaidu valdību. No 1920. g. janv. Ārlietu ministrijas 2. šķ. sekretārs Preses nodaļā, no 1920. g. febr. diplomātiskās pārstāvniecības Tallinā 1. šķ. sekretārs. 1921. g. apr. pārcelts uz Ārlietu ministrijas Austrumu nodaļu par 1. šķ. sekretāru. Bijis Latvju–lietuvju vienības biedrs (1921.–22. g.). No 1921. g. nov. papildu miertiesnesis Latgales apgabaltiesā (no 1922. g. jūl. miertiesnesis). 1923. g. 15. maijā iecelts par Latgales apgabaltiesas locekli. No 1926. g. 10. marta Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) notārs Rēzeknē. 1924.–26. g. un no 1934. g. studējis tieslietas LU. 1931. g. kandidējis Rēzeknes pilsētas domes vēlēšanās no Karavīru un latviešu pilsoņu bloka kandidātu saraksta (nav ievēlēts). No 1934. g. dec. organizācijas “Latvijas Vanagi” Rēzeknes nodaļas biedrs.

Ernests Puriņš (1886–pēc 1943)

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 13. dec. (ar 1941. g. 1. janv.) atbrīvots no notāra amata. 1940.–41. g. turpinājis tieslietu studijas LVU. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 24. dec. iecelts par notāru Rezeknē, vēl 1943. g. veicis notāra pienākumus. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1920. g. ar somieti Katri Sofiju Palmrōsu (1897. g. 26. febr.–1978. g. Somijā).

A. LVVA, 1612. f., 12. apr., 89. l.; 2570. f., 14. apr., 1214. l.; 7427. f., 1. apr., 8687. l.; LVD; Latvijas revolucionāro cīnītāju piemiņas grāmata. 1. sēj. 2. daļa. Rīga, 1980. 313. lpp.; LĀDD; LN.

No Latgales apgabaltiesas 1926. g. 3. febr. raksta tieslietu ministram A. Petrevicam: *"Papildam savam 25. janvāra rakstam Nr. 2035, pagodinots iesniegt tiesneša Puriņa atlūgumos tai gadījumā, ja viņš tiktu iecelts par notāru Rezeknē un ziņoju, ka šīs tiesas nodaļu kopsēde š. g. 30. janvārī nolēma Puriņa lūgumam dot likumīgu virzienu."* (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 89. l., 3. lp.)

PURINŠ Kārlis Aleksandrs (arī **Kārlis** Aleksandrs **PŪRIŅŠ**; 1883–1947)

Dzimis 1883. g. 5. okt. Smiltenes pag. Liepiņās lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Marija, dz. Ikšele. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Smiltenes pagastskolā un draudzes skolā. 1904. g. beidzis ģimnāziju Pēterburgā. 1904.–06. g. mācījies MU Vēstures un filoloģijas fakultātē, vēlāk sācis studēt tieslietas. 1911. g. beidzis MU Juridisko fakultāti, atstāts Tautsaimniecības katedrā gatavoties zinātniskai darbībai. 1912.–17. g. zvērināta advokāta palīgs Maskavā, pēc tam zvērināts advokāts. 1918. g. atgriezies Latvijā.

1918. g. dec.–1919. g. jūl. un 1920. g. martā–1921. g. martā Latvijas finanšu ministrs (demisionējis, nepiekrītot Latvijas valdības realizētajai politikai ārējās tirdzniecības un valūtas jautājumos). Bijis Latvijas Tautas padomes loceklis no Latviešu nacionāldemokrātu partijas saraksta, darbojies Finanšu un budžeta, Juridiskajā un Satversmes komisijā. 1920. g. apr. ievēlēts par Satversmes sapulces locekli no Demokrātu savienības saraksta. Bijis Latvijas Augstskolas (vēlākās LU) organizācijas padomes loceklis, 1919. g. okt.–1920. g. febr. Ekonomiski juridiskās fakultātes dekāna vietnieks, 1920. g. febr.–jūn. dekāna v. i. No 1920. g. janv. docents finanšu tiesībās (vēlāk profesors). No 1921. g. 10. aug. zvērināts advokāts Rīgā. 1922. g. kandidējis 1. Saeimas vēlēšanās no Bezpartejiskā nacionālā centra saraksta (nav ievēlēts). 1925. g. sept. izstājies no zvērinātu advokātu skaita. 1925. g. 6. aug. ar Ministru kabineta lēmumu iecelts par Latvijas Senāta senatoru Administratīvajā departamentā. No 1935. g. Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Kredīta sekcijas priekšsēdētājs. 1937. g. ieguvis Dr. oec. grādu, aizstāvojot disertāciju "Ienākuma nodoklis Latvijā". Darbojies LU Akadēmiskajā sabiedrisko zinātņu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Veselības veicināšanas biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. sept. (no 4. okt.) atbrīvots no senatora amata pēc paša lūguma. No 1940. g. 1. okt. profesors, LVU Ekonomiski juridiskās fakultātes Finanšu zinātnes katedras vadītāja v. i. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. jūl. profesors

Kārlis Puriņš (1883–1947)

un katedras vadītājs UR. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris 1947. g. 25. jūn. Grēvenes bēgļu nometnē Ziemeļreinā-Vestfālē, Vācijā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies 1920. g. ar Lidiu Lazdiņu (dz. 1896. g. 11. dec.), meitas Ingrīda Vera (dz. 1921. g. 15. aug.), Nora Gundega (dz. 1922. g. 27. aug.).

D. Kooperatīvais un tirdznieciskais kredīts Latvijā. Rīga, 1920.; Finanšu zinātņu kurss. Rīga, 1927; Finanšu zinātnes kurss / sastādīts pēc Latv. Univ. doc. K. Puriņa lekcijām 1926./1927. mācības gadā u. citiem avotiem. Rīga, 1927; Ienākuma nodoklis Latvijā. Rīga, 1937.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 632. l.; 1376. f., 2. apr., 12442. l., 172. lp.; 2996. f., 15. apr., 30486. l.; 7427. f., 13. apr., 1383. l.; Latvijas Tautas padomes stenogramu satura rādītājs. Rīga, 1925, 62. lpp.; LU X; LDG; Mačernieks K. Finanšu zinātnieka 25 darba gadu atcerei. Tēvijas Sargs. 1937. Nr. 1; Vs. Vec. docents Dr. oec. Kārlis Puriņš. Universitas. 1938. Nr. 2; LKV 17. sēj.; LU XX; EVP; LE (I) 3. sēj.; Liepiņš E. Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. Sidneja, MCMLXX, 170. lpp.; LVV; SLS.

RAIBARTS Jānis (arī Jānis RAIBĀRTS; 1903–1942)

Dzimis 1903. g. 24. jūn. Jūrkalnes pag. Dauģos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Grieta, dz. Māliņa. Latvietis, katolīcis.

1914. g. beidzis Jūrkalnes pagastskolu un uzsācis mācības Alšvangas (Alsungas) ministrijas skolā.

No 1919. g. rudens mācījies Ventspils vidusskolā, pēc kuras beigšanas 1924. g. uzsācis tieslietu studijas LU. 1925. g. 4. martā iecelts par brīva līguma kancelejas darbinieku Tiesu palātā, no 1926. g. okt. vecākais kancelejas ierēdnis Tiesu palātā (no 1926. g. dec. jaunākais tiesamatu kandidāts). 1928. g. maijā atbrīvots no amata pēc paša lūguma (vairākus mēnešus strādājis par sekretāru Aizputes apr. valdē), bet 1928. g. dec. iecelts par vecāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā. 1931. g. febr. pārcelts tādā pašā amatā uz Rīgas apgabaltiesu; strādājis Rīgas iecirkņu miertiesnešu pakļautībā. 1932. g. okt. iecelts par miertiesnesi Rīgas apgabaltiesā. 1933. g. febr. beidzis LU Tiesību nodaļu. No 1935. g. 17. janv. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 4. civilnodaļā, 1936. g. maijā–1939. g. janv. Administratīvās un biedrību reģistrācijas nodaļas vadītājs. 1938 g. maijā–1939. g. sept. bijis arī Sabiedrisko lietu ministrijas juriskonsults lietpratējs biedrību lietās atsevišķiem darbiem (ar Ministru kabineta atļauju). Rakstījis periodikā par juridiskiem jautājumiem. 1927.–34. g. bijis LZS biedrs. No 1928. g. darbojies Aizsargu organizācijā (tieslietu darbvedis 6. Aizputes aizsargu pulkā, no 1935. g. tieslietu pārzinis 5. Rīgas aizsargu pulkā), Aizputes Latviešu biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā, biedrībā “Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds”, mednieku biedrībā “Strēlnieks”.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. 1942. g. 15. apr. piespriests

Jānis Raibarts (1903–1942)

augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1942. g. 15. maijā Solīkamskas soda nometnēs Usoļlagā.

Apbalvojumi: Latvijas Ak IV šķ., ANk.

Precējies 1933. g. 25. nov. ar Adu Alvīni Vīganti (dz. 1907. g. 18. febr.; strādājusi Tiesu palātā, sekretāre), meita Renāte Marta (dz. 1936. g. 7. jūl.), dēls Jānis (dz. 1939. g. 17. sept.). Ģimene no 1941. g. 14. jūn. izsūtījumā.

Studentu korporācijas "Fraternitas Lettica" filistrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 172. l.; 1536. f., 2. apr., 874., 875. l.; 7427. f., 1. apr., 8965. l.; Aizsargu kartotēka; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-8260. l.; EVP; LUAJ.

No Iekšlietu ministrijas Pašvaldību departamenta 1935. g. 1. marta raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "Iekšlietu ministrijas Pašvaldības departaments ziņo, ka viņš uzdevis Valkas apriņķa lauku pašvaldību vecākajam atmaksāt apgabaltiesas loceklim J. Raibartam ceļa izdevumus Ls. 42,35 apmērā par amata zīmju izsniegšanu Valkas apriņķa pagasttiesu priekšsēdētājiem un tiesnešiem Smiltene un Ape." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 874. l., 57. lp.)

No J. Raibarta 1936. g. 27. maija raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "Pagodinos paziņot, ka š. g. 27. maijā izbraucu caur Poliju uz Ungāriju, lai piedalītos Ungārijas aizsargu organizācijas lauku tālīzjādēs. Tieku komandēts no Aizsargu štāba. Rīgā atgriezšos š. g. 14. jūnijā." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 874. l., 61. lp.)

No J. Raibarta 1939. g. 1. nov. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Kociņam: "Šai nopietnajā brīdī, kad mūsu valsts vadība piegriež lielu vēribu valsts drošības stiprināšanai, katram pilsonim ir pienākums pēc savām spējām to atbalstīt. Būtu velams, ka Rīgas apgabaltiesas tiesneši šo jautājumu apspriestu tuvākā kopsapulcē un nolemtu nodot vienreizēju kopēju ziedojumu valsts aizsardzības fondam. Pēc mana uzskata ziedojums varētu būt ne mazāks kā 10% no faktiski saņemamās viena mēneša algas." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 874. l., 79. lp.)

RATERMANIS Maksis Bernhards (1893–1970)

Dzimis 1893. g. 22. jūl. Stūru (Blidenes) pagastskolā tautskolo-tāja ģimenē. Tēvs Fricis, māte Šarlote. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Stūru pagastskolā, Liepājas Nikolaja ģimnāzijā. 1912. g. uzsācis studijas MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1916. g.). 1917. g. sākumā mobilizēts Krievijas armijā. 1917. g. maijā beidzis Aleksandra karaskolas Maskavā saīsināto kara laika kursu, virsnieks (praporščiks) rezerves kājnieku daļās Maskavas garnizonā, 1917. g. maijā–dec. bijis piekomandēts Maskavas kara apg. štāba karagūstekņu nodaļas rīcībā (Starptautiskā Sarkana Krusta Dānijas misijai kā svešvalodu zinātājs, apmeklējot kara apg. karagūstekņu nometnes). Vienaicīgi 1917. g. febr. bijis ieskaitīts par zvērīnāta advokāta V. Gudima palīgu Maskavā. 1918. g. martā atvaļināts, strādājis Padomju Krievijas Darba komisariātā, Darba biržu nodaļā. 1918. g. jūl., būdams komandējumā Tambovā, saslimis ar tifu, pēc izārstēšanās atbrīvots veselības uzlabošanai, devies uz Krimu. 1918. g. aug.–1919. g. Krimas pārvaldes izglītības nodaļas darbveža palīgs. 1919. g. mobilizēts pretlielinieciskajā Dienvidkrievijas Brīvprātīgo (ģenerāļa A. Denikina) armijā. Dienējis dažādu štābu tieslietu nodaļās, kara izmeklēšanas tiesneša v. i. (1920. g. martā atvaļināts kā Latvijas pilsonis). Caur Turciju izbraucis uz Bulgāriju, no 1920. g. maija fizisku darbu strādnieks,

Maksis Ratermanis (1893–1970)

no 1921. g. pavasara svešvalodu korespondents tirdzniecības firmās Varnā, Bulgārijā.

1923. g. 23. jūl. atgriezies Latvijā. 1923. g. 27. sept. iecelts par papildu miertiesnesi Rīgas apgabaltiesā. No 1924. g. 23. febr. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis civilnodaļās. 1933. g. okt. iecelts arī par tiesneša M. Bērziņa vietnieku Galvenajā tirdzniecības un rūpniecības nodokļu komisijā. No 1934. g. 14. marta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs, 1. kriminālnodaļas vadītājs. 1936. g. sept. piedalījies 6. starptautisko krimināltiesību unifikācijas konferencē Kopenhāgenā. 1939. g. 9. nov. iecelts par Latvijas Senāta senatoru Civilā kasācijas departamentā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas un PSRS tautu kulturālās tuvināšanās biedrībā, Latviešu un britu tuvināšanās biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. Bijis Tieslietu tautas komisariāta Kodifikācijas daļas brīva līguma konsultants, 1940. g. 31. dec. atbrīvots no konsultanta amata. 1941. g. febr. izceļojis uz Vāciju. Vācu okupācijas laikā atgriezies Latvijā, 1942. g. 11. nov. iecelts par Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Juridiskās daļas Juriskonsultācijas nodaļas pastāvīgo locekli. No 1943. g. bijis arī apvienības "Latviešu mednieki" Vidzemes mednieku Rīgas lauku nov. savienības priekšnieks. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju un 1944. g. 29. aug. (sākot ar 1. sept.) atbrīvots no amata sakarā ar dzīvesvietas maiņu. Pēc 2. pasaules kara bijis baltiešu sakaru direktors majora dienesta pakāpē ASV armijas štābā Heidelbergā (Bādenē-Virtembergā). No 1945. g. nov. bijis Hohfeldas latviešu komitejas priekšsēdētāja vietnieks.

Izceļojis uz ASV, bijis krievu valodas pasniedzējs ASV armijas gaisa spēku skolā Sirakjūsā, Ņujorkas pavalstī. Bijis Sirakjūsas un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes valdes priekšsēdētājs. Miris 1970. g. 8. aprīlī Baltimorā, Mērilendas pavalstī, ASV.

Precējies 1916. g. aug. ar Tatjanu Oļeiņiku (dz. 1891. g. 19. janv. Harkovas gub.); šķīries. Otrreiz precējies 1926. g. 8. sept. Liepājā ar Mariju Luīzi Astrīdi, šķirtu Radoslavovu, dz. Šotu (*Schott*) (dz. 1900. g. 21. okt. Liepājā); dēli Bernts Oļģerts (1928. g. 28. sept.–1932. g. 18. jūn.), Jānis Ornuļfs (dz. 1933. g. 1. jūn.), Juris Rihards (dz. 1936. g. 28. martā).

Studentu vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 878., 879. l.; P-822. f., 1. apr., 45. l.; SLS.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1924. g. 6. sept. raksta tieslietu ministram J. Arājam: *"Pagodinos šē klāt stādīt priekšā Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja š. g. 15. janvāra iesniegumu Nr. 332 dzēl Makša Ratermaņa priekšā stādīšanas iecelšanai par Rīgas apgabaltiesas tiesnesi līdz ar Ratermaņa š. g. janvāra lūgumu un dienesta gaitas apraksta norakstu. Piemetinu, ka priekšstādītjums tika iesniegts man jau š. g. janvāra mēnesī, bet es, ievērojot šo laiku, kuru Ratermanis tad sastāvēja papildu miertiesneša amatā, liku priekšā nogaidīt līdz rudenim, kam piekrita apgabaltiesas priekšsēdētājs un arī pats Ratermanis. Tagad, ievācot ziņas par viņa līdzšinējo darbību 3. civilnodaļā, dabūju vislabākās atsauksmes,*

kamdēļ domāju, ka viņš būtu ieceļams par apgabaltiesas locekli, jo vairāk tamdēļ, ka viņš ir nozīmēts priekš jaundibinātās 4. nodaļas, kura vēl arvien nevar sākt strādāt kārtīgi aiz tiesnešu trūkuma.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 879. l., 4. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa 1931. g. 2. jūl. raksta Latvijas armijas komandierim M. Peniķim: “Klāt pieliekt man uzticētās Rīgas apgabaltiesas locekļa 1. civilnodaļas tiesneša Makša Ratermaņa š. g. 2. jūlija lūgumu, pilnīgi pievienojos tam izteiktiem motīviem, kā arī apstiprinu tur attēlotos apstākļus, kuri, iesaucot tiesnesi M. Ratermani š. g. apmācībā [uz 6 nedēļām], apdraud 1. civilnodaļas darbību un lietu iztiesāšanas gaitu. Piezīmēju, ka atvietot tiesnesi M. Ratermani nav vairs iespējams kā pašu lietu rakstura dēļ, tā arī tāpēc, ka daļa tiesnešu atrodas atvaļinājumā uz likuma pamata un darbā esošie ir pārkrauti ar tiešo pienākumu izpildīšanu savās nodaļās. Tamdēļ lūdzu tiesnesi Maksu Ratermani atsvabināt no iesaukšanas š. g. apmācībā. Līdz ar to lūdzu to pašu iemeslu dēļ atsvabināt no iesaukšanas š. g. apmācībā arī citus man uzticētās tiesas locekļus, ja kādu no viņiem bez tiesneša M. Ratermaņa iesaukšana būtu paredzēta vēl šīnī gadā.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 878. l., 39. lp.)

RĒDERS Heinrihs Georgs (Räder; 1868–1942)

Dzimis 1868. g. 21. nov. Kuldīgā mācītāja ģimenē. Tēvs Reinholds, māte Marija, dz. Kurca. Vācietis, luterticīgs.

1888. g. sācis studijas TU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1893. g. ar I šķ. diplomu). No 1893. g. maija jaunākais tiesamatu kandidāts Kijevas apgabaltiesā, 1894. g. martā pārcelts uz Kijevas Tiesu palātu un 1894. g. maijā piekomandēts Kijevas apgabaltiesas iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim. No 1895. g. janv. vecākais tiesamatu kandidāts, 1895. g. febr. pārcelts uz Maskavas Tiesu palātu. No 1895. g. apr. Maskavas apgabaltiesas 1. civilnodaļas sekretāra palīgs, no 1896. g. jūn. Maskavas Tiesu palātas sekretāra palīgs. 1897. g. jūl. iecelts par Tomskas apgabaltiesas Zmeinogorodskas apr. iecirkņa miertiesnesi (no 1903. g. febr. tādā pašā amatā Barnaulas apr., no 1904. g. maija Omskas apr.). 1909. g. maijā–1917. g. dec. Omskas apgabaltiesas loceklis (1909. g. jūl.–1910. g. maijā vecākā apgabaltiesas notāra v. i., no 1913. g. nov. Omskas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedra v. i.).

1918. g. atgriezies Latvijā, Kuldīgā. 1919. g. 19. martā–1920. g. 15. febr. Kuldīgas pilsētas dienestā, pilsētas vācu liceja skolotājs, 1920. g. 16. febr.–31. jūl. Vilhelma Rēdera privātās pamatskolas un vidusskolas skolotājs. No 1920. g. 3. sept. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā. 1934. g. 8. febr. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1935. g. 26. nov. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos. Dzīvojis Rīgā. 1939. g. nov. izslēgts no goda tiesnešiem un izceļojis uz Vāciju.

2. pasaules kara laikā dzīvojis Pozenē (tag. Poznaņa Polijā). Miris 1942. g. 25. janv.

Neprecējies.

Studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 885. l.; 5213. f., 1. apr., 3889. l.; Album Curonorum 2. 1932–1978. Herausgegeben vom Philisterverband der Curonia. [Deutschland] 1979.

REIHOLDS Kristjānis (arī Kristjānis REICHHOLDS; 1849–1923)

Dzimis 1849. g. 30. jūl. Lizuma pag. Grūšļos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Līze, dz. Geiste. Latvietis, luterticīgs.

Heinrihs Rēders (1868–1942)

Mācījies Vīdemaņa privātajā elementārskolā Gaujienā, Tērbatas apr. skolā, Rīgas apr. skolā, Rīgas tirdzniecības skolā, 1871. g. beidzis Rīgas gub. ģimnāziju. No 1871. g. studējis TU vēsturi, no 1872. g. tieslietas Juridiskajā fakultātē (beidzis 1886. g.). Strādājis tiesu iestādēs Tērbatā un Rīgā. 1889.–93. g. Cēsu apr. priekšnieka jaunākais palīgs Vecpiebalgā. 1893.–1915. g. bijis privātdokvāts Smiltēnē, no 1911. g. arī Alūksnē (Valkas–Cēsu apr. Miertiesnešu sapulcē).

No 1920. g. 7. jūn. Rīgas apgabaltiesas loceklis (1922. g. 14. jūl. apstiprināts Satversmes sapulcē); strādājis 2. civilnodaļā. Miris 1923. g. 26. janv. Rīgā. Apbedīts Velēnas kapos.

Neprecējies.

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 270. l.; AL.

No K. Reiholda 1920. g. 12. maija raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "*Savam tsam curriculum vitae man nebūtu neko vairāk ko piezīmēt, kā tikai, ka esmu dzimis 1849. gadā. Ja nu Palātas locekļi būtu tomēr domās, ka es amata izpildīšanai Jūsu resorā par vecu un būtu jāņem jaunāki spēki, kuri iestrādājušies varētu palikt ilgāki amatā, tad par to man nepiekrīt spriest. No savas puses varu tikai piezīmēt, ka, ja es nejustos darba spējīgs, es nebūtu lūdzis man piešķirt kādu tiesneša vietu. Bet, ja arī Jūs, prezidenta kungs, būtu tomēr domās, ka es kādu amatu, ko Jūs nodomājat man piešķirt, nebūtu spējīgs pienācīgi izpildīt, tad es tam pilnīgi padodos bez mazāka īgnuma un palikšu vienmēr Jums pateicīgs par Jūsu man parādīto laipnību.*" (LNA LVVA 1536. f., 27. apr., 270. l., 5. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedra P. Leitāna atmiņām: "*K. Reiholds – jau solīdus mūža gados – bija piedzīvojis jurists un labi pārzināja mūsu materiālās tiesības. Viņa rakstītā sprieduma motīvi bija lietišķi un kodolīgi, juridiskā argumentācija stingra un noteikta; tādēļ viņa jurista darbs bija augsti vērtējams.*" (Leitāns P. Atmiņas par Latvijas tiesu darbības sākumu. Jurists. 1937. Nr. 1/2, 16. lp.)

RUBENIS Alvils Augusts (1904–1943)

Dzimis 1904. g. 20. maijā Beļavas pag. Gēcos lauku amatnieka ģimenē. Tēvs Augusts, māte Paulīne, dz. Lapiņa. Latvietis, luterticīgs.

Sakarā ar tēva iestāšanos dienestā satiksmes resorā ģimene bieži mainījusi dzīvesvietu. Beidzis Beļavas pagastskolu, mācījies Rozēnu ministrijas skolā, Cēsu un Alūksnes augstākajās tautskolās, no 1922. g. mācījies Alūksnes vidusskolā (beidzis 1923. g.). Darbojies LSCO. No 1923. g. studējis LU Tiesību nodaļā (beidzis 1933. g.; diplomdarbu aizstāvējis 1939. g.). 1926. g. 19. maijā iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Latgales apgabaltiesā (1926. g. 11. dec. par vecāko tiesamatu kandidātu); piekomandēts prokuratūrai (bijis prokurora biedra v. i.). 1928. g. 13. okt. pārcelts tādā pašā amatā uz Jelgavas apgabaltiesu, daudzkārt ilgstoši bijis prokurora biedra v. i. No 1933. g. aug. izmeklēšanas tiesneša v. i. Jēkabpils apr., no 1933. g. aug. Bauskas apr., no 1934. g. maija atkal Jēkabpils apriņķī. 1934. g. 31. maijā pārcelts par vecāko tiesamatu kandidātu uz Rīgas apgabaltiesu; iedalīts darbam prokuratūrā. 1934. g. 2. aug. iecelts par prokurora biedru (vēlāk viceprokurors). 1939. g. 9. nov. iecelts par Rīgas apgabaltiesas locekli; strādājis 3. kriminālnodaļā. 1939. g. nov. iecelts arī par

Alvils Rubenis (1904–1943)

Rīgas Termiņcietuma un nepilngadīgo cietuma administratīvās komisijas priekšsēdētāja V. Teikmaņa vietnieku, 1940. g. maijā par Sabiedriskās apgādības administratīvās komisijas priekšsēdētāja T. Širona 2. vietnieku. Studiju laikā darbojies Malienas Studentu biedrībā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Pārvests uz Kirovas apg. Vjatlagu. 1942. g. 28. nov. piespriesti desmit gadi ieslodzījuma. Miris 1943. g. 5. febr.

Precējies 1934. g. 9. aug. Kandavā ar Franču institūta studenti Irmu Johannu Vilmani (dz. 1912. g. 22. aug.; 1941. g. 14. jūn. izsūtīta), dēls Andrejs Alvils (dz. 1937. g. 19. maijā), meita Ieva Edīte (dz. 1940. g. 4. janv.).

Studentu korporācijas "Fraternitas Academica" filistrs dibinātājs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 918., 919. l.; 7427. f., 1. apr., 6988. l.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., 6378. l.; LVD: EVP; LUAJ; Līdaks K. (sast.). Album Fratrum Academicorum. Studentu korporācijai Fraternitas Academica 80. Rīga, 2004.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja 1939. g. 2. nov. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam: "Rīgas apgabaltiesas nodaļu kopsapulce, apsprendusi savā š. g. 2. novembra sēdē jautājumu par Alvilu Rubēna kandidatūru uz apgabaltiesas locekļa amatu, atzina šo kandidatūru par vēlamu. Sakarā ar to, pagodinos stādīt priekšā Alvilu Rubeni uz apgabaltiesas locekļa amatu ar piebildumu, ka Alvils Rubenis izrādījis atzīstamas darba spējas un ieguvis vajadzīgās praktiskās zināšanas. Morāliskā ziņā nevainojams." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 919. l., 14. lp.)

RULLERS Kārlis (1907–pēc 1945)

Dzimis 1907. g. 3. maijā Pociema pag. Ozolos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Emma Karlīne, dz. Bendika. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Pociema pagastskolā, F. Šmithena un L. Bērziņa reālģimnāzijā Limbažos.

No 1919. g. mācījies Limbažu valsts vidusskolā, pēc kuras beigšanas 1925. g. uzsācis studijas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1936. g. okt.). 1931. g. 30. sept. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā (1933. g. 20. okt. par vecāko tiesamatu kandidātu), 3. civilnodaļā; 1933. g. jūl. piekomandēts Rīgas pilsētas 3. iecirkņa miertiesnesim, 1933. g. aug. 3. civilnodaļai, 1934. g. febr. 2. kriminālnodaļai, 1934. g. jūn. 1. kriminālnodaļai, 1934. g. nov. Rīgas pilsētas 12. iecirkņa miertiesnesim. 1935. g. 27. jūn. iecelts par Daugavpils apgabaltiesas papildu miertiesnesi. No 1938. g. 29. nov. Daugavpils apgabaltiesas loceklis.

Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Daugavpils apgabaltiesas loceklis. 1945. g. 17. apr. Liepājā iecelts par Kurzemes apgabaltiesas locekli. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 93. l.; P-822. f., 1. apr., 47. l.; 7427. f., 1. apr., 9483. l.; LUAJ.

Kārlis Rullers (1907–pēc 1945)

Dzimis 1899. g. 13. martā Turaidas pag. Šveicēs lauksaimnieka (rentnieka) ģimenē. Tēvs Augusts, māte Amālija, dz. Plūme. Latvietis, luterticīgs.

No 1911. g. mācījies F. Šmithena un L. Bērziņa ģimnāzijā Dubultos, no 1915. g. Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā (1. pasaules kara laikā no 1915. g. evakuācijā Tērbatā). No 1917. g. mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā evakuācijā Tērbatā (beidzis 1918. g. janv.). 1918. g. febr. studējis lauksaimniecību TU. 1918. g. vasarā dzīvojis vecāku mājās Vidrižu pag. Vīgantos.

1919. g. janv.–maijā lielinieku apcietinājumā. Neatkarības kara laikā no 1919. g. 24. maija dienējis Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), 1. Atsevišķās latviešu brigādes Studentu bataljonā (kā brīvprātīgais), 3. Jelgavas kājnieku pulkā, no 1919. g. sept. Austrumu frontes štābā (Pļaviņās), pēc tam Armijas virspavēlnieka štāba Iekšējās izlūkošanas Rīgas nodaļā (1920. g. aug. atvaļināts); kareivis. Piedalījies kaujās pret lieliniekiem. Dzīvojis Vidrižu pag. Vīgantos. 1920.–27. g. un 1928. g. studējis tieslietas LU (beidzis 1928. g.). Studiju laikā no 1920. g. jūn. gadu strādājis par sekretāra palīgu Tiesu palātas Civildepartamentā. No 1926. g. 29. jūl. Rīgas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts; strādājis 2. civilnodaļā. No 1926. g. 23. dec. papildu mirtiesnesis Latgales apgabaltiesā, no 1928. g. 31. marta Latgales apgabaltiesas Daugavpils pilsētas 1. iecirkņa mirtiesnesis un Daugavpils ires valdes priekšsēdētājs. 1928. g. 18. sept.–1934. g. 12. febr. Latgales apgabaltiesas loceklis, 1930.–34. g. arī Zemesgrāmatu atjaunošanas komisijas loceklis, 1934. g. 12. febr.–1938. g. 1. sept. Tiesu palātas loceklis, 1938. g. 1. sept.–1940. g. Latvijas Senāta senators. 1917.–34. g. bijis LZS biedrs, darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latviešu-īgauņu tuvināšanās biedrībā, Latvijas un PSRS tauku kulturālās tuvināšanās biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. dec. atbrīvots no amata. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. 30. aug. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas juriskonsultācijas jaunākais pastāvīgais loceklis, no 1941. g. 30. okt. Tiesu palātas tiesnesis Civildepartamentā. No 1941. g. LELB virsvaldes loceklis. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 1944. g. okt. kopā ar dēlu Ilmāru devies bēgļu gaitās uz Vāciju, dzīvojis Jēnā, Goslārā, Hamelnā un Blombergā. Pēc 2. pasaules kara ievēlēts par britu okupācijas zonas piecu tautību bēgļu juristu apvienības vicepriekšsēdētāju, bijis Starptautiskās bēgļu organizācijas (*International Refugee Organization; IRO*) tieslietu padomnieks Detmoldā un Minsterē (abas Ziemeļreīnā-Vestfālenē). 1950. g. izceļojis uz ASV, dzīvojis Bruklinā, Patersonā, pēc tam Ērvingtonā, Ņūdžersijas pavalstī. Strādājis fabrikās, pēc tam trīs gadus bijis komitejas “Latvijas brīvībai” juriskonsults, komitejas pārstāvis

Augusts Rumpēters (1899–1978)

Eiropas apspiesto nāciju asamblejas (*Assembly of Captive European Nations – ACEN*) Juridiskajā komitejā. No 1956. g. LZS Pado-
mes loceklis, bijis Latviešu zemnieku bloka prezidija loceklis. No
1958. g. strādājis par arhivāru Hakensakas slimnīcā Ņūdžersijas
pavalstī. LELB virsvaldes juriskonsults, no 1964. g. LELB Prezi-
dija loceklis. Bijis Latviešu juristu apvienības vicepriekšsēdētājs,
Baltijas Juristu apvienības valdes loceklis, darbojies organizācijā
“Daugavas vanagi”. Miris 1978. g. 17. dec. Glenridžā, Ņūdžersijas
pavalstī, ASV, ar sirdstrieku (infarktu). Pelnu urna apbedīta Lat-
viešu brāļu kapos Katskilos (*Latvian Memorial Park in the Cat-
skills*), vēlāk pārapbedīta Vidrižu kapos.

Apbalvojumi: Latvijas Akpz.

Precējies 1926. g. 11. nov. ar Emmu Elfrīdu Lejiņu (1896. g.
11. martā Alojās draudzē–1990. g. 5. jūn. Vidrižu pag.), dēli Visval-
dis (dz. 1927. g. 24. jūl.; teologs ASV), Ilmārs (dz. 1929. g. 9. martā
Daugavpilī; mākslinieks ASV), Ģirts (dz. 1932. g. 6. janv.; pēc kara
dzīvojis Latvijā), Andris (dz. 1936. g.; pēc kara dzīvojis Latvijā).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

D. Soviet Agression against the Baltic States. [B. v.], 1974.

A. LNA LVVA, 3727. f., 1. apr., 25. l., 150.–151., 208. lp.; 1536. f., 27. apr.,
295. l.; 7427. f., 1. apr., 1069. l.; P-822. f., 1. apr., 81. l.; 2. apr., 48. l.; EVP; Rumpē-
ters A. Armiņu lapa no Mētraines. Roziņķis. Vita Nostra. 1965. Nr. 15; Rumpēters
A. Atskats uz 1918. I laiku. Vita Nostra. 1967. Nr. 16; R. Z. Senātoram Augustam
Rumpēteram 70 gadu. Laiks. 1969. g. 12. marts; Pētersons T. Mūsu tiesību sistēmas
līdzveidotājs. Laiks. 1974. g. 9. marts; Pētersons T. Augusta Rumpētera 75 mūža
gadi. Vita Nostra. 1974. Nr. 21; Pētersons T. Senātors Augusts Rumpēters. Univer-
sitas. 1980. Nr. 45; Irbe P. Augusts Rumpēters, iur., 18. I. Vita Nostra. 1980. Nr.
26/27; ARCH. XI; Miris senātors Augusts Rumpēters. Laiks. 1978. g. 20. dec.; LE
(II) 4. sēj.; AL; LUJA; SLS.

No A. Rumpētera 1926. g. 8. jūn. rakstītās autobiogrāfijas: “*Kad 1917. g. pēc
Rīgas krišanas Nikolaja ģimnāzija evakuējās no Tērbatas uz Ģeņičevsku (Krimā),
pārgāju uz Rīgas pilsētas ģimnāziju, kuru beidzu 1918. g. janvārī [...] 1919. gada
pavasārī iestājos Studentu rotā, kā ierindas kareivis. Tātāt pašā gadā piedalījies
vairākās kaujās Latgales frontē pret lieliniekiem. Starp citu 27. un 28. augusta uz-
brukumā pret Rudzātiem.*” (LNA LVVA 1536. f., 27. apr., 295. l., 5. lp.)

SAKRANOVIČS Pauls Arvīds Johans (*Sakranowicz*; 1878–1935)

Dzimis 1878. g. 1. janv. Lutriņu pag. mācītāja ģimenē. Tēvs
Johans (Jānis) Vilhems Sakranovičs (arī Zakranovičs), māte Jūlija,
dz. Pēčke. Vācietis, luterticīgs.

Pēc Rīgas pilsētas ģimnāzijas beigšanas 1896. g. uzsācis stu-
dijas PU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1900. g.). No 1901. g. apr.
zvērīnāta advokāta palīgs Rīgā, no 1901. g. sept. zvērīnāta ad-
vokāta V. Dreierdorfa palīgs Liepājā, no 1904. g. atkal Rīgā. No
1912. g. zvērīnāts advokāts Pēterburgā. 1. pasaules kara laikā ju-
riskonsults apavu ražošanas mehāniskajā sabiedrībā “Skorohod”
Petrogradā. 1920.–1921. g. Kopenhāgenā piedalījies šīs sabiedrī-
bas (daņu uzņēmuma meitasuzņēmums) likvidācijas procesā.

1920. g. jūl. atgriezies Latvijā. No 1920. g. 30. aug. Rīgas ap-
gabaltiesas loceklis; strādājis 3. civilnodaļā, nodaļas vadītājs.
1921. g. 12. jūl. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1922. g.

Pauls Sakranovičs (1878–1935)

8. nov. zvērināts advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Miris 1935. g. 20. febr. Rīgā ar sirdstrieku (infarktu). Apbedīts Bērzmuižā (tag. Bērze Bērzes pag.).

Apbalvojumi: Dānijas Danebroga ord.

Precējies ar Šarloti Doroteju Bergmani (1883. g. 5. jūl.–1930. g. 21. febr.), meita Amālija Elizabete (dz. 1905. g. 4. febr.); šķīries. Otrreiz precējies 1924. g. ar Karenu Agnetu Zigrīdu Gildenkrogku (dz. 1892. g. 27. jūn.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 338. l.; 7354. f., 1. apr., 695. l.; 770. f., 10. apr., 192. l.; 2996. f., 17. apr., 1510. l.; Rīgasche Rundschau. 22. Febr. 1935; LA 1919–1945.

No P. Sakranoviča 1921. g. 21. marta raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: *“Caur konsultāciju ārzemēs tika konstatēts, ka manas veselības stāvoklis ir gaužām bēdīgs. Māgas augonis, ar kuru es saslimu gadu atpakaļ Pēterpilī [Petrogradā – red.], ir atstājis dažādas sekas un sirds arī ir pavisam slima. Par manas prombūtnes laiku manai mātei caur ugunsgrēku ir noticis milzīgi liels zaudējums, kurš pārgrozījis mūsu dzīves stāvokli un mani arī ļoti satraucēja. Es jūtu pilnīgu nespēcību turpināt savu atbildīgu darbu tiesā. Vēlēdamies nokārtot savas personīgās lietas tādā veidā, kā tas būtu vēlams priekš tiesas darbības, es pagodinās Jūs lūgt: 1) piešķirt man atvaļinājumu vēl uz 3 mēnešiem, kādā gadījumā es ceru pēc savas atgriešanās stāties pie darba un dot citiem tiesas locekļiem iespēju atpūsties, un varu nodarboties vismaz līdz rudenim; 2) jeb atļaut mani no dienesta.”* (LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 338. l., 13. lp.)

SALMIŅŠ Voldemārs (1901–1956)

Dzimis 1901. g. 21. janv. Valgundes muižā kalpu ģimenē. Tēvs Jānis, māte Grieta. Latvietis, luterticīgs.

Ģimene pārcēlusies uz Valgundes pag. Tāmiem, pēc tam Kalnciema pag. Mežratniekiem (mājas rentētas). No 1909. g. mācījies Kalnciema pagastskolā (beidzis 1913. g.). 1914. g. nokārtojis pagastskolas kursa pārbaudījumu Jelgavas Aleksandra skolā. 1. pasaules kara laikā, tuvojoties frontei, 1915. g. rudenī ar māsu atbēdzis uz Rīgu. 1915. g. nov. devies uz Pleskavu, kur līdz 1916. g. febr. strādājis par telefonistu. No 1916. g. febr. mācījies Pleskavas komerciskolā (beidzis 1918. g.). 1916. g. vasarā strādājis par kuģa kasieri privātā uzņēmumā “F. Vikengeizer” Pleskavā, 1917. g. vasarā par kancelejas ierēdni Viskrievijas Zemstu savienībā Nesvižā, Minskas gub. 1918. g. pavasarī atgriezies Kalnciema pag. Mežratniekos.

No 1919. g. janv. mācījies Jelgavas valsts vidusskolā, pēc kuras beigšanas 1921. g. uzsācis tieslietu studijas LU. 1922.–23. g. strādājis par ierēdni Valsts statistiskajā pārvaldē, 1923.–1924. g. apr. Latvijas atjaunošanas sabiedrībā “Lats”. 1924. g. 29. martā iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā (1926. g. 23. apr. par vecāko tiesamatu kandidātu); strādājis 2. kriminālnotaļā, no 1925. g. janv. 3. civilnotaļā. No 1927. g. marta papildu miertiesnesis, no 1930. g. aug. miertiesnesis, strādājis dažādos Rīgas miertiesnešu iecirkņos. 1932. g. sept. beidzis LU Tiesību notaļu. No 1933. g. 29. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālnotaļā, no 1934. g. febr. 1. kriminālnotaļā, no 1934. g. maija 3. civilnotaļā. 1938. g. janv. ar tieslietu ministra H. Apsīša

Voldemārs Salmiņš (1901–1956)

rīkojumu iecelts par Eigēniskās komisijas locekli Veselības departamentā. No 1939. g. 26. okt. iecelts par Rīgas apgabaltiesas vicepriekšsēdētāju; 2. civilnodaļas vadītājs, no 1939. g. okt. 3. civilnodaļas vadītājs. Bijis laikraksta "Brīvā Zeme" redakcijas Tieslietu nodaļas vadītājs. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, Veselības veicināšanas biedrībā, Jelgavas ģimnāzijas abiturientu biedrībā, LZS (1923.–34. g.), biedrībā "Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds".

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 3. civilnodaļā. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju, dzīvojis bēgļu nometnē Eslingenē (Štutgartes piepilsētā, Bādenē-Virtembergā). 1949. g. izceļojis uz ASV. Miris 1956. g. 5. jūn. Jūdžinā, Oregonas pavalstī, ASV.

Precējies 1929. g. 9. nov. ar rakstnieci Aīdu Mariju Niedru (1899. g. 23. martā Tīrzas pag.–1972. g. 23. nov. Losandželosā, Kalifornijas pavalstī, ASV), dēls Andrievs Voldemārs (1932. g. 12. apr.–1978. g. 14. febr. Losandželosā; dzejnieks un rakstnieks).

Studentu biedrības "Fraternitas Rusticana" filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 931., 932. l.; 7427. f., 1. apr., 4924. l.; EVP; Londonas Avīze. 1956. g. 22. jūn.; LUAI.

No Saeimas deputāta K. Ulmaņa 1924. g. 12. febr. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "Atbildot uz Jūsu 5. februāra rakstu, pagodinot ziņot, ka Voldemārs Salmiņš ir darbīgs un spējīgs cilvēks, arī morāliskā ziņā nevainojams." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 931. l., 20. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas 3. civilnodaļas vadītāja 1934. g. 5. maija raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: "Sakarā ar 3. civilnodaļas tiesneša A. Ļutova kunga pāriešanu uz 1. kriminālnodaļu, viņu atvietojošam tiesas loceklim būtu jāpiedalās 3. civilnodaļas sēdē š. g. 16. maijā, kādēļ lūdzu Jūsu nekavētu gādību jautājuma nokārtošanai. 3. civilnodaļas tiesneši vēlētos, lai uz šo nodaļu tiktu pārcelts 2. kriminālnodaļas tiesas loceklis Voldemārs Salmiņš, kuram šīs nodaļas darbība ļabi pazīstama no agrākās viņa darbības šīnī nodaļā un kurš privātā sarunā izteicis savu vēlēšanos pāriet uz 3. civilnodaļu. Pagodinot ziņot, ka šīs nodaļas lietu izspriešana prasa ilgāku iestrādāšanos un praksi, kādēļ papildu mirtiesnešu piekomandēšana nevarētu atvietot iztrūkstošo tiesas locekli." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 931. l., 92. lp.)

Kārlis Sāns (1901–1942)

SĀNS Kārlis Arnolds (1901–1942)

Dzimis 1901. g. 3. martā Rozēnu pag. Plančos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Alma, dz. Zariņa. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Rozēnu pagastskolā, pēc tam Rozēnu ministrijas skolā, Mazsalacas privātā proģimnāzijā, 1913.–14. g. P. Dzeņa ģimnāzijā Rīgā. 1. pasaules kara laikā no 1916. g. mācījies Valmieras reālskolā. 1917.–19. g. dzīvojis pie vecākiem Rozēnu pag.

1919. g. sept. iestājies Valmieras vīriešu reālskolā (1920. g. apvienota ar Valmieras sieviešu ģimnāziju, izveidojot Valmieras Valsts vidusskolu). 1919. g. 20. nov. mobilizēts Latvijas armijā, dienējis Vidzemes divīzijas Papildu bataljonā, pēc tam 1. Robežsargu pulkā, kareivis, kaprālis, 1920. g. martā atvaļināts. 1922. g.

beidzis Valmieras valsts vidusskolu un iestājies LU Tiesību nodaļā (beidzis 1928. g.). 1927. g. 21. sept. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā; strādājis 3. civilnodaļā, no 1928. g. okt. 1. kriminālnodaļā, 1929. g. martā piekomandēts prokuroram. No 1929. g. apr. vecākais tiesamatu kandidāts; no 1929. g. piekomandēts Rīgas pilsētas 3. iecirkņa miertiesnesim. 1929. g. aug. iecelts par papildu miertiesnesi, pārzinājis iecirkņus Valkas apr., Cēsu apr., Rīgā. 1930. g. sept. piekomandēts 1. kriminālnodaļai, 1932. g. dec. iecelts par miertiesnesi Cēsu apr. iecirknī. No 1934. g. 5. jūn. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālnodaļā, no 1935. g. nov. 4. civilnodaļā, no 1939. g. nov. 2. civilnodaļā. 1940. g. 28. maijā ar Ministru kabineta lēmumu iecelts arī par dzīvokļu īres inspektoru (amatā līdz 1940. g. 17. dec.). Darbojies Aizsargu organizācijā (līdz 1934. g. jūn. bijis aizsargs 10. Cēsu aizsargu pulkā), Rīgas Latviešu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Pārvests uz Soļikamskas soda nometnēm Usoļlagā. 1942. g. 15. apr. piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Spriedums izpildīts 1942. g. 15. maijā.

Apbalvojumi: Latvijas Akpž, Acjpm.

Neprecējies.

Studentu korporācijas “Ventonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 936., 937., 938. l.; 7427. f., 1. apr., 6047. l.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-8211. l.; LVD; EVP; LUJ.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa 1936. g. 27. jūl. raksta Tieslietu ministrijai: “Pagodinos iesniegt Rīgas apgabaltiesas locekļa Kārļa Sāna š. g. 27. jūlija ziņojuma norakstu par izbraukšanu uz Berlīnes olimpiādi š. g. 30. jūlijā līdz 8. augustam.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 937. l., 19. lp.)

No K. Sāna 1937. g. 11. maija raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “Pagodinos Jums, priekšsēdētāja kungs, ziņot, ka esmu nodomājis uz divām nedēļām izbraukt uz Ungāriju laikā starp 12. maiju un 15. jūniju š. g., lai piedalītos Ungārijas lauksaimnieku jātnieku biedrības rīkotās tradicionālās 12. lauku tālīzjādēs. Piezīmēju, ka šīs biedrības prezidents ir atvaļināts kavalērijas ģenerālis Stefans Horthy [Hortijs].” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 937. l., 23. lp.)

No Valsts kancelejas 1940. g. 29. maija raksta Tieslietu ministrijai: “Valsts kanceleja paziņo, ka Ministru kabinets š. g. 28. maija sēdē atbrīvoja no dzīvokļu īres inspektora amata Arturu Kāpostu sakarā ar viņa iecelšanu par satiksmes ministru un iecēla par dzīvokļu īres inspektoru Rīgas apgabaltiesas loekli Kārli Sānu, atstājot viņu arī apgabaltiesas locekļa amatā ar dzīvokļu īres inspektoram paredzēto algu un Ministru kabineta š. g. 25. janvāra sēdē dzīvokļu īres inspektoram noteikto piemaksu.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 937. l., 28. lp.)

SEGLENIEKS Aleksandrs (1893–1951)

Dzimis 1893. g. 11. febr. Mārcienas pag. Tēvs Mārtiņš. Latvietis, pareizticīgs.

Beidzis Rīgas Garīgo semināru un uzsācis tieslietu studijas Varšavas Universitātē (1. pasaules kara laikā 1916. g. beidzis uz Rostovu pie Donas evakuēto Varšavas Universitāti). 1916. g. mobilizēts karadienestā Krievijas armijā. 1917. g. febr. beidzis

Aleksandrs Seglenieks (1893–1951)

Aleksandra karaskolas saīsināto kara laika kursu Maskavā, praporoščiks kājnieku daļās. 1918. g. febr.–1920. g. apr. virsnieks Donas kazaku armijas štābā Novočerkaskā, podporučiks.

1920. g. maijā atgriezies Latvijā. No 1920. g. 3. jūn. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; piekomandēts iecirkņa mīertiesnesim Rīgā. No 1920. g. sept. izmeklēšanas tiesnesis iecirknī Rīgā (no 1921. g. febr. svarīgu lietu izmeklēšanas tiesneša v. i., no jūl. prokurora biedrs). 1921. g. 1. aug. uzdots uzraudzīt Alūksnes, Rēzeknes un Daugavpils Politiskās apsardzības nodaļu darbību, 23. aug. uzdots pārzināt prokurora biedra iecirkni par politiskām lietām. 1921. g. 11. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma, kas iesniegts 21. sept. No 1921. g. 25. okt. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālnodaļā. 1922. g. 12. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1922. g. 8. nov. zvērīnāta advokāta E. Pēterona palīgs Rīgā. 1922.–40. g. Kara ministrijas juriskonsults. No 1925. g. 19. aug. zvērīnāts advokāts Rīgā.

Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Daugavpils apgabaltiesas loceklis 1. civilnodaļā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju, no 1945. g. dzīvojis Lauingenē pie Donavas, Bavārijā. No 1947. g. strādājis ASV armijas darba rotā Bādnauheimā, Hesēnē. Pēc izceļošanas no Vācijas, sākot ar 1950. g. maiju, trimdā ASV. Miris 1951. g. 10. jūl. Maiami, Floridas pavalstī, ASV. Apbedīts Koralgeiblzā, Floridas pavalstī.

Apbalvojumi: Latvijas Ak IV šķ.

Precējies 1922. g. 17. apr. ar Elizabeti Doroteju Ozolu (dz. 1903. g. 5. dec.), dēli Tāivaldis Aleksandrs (dz. 1922. g. 23. nov.), Zigurds Boriss (dz. 1927. g. 10. okt.); šķīries 1936. g. maijā. Otrreiz precējies 1936. g. jūn. ar Olgu Matšamu (dz. 1896. g. 26. nov.).

Studentu korporācijas "Tervetia" goda filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 941. l.; 27. apr., 300. l.; 7354. f., 1. apr., 704. l.; 2996. f., 17. apr., 8345., 8346. l.; Vanags Kārlis. Aleksandrs Seglenieks aizsaulē. Latvija. Brīvā Balss. 1951. g. 28. jūl.; LA 1919–1945.

No Tiesu palātas prokurora K. Kvelberga 1921. g. 1. aug. raksta Rīgas apgabaltiesas prokuroram V. Dāvim: "*Paziņoju Jums, ka Rīgas apgabaltiesas prokurora biedrim A. Segleniekam uzdevu pārskatīt Politiskās apsardzības Alūksnes, kā arī Rēzeknes un Daugavpils nodaļu darbību, kāpēc lūdzu atsvabināt viņu no amata pienākumu izpildīšanas Jums uzticētā prokuratūrā un izdot viņam pienākošos dienas un braukšanas naudu.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 941. l., b. p.)

Pēteris Sekste (1893–1980)

SEKSTE Pēteris (1893–1980)

Dzimis 1893. g. 24. martā Bērzaunes pag. Lauteres muižā kalpu ģimenē. Tēvs Andrejs. Latvietis, pareizticīgs.

Vēlāk ģimene pārcēlusies uz Smiltenes pag., mācījies Smiltenes pagastskolā, Bērzaunes draudzes skolā, no 1911. g. Pleskavas skolo-tāju seminārā (beidzis 1915. g.). 1. pasaules kara laikā 1915. g. sept. mobilizēts Krievijas armijā, dienējis leibgvardes Preobraženskaskas pulka rezerves bataljonā Petrogradā. Karadienesta laikā 1916. g. nokārtojis ģimnāzijas izglītības pārbaudījumu Pleskavas Garīgajā seminārā. No 1916. g. maija mācījies Viļņas karaskolā (1916. g. okt.

beidzis īso kara laika apmācības kursu evakuācijā Poltavā), praporščiks 33. rezerves kājnieku pulkā Krimā, pēc tam no 1917. g. febr. 26. rezerves pulkā Ostrogā, no 1917. g. maija 39. rezerves pulkā, no 1917. g. jūn. 5. Somijas strēlnieku pulkā frontē Galīcijā. 1917. g. sept. sasniedzis poručika dienesta pakāpi, 1917. g. dec. piešķirts atvaļinājums. 1918. g. janv. ieradies Latvijā, armijā vairs nav atgriezies, dzīvojis vecāku mājās Līderes pag. Vileiņos.

1919. g. apr. mobilizēts Padomju Latvijas armijā, 1. divīzijas 2. strēlnieku pulkā, 12. maijā dezertējis. 1919. g. 22. jūn. Rīgā brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), virsleitnants. Dienējis 8. Piebalgas bataljonā (adjutants), no 1919. g. aug. 2. Ventspils kājnieku pulkā, bataljona sakaru virsnieks, rotas komandieris. 1920. g. par kaujas nopelniem paaugstināts par kapteini. 1921. g. sept. atvaļināts no armijas un uzsācis tieslietu studijas LU. No 1923. g. janv. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 3. kriminālodaļā, no 1924. g. febr. 3. civilnodaļā, no 1924. g. sept. bijis dažādu Rīgas iecirkņu mirtiesnešu pakļautībā. 1925. g. 3. jūn. iecelts par papildu mirtiesnesi, 1931. g. 16. sept. par mirtiesnesi (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā). 1937. g. beidzis LU Tiesību nodaļu. 1939. g. 9. nov. iecelts par Rīgas apgabaltiesas locekli; strādājis 2. kriminālodaļā. No 1935. g. bijis 5. Rīgas aizsargu pulka 1. rotas komandieris, darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 2. kriminālodaļā. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju, dzīvojis Neietingā, Bavārijā. Vēlāk izceļojis uz ASV. Miris 1980. g. 15. nov. Sietlā, Vašingtonas pavalstī, ASV.

Apbalvojumi: Latvijas Akpm, Acjpm; Krievijas Ao IV šķ., So III šķ. ar šķēpiem.

Precējies 1923. g. 10. aug. ar skolotāju Idu Sprogu (1895. g. 4. dec. Vecpiebalgas pag.–1996. g. 1. martā Sietlā, Vašingtonas pavalstī, ASV), dēli Marģers (dz. 1924. g. 17. jūn.), Juris (dz. 1928. g. 8. martā).

Studentu korporācijas “Tervetia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 942., 943. l.; 5601. f., 1. apr., 5746. l.; 1640. f., 1. apr., 522. l., 321. lp.; 7427. f., 1. apr., 3300. l.; Aizsargu kartotēka; LU AJ.

No P. Sekstes 1940. g. 17. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “*Mans tēvs jau deviņu gadu vecumā bijis spiests patstāvīgi pelnīt maizi no sākuma gana gaitās, bet ar 12. gadu vasarās jau kā puisis pie lauksaimniekiem, ziemās kā linu kulstītājs, bet pavasaros no Drisas līdz Rīgai pa Daugavu pludinājis plostus. Vecākais [tēva] brālis Jekabs kā 1905. gada revolucionārs izsūtīts uz Sibīriju, kur arī nomiris. Vidējais brālis Pēteris 1919. gada pavasarī kopā ar Mārcienas pagasta valdi kā pagasta valdes kasieris aizbraucis, Sarkanarmijai aizejot, uz Padomju Savienību, no kurienes līdz šim laikam nav atgriezies. Es saviem vecākiem esmu vecākais bērns, piedzimis [...] Bērzaunes pagasta Lauteres muižā, kur mani vecāki bijuši muižas strādnieki. Brāli un māsu kāda lipīga slimība izrāvusi no mūsu vidus. Esmu palicis vienīgais savu vecāku, tēva un mātes un savas ģimenes atbalsts.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 942. l., 27. lp.)

Andrejs Sīmanis

SĪMANIS Andrejs (1867–1926)

Dzimis 1867. g. 2. janv. Ventspils apr. Sarkanmuižas pag. (tag. bij. Sarkanmuižas pag. teritorija iekļauta Vārves pag., Tārgales pag. un Ventspils pilsētā) mācītājmuižas rentnieka ģimenē. Latvietis.

Mācījies Kuldīgas ģimnāzijā (beidzis 1889. g.), 1895. g. beidzis MU Juridisko fakultāti. Bijis zvērināts advokāts Liepājā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. devies bēgļu gaitās uz Iekškrīeviju, 1915.–17. g. bijis Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas Juridiskā biroja vadītājs.

No 1918. g. 20. dec. Liepājas apgabaltiesas loceklis. 1919. g. 3. janv. apgabaltiesas sēdē nolemts lūgt Tieslietu ministriju pagaidām apstiprināt par Liepājas zemesgrāmatu nodaļas vadītāju (apstiprināts 8. janv.). No 1919. g. 2. apr. (faktiski jau no marta sākuma) Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. No 1920. g. 7. jūn. Latvijas Senāta senators Administratīvajā departamentā. 1920.–22. g. Satversmes sapulces loceklis, 1922.–25. g. 1. Saeimas deputāts no LZS saraksta (bijis Juridiskās komisijas priekšsēdētājs). Miris 1926. g. 13. nov. Apbedīts Meža kapos Rīgā.

Precējies. Sieva Engeline (1862. g. 10. martā–1940. g. martā Rīgā), meita Dagmāra, prec. Spilva (1899. g. 31. janv. Liepājā–1976. g. 16. maijā Rīgā).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 305. l.; LDG; EVP; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 85. lpp.; SLS.

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja K. Sumberga 1919. g. 5. marta raksta Latvijas Pagaidu valdības tieslietu komisāram K. Kvelbergam: “*Pagodinās Jums paziņot, ka pēc Nodaļu kopējās sapulces lēmuma, Tiesas loceklis Sīmanis ir ievēlēts par Priekšsēdētāja vietas izpildītāju vajadzīgos gadījumos, jo par Priekšsēdētāja Biedri ieceltais zvērinātais advokāts Birks janvāra mēneša pirmā pusē ir no Liepājas aizbraucis, paziņodams, ka esot spiests uz kādu laiku pārtraukt amata pienākumu izpildīšanu. Rīkojoties uz Tiesu iekārtas Ustavu [notikuma – red.] 78. 1 punkta pamata, es uzņemos Kriminālās un Administratīvās nodaļu pārzināšanu, bet Tiesas Loceklis Sīmanis – Civilnodaļas un Reģistrācijas daļas.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 305. l., 3. lp.)

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja K. Sumberga 1920. g. 30. janv. raksta J. Sīmanim: “*Liepājas Apgabaltiesu nodaļu kopējā sēde 29. janvārī 1920. g., caurlūkojusi jautājumu par “kāda advokāta saukšanu pie atbildības par ļaunas slavas celšanu tiesai”, nolēma: uzdot Apgabala Tiesas priekšsēdētāja biedrim Sīmanim lietu izmeklēt un izmeklēšanas rezultātus celt priekšā Apgabala Tiesas abu nodaļu kopējā sēdē.*” (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 305. l., 11. lp.)

SKUDRE Jānis (1889–1942)

Dzimis 1889. g. 3. maijā Saukas pag. Lejas Meirānos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Krišs, māte Karlīne, dz. Estreihere. Latvietis, luterticīgs.

1908. g. beidzis Saukas pagastskolu, Jēkabpils tirdzniecības skolu. No 1909. g. mācījies Smoļenskas gub. Belajas ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1911. g. uzsācis studijas MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1914. g. ar I šķ. diplomu). No 1914. g. nov. Vitebskas apgabaltiesas zvērināta advokāta Stačunska palīgs Daugavpilī. 1. pasaules kara laikā 1915. g. aug. devies bēgļu gaitās uz Iekškrīeviju, dzīvojis Saratovā, strādājis bēgļu apgādāšanas komitejā par

Jānis Skudre (1889–1942)

juriskonsultu, vienlaikus 1915.–16. g. mācījies uz Saratovu evakuētā Kijevas komercinstitūta Tautsaimniecības nodaļā. 1916. g. maijā–okt. Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas Budžeta nodaļas vadītāja Fr. Vesmaņa palīgs Petrogradā. 1916. g. okt. mobilizēts Krievijas armijā, beidzis Kara inženieru karaskolas Petrogradā saīsināto (sešu mēnešu) kara laika kursu, praporščiks. No 1917. g. aug. bijis 138. inženieru rotas vada komandieris, vēlāk rotas komandieris frontē pie Jēkabpils. 1917. g. beigās ievēlēts par rotas komandieri, rotas komitejas loceklis. 1918. g. febr. ar rotu izbraucis uz Maskavu, atvaļināts no armijas. 1918. g. martā devies uz Smoļenskas gub., no turienes atgriezies Latvijā. Dzīvojis Saukas pag., kur lielinieku varas periodā no 1918. g. nov. bijis Saukas pag. izpildkomitejas priekšsēdētājs (kā bezpartijiska persona). 1919. g. maijā mobilizēts Padomju Latvijas armijā. No 1919. g. 10. jūn. Padomju Latvijas armijas 1. divīzijas (vēlākās Sarkanās armijas latviešu padomju divīzijas) Inženieru bataljona sapieru rotas komandiera palīgs, no 1919. g. aug. 1. atsevišķās inženieru rotas komandieris. Bijis divīzijas inženiera v. i., kaujās pie Perekopa – Perekopa inženieru grupas priekšnieks. 1921. g. sept. atvaļināts no Sarkanās armijas kā Latvijas pilsonis.

Atgriezies Latvijā. 1921. g. 24. nov. iecelts par Latgales apgabaltiesas prokurora biedru. No 1922. g. 24. okt. Jelgavas apgabaltiesas loceklis. No 1925. g. 27. okt. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) priekšsēdētājs. 1934. g. 18. dec. iecelts par senatoru Latvijas Senāta Kriminālā kasācijas departamentā. No 1935. g. Lauksaimniecības kameras loceklis, Administratīvās sekcijas vadītājs. No 1929. g. bijis Latvijas Tiesnešu biedrības padomes priekšsēdētājs (no 1937. g. biedrības priekšsēdētājs, no 1938. g. valdes priekšsēdētājs). Darbojies Aizsargu organizācijā, Latviešu–igauņu tuvināšanās biedrībā, Latvijas pirmā Valsts prezidenta Jāņa Čakstes piemiņas fondā, Rīgas Latviešu biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. atbrīvots no senatora amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. 1941. g. 17. jūn. apcietināts, pārvests uz soda noietnēm Sverdlovskas apg. Miris 1942. g. 8. jūl. ieslodzījumā. Nedēļu pēc nāves 1942. g. 15. jūl. PSRS IeTK Sevišķā apspriede par līdzdalību pretpadomju sacelšanās organizācijā un dzimtenes nodevību piespriedusi augstāko soda mēru – nošaušanu. 2007. g. J. Skudres dzimtajās mājās Saukas pag. Lejas Meirānos ar Augstākās tiesas, Latvijas Tiesnešu biedrības un Saukas pag. padomes atbalstu uzstādīta piemiņas zīme J. Skudrem.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.; Igaunijas Baltās zvaigznes ord. un Baltās Rozes ord. II šķ.

Precējies ar Veltu Blūmu (dz. 1896. g. 10. dec.), meitas Ilga, prec. Mihejeva (dz. 1925. g. 6. martā), Balva (dz. 1928. g.) un Gaida (dz. 1931. g.). Ģimene 1941. g. 17. jūn. izsūtīta.

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 146. l.; LNA LVA, 1986. f., 1. apr., 43908. l.; LDG; LVD; SLS; EVP.

No J. Skudres 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: *"1918. gada marta mēnesī pēc demobilizācijas pa zemes ceļu aizbraucu uz Smoļenskas gub., kur bija 1905. g. izbēgusi māsa no Saukas pag., un kopā ar viņu, tāpat pa zemes ceļu atbraucām uz Saukas pagastu. Saukas pagastā dzīvoju pie vecākiem un strādāju visus lauksaimniecības darbus. Kādā dienā ieradās pie manis vācu okupācijas varas žandarmērija, izkratīja mani un noteica man mājas arestu. Tā tas turpinājās līdz tam laikam, kad Latvijā ienāca Sarkanā armija un vācu okupācijas karaspēks izvācās. [...] 1919. gada maija mēnesī mani mobilizēja Sarkanā armijā kā bijušo virsnieku. No sākuma tiku nosūtīts uz Padomju Latvijas komandējošā sastāva rezervi Daugavpili, pēc tam Rēzeknē un Veļikije Lukos. 1919. gada jūnijā man uzdeva saformēt Latviešu strēlnieku divīzijas Inženieru bataljona 1. rotu un iecēla par šīs rotas komandieri. Ņemu dalību latviešu strēlnieku divīzijas cīņās no Orlas guberņas līdz Krimas dienvidiem. Pie Perekopa biju latviešu strēlnieku divīzijas inženiera pienākumu izpildītājs un man bija uzdoti pozīciju izbūves darbi šai Perekopa nostiprinājumiem. Par Perekopa cīņām esmu apbalvots. 1921. g. rudenī optēju [izvēlējos – red.] Latvijas pavalstniecību un atgriezos Latvijā."* (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 146. l., 22., 23. lp.)

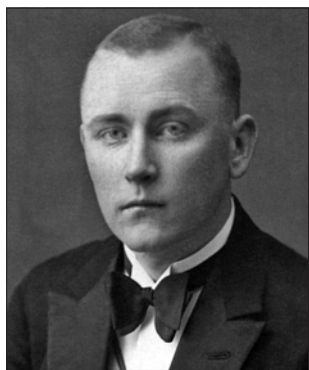
STĀKS Edgars Alfons (1904–1995)

Dzimis 1904. g. 16. okt. Rīgā skolotāju ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Emma Lizete, dz. Jonāte. Latvietis, luterticīgs

1914.–15. g. mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. ar ģimeni devies bēgļu gaitās, dzīvojis Mogiļevas gub., no 1916. g. Veru (tag. Igaunijā), mācījies uz Veru evakuētajā Rīgas Aleksandra ģimnāzijā. No 1917. g. mācījies Veru vīriešu ģimnāzijā. 1918. g. aug. atgriezies Latvijā, mācījies Rīgas Latviešu izglītības biedrības skolā.

1919.–22. g. mācījies Rīgas pilsētas 1. vidusskolā. 1922.–30. g. un 1932. g. studējis tieslietas LU (beidzis 1932. g. dec.). 1923. g. febr.–1924. g. sept. kancelejas ierēdnis Valsts zemes bankā. No 1924. g. sept. kancelejas ierēdnis Tiesu palātā (no 1924. g. nov. vecākais kancelejas ierēdnis, no 1925. g. febr. jaunākais tiesamatu kandidāts). 1929. g. jūl. iecelts par vecāko tiesamatu kandidātu Jelgavas apgabaltiesā. No 1929. g. okt. papildu miertiesnesis Jelgavā, no 1931. g. marta miertiesnesis Viesītē. 1933. g. 30. nov.–1940. g. Jelgavas apgabaltiesas loceklis. Bijis aizsargs, kulturālās daļas lektors 4. Jēkabpils aizsargu pulkā, pēc tam aizsargs 16. Jelgavas aizsargu pulkā (no 1938. g. pulka saimniecības darbvedis). Darbojies Latviešu un itāļu tuvināšanās biedrībā, Jelgavas Latviešu biedrībā, Zemgales klubā, Latvijas Juristu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrības padomes loceklis.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Jelgavas apgabaltiesas kriminālodaļas tiesnesis. 1944. g. jūl. Jelgavas bombardēšanas laikā devies uz Kurzemi, no kurienes bēgļu laivā pārcēlies uz Zviedriju. Iesākumā strādājis fizisku darbu, no 1945. g. strādājis iestāžu arhīvos, no 1949. g. bijis grāmatvedis. 1974. g. dec. pensionējies. No 1945. g. darbojies Zviedrijas Latviešu apvienības vadībā, 1953. g. ievēlēts par Zviedrijas Centrālās padomes loekli.

Edgars Stāks (1904–1995)

Darbojies arī Latviešu palīdzības komitejā, Stokholmas latviešu draudzes vadībā, bijis arī studentu korporāciju Sadarbības konventa Zviedrijā seniors. Miris 1995. g. 17. martā Stokholmā, Zviedrijā.

Precējies ar Lūciju Sukuti (1907. g. 23. janv. Rīgā–2001. g. 10. janv. Stokholmā, Zviedrijā).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 3727. f., 1. apr., 25. l., 329., 476. lp.; 27. l., 53. lp.; 1534. f., 5. apr., 190. l.; 1578. f., 11. apr., 148. l.; 1640. f., 1. apr., 527. l., 258. lp.; 3700. f., 1. apr., 183. l., 124. lp.; 7427. f., 1. apr., 6496. l.; Aizsargu kartotēka; Stāks E. Lettopi Zviedrijā. Lettonia 90 gados. Ņujorka, 1960; ARCH. XI; Blūms I. Fil! Edgars Stāks, iur., 23. II, 80-gadnieks. Vita Nostra. 1985. Nr. 31/32; AL; Pētersons P. Tiesnesim Edgaram Stākam 85 gadi. Brīvā Latvija. 1989. g. 9. okt.; LU AJ.

No E. Stāka 1940. g. 10. dec. raksta Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariāta Kadru nodaļai: *"Līdz šim strādāju Jelgavas apgabaltiesā par šīs tiesas locekli. Sakarā ar Jelgavas apgabaltiesas likvidāciju ar 1940. g. 1. decembri, esmu palicis bez darba un materiālās bāzes, jo līdz šim visu laiku eksistēju vienīgi no savas darba algas. Tāpēc lūdzu Tieslietu Tautas Komisariāta Kadru nodaļu piešķirt man kādu, piem., darbvežu vai citu nodarbošanos Tieslietu Tautas Komisariātam padotās iestādēs pēc iespējas Rīgā, jo Rīgā dzīvo abi mani darba nespējīgie vecāki."* (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 148. l., 40. lp.)

STĒRSTE Pēteris (1893–1976)

Dzimis 1893. g. 8. sept. Zaļenieku pag. Kauliņos advokāta un rakstnieka Andreja Stērstes (Stērstu Andreja) ģimenē, māte Elizabete, dz. Ieviņa. Latvietis, luterticīgs.

No 1903. g. mācījies Jelgavas ģimnāzijā, pēc tās beigšanas 1914. g. iestājies MU Juridiskajā fakultātē. 1. pasaules kara laikā 1915. g. jūn. brīvprātīgi iestājies Krievijas armijā, Aleksandra kara skolā Maskavā, 1915. g. okt. beidzis tās saīsināto kara laika kursu, praporščiks 193. rezerves kājnieku pulkā. 1916. g. jūn. paaugstināts par podporučiku, 1916. g. sept. pārcelts uz 11. atsevišķo kājnieku pulku frontē pie Daugavpils, uzreiz pēc tam uz Latviešu strēlnieku rezerves bataljonu (vēlāk pulks), 1916. g. dec. uz 5. Zemgales latviešu strēlnieku pulku frontē, ložmetēju komandas priekšnieks, piedalījies Ziemassvētku un Mazās Juglas kaujās, ievainots. 1917. g. aug. paaugstināts par poručiku.

1919. g. 24. apr. iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), virsleitnants 1. Jelgavas darba rotā, pēc tam bijis Latvijas armijas Vidzemes divīzijas un štāba komandants. 1920. g. sept. atvaļināts slimības (ievainojuma sekas) dēļ. No 1921. g. studējis LŪ Tiesību nodaļā (beidzis 1926. g.). 1923. g. 1. febr. iecelts par Tiesu palātas Civildepartamenta sekretāra palīga v. i. (1925. g. 3. martā atbrīvots no amata pēc paša lūguma). No 1925. g. 1. dec. papildu mirtiesnesis Jelgavas apgabaltiesā, 1926. g. 14. apr. piekomandēts apgabaltiesai tiesnešu sastāva papildināšanai ar apgabaltiesas locekļa tiesībām, pienākumiem un algu; strādājis apelācijas nodaļā. No 1928. g. 19. janv. Jelgavas apgabaltiesas loceklis; strādājis Civildepartamentā. 1933. g. 15. sept.–1937. g. 26. aug. Tiesu palātas loceklis. 1937. g. 26. aug. (no 3. sept.) iecelts par Latvijas Senāta senatoru; strādājis Civilā kasācijas departamentā. Darbojies Jelgavas Latviešu

Pēteris Stērste (1893–1976)

biedrībā, Jelgavas garnizona mednieku biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. atbrīvots no senatora amata sakarā ar Latvijas Senāta darbības izbeigšanu. Vācu okupācijas laikā Tiesu palātas Civilā departamenta tiesnesis. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Bijis Latvijas Centrālās padomes priekšsēdētājs, dzīvojis Rāvensburgā, Augššvābijā (Bādenē-Virtembergā). 1950. g. izceļojis uz ASV. Bijis Lāčplēša ordeņa kavalieru biedrības valdes loceklis. Miris 1976. g. 20. martā Čikopī, Masačusetsas pavalstī, ASV.

Apbalvojumi: Latvijas LKo III šķ.; Krievijas Sv. Jk IV šķ., Sv. Ao IV šķ., Sv. Vo IV šķ.

Precējies 1919. g. 1. febr. ar Mildu Emīliju Matuzeli (1890. g. 26. aug. Jelgavā–1985. g. 23. febr. Čikopī, Masačusetsas pavalstī, ASV), dēli Pēteris (1920. g. 15. maijā–2005. g. 18. jūnijā Čikopī, ASV), Andrejs Jānis (dz. 1924. g. 26. martā), meita Margita Vita (dz. 1926. g. 2. martā).

Studentu korporācijas “Tervetia” goda filistrs.

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 149. l.; 5601. f., 1. apr., 6058. l.; 7427. f., 1. apr., 3637. l.; LVD; EVP; LKOK; LUAJ; SLS.

No P. Stērstes 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “*Dzimis [...] kā jaunākais dēls no sešiem vecāku bērniem. Bērnība pavadīta vecāku lauku mājās – Kauliņos. Skolas gadiem pienākot, pārcēlos uz dzīvi Jelgavā un apmeklēju Jelgavas ģimnāziju [...] Ņēmu aktīvu dalību pulka kaujās ar vāciešiem 1916. un 1917. gadā [...] Esmu trīs reizes ievainots: 1917. gada 12. janvārī galvā, 17. janvārī smagi ievainots mugurā zem kreisās lāpstiņas, un 20. augustā smagi ievainots labā rokā, dragājot kaulu virs elkoņa. Tai pēdējā kaujā, lai nekristu vācu gūstā, ievainots un bez pārsiešanas biju spiests pārpeldēt Mazo Juglu. Pēc ievainojumiem tiku evakuēts uz aizmuguri ārstēties [...] Kā ievainotu Pleskavas slimnīcā vācu okupācijas vara mani sapņema gūstā 1918. gada sākumā un kā tādu, kam labā roka no ievainojuma nebija funkciju spējīga [...], mani atlauda no gūsta un atļāva atgriezties dzimtenē. Karā dabūto ievainojumu un sakropļojumu dēļ esmu atzīts par kara invalidu.*” (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 149. l., 20., 21. lp.)

STOKETS Jānis Frīdrihs (1867–1943)

Dzimis 1867. g. 30. jūn. Udzes (Bēzrmuižas) pag. Gobās lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Emīlija. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Bēzrmuižas pagastskolu un Jelgavas ģimnāziju (1889. g.). 1890.–94. g. studējis PU Juridiskajā fakultātē (nav beidzis). 1895.–96. g. obligātajā karadienestā Krievijas armijā, 181. rezerves kājnieku pulkā Jelgavā, nokārtojis rezerves virsnieka zināšanu pārbaudījumus, atvaļināts (paaugstināts par praporščiku). Dzīvojis Jelgavā. 1897. g. iestājies Demidova juridiskajā licejā Jaroslavlā (1899. g. nokārtojis gala pārbaudījumus ar II šķ. diplomu). No 1899. g. ar Jelgavas–Bauskas Miertiesnešu sapulces rīkojumu iecelts par privātdvokātu Dobelē. No 1901. g. privātdvokāts Bauskā. 1904. g. okt. mobilizēts Krievijas armijā; iedalīts 19. strēlnieku pulkā, piedalījies karadarbībā pret Japānu, 1906. g. febr. atvaļināts. Bijis privātdvokāts Bauskā. 1914. g. jūl. mobilizēts

Jānis Stokets (1867–1943)

armijā, Daugavgrīvas cietokšņa 23. apbruņotajā darba rotā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. jūn.–aug. dienējis Daugavgrīvas cietokšņa zemessargu rotās. No 1915. g. sept. praporščiks 6. Tukuma latviešu strēlnieku bataljonā, no 1915. g. nov. 8. Valmieras latviešu strēlnieku bataljonā (1916. g. nov. pārformēts par 8. Valmieras latviešu strēlnieku pulku), rotas jaunākais virsnieks. No 1917. g. 28. janv. poručiks. 1918. g. febr. atvaļināts no armijas. Vācu okupācijas laikā privātdavokāts Jelgavā. 1918.–19. g. bijis Jelgavas Latviešu biedrības priekšnieks.

No 1918. g. 10. dec. Jelgavas apgabaltiesas loceklis, no 1920. g. 13. sept. Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. 1929. g. 1. janv. iecelts par Tieslietu ministrijas Tiesu departamenta direktoru, bijis arī Baltijas valstu juristu biroja Latvijas nacionālās nodaļas vadītājs. No 1935. g. 1. aug. pensijā. 1935. g. 10. sept. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos. 1939. g. dzīvojis Udzes (Bērzmuižas) pag. Gobās. Miris 1943. g. 21. apr. Apbedīts Udzes (Bērzmuižas) pag. (tag. Bērzes pag.) Bērzes kapos.

Apbalvojumi: Krievijas Ao IV šķ., So III šķ. ar šķēpiem, Ao III šķ. ar šķēpiem.

Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 151. l.; Krievijas valsts kara vēstures arhīvs (Российский государственный военно-исторический архив), 2152. f., 2. apr., 246. l.; Tēvija. 1943. g. 4. maijs.

No Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja Ē. M. Feldmaņa 1935. g. 29. aug. raksta tieslietu ministram H. Apsītim: “*Izpildot Jelgavas apgabaltiesas nodaļu kopsapulces š. g. 28. augusta lēmumu, pagodinots lūgt Jūs, Ministra kungs, bijušo Tiesu departamenta direktoru Jāni Stoketu kā agrāko Jelgavas apgabaltiesas tiesnesi un priekšsēdētāja biedru stādīt priekšā iecēlumam par goda tiesnesi.*” (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 151. l., 9. lp.)

STRAZDIŅŠ Andrejs (1882–1943)

Dzimis 1882. g. 13. jūl. Valdgales pag. Spenģos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Katrīne. Latvietis, luterticīgs.

1910. g. ar I šķ. diplomu beidzis MU Juridisko fakultāti. No 1910. g. marta ierēdnis Rīgas–Orlas dzelzceļa pārvaldes rēķinvedībā (kolēģijas sekretāra civildienesta rangā). 1911. g. febr. iecelts par Kurzemes kroņa palātas sevišķu uzdevumu ierēdni; strādājis 2. daļas Tirdzniecības nodaļā (galdā; no 1912. g. janv. galda priekšnieka palīgs). No 1912. g. marta Dobeles iecirkņa nodokļu inspektora v. i., no 1912. g. jūn. jaunākā kontroliera v. i. Kurzemes gub. degvīna rūpniecībā (1912. g. nov. apstiprināts amatā). 1915. g. sept. komandēts Ufas gub. akcīzes pārvaldes rīcībā. 1918. g. martā iecelts par Ufas gub. akcīzes valdes vecāko kontrolieri, 1918. g. maijā par grāmatveža palīgu, 1918. g. jūl. par sekretāra palīgu, 1919. g. jūn. par Dzērienu pārdošanas nodaļas sekretāru. Tuvojoties Sarkanajai armijai, 1919. g. evakuēts uz Novonikolajevsku, kuru 1919. g. dec. ieņēma Sarkanā armija. No 1920. g. sākuma strādājis Novonikolajevskas pilsētas administrācijas Darba nodaļā. 1920. g. apr. atgriezies Ufā, strādājis Ufas gub. Netiešo nodokļu nodaļā, pēc tās likvidēšanas Tautsaimniecības nodaļā.

Andrejs Strazdiņš (1882–1943)

1920. g. nov. atgriezies Latvijā. 1921. g. 21. febr. iecelts par Finanšu ministrijas Netiešo nodokļu departamenta vecāko sevišķu uzdevumu ierēdni. 1921. g. 3. maijā atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1921. g. 6. okt. iecelts par papildu miertiesnesi Latgales apgabaltiesā. 1921. g. 11. okt. piekomandēts apgabaltiesai tiesas sastāva papildināšanai, piešķirot tiesas locekļa tiesības un atalgojumu; piekomandēts civilnodaļai. 1922. g. 5. janv. iecelts par Latgales apgabaltiesas locekli. No 1923. g. 6. nov. Jelgavas apgabaltiesas loceklis (1923. g. 7. dec. apstiprināts Saeimā). No 1924. g. 29. apr. Latgales apgabaltiesas loceklis, no 1926. g. 16. nov. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) priekšsēdētāja biedrs (no 1938. g. vicepriekšsēdētājs), 1926. g. nov. iecelts par 1. civilnodaļas vadītāju (1939. g. 19. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma). 1939. g. dec. piešķirta pensija.

Miris Vācijā 1943. g.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III, IV šķ.

Precējies 1931. g. 12. jūn. ar Gerdu Mariju Perno (*Pernaux*), meita Aldona Elēna (dz. 1932. g. 19. okt.), dēls Andress Ģirts (dz. 1934. g. 16. jūn.) un meita Biruta Edīte (dz. 1937. g. 26. martā).

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 102. l.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja A. Kvieša 1929. g. 5. febr. raksta tieslietu ministram B. Bērentam: "*Pagodinot stādīt priekšā Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja 1928. g. 13./14. decembra iesniegumu lūdz ar tās pašas tiesas priekšsēdētāja biedra Andreja Strazdiņa lūgumu dēļ atsvabināšanas no līdzšinējā amata un iecelšanas par tiesas locekli. No savas puses pilnīgi pievienojos apgabaltiesas priekšsēdētāja kunga izteiktām domām un lūdzu darīt visu iespējamo, lai Strazdiņš ņemtu savu lūgumu atpakaļ, jo atrast apzinīgu kandidātu amatam, no kura priekšgājējs neiespējamu darba apstākļu dēļ aizmucis, būs ārkārtīgi grūti.*" (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 102. l., 28. lp.)

No A. Strazdiņa 1939. g. 10. okt. raksta tieslietu ministram H. Apštim: "*Saskaņā ar Jūsu priekšlikumu pagodinot lūgt Jūsu gādību par manis atbrīvošanu no amata un atlaišanu no dienesta.*" (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 102. l., 29. lp.)

No A. Strazdiņa 1939. g. 13. okt. raksta tieslietu ministram H. Apštim: "*Sakarā ar personīgu sarunu ar Jums š. g. 10. oktobrī, pagodinot ziņot, ka tūlīt pēc manas atgriešanās Daugavpilī mana sieva un es nolēmām atstāt pirmajās uztraukuma dienās manas sievas tuvinieku ietekmes ceļā pazībjēšu domu par izceļošanu, kura mums pašā sākumā bija nepanesami mokoša. Jūs, augsti godātais Ministra kungs, sapratīsi, ko nozīmē pēc sava rakstura diezgan nevarīgai sievietei šķirties no savas mātes, brāļiem un māsām, varbūt uz visiem laikiem un nenošodīsiet par to, ka šī doma uz īsu laiku radusies.*" (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 102. l., 30. lp.)

Jēkabs Strazds (1884–?)

STRAZDS Jēkabs (1884–1956 vai 1957)

Dzimis 1884. g. 8. febr. Apriķu pag. Pencēs lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Hermanis, māte Anna. Latvietis, luterticīgs.

1893.–95. g. mācījies Apriķu pagastskolā, no 1895. g. Aizputes pilsētas skolā (beidzis 1901. g.). Pēc tam bijis māceklis Aizputes pasta un telegrāfa kantorī, 1903.–06. g. ierēdnis Liepājas pasta un telegrāfa kantorī. Pēc tam obligātajā karadienestā Krievijas armijā, dienējis dzelzceļa bataljonā Baranovičos. No 1908. g. strādājis lauksaimniecībā Apriķu pag., vēlāk bijis ierēdnis Liepājas pasta un telegrāfa kantorī. 1911. g. kā eksternis Liepājas ģimnāzijā nokārtojis gala pārbaudījumus. 1. pasaules kara laikā 1915. g.

beidzis PU Juridisko fakultāti (nav nokārtojis valsts eksāmenus). 1915.–18. g. kantora darbinieks naglu un stieplu fabrikā Petrogradā.

Atgriezies Latvijā. 1919. g. 8. janv. ar Latvijas Pagaidu valdības tieslietu ministra P. Juraševska rīkojumu iecelts par Kuldīgas apr. izmeklēšanas tiesneša v. i. (1919. g. 15. febr. piekoman-dēts Liepājas 1. izmeklēšanas iecirknim). 1919. g. 29. jūl. (no 12. aug.) uzdots pildīt svarīgu lietu izmeklēšanas tiesneša amatu. No 1920. g. 12. dec. Liepājas apgabaltiesas loceklis, no 1922. g. 15. jūn. Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. Darbojies saviesīgajā biedrībā “Zemgales klubs”.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 1. krimi-nālnodaļā. Miris Latvijā 1956. vai 1957. g. 73 gadu vecumā. Apbe-dīts Lazdonas kapos.

Precējies, viens bērns.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 157. l.; Austrālijas Latvietis. 1959. g. 28. nov.

STRĪĶIS Kārlis Ferdinands Vilhelms (1891–1971)

Dzimis 1891. g. 28. febr. Medzes pag. Lenkās lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Ķērsta. Latvietis, luterticīgs.

Vienu ziemu mācījies pagastskolā, no 1903. g. Liepājas reāl-skolā (beidzis 1909. g.; mācību laikā piedalījies nelegālu politiska rakstura skolēnu pulciņu darbībā), 1909. g. iestājies Maskavas Komercinstitūta Ekonomiskajā nodaļā. Pēc pārbaudījuma latīņu valodas zināšanās 1910. g. iestājies MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1916. g.; nav nokārtoti valsts eksāmeni). 1. pasaules kara laikā no 1915. g. jūn. jaunākais statistiķis Krievijas Zemstu savienības galvenajā komitejā Maskavā un Čuprova biedrībā (dzīves dārdzības rādītāju apkopošana). No 1915. g. dec. administratīvais darbvedis Zemstu un pilsētu savienības inženieru un celtnieku družinā Kaukāza frontē (Karsā, Erzerumā). 1916. g. beigās saslīmis ar malāriju, evakuēts uz Maskavu. Pēc izārstēšanās 1917. g. febr. mobilizēts Krievijas armijā, 1917. g. jūn. beidzis Aleksandra kara skolas saīsināto kara laika kursu Maskavā, praporščiks 126. kājnieku rezerves pulkā Jekaterinburgā. Pēc atvaļināšanas devies uz Veļikijustjugu pie bēgļu gaitās esošajiem vecākiem. No 1918. g. pavasara strādājis par sekretāra palīgu Veļikijustjugas gub. (bij. Vologdas gub. ziemeļu daļa) Pārtikas komisijā.

1918. g. nov. kopā ar vecākiem atgriezies Liepājā. 1918. g. 16. dec. iecelts par izmeklēšanas tiesneša v. i. Liepājas apgabaltiesā (1920. g. 14. apr. par prokurora biedru), 1920. g. 7. okt. par svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesi Rīgas apgabaltiesā, vairākkārt pildījis sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas tiesneša pienākumus.

Kārlis Striķis (1891–1971)

1922.–23. g. nokārtojis mutiskos diploma pārbaudījumus LU Juridiskajā fakultātē (nav iesniegts diplomdarbs). No 1923. g. 17. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālnodaļā, no 1928. g. janv. 2. civilnodaļā. 1938. g. febr. uzdots uzņemties prezidējošā tiesneša pienākumus 2. civilnodaļā. 1939. g. okt. beidzis LU Tiesību nodaļu. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Strādājis Rīgas pilsētas bibliotēkā. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. dec. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis, 2. civilnodaļas tiesnesis. 1944. g. rudenī devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Veisenzē bēgļu nometnē Karintijā, Austrijā, pēc tam Augsburgas bēgļu nometnē Bavārijā, Vācijā. Bijis Starptautiskās bēgļu organizācijas (*International Refugee Organization; IRO*) juridiskais padomnieks. Izceļojis uz ASV, strādājis apdrošināšanas kompānijā “American Insurance Company” (kopš 1951. g. “American Insurance Group”), Ņuarkā, Ņūdžersijas pavalstī. No 1958. g. pensijā, dzīvojis Haketstaunā, Ņūdžersijas pavalstī. Miris 1971. g. 8. apr.

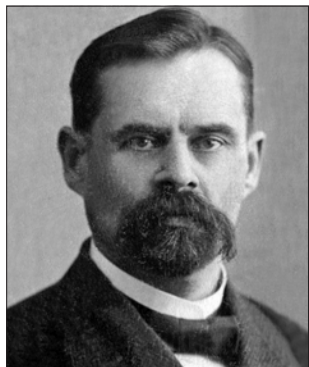
Precējies 1927. g. 18. apr. ar skolotāju Elizabeti Lūsi (dz. 1903. g. 9. apr. Aizkaukāzā), dēls Oļģerts Aleksandrs (dz. 1928. g. 21. martā; jurists, pēc 2. pasaules kara dzīvojis Vācijā); 1930. g. 26. martā šķīries. Precējies otrreiz.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 999., 1000. l.; 7427. f., 1. apr., 3355. l.; LUAI.

No K. Strīķa 1920. g. 4. sept. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “*Dažādu personīgu apstākļu dēļ man ir nepieciešami pārcelties uz pastāvīgu dzīvi uz Rīgu un reizē ar to ļoti no svara uzlabot savu materiālo stāvokli. Tamdeļ pagodinos lūgt Rīgas apgabaltiesu stādīt priekšā manu kandidatūru uz vakanto sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas tiesneša vietu. Ja pēdējā būtu lūguma caurskatīšanas laikā aizņemta, esmu ar mieru pieņemt svarīgu lietu izmeklēšanas tiesneša vietu.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 999. l., 9. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa 1925. g. 25. martā K. Strīķim izsniegtās apliecības: “*Šīs apliecības uzrādītājs Kārlis Strīķis ir Rīgas apgabaltiesas loceklis un saņem algu Ls. 300.- mēnesī.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 999. l., 30. lp.)

No K. Strīķa 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “*[Liepājas reālskolā.] pateicoties vecākā brāļa un māsas iespaidam (tie abi bija 1905. gada revolūcijas aktīvi dalībnieki, brālis – Federatīvās komitejas loceklis), ņēmu dalību nelegālā skolēnu pulciņu darbībā un izpildīju arī dažādus soc.- demokrātu partijas Liepājas organizācijas uzdevumus, cik tālu tas man kā skolēnam bij pa spēkam – glabāju un izplatīju nelegālo literatūru, vācu līdzekļus u.t.t. [...] Maskavā piedalījās latviešu studentu nelegālā marksistu pulciņā “Klints”, kura sapulcē arī tiku apcietināts kopā ar 27 citiem pulciņa biedriem un politiskā policijā (ohranņoje otdelenije) nopratināts, bet jau nākošā dienā atsvabināts reizē ar lielāko daļu apcietināto.*” (LNA LVVA 1536. f., 2. apr., 1000. l., 8. lp.)

Jēkabs Stumbers (1866–1935)

STUMBERGS Jēkabs (1866–1935)

Dzimis 1866. g. 14. nov. Lieliecavas pag. Lielmellupos (tag. atrodas Ķekavas pag.) lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies 2. Rīgas apr. skolā, pēc tam Rīgas tirdzniecības skolā (beidzis 1884. g.). No 1884. g. laukstrādnieks, no 1887. g. kancelejists

Rīgas landfogtejtības Policijas tiesā, no 1888. g. kancelejists Rīgas maģistrāta kriminālodaļā, no 1889. g. Rīgas 3. iecirkņa mirtiesneša rakstvedis un tulks. 1894.–1917. g. privātdavokāts Rīgas–Valmieras Mirtiesnešu sapulcē. Vienlaicīgi 1894.–96. g. bijis Slokas pilsētas valdes sekretārs-grāmatvedis un Slokas pilsētas Bāriņtiesas sekretārs, 1907.–18. g. dažādu laikrakstu līdzstrādnieks. Darbojies laikraksta “Dzimtenes Vēstnesis” redakcijā, 1. pasaules kara laikā arī Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejā Petrogradā, bijis informatīvā izdevuma “Ziņojums” izdevējs.

1918. g. dec. Latvijas Pagaidu valdība iecēlusi par laikraksta “Valdības Vēstnesis” redaktoru, taču jau 1918. g. 16. dec. iecelts par Rīgas pilsētas 2. iecirkņa mirtiesnesi Rīgas apgabaltiesā. No 1920. g. 10. jūn. uzdots pārzināt arī Rīgas pilsētas 1., 6. un 9. iecirkņu mirtiesas. No 1920. g. 30. aug. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālodaļā (1923. g. febr.–1927. g. kriminālodaļas vadītājs). No 1925. g. 14. jūl. Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs (1934. g. 23. aug. atbrīvots no amata pēc paša lūguma). No 1929. g. Latvijas Tiesnešu biedrības priekšnieks. 1934. g. 9. okt. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos. No 1920. g. bijis Rīgas Sv. Jāņa draudzes padomes loceklis un no 1922. g. draudzes valdes loceklis.

Rakstījis izdevumiem “Jaunākās Ziņas”, “Latvis” un “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis”. No 1930. g. dzīvojis Iecavas pag. Lejasmellupos. Miris 1935. g. 17. febr. Rīgas pilsētas 2. slimnīcā. Apbedīts tag. Ķekavas pag. Mellupu kapos.

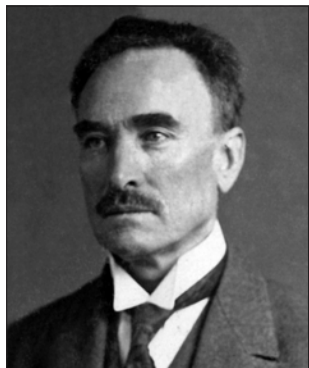
Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies ar dzejniecei Luīzi Mariju Bētiņu (pseidonīms Melnupju Marija; 1870. g. 1. janv. Bērzmuižas pag. Bētiņos–1927. g. 15. sept. Rīgā).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1004. l.; 26. apr., 367. l.; 5213. f., 1. apr., 4509. l.; LDG: Līgotņu Jēkabs. Jēkabs Stumbergs. Burtnieks. 1935. Nr. 3.

No J. Stumberga 1927. g. 3. okt. raksta tieslietu ministram E. Bītem: “*Nemot vērā, ka man uzticētais ar smagu atbildību saistītais amats redzami uzliek man pienākumus, kuru pareiza izpildīšana iet pāri maniem spēkiem, un ka nav paredzams, ka apstākļi turpmāk labosies, es jutos spiests Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam iesniegt lūgumu izgādāt manu atlaišanu no ieņemta amata – jau septembra mēneša sākumā. Lai lietas man uzticētā nodaļā pārāk nesastrēgtu, padēvīgi lūdzu Jūs, Ministra kungs, arī no Jūsu puses veicināt mana iesniegtā lūguma jo drīzāku labvēlīgu izšķiršanu un uzticēt manu vietu kādam jaunam, svaigam spēkam, kas to varētu ar sekmēm tālāk izpildīt.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1004. l., 10. lp.)

No Līgotņu Jēkaba rakstītā J. Stumberga nekrologa 1935. g. žurnālā “Burtnieks”, Nr. 3: “1918. g., nodibinoties Latvijas valstij, Stumbergu iecēla par Latvijas valdības “Valdības Vēstneša” redaktoru. Lielinieku iebrukums drīz pārtrauca šo darbu. Pēc tam Stumbergs darbojās kā mirtiesnesis, bet ar 1920. g. pārgāja par tiesnesi Rīgas apgabaltiesas kriminālodaļā. Arī šē viņš bija tas pats priekšzīmīgais pienākuma cilvēks, izlietodams savas jaunās valsts un tautas labā pa gadiem iegūtās kuplās aroda zināšanas. Dzīvodams Torņkalnā, viņš tomēr centās darbā būt jau no pirmajiem, un pēc 8 rītā nācās viņu sastapt Brīvības bulvārī, ceļā uz darbu. Arī tad atgriezās sarunas par netaiņa žurnālista darbību.”

Andžs Sumbergs (1864–1923)

SUMBERGS Andžs (arī **Andžs ZUMBERGS**; 1864–1923)

Dzimis 1864. g. 22. sept. Lažas pag. Klabjos lauksaimnieka (rentnieka) ģimenē. Tēvs Indriķis, māte Līze, dz. Freima. Brālis Kristaps Sumbergs (sk.). Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Aizputes pirmmācības skolā. Pēc tam adoptējis krust-tēvs Andžs Sumbergs, pie kura pārcēlies uz Liepāju. Beidzis privātskolu Liepājā un 1876. g. iestājies Liepājas ģimnāzijā (šajā laikā nodarbojies ar nacionāla rakstura darbību, organizējot skolnieku pulciņus), pēc tās beigšanas 1883. g. iestājies MU Juridiskajā fakultātē. Studiju laikā strādājis par mājskolotāju profesora Sņegirjova ģimenē, publicējis rakstus par izglītības jautājumiem žurnālā "Austrums". 1887. g. beidzis MU un atgriezies Latvijā, strādājis par sekretāra palīgu Liepājas pilsētas maģistrātā, auskultantu Rīgas pilsētas maģistrātā, no 1889. g. par Rīgas apr. priekšnieka jaunāko palīgu Skrīveros. No 1898. g. zvērīnāts advokāts Rīgā (arī 1. pasaules kara vācu okupācijas laikā 1917.–18. g.). Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, Latviešu Izglītības biedrībā, nodarbojies ar čella spēli.

No 1918. g. 19. dec. Tiesu palātas loceklis, no 1920. g. 13. febr. Civillietu departamenta priekšsēdētājs. 1921. g. 20. jūn.–1923. g. 31. janv. Tiesu palātas priekšsēdētāja v. i. Bijis laikraksta "Jaunākās Ziņas" līdzstrādnieks. Miris 1923. g. 5. aug. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Neprecējies.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 221. l.; Andžs Sumbergs. Jaunākās Ziņas. 1923. g. 7. nov.; K. Z., A. G. Andža Zumberga piemiņai. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1923./24. Nr. 8/9.

No A. Sumberga nekrologa: "Mācības valoda ģimnāzijā toreiz bija vācu valoda, bet latviešu valodā skolniekiem latviešiem vajadzēja ievingrināties uz savu roku. Būdams augstākā klasē, A[nđzs] Z[umbergs] pulcināja vakaros vecākos skolniekus latviešus, lai papildinātos latviešu valodā, piekoptu nacionālo garu un uzturētu savā starpā draudzīgus sakarus. Šinī laika sprīdī iz A. Z. spalvas izteceja viens otrs izjūsts dzejolītis, par čalošo strautu skaidā Deseles gravā, par dzeltenām rudens lapām, kas rit no kokiem un atgādina iznīcību, un citi, kas visi gājuši zudībā [...] 1889. gadā ievada Baltijā jaunu policiju un A. Z. meklēja tur sev darbu un peļņu. Tā viņš kļuva par Rīgas apriņķa priekšnieka jaunāko palīgu ar dzīves vietu Skrīveros. Latvietim šāda vieta nebija viegla. Latviešu dzīve uz laukiem bija strauji gājusi uz priekšu, pagastos bija biedrības, un to izrīkojumi, kurus krievu politika negribēja veicināt, un, lai nenonāktu konfliktā ar savu sirdsapziņu, A. Zumbergam vajadzēja bieži riskēt nākt konfliktā ar saviem dienesta pienākumiem, un to viņš ilgi nevarēja panest [...] No tiesību disciplinām Zumbergam vistuvākās bija civiltiesības, un kā advokāts viņš nodarbojās visvairāk ar civiltiesisku jautājumu risināšanu. [...] Pēc Latvijas nodibināšanas Zumbergs iestājās tiesu resora maģistratūrā [...] Un viņam bija krietnas tiesneša īpašības, līdzsvarots, mierīgs raksturs un spēja būt bezpartejiskam, kas viņam atvieglāja grūto tiesneša pienākumu izpildīšanu – spriest taisnu tiesu: sine ira et studio [bez naida un partijiskuma; objektīvi – red.]. Šīs īpašības ir no sevišķa svara tiesas priekšsēdētājam pie sežu vadīšanas, kas bija viens no Zumberga galveniem uzdevumiem viņa tiesneša darbībā. [...] Būdams savās materiālās prasībās nepretenciozs, Zumbergs piegriezta lielu vērību savu garīgo tieksmju izkopšanai. Viņš lielā mērā interesējās par mākslu – sevišķi skaņu mākslu visādos viņas izveidojumos, kā arī par literatūru. Uzticīgi viņš nodevās arī valodu studijām: viņš pārzināja galvenās Eiropā runājamās valodas. [...] aktuālie dienas notikumi, ielas troksnis un tukša sensācija viņu maz varēja interesēt. Būdams apolitisks, stāvoši pret dienas notikumiem Zumbergs ņēma tikai tad, kad tiesiska apziņa diktēja viņam atklātas, resp., publiskas intervencijas nepieciešamību. Varēja būt arī citādās domās, cik lietderīgi ir

iztirzāt dienas presē dažus Zumberga tur paceltus jautājumus, kurus gan pareizāk būtu bijis apsvērt speciālistu apspriedēs vai speciālā žurnālā, kur tie varētu rast mazāk pārpratumu, bet nekad nepacelās šaubas, ka Zumbergs arvienu likās vadīties no tādiem nolūkiem, kas atrada atbalsi viņa sirdsapziņā.” (Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1923./24. Nr. 8/9)

SUMBERGS Jānis Kristaps (arī Jānis **Kristaps ZUMBERGS**; 1868–1954)

Dzimis 1868. g. 14. dec. Lažas pag. Klabjos lauksaimnieka (rentnieka) ģimenē. Tēvs Indriķis, māte Līze, dz. Freima. Brālis Andžs Sumbergs (sk.). Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Aizputes apr. skolu, Liepājas Nikolaja ģimnāziju (1889. g.), MU Juridisko fakultāti (1893. g.; tieslietu kandidāts). 1893. g. okt. kā savvaļnieks iestājies Krievijas armijā. 1894. g. okt. atvaļināts pēc rezerves praporščika pārbaudījuma izturēšanas un paaugstināts šajā dienesta pakāpē. No 1895. g. febr. zvērināta advokāta palīgs Tukumā (no 1902. g. zvērināts advokāts turpat). Krievijas–Japānas kara laikā no 1904. g. nov. Krievijas armijas karadienestā, dienējis Lidā, 1905. g. dec. atvaļināts. No 1906. g. zvērināts advokāts Jelgavā, no 1909. g. okt. Liepājā. 1906–09. g. aizstāvējis 1905. g. revolucionārus Tukuma, Jelgavas un Rīgas kara tiesā. Sākoties 1. pasaules karam, 1914. g. aug. iesaukts karadienestā Krievijas armijā, bijis Daugavgrīvas cietokšņa zemessargu rotas komandieris. 1915. g. aug. saslimis un evakuēts uz Krasnoje Selo Petrogradas (tag. Sanktpēterburga) tuvumā. Piekomandēts Petrogradas kara apr. priekšnieka kancelejai, tieslietu pārzinis. 1917. g. okt. atvaļināts. 1918. g. maijā devies uz Tulas gub. Beļovu pie ģimenes. 1918. g. sept. devies atpakaļ uz Latviju.

No 1918. g. 9. dec. Liepājas apgabaltiesas tiesnesis (no 20. dec. apgabaltiesas priekšsēdētājs). 1923. g. 4. sept. iecelts par Tiesu palātas Civildepartamenta priekšsēdētāju (1926. g. 5. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma, jo ievēlēts par senatoru Latvijas Senāta departamenta kopsēdē, taču tieslietu ministrs E. Bīte nav apstiprinājis senatora amatā). Darbojies Liepājas Latviešu biedrībā. No 1926. g. 16. aug. Rīgas apgabaltiesas notārs Rīgā. 1925.–37. g. Rīgas brīvmūrnieku ložas “Jāņuguns” 3. grāda brīvmūrnieks. No 1933. g. Rotari kluba biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 31. dec. atbrīvots no notāra amata. Vācu okupācijas laikā no 1942. g. 16. marta notārs Rīgā. Miris pēc otrreizējās padomju okupācijas 1954. g. 16. apr. Rīgā.

Precējies 1896. g. 20. dec. ar namīpašnieka meitu Annu Elizabeti Dūcmani-Freimani (dz. 1873. g. 12. febr. Liepājā), dēls Leonīds (dz. 1909. g. 2. nov. Jelgavā; jurists), meitas Austrā Benita (1900. g. 26. jūn.–1987. g. 8. okt. Ņūdžersijas pavalstī, ASV; prec. ar notāru K. Vitenbergu), Mirdza Katrīne (notāra palīdzē sava tēva kantorī; dz. 1902. g. 19. nov. Tukumā).

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LNA LVVA, 2846. f., 1. apr., 5. l., 82. lp.; 1536. f., 2. apr., 1185. l.; 1536. f., 73. apr., 460., 461. l.; 2996. f., 17. apr., 57540. l.; EVP; Fraternitas Lettica gadu

gaitā. Album Fratrum. [B. v.], 1982., 65. lpp.; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 85. lpp.; LN.

No K. Sumberga 1919. g. 19. marta raksta Latvijas Pagaidu valdībai: “*Vairāk kā mēnesi atpakaļ es iesniedzu pagaidu valdībai caur tieslietu komisāru [K. Kvelbergu] Liepājas apgabalā atrodošos tiesu iestāžu pagaidu budžeta un pagaidu štata projektu, kurš, lai gan tika no manīm sastādīts pēc komisāra kunga aizrādījumiem, tomēr līdz šim nav apstiprināts. Pa tam dēļ ir gājusi savu gaitu, dārdzība Liepājā pieņemam arvien lielākos apmēros, tamdēļ es atzīstu, ka mans priekšastādītais budžets ir tagad pilnīgi nepareizs, es no viņa atsakos un lūdzu to arī turpmāk atstāt bez caurlūkošanas līdz jauna projekta sastādīšanai, kuru kādreiz izgatavos Tieslietu ministrija priekš visām tiesām.*” (LNA LVVA, 1533. f., 1. apr., 3. l., 50. lp.)

No K. Sumberga 1942. g. 20. apr. rakstītās autobiogrāfijas: “*Neraugoties uz tam, ka tēvs man agri mira, liktenis tomēr bija labvēlīgs un man izdevās nobeigt Aizputē apriņķa skolu un pēc tam Liepājā klasisko ģimnāziju [..]. 1906. g. aizbraucu uz Jelgavu un nometos tur kā zvērīnāts advokāts, kur vedu ne vien civillietas, bet aizstāvēju arī kriminallietas apgabaltiesās un kara tiesā.*” (LNA LVVA, 1536. f., 73. apr., 460. l., b. p.)

ŠAĻINS Nikolajs (1883–1942)

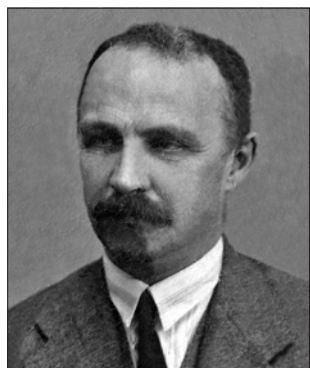
Dzimis 1883. g. 15. dec. Jelgavā tirgotāja ģimenē. Tēvs Ivans, māte Lidija. Krievs, pareizticīgs.

Beidzis Jelgavas ģimnāziju un Kijevas Universitātes Juridisko fakultāti (1907. g. ar II šķ. diplomu). No 1908. g. febr. jaunākais tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā (no 1909. g. sept. vecākais tiesamatu kandidāts), no 1908. g. aug. kriminālnodaļas sekretāra palīgs. 1909. g. nov. iecelts par izmeklēšanas tiesneša palīgu Jelgavas–Bauskas apr. iecirknī, ilgstoši pildījis izmeklēšanas tiesneša pienākumus Tukuma apr. un Ilūkstes apr. No 1911. g. jūn. papildu miertiesnesis, no 1913. g. febr. Jelgavas–Bauskas apr. 2. iecirkņa miertiesnesis. 1. pasaules kara laikā 1915. g. jūl. tiesas iestādes evakuēts uz Krieviju. 1915. g. nov.–1916. g. sept. bijis Kurzemes gub. kara zaudējumu komisijas loceklis. 1916. g. sept. piekomandēts kā izmeklētājs Krievijas armijas Galvenā štāba Administratīvajai daļai un Satiksmes ministrijas Transporta lietu izmeklēšanas nodaļai. Sasniedzis kolēģijas asesora civildienesta rangu. No 1918. g. sept. Ahtirskas miertiesas apg. iecirkņa miertiesnesis Ukrainā, 1918. g. okt.–1919. g. janv. Rečicas apr. iecirkņa miertiesnesis.

No 1920. g. 7. jūn. Jelgavas apgabaltiesas loceklis, no 1921. g. 10. marta Tiesu palātas loceklis; strādājis Krimināldepartamentā, no 1930. g. jūn. Civildepartamentā. 1928. g. maijā–1934. g. okt. piekomandēts Valsts kontrolei dalībai sevišķās sēdēs. No 1923. g. Latvijas Pareizticīgās baznīcas sinodes loceklis (kasieris).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 27. dec. (no 1941. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Strādājis par juriskonsultu uzņēmumā “Vojensantehstroj”. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Usoļlaga Surmogas nometni. 1942. g. 8. apr. piespriests augstākais soda mērs – nošaušana. Miris 1942. g. 8. maijā pirms sprieduma izpildīšanas.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.; Krievijas Romanovu dinastijas 300 gadu valdīšanas jubilejas med., Tiesu nolikumu 50 gadu krūšu nozīme.

Nikolajs Šaļins (1883–1942)

Precējies ar Annu Polujanu (dz. 1886. g. 17. dec.; 1941. g. 14. jūn. izsūtīta), dēls Anatolijs (1906. g. 22. nov. Jelgavā–1974. g. 6. okt. Rīgā; zvērināts advokāts), meita Natālija (dz. 1909. g. 19. jūl.) un dēls Vladimirs (dz. 1915. g. 7. martā).

Krievu studentu korporācijas “Ruthenia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 195. l.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-7757. l.; EVP.

No N. Šaļina 1923. g. 4. dec. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: *“Pagodinos paziņot, ka esmu ievēlēts no Latvijas Pareizticīgās Baznīcas Koncilā par Sinodes locekli no 1. novembra 1923. g. līdz 1. novembrim 1926. g., pie kam ar attiecīgu Sinodes lēmumu man ir uzdots izpildīt Sinodes kasiera amatu. Paziņojot par augšsacīto un ņemot vērā, ka minētā amata izpildīšana nav saistīta ar lielāku laiku nokavēšanu, lūdzu neatteikties dot tālāku virzienu manam iesniegumam attiecīgas atļaujas piešķiršanai izpildīt minēto amatu.”* (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 195. l., b. p.)

ŠĒNFELDS Erihs Gustavs (*Schönfeld*; 1883–1951 vai 1952)

Dzimis 1883. g. 12. apr. Rīgas apr. Riktermuižā (tag. Sidgunda) muižas pārvaldnieka ģimenē. Tēvs Eduards, māte Emīlija, dz. Baumannē. Vācietis, luterticīgs.

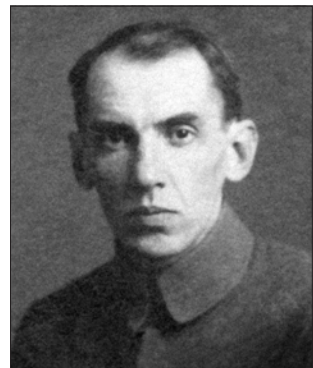
Pēc Rīgas pilsētas ģimnāzijas beigšanas 1904. g. studējis teoloģiju TU, no 1906. g. Greifsvaldes Universitātē Vācijā. No 1907. g. studējis tieslietas TU, no 1908. g. arī Minhenes Universitātē Vācijā, no 1909. g. MU (beidzis 1912. g.). 1913. g. apr.–1914. g. okt. komandēts uz Berlīnes Universitāti Vācijā, lai sagatavotos profesora karjerai civiltiesībās. Sākoties 1. pasaules karam, nav paspējis atgriezties Krievijā, Berlīnē internēts. 1916. g. jūl. apcietināts par bēgšanas mēģinājumu, ievietots Koblencas cietumā, pēc tam Holcmindenes karagūstekņu nometnē Lejassaksijā. 1918. g. rudenī atbrīvots, devies uz Berlīni.

1919. g. febr. atgriezies Latvijā, 11. martā Liepājā iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Baltijas landesvērā (no 1919. g. jūl. Latvijas armijas Vācu zemessargi, no 1920. g. apr. 13. Tukuma kājnieku pulks), 1920. g. apr. atvaļināts. 1920. g. 7. apr. iecelts par papildu mirtiesnesi Rīgas apgabaltiesā (1920. g. 25. jūl. par mirtiesnesi); strādājis Rīgas pilsētas iecirkņos. No 1921. g. 18. apr. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. civilnodaļā (1923. g. 13. nov. atbrīvots no amata pēc paša lūguma). No 1923. g. 5. dec. zvērināts advokāts Rēzeknē. 1935. g. bijis iecelts par politiskās partijas “Latgales vācu–baltiešu vēlēšanu savienība” likvidatoru. 30. gados baltvāciešu organizācijas “Vācu tautas apvienība Latvijā” biedrs, Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 8. nov. atskaitīts no zvērinātu advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pilsonības. Izceļojis uz Vāciju.

Miris 1951. g. Vācijā.

Precējies 1920. g. 27. jūn. ar Valiju Musinoviču (dz. 1899. g. 17. sept. Rīgā), meitas Karīna Kosta (dz. 1921. g. 18. okt.), Helga Valija (dz. 1923. g. 30. apr.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1010. l.; 7354. f., 1. apr., 768. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LA 1919–1945.

Erihs Šēnfelds (1883–?)

No E. Šēnfelda 1923. g. noslēgtajām dienesta gaitas atzīmēm: *"Alga mēnesī: ar 1920. g. 7. apr. – 900, 1920. g. 14. jūl. – 1740, 1920. g. 17. nov. – 2500, 1921. g. 18. apr. – 7020, 1922. g. 14. jūl. (apstiprināšana amatā Satversmes sapulcē) – 11 000 Latvijas rubļi."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1010. l., 1. lp.)

No E. Šēnfelda 1923. g. 9. okt. iesnieguma Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: *"Ievērojot to, ka man ir jāapgādā trīs ģimenes locekļus un savu māti, man personiski nekāda kapitāla un blakus ienākumu nav, es par savu atrašanās laiku tiesneša amatā esmu kļuvis vienumēr tālāk grūtākā finansiālā stāvoklī, kamdēļ, lai atrastu izeju, esmu spiests meklēt sev citu nodarbošanos ar lielākiem ienākumu avotiem, kuru es domāju atrast advokatūrā. Arī mans, manas sievas un mātes veselības stāvoklis ieteic man pārvietoties no pilsētas uz laukiem, kamdēļ es gribu nomesties provincijā. Tā kā mana interese ir, lai tiktu atsvabināts no tiesneša amata pēc iespējas visdrīzākā laikā, tad ar šo lūdzu Jūs, Priekšsēdētāja kungs, pieņemt šo manu atlūgumu un dot tam likumīgu virzienu."* (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 324. l., 33. lp.)

ŠILLINGS Kārlis Vilhelms Oto (von Schilling; 1873–1954)

Dzimis 1873. g. 30. apr. Jelgavā. Tēvs Kārlis, māte Emma, dz. Petersa-Stefenhāgena. Vācietis, luterticīgs.

Beidzis Jelgavas ģimnāziju, studējis teoloģiju TU. 1897. g. ar II šķ. diplomu beidzis MU Juridisko fakultāti. No 1897. g. sept. tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 2. krimināl-nodaļā, 1. civilnodaļā. No 1898. g. jūl. zvērināta advokāta palīgs Jelgavā, no 1899. g. dec. Baltijas Domēņu (Zemkopības un valsts īpašumu) pārvaldes sevišķu uzdevumu ierēdņa v. i. Bijis paaugstināts civildienesta rangā par gub. sekretāru (1901. g.), kolēģijas sekretāru (1903. g.), titulārpadomnieku (1905. g.), galma padomnieku (1908. g.), kolēģijas padomnieku (1912. g.). 1903. g. maijā iecelts par Domēņu valdes sevišķu uzdevumu ierēdni (1911. g. dec. par 6. klases sevišķu uzdevumu ierēdni). No 1902. g. janv. ar Krievijas tieslietu ministra piekrišanu pasniedzis arī lauksaimniecības tiesības Rīgas Politehniskajā institūtā, no 1908. g. nov. tirdzniecības un lauksaimniecības tiesību un likumu zinību pasniedzējs. 1910. g. janv. ieskaitīts Krievijas Mežziņu korpusa sastāvā. 1912. g. janv.–1918. g. Rīgas Politehniskā institūta docents. 1912. g. apr. Krievijas Tautas apgaismošanas (izglītības) ministrija komandējusi uz Vāciju, Berlīnes Universitātes semināru, sagatavoties profesora darbībai. Leipcigas Universitātē ieguvis Dr. iur. grādu.

1918. g. 16. dec. iecelts par Rīgas apgabaltiesas locekli (darbojies līdz 1919. g. janv.), 1919. g. 19. aug. iecelts amatā atkārtoti; strādājis 1. civilnodaļā. 1923. g. 4. sept. iecelts par Tiesu palātas locekli. 1935. g. 3. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1935. g. 11. dec. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos (izslēgts no to skaita 1939. g. 24. okt.). Bijis juriskonsults Vācijas sūtniecībā Rīgā, no 1920. g. pasniedzējs Herdera institūtā (profesors). Bijis Literāriski praktiskās pilsoniskās savienības priekšsēdētājs, Rīgas Vācu juristu biedrības priekšsēdētājs. 1939. g. nov. izceļojis uz Vāciju.

1940.–41. g. zinātniskais līdzstrādnieks Ķeizara Vilhelma akadēmijas Starptautisko un ārvalstu privāttiesību institūtā Berlīnē, no 1943. g. dzīvojis Pozenē (tag. Poznaņa Polijā), Šlēsvigā-Holšteinā – Bredštetē un Vantorfā pie Hamburgas. No 1952. g. dzīvojis Hamburgā (Hamburgā-Bergedorfā), VFR. Miris 1954. g. 10. janv.

Kārlis Šillings (1873–1954)

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.; Krievijas So III šķ., Ao III šķ., Romanovu dinastijas valdīšanas 300 gadu jubilejas piemiņas med.

Precējies 1905. g. 18. jūl. ar Margaritu Leontīni Tusneldu Līru (1884. g. 18. jūl.–1911. g. 8. febr.). Otrreiz precējies 1921. g. 16. maijā ar Edīti Grosmani (1899. g. 14. febr. Rīgā–1975. g. 25. sept.).

Studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 197. l.; 1536. f., 2. apr., 1012. l.; 27. apr., 325. l.; LVD: Album Curonorum II. 1932–1978. Herausgegeben vom Philisterverband der Curonia. 1979.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja F. Gailiša 1919. g. 1. dec. raksta K. Šilingam: “*Pamatojoties uz Tieslietu ministrijas rakstu no š. g. 1. decembra, paziņoju, ka Jūs tiekat deleģēti uz starpresoru apspriedi par bruņniecības muižu ieskaitīšanu valsts zemes fondā un mežsargu māju regulēšanu, kura notiks Zemkopības ministrijas telpās, Dzirnavu ielā Nr. 87/89, otrdien, 2. decembrī š. g., plkst. 12 diennā.*” (LNA LVVA 1536. f., 27. apr., 325. l., 17. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja F. Gailiša 1919. g. 12. dec. raksta K. Šilingam: “*Pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas plenār-sapulces lēmumu no 11. decembra š. g., lieku jums priekšā uzņemties Rīgas apgabaltiesai padoto notāru revīziju.*” (LNA LVVA 1536. f., 27. apr., 325. l., 16. lp.)

No K. Šilinga 1920. g. 15. dec. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim “*No [Tieslietu] Ministra kunga [R. Bēnusa] man priekšā likts piedalīties pie komisijas, kura komandējas uz Maskavu dēļ mantu atsvabināšanas sarunu vešanas, kādēļ griežos ar lūgumu atļaut man pieņemt šo komandējumu.*” (LNA LVVA 1536. f., 27. apr., 325. l., 22. lp.)

ŠĪRONS Teodors Emīls Reinholds (1899–1959)

Dzimis 1899. g. 31. okt. Rīgā tirgotāja ģimenē. Tēvs Reinholds, māte Jūle, dz. Leitmane. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Larionova pirmskolā, 1. pasaules kara laikā 1917.–18. g. Rīgas Aleksandra ģimnāzijā evakuācijā Saranskā, Krievijā. Skolā noorganizējis un vadījis latviešu skolnieku pulciņu. 1918. g. vasarā atgriezies Latvijā.

1918. g. nov.–dec. brīvprātīgi dienējis Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos, Rīgas Skolnieku rotā. 1919. g. beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu un 1919. g. vasarā brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, dienējis Latvijas armijas Saimniecības pārvaldes Transportā, kareivis rakstvedis. 1921. g. janv. atvaļināts no armijas. No 1920. g. studējis tieslietas LU (1925. g. beidzis Tiesību nodaļu). 1925. g. 27. jūl. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā; strādājis dažādu Rīgas iecirkņu izmeklēšanas tiesnešu pakļautībā, no 1926. g. okt. 2. civilnodaļā, no 1927. g. janv. prokuratūrā, no 1927. g. maija atkal Rīgas iecirkņu izmeklēšanas tiesnešu pakļautībā. No 1927. g. vecākais tiesamatu kandidāts. 1929. g. febr. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi. No 1934. g. 24. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālnodaļā, no 1937. g. marta 3. civilnodaļā. 1939. g. 27. okt. ar tieslietu ministra H. Apsīša rīkojumu iecelts par Sabiedriskās apgādības administratīvās komisijas priekšsēdētāja A. Kāposta vietnieku, 1940. g. 24. maijā par priekšsēdētāju. Bijis Latvijas Tiesnešu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju.

Teodors Širons (1899–1959)

Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945. g. strādājis par skolotāju Ventpils politehnikumā. Miris 1959. g. 1. jūn. Rīgā.

Precējies ar Latvijas pirmā Valsts prezidenta Jāņa Čakstes meitu Maigu Elizabeti Mariju Čaksti (1904. g. 4. aug. Jelgavā–1984. g. 5. aug. Rīgā), meita Ināra Daila (1933. g. 26. janv.–2015. g. 26. nov. Rīgā), dēls Valdis Konstantīns (1934. g. 24. sept.–2016. g. 5. apr.). Ģimene no 1941. g. 14. jūn. izsūtījumā.

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1014., 1015. l.; 7427. f., 1. apr., 1453. l.; LVD; LUAI.

No tiesnesa M. Čakstes 1925. g. 12. jūl. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “*Par Teodora Širona morāliskām īpašībām varu dot vislabāko atsauksmi. Pazīstu viņu jau daudzus gadus un visu laiku esmu mācījies viņu pazīt tikai no vislabākās puses. Kas attiecas uz Teodora Širona juridiskām zināšanām, tad man nav bijusi izdevība pārbaudīt tās. Spriežot pēc viņa nopietnās studēšanas augstskolā, domāju, ka viņš būs guvis pietiekošas teorētiskas zināšanas turpmākam praktiskam darbam tiesu resorā.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1014. l., 21.–22. lp.)

No T. Širona 1927. g. 17. jūn. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “*Ar šo pagodinās nolikt manim termiņu dēļ eksāmena noturēšanas vec. tiesamatu kandidāta amata pakāpes iegūšanai.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1014. l., 30. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa 1927. g. 7. okt. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: “*Jaunākais tiesamatu kandidāts Teodors Širons pēc viņa juridisko zināšanu pārbaudīšanas, piemērojoties Ties[ui] iek[ārtas] lik[uma] 352. p., atzīts par pietiekoši praktiski sagatavotu, lai spētu patstāvīgi nodarboties tiesu lietās. Tāpēc pagodinās lūgt Jūs, Priekšsēdētāja kungs, iecelt Teodoru Šironu par vecāko tiesamatu kandidātu pie Rīgas apgabaltiesas.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1014. l., 34. lp.)

ŠNEIDERS (no 1940. g. marta **SALNA**) **Jānis** Frīdrihs Alberts (*Schneider*; 1890–1984)

Dzimis 1890. g. 16. sept. Liepājā namdara (būvamatnieka) ģimenē. Tēvs Frīdrihs Johans, māte Lavīze, dz. Jansone. Vācietis (citos dokumentos latvietis), luterticīgs.

1909. g. beidzis Liepājas reālskolu. 1909.–10. g. kā brīvprātīgais iestājies obligātajā karadienestā Krievijas armijā, dienējis 178. kājnieku pulkā (Liepājā un Penzā), atvaļināts pēc rezerves virsnieka zināšanu pārbaudījuma nokārtošanas. Paaugstināts par kājnieku praporščiku rezervē. 1910.–11. g. mājskolotājs Liepājā. No 1911. g. brīvklauštājs MU Juridiskajā fakultātē, 1912. g. pēc latīņu valodas pārbaudījuma nokārtošanas ieskaitīts fakultātē kā students. 1914. g. aug. iesaukts karadienestā Krievijas armijā, 1. pasaules kara laikā bijis vada komandieris (praporščiks), rudenī Polijā kritis Austroungārijas armijas gūstā. 1918. g. maijā atgriezies Liepājā. Bijis kantora ierēdnis.

No 1919. g. 3. apr. Liepājas apgabaltiesas tiesamatu kandidāts (piekomandēts Liepājas apr. izmeklēšanas tiesnesim), 1919. g. jūn.–1922. g. 21. sept. Ventpils apr. izmeklēšanas tiesnesis (atbrīvots no amata pēc paša lūguma). 1922. g. uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926. g.). 1923. g. 23. janv.–1928. g. 20. okt. Liepājas apgabaltiesas loceklis (atbrīvots no amata pēc paša lūguma); strādājis civilnodaļā, no 1923. g. dec. apelācijas nodaļā. No 1925. g.

Jānis Šneiders (1890–1984)

pasniedzis tiesību zinības Liepājas valsts tehnikumā. No 1929. g. 24. apr. zvērināts advokāts Liepājā (1936. g. 31. janv. atskaitīts no zvērinātu advokātu skaita). No 1936. g. 1. febr. Rīgas apgabaltiesas Valkas apr. 3. iecirkņa mīrtiesnesis, 1936. g. jūl. iecelts arī par Alūksnes cietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētāju. No 1939. g. 28. nov. Daugavpils apgabaltiesas loceklis. Darbojies Liepājas Juristu biedrībā, Liepājas Augstākās izglītības veicināšanas biedrībā, Liepājas Apgabaltiesas darbinieku krājaizdevu savienībā, Liepājas Latviešu biedrībā, Kurzemes Patronāta biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā, Daugavpils Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis, 2. civilnodaļas tiesnesis. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV. Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes padomes goda loceklis. Miris 1984. g. 24. nov. Kalamazū, Mičiganas pavalstī, ASV. Apbedīts Kalamazū Riversaidas kapos.

Precējies 1920. g. 25. aug. Ventspilī ar skolotāju Margaritu Jurkovsku (1896. g. 7. sept. Liepājā–1984. g. 13. febr.), dēls Lotārs Andris (dz. 1926. g. 19. dec. Liepājā).

A. LNA LVVA, 1534. f., 10. apr., 15. l., b. p.; 1595. f., 10. apr., 329., 330. l.; 20. apr., 62., 82.–86. l.; 1612. f., 12. apr., 95. l.; 7354. f., 1. apr., 782. l.; 7427. f., 1. apr., 6721. l.; EVP; LUAJ; LA 1919–1945.

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja K. Sumberga 1919. g. 31. marta raksta Tieslietu ministrijas pārvaldniekam: *“Laipni lūdzu ieskaitīt par kandidātu uz amatu tieslietu resorā Jāni Šneideru un komandēt viņu manā rīcībā. Šneiders studējis Maskavas Universitātē 1911.–1914. g., kad ticis iesaukts karā; aiz tā 1915. g. valsts eksāmeni neesot nokirkti. Tā kā [Latvijas Pagaidu valdības] Tieslietu Komisārs [K. Kvelbergs] reiz sarunā izsacījās, ka pagaidām, lai dotu viņiem iespēju sagatavoties praktiskam darbam, kandidāti uz amatiem būtu pieņemami bez viņu skaita aprobežošanas priekš atsevišķas tiesas, pie šīs pašas reizes lūdzu paziņot par Jūsu uzskatiem šinī jautājumā, noteicot arī, kāda mēnešalga kandidātiem būtu maksājama.”* (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 329. l., 10. lp.)

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja K. Sumberga 1923. g. 2. janv. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: *“Tiesa savā 22. decembra nodaļu kop-sēdē kā kandidātu tiesas locekļa amatā uzstādīja agrāko izmeklēšanas Tiesnesi Jāni Šneideru un nolēma stādīt to priekšā deļ iecelšanas. Šneiders pēc tautības ir vācietis, kurš pārvalda ļoti labi arī latviešu valodu.”* (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 329. l., 111. lp.)

ŠTĒGERS Bruno Ludvigs Konstantīns (*Staeger*; 1881–1965)

Dzimis 1881. g. 24. jūn. Sāmsalā, Ārensburgā (tag. Kuresāre Igaunijā), ierēdņa, kolēģijas padomnieka ģimenē. Vācietis, luterticīgs. Tēvs Arturs, māte Olga, dz. Vintere.

Ģimene pārcēlusies uz Jelgavu. Beidzis Jelgavas ģimnāziju, 1901.–02. g. studējis tieslietas Harkovas Universitātē, 1902.–04. g. TU, 1907. g. beidzis MU Juridisko fakultāti. Starplaikā 1905. g. neilgu laiku studējis Karaļauču (Kēnigsberga Vācijā (Prūsijā), tag. Kaļiņingrada Krievijā) Universitātē Vācijā. No 1908. g. dec.

Bruno Štēgers (1881–1965)

tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā, no 1910. g. apr. mīrtiesnesis Omskas apgabaltiesā, 1912. g. dec.–1914. g. sept. Tomskas apgabaltiesā. 1. pasaules kara sākumā mobilizēts Krievijas armijā, virsnieks artilērijas daļās, baterijas komandiera palīgs. Sasniedzis štābkapteiņa dienesta pakāpi. 1918. g. 3. febr. atvaļināts no armijas.

1919. g. 28. jūn. ar Latvijas Pagaidu valdības tieslietu ministra E. Magnusa rīkojumu iecelts par izmeklēšanas tiesnesi Rīgas apgabaltiesā, strādājis dažādos Rīgas pilsētas iecirkņos. No 1929. g. 6. jūn. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālnodaļā. 1939. g. 19. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. Izceļojis uz Vāciju.

1940.–45. g. dzīvojis Pozenē (tag. Poznaņa Polijā), bijis tieslietu resora darbinieks (no 1942. g. tiesnesis). No 1944. g. pensijā. No 1945. g. dzīvojis Fisenē, Bavārijā (1946. g. septiņus mēnešus bijis Sabiedroto internēts). Miris 1965. g. 19. jūl. Minhenē, Bavārijas federālajā zemē, VFR.

Precējies 1919. g. 4. sept. ar Valliju Henrieti Elfrīdi Freimani (1884. g. 6. sept. Rīgā–1965. g. 6. janv. Bādtelcā, Bavārijas federālajā zemē, VFR), dēli Gero Heinrihs Arturs (dz. 1921. g. 10. jūl.), Sigurds Valters Augusts (dz. 1923. g. 11. jūl.).

Studentu korporācijas “Cunonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1027. l.; Album Curonorum II. 1932–1978. Herausgegeben vom Philisterverband der Curonia. 1979.

No B. Štēgera 1919. g. 15. aug. lūguma Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam F. Gaillītim: “*Tā kā esmu nodomājis laulībā iedoties ar Henrieti Freiman jkdzi, miruša aptieknieka Heinriha Freimaņa un viņa laulātās draudzenes Ludmilas Freiman, dzim. Spliet, meitu, kura šobrīd dzīvo Drezenē, Saksijā, tad lūdzu Jūs, Prezidenta kungs, priekš manis pie tieslietu ministra kga izlūgties atvaļinājuma atļauju 1.–29. sept. š. g. deļ minētām laulībām, un arī deļ kādas grūtas māgas un zarnu kaites dziedināšanas, kuru esmu iemantojis pie boļševiku valdības laika. Pēc Vācijas likumiem katrai personai, kura nodomājusi laulībā iedoties, personīgi jāstādās priekšā vietējām civillaulības iestādes ierēdnim deļ uzsaukšanas un skaitot no šā laika tikai pēc 3 nedēļām var notikt civillaulāšanas akts. Aiz tā esmu piespiests izlūgties 28 dienas ilgu atvaļinājumu.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1027. l., 19. lp.)

No B. Štēgera 1921. g. marta iesnieguma Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “*1920. g. oktobra mēneša sākumā saaukstējos savā nekurinātā kamērā, pēc kam sasirgu ar influenci [gripu – red.], kurai 12. oktobrī pievienojās vārīgs vidusauss iekaisums; pēdējo izdevās apturēt, tikai ar izdarītu 3. decembrī vārīgu operāciju. Ārstēšana un operācija izmaksāja ap 4000 rbļ., neieskaitot ārsta honorāru. Tā kā man pašam nav nekāda kapitāla, ārstēšanai vajadzīgo naudu biju spiests aizņemties, jo no 3000 rbļ. lielas mēneša algas man nebija iespējams atlicināt ārstēšanai vajadzīgo naudas summu. Griežos tādēļ, Priekšsēdētāja kungs, pie Jums ar lūgumu, lai ar jūsu gādību tiktu kaut cik pabalstīts no valdības puses, pretējā gadījumā nokļūtu ļoti spaidīgos naudas apstākļos.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1027. l., 28. lp.)

ŠTEGMANS Helmuts Pauls (*Stegmann*; 1892–1983)

Dzimis 1892. g. 19. okt. Rīgā virsmērnika ģimenē. Tēvs Rihards Jūliuss, māte Alīde Emma, dz. Vīkmane. Vācietis, luterticīgs.

Mācījies Langermana pamatskolā, no 1903. g. Rīgas pilsētas ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1911. g. uzsācis tieslietu studijas

Helmutš Stegmans (1892–1983)

TU (beidzis 1915. g.). 1914. g. papildinājies Cīrihes Universitātes Juridiskajā fakultātē Šveicē. Strādājis par tiesas stažieri Rīgas pilsētas valdē, 1. pasaules kara laikā 1915. g. jūn. piekomandēts Rīgas pilsētas Muižu valdei. 1916. g. jūn. iecelts par Rīgas pilsētas Pārtikas valdes sekretāra palīgu, 1917. g. sept. par sekretāru (līdz 1919. g. jūl.).

1919. g. janv. devies uz Vāciju, kur papildinājies Tībingenes Universitātē, apr. atgriezies Latvijā. Neatkarības kara laikā iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Baltijas landesvērā. 1919. g. jūl. iecelts par Rīgas apgabaltiesas papildu miertiesnesi, no 1920. g. janv. bijis prokurora biedrs. 1921. g. 10. martā–1928. g. 12. jūn. Rīgas apgabaltiesas loceklis (atstājis amatu pēc paša lūguma). 1920. g. aug.–1924. g. arī Civillikumu izstrādāšanas komisijas loceklis. Darbojies vācu biedrībā “Arbeitshilfe” (valdes locekļa kandidāts). 1920.–22. g. un no 1925. g. Rīgas pilsētas domes deputāts no Vācu–baltiešu vēlēšanu komitejas saraksta (atkārtoti ievēlēts 1928. un 1931. g.). No 1928. g. 17. okt. zvērināts advokāts Rīgā. 1931. g. kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Latvijas vācu–baltiešu partiju saraksta (nav ievēlēts, 1933. g. 20. okt. pieņēmis 4. Saeimas deputāta mandātu P. Šīmaņa vietā). Bijis baltvāciešu organizācijas “Vācu tautas apvienība Latvijā” viceprezidents (no 1937. g. prezidenta v. i.), Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Bijis Rīgas pilsētas kredītbiedrības un Rīgas Privātās ķīlu zīmju kredītbiedrības sindiks (amatpersona, kas pārstāv uzņēmumu tiesā). 1939. g. 25. okt. atskaitīts no zvērinātu advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. No 1940. g. janv. līdz martam bijis ierēdnis “Deutschen Umsiedlungs-Treuhand-GmbH” Pozenē (tag. Poznaņa Polijā). Pēc tam strādājis Hoenzalcas (tag. Inovroclava Polijā) administratīvajā pārvaldē, no 1941. g. apr. vecākais ierēdnis, no 1942. g. febr. tautsaimniecības nodaļas vadītājs, no 19. nov. iestādes vadītājs. Miris 1983. g. 5. maijā Bādtelcā, Bavārijas federālajā zemē, VFR.

Precējies 1933. g. ar baronesi Andreu Aleksandru Margaretu Mariju Bertu Felkerzāmu (dz. 1897. g. 11. apr.), meita Marija Andrea Alīde (1938. g. 5.–28. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 736. l.; 1376. f., 2. apr., 12462. l., 137. lp.; 2996. f., 17. apr., 43318. l.; 4011. f., 1. apr., 5483. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Jaunākās Ziņas. 1933. g. 20. okt.; Baltische Briefe. 1983. Nr. 6/7; LA 1919–1945.

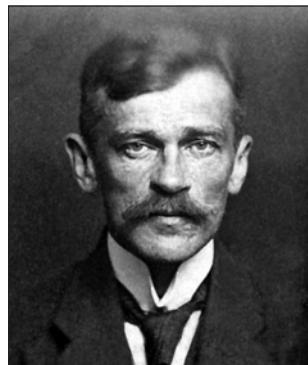
ŠTROMBERGS Erihs (*Baron Stromberg*; 1877–pēc 1921)

Dzimis 1877. g. 29. sept. Kuldīgā. Tēvs Adalberts. Vācietis, luterticīgs.

Bijis Latvijas Kara tiesas tiesneša v. i. No 1920. g. 7. jūn. Latgales apgabaltiesas loceklis (līdz 1921. g. 11. maijam). Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies.

A. LNA LVA, 2996. f., 17. apr., 52705. l.

Erihs Štrombergs (1877–pēc 1921)

Aleksandrs Šūlmanis (1886–1941)

ŠŪLMANIS Aleksandrs (1886–1941)

Dzimis 1886. g. 4. aug. Platones pag. Jaunērgļos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Zane. Latvietis, luterticīgs.

1905. g. beidzis Rīgā pilsētas reālskolu un sācis studijas RPI (1905.–07. g. studējis mehāniku, 1907.–14. g. ķīmiju). 1. pasaules kara laikā no 1915. g. sept. karadienestā Krievijas 12. armijas štāba pretizlūkošanas nodaļā, ķīmiskās laboratorijas vadītājs. 1915. g. strādājis arī par R. Gegera komercskolas skolotāju Rīgā. 1917. g. ieguvis kara laika ierēdņa dienesta pakāpi. 1917. g. okt.–1918. g. maijā Vidzemes gub. Pārtikas valdes nodaļas vadītājs Valkā, pēc tam strādājis vācu karaspēka okupētajā Vidzemē apgādes un labības iepirkšanas organizācijās. 1918. g. rudenī atsācis studijas toreizējā Baltijas Tehniskajā augstskolā.

1918. g. dec. Rīgā iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), Atsevišķajā (Studentu) rotā. Par 1919. g. 3. marta kaujā pret lieliniekiem pie Skrundas parādīto varonību apbalvots ar LKo. 1919. g. martā par kaujas nopelniem paaugstināts par leitnantu. 1919. g. apr.–jūn. sakaru virsnieks Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Baltijas landesvēra (no 1919. g. jūl. Latvijas armijas Vācu zemessargi, no 1920. g. apr. 13. Tukuma kājnieku pulks) virsštābā, no jūl. sevišķu uzdevumu virsnieks Armijas virspavēlnieka štāba komandantūrā. 1919. g. aug.–1921. g. janv. piekomandēts Ārlietu ministrijai, Speciālo ziņu nodaļas vadītājs (atbrīvots no nodaļas vadītāja amata sakarā ar štatu samazināšanu). 1921. g. maijā atvaļināts no armijas. No 1920. g. studējis LU Tiesību nodaļā (beidzis 1925. g.). No 1924. g. 9. dec. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 3. kriminālnodaļā, no 1925. g. apr. 1. civilnodaļā. 1925. g. 19. dec. iecelts par papildu mīrtiesnesi. No 1929. g. 6. jūn. Rīgas apgabaltiesas loceklis (1933. g. 20. jūn. apstiprināts Saeimā), darbojies 1. civilnodaļā. Bijis Rīgas Latviešu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 7. okt. apcietināts, ieslodzīts Rīgas Centrālcietumā. 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Miris 1941. g. 11. febr. cietuma slimnīcā.

Apbalvojumi: Latvijas LKo III šķ.

Precējies 1918. g. 23. okt. ar Annu Antoniju Cīruli (1892.–1938. g.). Adoptējis Jāni Mauru (dz. 1923. g. 20. aug.), Eiženu Robertu Mauru (dz. 1927. g. 27. janv.).

Studentu korporācijas “Talavija” filiistrs.

A. LVVA, 1536. f., 2. apr., 1041., 1042. l.; 2570. f., 14. apr., 1529. l.; 1304. f., 1. apr., 1534. l.; 5601. f., 1. apr., 6411. l.; 7175. f., 1. apr., 1768. l.; 7427. f., 1. apr., 2639. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-9627. l.; Talavija 1900–1965. [ASV], 1970; LKOK; LU TZN; LĀDD.

No 1920. gada okt. rakstītās atestācijas par A. Šulmaņa dienestu armijā 1920. gadā: “*Lēna, bet pilnīgi noteikta un nosvērta rakstura. Saticīgs. [...] Ļoti labs organizators. Prot labi reprezentēties. Fiziski un garīgi labi attīstīts. Ļoti apdāvināts un saprātīgs. [...] Pilnīgi valstiski un nacionāli domājošs, viens no pirmajiem iestāties brīvprātīgi Latvijas armijā 1918. g. Ar politiku nenodarbojas. Dzīvo vienkārši, ārējām greznumam vērtību nepiegiež.*” (LNA LVVA, 5601. f., 1. apr., 6411. l., 7. lp.)

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja p. i. K. Ozoliņa konfidencialā 1940. g. 7. okt. raksta Tiesu pārvaldes priekšniekam: *"Līdz ar šo ziņojumu, ka šodien pulkst. 12.45 apgabaltiesas namā, tiesas sēdes laikā attiecīgi Iekšlietu Tautas Komissariāta darbinieki arestēja tiesas locekli Aleksandru Šalmani."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1041. l., 71. lp.)

TEIKMANIS Viesturs (1904–1942)

Dzimis 1904. g. 16. febr. Pleskavā zvērināta advokāta ģimenē. Tēvs Voldemārs, māte Lūcija, dz. Damberga. Latvietis, luterticīgs.

No 1906. g. ģimene dzīvojusi Cēsīs. 1914. g. iestājies Rīgas pilsētas ģimnāzijā (1. pasaules kara laikā no 1915. g. evakuācijā Tērbatā), no 1917. g. dzīvojis tēva mājās Dzērbenes pag. Gavaros. 1918. g. iestājies Rīgas vācu klasiskajā vidusskolā.

1919. g. jūl. dienējis Latvijas armijā, telegrāfists. 1922. g. beidzis Rīgas valsts vācu vidusskolu. No 1922. g. studējis tieslietas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1929. g. sept.). No 1924. g. kantorists Latvijas Bankā (no 1925. g. vecākais kantorists, 1926. g. okt.–nov. grāmatveža palīgs). Strādājis Rīgas apgabaltiesā, no 1928. g. 22. marta jaunākais tiesamatu kandidāts, no 1929. g. jūl. vecākais tiesamatu kandidāts, no 1929. g. aug. papildu mirtiesnesis, no 1930. g. aug. mirtiesnesis Valmieras apr. (Rūjienā), no 1931. g. jūl. Valkas apr. (Smiltēnē). No 1935. g. 2. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālnodaļā, no 1938. g. marta 1. kriminālnodaļā. 1936. g. janv. ar tieslietu ministra H. Apsīša rīkojumu iecelts arī par Tieslietu ministrijas pārstāvja G. Dīnstmaņa vietnieku Galvenajā ienākumu komisijā, 1936. g. jūl. par Rīgas Terminācietuma un nepilngadīgo cietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētāja biedra M. Bērziņa vietnieku. No 1939. g. nov. Rīgas Terminācietuma un nepilngadīgo cietuma Administratīvās komisijas priekšsēdētājs. 1934.–35. g. bijis aizsargs (Smiltēnē). Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Strādājis par grāmatvedi bij. rūpnīcas "Provodņik" pārbūves darbos. 1941. g. 19. jūn. Rīgā apcietināts, izvests uz Vjatkas soda nometnēm. 1941. g. 22. okt. Kirovas apg. tiesas Kriminālkolēģija piespriedusi augstāko soda mēru – nošaušanu. 1941. g. 10. nov. sprieduma izpildīšanai nosūtīts uz Kirovas pilsētas cietumu nr. 1. Spriedums izpildīts 1942. g. 16. janv.

Apmalvojumi: Latvijas Akpz.

Precējies 1931. g. 27. jūn. ar Kēti Katrīnu Andersoni (dz. 1902. g. 19. aug. Rīgā; 1941.–57. g. izsūtījumā Novosibirskas apg.), meitas Hēlija, prec. Staņislavska (dz. 1932. g. 19. jūn.; 1941.–54. g. izsūtījumā), Renāte (dz. 1940. g. 31. janv.; 1941.–57. g. izsūtījumā), dēls Tāivaldis (dz. 1935. g. 8. maijā; 1941.–57. g. izsūtījumā).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LVVA, 1536. f., 2. apr., 1049., 1050. l.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 138., 308. lp.; 27. l., 10. lp.; 7427. f., 1. apr., 6272. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., 43946. l.; 1987. f., 1. apr., 13793. l.; EVP; AL; LUAI; LPMV.

Viesturs Teikmanis (1904–1942)

No 1940. g. 18. nov. rakstītās V. Teikmaņa autobiogrāfijas: *"Pirmo izglītību baudīju vecāku mājās, bet 1914. gada rudenī iestājos Rīgas pilsētas ģimnāzijas 1. klasē [...] Laikā no 1917. gada pavasara līdz 1918. gada rudenim pārtraucu kara apstākļu dēļ skolas apmeklēšanu un šīn laikā dzīvoju pie vecākiem, tēva lauku mājās "Gavaros", kas atrodas Dzērbenes pagastā. 1918. gada janvārī tika apcietināts mans tēvs un tā paša gada februārī kā ķīlnieks aizvests uz Krieviju. Kļūmīgiem apstākļiem atgadoties, manu tēvu februārī netālu no Pleskavas nonāvēja [...] Būdam jaunekļa gados, vēlējos piedalīties sabiedriskā dzīvē, kādēļ iestājos studentu sabiedrībā [korporācijā] "Lettonia". Tieši šo organizāciju izvēlējos tādēļ, ka tā bija mana netaisnība tēva vēlēšanās, arī viņš pats bija sastāvējis šajā sabiedrībā par biedri. Trūcīgo materiālo apstākļu grūstīs, iestājos paralelī studijām 1924. gada 22. maijā "Latvijas Bankā" par kantoristu."* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1050. l., 41. lp.)

TĪCIS Ernests (1902–1942)

Dzimis 1902. g. 14. okt. Vainižu pag. Vainižu muižā (atradās tag. Umurgas pag.) kalpa ģimenē. Tēvs Jānis, māte Marija. Latvietis, luterticīgs.

1904. g. ģimene pārcēlusies uz Roperbeķu muižu (atradās tag. Umurgas pag.), bet 1908. g. uz Limbažu pag. Pilsmuižu, kur tēvs strādājis par modernieku (muižas govju kūts pārzinis un piena pārstrādes vadītājs). No 1911. g. mācījies Limbažu pagastskolā, no 1915. g. Limbažu augstākās pirmmācības skolā.

1922. g. beidzis Limbažu valsts vidusskolu un uzsācis studijas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1927. g.). No 1924. g. bijis LU stipendiāts. 1926. g. 29. jūl. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā (1928. g. 7. jūn. par vecāko tiesamatu kandidātu); strādājis 1. civilnodaļā, 2. kriminālnodaļā, izmeklēšanas tiesneša iecirknī Rīgā. 1928. g. 23. jūn. pārcelts tādā pašā amatā uz Latgales apgabaltiesu, papildu mirtiesneša v. i., no 1928. g. 28. okt. papildu mirtiesnesis. 1929. g. 14. maijā iecelts par Daugavpils pilsētas 1. iecirkņa mirtiesnesi. No 1930. g. 24. jūl. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa) loceklis; strādājis 3. civilnodaļā. 1939. g. 1. dec. iecelts arī par Daugavpils–Ilūkstes Zemesgrāmatu nodaļas priekšnieku. No 1932. g. darbojies Aizsargu organizācijā. Darbojies arī Latvijas Tiesnešu biedrībā, no 1937. g. Daugavpils Latviešu biedrībā, Latvijas Sporta biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Kirovas apg. Vjatlaga soda nometnēm. Miris 1942. g. 16. apr. 2. lēģera punkta lazaretē, apbedīts 2. lēģera punkta kapos.

Precējies 1937. g. 30. janv. ar Mariannu Brakovsku (1910. g.–1989. g.), meita Ārija Beāte (dz. 1938. g. 16. jūl.). Sieva kā sociāli bīstama persona apcietināta 1941. g. 14. jūn., meita atradusies ieslodzījumā kopā ar māti; 1946. g. febr. abas atgriezušās Latvijā.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 106. l.; 7427. f., 1. apr., 6274. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 14374. l.; EVP; LUJ.

No E. Tiča 1940. g. 21. novembrī rakstītās autobiogrāfijas: *"1930. gada rudenī saslimu ar vēdera tīfu, no šīs slimības cieta sirds, jo jau bērnībā reizī ar tīfu biju slimojis [...] Mani vecāki un vēl 3 brāļi un māsa visi bija bezzemnieki, kādēļ, taupīgi dzīvojot, iekrāju drusku naudu un 1933. g. iepirku vecāku un brāļu vajadzībām*

Ernests Tīcis (1902–1942)

lauku saimniecību Rīgas apr. Suntažu pagastā 65 ha platībā. Tagad vecāku un brāļa un māsas lietošanā palika 30 ha. No saimniecības ienākumus neesmu guvis un mans nolūks, pārņemt saimniecību, bija palīdzēt vecākiem un brāļiem un māsai. Visu laiku esmu saimniecību atbalstījis ar naudas līdzekļiem no savas algas.” (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 106. l., 30. lp.)

TĪZENHAUZENS Edmunds Gothards (1887–pēc 1939)

Dzimis 1887. g. 28. nov. Rīgā medicīnas doktora ģimenē, barons. Tēvs Hildeberts Hjalmars Karls Edmunds, māte Elizabete. Vācietis, luterticīgs.

Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju, 1911. g. Maskavas liceja universitātes kursus. 1911.–12. g. obligātajā karadienestā Krievijas armijā, 16. huzāru pulkā, nokārtotais rezerves virsnieka pārbau-dījumu, pēc atvaļināšanas paaugstināts par kavalērijas rezerves praporščiku. 1912.–14. g. sevišķu uzdevumu ierēdnis Vidzemes gubernatora kancelejā Rīgā, pēc tam zemnieku lietu komisārs Valkas apr. 2. iecirknī. No 1914. g. aug. Valkas apr. karaklausības komisijas loceklis. 1. pasaules kara laikā 1915. g. okt. mobilizēts Krievijas armijā, dienējis kavalērijas daļās, sasniedzis korneta die-nesta pakāpi. 1918. g. atvaļināts.

1918. g. 16. dec. iecelts par Rīgas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesi (Rīgas pilsētas 7. iecirknī). No 1919. g. apr. dienējis Latvi-jas Pagaidu valdības bruņoto spēku Baltijas landesvērā (no 1919. g. jūl. Latvijas armijas Vācu zemessargi; 1920. g. apr. Vācu zemessargi pārdēvēti par 13. Tukuma kājnieku pulku), kornets. 1919. g. 10. nov. atbrīvots no karadienesta (1920. g. apr. oficiāli atvaļināts no armijas). 1919. g. 8. nov. piekomandēts Rīgas 3. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, no 1920. g. janv. izmeklēšanas tiesnesis dažādos Rīgas iecirkņos. No 1928. g. 12. jūl. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālodaļā. 1939. g. 19. okt. atbrīvots no amata pēc paša lū-guma. Izceļojis uz Vāciju. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1914. g. 21. jūl. ar Edīti Jūliju Annu Doroteju Lēvi-su of Menāru (1893. g. 14. okt. Rīgā–1930. g.), dēli Benedikts Ed-munds (dz. 1915. g. 10. maijā), Joahims Hildeberts Fridrihs (dz. 1917. g. 5. jūl.); 1921. g. 26. jūl. šķīries.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1055., 1956. l.

No Tautas labklājības ministrijas 1940. g. 12. janv. raksta Tieslietu ministri-jai: “*Sabiedriskās aizgādības departaments paziņo, ka, pamatojoties uz likuma par pensijām I daļu, saskaņā ar ministrijas š. g. 4. janvāra lēmumu Rīgas apga-baltiesas bij. loceklim Edmundam Tīzenhauzenam piešķirta pensija 58% apjomā no Ls 606,26, kas ir augstākā amata caurmēra mēneša alga 5 gadu laikā, t. i., Ls 351,63 mēnesī, skaitot no 1939. g. novembra un ka reizē ar šo nosūtīts paziņo-jums arī pensionāram.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1055. l. 9. lp.)

TĪZENHAUZENS Georgs (Baron von Tiesenhausen; 1886–1959)

Dzimis 1886. g. 11. sept. Rīgā advokāta ģimenē, barons. Tēvs Hermans, māte Sofija, dz. Zisermane. Vācietis, luterticīgs.

Beidzis Elca skolu Rīgā un Rīgas pilsētas ģimnāziju. Mācījies TU Juridiskajā fakultātē, Tībingenes Universitātē, Maskavas juri-diskajā licejā (beidzis 1909. g. ar I šķ. diplomu).

Edmunds Tīzenhauzens
(1887–pēc 1939)

Georgs Tīzenhauzens (1886–1959)

Neatkarības kara laikā 1919.–20. g. dienējis Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Baltijas landesvērā (no 1919. g. jūl. Latvijas armijas Vācu zemessargi, no 1920. g. apr. 13. Tukuma kājnieku pulks), leitnants. 1920. g. 5. maijā iecelts par Latgales apgabaltiesas izmeklēšanas tiesneša v. i., strādājis Ludzas apr. 3. izmeklēšanas tiesneša iecirknī. 1924. g. 12. febr. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi, 1924. g. 20. nov. par prokurora biedru. No 1925. g. 23. jūl. Latgales apgabaltiesas (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesas) loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā. 1934. g. 21. dec. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. Piešķirta pensija. Dzīvojis Daugavpilī. 1939. g. izceļojis uz Vāciju.

No 1943. g. bijis tiesnesis Kulmā, Rietumprūsijā (tag. Helmno Polijā). Miris 1959. g. 3. sept. Vidusvācijā (*Mitteldeutschland*), VDR.

Neprecējies.

Studentu korporācijas "Livonia" filistrs.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 107. l.; Album Livonorum. Herausgegeben vom Philisterverein der Livonia, 1972.

No Daugavpils apgabaltiesas priekšsēdētāja J. Skudres 1934. g. 24. nov. raksta tieslietu ministram H. Apsītim: "*Pagodinot ziņot, ka Daugavpils apgabaltiesas tiesnesis Georgs Tīzenhauzens, pēc man ienākušām ziņām, dažreiz iesnaužas tiesas sēdēs tādā mērā, ka ir dzirdama pat krākšana, bet parasti pēc tādas iekrākšanās galva strauji krīt uz zemi, un viņš uzmostas. Agrākus gadus līdzīgi gadījumi ar viņu notika 1. kriminālnodaļas sēdēs, bet tad es viņu brīdināju un uztājos par viņa pārvešanu uz tādu nodaļu, kur ir mazākas lietas un biežāki jāiet apsūsties, resp., uz 2. kriminālnodaļu, un pēc šī brīdinājuma viņš dažus mēnešus turējās. Bet tagad atkal iesāk atkārtoties tas pats. 2. kriminālnodaļas tiesneši ir saudzīgi savās konfidenciali iesniegtajās atsauksmēs par Tīzenhauzenu, un kamēr nav zināms, kādu virzienu jautājums var ņemt, es atturoš no formālas izziņas izvešanas, kura dotu pilnīgu ainu par minētā tiesneša izturēšanos tiesas sēdēs. Mans ieskaits, ka formālas izziņas izvešana galīgi sakompromitētu tiesnesi Tīzenhauzenu un viņu neērti būtu atstāt Daugavpils apgabaltiesā. Nosūtot 2. kriminālnodaļas tiesnešu konfidenciali sniegtās atsauksmes, lūdzu Jūs, Ministra kungs, tālākus norādījumus ierosinātā lietā.*" (LNA LVVA, 5213. f., 12. apr., 107. l., 17. lp.)

TUMBILS Eduards (1887–1928)

Dzimis 1887. g. 27. jūl. Jelgavā. Tēvs Krišs. Brālis Jānis Tumbils apgabaltiesas prokurora biedrs, zvērināts advokāts. Latvietis, katoļticīgs.

Beidzis Kijevas Universitātes Juridisko fakultāti. No 1909. g. jaunākais tiesamatu kandidāts Kijevas Tiesu palātā (no 1910. g. vecākais tiesamatu kandidāts), no 1911. g. senatora D. Neidharta vadītās revīzijas izmeklēšanas tiesnesis, no 1912. g. Jekaterinodaras (tag. Krasnodara) apgabaltiesas Sušu apr. 1. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis, no 1913. g. Maikopas apr. 1. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis. 1. pasaules kara laikā no 1915. g. Novočerkaskas apgabaltiesas 1. Donas apr. 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis. 1916. g. mobilizēts Krievijas armijā, Rietumu frontes armiju pavēlnieka štāba Izlūkošanas nodaļas izmeklēšanas tiesnesis, 3. armijas štāba Ģenerālkvartīrmeistara daļas kara tiesas loceklis (līdz 1917. g. beigām). Bijis divu poļu laikrakstu cenzors. 1919. g. aug. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi Jekaterinodaras apgabaltiesā, no 1919. g. dec. goda mirtiesnesis Armaviras mirtiesnešu apg.

Eduards Tumbils (1887–1928)

1921. g. atgriezies Latvijā. 1921. g. 22. sept. iecelts par Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedru, no 1922. g. maija prokurora biedra v. i. No 1922. g. 17. okt. Liepājas apgabaltiesas prokurora biedrs, no 1923. g. 9. janv. Jelgavas apgabaltiesas loceklis. Miris 1928. g. 2. maijā Rīgā.

Neprecējies.

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 177. l.

No izdevuma "Iekšlietu Ministrijas Vēstnesis" 1928. g. 4. maijā: "2. maijā 40. g. v. Jelgavas apgabaltiesas loceklis Eduards Tumbils, caurbraucot uz apgabaltiesas sesiju Tukumā, iebrauca pie brāļa zvērināta] advokāta] Jāņa Tumbila Pospova ielā 7 [no 1936. g. Visvalža iela]. Sarunās tas zaudējis runas spēju un miris."

No E. Tumbila nekrologa 1928. g. 4. maija laikrakstā "Jaunais Zemgalietis": "Nelaiķis bij klusas dabas cilvēks. Viņš pārvaldīja krievu, vācu, franču, poļu, leišu un ukraiņu valodas. Nelaiķa māte 86 gadu vecumā vēl dzīva un dzīvo Jelgavā; viens brālis ir zvērināts advokāts Rīgā, pie kura nelaikis nomiris, un otrs brālis ir filoloģijas profesors Baku."

ŪDRIS Teodors Indriķis Emīls (1899–1944)

Dzimis 1900. g. 1. janv. Daugavpilī. Tēvs Nikolajs, māte Klāra Līna Marija. Latvietis, luterticīgs,

1. pasaules kara laikā 1916. g. beidzis Karačevas valsts ģimnāziju Orlas gub., 1916.–18. g. mācījies Demidova juridiskajā licejā Jaroslavļā. Dienējis Sarkanajā armijā, Pārtikas apgādes nodaļā.

1921. g. atgriezies Latvijā, iestājies LU Tiesību nodaļā. 1922. g. 19. jūn.–16. okt. Latgales apgabaltiesas kancelejas ierēdņa kandidāts, 1923. g. jūn.–okt. jaunākais tiesamatu kandidāts. No 1924. g. maija atkal jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā (no jūl. vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis prokuratūrā. 1925. g. jūn. iecelts par papildu miertiesnesi. 1925. g. jūn. piekomandēts Latgales apgabaltiesai tiesnešu sastāva papildināšanai ar tiesas locekļa pienākumiem un atalgojumu. 1926. g. beidzis LU. No 1926. g. 27. apr. Latgales apgabaltiesas loceklis. 1927. g. 20. dec. iecelts par Liepājas apgabaltiesas prokuroru. 1929.–30. g. pasniedzis juridiskos priekšmetus Liepājas komercinstitūtā. No 1937. g. 26. aug. Latvijas Senāta virsprokurora biedrs. No 1934. g. bijis 15. Liepājas aizsargu pulka Jūras aizsargu divizona rezerves rotas komandieris un divizona kultūras daļas priekšnieks, no 1936. g. 3. nodaļas priekšnieks. No 1938. g. Aizsargu aviācijas aizsargs. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Rīgas Juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 17. okt. apcietināts. Pārvests uz Komi apg. Vorkutas soda nometnēm. 1941. g. 8. martā piespriesti astoņi gadi ieslodzījuma. Miris 1944. g. 10. jūn. ieslodzījumā Intā.

Precējies ar jurista Emīla Helviha (sk.) meitu Irēni Elizabeti Helvihi (dz. 1910. g. 2. maijā Ostrogožskā–1980. g. 2. martā Vācijā), dēls Oļģerts Ervīns (dz. 1935. g. 30. okt.); šķīries.

Studentu korporācijas "Fraternitas Lettica" filistrs.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 349. l.; 1612. f., 12. apr., 108. l.; 7427. f., 1. apr., 4431. l.; LNA LVA, 1986. f., 2. apr., P-5866. l.; LUAJ; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 81. lpp.

Teodors Ūdris (1899–1944)

No Latvijas Senāta virsprokurora F. Zilbera 1940. g. 1. nov. raksta Latvijas PSR tieslietu tautas komisariātam: “Sākot ar š. g. 17. oktobri, neieradās vairs darbā Senāta prokurors Teodors Udris. Viņa piederīgie otrā dienā ziņoja, ka Udris it kā apcietināts un Udra trešā istaba noslēgta. Tā kā pie Udra dzīvoklī atradās viena departamenta krimināllieta, tad griezos ar rakstu pie [Latvijas PSR] Iekšlietu Tautas Komisāra [A. Jablonska] ar lūgumu izsniegt lietu Senātam, kāds lūgums arī tika ievērots. Tādā kārtā, gan netieši, ir apstiprināts Udra apcietināšanas fakts.” (LNA LVVA, 5213. f., 12. apr., 108. l., 44. lp.)

URBANS-ANŠEVICS Juris (1895–pēc 1925)

Dzimis 1895. g. 2. nov. Bolderājā pasta kantora priekšnieka ģimenē. Tēvs Kārlis (Kirils), māte Elizabete, dz. Zvirbule. Latvietis, pareizticīgs (vēlāk baptists).

Beidzis Rostovas pie Donas Universitātes Juridisko fakultāti. Strādājis Krievijas Tirdzniecības un rūpniecības ministrijas Maskavas pārvaldē, Kurināmā materiāla nodaļas pārzinis. 1. pasaules kara laikā Krievijas armijas kara laika ierēdnis. Pēc tam bijis Taganrogas pilsētas administrācijas darbinieks, vēlāk Taganrogas pilsētas milicijas pārvaldes darbvedis.

No 1921. g. 29. apr. jaunākais tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā, piekomandēts Jelgavas apr. izmeklēšanas tiesnesim. No 1921. g. 15. nov. izmeklēšanas tiesnesis. No 1922. g. 5. dec. Latgales apgabaltiesas loceklis. No 1922. g. 5. dec. Latgales apgabaltiesas loceklis, strādājis 2. civilnodaļā (1923. g. 28. dec. iecelts par apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru). 1925. g. 22. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies. Sieva Gaļina (dz. 1896. g. 10. sept.), meita Irina Valērija (dz. 1923. g. 25. febr.).

Juris Urbans-Anševics
(1895–pēc 1925)

A. LNA LVVA, 5213. f., 12. apr., 110. l.

No Latgales apgabaltiesas 1923. g. 10. nov. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: “No 1. aprīļa š. g. sākot, pie Latgales apgabaltiesas ir vakanta 2. kriminālnodaļas priekšsēdētāja biedra vieta. Latgales apgabaltiesā ir liels krājums krimināllieta, kuras gaida uz izspriešanu, bet mazais Kriminālnodaļas sastāvs to šimbrīžam nevar veikt, kamēr viena tiesneša – priekšsēdētāja biedra vieta mēnešiem netiek aizņemta, un tās lietas, kuras varētu tikt izspriestas ar šā tiesneša palīdzību, krājas. Lai novērstu šādu parādību, ir pilnīgi nepieciešami nekavējotī iecelt priekšsēdētāja biedru. No Latgales apgabaltiesas darbiniekiem, pēc tiesneša Strazdiņa aiziešanas, vienīgais vēlmais kandidāts uz šo amatu būtu tiesnesis Urbans-Anševics. Lai gan viņš ir viens no jaunākajiem tiesnešiem, tomēr tas ir pierādījis savas zināšanas un darba spējas kā šeit, Latgales apgabaltiesā, tā arī agrāk, izmeklēšanas tiesneša amatā Jelgavā. [...] Kādu no mūsu vecākiem tiesnešiem – Magnusu, Kirjakovu un Labunski nebūtu iespējams iecelt minētā amatā tādēļ, ka neviens no viņiem nepārvalda pietiekoši latviešu valodu un neviens no viņiem nevar apmierinoši vadīt sēdes latviešu valodā, kamēr kā tiesneši, ar savām bagātajām zināšanām un praksi, viņi mums ir neatsverami.” (LNA LVVA, 5213. f., 12. apr., 110. l., 3. lp.)

No Latgales apgabaltiesas 1923. g. 10. nov. konfidencialā raksta tieslietu ministram V. Holcmanim: “Sakarā ar intensīvāku izmeklēšanas tiesnešu darbību pēdējā laikā stipri pieaug Latgales apgabaltiesas kriminālnodaļās ienākušo lietu skaits. [...] Tiesnešu sastāvs kriminālnodaļās Latgales apgabaltiesā ir mazāks nekā citās tiesās pie tā paša ienākušo lietu skaita, tomēr no aprīļa mēneša mums trūkst tiesneša – priekšsēdētāja biedra. Tagadējam sastāvam (t. i., tiesnešiem) nav iespējams veikt tekošo darbu, neradot lietu sastrēgumu. [...] Pēc maniem un tiesnešu vairākuma, kā arī Prokuratūras ieskatiem, par tādu varētu iecelt mūsu tiesas locekli Urbanu-Anševicu, kurš ir izrādījis par spējīgu un nopietnu darbinieku. [...]”

Pēc Prokuratūras ziņām, cietumā skaitoties Apgabaltiesas rīcībā ap 90 arestantu. Ja netiek iecelts priekšsēdētāja biedrs, tad neiztiesāto lietu skaits un līdz ar to arī arestantu skaits cietumā pieaugs, kas nebūtu pielaižams.” (LNA LVVA, 5213. f., 12. apr., 110. l., 5. lp.)

VAGALS Alfonss (1902–1972)

Dzimis 1902. g. 22. jūn. Liepas pag. Vagaļos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Alvīna, dz. Baiže. Latvietis, luterticīgs.

1916. g. beidzis Liepas pagastskolu, no 1917. g. mācījies L. Ausēja reālskolā Cēsīs.

No 1920. g. mācījies Bērzaines valsts vidusskolā Cēsīs, pēc kuras beigšanas 1922. g. uzsācis studijas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1929. g. maijā); 1929.–30. g. studējis LU Tautsaimniecības nodaļā. Studiju laikā darbojies Cēsu Studentu biedrībā. No 1927. g. 30. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 2. civilnodaļā. 1928. g. 20. janv. pārcelts tādā pašā amatā uz Jelgavas apgabaltiesu; bijis papildu mirtiesnesis, mirtiesnesis Jaunjelgavā, Jēkabpilī, Tukumā, Jelgavā un citur. No 1934. g. 13. nov. Jelgavas apgabaltiesas loceklis.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Jelgavas apgabaltiesas loceklis civilnodaļā. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Zviedriju. Strādājis meža darbos, pēc tam Stokholmas Universitātes Ģeogrāfijas institūta arhīvā. No 1950. g. noliktavas darbinieks Linšēpingā, no 1963. g. strādājis Linšēpingas pilsētas muzejā. 1969. g. piešķirta pensija. Miris 1972. g. 4. nov. Linšēpingā, Zviedrijā.

Precējies ar Alisi Veckalniņu.

A. LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 345. l.; 7427. f., 1. apr., 5725. l.; EVP; LU AJ.

No LU docenta L. Ausēja 1926. g. 27. okt. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “Sakarā ar Jūsu š. g. 5.X pieprasījumu pagodinot, ka pazīstu A. Vagalu kā savu bijušo skolēnu Cēsu reālskolā, kur tas bija krietns un centīgs skolas audzēklis. Izdevība novērot A. Vagalu Cēsu studentu biedrībā un privātā satiksmē apstiprina agrāko spriedumu. Studiju gaita uzlūkojama par ļoti sekmīgu, jo no 22 atzīmēm ir tikai 4 “sekmīgi”, pārējās – “ļoti sekmīgi”. Visu kopā ņemot, varētu A. Vagalu atzīt par ieteicamu kandidatūru.” (LNA LVVA, 1536. f., 27. apr., 345. l., 11. lp.)

VALTERS Ādolfs (Walter; 1889–pēc 1951)

Dzimis 1889. g. 10. sept. Inčukalna pag. lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Oto Frīdrihs Leonhards, māte Agate Helēna Paulīne, dz. Švarca. Vācietis, luterticīgs.

No 1898. g. mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1908. g.). Studējis TU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1912. g. ar I šķ. diplomu). No 1912. g. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, 1. civilnodaļā. No 1913. g. janv. zvērināta advokāta M. Hilvēga palīgs Rīgā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. okt. mobilizēts Krievijas armijā; kareivis, dienējis artilērijas daļā

Alfonss Vagals (1902–1972)

Ādolfs Valters (1889–pēc 1951)

Daugavpilī, pēc tam 6. armijas štābā, 173. kājnieku rezerves bataljonā. 1916. g. okt. atvaļināts no armijas veselības stāvokļa dēļ, bijis zvērināta advokāta palīgs Rīgas apgabaltiesā evakuācijā Tērbatā.

1918. g. nov. beigās no Tērbatas atgriezies Rīgā, 1918. g. 16. dec. Latvijas Pagaidu valdība iecēlusi par Rīgas pilsētas un patrimonālapg. miertiesnesi, bet jau 1918. g. dec. beigās atbrīvots no amata. Izbraucis uz Vāciju, strādājis par krievu valodas pasniedzēju, vairāku avīžu reportieri, bijis zvērināts krievu valodas tulks tiesās Greifsvāldē, no 1919. g. rudens krievu valodas lektors Greifsvāldes Universitātē (vienlaikus turpat studējis ģeoloģiju), no 1921. g. jūn. juriskonsults Berlīnē. 1922. g. okt. atgriezies Latvijā. 1922. g. 2. nov. iecelts par papildu miertiesnesi Rīgas apgabaltiesā; strādājis 2. civilnodaļā. No 1923. g. 15. marta Rīgas apgabaltiesas loceklis 2. civilnodaļā, no 1928. g. jūn. 1. civilnodaļā. No 1937. g. 8. sept. Tiesu palātas loceklis; strādājis Civildepartamentā. Darbojies Rīgas Jūrmalas jahtklubā, Rīgas Vācu juristu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, brīvmūrnieku ložā, Latvijas un PSRS tautu kulturālās tuvināšanās biedrībā, Latvijas Jahtklubā, Vācu amatu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 27. dec. (no 1941. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Izceļojis uz Vāciju. Dzīvojis Pozenē (tag. Poznaņa Polijā), Štetinā (Štetīnē; tag. Ščecina Polijā), strādājis rēderejā "Gebr. Seeborg". 1942. g. aug., okt. un dec., dzīvodams Štetinā, lūdzis piešķirt amatu Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes tieslietu resorā – 1943. g. konstatēts, ka nav saņemta reihsministra atļauja amata ieņemšanai. 1951. g. bijis VDR Tieslietu ministrijas vecākais referents. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1915. g. 1. sept. ar žēlsirdīgo māsu Irmu Matildi Mariju Bergergrīnu (dz. 1895. g. 25. jūl. Svoļņā, Vitebskas gub.), dēls Fēlikss Adolfs Vilhelms (1916. g. 28. maijā–1932. g. 14. apr.; nošāvis), meita Ilze (dz. 1919. g. 3. jūn.); 1922. g. maijā Berlīnē šķīries. Otrreiz precējies 1922. g. 15. dec. ar Vācijas pilsoni Irmgardi Šrēderi, dz. Rellu (dz. 1893. g. 2. dec. Maskavā), dēls Pīrss Uzo (dz. 1923. g. 23. sept.). Ģimene 1939. g. nov. izceļojusi uz Vāciju.

Līdz 1935. g. bijis studentu korporācijas "Fraternitas Rigensis" filistrs.

D. Izvilkumi no Latvijas senāta civilā kasācijas departamenta spriedumiem (sast. kopā ar F. Konradi). Rīga, 1926–1940.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 204. l.; 1536. f., 2. apr., 1078., 1079. l.; EVP; Album Fratrum Rigensium. Bearbeitet von Robert Gross und Heinz Meyer-Eltz. Herausgegeben im Auftrage des Philisterverbandes. 1981.

No 1940. g. 22. okt. aizpildītās Ā. Valtera kadru anketas: "*Sākot ar 1931. g. vasaru, gandrīz katru gadu vasaru atvaļinājuma laikā esmu bijis ar buru jahtu braucienos Zviedrijā, Somijā, Dānijā, Vācijā un Polijā.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1078. l., 13. lp.)

No Ā. Valtera 1939. g. 18. okt. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam H. Lazdiņam: "*Ar šo pagodinos paziņot, ka es nepārcēlšos uz dzīvi Vācijā. Mani bērni manas sievas pavadībā, gan domā izbraukt uz Vāciju bērnu izglītības pabeigšanai.*" (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 204. l.)

No Ā. Valtera 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*Mans tēva tēvs Vilhelms Frīdrihs Valters bija mācītājs Krimulda [...] 1912. gada vasarā rakstīju savu*

kandidāta rakstu "Krievijas jūras tiesības 1905.–1911. g.", par ko man piešķirts pirmās kategorijas diploms. Studiju laikā sastāvēju korporācijā "Fraternitas Rigensis" [...] galīgi izstājos 1938. g. beigās, kad viņa nodarbojās ar nacionāl-socialistisku politiku. [...] 1918. gada novembrī, kad nodibinājās Igaunijas tiesas ar igauņu lietvedības valodu, kuru es nepārvaldu – es atgriezos atpakaļ Rīgā un 1918. g. decembra mēneša sākumā tiku iecelts par Rīgas VI. iecirkņa mīrtiesnesi. Neuzsākot faktiski darbu, es decembrī iesniedzu atlāgumu un ģimenes darīšanās aizbraucu uz Vāciju." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1078. l., 15., 16. lp.)

VALTERS Kristaps (1861–1944)

Dzimis 1861. g. 18. dec. Kuldīgas pag. Dindžās (tag. atrodas Rumbas pag.) lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Kristaps, māte Anna, dz. Vidīņa. Latvietis, luterticīgs. Brālis Juris Valters zvērināts advokāts.

Beidzis Kuldīgas pagastskolu, 1875.–77. g. mācījies Kuldīgas ģimnāzijā, tad bijis lauksaimnieks tēva mājās. 1886.–88. g. turpinājis izglītību Kuldīgas ģimnāzijā. 1890. g. piedalījies Rīgas Latviešu biedrības etnogrāfisko materiālu vākšanas ekspedīcijā pa Lejaskurzemi. 1893. g. ar II šķ. diplomu beidzis MU Juridisko fakultāti. 1893. g. jūl.–sept. laikraksta "Dienas Lapa" galvenais redaktors. No 1894. g. privātdokāts Rīgā. 1895.–1940. g. darbojies Rīgas Latviešu biedrībā. No 1896. g. 31. aug. zvērināta advokāta palīgs Rīgā. 1897. g. apcietināts t. s. jaunstrāvnieku lietā, sešas nedēļas atradies apcietinājumā. No 1904. g. 3. maija zvērināts advokāts. 1904. g. okt.–1905. g. jūl. bijis laikraksta "Dienas Lapa" redaktors un līdzizdevējs. 1. pasaules kara laikā 1915. g. evakuējies uz Maskavu. 1917. g. pārcēlies uz Tērbatu, darbojies bēgļu palīdzības organizācijās. 1918. g. atgriezies Latvijā.

No 1918. g. 7. dec. Latvijas Senāta senators Administratīvajā departamentā. Piedalījies Latvijas tiesu pagaidu nolikuma izstrādē. 1919. g. 2. okt. ievēlēts par Latvijas Senāta Administratīvā departamenta priekšsēdētāju. 1920. g. 3. jūn. ievēlēts arī par priekšsēdētāju Kopējām rīcības un tiesas sēdēm, no 1922. g. 16. nov. arī Centrālās vēlēšanu komisijas loceklis. 1920.–29. g. bijis Latvijas Senāta apvienotās sapulces priekšsēdētājs. 1934. g. 16. okt. (sākot ar 21. nov.) atbrīvots no senatora amata pēc paša lūguma. No 1934. g. 5. dec. zvērināts advokāts Rīgā. Bijis Latvijas Juristu biedrības un Latvijas Tiesnešu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. janv. advokāts Kuldīgas juridiskajā konsultācijā. Dzīvojis Kuldīgas pag. Dindžās. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 21. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zvērināts advokāts Kuldīgā. Miris 1944. g. 4. nov. Kuldīgas pag. Dindžās (tag. atrodas Rumbas pag.).

Apbalvojumi: Latvijas TZO II šķ.

Precējies 1894. g. ar Emmu Galviņu (1872. g. 20. jūl.–1941. g. 15. jūn.), meita Anna Eleonora, prec. Fogelmane (1898. g. 9. aug.–1989. g.; zvērināta advokāta palīdzē, padomju okupācijas laikā izsūtīta), dēls Nikolajs (dz. 1900. g. 23. febr.–1979. g. 27. jūn. Beļģijā; zvērināts advokāts).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1080. l.; 7354. f., 1. apr., 841. l.; Latvijas Senāta organizators K. Valters aiziet pensijā. Jaunākās Ziņas. 1934. g. 18. okt.; EVP; Vanags K. Zv. adv. Kristapa Valtera piemiņai. Tiesībnieks. 1948. Nr. 3; LE (I) 3. sēj.; Liepiņš E. Maskavas latviešu vakari. Fratnitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. Sidneja, MCMLXX, 156., 157. lpp.; LA 1919–1945; SLS.

Kristaps Valters (1861–1944)

Eduards Vegners (1882–pēc 1940)

VEGNERIS Eduards Morics (*Wegner*; 1882–pēc 1940)

Dzimis 1882. g. 7. jūn. Jelgavā zeltkaļa ģimenē. Tēvs Augusts, māte Marija, dz. Kreituse. Vācietis, luterticīgs.

1907. g. beidzis Demidova juridisko liceju Jaroslavlā. No 1907. g. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā; strādājis 1. civilnodaļā. No 1908. g. vecākais tiesamatu kandidāts Pēterburgas apgabaltiesā; bijis izmeklēšanas tiesnesis, sekretāra palīgs 11. kriminālnodaļā, pilsētas tiesnesis. 1909. g. uz deviņiem mēnešiem piekomandēts Jekaterinburgas apgabaltiesai, svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis, 1910. g. tajā pašā amatā Pēterburgas apgabaltiesā (Pēterhofas iecirknī). 1911. g. komandēts uz Toboļskas apgabaltiesu (bijis miertiesnesis un tiesa loceklis v. i.). No 1912. g. izmeklēšanas tiesnesis Barnaulas apgabaltiesā. 1917. g. iecelts par Barnaulas pilsētas miertiesnesi (amatā līdz 1919. g. nov.).

Atgriezies Latvijā. 1922. g. 17. janv. iecelts par Rīgas apgabaltiesas prokurora biedru, pārzinājis Valkas apr. prokurora iecirkni, no 1923. g. febr. bijis prokurora kameras biedrs v. i., vēlāk citos amatos apgabaltiesas prokuratūrā. 1923. g. martā uzdots pārzināt visus Rīgas apgabaltiesas raj. cietumus un prokurora kanceleju. No 1928. g. 29. jūn. Jelgavas apgabaltiesas loceklis; iedalīts darbam apelācijas nodaļā. 1939. g. 17. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma; ar ģimeni izceļojis uz Vāciju. 1940. g. febr. Tautas labklājības ministrija atteikusi pensijas piešķiršanu – izceļojis uz Vāciju, nav iespējams konstatēt viņa darba spēju zaudējuma apmēru dienesta laikā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies, sieva Anna (dz. 1884. g. 3. maijā), meita Margarita (dz. 1912. g. 14. jūl.), dēls Viktors Vilhelms Alekssis (dz. 1922. g. 28. febr.).

A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 183. l.

VEIDNERS Aleksandrs (1867–1942)

Dz. 1867. g. 22. janv. Zemītes pag. Laukmuižā nomnieka ģimenē. Tēvs Indriķis, māte Grieta, dz. Freiberga. Latvietis, luterticīgs.

Pēc Kuldīgas ģimnāzijas beigšanas 1888. g. uzsācis tieslietu studijas TU, 1889.–93. g. studējis MU, no 1895. g. Demidova juridiskajā licejā Jaroslavlā. 1897. g. dec.–1909. g. dec. bijis vīnrūpniecības nozares jaunākais kontrolieris Kurzemes gub. akcīzes valdē Liepājā (pēc tam darbvedis). 1910. g. janv.–1920. g. febr. sekretārs Rīgas pilsētas valdes Taksācijas komisijā. Bijis paaugstināts civildienesta rangā par kolēģijas sekretāru, titulārpadomnieku (1903. g.).

Rīgas pilsētas valdes Imobiliju (nekustamo īpašumu) novērtēšanas komisijas sekretārs. 1920. g. 9. febr. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi Rīgas apgabaltiesā. No 1920. g. 20. febr. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. civilnodaļā. 1930. g. 4. nov. iecelts par Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru, 1933. g. 5. okt. (sākot ar 16. okt.) atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1934. g. 9. okt. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos.

Aleksandrs Veidners (1867–1942)

Pensionārs, dzīvojis Kandavā. Bijis Latvijas Akciju bankas padomes priekšsēdētājs.

Miris 1942. g. 13. apr. Kandavā. Apbedīts Kandavā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1898. g. 28. jūn. Kandavā ar Valliju Šneideri (dz. 1873. g. 1. jūl.), dēls Georgs Veidners (1905. g. 18. jūl.–1980. g. 7. jūl.; sk.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Moscoviensis” (vēlākās “Fraternitas Lettica”) filistrs, pēc tam korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 1536. f., 2. apr., 1093. l.; 26. apr., 412. l.; EVP; AL.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja H. Lazdiņa 1930. g. 3. nov. raksta tieslietu ministram J. Pabērzam: “*Sakarā ar Rīgas apgabaltiesas locekļa Aleksandra Kambergas atteikšanos ieņemt Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedra vietu un tās pašas tiesas priekšsēdētāja paziņojumu, ka viņš uz priekšu vadīs 4. civilnodaļu, pagodinos lūgt Jūs, ministra kungs, stādīt priekšā uz vakanto [...] vietu līdzšinējo Rīgas apgabaltiesas locekli Aleksandru Veidneri. Veidnera kandidatūrai savu piekrišanu ir devis Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1093. l., 6. lp.)

VEIDNERS Georgs (1905–1980)

Dzimis 1905. g. 18. jūl. Liepājā akcīzes valdes ierēdņa ģimenē. Tēvs Aleksandrs Veidners (sk.), māte Vallija, dz. Šneidere. Latvietis, luterticīgs.

1910. g. ģimene pārcēlusies uz Rīgu, no 1913. g. mācījies A. Korti privātģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. devies bēgļu gaitās uz Tērbatu, kur iestājies evakuētajā Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1916. g. atgriezies Rīgā, turpinājis mācības.

No 1919. g. mācījies Rīgas valsts vācu vidusskolā (beidzis 1924. g.). No 1925. g. studējis LU Tiesību nodaļā (beidzis 1932. g. okt.). No 1927. g. 20. sept. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1929. g. 15. okt. vecākais tiesamatu kandidāts); strādājis 4. civilnodaļā, 2. kriminālnodaļā, no 1929. g. aug. 2. civilnodaļā, no 1929. g. nov. Rīgas–Valmieras Zemesgrāmatu nodaļā (no 1930. g. maija nodaļas priekšnieka palīga v. i.; no 1931. g. jūn. palīgs). 1934. g. 5. jūn. iecelts par mirtiesnesi; strādājis iecirkņos Rīgā. 1938. g. 31. janv. tieslietu ministrs H. Apsītis iecēlis par Tieslietu ministrijas pārstāvi Rīgas ostas padomē. No 1938. g. 14. jūn. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā, no 1940. g. maija 2. kriminālnodaļā. No 1934. g. bijis 5. Rīgas aizsargu pulka štāba rotas aizsargs, darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, Rīgas Latviešu labdarības biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā. Dzīvojis Ogrē.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1940. g. febr. izceļojis uz Vāciju.

2. pasaules kara laikā dienējis Vācijas armijā, piedalījies kaujās Austrumu frontē. Pēc kara bijis Latvijas Sarkanā Krusta darbinieks Heidelbergā (Bādenē–Virtembergā), Vācijā. 1949. g. izceļojis

Georgs Veidners (1905–1980)

uz Austrāliju. Strādājis cukura ražošanas uzņēmumā. Miris 1980. g. 7. jūl. Sidnejā, Austrālijā.

Apbalvojumi: Vācijas Dzk I, II šķ.

Precējies 1930. g. 24. maijā ar Igaunijas pilsoni, igauņieti Karitu Mitu (*Caritas Mitt*; dz. 1910. g. 10. janv. Rīgā), meita Tāmāra Inese (1934. g. 16. dec.–1938. g. 4. martā).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1094. l.; 7427. f., 1. apr., 9031. l.; Aizsargu kartotēka; LUAJ; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 96. lpp.

No G. Veidnera 1940. g. 16. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “1910. gadā mans tēvs pieņēma sekretāra vietu Rīgas pilsētas valdē, kādēļ arī pārnācām dzīvot uz Rīgu. [...] iestājās korporācija “Fraternitas Lettica”, jo korporācijas dzīve, kurā atspoguļojās princips: personība, godīgums, draudzība un disciplīna, bija tā, kas mani saistīja. Lai iegūtu praktiskas zināšanas un reize arī līdzekļus studijām, 1927. gada 6. aprīlī iestājās valsts dienestā, Rīgas apgabaltiesā [...] 1934. gadā uz korporācijas lēmuma pamata iestājās aizsargu organizācijā, kurā sastāvēju kā aizsargs līdz organizācijas likvidēšanai.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1094. l., 26. lp.)

VEISS Aleksandrs Voldemārs (1889–1944)

Dzimis 1889. g. 15. dec. Slokā namsaimnieka ģimenē. Tēvs Andrejs, māte Anna, dz. Bērziņa. Latvietis.

Aleksandrs Veiss (1889–1944)

Beidzis Slokas pilsētas elementārskolu. No 1905. g. dzīvojis pie mātesbrāļa Maskavā. 1911. g. beidzis 3. Maskavas kadetu korpusu. 1911.–12. g. karadienestā Krievijas armijā, 95. Krasnojarskas kājnieku pulkā Tērbatā (atvaļināts pēc rezerves praporščika pārbaudījuma nokārtošanas). Bijis Valsts kontroles ierēdnis Maskavā. 1914. g. vienlaikus iestājies MU Vēstures un filoloģijas fakultātē un Arheoloģijas institūtā. 1. pasaules kara laikā Krievijas 4. armijas korpusa štāba sevišķu uzdevumu virsnieks. 1918. g. jūl. atvaļināts. Dzīvojis Turcijā, no aug. Smoļenskā, no okt. Maskavā. Strādājis Aleksandra dzelzceļa Ieņēmumu dienestā un Valsts kontrolē. Atsācis studijas MU. Vairākkārt apcietināts, atbrīvots pēc Zviedrijas pārstāvniecības iejaukšanās. 1918. g. dec. devies uz Smoļensku.

1919. g. febr. atgriezies Latvijā. Dzīvojis Slokā. 1919. g. 28. maijā iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), kapteinis; dienējis Rīgas Jaunformējamajos spēkos. No jūl. Armijas virspavēlnieka štāba Operatīvās daļas priekšnieka palīgs. Pulkvedis leitnants (1919. g. dec.), pulkvedis (1925. g.). No 1919. g. okt. Organizēšanas-sadalīšanas nodaļas priekšnieks. Dec. beigās piekomandēts Polijas armijas ģenerāļa E. Ridza-Smiglija karaspēka grupas štābam Daugavpilī; otrais štāba priekšnieks Latgales atbrīvošanas operācijas laikā. 1920. g. apr. atgriezies Armijas virspavēlnieka štābā, Operatīvās nodaļas priekšnieks. 1920.–24. g. studējis tieslietas LU (1925. g. beidzis Tiesību nodaļu). 1921. g. pārcelts uz Kara tiesu, kara tiesnesis. 1926. g. febr. atvaļināts pēc paša lūguma. No 1926. g. 5. janv. Jelgavas apgabaltiesas loceklis. No 1937. g. 22. dec. Tiesu palātas loceklis, strādājis Civildepartamentā. 1940. g. 11. jūn. iecelts par

Latvijas–Vācijas Paritārās komisijas Latvijas delegācijas locekli (sakarā ar līguma par vācu tautības Latvijas pilsoņu izceļošanu uz Vāciju realizāciju).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 27. dec. (no 1941. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts, izvests uz ieslodzījuma vietām Krasnojarskas nov. Miris 1944. g. 21. okt.

Apbalvojumi: Latvijas LKo III šķ., TZO IV šķ., Akpz, Acjpm; Polijas VMO; Krievijas Sv. Vo IV šķ. ar šķēpiem, Sv. So III šķ. ar šķēpiem, Sv. Ao IV šķ.

Precējies ar Emmu Pilcekeri (dz. 1899. g. 4. maijā), meitas Zigrīda Astrīda (dz. 1932. g. 15. apr.) un Oda Līvija (dz. 1933. g. 24. nov.), dēls Helmuts Olivers (dz. 1936. g. 9. aug.). Ģimene 1941.–58. g. izsūtījumā.

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 209. l.; 1534. f., 10. apr., 9. l.; 3727. f., 1. apr., 28. l., 192. lp.; 1304. f., 1. apr., 1648. l.; 5601. f., 1. apr., 6876. l.; 7427. f., 1. apr., 2795. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., 34 005. l.; Jaunā amatā. Jaunākās Ziņas. 1937. g. 23. dec.; EVP; AL; LKOK; LAAV; LUAI.

No Tiesu palātas priekšsēdētāja H. Lazdiņa 1938. g. 2. febr. A. Veisam izsniegtās apliecības: “*Aleksandrs Veiss ir Tiesu palātas loceklis un viņam saskaņā ar noteikumiem par dedzināmās malkas izsniegšanu no Mežu departamenta vai virsmežniecību mežu materiālu laukumiem ir tiesības saņemt malku līdz 24 steriem budžeta gadā pret tūlītēju samaksu.*” (LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 209. l., b. p.)

VELME Kārlis (1891–1982)

Dzimis 1891. g. 21. janv. Dikļu pag. pagasta valdes darbeža ģimenē. Tēvs Jāzebs, māte Kristīne, dz. Cālīte. Latvietis, luterticīgs.

Sakarā ar tēva darbavietas maiņu ģimene pārcēlusies uz Braslavas pagastnamu, dzīvojis arī tēva dzimtajās mājās Vecates pag. Lielpēteros, kur pavadījis bērnību. Mācījies Rīgā, Medņa pirmskolā (Čiekurkalnā), elementārskolā. 1910. g. beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju, 1910.–16. g. studējis dabas zinātnes MU. Studiju laikā 1910.–11. g. strādājis par mājaskolotāju muižnieka ģimenē Kalugas gub., pēc tam par grāmatvedi Maskavas zirgkopības veicināšanas biedrībā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. rudenī iestājies darbā Krievijas Zemstu un pilsētu savienībā, komandēts uz fronti kā dezinfektors, bijis dezinfekcijas nozares un saimniecības pārzinis dažādās organizācijas struktūrās Rietumu un Dienvidrietumu frontē. 1916. g. sākumā mobilizēts Krievijas armijā, piekomandēts Zemstu un pilsētu savienības 35. priekšējai nodaļai, sanitārs. 1918. g. sākumā Kijevā atvaļināts no armijas. Reģistrēts kā Latvijas bēglis Kijevas Latviešu biedrībā, strādājis par pārziņa palīgu ierēdņu kooperatīvā, pēc tam par statistiķi, Statistikas nodaļas vadītāja palīgu un vadītāju kara laika mantu likvidācijas komisijā. 1919. g. vasarā Kijevā mobilizēts Sarkanajā armijā, nosūtīts uz 126. kājnieku pulku Balašovā, Saratovas gub. Saslimis ar

Kārlis Velme (1891–1982)

dizentēriju, pēc izvešanas rēķinvedis pulka Pārtikas komisijā, pārslimojis arī izsitumu tīfu. No 1920. g. pavasara Donas karaspēka apg. Karaspēka apgādes pilnvarotā pārvaldes Grāmatvedības daļas vadītājs vairākās staņicās. 1922. g. pavasarī atvaļināts no armijas.

1922. g. jūn. atgriezies Latvijā. No 1922. g. studējis tieslietas LU (1936. g. beidzis Tiesību nodaļu). Studiju laikā 1922. g. strādājis par kancelejas ierēdni Finanšu ministrijas Nodokļu departamentā. 1923. g. 1. okt. iecelts par Rīgas apgabaltiesas 1. kriminālnodaļas kancelejas ierēdni, 1924. g. 20. dec. atbrīvots no amata pēc paša lūguma un 21. dec. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Latgales apgabaltiesā (1926. g. 11. dec. par vecāko tiesamatu kandidātu); strādājis izmeklēšanas tiesnešu pakļautībā Daugavpilī, Rušonos, Dagdā. No 1927. g. apr. papildu miertiesneša v. i., no 1927. g. jūn. papildu miertiesnesis, bijis miertiesneša v. i. Grīvā, Balvos. No 1928. g. marta miertiesnesis. 1930. g. janv. iecelts par miertiesnesi Subatē. 1931. g. aug. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1931.–33. g. strādājis notāra B. Zemgala kantorī Rīgā. 1934. g. jūn. atkal iecelts par miertiesnesi Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa), miertiesnesis Krāslavā. No 1935. g. 28. maija miertiesnesis Rīgas apgabaltiesā, strādājis Rīgas iecirkņos. No 1938. g. 14. jūn. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā, 2. kriminālnodaļā, no 1940. g. janv. 4. civilnodaļā. 1940. g. 11. jūn. Ministru kabinets saskaņā ar līgumu par vācu tautības Latvijas pilsoņu pārvietošanu uz Vāciju iecēlis par Latvijas–Vācijas Paritārās komisijas loekli. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā, Rīgas Juristu biedrībā, biedrībā “Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds”.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 23. dec. ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli ieskaitīts Tieslietu tautas komisariāta štatos, tautas tiesnesis Rīgas pilsētas 4. iecirknī. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 2. kriminālnodaļā. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV. Miris 1982. g. 14. dec. Montklērā (Monklērā), Ņūdžersijas pavalstī, ASV.

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1102. l.; 7427. f., 1. apr., 5862. l.; LUAJ; Latvija Amerikā. 1983. g. 8. janv.

No zvērināta advokāta palīga B. Zemgala 1923. g. 14. sept. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Būmanim: “*Kārli Velmi pazīstu no 1902. gada, kad kopā iestājāties bijušajā Rīgas Aleksandra ģimnāzijā, kuru abi beidzām 1910. gadā. Ģimnāziju Velme beidza labi, jo bija viens no spējīgākiem audzēkņiem. Pēc ģimnāzijas beigšanas abi aizbraucām studēt uz Maskavu. Maskavā studējot, Velme bija spiests pats sevi uzturēt, jo viņa vecāki nebija spējīgi dot materiālo pabalstu, caur ko arī attaisnojams, ka Velme nebeidza studiju. Ar Velmi izšķītros 1916. g., kuru satiku Latvijā 1922. g. Cik man zināms, tad Velme ir centīgs un darba spējīgs, morāliskā ziņā neaptraipīts.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1102. l., 67. lp.)

Dzimis 1875. g. 15. apr. Rundāles pag. Kraukļos lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Līze, dz. Straumane. Latvietis, luterticīgs.

No 1883. g. mācījies Rundāles pagastskolā, no 1887. g. Jelgavas ģimnāzijā (beidzis 1896. g.). 1897. g. iestājies PU Juridiskajā fakultātē. 1897. g. nov.–1898. g. janv. ieslodzīts Pēterburgas izmeklēšanas cietumā par piedalīšanos studentu nemieros. No 1898. g. pavasara emigrācijā Londonā, Lielbritānijā. Vakareiropas latviešu sociāldemokrātu savienības mēnešraksta “Latviešu Strādnieks” redaktors Londonā (1899.–1900. g.), latviešu sociāldemokrātu ārzemju izdevuma “Sociāldemokrāts” redakcijas loceklis (1900.–05. g.), strādājis par burtlici, organizējis nelegālās literatūras nogādāšanu Latvijā. 1903. g. pavasarī slepeni atgriezies Latvijā. Apcietināts, ieslodzīts Jelgavas cietumā, no 1904. g. pavasara nometinājumā Šauļos. 1905. g. pavasarī nelegāli atgriezies Latvijā. 1905.–06. g. sociāldemokrātu legālā laikraksta “Pēterburgas Latvietis” redakcijas loceklis, piedalījies arī nelegālā laikraksta “Cīņa” redakcijas darbā. 1906. g. izdevuma “Nākotne” redaktors un izdevējs. Pēc cara Nikolaja II izdotā 1905. g. 17. okt. manifesta 1907. g. beigās atsācis studijas PU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1909. g.). 1909.–11. g. izdevuma “Izglītība” redakcijas kolēģijas loceklis. Zvērināta advokāta palīgs Jelgavā (no 1914. g. dec. zvērīnāts advokāts). 1. pasaules kara laikā 1915. g. jūl. evakuējies uz Petrogradu. Strādājis par zvērīnātu advokātu, bijis Bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas Budžeta nodaļas vadītājs. 1918. g. apr. atgriezies Jelgavā, zvērīnāts advokāts.

1918. g. 10. dec. iecelts par Jelgavas apgabaltiesas locekli (amatā līdz 1919. g. 14. apr., kad atbrīvots no amata pēc paša lūguma). Bijis Padomju Latvijas Aizstāvju kolēģijas loceklis. No 1919. g. 15. apr. zvērīnāts advokāts Rīgā (1921. g. okt. atskaitīts no zvērīnātu advokātu skaita pēc paša lūguma). 1921. g. martā–dec. Zvērinātu advokātu padomes loceklis, padomes sekretārs. 1919. g. jūl.–aug. bijis Latvijas Tautas padomes loceklis no LSDSP, darbojies Satversmes sapulces Zemgales vēlēšanu apg. komisijā. 1920. g. febr.–maijā Jelgavas pilsētas galva, pēc tam 1920.–22. g. Satversmes sapulces loceklis no LSDSP. 1920. g. rudenī bijis arī Centrālās zemes ierīcības komitejas loceklis, 1921. g. Latvijas–Vācijas norēķināšanās komisijas loceklis. 1921. g. 29. sept.–1923. g. 15. janv. Latvijas Senāta senators (atbrīvots no amata pēc paša lūguma). 1922. g. ievēlēts 1. Saeimā no LSDSP saraksta (Juridiskās apakškomisijas priekšsēdētājs, Agrārpolitikas un lauksaimniecības komisijas priekšsēdētāja biedrs, Satversmes sapulces locekļu lietu izmeklēšanas komisijas sekretārs), 1922. g. nov.–1925. g. martā Saeimas priekšsēdētājs. 1925. g. febr. iecelts par ārkārtējo sūtni un pilnvaroto ministru Lielbritānijā. 1926. g. martā–jūn. piedalījies valsts interešu aizstāvēšanā Tautu Savienības padomē pret bij. muižnieku sūdzību agrārreformas lietā. 1932. g. febr. atbrīvots no ārkārtējā sūtņa un pilnvarotā ministra amata pēc paša lūguma,

Fridrihs Veismanis (1875–1941)

jo 25. febr. ar Ministru kabineta lēmumu atkārtoti iecelts par Latvijas Senāta senatoru. 1937. g. 26. aug. (sākot ar 1. sept.) atbrīvots no senatora amata pēc paša lūguma, pensionējies. 1937. g. 28. okt. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos. Dzīvojis Rīgā. Tautu Savienības veicināšanas biedrības goda viceprezidents, Latvijas PEN kluba, biedrības "Piektais gads", Latviešu un britu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 7. dec. iecelts par Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariāta Kodifikācijas nodaļas brīva līguma konsultantu. 1940. g. 31. dec. (no 1941. g. 1. janv.) atbrīvots no amata. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Izvests uz Solikamskas soda nometnēm. Miris 1941. g. 7. dec.

Apbalvojumi: Latvijas TZO II šķ.

Precējies 1907. g. ar Emīliju Bertu Kristsoni (1878. g. 10. okt.–1941. g. 16. jūn. Jēkabpilī; mirusi ceļā uz izsūtījuma vietu).

D. Klausieties pagātnes soļos. Jelgava, 2013.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1106. l.; 7354. f., 1. apr., 862. l.; 2570. f., 14. apr., 1656. l.; 2996. f., 20. apr., 14243. l.; 5213. f., 1. apr., 5097. l.; 7252. f., 2. apr., 54., 59. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1987. f., 1. apr., 13869. l.; Latvijas Tautas padomes stenogramu satura rādītājs. Rīga, 1925, 81. lpp.; LDG; LVD; EVP; LE (I) 3. sēj.; Markausa I. Pirmās Saeimas prezidents Fridrihs Vesmanis. LZA Vēstis. A daļa. 1993. Nr. 11; LBC; LĀDD; LA 1919–1945.

Arvīds Vihmanis (1880–1943)

VIHMANIS Georgs Arvīds (1880–1943)

Dzimis 1880. g. 9. dec. Jaunburtņieku pag. Vākšēnos (tag. atrodas Bērzaines pag.) tirgotāja un lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Johans (Jānis), māte Kristīne, dz. Eliāsa. Latvietis (2. pasaules kara vācu okupācijas laika anketā vācietis), luterticīgs.

Mācījies Heines privātskolā Valmierā, 1903. g. beidzis Pērnavas ģimnāziju, 1909. g. TU Juridisko fakultāti. No 1909. g. tiesamatu kandidāts Viļņas apgabaltiesā, ilgstoši bijis Viļņas izmeklēšanas tiesneša v. i. Atbrīvots no amata pēc paša lūguma (nav vēlējies ieņemt izmeklēšanas tiesneša vietu provincē). 1911.–18. g. strādājis Valsts kontroles Jūrniecības departamentā par kontrolieri Sveaborgas (arī Viapori jeb Suomenlinnas) kara ostas būvē pie Helsingforsas (tag. Somijā); dzīvojis Helsingforsā.

1920. g. atgriezies Latvijā. No 1920. g. 31. maija izmeklēšanas tiesnesis Rīgas apgabaltiesā; strādājis Rīgas iecirkņos. 1920. g. 13. sept.–1922. g. 7. dec. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā. No 1922. g. 7. dec. prokurors Rīgas apgabaltiesā, no 1926. g. 12. okt. prokurors Liepājas apgabaltiesā. 1927. g. 27. sept. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1927. g. 27. okt. zvērināts advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav ieskaitīts Latvijas PSR Advokātu kolēģijā. No 1941. g. janv. strādājis par enkurnieku Zemkopības tautas komisariāta Mežu izstrādāšanas un transporta kantora Transporta daļā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zvērināts advokāts Rīgā. Miris 1943. g. 3. febr. Rīgā. Apbedīts Valmieras pilsētas kapos.

Precējies 1916. g. ar Klāru Sadovsku (dz. 1890. g. 1. dec.), meita Margarete Lūcija (dz. 1917. g. 19. janv.).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1108. l.; 27. apr., 353. l.; 1595. f., 10. apr., 359. l.; 7354. f., 1. apr., 866. l.; 2996. f., 20. apr., 16331. l.; LA 1919–1945.

No A. Vihmaņa 1926. g. 18. sept. raksta tieslietu ministram E. Bītem: “*Vēlēdams turpināt nodarboties tiesā, pagodinos lūgt, Ministra kungs, iecelt mani par tiesnesi pie Rīgas apgabaltiesas, atsvabinot mani pēc iecelšanas par tiesnesi no Rīgas apgabaltiesas Prokurora pienākumu izpildīšanas.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1108. l., 3. lp.)

No A. Vihmaņa 1926. g. 22. sept. raksta tieslietu ministram E. Bītem: “*Ņemot vērā, ka pēc ievāktām ziņām Rīgas apgabaltiesā vakantu tiesneša amatu nav, es pagodinos, Ministra kungs, darīt Jums zināmu, ka es savu lūgumu, datētu ar 18. septembri 1926. g., kurā es lūdzu Jūs iecelt mani par tiesnesi pie Rīgas apgabaltiesas un pēc iecelšanas par tādu atsvabināt no prokurora pienākumu izpildīšanas pie minētās tiesas, atsaucu kā priekšlaicīgu.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1108. l., 4. lp.)

VIKMANIS Kārlis (1898–pēc 1941)

Dzimis 1898. g. 10. nov. Rīgā fabrikas strādnieka ģimenē. Tēvs Kārlis. Latvietis, luterticīgs.

1910. g. beidzis elementārskolu, 1910.–14. g. mācījies Rīgas pilsētas Katrīnas II skolā (izstājies līdzekļu trūkuma dēļ). 1. pasaules kara laikā 1915. g. ar ģimeni pārcēlies uz dzīvi Valmieras apr., bijis māceklis, pēc tam ierēdnis Limbažu pasta–telegrāfa kantorī. Vācu okupācijas laikā mācījies F. Šmithena un L. Bērziņa reālģimnāzijā Limbažos.

1919. g. pavasarī mobilizēts Padomju Latvijas armijā, pēc tam brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (no 1919. g. jūl. Latvijas armija), Ziemeļlatvijas brigādē, sākumā kareivis, pēc tam kara laika ierēdnis armijas lauka pasta iestādēs, vēlāk pārcelts uz Satiksmes ministrijas pasta resora iestādēm. Strādājis pasta kantorī Latgalē. Atgriezies Rīgā un atkal iestājies karadienestā, kara laika ierēdnis Armijas satiksmes pārvaldē. 1920. g. beidzis Izglītības ministrijas organizētos karavīru hospitantu kursus un nokārtojis vidusskolas zināšanu pārbaužu rezultātus. 1921. g. janv. atvaļināts no armijas. No 1920. g. studējis tieslietas LU (beidzis 1925. g.). No 1921. g. vecākais kancelejas ierēdnis Tieslietu ministrijā, pēc gada pārcelts uz Rīgas apgabaltiesu, jaunākais kandidāts uz tiesas amatiem. 1922. g. atbrīvots no amata pēc paša lūguma, līdz 1923. g. strādājis zvērīnāta advokāta H. Rīhes birojā. 1926. g. 2. sept. iecelts par papildu miertiesnesi Rīgas apgabaltiesā, (no 1927. g. 25. aug. miertiesnesis; Rīgas pilsētas 12. iecirknī). No 1935. g. 23. maija Daugavpils apgabaltiesas loceklis. Bijis pretalkohola kustības dalībnieks.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 4. janv. Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijs apstiprinājis par Daugavpils apgabaltiesas pagaidu locekli. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies ar Elzu Sniķi.

Studentu vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LNA LVVA, 7427. f., 1. apr., 2724. l.; LU AJ.

Kārlis Vikmanis (1898–pēc 1941)

Alberts Vilks (1903–pēc 1963)

VILKS Jānis Alberts (1903–pēc 1963)

Dzimis 1903. g. 11. febr. Blīdenes pag. Līdumos skolotāja un lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Emīlija. Latvietis, luterticīgs.

No 1907. g. ģimene dzīvojusi Teteles pag. Ārēs. Mācījies Teteles pagastskolā, 1913. g. iestājies Jelgavas ģimnāzijas sagatavošanas klasē. 1. pasaules kara laikā 1915.–18. g. mācījies ģimnāzijā Tērbatā. 1918. g. pavasarī kopā ar vecākiem atgriezies Latvijā, Jelgavā.

No 1918. g. mācījies Jelgavas valsts vidusskolā, pēc kuras beigšanas 1922. g. uzsācis studijas LU Tiesību nodaļā (beidzis 1932. g. nov.). No 1932. g. 15. aug. jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa); strādājis 1. kriminālnodaļā, 2. kriminālnodaļā, 1. un 2. civilnodaļā, izmeklēšanas un miertiesneša pakļautībā Rēzeknē, no 1928. g. okt. miertiesneša iecirknī Krustpilī, no 1929. g. janv. Balvos, no 1929. g. marta Kārsavā, pēc tam Jaunlatgalē (tag. Pitalova Krievijā), Daugavpilī, Subatē, no 1930. g. nov. Ludzā. No 1929. g. 12. jūl. vecākais tiesamatu kandidāts, no 1930. g. papildu miertiesnesis, no 1930. g. 4. nov. miertiesnesis. 1932. g. okt.–1933. g. aug. obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 3. Jelgavas kājnieku pulkā, dižkareivis. No 1934. g. 2. okt. Daugavpils apgabaltiesas loceklis; strādājis 1. kriminālnodaļā, no 1935. g. janv. 2. civilnodaļā, no 1939. g. jūl. 2. kriminālnodaļā. 1939. g. 26. okt. iecelts par Jelgavas apgabaltiesas loekli. Darbojies Aizsargu organizācijā (no 1931. g. bijis 3. Ludzas aizsargu pulka aizsargs, no 1935. g. 5. Rīgas aizsargu pulka Sakaru bataljona saimniecības priekšnieka palīgs, no 1937. g. vada komandieris rezervē, no 1939. g. 16. Jelgavas aizsargu pulka Saimniecības rotas aizsargs), Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Jelgavas apgabaltiesas loceklis kriminālnodaļā. Tuvojoties 2. pasaules kara frontes līnijai, 1944. g. atkāpies uz Ventspili. 1944. g. 21. dec. ar Ostlandes reihskomisāra H. Lozes rīkojumu kā Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētājam piešķirtas pilnvaras izspriest civillietas un krimināllietas, rīkoties vienpersoniski kolēģijas vietā, nepieciešamības gadījumā atkāpjoties no pastāvošo likumu priekšrakstiem. 1945. g. 12. apr. (sākot ar 1. apr.) Liepājā ģenerālprokurors T. Zvejnieks uzdevis pildīt Kurzemes apgabaltiesas priekšsēdētāja pienākumus. Otrreizējās padomju okupācijas laikā 1945. g. mēģinājis doties bēgļu gaitās uz Zviedriju, taču apcietināts. 1946. g. 15. apr. piespriesti astoņi gadi ieslodzījuma soda nometnē. Soda izcietis Pečoras soda nometnēs. 1953. g. 8. jūn. atbrīvots. Pēc atgriešanās Latvijā no 1954. g. strādājis par grāmatvedi kūdras fabrikā “Misa”, vēlāk (vēl vismaz 1963. g.) strādājis par ekonomistu citos valsts uzņēmumos. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 113. l.; 7427. f., 1. apr., 5796. l.; 1640. f., 1. apr., 529. l., 575. lp.; P-822. f., 1. apr., 67. l.; Aizsargu kartotēka; LNA LVA, 1986. f., 1. apr., 25041. l.; EVP; Latvia. 1917–1967. 1968, 119. lpp.; LUAJ.

No A. Vilka 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*Mans tēvs Kārlis Vilks dzimis Blīdienes [Blīdenes] pagasta Līdumos darba zemnieka ģimenē; beidzis Irlavas skolotāju semināru; 5 gadus darbojies kā tautskolotājs Slagunā [Slagūnē] un Strazdē; vēlāk apsaimniekojis Blīdienes pagasta Līdumu mājas; no 1907. gada rentnieks Teteles pagastā Ānēs [tag. Āne Cenu pagastā]; miris 1930. g. [..] No 1918.–1922. gadam apmeklēja Jelgavas valsts vidusskolu (reālģimnāziju), bet tēvs strādāja kā dzelzceļa ierēdnis Jelgavas stacijā.*" (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 113. l., 33. lp.)

VILMANS Konstantīns Jūliuss Vilhelms (1865–pēc 1925)

Dzimis 1865. g. 1. martā Jelgavā. Tēvs Ēvalds.

No 1885. g. studējis TU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1890. g.). No 1890. g. okt. tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā, sekretārs kriminālnodaļā un civilnodaļā. 1896. g. jūl. iecelts par Do-beles zemnieku virstiesas priekšsēdētāju, 1905. g. febr. par Drisas (tag. Verhņedvinska Baltkrievijā) pilsētas tiesnesi Vitebskas gub., 1912. g. jūn. par Ventspils–Kuldīgas apr. 1. iecirkņa mirtiesnesi, bijis arī Mirtiesnešu sapulces priekšsēdētāja v. i.

1919. g. 21. martā ar Tieslietu ministrijas pārvaldnieka rīkojumu iecelts par Aizputes apr. mirtiesneša v. i., 1920. g. 12. martā ar Ministru kabineta lēmumu par Liepājas pilsētas 1. iecirkņa mirtiesnesi. No 1920. g. 30. apr. Liepājas apgabaltiesas loceklis. 1924. g. 2. dec. pēc paša lūguma atbrīvots no amata. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies. Sieva Marija.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 365. l.

VIĻUMS Rolands (1906–1991)

Dzimis 1906. g. 2. aug. Rīgā lauksaimnieka (Mālpils muižas rentnieka) ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Berta, dz. Krēslinga. Latvietis, luterticīgs.

Pēc tēva nāves 1917. g. ģimene no Mālpils pārcēlusies uz Rīgu. 1925. g. beidzis Rīgas vācu vidusskolu. No 1925. g. studējis LU Tiesību nodaļā (beidzis 1930. g. okt.). Studiju laikā pasniedzis pri-vātstundas. 1930. g. 1. apr. iecelts par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā; strādājis 3. civilnodaļā, 3. kriminālnodaļā, izmeklēšanas un mirtiesnešu pakļautībā Rīgā. 1934. g. 26. apr. iecelts par papildu mirtiesnesi Rīgas apgabaltiesā, 1934. g. 13. nov. par mirtiesnesi (1935. g. 1. okt. apstiprināts Ministru kabinetā); strādājis par mirtiesnesi Rūjienā, 4. civilnodaļā. No 1937. g. 25. jūn. Rīgas pilsētas 6. iecirkņa mirtiesnesis. No 1940. g. 9. maija Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālnodaļā. Darbojies Aizsargu organizācijā (no 1936. g. bijis 8. Valmieras aizsargu pulka 3. bataljona aizsargs), Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas Aeroklubā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli

Rolands Viļums (1906–1991)

atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. 1941. g. 27. janv. lūdzis Tieslietu tautas komisariatā piešķirt notāra vai notāra palīga amatu. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālpap. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis, 2. civilnodaļas, pēc tam 2. kriminālnodaļas tiesnesis. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju, pēc kara bijis latīņu valodas skolotājs R. Blaumaņa latviešu ģimnāzijā Omštedes bēgļu nometnē Oldenburgā, Lejassaksijā. 1950. g. izceļojis uz ASV. Strādājis lauksaimniecībā, pēc tam fabrikā. 1958. g. beidzis Mičiganas Universitāti ar maģistra grādu bibliotēkas zinātnēs, pārcēlies uz Kolumbusu, Ohaio pavalstī. Strādājis Ohaio pavalsts universitātes bibliotēkā, profesors speciālists krievu valodas izdevumos. Darbojies latviešu sabiedrībā, vadījis latviešu biedrību. Amerikas Latviešu apvienības Zelta mūža biedrs, Baltijas Studiju veicināšanas biedrības un Latviešu zinātnieku apvienības biedrs. Miris 1991. g. 1. sept. Kolumbusā, ASV. Apbedīts Kolumbusā, "Union" kapos.

Precējies 1938. g. 28. jūn. ar filoloģijas studenti Valīdu Štarku (1909. g. 31. jūl. Rīgā–1991. g. 19. apr. Kolumbusā; skolotāja), meitas Anda Maija (dz. 1939. g. 27. dec.), Aija, Baiba.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1118., 1119. l.; 7427. f., 1. apr., 9392. l.; P-822. f., 1. apr., 69. l.; Aizsargu kartotēka; EVP; Laiks. 1991. g. 19. okt.; LU AJ.

No R. Viļuma 1940. g. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "*Mans tēvs sākumā bija tautskolotājs Vidzemē, bet vēlāk nodarbojās ar zemkopību kā nomnieks Valmieras un Valkas apriņķos. Mana māte nodarbojās ar māsaimniecību [...] Pēc tēva nāves pārnācu kopā ar māti uz dzīvi Rīgā, kur māte pelnīja sev un man uzturu ar privātsundām.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1118. l., 37. lp.)

VĪNZARĀJS Nikolajs (1905–1978)

Dzimis 1905. g. 13. nov. Rīgā skolotāja ģimenē. Tēvs Jēkabs, māte Natālija, dz. Verškanska. Latvietis.

1. pasaules kara laikā ģimene bijusi bēgļu gaitās Iekškrīvijā, vēlāk tag. Igaunijā, kur Tērbatā sācis iet skolā. Atgriezies Latvijā. Mācījies A. Korti proģimnāzijā Rīgā.

No 1919. g. mācījies Rīgas pilsētas krievu vidusskolā, pēc kuras beigšanas 1925. g. studējis tieslietas LU (beidzis 1929. g. dec.). Darbojies Krievu jaunatnes biedrībā. 1927. g. kā eksternis beidzis Angļu valodas institūta Literatūras nodaļu. 1925.–31. g. bijis ģeogrāfijas un angļu valodas skolotājs praktikants savas mātes N. Vīnzarājas-Veršanskas krievu sieviešu ģimnāzijā (pārdēvēta par pamatskolu) Rīgā. 1929. g. dec. kā LU stipendiāts atstāts Romiešu tiesību katedrā sagatavoties zinātniskai darbībai (līdz 1932. g. dec., kad iesniegtais zinātniskais darbs noraidīts). No 1930. g. maija jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1931. g. sept. vecākais tiesamatu kandidāts). 1933. g. okt. iecelts par papildu miertiesnesi Rīgā, 1934. g. sept. par miertiesnesi Valmierā (no 1935. g. Rīgā), no 1939. g. maija arī Tieslietu ministrijas juriskonsultācijas loceklis valodnieks. No 1939. g. nov. Rīgas apgabaltiesas loceklis 3. civilnodaļā. 1940. g. 11. jūn. iecelts par Latvijas–

Nikolajs Vīnzarājs (1905–1978)

Vācijas Paritārās komisijas Latvijas delegācijas locekli (sakarā ar līguma par vācu tautības Latvijas pilsoņu izceļošanu uz Vāciju realizāciju). Rakstījis juridiskajā presē par tiesību teoriju, no 1931. g. izdevuma “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” līdzstrādnieks. 1931.–38. g. strādājis arī par lektoru civiltiesībās, romiešu un tirdzniecības tiesībās Komerccinātņu institūtā, Krievu universitātes zinību institūtā un Latvijas Tautas universitātē. Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, biedrībā “Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds”, Latvijas Juristu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Latvijas un PSRS tautu kulturālās tuvināšanās biedrībā.

Pēc padomju okupācijas 1940. g. piedalījies Latvijas Tautas saeimas (vēlākās Latvijas PSR Augstākās padomes 1. sasaukuma) vēlēšanu likuma un Latvijas PSR konstitūcijas projekta izstrādē, bijis Rīgas apg. vēlēšanu komisijas loceklis. 1940. g. nov. Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariāts devis atļauju strādāt par ārštata konsultantu PSRS Valsts jūras kuģniecības pārvaldes Latvijas PSR nodaļā. 1940. g. nov. atbrīvots no amata Tieslietu tautas komisariāta juriskonsultācijā. 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā 1941.–42. g. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas loceklis 1. civilnodaļā, no 1943. g. miertiesnesis Ogrē. No 1942. g. apr. dienējis par aģentu pretizlūkošanas dienestā *SD Ostland* [*SD* (vācu val. *Sicherheitsdienst* – Drošības dienests) bija SS iekšējās drošības un ārējās izlūkošanas dienests]. 1944. g. okt. evakuēts no Rīgas uz Vāciju. 1945. g. 31. janv. ar izlūkošanas uzdevumu izsūtīts uz PSRS karaspēka ieņemto Latvijas daļu, 6. febr. pēc frontes pāriešanas apcietināts. Ievietots cietumā Šauļos. 1945. g. nov. piespriesti 15 gadi ieslodzījumā. Izvests uz soda nometnēm Permas apg., vēlāk uz Komi APSR. 1955. g. okt. atbrīvots, atgriezies Latvijā. Miris 1978. g. 17. janv. Ogrē.

Precējies 1939. g. 4. jūl. ar Antoniju Austru Simsoni (dz. 1913. g. 21. nov.; studējusi farmāciju, ģermāņu un romāņu filoloģiju LU).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1125., 1126. l.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 407. lp.; 28. l., 41. lp.; 1632. f., 1. apr., 23526. l.; 5. apr., 902. l.; 7427. f., 1. apr., 9393. l.; 7427. f., 13. apr., 1920. l.; LNA LVA, 1986. f., 1. apr., 40446. l.; EVP; AL; LUJ.

No N. Vīnzarāja 1939. g. 8. nov. raksta tieslietu ministram H. Apsītim: “*Pagodinot paziņot, ka šodien, 8. novembrī, izbraucu uz Berlīni, lai piedalītos sarunās par tirdzniecības līguma noslēgšanu.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1125. l., 21. lp.)

No N. Vīnzarāja 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “*Pēc augstskolas beigšanas trīs gadus sagatavojos zinātniskai darbībai; sākumā man pat piešķīra stipendiju, tādēļ, ka mani materiālie apstākļi bija slikti. Iesniedzu zinātnisku darbu, kuru fakultāte ieteica man ņemt atpakaļ, kaut gan profesors – katedras vadītājs darbu atzina par izdevušos. Darbu atpakaļ neņēmu, un to noraidīja. Centos tomēr turpināt teorētisku darbu civiltiesībās un tiesību teorijā, kaut gan darba apstākļi bija sevišķi grūti. [...] Redzēdams, ka Juridiskā fakultātē radies man sevišķi nelabvēlīgs noskaņojums, atteicos no stipendijas un 1930. gada 20. maijā iesājos par kandidātu Rīgas apgabaltiesā [...] Biju par tulku-konsultantu pie*

repatriācijas līguma noslēgšanas, piedalījies saimnieciskā delegācijā Berlīnē, bet no turienes mani atsaucā atpakaļ, iekam biju paguvus piedalīties apsīdēs, pareizāk sakot, mani uz apsīdēm neaicināja. 1939. gadā mani uzaicināja atstāt tiesu un palikt par tieslietu ministrijas štata juriskonsultu; atteicos to darīt, aizrādēt, ka gribu palikt tiesneša amatā. Pēc Padomju Latvijas nodibināšanas turpināju strādāt Tieslietu Tautas Komisariātā. Piedalījies vēlēšanu likuma izstrādāšanā, biju Rīgas apgabala vēlēšanu komisijas loceklis, piedalījies Latvijas PSR konstitūcijas projekta izstrādāšanā, izrediģēju Krievijas PFSR civilkodeksu un iesniedzu dažādus citus tulkošanas un likumprojektu darbus, kas visi reģistrēti manā juriskonsulta darbu grāmatā.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1125. l., 36., 37. lp.)

VITE Leo (von Witte; 1887–1948)

Dzimis 1887. g. 9. aug. Vladikaukāzā bij. Kuldīgas apr. zemnieku lietu komisāra ģimenē. Tēvs Rūdolfs. Vācietis.

Beidzis Jelgavas valsts ģimnāziju. No 1909. g. studējis MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913. g.). Studiju laikā uzsācis darbu Krievijas Tieslietu ministrijā, 1. departamentā, Juriskonsultācijas daļā. 1913. g. dec. Krievijas Tautas apgaismošanas (izglītības) ministrija, sākot ar 1914. g. 15. martu, komandējusi uz Berlīnes Universitāti Vācijā sagatavoties profesora titulam uz laiku no diviem līdz trim gadiem atkarībā no sekmēm nodarbībās. 1914. g. janv. iedalīts darbam Tieslietu ministrijas 1. departamenta Juriskonsultācijas daļā. 1. pasaules kara laikā no 1916. g. jūn. dienējis Krievijas armijā, kara laika ierēdnis. Bijis vecākais revidents, pēc tam Kontroles nodaļas priekšnieka vietnieks Kaukāza frontes inženieru celtnieku dražīnu komitejā Tbilisi. 1916. g. dec. atstāts MU sagatavošanai profesora amatam līdz 1917. g. 15. nov. No 1918. g. janv. zvērīnāta advokāta palīgs Tbilisi. 1919. g. caur Konstantinopoli (tag. Stambula Turcijā) izbraucis uz Zviedriju, dzīvojis Stokholmā, firmas “Wilson, Engvall A.B.” direktors rīkotājs.

1923. g. pavasarī atgriezies Latvijā. 1923. g. 8. maijā iecelts par papildu miertiesnesi Rīgas apgabaltiesā, piekomandēts 4. kriminālnodaļai, 20. jūl. piekomandēts apgabaltiesai tiesnešu sastāva papildināšanai ar apgabaltiesas locekļa tiesībām, pienākumiem un algu. No 1923. g. 11. okt. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 2. kriminālnodaļā, no 1926. g. nov. 3. kriminālnodaļā. 1933. g. 24. aug. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1933. g. 14. okt. apgabaltiesas nodaļu kopsapulce izvirzījusi Rīgas apgabaltiesas locekļa amatam, dec. sākumā iesniedzis tieslietu ministram A. Ozolam lūgumu neizvirzīt viņa kandidatūru. 1933. g. 29. dec. iecelts par Rīgas apgabaltiesas prokurora biedru, 1934. g. janv. uzdots pārzināt un vadīt Rīgas 6. prokurora biedra iecirkni (1938. g. apr. prokurora biedra amata nosaukums aizvietots ar nosaukumu “viceprokurors”). 1934.–39. g. bijis Herdera institūta privātdocents, no 1939. g. rudens semestra ārkārtas profesors salīdzinošo tieslietu zinātnēs. No 1939. g. 15. marta saņēmis bezalgas atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ uz četriem mēnešiem, pēc tam kārtējo atvaļinājumu (līdz 1. sept.). 1939. g. 17. okt. (no 1. nov.) atbrīvots no amata pēc paša lūguma; izceļojis uz Vāciju.

Miris 1948. g. sākumā Totmosā Švarcvaldē, Bādenes-Virtembergas federālajā zemē, VFR.

Leo Vite (1887–1948)

Precējies 1915. g. 22. martā ar Irmu Lindi (1888. g. 4. janv. Jelgavā–1942. g. 25. febr. Pozenē; tag. Poznaņa Polijā).

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1130. l.; 26. apr., 420. l.

No Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja A. Būmaņa 1933. g. 17. jūl. raksta L. Vitem: *“Pamatojoties uz Tiesu palātas priekšsēdētāja š. g. 11. jūlija paziņojumu, Jūsu apstiprināšanu tiesneša amatā Saeima š. g. 20. jūnijā noraidījusi, kāpēc lieku Jums priekšā iesniegt man divu nedēļu laikā atlūgumos no amata, piebilstot, ka, ja minētā laikā šādu lūgumu nebūsiat iesnieguši, Jūs tiksiet atlaisti no amata ar Ministru kabineta lēmumu.”* (LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 420. l., 33. lp.)

No L. Vites 1939. g. 17. maija raksta Rīgas apgabaltiesas prokuroram: *“Ar šo pagodinos lūgt atļaut man izbraukt ārstēšanās nolūkā uz 6 nedēļām uz ārzemēm, skaitot no š. g. 1. jūnija. Esmu nodomājis ārstēties Karlsbadē [tag. Karlovi Vari Čehijā; 1938. g. oktobrī Vācija anektēja šo līdž tam Čehoslovākijai piederošo kūrortu – red.] un pēc tam Švarcvaldes kalnos [Vācijā – red.].”* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1130. l., b. p.)

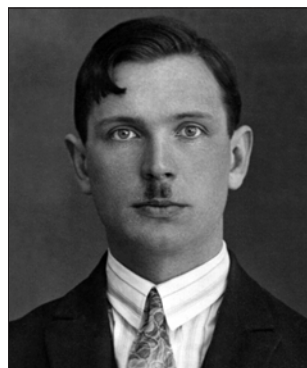
No Rīgas apgabaltiesas prokurora 1939. g. 20. okt. L. Vitem izsniegtās apliecināšanas: *“Ar šo apliecinu, ka Rīgas apgabaltiesas viceprokurors Leo Vite 1939. gada septembra mēnesī saņēma 580.- latu atalgojuma, bet kā Rīgas apgabaltiesas tiesnesis 1933. gadā 594.- latu atalgojumu mēnesī.”* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1130. l., b. p.)

VĪTIŅŠ Jānis Verners (1903–1990)

Dzimis 1903. g. 13. janv. Orlā skolotāja ģimenē (pārcēlusies no Medzes pag. Šķēdes). Tēvs Aleksandrs, māte Ilze, dz. Dūzmane. Latvietis, luterticīgs.

1919. g. iestājies Latvijas armijas Liepājas garnizona Skolnieku rotā. No 1921. g. mācījies Liepājas valsts vidusskolā, pēc kuras beigšanas no 1922. g. studējis LU Tiesību nodaļā (beidzis 1929. g.). No 1923. g. 20. jūn. jaunākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā; strādājis civilnodaļā. 1923. g. 23. dec. pārcelts tādā pašā amatā Rīgas apgabaltiesā; strādājis 2. civilnodaļā. 1925. g. 3. martā iecelts tādā pašā amatā Tiesu palātā, 1927. g. 14. janv. atkal Rīgas apgabaltiesā (prokurora biedra v. i., no 1928. g. 11. sept. prokurora biedrs). No 1929. g. 28. maija Liepājas apgabaltiesas loceklis; strādājis civilnodaļā. 1929. g. tieslietu ministrs B. Bērenis atļāvis pasniegt tiesību zinības Liepājas kuģu vadītāju, mehāniķu un zvejnieku skolā, no 1931. g. vekseļu tiesības Latvijas Tautas universitātē. No 1934. g. 4. jūl. kā Liepājas apgabaltiesas loceklis bijis Tirdzniecības firmu reģistrācijas nodaļas pārzinis. 1939. g. 7. dec. iecelts par Rīgas apgabaltiesas locekli. No 1940. g. 16. apr. Tieslietu ministrijas Tiesu departamenta direktors. Darbojies Aizsargu organizācijā, studentu dziedāšanas biedrībā “Dziesmuvara”.

Padomju okupācijas laikā strādājis Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariātā, vecākais konsultants (līdz 1941. g. 30. jūn.). Vācu okupācijas laikā 1941. g. 7. aug. iecelts par Tieslietu pārvaldes Tiesu departamenta direktoru. 1941. g. 26. nov. atbrīvots sakarā ar amata likvidāciju. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1945.–49. g. bijis Neištates (arī Neištate Holšteinā) latviešu ģimnāzijas direktors, organizējis vīru kori Šlēsvigas pilsētā. 1949. g. izceļojis uz ASV.

Verners Vītiņš (1903–1990)

Dzīvojis Grandrepidsā, Mičiganas pavalstī; beidzis Mičiganas Universitāti. Bibliotekārs, pēc tam ārkārtējais profesors un Sent-polas koledžas bibliotēku pārzinis Minesotas Universitātē Mineapolisā, Minesotas pavalstī. Publicējis rakstus par juridiskiem un vēstures jautājumiem. Pensionējies. Miris 1990. g. 10. apr. Sentpetersbērgā, Floridas pavalstī, ASV.

Precējies 1926. g. 13. nov. ar Olgu Siliņu (dz. 1899. g. 22. maijā tag. Igaunijā); šķīries 1937. g. 20. jūn. Precējies otrreiz, sieva Anna (dz. 1902. g. 14. jūn.), dēls Jānis (dz. 1941. g. 20. martā); abi 1941. g. 14. jūn. izsūtīti. Trešoreiz precējies ar Ritu Mežsētu.

D. Jūras tiesības. Rīga, 1939.

A. LNA LVVA, 1534. f., 5. apr., 215. l.; 1595. f., 10. apr., 371. l.; 1640. f., 1. apr., 529. l., 592. lp.; P-822. f., 1. apr., 73. l.; 7427. f., 1. apr., 6279. l.; EVP; Ievērojamam latviešu juristam aizejot mūžībā. Laiks. 1990. g. 27. jūn.; LUAI.

No V. Vītiņa 1929. g. 23. apr. raksta Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājam A. Birkam: "Atsaucoties uz mutiskām sarunām ar Jums, kurās Jūs mani uzaicinājāt ieņemt vakanto tiesas locekļa amatu Liepājas apgabalītiesā, pagodinot pazīnot, ka man nav ierunas pret manas kandidatūras uzstādīšanu minētam amatam." (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 37. l., 9. lp.)

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja J. Legzdiņa 1938. g. 14. dec. rīkuma: "Apgabaltiesas priekšsēdētājs J. Legzdiņš un tiesas locekļi Fr. Bauce un V. Vītiņš sakarā ar tieslietu ministra [H. Apsīša] aicinājumiem š. g. 8. decembrī ar vilcienu pulkst. 23.15 izbrauca uz Rīgu piedalīties Tiesu pils iesvētīšanas svētkos; parbrauca š. g. 10. decembrī ar vilcienu pulkst. 8.19." (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 37. l., 56. lp.)

No Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas 1942. g. 20. febr. izziņas: "Tieslietu pārvaldei ir zināms, ka Tieslietu pārvaldes bijušā Tiesu departamenta direktora Vernera Vītiņa sieva Anna un dēls Jānis 1941. g. jūnija mēnesī no lieliniekiem aizvesti uz Padomju Krieviju, un, ka viņam pašam slēpjoties no lieliniekiem, viņa prombūtnē pēc ģimenes locekļu aizvešanas no lieliniekiem izlaupīts arī viņa dzīvoklis Rīgā, Māras alejā Nr. 3." (LNA LVVA, P-822. f., 1. apr., 73. l., 30. lp.)

VĪTOLS Alfrēds (1890–1931)

Dzimis 1890. g. 22. apr. Rīgā. Tēvs Kārlis, māte Emīlija. Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas 1909. g. uzsācis studijas MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913. g. ar I šķ. diplomu). 1. pasaules kara laikā 1914. g. aug.–1915. g. aug. zvērīnāta advokāta J. Graudiņa palīgs Rīgā. Devies uz Iekšskrieviju. 1916. g. mobilizēts Krievijas armijā (ierindas karavīrs). 1918. g. pavasarī atvaļināts. 1918. g. rudenī Krievijā mobilizēts Sarkanajā armijā, no kuras atvaļināts 1921. g. nov.

1923. g. jūl. atgriezies Latvijā. 1923. g. 22. nov. iecelts par Rīgas apgabaltiesas prokurora biedru. No 1925. g. 3. jūn. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālodaļā. Miris 1931. g. 19. aug. Rīgā.

Neprecējies.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1133., 1134. l.

No A. Vītola 1923. g. 13. sept. raksta Tiesu palātas prokuroram K. Kvelbergam: "Atgriezies pēc 8 gadiem kā bēglis no Krievijas un veldamies, kā jurists pēc izglītības, iestāties prokuratūrā, griežos pie jums ar lūgumu piešķirt man

attiecīgu amatu. [...] Novembrī 1921. g. tiku kā Latvijas pavalstnieks demobilizēts, bet sabojātas veselības dēļ varēju atgriezties Latvijā tikai šī gada augusta mēnesī.” (LNA LVVA, 1595. f., 2. apr., 1133. l., b. p.)

No A. Vītola 1924. g. 20. jūl. aizpildītās valsts darbinieka aptaujas anketas: *“Apgādāju pilnīgi savu māti Emiliju Vītol, 61 g. v., dzīvo pie manis. Brālis Maskavā, māte Rīgā.”* (LNA LVVA, 1595. f., 2. apr., 1133. l., b. p.)

VĪTOLS Kārlis (1877–pēc 1940)

Dzimis 1877. g. 28. sept. Sīpeles pag. Tēvs Kārlis. Latvietis, luterticīgs.

1897. g. jūn. beidzis Valkas skolotāju semināru Rīgā, bijis skolotājs Džūkstē, Sņiķerē. 1905. g. nokārtojis mājskolotāja eksāmenu Daugavpils reālskolas komisijā. No 1906. g. janv. skolotājs Jēkabpilī, no 1910. g. Ilūkstes apr. zemnieku firstiesas priekšsēdētājs. Sasniedzis kolēģijas sekretāra civildienesta rangu. 1. pasaules kara laikā 1915. g. devies bēgļu gaitās uz Iekš-krieviju (firstiesas priekšsēdētāja amatā līdz 1917. g.), 1917. g. jūl. zemstes ievēlēts par mirtiesnesi Tulas gub. (amatā līdz 1918. g. jūl.).

1919. g. 7. nov. iecelts par Jaunjelgavas apr. mirtiesnesi Jaunjelgavā, 1920. g. 7. apr. par Dobeles–Auces iecirkņa mirtiesnesi. 1920. g. 24. aug. piekomandēts apgabaltiesai tiesnešu sastāva papildināšanai ar apgabaltiesas locekļa tiesībām, pienākumiem un algu, strādājis apelācijas nodaļā. No 1921. g. 3. nov. Jelgavas apgabaltiesas loceklis; strādājis civilnodaļā. 1934. g. 27. sept. iecelts par Jelgavas–Bauskas zemesgrāmatu nodaļas priekšnieku. Sākot ar 1937. g., neraugoties uz maksimālā vecuma sasniegšanu, vairākkārt atstāts darbā uz papildu laika periodu.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Turpmākais liktenis nav zināms.

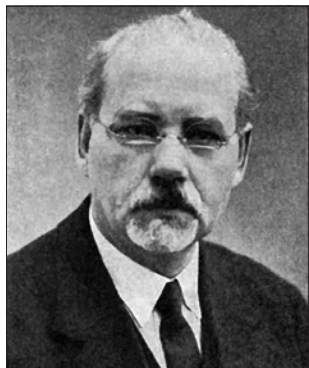
Apbalvojumi: Latvijas TZO IV šķ.

Precējies ar Ellu Lauki (dz. 1879. g. 11. jūn.), meita Nelli (dz. 1904. g. 19. jūn.), dēls Vilis (dz. 1908. g. 21. sept.) un meita Lidija (dz. 1911. g. 16. jūn.).

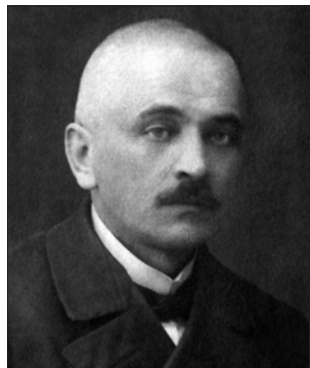
A. LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 195., 196. l.

No Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja O. Osten-Sakena 1919. g. 30. dec. K. Vītolam izsniegtās apliecības: *“Šīs apliecības uzrādītājs Kārlis Kārļa d. Vītols [...] ar ministru kabineta lēmumu no 7. nov. š. g. iecelts par Jaunjelgavas apriņķa mirtiesnesi un ar Jelgavas Apgabala Tiesas Kopsapulces lēmumu no š. g. 1. decembra viņam, Vītolam, uzdots organizēt Jaunjelgavas apriņķa mirtiesu pagaidām Jēkabpils [no 1924. g. 15. janv. Jēkabpils] un pagaidām izpildīt arī Ilūkstes apriņķa mirtiesneša pienākumus, tāpēc visas civil un kara iestādes tiek lūgtas pabalstīt Vītola k-gu viņa pienākumu izpildīšanā.”* (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 196. l., 6. lp.)

No Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja O. Osten-Sakena 1920. g. 18. febr. K. Vītolam izsniegtās apliecības: *“Šīs apliecības uzrādītājam, Jaunjelgavas apriņķa Mieratiesnesim Kārlim Vītolam ir tiesība 1920. gadā lietot šķātis, braucot dienesta darīšanās.”* (LNA LVVA, 1578. f., 11. apr., 196. l., 10. lp.)

Kārlis Vītols (1877–pēc 1940)

Gerhards Voitkus (1882–1943)

VOITKUS Gerhards Žanis (1882–1943)

Dzimis 1882. g. 19. dec. Gramzdas pag. skolotāja un ērģelnieka ģimenē. Tēvs Kārlis, māte Ženija, dz. Šapovska.

Mācījies sava tēva privātskolā Gramzdā, no 1899. g. Valkas skolotāju seminārā Rīgā (beidzis 1902. g.). 1902. g. aug.–1903. g. okt. strādājis par skolotāju K. Koša skolā Vecaucē, 1903. g. okt.–1908. g. jūl. Rīgas pilsētas 2. bērnu patversmē, 1908. g. aug.–1915. g. apr. Liepājas pilsētas 10. zēnu elementārskolā. 1913. g. Liepājas Nikolaja ģimnāzijā ieguvis vācu valodas mājskolotāja tiesības. Vadījis Liepājas Latviešu labdarības biedrības un Liepājas latviešu teātra korus. 1915. g. aug.–1918. g. dec. skolotājs Lubānas ministrijas skolā un tautskolā, vienlaikus ērģelnieks Lubānas draudzē. 1918. g. dec. atgriezies Liepājā.

No 1918. g. dec. skolotājs Liepājas zēnu pamatskolās. 1919. g. martā–jūl. Latvijas Pagaidu valdības Iekšējās apsardzības nodaļas darbvedis. No 1919. g. jūl. Izglītības ministrijas Administratīvās nodaļas darbvedis (no 1920. g. janv. nodaļas vadītāja palīgs, no 1920. g. apr. vadītājs). 1921. g. apr. atbrīvots no amata sakarā ar nodaļas likvidāciju. No 1919. g. LU studējis filozofiju, no 1920. g. tieslietas (beidzis 1925. g. jūn.). No 1921. g. sept. strādājis par pilsētas pamatskolu skolotāju Rīgā (1923.–25. g. Rīgas pilsētas 30. pamatskolas skolotājs un pārzinis). 1921.–25. g. bijis LZS Rīgas nodaļas biedrs, pēc tam Jelgavas nodaļas biedrs. 1925. g. kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Progresīvo pilsoņu apvienības saraksta (nav ievēlēts). No 1925. g. 12. okt. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1925. g. 29. okt. Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedrs, no 1928. g. 13. marta Jelgavas apgabaltiesas loceklis. No 1929. g. bijis 16. Jelgavas aizsargu pulka saimniecības vada aizsargs. 1931. g. kandidējis Jelgavas pilsētas domes vēlēšanās no Latviešu pilsoņu apvienības saraksta (nav ievēlēts). Darbojies Jelgavas Latviešu biedrībā, biedrībā “Zemgales klubs”, Zemgales Patronāta biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Jelgavas apgabaltiesas loceklis civilnodaļā. Miris 1943. g. 9. martā Jelgavā. Apbedīts Jelgavas Nikolaja kapos (tag. Meža kapi, pazīstami arī kā bij. Vienības kapi).

Precējies 1910. g. ar Rīgas strādnieka meitu Augusti Lasi (1886. g. 28. aug.–1970. g. 5. dec. Toronto, Kanādā), dēls Arturs Nikolajs (1911. g. 1. jūn.–1991. g. 15. janv. Otavā, Kanādā; rakstnieks un mācītājs), meita Velta, prec. Vīgande (dz. 1916. g. 28. jūn.; beigusi Jelgavas Skolotāju institūtu; dzīvojusi Toronto, Ontārio provincē, Kanādā).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs (pirms iestāšanās korporācijā bijis akadēmiskās vienības “Austrums” biedrs).

A. LNA LVVA, 3727. f., 1. apr., 26. l., 243. lp.; 27. l., 38. lp.; 1536. f., 27. apr., 365. l.; 1612. f., 12. apr., 115. l.; 1632. f., 1. apr., 23776. l.; 5. apr., 914. l.; 3700. f.,

No G. Voitkus 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: *"līdz 1908. gada 22. jūlijam strādāju kā skolotājs-audzinātājs Rīgas pilsētas 2. bērnu patversmē, izmantodams savu brīvo laiku izglītības papildināšanai, sevišķi klavieru-erģeļu spēlē pie pazīstamā latviešu erģelnieka Oskara Šepska [1850.–1914. g. – red.]. Bērnu patversmē nodibināju un vadīju zēnu pūtēju orķestri, kurš ar atzītām sekām uzstājās arī atklātībā. 1908. gadā aizgāju no Rīgas, kur man nebija izredzes dabūt vietu kādā no Rīgas pamatskolām, jo toreizējiem Rīgas skolu valdes locekļiem Sarkandaugavas mācītājs Treijs bija mani "rekomendējis" kā skolotāju, kurš 1905. gadā gribējis izvest no skolām ticības mācības [..] vadīju Liepājas latviešu labdarības biedrības un Liepājas latviešu teātra korus."* (LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 115. l., 9. lp.)

ZADVINSKIS Jezups (arī Jāzepe ZADVINSKIS; 1903–1996)

Dzimis 1903. g. 6. nov. Ružinas pag. Kukuču ciemā (tag. atrodas Sakstagala pag.). Tēvs Francis. Brālis Pēteris Zadvinskis; politiķis, bijis Satversmes sapulces loceklis. Latvietis, katoļticīgs.

1923. g. beidzis Rēzeknes valsts vidusskolu. Pēc tam studējis tieslietas LU (beidzis 1931. g.). Darbojies Latgales Studentu biedrībā. Bijis vecākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā (no 1934. g. 20. jūl. Daugavpils apgabaltiesa). No 1930. g. 25. febr. papildu miertiesnesis, no 1930. g. 4. nov. miertiesnesis. 1934. g. 21. dec. iecelts par Daugavpils apgabaltiesas locekli (sākot ar 1935. g. 1. janv.).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. jūl. bijis Daugavpils apr. Latvijas Tautas saeimas (vēlākās Latvijas PSR Augstākās padomes 1. sasaukuma) vēlēšanu komisijas loceklis. 1941. g. 4. janv. Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijs apstiprinājis par Daugavpils apgabaltiesas pagaidu locekli. Pirms otrreizējās padomju okupācijas devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV. Dzīvojis Grandheivenā, Mičiganas pavalstī. Miris 1996. g. 8. jūl. Grandheivenā, Mičiganas pavalstī, ASV.

Precējies 1941. g. sept. Daugavpilī ar Janīnu Sališu (1919. g. 4. apr. Ufā, Baškīrijā, Krievijā–2002. g. 4. nov. Grandheivenā, ASV), dēli Ivars Juris (dz. 1944. g. janv. Daugavpilī; mediķis ASV) un Gvido (mediķis ASV).

A. LNA LVA, 2996. f., 21. apr., 340. l.; 7427. f., 1. apr., 7189. l.

Jezups Zadvinskis (1903–1996)

ZĀMUELS Voldemārs Roberts (1872–1948)

Dzimis 1872. g. 22. maijā Dzērbenes baznīckrogā namdara un kroga rentnieka ģimenē. Tēvs Pēteris, māte Anna, dz. Everša. Brālis Oto Aleksandrs Zāmuels; zvērināts advokāts. Latvietis, luterīciģs.

Mācījies Dzērbenes pagastskolā, 1880.–82. g. Cēsu elementārskolā, pēc tam Cēsu apr. skolā, 1886.–90. g. Bērzaines ģimnāzijā (Ķeizara Aleksandra II ģimnāzijā Bērzainē pie Cēsīm), no 1890. g. Rīgas Nikolaja I ģimnāzijā (beidzis 1890. g. dec.). No 1891. g. studējis tieslietas TU (beidzis 1895. g.). Neilgu laiku praktizējies pie zvērināta advokāta F. Veinberga, no 1895. g. nov. zvērināta advokāta J. Kļaviņa palīgs, no 1902. g. febr. zvērināts advokāts Rīgā.

Voldemārs Zāmuels (1872–1948)

No 1905. g. piedalījies dažādu organizāciju darbībā – Rīgas Latviešu biedrībā (runasvīrs), Latviešu izglītības biedrībā, 2. Rīgas Riteņbraucēju biedrībā, Latviešu konstitucionāli demokrātiskajā partijā (priekšsēdētāja biedrs), Rīgas Liberālajā klubā (priekšsēdētāja biedrs), Rīgas Namīpašnieku savienībā, Latviešu Juristu biedrībā, Sarkanajā Krustā. 1906. g. bijis Latviešu konstitucionāli demokrātiskās partijas laikraksta “Latvija” redaktors, līdzstrādnieks izdevumos “Austrums” un “Dzimtenes Vēstnesis.” Piedalījies Rīgas pilsētas domes un Krievijas Valsts domes vēlēšanu organizēšanas darbā. 1. pasaules kara laikā 1915. g. aug.–1917. g. nov. darbojies Latviešu strēlnieku bataljonu (vēlāko pulku) organizācijas komitejā. 1915. g. sept. pārcēlies uz Tērbatu, bijis zvērināts advokāts līdz 1916. g. pavasarim, kad atgriezies Rīgā. 1917. g. bijis Provinču padomes Agrārlietu komisijas priekšsēdētājs. 1917. g. sept., vācu karaspēkam ieņemot Rīgu, pārcēlies uz Valku, kur nokārtojis sava mirušā brāļa – zvērināta advokāta Oto Zāmuela – lietas, praktizējot arī kā zvērināts advokāts. 1917. g. vasarā Vidzemes Pagaidu zemes padomes pārstāvis Vidzemes gub. zemes komitejā, no 1917. g. sept. Vidzemes Pagaidu zemes padomes loceklis un valdes priekšsēdētāja biedrs. Izveidojoties Latviešu pagaidu nacionālajai padomei (arī Latviešu Nacionālā padome), 1917. g. nov. Valkā ievēlēts par Latviešu Pagaidu nacionālās padomes valdes priekšsēdētāju un padomes Satversmes projekta izstrādāšanas komisijas priekšsēdētāju. Nodevis padomes rīcībā savu dzīvokli Valkā. Darbojies Valkas Palīdzības komitejā un Valkas Pagaidu nacionālajā teātrī. 1918. g. 15. febr., neilgi pirms vācu karaspēka ienākšanas, ar lielinieciskās Latvijas Strādnieku, kareivju un bezzemnieku padomes rīkojumu apcietināts un nodots Valkas revolucionārajam tribunālam. Atbrīvots pret drošības naudu, bet 19. febr. aizvests par kīlnieku uz Krieviju. Pēc dažām dienām (23. febr.) Pleskavā izbēdzis no gūsta un atgriezies Valkā. Vācu okupācijas varas iestādes iecēlušas V. Zāmueltu par Valmieras pilsētas valdes locekli, bet pēc dažiem mēnešiem no amata atcelts, aizliedzot nodarboties ar zvērināta advokāta praksi. 1918. g. aug. atgriezies Rīgā, bijis zvērināts advokāts. 1918. g. rudenī Latviešu Pagaidu nacionālās padomes vārdā Rīgā vadījis sarunas ar Demokrātiskā bloka pārstāvjiem par kopēju nostāju Latvijas valsts izveides jautājumā.

1918. g. 19. dec.–1919. g. sept. Latvijas Senāta senators. 1919. g. janv. devies uz Angliju (Londonu), jūl. atgriezies Rīgā. Bermonta uzbrukuma laikā 1919. g. okt. bijis delegācijas loceklis sarunām ar Igauniju par palīdzību uzbrukuma likvidēšanai, bet nesaskaņu dēļ no delegācijas izstājies. 1919. g. dec. bijis delegācijas loceklis sarunām ar Lietuvu. 1919. g. sept.–1921. g. jūn. Latvijas Senāta virsprokurors, 1919. g. dec. iecelts par Kara virstiesas priekšsēdētāju, 1920. g. martā–1921. g. jūn. Kara tiesas priekšsēdētājs. Latvijas un Igaunijas robežkomisijas priekšsēdētājs. 1920. g. janv. Latvijas delegācijas loceklis Baltijas valstu konferencē Helsinkos, Somijā. 1920. g. aug. iecelts par Baltijas valstu konferences

viceprezidentu (1920. g. febr.–jūl. bijis arī konferences organizācijas komitejas priekšsēdētājs). 1920.–22. g. Satversmes sapulces loceklis no Demokrātu savienības (Agrārlieku komisijas loceklis, Organizācijas un Lūgumu un sūdzību komisijas priekšsēdētājs, kā arī Ārlietu komisijas priekšsēdētāja biedrs). 1921. g. jūn.–1922. g. jūl. zemkopības ministrs. Darbojies LKo domē un Centrālajā zemes ierīcības komitejā (1921.–22. g. priekšsēdētājs). No 1922. g. okt. atkal atsācis zvērināta advokāta praksi Rīgā. 1924. g. janv.–dec. Ministru prezidents un 1924. g. janv.–apr. tieslietu ministrs. 1925. un 1928. g. kandidējis 2. un 3. Saeimas vēlēšanās no Latvijas Jaunzemnieku savienības saraksta (nav ievēlēts), 1931. g. kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Progresīvās apvienības saraksta. 1925. g. jūn.–dec. komisijas loceklis Latvijas valdības atbildes izstrādāšanai uz minoritāšu petīciju Tautu Savienībai atsavināto muižu lietās, 1927. g. aug.–1934. g. nov. Finanšu ministrijas juriskonsults, 1928. g. dec.–1935. g. jūl. Hipotēku bankas juriskonsults. Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, Latviešu izglītības biedrībā, Rīgas Namīpašnieku biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā, Latvijas Sarkanajā Krustā (galvenās valdes loceklis), Rīgas Šaha klubā (goda biedrs), Latvijas Sporta biedrībā (goda biedrs), Latvijas Šaha sabiedrībā (goda biedrs). Autoritārās iekārtas laikā piemērots advokāta prakses aizliegums uz sešiem mēnešiem sakarā ar “Pērkonkrusta” dalībnieku prāvas laikā izteiktām kritiskām piezīmēm par K. Ulmaņa nākšanu pie varas 1934. g. 15. maijā (saukts pie atbildības disciplinārā kārtā).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. jūl. piedalījies Demokrātiskā latviešu vēlēšanu saraksta sagatavošanā Latvijas Tautas saeimas (vēlākās Latvijas PSR Augstākās padomes 1. sasaukuma) vēlēšanās, vēlāk par to pratināts. No 1941. g. janv. advokāts Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā. Dzīvojis pārmaiņus Rīgā un savās lauku mājās. Vācu okupācijas laikā 1941. g. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zvērināts advokāts Rīgā. 1941. g. sept. atskaitīts no zvērinātu advokātu skaita. 1941. g. okt. iecelts par Tieslietu pārvaldes Pastāvīgās juriskonsultācijas locekli, no 1941. g. dec. Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Civildepartamenta Tiesu palātas tiesnesis. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 2. pasaules kara beigās kopā ar meitu Noru Lūciju devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris 1948. g. 16. janv. Rāvensburgā, Augššvābijā (Bādenē-Virtembergā), Vācijā. Pelnu urna novietota Eslingenē (Štutgartes pilsētā, Bādenē-Virtembergā), Ēbershaldenes kapos.

Precējies 1900. g. ar Vecauces tirgotāja meitu Mariju Vilhelmīni Irmu Zaringu (dz. 1878. g. 9. jūl.), dēls Voldemārs Roberts (1901. g. 3. okt.–1968. g. 5. janv. Ņujorkā, ASV; 1920. g. beidzis Kara skolu; studējis lauksaimniecību un tieslietas LU), meita Nora Lūcija (dz. 1903. g. 13. maijā; studējusi romāņu-ģermāņu filoloģiju un tieslietas LU); 1917. g. šķīries.

A. LNA LVVA, 7354. f., 1. apr., 895. l.; 1307. f., 3. apr., 62., 63. l.; 1376. f., 2. apr., 12460. l., 112. lp.; 2996. f., 21. apr., 4537. l.; 5213. f., 16. apr., 15637. l.; P-822. f., 1. apr., 81. l.; 2. apr., 79. l.; Jaunākās Ziņas. 1921. g. 17. jūn.; 1925. g. 16. sept.; LDG; LVD; EVP; Rumpēters A. Miris dižs latviešu tiesībnieks – Voldemārs Zāmuels. Tiesībnieks. 1948. Nr. 3; Šilde Ā. Voldemāra Zāmuēla tiesībnieka gaitas. Tiesībnieks. 1948. Nr. 3; LE (I) 3. sēj.; Šilde Ā. Valstsvīri un demokrāti. Ņujorka, 1985, 97.–130. lpp.; AL; Šilde Ā. Ardievas Rīgai. Tikai atmiņas. Ņujorka, 1988, 289.–293. lpp.; Miklāva I. Viens no pirmajiem. Latvijas Vēstnesis. 1996. g. 19. nov.; LBC; LVV; Ergarde S. Voldemārs Zāmuēls – Latvijas pirmās republikas valstsvīrs. Druva. 2003. g. 11. nov.; Treijs R. Latvijas prezidenti. 1918.–1940. Rīga, 2004, 156.–167. lpp.; LA 1919–1945; Jēkabsons E. Voldemārs Roberts Zāmuels. Deviņu vīru spēks. Stāsti par deviņiem Ministru prezidentiem 1918–1940. Rīga: Valsts kanceleja, 2016, 205.–233. lpp.

No V. Zāmuēla 1932. g. 12. sept. iesnieguma Saeimas Petīcijas komisijai: *"9. septembrī š. g. tiku aicināts Rīgas Apgabaltiesas III Kriminālodaļa kā liecinieks kādā tiesas prāvā. Pavisam bija noliktas 7 lietas [...]. Ievērojot Saeimas pārņemto formulu par lietu sadalīšanu laika ziņā, Tiesa varēja nolikt min[ietās] preses lietas pēcpusdienā, t. i., pie lietām, kurās piedalās prokurors. Tas nebija noticis, tamdēļ man nācās pavadīt tiesas koridoros laiku no plkst. 10 līdz 19, nokavējot manu kārtējo dežūru Finanšu ministrijas Juriskonsultācijā. [...] Par to, šķiet, nebija vainojama atsevišķa persona. Tieslietu ministrija, jādodom, nav devusi attiecīgu rīkojumu par atsevišķu lietu vai lietu grupu nolikšanu uz noteiktu stundu un tiesnešu kopsapulces nav uz savu galvu to lēmušas. Bet nepareizu atrodu sēdes vadītāja Cīruļa rīcību. Pēc lietas izlemšanas, kurās piedalījās prokurors, priekšsēdētājs plkst. 13.25 pasludināja pārtraukumu uz 10 minūtēm. Uz to palaizdamies, ziņoju uz māju, ka ieradīšos ne vēlāk kā plkst. 16, jo man tad bija nolikta svarīga pārruna manā birojā. Tiesa turpretim atjaunoja sēdi tikai plkst. 15.15, tātad tikai pēc 1 st. 50 min. Dzirdējām, ka tiesneši pusdienojot. Tas būtu cilvēcīgi un saprotami, bet loģiski būtu prasīt, ka tiesa ļauj pusdienot arī publikai, nosakot pārtraukumu uz 1 – 1½ stundām, kā tas bija parasts pat cara laikā. Bet, tā kā pārtraukuma laiks bija noteikts 10 min., tad tiesas telpas atstāt nedrīkstējām, lai ieturētu pusdienu vai nokārtotu steidzamas darīšanas. Jau tā liecinieka klausīja ir smaga, tamdēļ to vajadzētu pēc iespējas atvieglot. Es, kā bij. tiesnesis, zinu, ka tiesai tas ir iespējams un bija iespējams arī šajā gadījumā. Publikas interešu neievērošanu tā pamatoti uzskata kā nekorektību no tiesas puses, kas savukārt kaitē tiesas prestižam [...] Lūdzu spert soļus, lai arī tiesneši savā darbībā ievēro demokrātisko iekārtu un pilsoņu vienlīdzību."* (LNA LVVA, 1536. f., 26. apr., 69. l., 13. lp.)

ZASS Georgs (Sass; 1882–pēc 1925)

Dzimis 1882. g. 21. sept. Kuldīgas apr. Rendas muižā, barons. Tēvs Georgs. Vācietis, luterticīgs.

Beidzis Pēterburgas juridisko liceju. 1907.–08. g. jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1909. g. tiesamatu kandidāts Maskavas apgabaltiesā; bijis izmeklēšanas tiesnesis. 1910. g. pārcelts uz Varšavas Tiesu palātu, piekomandēts Keļces apgabaltiesai (prokurora biedra v. i.). 1910. g. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi Radomas apgabaltiesā, Ostrovecas iecirknī. 1. pasaules kara laikā 1914. g. tiesu evakuācijas gaitā pārcelts uz Kostromas apgabaltiesu, izmeklēšanas tiesnesis līdz 1917. g.

No 1919. g. 4. nov. jaunākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā (no 1920. g. 16. febr. vecākais tiesamatu kandidāts); bijis piekomandēts Grobiņas apr. izmeklēšanas tiesnesim. No 1920. g. 20. febr. Liepājas apgabaltiesas prokurora palīga v. i. Aizstāvēt nepazīstamu sievieti pret laupītāja uzbrukumu Liepājas ielās, 1920. g. 18. okt. ievainots ar šāvienu galvā. 1920. g. nov.–dec.

Georgs Zass (1882–pēc 1925)

Ministru kabinets apstiprinājis 5000 rubļu izsniegšanu ārstēšanai. Ārstēties Vācijā no daļējas paralīzes. No 1923. g. 10. apr. Liepājas apgabaltiesas loceklis. 1924. g. 15. maijā (no 1. jūl.) atbrīvots no amata pēc paša lūguma, bet 1924. g. 28. maijā ar Tiesu palātas pavēli iecelts par vecāko tiesamatu kandidātu Liepājas apgabaltiesā (1924. g. 29. sept. pavēle anulēta, jo veselības stāvokļa dēļ nav stājies amatā, ārstējies Vācijā). Lūgums par pensijas piešķiršanu noraidīts, 1925. g. arī Latvijas Senāts noraidījis sūdzību pret Darba ministriju par pensijas nepiešķiršanu. Turpmākais liktenis nav zināms.

Neprecējies.

A. LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 379., 380. l.

No Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja K. Sumberga 1920. g. 4. nov. raksta Tiesu palātas priekšsēdētājam A. Kviesim: *"19. oktobrī š. g. no nezināma ļaundara tika vārtīgi ievainots galvā Liepājas Apgabala Tiesas prokurora biedra [vietas] izpildītājs] Georgs Georga d[els] Zass, kurš no policijas tūlīt tīcis nogādāts Doktoru Brēma un Hristiani klīnikā, bet līdz šai dienai vēl nav izdarīta vajadzīgā operācija, jo nav iespējams konstatēt lodes atrašanās vietu. Tā kā Zass, izņemot viņa algu, ir pilnīgi bez līdzekļiem, viņa tēvs griezās pie Tiesas ar lūgumu izsniegt Zasam pabalstu priekš ārstēšanas. Šo lūgumu Tiesa savā nodaļu kopsēdē caurlūkojuse, nolēma lūgt Tieslietu Ministra kungu [R. Bēnusu] caur Tiesu Palātas Priekšsēdētāju [A. Kviesi] gādāt, lai [...] ārstēšana tiktu segta iz valsts līdzekļiem."* (LNA LVVA, 1595. f., 10. apr., 379. l., 12. lp.)

ZEMINSKIS Videvuts (1894–1958)

Dzimis 1894. g. 2. aug. Varšavā grāmatveža, noliktavas pārziņa ģimenē. Tēvs Mārtiņš (bijis Varšavas Latviešu biedrības dibinātājs, priekšnieks), māte Anna, dz. Strautiņa. Latvietis, luterticīgs.

No 1902. g. mācījies 2. vīriešu ģimnāziju Varšavā, pēc kuras beigšanas ar sudraba med. 1913. g. uzsācis studijas Varšavas Politehniskā institūta Inženieru nodaļā. 1914. g. vasarā ģimene atgriezies Zemgalē. Sākoties 1. pasaules karam, 1914. g. aug. iestājies Nikolaja kara inženieru skolā Petrogradā, kuru beidzis 1915. g. maijā. Praporščiks, uzreiz iedalīts Virsnieku elektrotehniskajā skolā (noklausījies mācību kursu). No 1915. g. aug. dienējis Kronštates mīnu bataljonā, paaugstināts par podporučiku. No 1916. g. nov. Kronštates Sapiēru brigādes mācību komandas priekšnieks, no 1916. g. maija Kronštates mīnu bataljona rotas vecākais virsnieks un motorkuģu nodaļas priekšnieks. 1917. g. apr. pārcelts uz 3. sevišķās kājnieku divīzijas inženieru rotu frontē (vecākais virsnieks). 1917. g. maijā kaujās kontuzēts, palicis ierindā. 1917. g. sept. paaugstināts par poručiku, iecelts par rotas komandieri un divīzijas inženieri, no 1917. g. okt. štābkapteinis. 1917. g. dec. atlaists atvaļinājumā uz Tveru pie mātes un māsas, kur, Krievijas armijai sabrūkot, palicis un nodarbojies ar gadījuma darbiem. 1918. g. sept. Tverā mobilizēts Sarkanajā armijā, 7. strēlnieku divīzijas 7. inženieru bataljona saimniecības priekšnieks. Piedalījās karadarbībā pret pretlielinieciskajiem admirāļa A. Kolčaka bruņotajiem spēkiem un pretlieliniecisko Dienvidkrievijas Brīvprātīgo (ģenerāļa A. Deņikina) armiju, vēlāk pret Polijas armiju. No

Videvuts Zeminskis (1894–1958)

1919. g. jūl. bataljona komandiera palīgs, no 1920. g. febr. divīzijas inženiera palīgs. 1920. g. 29. maijā uz aizdomu pamata par palīdzēšanu ienaidniekam (Polijas armijai) atcelts no amata un nosūtīts 12. armijas Inženieru pārvaldes un Dienvidrietumu frontes kara revolucionārā tribunāla rīcībā. 1920. g. sept. atvaļināts rezervē, 1920. g. nov. ar Tveras bēgļu ešelonu atgriezies Latvijā.

1920. g. dec. mobilizēts Latvijas armijā, Kurzemes inženieru rotas vecākais virsnieks, kapteinis. No 1921. g. apr. Tehniskās pārvaldes Inženieru daļas Apmācības nodaļas darbveža v. i., no 1921. g. jūn. Apgādības daļas Mantu nodaļas priekšnieks, no 1922. g. febr. Tehniskās divīzijas štāba Apmācības daļas darbvedis. No 1921. g. studējis LU inženierzinātnes, no 1923. g. tieslietas. 1924. g. aug. iecelts par kara skolas Inženieru nodaļas kadetu grupas vadītāju, 1924. g. okt. pārcelts uz Kara tiesu pārvaldi, kara tiesamatu kandidāts. 1927. g. jūl. atvaļināts no armijas pēc paša lūguma. 1926. g. beidzis LU Tiesību nodaļu. 1927. g. 7. jūl. iecelts par papildu miertiesnesi Rīgas apgabaltiesā, pārzinājis dažādus Rīgas miertiesnešu iecirkņus; 1927. g. sept. piekomandēts apgabaltiesas 2. kriminālnodaļai. No 1928. g. maija Rīgas pilsētas 7. iecirkņa miertiesneša v. i., 1928. g. 9. okt. iecelts par miertiesnesi un apstiprināts amatā Rīgas pilsētas 7. iecirknī. No 1929. g. 6. jūn. Rīgas apgabaltiesas loceklis (apstiprināts Saeimā 1933. g. 20. jūn.); strādājis 2. kriminālnodaļā, no 1935. g. maija 1. civilnodaļā. Darbojies biedrībā "Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds", Rīgas Latviešu biedrībā, Rīgas Latviešu labdarības biedrībā, Latviešu-īgauņu tuvināšanās biedrībā, Latviešu-itāļu kulturālās tuvināšanās biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. aug. nodarbināts pašpārvaldes Tieslietu pārvaldes juriskonsultācijā, vēlāk bijis Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Rīgas apgabaltiesas vicepriekšsēdētājs, 2. kriminālnodaļas vadītājs. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandumu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 1944. g. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Strādājis par naktssargu angļu kokzāģētavā Detmoldā (Ziemeļreinā-Vestfālenē), 1945. g. bijis latviešu Augstākās sabiedriskās tiesas tiesneša kandidāts (1947. g. tiesnesis). Vēlāk Starptautiskās bēgļu organizācijas (*International Refugee Organization; IRO*) juridiskais padomnieks Detmoldā. 1950. g. izceļojis uz ASV. Bijis grāmatvedis Jūmā, Arizonas pavalstī. Miris 1958. g. 2. dec. Losandželosā, Kalifornijas pavalstī, ASV, ar asinsvēzi. Apbedīts Jūmā, "Desert Lawn Memorial Park" kapos.

Apbalvojumi: Krievijas So III šķ. ar šķēpiem, Ao III šķ. ar šķēpiem.

Neprecējies.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1164., 1165. l.; 5601. f., 1. apr., 7330. l.; P-822. f., 1. apr., 82. l.; 7427. f., 1. apr., 5064. l.; EVP; Ozoliņš K. Videvuts Zeminskis. Latviešu Juristu Raksti. 1959. g. Nr. 1; LUAJ.

No V. Zeminska 1940. g. 17. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “Esmu dzimis [...] Varšavā. Mans tēvs Mārtiņš Zeminskis toreiz strādāja kā noliktavas pārziņa palīgs (vēlāk noliktavas pārzinis) firmā “Nevskaja nitohnaja manufaktura”. Mans tēvs kā jaunākais dēls savā ģimenē pēc draudzes skolas pabeigšanas un obligatoriskā kara dienesta nodienēšanas bija spiests meklēt darbu Krievijā. Sākumā viņš strādāja Pēterpilī [Petrogradā – red.], bet vēlāk viņam piedāvāta vieta Varšavā, kur viņš arī strādāja līdz savai nāvei 1913. g. [...] Mūsu ģimenes materiālais stāvoklis pēc tēva nāves bija kļuvis visai nedrošs, kamdēļ nolēmām, ka 1914. gada pavasarī mana māte ar mūsu Austru, nevarēdama atrast Varšavā nodarbošanos, brauks pie radiem uz laukiem Zemgalē. Pēc praktisko pavasara darbu pabeigšanas arī es izbraucu uz Zemgali, kur mana māte un māsa bija jau priekšā. Tur mūs pārsteidza Pirmais pasaules karš.” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1164. l., 39. lp.)

ZĒRVALDS Elmārs (von Sehrwald; 1884–1946)

Dzimis 1884. g. 20. jūl. Saldū akcīzes inspektora ģimenē. Tēvs Alfrēds, māte Ravolina, dz. Grotā. Vācietis, luterticīgs.

Beidzis privātskolu Rīgā, 1905. g. Aleksandra ģimnāziju Rīgā, pēc kuras beigšanas 1905.–1913. g. studējis TU Juridiskajā fakultātē, 1913. g. rudenī ar II šķ. diplomu beidzis MU (nokārtojis gala pārbaudījumus). No 1913. g. strādājis Rīgas pilsētas valdē, auskultants Tirdzniecības komisijā, 1917.–1919. g. janv. Rīgas pilsētas skolu kolēģijas sekretārs. Lielinieku varas laikā no 1919. g. janv. strādājis Rīgas pašvaldībā. 1919. g. 8. maijā mobilizēts Padomju Latvijas armijā; iedalīts 7. robežsargu pulkā Daugavpilī. 1919. g. 21. jūl. slimības dēļ atvaļināts un aug. pārgājis frontes līniju, atgriezies Rīgā.

Strādājis Rīgas pilsētas pašvaldībā, pilsētas naudas numerācijas kontrolieris Naudas izdošanas komisijā. 1919. g. 4. nov. iecelts par Rīgas apgabaltiesas jaunāko tiesamatu kandidātu, 1920. g. janv. par izmeklēšanas tieņša v. i., strādājis prokurora, izmeklēšanas tiesnešu pakļautībā Rīgā, Valkā. No 1924. g. 11. marta Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālodaļā, no 1934. g. okt. 1. kriminālodaļā. Darbojies Latvijas Tiesnešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. (no 1940. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas reorganizāciju. Pēc tam izceļojis uz Vāciju. Bijis Vērmahtam piederīgo atbalsta nodaļas (*Abteilung für Betreuung der Wehrmachtsangehörigen*) tiesnesis Zaulgavā (tag. Bādzaulgava), Bādenē-Virtembergā. Miris 1946. g. 10. jūl.

Precējies 1915. g. okt. ar Mariju Teonu Kālu, meitas Gizela, prec. Gangnusa (dz. 1917. g. 20. martā), Zigrīda (dz. 1918. g. 12. febr.). 1939. g. nov. uz Vāciju izceļojusi ģimene (māte, māsas, viena no meitām).

Studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1167., 1168. l.; Album Curonorum II. 1932–1978. Herausgegeben vom Philisterverband der Curonia. 1979.

Elmārs Zērvalds (1884–1946)

No E. Zērvalda 1919. g. 3. okt. raksta Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam F. Gailītim: "Ar šo lādzu Jūs paziņot man, vai nebūtu iespējams ieskaitīt mani par tieslietu kandidātu Jums uzticētā Rīgas Apgabala tiesā, tā kā uz priekšu domāju ziedot savus spēkus tieslietu amatam [...] Vācu un krievu valodas pārvaldu mutiski un rakstiski. Latviešu valodu pārvaldu mutiski, rakstiski tikai pa daļai, bet domāju, ka man būtu iespējams iztrūkstošo papildināt visdrīzākā laikā." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1167. l., 14. lp.)

No E. Zērvalda 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: "Pēc grūtas un ilgstošas slimības mans tēvs nomira 1892. g. septembrī. Lai gan māte saņēma pensiju un viņai piederēja nams Saldū, viņa pēc tēva nāves nonāca grūtos apstākļos, jo bija jāaudzina un jāskolo 5 mazgadīgi bērni – četras meitas un viens dēls, bet pensija bija maza un nams Saldus nomalē nedeva ienākumus. Sakarā ar to māte bija spiesta turēt pansionārus. Meitas palika pie mātes, bet mani paņēma audzināšanai manas mātes brālis Rīgā. Šeit es dzīvoju līdz 1905. gadam, kad pavasārī nobeidzu Rīgas Aleksandra ģimnāziju. 1905. gada rudenī iestājos Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē. Tanī gadā mācīties universitātē gandrīz kā nesanaica, kādēļ oktobrī atgriezās Saldū, kur paliku līdz 1906. gada februārim, kad pieņemu mājiskolotāja vietu Kurzemē, 1906./07. mācību gadu pavadīju Tērbatā, bet 1907. g. rudenī atkal pieņemu mājiskolotāja vietu Igaunijā uz vienu gadu līdzekļu vākšanai tālākām studijām." (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1168. l., 4. lp.)

ZIEDIŅŠ Jānis Arturs (1890–1947)

Dzimis 1890. g. 21. janv. Valmiermuižas (Valmieras) pag. Melnupkrogā krodzinieka ģimenē. Tēvs Jānis, māte Anna, dz. Sternmane. Latvietis, luterticīgs.

Jānis Ziediņš (1890–1947)

No 1904. g. dzīvojis Valmieras pag. Vagaļos. 1899.–1906. g. mācījies Pētersona elementārskolā un Liepiņa reālskolā Valmierā, 1907. g. iestājies Pleskavas pilsētas reālskolā (beidzis 1909. g., nokārtojis papildeksāmenu latīņu valodā). No 1910. g. studējis tieslietas TU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1915. g.). 1. pasaules kara laikā 1915.–17. g. strādājis par kasieri bēgļu aprūpes organizācijā "Dzimtene" Petrogradā, no 1916. g. sākuma Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas Kontroles nodaļas vadītāja biedrs. 1917. g. apr. iestājies Krievijas Valsts kontrolē (Civildepartamenta jaunākā revidenta palīgs, pēc tam vecākā revidenta palīgs), kur pārzinājis latviešu bēgļu organizāciju norēķinus. 1918. g. janv. atgriezies pie vecākiem Latvijā.

1918. g. beigās iestājies darbā Latvijas Pagaidu valdības Valsts kontrolē, vecākais darbvedis. Lielinieku varas laikā 1919. g. janv.–maijā Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariāta Juridiskās nodaļas Krimināllietu izmeklēšanas komisijas loceklis. 1919. g. 20. jūn. iecelts par izmeklēšanas tiesnesi Rīgas apgabaltiesā; strādājis iecirkņos Rīgā. No 1921. g. 18. apr. Jelgavas apgabaltiesas loceklis, no 1923. g. 20. febr. Rīgas apgabaltiesas loceklis; strādājis 3. kriminālnodaļā. 1923. g. 20. dec. iecelts par Tiesu palātas locekli; strādājis Civildepartamentā. Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, Rīgas Latviešu labdarības biedrībā, Latvijas un PSRS tautu kulturālās tuvināšanās biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 27. dec. (no 1941. g. 1. janv.) ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli atbrīvots no amata sakarā ar Latvijas PSR tiesu sistēmas

reorganizāciju. Vācu okupācijas laikā 1941. g. sept.–1944. g. bijis Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Tiesu palātas tiesnesis Krimināldepartamentā. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. Tuvojoties 2. pasaules kara beigām, devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris 1947. g. 22. nov. Vīsbādenē, Hesēnē, Vācijā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO III šķ.

Precējies 1928. g. 2. jūl. ar notāra Jāņa Jakstiņa (sk.) atraidni Irmu Jakstiņu, dz. Reinšiselei (1892. g. 29. jūl. Jelgavā–1945. g. 4. apr. Nordhauzenē, Tīringenē, Vācijā, britu aviācijas uzlidojumā); šķīries. Precējies otrreiz, sieva Velta.

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1173. l.; 27. apr., 377. l.; P-822. l., 1. apr., 85. l.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 272., 280. lp.; LVD; EVP; AL.

No J. Ziediņa 1940. g. 18. nov. rakstītās autobiogrāfijas: “*Mans vectēvs bija kalps un strādāja Burtnieku un Sauļu pagastos [tag. Sauļu muižas apkārtnē Renčēnu pag.] [...] Mans tēvs [...] un māte [...] bija lauksaimnieki Valmieras pagasta Mellupos un vēlāk Vaguļu mājās. [...] Gada vecumā saslimu ar bērnu trieku, kuras sekas fiziskā ziņā pārciešu vēl tagad. [...] 1918. g. janvārī pārbraucu pie vecākiem uz laukiem un palīdzēju, cik varēju, viņu darbos.*” (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1173. l., 14. lp.)

ZILBERS Fricis (1875–1942)

Dzimis 1875. g. 22. dec. Meņģeles pag. lauksaimnieka ģimenē. Tēvs Fricis, māte Made, dz. Rozenkopfe. Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju, studējis tieslietas MU Juridiskajā fakultātē (beidzis 1901. g.). 1901.–02. g. bijis zvērīnāta advokāta Ozoliņa palīgs Rīgā. No 1902. g. jūn. kandidāts uz Finanšu ministrijas muitas ierēdņa amatu Vladivostokā, no 1902. g. jūl. Vladivostokas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts. Krievijas–Japānas kara laikā 1904.–05. g. strādājis armijas kara tiesā Vladivostokā. No 1915. g. marta tiesamatu kandidāts Tomskas apgabaltiesā. 1906. g. jūl.–1908. g. nov. bijis izmeklēšanas tiesnesis, miertiesnesis Tomskas gub. Kainskas apr. iecirknī, 1909. g. nov.–1912. g. janv. svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis Bijskas apr., 1912. g. janv.–1917. g. sept. miertiesnesis Omskas pilsētā, 1917. g. sept.–1919. g. nov. Omskas apgabaltiesas loceklis; strādājis civilnodaļā.

Atgriezies Latvijā, no 1921. g. 21. janv. Jelgavas apgabaltiesas prokurora v. i., no 1922. g. 11. apr. Rīgas apgabaltiesas prokurors. 1922. g. 28. sept.–1925. g. 6. aug. Latgales apgabaltiesas priekšsēdētājs. 1925. g. 6. aug. iecelts par Latvijas Senāta senatoru Kriminālā kasācijas departamentā. 1936. g. 11. jūn. (sākot ar 1. jūl.) iecelts par Latvijas Senāta virsprokuroru. 1940. g. 23. apr. (sākot ar 1. jūn.) atbrīvots no amata pēc paša lūguma. 1940. g. 11. jūn. ar Ministru kabineta lēmumu ieskaitīts goda tiesnešos. Latvijas Tiesnešu biedrības valdes loceklis, 1931. g. biedrības priekšsēdētājs (vēlāk biedrības padomes loceklis).

Fricis Zilbers (1875–1942)

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. apcietināts Laucesas pag. Sidrabēnēs. Izvests uz Vjatkas soda nometnēm. Miris 1942. g. 10. maijā pirms sprieduma pasludināšanas.

Apbalvojumi: Latvijas TZO II, III šķ.

Preceļies ar Matildi Ozoliņu (dz. 1885. g.), dēli Bernhards (Boriss; dz. 1911. g. 27. aug.), Arturs (dz. 1917. g. 2. janv.).

Studentu korporācijas "Fraternitas Lettica" filiāls.

A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1180. l.; LNA LVA, 1987. f., 1. apr., 14493. l.; LVD; EVP; LPMV; SLS; Fraternitas Lettica gadu gaitā. Vēsturisks atskats. Albums. Rīga, 2007., 86. lpp.

No F. Zilbera 1940. g. 28. apr. raksta tieslietu ministram H. Apsitim: "*Mani gadi un bojātā veselība kavē pildīt man uzticētā atbildīgā dienesta pienākumus tā, kā tas būtu vajadzīgs, kādēļ lūdzu atbrīvot mani no dienesta, skatīot no šā gada 1. jūnija.*" (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1180. l., 20. lp.)

ZUMBERGS Andžs sk. SUMBERGS Andžs

ZUMBERGS Jānis Kristaps sk. SUMBERGS Jānis Kristaps

ZVEJNIEKS Teodors (1884–1955)

Teodors Zvejnieks (1884–1955)

Dzimis 1884. g. 24. martā Valles pag. Šmīdes muižā tās īpašnieka ģimenē. Tēvs Andrejs, māte Katrīne, dz. Vecvagare. Latvietis, luterticīgs.

1893.–95. g. mācījies Valles otrajā pagastskolā (Pētermuižas skolā), no 1895. g. Jelgavas ģimnāzijā (beidzis 1903. g. ar sudraba med.). No 1903. g. 2. semestra studējis tieslietas TU (beidzis 1908. g. nov. ar sudraba med.). 1908.–15. g. lauksaimnieks dzimtajās mājās. 1. pasaules kara laikā 1915.–16. g. bēgļu gaitās, dzīvojis Harkovā. 1916. g. neilgu laiku notāra Fedosejeva notariāta darbvedis. 1916. g. okt. mobilizēts Krievijas armijā, no 1917. g. apr. kara laika ierēdņa v. i. 376. Vitebskas kājnieku draudzībā Luckas apr. (no 1917. g. jūn. draužības tiesas darbvedis). 1917. g. okt. apstiprināts kolēģijas sekretāra civildienesta rangā. 1918. g. febr. atvaļināts, atgriezies Harkovā pie mātes, ar viņu kopā rudenī atgriezies Latvijā, dzimtajās mājās.

1919. g. pavasarī neilgu laiku dienējis Padomju Latvijas armijā. No 1919. g. Valles pag. tiesas priekšsēdētājs, no 1920. g. maija Jaunjelgavas iecirkņa miertiesnesis, no 1921. g. 24. febr. Jelgavas apgabaltiesas loceklis, no 1923. g. 4. sept. Tiesu palātas loceklis (1927. g. 22. nov.–1940. g. palātas Civildepartamenta priekšsēdētājs). 1928. g. maijā iecelts par Valsts prezidenta pilnvaroto pārstāvi Centrālajā vēlēšanu komisijā, no 1928. g. nov. Tieslietu ministrijas juriskonsultācijas loceklis. Bijis Baltijas valstu Juristu biroja komitejas loceklis. No 1935. g. Civillikuma projekta izstrādāšanas komitejas loceklis. Darbojies biedrībā "Aleksandra Būmaņa piemiņas fonds", Latvijas Juristu biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, Latviešu labdarības biedrībā, Latviešu dziedāšanas biedrībā, Latvijas un PSRS tautu kultūrālās tuvināšanās biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā, Valles Lauksaimniecības biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 25. nov. ar Latvijas PSR tieslietu tautas komisāra A. Jablonska pavēli iecelts par Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariāta Kodifikācijas daļas vecāko konsultantu. Vācu okupācijas laikā Latvijas ģenerālapg. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas Tiesu palātas Civildepartamenta priekšsēdētājs, palātas priekšsēdētāja v. i., 1941. g. un 1944. g. bijis Tieslietu ģenerāldirekcijas ģenerāldirektora v. i., arī ģenerāldirekcijas pastāvīgās juriskonsultācijas loceklis. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 1944. g. sept. ar tiesu iestādēm evakuēts uz Vāciju. 1945. g. martā atgriezies Liepājā kā Latvijas Nacionālās komitejas ģenerālprokurors. 1945. g. 2. maijā Liepājā izveidotās Tautas padomes loceklis, plānotās Latvijas Pagaidu valdības tieslietu ministrs. 1945. g. 8. maijā bēgļu laivā devies uz Zviedriju. Strādājis par arhīva darbinieku Lundā. Bijis Lundas Latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks, LELB pārvaldes Zviedrijā konsultants. Bijis A. Švābes rediģētās un 20. gs. 50. gados Stokholmā izdotās "Latvju enciklopēdijas" līdzstrādnieks. Miris 1955. g. 4. jūn. Lundā, Zviedrijā.

Apbalvojumi: Latvijas TZO II, III šķ.; Lietuvas Ģo III šķ.

Precējies 1921. g. 16. maijā ar Irmu Strautnieci (1891. g. 9. jūn. Taurkalnes pag.–1952. g. 6. febr.), dēli Ilmārs Vītauts (dz. 1923. g. 19. okt.), Gunārs Andrejs (dz. 1927. g. 26. aug.).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

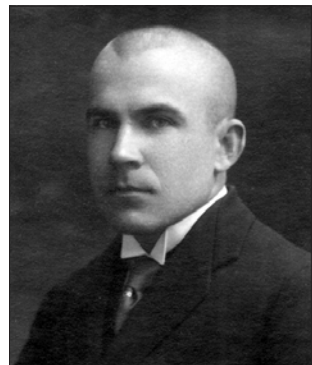
A. LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1187. l.; 27. apr., 295. l.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 279. lp.; LVD; EVP; LE (I) 3. sēj.; Rumpēters A. Teodoram Zvejniekam 70 mūža gadu. Laiks. 1954. g. 20. marts; J. Miris Teodors Zvejnieks. Laiks. 1955. g. 15. jūn.; Ozoliņš K. Teodors Zvejnieks aizgājis mūžībā. Universitas. 1955. Nr. 2; Valietis E. Teodoru Zvejnieku pieminot. Vita Nostra. 1956. Nr. 6; AL.

No T. Zvejnieka 1940. g. 18. jūl. raksta tieslietu ministram J. Pabērzam: "*Iepriekšējos gados Tieslietu ministrija vairākos gadījumos piešķirta tiesu darbiniekiem komandējumus uz ārzemēm. Sakarā ar manu līdzdarbību civillikuma sagatavošanā, kas prasīja vairāku gadu intensīvu darbu, Ministrija atrada par pelnītu piešķirt arī man šāda veida gratifikāciju atpūtas izbraukumam. Diemžēl komandējumā nevarēju tūlīt doties smagas slimības dēļ ģimenei, bet, kad pēc dažiem mēnešiem stāvoklis šajā ziņā uzlabojās, starptautisko dzīvi bija pārņēmis kara satraukums. Šādu iemeslu dēļ atkārtoti esmu spiests bijis lūgt resora vadību atļaut, ka man piešķirto balvu izlietoju, pēc apstākļu uzlabošanās, kādiem lūgumiem ministra kungs atradis par iespējamu piekrist. Apstākļi uz labo pusi nav mainījušies arī vēl pašreiz. Ziņojot Jums, Ministra kungs, par augstāk minēto, atļaujos lūgt Jūsu piekrišanu atstāt man vēl līdz turpmākam tiesību uz piešķirto komandējumu. [Tieslietu ministra J. Pabērza rezolūcija 18. jūl.: Piekrītu.]"* (LNA LVVA, 1536. f., 2. apr., 1187. l., 28. lp.)

ZVIRBULIS Jānis (1895–1930)

Dzimis 1895. g. 12. apr. Sarkanu pag. Zaros (tag. atrodas Aroņš pag.) zemnieka ģimenē. Tēvs Boriss (agrāk Brencis). Latvietis, pareizticīgs.

1. pasaules kara laikā 1915. g. beidzis Rīgas Garīgo semināru. 1915.–16. g. studējis tieslietas TU. 1916. g. maijā mobilizēts karadienestā Krievijas armijā, sept. beidzis 3. Pēterhofas praporščiku skolu. Dienējis 126. kājnieku rezerves pulkā Jekaterinburgā,

Jānis Zvirbulis (1895–1930)

no 1917. g. apr. 2. kājnieku cara Aleksandra III Sofijas pulkā frontē pie Daugavpils. No 1917. g. maija pulka tiesas darbveža v. i., 1917. g. jūl. karavīru nemieros ievainots, ievietots lazaretē. 1917. g. nov. nosūtīts Tērbatas apr. kara priekšnieka rīcībā. 1918. g. febr. atvaļināts. 1918. g. jūn. Omskā mobilizēts Sibīrijas pretlielinieciskajā Satversmes sapulces komitejas Tautas armijā (vēlākajos admirāļa A. Kolčaka bruņotajos spēkos). Dienējis par jaunāko virsnieku 2. Sibīrijas stepju strēlnieku pulkā, vēlāk 4. Sibīrijas stepju strēlnieku pulkā, 16. Išimas strēlnieku pulkā, 8. Sibīrijas stepju strēlnieku pulkā. 1918. g. vasarā piedalījies kaujās ar Sarkano armiju. No 1918. g. sept. rotas komandieris. 1919. g. febr. pārcelts uz 28. Jalutorovskas Sibīrijas strēlnieku pulku, bijis pulka tiesas darbvedis. 1919. g. jūn. pārcelts uz 1. Latvijas strēlnieku (Troickas) bataljonu, karodznieks (leitnants).

1920. g. okt. 1. Latvijas strēlnieku (Troickas) bataljona sastāvā atgriezies Latvijā (no 1920. g. okt. nosaukums – 1. Latvijas strēlnieku pulks), nov. atvaļināts. No 1920. g. studējis tieslietas LU (beidzis 1923. g.). No 1922. g. 29. jūn. jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā (no nov. vecākais tiesamatu kandidāts); piekomandēts Daugavpils apr. 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesim, pēc tam prokuroram, ilgstoši pildījis Latgales apgabaltiesas prokurora biedra pienākumus. 1924. g. 27. maijā–1925. g. 8. okt. Jelgavas apgabaltiesas loceklis. 1925. g. 16. okt. atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1925. g. 25. nov. zvērināta advokāta E. Klopmana palīgs Jelgavā (no 1928. g. sept. arī Aucē). No 1929. g. 16. janv. zvērināts advokāts Jelgavā. Darbojies Zemgales Patronāta biedrībā, bijis valdes priekšsēdētāja biedrs. Miris Bauskas pilsētas slimnīcā 1930. g. 23. okt. pēc aklās zarnas operācijas.

Precējies 1929. g. ar zvērināta advokāta palīdzi, vēlāko zvērinātu advokāti Līnu Katrīnu Bērziņu (1892. g. 26. aug. Jaunpils pag.–pēc 1942. g.), dēls.

A. LNA LVVA, 1612. f., 12. apr., 120. l.; 7354. f., 1. apr., 919. l.; 5601. f., 1. apr., 7468. l.; 7427. f., 1. apr., 2833. l.; Zemgales Balss. 1930. g. 25., 26. okt.; LUAI; LA 1919–1945.

LATVIJAS TIESNEŠI
Senāts, Tiesu palāta un apgabaltiesas biogrāfijās
1918–1940

Formāts 70x100/16.
Izdevējs: Tiesu administrācija
Antonijas iela 6, Rīga, LV-1010
Iespiesta SIA "Jelgavas tipogrāfija",
Langervaldes ielā 1A, Jelgavā, LV-3002

THE LATVIAN JUDGES
1918–1940

Biographical Dictionary
Ēriks Jēkabsons, Valters Ščerbinskis
Publisher: The Court Administration
Riga 2017
In Latvian

Je 304 Latvijas tiesneši. Senāts, Tiesu palāta un apgabaltiesas biogrāfijās. 1918–1940. Biogrāfiskā vārdnīca / Sast. Ē. Jēkabsons, V. Ščerbinskis. – Rīga: Tiesu administrācija, 2017. – 288 lpp.: il.

ISBN 978-9934-19-222-7

Biogrāfiskās vārdnīcas "Latvijas tiesneši. 1918–1940" tiesnešu biogrāfijas. Vārdnīcā iekļautas personas, kuras ir strādājušas Latvijas Senāta senatora amatā, Tiesu palātas un apgabaltiesu locekļu amatā laikposmā no Latvijas tiesu iestāžu izveidošanas 1918. gada decembrī līdz neatkarīgās Latvijas tiesu iestāžu likvidācijai padomju okupācijas apstākļos 1940. gadā. Pēc biogrāfiskās vārdnīcas ievadraksta, kurā aplūkota augstāko tiesas iestāžu vēsture neatkarīgajā Latvijā un analizētas tiesnešu biogrāfijas, seko grāmatas pamatteksts – biogrāfiju jeb personāliju daļa. Tiesnešu biogrāfiju pamatā ir personālsastāva lietas no dažādiem Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīva (LNA LVVA) tiesu iestāžu fondiem.

UDK 347.96(474.3)(092)